

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben hármas havonta egy hóra 30 fillér. . . .
Videkre postai küldéssel egy hóra 1 korona 30 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Károlyi és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károlyi és Farkas papírházakéjában.

Felolós szerkesztő:

LOSVA HUGO

Megjelenik naponta korán reggel.

Reggel 8 óráig a „Nagykanizsai Friss Ujság” csempészése
nyomdájában.

Meghalt a szász király.

Apponyi az olasz provizóriumról.

A tanulság.

Az osztrák hadügyminiszter és az őt környező parancsoló és szótfogadó sereg már levonta a tanulást az orosz-japán háború eseményeiből és a magyar honvédelmi miniszter legközelebb elfogja mondani az osztrák katonáknak tapasztalatait, minden mondatnak elejébe odaíve: *kell* . . .

Mert nálunk az egész haditudomány, a nagy stratégia ebben a kis szövegben merül ki, de a pénzzel való összetételben.

A tanulság az: rossz az orosz tüzéség. Nem az ember, mert az a modern stratégia nem számol, hanem az anyag. Rosszak az ágyuk, rossz a lövedék. Az európai hadászati eszközök kevés eltéréssel azonos alapszerve után készülnek. Ha az orosz rossz, rossz az osztrák is. Ebben a formában és így nyíltan ezt bevallani nem lehet ugyan, de azt be szabad vallani, hogy a régi ágyukat ki kell cserélni újakkal, ehhez pedig pénz kell.

A port-arthuri erődöket védelmező orosz ágyuk ellenben kitűnőnek bizonyultak és mert a „mi” erődítéseink még mindig régi öntvényű és régi rendszerű ágyukkal vannak felszerelve, ezeket a régiakat el kell dobni és helyükbe újakat tenni, amihez ismét pénz kell.

És kell pénz, az oroszoknál jobb elemezés, vonatszállítás, tengerészeti felszerelés előkészítésére kell lennie majd víz alatt járó hajók, . . . stb. stb.

Hát ez a tanulság . . .

... Pegy hát van egyéb is.

Első sorban az, hogy a katonának a vezénylet és lelövés kényszerű, ne a szellemi, vagy igazi tanácsadók suhogása elől menjen az ellenségnek, hanem a hazaszeretettel vigye tűzbe. Az a hazaszeretet, mely elszánttá, vakmerővé, önfeláldozó hőssé teszi az embert. Az a hazaszeretet, melynek nem kell nagyvívni, mit jelent az királyért a hazaért.

Kell hozzá még egyéb is.

Az a tudat, hogy a vereség, mely az ezred, a hadtest, a hadsereg szenved, nemcsak ennek a vereségnek, hanem a hazáért és szegénye, minden katonának.

Kell tehát, hogy ez a hadsereg a hazáért legyen, a hazát szolgálja, a haza céljainak, törekvéseinek kifejezője legyen.

Kell hozzá, hogy egyetlen tartalékos se gondolhassa: „Éh mit, mi közöm, hogy mit akar a diplomácia, miért áldoztam fel az életemet, mikor ebből semmi hasznom nincsen azért, mert a cár összeveszett a mikádóval.”

Kell hozzá az, hogy az orosz katonák orosz hazafi, a japán katonák japán hazafi legyenek, a magyar pedig magyar és az osztrák, osztrák. Hazafias szellemben kell nevelni, kiképezni a katonaságot.

Akkor aztán a rosszabb ágyú is jobb a másiknál. Ha pedig a másik jobb, akkor elveszi az ellenségtől és azzal tüzel.

Szóval: a háborúhoz nemcsak pénz kell. Ez a helyes tanulság.

VILÁGKRÓNIKA.

A szerb király látogatása.

Az utolsó pillanatban mégis elhatározták, hogy a király látogatást fog tenni Szófiában. Ez a határozat azért volt szükséges, mert a látogatás elmaradása megzavarhatta volna a szerb-bolgár jó viszonyt és maga után vonhatta volna a diplomáciai viszony megszakítását. Péter király valószínűleg már a legközelebbi napokban elutazik Szófiába.

Pánszláv terrorizmus.

A F. M. K. E. ezidei közgyűlése alkalmával tartott díszelőadásán Kovácsik Pál gőncölvalvi bíró is felszólalt. Egyszerű, keresetlen szavakkal jelentette ki, hogy bár híven ragaszkodik tőle anyanyelvéhez és nemzetiségéhez, de azért, mint a magyar haza igaz fia, büszke rá, hogy egyik szerény tagja lehet annak az egyesületnek, amely évtizedek óta a magyarság és a magyar nyelv szeretetét igyekszik általánossá tenni a Felvidéken.

A pánszláv hírlapokat Kovácsik e beszéde valóságosan feldühösítette. A hazafias érzésű józan tőle nép igaz meggyőződését hallják abban megsemmisülni, s attól félnek, hogy visszhangra talál a Kovácsik Pálhoz hasonlóan gondolkozó tőle nép körében s akkor örökre vége az ő vezérkedésüknek. Alig mulik el nap, a melyen egyik vagy másik pánszláv lap meg nem támadná e beszédért.

E támadásban a vezető szerepet a Hodza Mihály szerkesztésében Budapestben megjelenő *Slovensky Tyzdeník* viszi. Céljuk e támadásokkal: eléríteni azokat, akik Kovácsik példáját szívesen követik, akik a hazafias érzésűek, de egyúttal el is van koptatva, mert a hazafiasan gondolkozó társadalom becsülete.

nyújt annyi erkölcsi támogatást minden körülmény között, amennyi elég arra, hogy a Kovácsikhoz hasonló emberek ne érezhessék magukat elszigetelten.

Dragomirov tábornok tanácsai.

Katonáskodni rövid és rapszodikus beszéddel bucsuzott el Dragomirov tábornok a 14. gyaloghadosztály ama zászlóaljaitól, amelyek Karkovból a kelet-ázsiai hátrétre vonultak. A rövidre fogott tanácsok elmondják mindazt, amiket a tűzben álló katonának tudnia kell. A tábornok ezt mondta a katonáknak:

— Az első dolog, testvéreim, — a bajtárs ne hagyja cserben a bajtársát. Tartsatok össze: halj meg, de vágd ki a bajtársadat. Takarékoskodni a töltéssel, az irányzékra nem szabad megfellelkezni. Vigyázz, még egyszer: a töltéssel takarékoskodni, takarékoskodni, takarékoskodni! . . . Ha ehhez tartja magát az ember, akkor husz ezred kevés lesz a ti ezredek ellen. Tiszt uraim! Tartsatok vissza magatoknak tartalékesapatokat, ez a ti lövegetek . . . Testvéreim! Atyáitokat neveltem, most nektek mondom: támadáskor a rajvonatban ne torlódjatok tömegbe, ne menjetek sűrűn előre . . . Ha támadtok, határozottan menjetek előre: „Jaj neked ellenség, rád rontok!” . . . Tartsatok óvakodjatok attól, hogy nagy távolságra lövessetek: ontobaság céltalanul töltést pazarolni . . . Éjjeli cseményeknek nem esacsogni, csöndben lenni, használni fog. Kiabáljon ő, te felel szuronynyal. Tehát: töltéssel takarékoskodni, tartalékkal takarékoskodni, éjjel halott csönd! — Ura nagy orosz szó, rossz időben kiáltva azonban káros. Erre is volt már eset. Adjátok át üdvözlémet a pololiaknak és a zitimireknek. Iszen adjon sikert, uraim! Keményen bánjatok a szuronynyal, testvéreim, jegyezzétek meg!

E beszéd után a tábornok megcsókolta a zászlót, kezét szorította a zászlótartóval és megölelte. — A podoliak, akiket a tábornok üdvözölt, az 55. gyalogezered, a zitimirek ugyanama hadosztály 56. gyalogezerede.

Az orosz kudarc.

Az oroszok óriási vereséget szenvedtek ismét, mint ezt már tegnap számunkban jelentettük is. Kuropatkin nagy garral kezdett vállalkozásának tehát szegénytelen kudarcot vallott. Ezt a következő jelentésben mondja el:

A délután 1 óráig hozzám érkezett jelentések szerint jobbszárnyunk két ezrede 12-ikén nagy vereségek és tüzéségünk visszahagyása után visszavonult. A dandárparancsnok megsebesült és az egyik ezredparancsnok elesett. Később a két ezred Vannovszki ezredes vezénylete alatt visszavette az elvesztett ágyukat 16 ágyú kivételével, amelyek az el-

lenség kezében maradtak. A 12-iké utközeti eredménye a japánok éjjeli támadása következtében kedvezőtlen volt. A csapatok nemcsak hogy kénytelenek voltak állásukat elhagyni, de újból elvesztették a visszahódított ágyukat és a Shake folyónál lévő előre megállapított állásokba vonultak vissza.

Ezt Szaharov tábornoknak következő jelentése kiegészíti:

Az első mandzsursági hadsereg csapatai 13-ikán újból kezdtek a küzdelemet. Az ellenség azzal kezdett, hogy jobbszárnyunkon, különösen Szialijupeti község irányában támadott. Ott lévő csapataink azonban a tőlük meglepett állásokat mind megtartották, a japánok számos támadását visszaverve. A legelőbb balszárnyon lévő állásokat is megtartották. Tekintettel arra, hogy ama csapatok állása, amelyek a Szialijupeti községhez vezető utat védelmezték, legelőbb jobbszárnyunkhoz képest nagyon előre voltak tolv, regge meghagyták a csapatoknak, hogy maradjanak helyükön hajnalig és akkor vonuljanak vissza, hogy ne legyenek nagyon elkülönítve. A visszavonulás este 6 órakor teljes rendben megkezdődött. A balszárny 12-ikén megkezdte a szorosokra intézett támadását. Az ellenség nagyon kemény ellenállása után megszállottuk az utasorok közelében lévő sziklás magaslatokat. Mivelhogy azonban a japánok lényeges megerősítéseket kaptak, továbbá tekintettel ama veszedelemre, amely a csapatoknak nagyon is exponált helyzetéből keletkezhett volna, megparancsolták, hogy kissé hátrább vonuljanak. Veszteségünk a három nap alatt jelentéktelen volt.

Ezek a muszka hadvezérek kitűnő diplomataik. Mintha csak osztrák mintára készült volna. A papíron nálunk eneg a vereség sem vereség, egyszerűen csak taktika.

London, okt. 15.

A Reuter-ügynökségnek Kuropatkin tábornok seregénél levő tudósítója jelenté 12-ről:

A heves, döntő küzdelem, amely különösen a vasúti vonal körül dúlt, ma érte el tetőpontját, amikor az oroszok háromnapos bátor támadás után megkezdtek a visszavonulást és öt mérföldre meghátráltak.

Az orosz sebesültek százai áramlottak a tábori kórházakhoz. En az ütközet a Hugas-domból néztem Szujnicsu közelében. Az ágyuzástól rengett a föld. Mivelhogy a termést már learatták, az ütegek nincsenek többé álcázva, amint Liaojanguál.

Tegnap este az oroszok ismét elfoglaltak egy előbb elvesztett állást, anélkül, hogy csak lövést is tettek volna. Ma a csatát az egész harcra teljesen erővel újból kezdték. A gránátok füstje tizenöt mérföldnyi területen felhőket képez, beborítva a gyalogságot. A tüzéség küzdelmét egész nap folytatta.

Egy ezredet keresztűzbe vettek és attól kellett tartania, hogy páro mulva megsemmisült.

A huszampu állás körül délig tartott a harc, amikor Szatkovics ezredes, aki négy napig bűnbűntes módon tartotta magát, husz tisztjének elvesztése után az ellenség rettenetes támadása elől visszavonult.

kíván! — kérdezte az elnök, látván, hogy a szónok rosszul lett.
Ernszt csak intett a kezével, hogy nem kíván beszélni a szomszédai kivételével a teremről.

Ujvári Endrey Gyula szólalt föl. Rosenbergy Gyula előadói beszéde észbe juttatta a *Nebántsbirág* című operett kétéleki orgonistáját, aki a zárdaiban ajátatos és Celestin névre hallgat, a zárdaiban kívül pedig vidám, bohó, operetteket ír és Floridor a neve. Senki sem tud arról a kettős szereplésről, pedig hát Floridor az Celestin és Celestin az Floridor. (Derűltség.)

Endrey Gyula az önálló vámtérület szükségesszerű föllállítását mellett érvel ezután. Tisza Kálmán külön ember volt, mint a fia, Tisza István, mert az a patensek ellen tiltakozott, a fia pedig patensekkel kormányoz. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az elnök javaslatára kimondotta a Ház, hogy hétfőn folytatja a javaslat tárgyalását.
Gábányi Miklós interpellálta meg ezután a miniszterelnököt egy szatmári negyvennyolcas honvéd segítése és menháza helyezése dolgában. Elmondja, hogy Egry miniszter méltányosabb volt, mint Nyiry. (Derűltség.)

Szatmár Mór: Kolozsvár, nem Egry. (Derűltség.)

Gábányi: No mindegy! Az is annyi fizetést kap, mint az erőszakos alelnök ur...

Az elnök: Ezért a kifejezésért rendeltetése Gábányit.

Gábányi: Hiszen csak esenget a fizetésért. (Derűltség.) Arra kér i a kormányt, hogy új honvédmeházat állítson föl.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Ezzel az ülés véget ért.

A házszabályrevízió.

A pártok hangulata.

Tegnap tudósításunkhoz kiegészítéül még a következőket közöljük:

A Kossuth-pártban Polónyi Géza vitte a szót, aki elvtársai helyeslése mellett több újságíró előtt így nyilatkozott:

— Én is meg vagyok győződve arról, hogy a függetlenségi párt többi tagja is a legintranszigenőbb álláspontra helyezkedik. Senki a párttagok közül nem tárgyalt és nem is tárgyal sem a miniszterekkel, sem pedig a kormánypárt tagjaival a házszabályok dolgában adandó engedelmekről. A pártból csupán elnökünknek, Kossuth Ferencnek van joga a miniszterelnöknek, vagy a minisztereknek előterjesztéseiket meghallgatni, hogy a kifejezett óhajokat, vagy kívánságokat pártjával közölhesse.

A nemzeti pártiak hűvösen fogadták a pártközi konferencia tervét, amelyről különben is úgy vélekedtek, hogy a miniszterelnöknek szándékában sincs ilyen értekezletet összehívni. Gróf Apponyi Albert így nyilatkozott:

— Még ha föl is vetnék ilyen konferencia eszméjét, nem érnek vele eddt, mert a házszabályok dolgában engedni, vagy kompromisszumra lépni csak egy föltétellel lehetne, ha a módosítás dolgát a parlamenti reformmal kapcsolná össze a kormány. Különben ellentétbe jönnek választóim előtt mondott programbeszédekkel és tegnap pártom előtt tett kijelentéseimmel.

Ugyanígy vélekednek a néppártiak és a Szederkényi-pártiak is, akik egybehangzóan nyilatkoztak.

— A parlamenti reformmal együtt módosítani lehet a házszabályokat, de csak abban az esetben, ha a költségvetés és az újoncmegajánlás tárgyalását záros határidőhöz kötni nem kívánják.

A Ház folyósójáról.

A házszabály revíziójáról ma már alig beszél valaki a Házban. A két tábor újra mereven áll egymással szemközt. A miniszterelnök abbéli kijelentésével, hogy eszéig sincs revíziós indítványt visszavonni és a Ház folyósóján tegnap szőtt tervezetűekhez semmi közérlelő egyelőre legalább a parlamenti békeesség utját.

Az ellenzék viszont marad eddigi álláspontja, a szilárd ellentállás mellett. Pártközi konferenciáról nem beszél neki, amióta kitűnt, hogy gróf Andrássy Gyula nem megbízott gyanánt, hanem csupán mint magánember vitá-

zott az ellenzékkel. Annál nagyobb melegséggel beszélt az egész ellenzék gróf Apponyi Albert mai beszédéről, amelynek valóban nagy hatása volt.

A Kossuth-párt szíves rokonérzését keltette föl Apponyi azzal az elhatározásával, hogy a Kossuth-párt határozati javaslatát fogadta el. Kossuth Ferenc és Thaly Kálmán tüntetve sietett Apponyit üdvözölni, de körje sereglett az egész ellenzék is. Apponyi mai sikere azonban főképpen annak a logikus fejtegetésnek köszönhető, amelylyel kimutatta, hogy a miniszterelnök nem volt kényszerhelyzetben és a rendeletekkel való intézkedést elkerülhetette volna.

A szabadelvűpártiak viszont gróf Tisza Istvánt ünnepelelték, aki szerintük megecfolta Apponyi fejtegetését. Hozzá tartozik a mai ülés krónikájához, hogy Ernszt Sándor néppárti képviselő beszéde közben hirtelen rosszul lett. A teremben jelen volt Hieronymi és Berzevics miniszterek részvétel siettek hozzá, majd elvtársai a folyósóra vezették ki, ahol hamarosan összeszedte magát és később egyik barátjával a lakására hajtott.

Meghalt a szász király.

Drezda, okt. 15.

György szász király az elmúlt éjjel éjfél után 2 órakor Pílnitzben meghalt. Ma reggel az egész városban a gyászlobogókat kitűzték. A királyi család ott volt a haldokló ágya körül. A halálesetről királyunkat még az éjjel táviratilag értesítették.

Attól fogva, hogy Lujza hercegnő, a trónörökös felesége megszökött, a kedélye is annyira meg rázkódott, hogy az orvosok már akkor is féltették az életét.

Hozzájárult ehhez magas életkora és szervi betegsége is. Állítólag májbetegséget konstataáltak az orvosok és a legnagyobb kiméletet javasoltak a beteg királynak. Ő azonban nem igen fogadott szót az orvosoknak és minden erejét megfeszítette, hogy talpon maradjon.

A királyi családban előfordult tragikus események ugyanis megkövetelték, hogy a csorbát, amely a családon a trónörökösnek szökésével esett, kiköszörülje. Lujza hercegnő miatt a trónörökös is voltak kontroverziái, amelyek kedélyét még betegébbé tették. Hajthatatlan természetű nem engedte, hogy a trónörökösnek eltávolítását, enyhébben ítélik meg, míg a lágy szívű Frigyes Ágost trónörökös az enyhébb felfogás felé hajlott.

A sors igen nagy csapásokat mért az öreg királyra. Életének utolsó éveiben a keserűség, a szűgyenkezés jutott osztályrészül neki. Családjában az egyenetlenség és a visszavonás volt napirenden. Majdnem minden egyes tagja a családnak kontroverziában volt a másikkal. A nézetek homlokegyenest eltértek egymástól. A trónörökösnek szökése okozta mindezt.

Nyílt vádak hangzottak el, amelyek a királyi családot érték és arról szóltak, hogy az udvarban uralkodó merev és szigorú konzervatív klerikális irányzat kergette el az udvartól a trónörökösnek, mert ezt tette türethetlenné előtte az udvari életet.

A manifestum, amelyet az öreg király a trónörökösnek szökése előtt kiadott az egyenetlenséget csak növelte a királyi családban. Maga a trónörökös helytelenítette első sorban és emiatt állítólag heves jelenetek is voltak a király és a trónörökös között. Nem coda, ha ilyen nagy megrázkódások végre aláásták a királyi egészséget.

A szász király 1832 augusztus 8-án született Pílnitzben. Ott érte utol a halál is.

BUDAPESTI HIREK.

— **Lotz Károly temetése.** Ma délután temették el a tegnapielőtt elhunyt festőművészt. Már a kora délutáni órákban óriási néptömeg vette körül a Múcsarnokot, hol a ravatal állott. A halotti gyászszal díszített Múcsarnokban közéletünk valamennyi jelese megjelent, hogy az elköltözöttnek a vég-tiszteletet megadja. Ott voltak az elhunyt művész kollegái, jó barátai és tanítványai is. A koporsót egészen elrepte a sok koszoru, egész babérral borította a halottaskocsit. A búcsuzatás után megindult a menet a kerepesi-uti temetőbe, ahol a főváros által ajándékozott díszsírhelybe temették el az elhunyt művészt.

— **Karmester és művész.** Márkus Dezső, a Magyar Királyi Operaház karmestere eljegyezte Szóyer Ilonka kisasszonyt.

— **Lövöldöző inasok.** A Bezerédi-utca 16. számú házban lévő tanonciskolából kijövő inasok tegnap este az utcán pajkosságból Flaubert-pisztolyokkal lövöldöztek s egy Bródi Ernő nevű inasgyereket a kis ujján meg is sebesítettek. A rendőrség a pajkos fiúk ellen megindította az eljárást.

— **Az ügyes asszony.** A rendőrség letartóztatta Schwarz Józsefné, Riechberg Janka kávérot, akinek néhány hónappal ezelőtt a Wesselényi-utcaiban kocsmája volt. Ebben a minőségben összeköttetésben állt három sörgyárral, amelyek mindegyikétől nagymennyiségű árut vett hitelbe. Az árut aztán elkótyavetyélte. Még más bűn is terheli Schwartzné lelkét. Egy pincértől elsikkasztotta 600 korona óvadékát. Átadták a bíróságnak.

— **Köhögésnél, rekedtségnél** vegyen 60 fillért Réthy-féle pemetefű-cukorkát.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Huszonöt ezer koronát nyert: 28593.
Tíz ezer koronát nyertek: 43598 54503 56050 82453.

Öt ezer koronát nyertek: 47354 61614 108501.

Kétezer koronát nyertek: 78 5874 24253 27589 29393 38660 39820 53067 53460 56156 61281 78593 81961 86461 86586 88143 10844.

Ezer koronát nyertek: 4935 5970 9105 12410 15379 16494 13051 17254 18588 27290 35140 37023 38166 44929 56163 54809 56495 56967 61323 64128 64292 65334 66445 67885 73851 77222 83068 90820 91103 94762 98258 99900 102894 103566 15305 105437 107726.

Ötszáz koronát nyertek: 714 753 4579 7027 7538 12194 13051 17254 18588 18725 19450 23694 25270 26020 27425 28438 33179 34715 37061 38756 40114 40150 40914 41583 42047 43394 44057 44082 43188 44650 45905 47076 47616 47893 48577 48697 49285 53879 54212 56362 56882 57417 58514 61974 62050 63793 64257 64816 70874 72116 73586 75408 75980 78581 80808 80920 81499 81744 84689 87704 87779 89201 91078 91957 95389 96477 98066 107708 107252 107682 109307.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Megbukott börgyár.** Turóc-szentmártonból írják: A Turóc-szentmártonban alig hét év óta fennálló Plonka-Szirány-Város cég alatt működő börgyár, amely ezen idő alatt 600.000 korona passzívát tudott felmutatni az alig 250.000 korona aktívával szemben, nemrég csődbe jutott. A hitelezők alig kapnak valamit, most pedig a tulajdonosokat család bukás gyanúja miatt letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. Ennél a cégnél a Tátra-

bank 160.000 koronával van érdekelve. Turóc-szentmártonban most azon fáradoznak, hogy az eladásra kerülő ipartelep hazafias kezekbe kerüljön.

KÖZGAZDASÁG.

Közbághídi sertésvásár. Tegnapról maradt 206 darab sertés. Ma érkezett 89 darab sertés, 100 darab horvátországi süldő, 2 malac. Összesen 295 darab sertés, 100 darab horvátországi süldő 2 malac. Déli tízenként óráig eladtak 116 darab sertést és 10 darab süldőt. Mai árak: Öreg sertés elsőrendű 95 korona; fiatal nehéz 99—100 korona; könnyű 88—94 korona; süldő 88—93 korona.

A budapesti gabonatözsde. A déli gabona-határidőüzlet irányzata szilárd. 1 órakor a következők voltak a záróárfolyamok: Buza októberre 10.35—10.36, buza áprilisra 10.75—10.76, rozs októberre 7.80—7.81, rozs áprilisra 8.18—8.19, zab októberre 6.92—6.93, zab áprilisra 7.37—7.38, tengeri májusra 7.49—7.50, repce augusztusra 11.40—11.50.

REGÉNY AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

Nem kell nekünk sem anárkia, még köztársaság sem. De azt akarjuk, hogy alkotmányos kormányformában az orosz nép a böles ár vezetése alatt önmagát kormányozza.

A középkori hagyományoknak és az ezekből fejlődött gaszágoknak meg kell szűnni.

Egyforma jogot, egyforma törvényt, egyforma igazságot követelünk mindenkinek.

A gazdag és régi nevű földesur ne gyűlölhassa meg feleségeit, leányait, a ha ezért szólni, ez ellen tiltakozni merünk, ne korbácsolhasson véreire bennünket.

Sutba a kancsukával, pokolba a kinzó eszközökkel és lomtárba az egész spóli-rendszerrel.

Ha nem lesz miért összeesküdni, nem lesznek összeesküvők és nem kellnek kémek.

Ne lehessen mint a spanyol inquiritor legsötétebb korszakában, bárkit is megölni, eltüntetni, deportálni, ha a hatalomnak vagy annak egyik méltatlan képviselőjének úgy tetszik.

A gazok azt hitetik el a cárral, hogy a trón, a Romanov család ellen folyik küzdelmünk.

Nem igaz! Tudjuk, a cár merionett a gazok kezében.

(Folyt. köv.)

Exterga-padok, fűrógépek, állók, satuk, fuvók, mindennemű

• új és használt gépek •
és kész szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composztoló)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy választék gépek, szerszámok és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.

(a nyugati teherpályaudvarral szemben).

Telefon 34—36.

Vesz és elad ócskavasait, szerszámokat

teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok ujakra

becseréltetnek.

Csodálatos szépséget

nyer pár nap alatt

minden hügy arca, ha a legbiztosabban ható arca készítő aert. Szükség gyógyszeres ártékakóvó használya aseptó, májfolt, pattanások és minden arca bántalmak ellen, az az arcnak bármennyeseti almasága és róndaféber mint kölcsönös. Kapcsoló kor. 20-25. é.

Szikszy Gusztáv gyógyszerár

Budapest. Erzsébeti-ut.

Kovald Péter és Fia

Czégtulajdonos: Kovald Emil

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár.

Ura-, női- és gyermek-öltönyek, díszítő- és autor-
szövetek, függönyök, szőnyegek csipkék, vegáruk,
szőrmék és fehérneműek számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviseletek vi éken:

Aszód: Langfelder és Hermann.
Aranyosmaróth: Danzig Mór.
Baja: Reisch Bornát.
Berossasz: Taub Jakab.
Bátaszék: Weidinger Lipót.
Cegléd: Barta és Berger.
Csongrád: Rosenburg Ede.
Csikszentmárton: Jerehás Adolf.
Dakóvár: Kerpner Bornát.
Győr: Gerő Testvérek.
Gömör-Rozsnyó: Kirschner Zs.
Gyulafehérvár: Rosner László.
Hatvan: Porjesz Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild.
Ipolyag: Gansel Armin.
Kecskemét: Fuchs Samu.
Kisvárd: Bárgabolt.
Kézdivásárhely: Fojér Lukács fia.
Kaposvár: örv. Schwarz Samu.
Kisbér: Schwabach Mihály.
Léva: Weiss Samu és fia.
Losoncz: Jamrich Guentáv.
Mohács: Fischhof Hermann.
Munkács: Klein Márton.
Mátészalka: Blum Mór.
Nagyszombat: Kleisch M. G.
Nyitra: Braun Nathan.

Nagyvárad: Cziller Imre.
Nyíregyháza: Kovács Jenő.
Rimaszombat: Szoyka Pál.
Szatmár: Schönberger.
Szombathely: Guttman Mór.
Székesfehérvár: Deutsch Géza.
Somogy-Osurgó: Kreizler Géza.
Szabadka: Sugár Béla.
Szeged: Pók Béla.
Tatatóváros: Dukag Jenő.
Tolna-Tamási: Spitzer József.
Ujvidék: Kovács S.
Verebely: Danzig Salamon.
Veszprém: Czeller Lipót.

Hallatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig
töltsufolt raktár miatt, az alant felső-
rölt finom öltönyekre való

szövetek.

1 öltönyre való 3 méter hazai gyártmány... 3.50 ft
1 öltönyre való 3 méter finom kangaro... különféle
színekben... 5 ftől 7 ftig
1 öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány... 6 ftől 8 ftig
Fekete szalonöltöny szövetek... 7 ftől 9 ftig
Telikabán való finom hazai gyártmány szövet,
különféle színekben... 5 ftől 12 ftig
Különlegességek női kosztüm szövetek-
ben. Megrendelések vidékre a szin meg-
jelölésével utánvét mellett pontosan
csakítottatnak. A jó minőségű anyag 30 évi
jó hitelemre kezesség. A nem teljes árát kifizetlem
vagy a pénzt visszavuldom.

Weisz Miksa

posztónagyruházna
Budapest, Király-utca 17.

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyö-
kereket eltávolíttatnának, 3 kor-tól. Az álta-
lam készített és Páriban első díjat
nyert fogsorokat mindenki azonnal meg-
szokja, beszédzavarokat nem okoz és
kifőnően rág vele. Régi fogsorok át-
alakíttatnak. Vidékiek 12 óra alatt
kielégíttetnek.

Grossmann S.

fogtechnikai főnök, a párisi fogorvosi akad.
kiállításán a keresztel disztott arany-
éremmel kitüntetve.

— Fogad reggel 8-tól este 8-ig. —
Fogorvosi intézet Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 50. első emelet.
(Royal szállóval szemben.) Foghúzás érzé-
telenítve. Tartós plombák! Szakorvosi
rendelés d. e. 10-12, d. u. 5-7. Vasár-
és ünnepnapokon is. Mérsékelt árak!
Részletfűzetésre is.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szer-
zett kórházi tapasztalat alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít
hugyosfolyást, hólyagbajot, széklet-
szűkítést, bőrbajokat, elgyengült férfior-
tósághoz, idős, önfertőzést és annak
utóhatást, ideg- és hátgerinobajot és min-
den női bajokat.

Rendel 9 óráig 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, Kegyó-utca 5.

(Klotild-palota I. em.)

Levelekre válaszul, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer.

Hirdetéseket

felvesz

a kiadóhivatal.

Alapított 1626. évben.

Kérem e címre ügyelni:

Alapított 1626. évben.

SZÉKELY GÉZA

gyógyszerész

„ISTENSZEM” gyógyszer-tár

KASSÁN, városháza mellett.

A kassai „Istenszem”-hez címzett gyógyszer-tár egyike a legrégibb gyógyszer-táraknak, mely föl-
telendő Dr. Farkas Róbert tanár tudományos értékű műve szerint is, már 17-ik században csodás értékű,
gazdag berendezésével, művészeti értékű állvány és edényzet felszerelésével országos híri volt. Nagy híre
századokon át és évszázadok óta nemcsak gazdag gyógyszer-tárak által emelte az első gyógyszer-tárak
közé, hanem értékes kincset képező, eredeti vényei ismertté és kedvelté tették egész Európában, sőt
Amerikában is.

A hölgyvilágot első sorban areszépítő és tisztító szereit érdeklik, melyek hírnevük hatásuknál fogva
természetesen sok visszaélésre ragadtak több pénzszóvár, jogosulatlan utánzóit. Az „Istenszem” gyógyszer-tár
új, kizárólagos tulajdonosa: Székely G., hogy értéktelen utánzóktól megvédelmezze világhírű készítményeit,
megváltoztatott új felirattal minden tégelyre, üvegre és dobozra Dr. Siehulsky aláírással areképet helyes-
telt. Kérem tehát mindazokat, akik Kassa legrégibb gyógyszer-tárának valódi Siehulsky védjegyes készit-
ményeit óhajják, maga is ügyeljen és az ismerősöket is figyelmeztesse a helyes címre és Dr. Siehulsky
aláírással areképet védjegyre.

Dr. Hufeland a tisztaságot és a bőrnek észszerű művelését a legjobb eszköznek tarja az élet meg-
hosszabítására. Minden mosás és fürdés alkalmával semleges (neutális) szappan használandó. E célra
felülmulthatatlanul a legjobb bőrkonserváló a Dr. Siehulsky balzsamos növény-szappan, mert eltávo-
lítja a bőrre lerakódó kórt okozó anyagokat, melyek betegség folytán vagy a levegő porával a bőr légző
mirigyait rendszeres működésében gátolják. Az archór kóros eltávolításánál különösen szeplő, májfolt,
pöröcskék ellen a leghatásosabb szer a Dr. Siehulsky arokenőcs és mosdóvíz. Az eredeti vény e
gyógyszer-tár egyedüli tulajdonosa. Kiváló figyelmeztetést érdemel a Dr. Siehulsky védjegyes Selyem-puder,
mely hirdetés nélkül, ugyiszólván magától terjedt el; a hölgyvilág legkedveltebb arepora.

Használati utasítás. Este lefekvéskor a Siehulsky kenőcsből egy meggyoronyi nagyságot az arera
kenni és reggel a Siehulsky-főle szappannal lemosni.

Árak: Arokenőcs 1 tégely 70 kr. Balzsamos növény-szappan darabja 35 kr. Egy üveg aremosdóvíz
70 kr. 1 dohoz Dr. Siehulsky védjegyes „Selyempuder” a világ legkifőnőbb hölgypora 60 kr.

A kezemből levő magy. kir. hivatalos postakönyvből bárkinek készséggel bizonyítom, hogy az
„Istenszem” gyógyszer-tár Európa majd minden országba, sőt Amerikába is küldi világhírű készítményeit.

Az Osonin

fogpép-
szájviz

1 kis tégely 40, 1 nagy 60 kr.

egy üveg ára 40 krajcár.

Szerencsésen kombinált vénye akként van összeállítva, hogy a leghíresebb szájvizek és fogpépek
u. m. Boutemard-fogpép, Odol, Odontin, Kosmin stb. receptjeiből átvetttem mindazt, amit a tudományos
irodalom jónak talált a megelített vizsgálatok alapján, elhagyva a hátrányos anyagokat.

A valódi KÖLNI VIZ (Eau de Cologne) évszázadok kedvelt házi-szere a hölgyvilágnak. Használatát
ajálni felesleges. A fő az, hogy a valódi minőséget vegyük és fogadjuk el.

Az Eau de Cologne fajok egyik legkifőlőbbika ez a cégfelség:

Johann Maria Farina et Comp.

Gegenüber den Königsplatz, melynek főképviseletje SZÉKELY
GÉZA az „Istenszem”-hez c. gyógyszer-tára.

A Siehulsky készítményeket csakis Székely Géza gyógyszer-tárából fogadjuk el.

Minden gyomorbetegnek valószínűs áldás a háznál a Doby Jenő gyógyszerész Kolacsá,
„CASCARA PIRULÁI” 1 üveg 1 korona.

Főraktár: „Istenszem” gyógyszer-tár Kassa.

Nyomatott a Budapesti Napló környegépeim Budapest, Rék Szilárd-utca 9.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér. . . .
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felolós szerkesztő:

LOSVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőség nyomdájában.

Tolvajok az ékszerboltban.

A spanyol rablószövetkezet.

Osztrák hülyeség.

Csak ennek minősítjük és nem gázságnak. Mert a gázsághoz ész kell, anynyi észszel pedig, a mennyi egy tyuk-koponyában elfér, nem csinál senki olyan gázságot, mely azonnal az elkövető ellen bizonyít. Ehhez jó adag hülyeség kell.

Arról van szó ugyanis, hogy egy bécsi illusztrált lap, az *Interessante Blatt*, melyet nálunk is a magyar képes lapok rovására tulsokan ismernek, Berlinnek tulajdonítja a mi intézményünket s felidézi, hogy az osztrák kormányt hasonló intézmény berendezésére serkentse. Az egész dolog azonban oly komikus s annyira kompromittálja annak a képes lapnak a niveauját, hol ekkora felületesség megeshetik, hogy teljes lehetetlenség épp amiatt komolyan venni.

Az *Interessante Blatt* október 13-iki számában a 11. oldalon ugyanis irigkedő közlemény jelent meg arról, hogy a berlini posta mennyivel megkönnyebbitette és gyorsította a levélpósta szolgálatot a háromkerekes motorok beállításával. S mindjárt a 8. oldalon két képen be is mutatja a motort, úgy amint teljesíti hivatását. A képek alá is oda van írva, hogy lám: A háromkerekes motorkocsi a berlini posta szolgálatában. S ime, itt a fatális komikum.

A képek a budapesti Andrassy-ut opera előtti részletét ábrázolják s a ki mégis kételkedik, felismerheti a budapesti levélszekrényt s pompásan kivetheti rajtuk (két példányban) a magyar ferde kereszt koronát. Sőt látható a képen egy kandeláber is, Budapest címerével, fölülte a még tisztábban kivethető magyar koronával. S aki még most is esőválnál a fejét, hogy hát ez még se hihető, lehet ez a rajzoló hibája, stb. stb. az még azt is tisztán elolvashatja a kandeláberen látható táblácskáról: „Megállóhely.”

Nohát a sovén Berlinben csak nem akasztanak ki magyar táblácskákat. Bizony az Andrassy-uti omnibuszok figyelmeztető jelöléssel szolgál annak a képen látható táblácskának eredetije. Hát ez a blamage elég annak a „jól szerkesztett” képes lapnak. S most lássuk azt is, merre igyekezzenek hazánkat felfedezni.

A *Daily News* október 6-iki számában egy angol, aki Magyarországon járt, a következőket írja ugyancsak a budapesti motorkerékpárokról:

„Valahányszor megfordulok Magyarországon, mindig látok valamit, amit utánozni kellene — Angliában. Az utcákon elhelyezett levélszekrényekbe dobott levélanyag gyűjtése pompásan megy végbe. A gyűjtő egy villamos biciklin ül és arról levesz egy börtáskát, melynek vaskerete van. Ezt a keretet

betolja a levélszekrény alsó részébe, miáltal a táskák is nyílnak, de nyílnak egyúttal a levélszekrény feneke is és a levelek automatice behullanak a táskába, a nélkül, hogy a gyűjtő azokhoz férhene. Midőn a keretet kihúzza, a táskák és a szekrény megint tökéletesen be van zárva. Ezzel elvégezte a maga teendőjét a gyűjtő és már uton van a legközelebbi szekrényhez, mialatt az angol levélgyűjtő még mindig csak a kulcsot keresné a szekrény felnyitásához. Ilyen módon érhető el, hogy a levélszekrénybe dobott levelek el ne vesszenek.”

IGAZ IS, NEM IS.

Cigányhistóriák.

Nem tetszett a cigánynak sehogysem, hogy tavaly ősszel olyan locs-pocs idő volt, az ember bokáig sárban jár. Még a saját bokáját nem bánja, de az urát röstelli.

Kérli is a gazdától, mi oka annak, hogy olyan „hig ideje” van?

— Az az oka, hogy még nem fagy.

— Hát hiszen itt van már azs ideje!

Mért nem fagy?

— No nézzed Csóri, magyarázza neki gazdája a jegyző, a légsulymérőt mutatva, míg ez a kis fényes história ebben az üvegben le nem szaladt addig a numerusig, addig mindig sár lesz.

A cigány ugyan nem érti a dolgot, de elhiszi. És egyben eltökélt szándéka, hogy majd segít ő a bajon.

Másnap reggel oda somfordál a légsulymérőhöz, leemel az ablakról és rázza-rázza.

A jegyző felébred és meglátja, hogy mit művel a Csóri.

Felordít:

— Gnzember! Mit csinálsz? Elrontod a mérőmet?

— Dehogyan rontom, dehogyan rontom, csak azt a kis fényest akárom le-sedni addig azs átkozott numerusig, bádd fagygyon már, mert már nem állom azt a sok eszimatistitást!

Abban a jó időben, mikor Kossuth apánk nevét emlegetni főbenjáró bűn volt, a cigány megizzadva a vályogvetésben, lement a Dunához, hogy megfürdöjék benne.

De nem tudott uszni a more, nagyon messze bemorészkedett a partról, egy sodrás elkapta és vitte lefelé.

A partról néhány zsendár nézte a cigány veszedelmét, de mert egy cigányért nem volt érdemes a drága eráris ruhát benedvesíteni, nevetve nézték a cigány halálkínódását.

A kétségbeesett füstösnek valami mentő csúsz villanhatott meg az agyában, mert egyszerre csak elkiáltotta magát:

— Éljen a császár!

De a zsendárok erre még jobban kacagtak és a cigány már alá is merült.

Mire följött, mást gondolt és amennyire csak kifer a torkán, ordította:

— Itjen Kossuth Lajos apánk. Magyarország kormányzója!

Öt perccel később már nemesak a vízből volt kint a cigány, hanem a deszáról is fülkelt, de ezzel nem törődött, hiszen az életét mentette meg.

Udváriasság.

Késő jön a színésznő a próbára, rá-mordul a direktor.

— Kérem igazgató ur, nem jöhöttem előbb, a hajamat kellett kisütnem.

— No hallja, ezt maga nélkül is elvégezhetné volna!

Titok.

— Oh, Henrik, milyen szép dalag is az, ha az ember egészen titokban el van jedjezve és senki se nem thod rula... Az összes barátom megpökkadnak az iridjségtől!

Csodálatos!

— Csodálatos, aztat mondának, hodj oxgyén nélkül, o mi van o levegűbe, nem thodnánk megélni és mégedjszer csodálatos, hodj ezt az anyag csak o mult századba fedeztek föl. Hát addig hodj éltek meg nélküle oz emberek?

A nyomorék gyermekek otthona.

Budapest, okt. 16.

Az István-ut és a Hungária-körut sarkán van egy kis házikó — bizony, sajnos, nagyon kevesen tudnak róla — ez a nyomorék gyermekek otthona. Barátságos, földszintes épületke, kis kerteskével s néhány fiatal ákácával, melyek árnyéka alatt a homokban szokott játszodozni az a tíz sápadt arcu, nyomorék füeska, akiket az emberi könyörületesség válogatott így össze, hogy belőlük.

Összesen csak tizen vannak. És ez a kis csike szám hatalmas vádat teremt a társadalom ellen, amely egészen megelégedik emberiség legszálnakmarántóbb, legszerencsétlenebb teremtséiről. A szomorú kis hajlékban még három helyet tudtak szorítani három ilyen szerencsétlen gyermek számára s e napokban hívták meg a szülőket, hogy kiváltságassák azt a három füeskat, akiknek a megváltó házaeskában még tudnak ágyat bontani és kenyert adni.

A jelzett napon nagy számban gyűlekeztek az udvaron azok a szülők, akik mind abban reménykedtek, hogy az ő füeskájuk lesz az a szerencsés, akit itt

tartanak a nyugodalmas ház falai közt. Egyik-másik benézett a nyitott ablakon s felsóhajtott: „Istenem, milyen tiszta szobácskák, milyen rendes ágyacsok!” Pedig, de sokan csalódtak.

Volt itt vagy száz ilyen nyomorék füeska. Sápadt, mosolytalan arcu sütkérezett az őszi verőfényben s a szülők is oly szomorúan áldogáltak mellettük, nem beszélgettek, csak vártak reménykedve, míg a sor rájuk kerül s olykor megismogatták gyermekeik fejét. Egik-másik füeska munkón tipegett be a kapun, másikat az anyja hozta el az ölben. Ezek járni sem tudtak. Mindannyian tíz-tizenéves gyermekek.

Volt olyan, akinek hiányzott a karja, másik a derekát nem tudta mozditani. Soknak csak a feje volt ép, ezeket kocsin tologatták s csak okon szemecskéik mutatták, hogy élnek. És ebből a sok gyermekből kellett kiválasztani azt a hármat, akiket itt fognak marasztalni.

Bent az egyik szobácskában ültek az orvosok s azok, akiknek az intézet megteremtésében részük volt s szeliden, barátságosan vizsgálgatták a szerencsétlen kis emberkéket, akiket a szülők ölükben szorongatva vittek be a szobába.

Eltartott majd két óráig délután, míg a vizsgálatnak vége volt s a három új lakót kijelölték. Istenem, milyen nehéz feladat volt ez! Milyen kínos volt nézni, amint a sok-sok szerencsétlen füeskat viszik vissza az emberek közé, vissza a nyomorúságba, pedig mindannyinak itt kellett volna maradni. Az udvar hátsó részén, a déli napsütésben üldögéltek az intézet mostani ápolói.

Tíz nyomorék füeska, kék vászonruhácskában, sápadt, örömtelen arcu valamennyi. Az egyiknek mülába van, a másikat elvágta a vonat. Az apja váltóór valahol a vidéken.

A másinak a jobb karja hiányzik, de itt az intézetben megtanították a ballal írni és faragásálni. Akad olyan, akit, mikor idehozták, mozdulni sem tudott, most meg szépecskén járdogál. Valamennyien iskolába járnak, mindennap tanulnak s a kézügyességben is gyakoroltatnak.

Mindegyik hasznavehető embernek ígérkezik. Ezek már meg vannak mentve és ha az ember végignézi ezen a csendes, tiszta, szelid gyermekesóporton és a másikat pillantással látja, amint az anyák az utcán viszik haza azt a sok nyomorék füeskat, rongyokban, szegénységben s hátrafordulva látja ezt az apró, békés kis házikót, míg a messzeségben kupolás paloták aranyozása csillog: szomorúan és komor arcu mormog valamit magában a társadalomról, amelynek ez alkotással szemben igen nagy kötelességei volnának.

Orsz. képviselő és pezsgőgyáros háboruja.

Évek óta törnek borsot egymás orra alá Szaczelláry György országgyűlési képviselő és Törley József pezsgőgyáros, akik egyébiránt sógorok. Pedig azelőtt ugyancsak nagy barátságban éltek, sőt Szaczelláry állítólag főigényőke is volt sógorának. Nem tudni, mi okozhatta az összekülönbözést, de annyi bizonyos, hogy Budafoknak állandó szenzációja már évek óta a sógorok perpatvara.

Már egy ízben egy uthasználatból kifolyólag nagy botrány is támadt, mert Törley el akarta tiltani az általa épített utról sógorát. S mert mindenik fél nyakas legény és mindegyiknek van mit aprítania a tejbe, folyik a marakodás közöttük vígan évek óta. Most már annyira gyűlölködnek, hogy még látni se akarják egymást, ha szomszédságban épült villáikban összehozza őket a nyár.

Ily alkalmakkor aztán nincs vége-hossza egymás csipkedésének és a csúf viselkedésnek. Szaczelláry, mióta képviselő, építtette villáját s ez részben elzárta a kilátást Törley állítása szerint. Nem is hagyott ez nyugtot a pezsgőgyárosnak s már évek óta mesterkedik azon, mikép bosszanthathá vérgig sógorát. Valóságos khinai falat akart hát emeltetni, hogy Szaczelláry a toronyból se láthasson ki a fővárosra. A hatóság azonban a kerítésfal emelését csak a szabályrendeleti másfél méter magasságban engedte meg.

Kapta magát Törley és pompás tervet nyújtott be, mely szerint 60.000 korona költséggel a szomszéd telke mellé folyósót és feljárt építtet, tornyokkal, piHENÖKKEL. De a másik villa felé a csupasz fal merevedett volna. Hozzá az épületet néhol 27 méter magasra tervezte, úgy hogy ezzel a kilátás épp úgy elzáratott volna, mint csupasz fallal.

Mindkét fél megmozgatott minden követ, hogy neki legyen igazsága. Csütörtökön délelőtt Pestvármegye közigazgatási bizottsága tartott ülést, amelyen az ügyet el kellett dönteni. Gróf Teleki József, Hajós József, Kossuth Ferenc, Holló Lajos, Förster Aurél és még számos bizottsági tag is jelen volt az ülésen. A bizottság kettévágta a gordiusi csomót.

A gyűlölködés okozta költsékezést és lefűzési építkezést nem engedélyezte, megengedte ellenben, hogy Törley villaszerű kiképzéssel a másik telk felé építkezhessenek. Akik azonban azt hiszik, hogy ezzel a jó rokonok viszálykodása megszünt, azok bizonyosan csalódnak.

Tolvajok az ékszerboltban.

Egy francia lap igen érdekes dolgot ír az ékszerboltok fosztogatóiról.

Adjuk a cikkből a következőket:

Az ékszerboltok háromnegyedrészer nő. Ennek oka nem csupán az, mert ékszerek lopásához kevesebb fizikai munka szükséges, hanem főképpen az, hogy a nők éreznek magukban több ravaszságot s vakmerőséget a kiválóan örzött portéká elesésére. Annyi bizonyos, hogy a furfangnak megszámlálhatatlan anekdotáit jegyezte fel a bűnkronika: csodálatos vakmerőséggel végrehajtott tervek keltettek inkább bámulatot, mint bosszúságot.

Némelyik eset annyira zavarba ejtette a meglepett kereskedőket, hogy szinte képtelen volt azt valóban elhinni. Az ékszerboltok típusa kiváló eleganciával öltözött, rendesen szép és fiatal hölgy, aki bájos lényével elkápráztatja a kereskedőt s zavarba ejti a személyzetet.

A rue de la Paix üzleteiben sok lopás történt már; alig mulik hónap, hogy egy gyűrű vagy más kisebb ékszernek a nyoma ne vesszen. Hanem mindegyik lopás más módszerrel történik, úgy, hogy a leggondosabb elővigyázatot is kijátszja. A haladás művészi tökéletességéről beszélnek a következő esetek:

Az egyik üzletben három lopást követett el egy hölgy, míg végre elesípték s ekkor megtudták a fiókját. A módszer abban állott, hogy a cipője talpának közepén nyílás volt; ez a nyílás keskeny kéréggel volt bevonva, amelyhez a lehullott tárgy hozzátapadt. Első alkalommal a hölgy prémes boájával sodorta le a földre a gyűrűket, amelyeket a segéd eléje rakott. A leesett tárgyak egyikére rálépett s ezzel elesente. A második alkalommal az ernyőjével okozott zavart, hasonló megoldással. Amikor aztán pár nappal ismét megkísérelte a dolgot, leleplezték.

A nyár elején azonban még ravaszabb tolvajfurfangot ismert meg a rendőrség. Ez is a rue de la Paix egyik elegáns üzletében történt. Az üzlet előtt uri fogat állott meg s abból pazar fényűzéssel öltözött, gyémántokkal és csipkével elhalmozott hölgy szállott ki parányi ölével. A kereskedő előzőkenyeu sietett a dáma kiszolgálására.

— Valami nyakláncot szeretnék Zizi számára, mondta a hölgy mosolyogva.

A kutyanyakravalók közt hamar talált megfelelőt, amelyet nyomban rácsatoltatott a Zizi nyakára és alku nélkül kifizette az árát.

A hölgy aztán távozni akart, de az ajtóban visszafordult.

— Nézze csak, kérem, szeretném kicseréltetni a csatottm követ.

Ezzel megmutatta gyönyörű brossát, amelyen mogyorószemnyi nagyságu szafirok voltak. A szafirok helyébe briliánsokat kívánt a hölgy.

— Mennyibe kerülne ez a csere? — kérdezte naiv mosollyal.

— Oh, azt nem határozhatom meg ily könnyen. Attól függ, minő súlyu és minőségű követet választ madame. Azonnal mutatok néhány szép darabot.

A kereskedő mintegy husz különböző foglalatlan gyémántot rakott az asztalra. A hölgy pedig válogatott, letéve a karjáról ölébét az asztalra. Amikor mintegy tíz pernyi válogatás után távozott, a visszatértét ígérve, a kereskedő azt látta, hogy két gyémántja hiányzott. A hölgy már az ajtóban volt, de a kereskedő utána sietett.

— Parlon, madame... boesásson meg a gyanúsításért, de két követ hiányzik.

— Hogyan? csak nem képzelem?...!

— Sajnálom, asszonyom, nem akarom megbántani, de beláthatja, hogy nem engedhetem eltávozni addig, amíg meg nem találom a két gyémántot.

A hölgy rémülődött, síró góreszt kapott, de hiába. Nem sokára megérkezett a titkosrendőr, akit telefonon hívtak s aztán alapos megmozgás következett. A hölgy immár maga követelte, hogy vizsgálják meg. Kész volt akár levetközni is. Ruhájának egyetlen fodra sem volt kint. De a gyémántoknak nyomára nem találtak. A kereskedő végül is kénytelen volt boesátnakérés között szabadonboesátni a hölgyet.

A detektív azonban nem hagyta annyiban a dolgot s folytatta a nyomozást a hölgy lakásán. Mintán megvesztegette a szobalányt, meglepő eredményre hukkant és — másnap elhozta az ékszerésznek a két gyémántot.

Az öltö nyelte el az üzletben. A parányi „King Charles” fajbeli eb be volt tanítva erre s régebbi idő óta szép hasznos szerzett az urnőjének.

Az a régi fogás — folytatja a Petit Journal cikke — már ritkán fordul elő, hogy ernyőbe ejtik a lopott ékszert. De az ilyen alkalmazása nem multa egészen divatját. Hanem ma az ernyő végére került a fiókusz szerkezet. Az ernyő botja a végén belül lyukas és szivattyúféle szerkezettel bír. Alul a nyílásán tűnik el a foglalatlan gyémánt, még pedig oly ügyesen, hogy bizony alig fedezhető fel.

BUDAPESTI HIREK.

— **Budapesti fogyasztók szövetsége.** Tudva levő, hogy a budapesti fogyasztó-közönség körében arra irányuló mozgalom indult meg, hogy az utóbbi hónapokban tapasztalható és egyre fokozódó drágaság ellen való védekezés céljából a fővárosi fogyasztók egy általános nagy fogyasztó-szövetséggé alakuljanak, amelynek segítségével azután könnyebben, jobban és olcsóbban szerezhessék be a mindennapi fogyasztás tárgyait, élelmi cikkeket, stb. A mozgalom élére a fővárosi társadalomnak több igen tekintélyes tagja állott, akik minden intenzívebb agitáció nélkül, próbaívek kibocsátása útján igyekeztek meggyőződést szerezni arról, vajjon ily intézmény mily mértékben számíthatna a nagyközönség körében pártolásra. Ez a kísérlet oly kedvező eredménnyel járt, hogy a szervezendő szövetség alapítói, nevezetesen Vörös László nyugalmazott államtitkár, országgyűlési képviselő, Árkai Kálmán ügyvéd, Barta Ödön országgyűlési képviselő, Cserháty Jenő Ganz-gyári igazgató, dr. Kétly Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár, dr. Kuzmík Pál egyetemi tanár, dr. László Mihály országgyűlési képviselő, Majorossy Géza műépítész és Szaák Pál honvédelmi minisztériumi számtanácsos minap tartott értekezletükön egyhangulag elhatározták, hogy a budapesti fogyasztók szövetségének megalakításához szükséges lépéseket megteszik s e végből az eddig csatlakozott s a még ezentul jelentkező tagokat e hónap 30-ára alakuló közgyűlésre hívják egybe.

— **Dohányzás a villamos vasúton.** A közlekedő-bizottság legutóbbi ülésén tudvalevőleg dr. Bródy Lajos azt az indítványt tette, hogy a villamos vasúton a pótkocsiban engedjék meg a dohányzást. A bizottság az ügyosztályt hívta föl javaslatlételre. Értesülésünk szerint a pénzügyminisztérium a kereskedelmi minisztériummal tárgyal ebben a kérdésben, mert a pénzügyminiszter is azt kívánja, hogy a szigorú dohányzási tilalmat enyhítsék s a pótkocsiban engedjék meg a szivarozást. Az ügyosztály pedig azt a jelentést teszi a közlekedő-bizottság legközelebbi ülésén, hogy a dohányzást a kocsik belsejében szabályrendelet tiltja s csak a szabályrendelet módosításával lehet a dolgot megváltoztatni. De most csinálják a szabályzat revízióját s annak a tárgyalásakor dönthetik el ezt a kérdést is. Addig pedig hagyják meg a mai állapotot.

— **Réthy** név nélkül ne fogadjon el pemetefü-cukorkát.

A plakát története.

Ha valamiről, úgy a plakátról hisszük azt, hogy az a legújabb idők vívmánya, pedig nyomai visszavezethetők messze az ókorba. A plakátnak, ezen még oly keveset kutatott történetéből érdekes adatokat ír egy német író *Reklamkunst* című most megjelent művében. Az eszme, mely a falragasznak vagy fölragasztásnak alapjául szolgál, már az

ókorban a törvényeknek táblákon való közzétételében is mutatkozik.

A táblás-törvények a római jog első jelenségei, tulajdonképpen plakátok voltak, amelyeken a nagy közönséggel bizonyos tudnivalókat közöltek. Az albák, a fehér fatáblák, amelyeken a pretor hivatalának elfoglalásakor programját adta, nagyon hasonlítottak a mai hirdetési oszlopainkhoz. A császárok korában pedig egészen kiterjedt modern reklám féle is létezett, amelyeknek egy részét a Pompeji és Herculánium kistárással ismertünk meg.

Színházi jelentéseket, vendéglőajánlásokat és egyéb magasztalásokat leginkább vörös betűkkel a házak falára írták; a fürdőkben, ahol igen sok ember került össze, a falak mezői reklámrájzokkal voltak telve, amelyeket festők készítették. A modern plakátfestők első őseinek egyik legnépszerűbbike volt *Aemilius Celer*, aki egy gladiátorharc művészi kivitelű jelentése alá súlyának éretében odairta: „Ezt Aemilius Celer írta egyedül a holdvilágnál.” Gyakran álltak oly föliratok, mint a mai hirdetések és ma is olvashatunk minden újságban ehhez hasonló hirdetéseket: „Az, akinek november 25-én egy kis kocája elfutott, jelentkezék Decius A.-nál.”

Korcsma-cégeknek is találunk a régi rómaiaknál és e plakát vonzóerejét különféle képekkel igyekeztek növelni. Az Elefánthoz címzett vendéglő címtábláján, mely a legújabb kor minden kényelmével kecsgetteti a tisztelt közönséget, elefánt volt festve, melyet ember vezetett. Es tulajdonképpen csak a címtáblákra szorítkozott egészen a legújabb korig a hirdetésnek művészi kiállítás. Sokféle volt a régi Rómában a könyvkereskedők hirdetése is, és miután a reneszánsz kezdetén a közönség mindinkább kezdett érdeklődni a könyvek iránt a könyvek hirdetése volt az első reklámok is, amelyek nyomtatásban megjelentek.

Az egész középkorban az élő reklám volt divatos, kikiáltó vagy birnök képében, aki nagy pompával öltözködött ki és akinek rikító öltözékén a feltűnéscélzata mellett, mégis bizonyos művészi törekvés is érvényesülni kezdett. Korcsma- és címtáblákon fejlődhetett ki legelőbb a plakátnak művészi fölfogással való kiállítás és két festő, kik koruk legjelesebbjei voltak, alkottak így műveket.

Holbein egy iskolamester címerében, amely most a baseli múzeumban van, a tanító örömét és szenvedését ábrázolja, amint alacsony kis szobában, amelybe a napugár csak a padláslyukon jut be, a kicsinyeket az abc-re oktatja, a nagyoknak pedig a levelezést látja el. *Walter* legutolsó festménye, amelyet jó barátjának, *Gersant* divatkereskedőnek festett firmául, elragadó művészettel vezet be bennünket a szép asszonyok és szép ruhák világába.

A reneszánsz idejéből a rokokó idejéig is elég gyakran fordultak elő ily művek. Leginkább színházi jelentések, akrobatáknak és költőtanácsoknak fantasztikusan földszített plakátjai voltak ezek. Egy 16. századból való énekiskola jelentésén Hans Sachs arképe látható. Csak a kereskedelmi élet nagyobb föllendülése idején terjedtek el valóban a plakátok és az ezzel szorosan összefüggő családok a 18. század elején.

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu húzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

Választmányi ülés.

A nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület legutóbbi választmányi ülésén a szórakoztató és oktató bizottság megalkakított, elnöknek Ungár Ignác, a testület agilis tagja választotta meg, bizottsági tagokká Strém Ottó, Klapper Gusztáv, Schuler József, Tancsics Béla, Velec Ede, Frommer Sándor választottak, a baba-kiallítás szervező bizottsági tagjaiként Dobrovits Milán egyesületi elnök, Strém Ottó vigalmi elnök, Ungár Ignác oktató, biz. elnök, Klapper Gusztáv karnagy, Velec Ede táncmester, Joós Antal, Schuler József, Piry Ernő, Bród Jenő, Tancsics Béla, Frommer Sándor, Szabó István egyesületi tagok választottak meg. Az egyesület helyiségében legújabbán két napi biztosság rendszeresített a társalgó és játékterem részére, a testületben a fizetések nézve modern és kellőképpen ellenőrizhető szelvény-rendszer honosított meg, úgy, hogy minden tag a fizetések teljesítése után a napibiztostól nyugtát kap.

Bejelentetett a minisztériumtól visszaérkezett és módosított alapszabály, mely szerint az egyesület címe nagykanizsai általános ifjúságképző egyesületre változtatott és az alapszabály néhány pontja módosított, nagy lelkesedéssel fogadta a választmány ezen jóváhagyást. Elhatározott, hogy a „Budapesti Napló” Budapest napilapokon kívül a „Budapesti Hírlap”, „Magyarország”, „Az Újság”, „Pesti Hírlap”, „Vasvármegye” napilapok, összes helyi lapok és képes szépirodalmi s vielpapok megrendeltetnek. Az egyesület helyiségében 12 érdekes, szórakoztató

játék berendeztetett. A testület tagjai sorában 40 egyesületi tag vétetett fel. Elhatározott, hogy a tánciskola a Szarvas szálloda termében minden ünnep- és vasárnap este 8 órától 11 óráig Velec Ede egyesületi táncmester vezetésével 40 fillér belépő díjjal megtartatni fog. Továbbá elhatározott, hogy megkérlik Strém Ottó vigalmi elnök, hogy még ez év folyamán a szokáshoz híven, egy táncmulatság rendezése iránt intézkedni szives legyen. Bejelentetett, hogy két biliárdasztal teljesen ujonnan behuza- tott, és új kellékekkel felszerel- tetett, valamint hogy Schuler József könyvtáros által a könyv- tár megnyitott. Elhatározott nagy lelkesedéssel, hogy az összes nagykanizsai kereskedő, iparos munkaadók, kik még az egye- sületnek nem tagjai, átiratilag megkerestetnek aziránt, hogy a tagok pártoló, avagy rendesek sorába belépni kegyesek legye- nek. Valamint a testület által rendezendő nagy babakiállítás folyó évi november 6-án cégű- ket reklám alakban képvisel- tetni sziveskedjenek. Végül a titkár teendőivel ideiglenesen Frommer Sándor ellenőrző bi- zottsági tag bízott meg. Ezzel az ülés véget ért.

Hírek.

Segítsünk.

Messze van még ugyan a karácsony, de az idén mentül messzebbre ki- vánja e szép családi ünnepet a sze- gény osztály. Hogy miért, az köztu- domású, hiszen a szegény ember élelmicikke lesz a legdrágább. Váro- sunkban azon egyesületek, kik köte- lességüknek ismerik a szegénysorsu családokat téli ruhával ellátni, már most kezdik gyűjteni az erre való összegeket. Azonban a ruha mellett feltétlen szükséges az élelmicikk és a fa is. Oly egyesület nálunk nincs, ki kizárólag élelmicikkkel és tűzfá- val segíti a szegényeket. Leghe- lyesebb lenne, ha a nőegyletünk ezen a téren is éreztetnék áldást osztó működésüket, a közönség pe- dig terményekkel és készpénzzel tá- mogatná az egyesületeket. Most ezen inséges esztendőben szükséges ez leginkább, mikor a szegény ember élelmicikke a krumpli, oly nagyon megdrágult.

Felmentett gyilkos.

Canka Ferenc hegymagasi lakost, ki e nyár folyamán önvédelméből Kutasi Lajos tapolcai suhancot agyon- lötte, a zalaegerszegi törvényszék fölmentette, sőt Kutasi cinkostársait ítélte el. Ismerve a tapolcai kedélyes állapotokat, csak helyeselni tudjuk az ítéletet, mert maholnap ott a régi betyárvilág kel lábra. Talán a köz- igazgatási hatóság erélyesebb fellé- pése megszüntetné az elvadult álla- potot, hisz erről megye, sőt ország- szerte híres lesz Tapolca.

Drága sör.

Szilágyi Jánosné Berénybe akart hazamegy, az uton azonban észre- vette, hogy még bevásárolni valója van. A rajta volt nagykendő teher volt neki, meglátott a gymnasium háttárgyánál a fal mellett üldögélő ismerőst, akit megkért, hogy míg visszajön, őrizze meg a nagykendő- jét. Sajtos János elfogadta ezen megbízást. Szilágyiné dolgát végez- vén, visszajött és egyenesen Sajtos- hoz ment átvinni a kendőt, de csak Sajtos volt ott! A kendő eltűnt. Az asszony erre csapott olyan patáliát, hogy a rendőrségnek kellett közbe- lépni, mikor kiderült, hogy az alatt lopták el, míg Sajtos oda volt sör- inni. A károsult asszony kendőjének megtérítését követelte, mit meg is ítéltek neki, mire Sajtos nehéz szív- vel kifizette a 3 koronát, mondván: máskor nem veszek őrzésre semmit, mert drága lesz a sör ivásom.

A szombathely—székesfehérvári színikerület ujjaalakítása.

A székesfehérvár—szombathelyi színikerület ujjaalakítása tárgyában a minap érkezett le gróf Festetics Andor orsz. színészeti felügyelő levele a székesfehérvári polgármesteri hiva- talhoz. A színikerület megalakulása ugyanis csak időhöz kötött és a mos- taninak érvénye jövő év virágvasár- napján lejár, miért is gróf Festetics az ujjaalakulás iránt helyénvalónak találta már most tárgyalásba bocsát- kozni. A kerületből kilép Siofok, a hol nyári színikört épített a fürdő- igazgatóság, a melyben a pécsi szin- társulat játszik. Viszont Balatonfüred szívesen csatlakozik a kerülethez, nemkülönben Pápa is, a mely utóbbi a szintén kilépő Zalaegerszeget, Kö- szeget, és Keszthelyt pótolná. Az idény beosztását a következőkép ter- vezik: március 1-től április 15-ig Szombathelyen játszanék a szintár- sulat, április 16-tól május 15-éig Pápán, majd egy hónapig Veszprém- ben és azután 1 hóig színetet tar- tanának; július 16-tól augusztus 31-ig Balaton-Füred volna a színtársulat állomása, innen szeptember hónapra Pápára, október 1-től november 15-ig pedig Szombathelyre menne a tár- sulat; a székesfehérvári színiszezon november 16-tól február 28-ig tar- tana. Végül felemlíti gróf Festetics, hogy célszerű volna a kerületre mi- előbb pályázatot kiírni, mivel külön- ben nem kap majd megfelelő szin- igazgatót. Az ujjaalakulás tárgyában legközelebb színikerületi értekezlet tartatik.

Borvásár.

A tapolcai borvásár érdekében, mely november hó 21., 22. és 23-án lesz, az igazgatóság szorgalmasan dolgozik. Kedvezményes utazási je- gyek elnyerése iránt is tett lépéseket. A bejelentési ivateket már szétküldték.

A kaposvár—barcsi vasut.

A kaposvár—barcsi vasut építését a kereskedelemügyi miniszter az 1904. évi XXX. t. c. foglalt fölhatalmazás alapján folyó hó 12-én keltezett ok- irattal engedélyezte. Ezen engedély- okirat erejénél fogva Pallós Ármán építési vállalkozó engedélyt kap és kö- telezettséget vállal arra, hogy a m. kir. államvasutak Kaposvár állo- másától, mint forgalmi kezdőponttól kiindulva, a kaposvár—kaposmérői vonal együttes használata mellett, a Kaposmérőnél beiktatandó csatlakozó

forgalmi kitérőtől kizárólag Kadar- kuton át, a királyi szabadalmazott pécs—barcsi vasut Darány és Barcs állomásai közt beiktatandó Rigóc ki- tértől, illetve Rigóc—barcsi vonalrész együttes használata mellett a csá- szári kir. szabadalmazott déli vas- pályatársaság Barcs állomásai, mint forgalmi végpontja vezetendő helyi érdekű gőzüzemű vasutat, a kikötött feltételek alatt megépítse és azt a jelen engedélyokirat hatályának tar- tama alatt szakadatlanul üzemben tartsa. Az engedélyezett vasut meg- építéséhez és üzemeltetéséhez beren- dezéséhez szükséges tényleges tőkét 3.203.000 koronában állapítja meg az engedély. A vasutvonalon már javában dolgoznak s egy év alatt készen lesz.

Sírácsók kongresszusa.

Manapság, mikor mindenek kon- gresszusoznak, nem szabad rossz néven venni és nem lehet megüt- közni, bármilyen furcsán is hangoz- zék, hogy a sírácsók is kongresszusra gyűlnek össze. Egyelőre csak az észak-angliai sírácsókról van szó, de hát a példa ragadós. Az angol sí- rácsóknak már régibb idő óta külön egyesületük van és az egyesület most Manchesterben kongresszusra gyűlti össze tagjait. A kongresszust — mint Londonból jelentik — kiállí- tással kötik egybe. Kétségtelenül ez lesz a világ legborzalmasabb kiállí- tása, mert a kiállított tárgyak halot- taskocsikból, koporsókból, szemfe- dőkből, halotti maszkokból, dezinfici- ált készülékekből és egyéb ha- sonló tárgyakból fognak állani. A kongresszus stílszerűségét jellemzi, hogy megfelelő fekete szegélyes meghívókat bocsátott ki, sőt hogy — az általános érdeklődést felkeltse — hasonló képeslevelezőlapokat is hozott forgalomba. A kongresszusi tárgyalások valószínűleg gyászbeszé- dekből fognak állani és a kiállítók jutalmul — gyászkoszorúkat kapnak majd. Kíváncsiak vagyunk, vajjon, a kiállításnak lesznek-e látogatói a sírácsók kivétel is. Aligha!

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar kö- zönség közt egy különös moz- galom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyárt- mány** vagy **termény** után nyul, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyuvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „petáncsi” az egyedüli ma- gyar keletű termény és a közön- ség ezt legjobban kedveli.

Jerencz József
KESERŐVIZ.
az egész hazai közönség legkedveltebb italaként
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 „	28 „
0.3 „	24 „
0.2 „	20 „

köröna hitelesítéssel.

Minden másfajtu üvegek
a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— **1 koronától**
feljebb. —

Függő lámpák

— **4 koronától**
feljebb. —

Nincs többé kopott arany képkeret!

GOLDON

használatával fát, vasat,
gipszet, papírt stb. bárki,
is azonnal bearányozhat.

Egy készlet goldon
esettel együtt — **40 fillér.**

Kapható

Krausz és Farkas

papirkereskedésében.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

KRAUSZ és FARKAS

Lampionok

minden alakban,
különféle színekben.

Levélpapírok

dobozokban.

Legjobb minőségű
író- és rajzszer.

könyvnyomda

papirkereskedés

könyvkötészet

üzletikönyv-raktár

„Nagykanizsai Friss Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala

NAGYKANIZSA, városi palota.

Már

AZ ELSŐ

próbarendelés mindenkit
meggyőző

áraink olcsóságáról

munkáink

izléses

és

pontos

kiviteléről.

HIREK MINDENFELŐL

A spanyol rablósövetkezet.
Egy marosvásárhelyi kereskedő is kapott hasonló leveleket a spanyol rablóbandáktól, mint Elked Antal budapesti vendéglős, akit a rablók lépre csaltak. A marosvásárhelyi kereskedő a spanyolok leveleit a városi rendőrségnek adta át, amelynek tanácsára azután beleegyező választ is írt Madridba. Megérkezett madridiak bővebben magyarázó levele, amelyben többek közt pontos személyleírást adtak arról az emberről, aki a madridi pályaudvaron kalauz gyanánt fogadja a leutazásra szándékot vallott marosvásárhelyi kereskedőt, éppen úgy, mint a hű Enrique Elkedet. Ezt a levelet a marosvásárhelyi rendőrség megküldötte a budapesti főkapitányságnak, úgy okoskodván, hogy az elárult ismeretjelről a rendőrség is megismerheti a pályaudvaron várakozó rablót. Négy héttel ezelőtt történt ez a Marosvásárhelyt nem értik, hogy miért nem lett folytatása a dolognak. A budapesti főkapitányságról nem teszik föl, hogy nem táviratozott volna a madridi rendőrségnek, közölve a rabló személyleírását, viszont a spanyol rendőrségről nem hiszik, hogy ha táviratot kapott volna Budapestről, nem igyekezett volna ártalmatlanná tenni a rablósövetkezetet, amely a marosvásárhelyi kereskedő esete után sikerrel vetette ki hálóját Elked Antalra.

Herceg és énekesnő. Pétervárról jelentik: Karkovban ujabban nagy föl-fölment kelt egy botrányos ügy, amelyben a főszereplő Szviatopolk-Mirski herceg, orosz belügyminiszter unokaöccse. Egy ottani sanszonett-énekesnőnek egyszerre ketten udvaroltak: a fiatal herceg és egy szegény diák. Az énekesnő csodálatsképpen a diákot választotta. A herceg ezen nagyon bosszankodott. Haragjában a minap éjszaka többedmagával berontott az énekesnőhöz és veréssel fenyegetőzve, követelte tőle, hogy hirtelen a diákot. Az énekesnő engedelmességedett. A diák, azt hívén, hogy a leány beteg, futva érkezett oda, de alig lépett a szobába, a herceg kísérei megragadták s átvitték egy másik szobába. A herceg korbácsával úgy összeverte, hogy a szerencsétlen ifju elvesztette eszméletét. Verés közben a herceg így szólt hozzá:

— Följelenhetsz a hatóságnál; nem félek tőle, mert Szviatopolk-Mirski herceg vagyok.

Mikor a szegény diák magához tért, mégis kényszerítették, hogy írjon alá egy okmányt, amelyben elismeri, hogy a herceg őt nem bántotta és nincs semmi oka, hogy panaszkodjék rá. Miután az okmányt aláírta, egyszerűen kidobták. A diák nagynehezen hazavánszorgott, s azonnal orvost hivatott. Édesanyja tüstént panaszt tett a dolog miatt a bíróságon, aminek azonban aligha lesz fogamatja. Az énekesnőt tüstént kiutasították Karkovból.

Templomavatás. Keszthelyről írják nekünk: Vasárnap, e hó 9-ikén fe-

nyes egyházi ünnepély volt a leégett római katolikus templom, ez országos műemlék újjászentelése alkalmával. A templom belsejének újjáalakítása dr. Dunszt Ferenc apátplébános fáradozatlan munkásságának és művelésének köszönhető, hogy aránylag kevés költséggel felülmúlja a régit. A felszentelést a keszthelyi születésű, gyöngédkedő hercegprimás helyett ugyancsak a város szülötte, dr. Bitá Dezső apát és egyetemi tanár végezte a veszprémi egyházmegye nyugdíjazott agg papjainak segítségével. Dr. Rédey Gyula veszprémi kanonok magyarröptü beszédével, amely nyomtatásban is megjelenik, nagy hatást keltett. Az ünnepélyen jelen volt gróf Festetics Tasziló kegyur családja és az egész keszthelyi intelligencia. Dr. Dunszt Ferenc apátplébánosnak nagybecsű fáradozásaiért a város testületileg mondott köszönetet. Délben Dunszt apátnál fényes banket volt a Keszthelyen időző klérus és a város intelligenciájának részvételével és hódoló táviratokkal üdvözölték a gyöngédkedő hercegprimást, aki azonnal sürgönyileg válaszolt, megköszönve a róla való megemlékezést.

KÖZGAZDASÁG.

Borvásár Gyöngyösön. A Heves-megyei Gazdasági Egyesület kezdésére a földmívelésügyi miniszter és Gyöngyös város támogatásával Gyöngyösön november hónap 29. és 30-án borvásár lesz. A borvásáron megjelenő ohajtó vidéki közönség részére a kereskedelmi minisztérium mérsékelt áru menettérti jegyeket bocsájt rendelkezésre és azt mindenki megkapja, aki ez iránt való ohajtó a Heves-megyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalával akárcsak egy levelező-lapon is közli. Az elszállásolásra is a titkári hivatal gondoskodik.

Nemes baromfi vásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület tekintettel arra a körülményre, hogy az egyesület által október 28—30-án Aradon rendezendő nemes baromfi vásár iránt a tenyésztők körében napról-napra fokozódó érdeklődés mutatkozik, a bejelentési határidőt október 20-ig meghosszabbította. A vásáron a kormány nagy bevásárlást fog tenni.

A bolgár kereskedelmi törvény. A bolgár nemzetgyűlés tavaly megszavazta a bolgár kereskedelmi törvény novelláját, melynek lényeges határozmányai a következők:

A kereskedelmi törvénynek az a határozmányja, hogy üzemüket Bulgáriára kiterjesztő külföldi részvénytársaságok tartoznak bolgár alattvalókból álló három tagú igazgató-választmányt alakítani, érvényen kívül helyeztetik. Külföldi biztosító-társaságok nem tartoznak többé bulgáriai díjbevételek felét bolgár hatóságoknál letétbe helyezni, de a leteendő biztosíték, mely eddig 2—500.000 frank volt, ezentul 3—500 ezer frank. A novella szigorítja tovább az eljárást olyan esődesetekben, melyek

ben a hamis bukás gyanuja forog fűnn és érvényteleneknek nyilvánítja a csődbemondás előtt rokonok részére tett vagyoneledigenítéseket. Hanyag tömeggondnok 50—200 ley bírsággal sújtható minden egyes mulasztásért, sőt esetleg fölmenthető. A tömeggondnok díjazása csak igen nagy csődtömegeknél haladhatja meg az évi 1500 frankot. A bírói költség, egyezség esetén is, a tényleges aktívák 1 százalékjában állapítatik meg. — A vagyonbukott kereskedő neje sem a hozománya, sem egyéb követelése révén nem vehet részt a kiegyezés fölött való szavazásban. Ez vonatkozik arra az egyénre is, a kire a nő a csődnyitást megelőző évbe a férje ellen való követelést átruházta. Bírói egyezség nem köthető, ha: 1. a vagyonbukott szökésben van; 2. hamis bukás gyanuja alól nem tisztázta magát; 3. egyszer már csődben volt; 4. nem ajánl föl legalább 40 százalékot; 5. 18 hónapon tul való határidőre akarja a fölajánlott hányad fizetését halasztani.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

De a környezet nem engedi. A környezet csak rémképnek állítja oda a nihilizmust, gazságot, rablószezekkivés gyanúnt, de sem a mozgalom, sem a mozgalom alapjának jogosságát még részben sem akarja, de nem is engedi elismerni.

A cárokat úgy nevelik, hogy azt hiszik, a nép buta, annak minden jó, de van egy forradalomra hajló csoport, ez a cár, a trón, a kormányforma, szóval mindannak ellensége, ami a cár hatalmát alkotja. Ez ellen védekezni, ez ellen küzdeni kell.

A cárok tehát nem vizsgálják, nem bírálják, hanem védekeznek és küzdenek.

Ime uram, ez az igazság. Te tudod ezt, mert te vagy a cár környezetében az egyetlen ember, akinek nyitva van a szeme.

Hát mi a két látó szemednek olyat is meg akartunk mutatni, amit eddig meg látni nem tudtál.

És most talán átfutnád az előted fekvő iratokat.

(Folyt. köv.)

Rimamurány-Salgó-Tarjáni vasmű r.-t.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság

rendes évi közgyűlése

f. 1904. évi október hó 25-én, d. e. 10 órakor, Budapesten, a társaság központi irodájában, (V., Nádor-utca 36.) fog megtartatni.

Tanákoskodási tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1903—1904. üzleti évről, a számadások, mérleg és felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése és a tiszta nyereség felosztását tárgyaló indítvány.

2. A számadások megvizsgálása, mérleg megállapítása, felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére és a tiszta nyereség iránti határozathozatal.

3. Az igazgatóság újból megválasztása.

4. Egy felügyelő-bizottsági tag pótválasztása.

Azon t. c. részvények, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt Budapesten a társaság központi pénztárára, V., Nádor-utca 36., a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, Nádor-utca 4.

Bécsben a Wiener Bank-Verein pénztárára letétbe tartozik.

Budapest, 1904. október 8-án.

Az igazgatóság.

(Tárgyanyag nem díjazatik.)

FÉRFIAK és NŐKNEK

a legmakacsabb heveny és idült folyásoknál befejeződik nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a „SZANID-LABDACOK” bizonyított. Egy üveg 100 labdac tartalommal és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre 6 korona előleges befizetés vagy utánvétellel diszkrétan küld a

„Magyar Király” gyógyszerár Bpest V., Marokkai-utca 2. Erzsébet-tér szark.

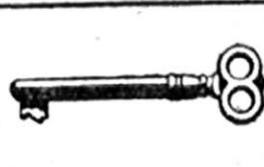

Elő Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten. SZESZFINOMITÓGYÁRA. — SAJÁT GYÁRTMÁNYA. MINDENÜTT KAPHATÓ!

Schicht-szappan

„SZARVAS” vagy „KULCS” = JEGYGYEL

legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes. Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

SZÉP MELLEKJÖVEDELME

szereshetnek minden állásu egyének az osztálysorsjáték sorsjegyei eladásával. Diszkrétó biztosított. Irásbéli kérdésközlésre a feltételek megadhatók Szabó B. és Tsa m. kir. osztálysorsjáték főelárúsnál Budapest, VII., Alpar-utca 5.

Kovald Péter és Fia Czégtulajdonos: Kovald Emil

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár.

Ura-, női- és gyermek-öltönyök, díszítő- és nutor-
szövetek, függönyök, szőnyegek csipkék, vegaruk,
szőrmék és fehéreművek számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviselők vi. éken:

Aszód: Langfelder és Hermann.
Aranyosmaróth: Dancs Mór.
Baja: Reisch Bernát.
Beregszász: Taub Jakab.
Bátaszék: Weidinger Lipót.
Czegled: Barta és Berger.
Csongrád: Rosenberg Ede.
Csikszentmárton: Földes Pál.
Dicsőszentmárton: Jeremiás Adolf.
Diákóvár: Kerpner Bernát.
Győr: Gerő Testvérek.
Gömrő-Rossnyó: Kirschner Zs.
Gyulafehérvár: Kosner László.
Hatvan: Forjász Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild.
Ipolytölgy: Gansel Armin.
Kecskemét: Fuohs Samu.
Kisvárd: Sargabolt.
Kézdivásárhely: Fejér Lukács fiai.
Kaposvár: öv. Schwart Samu.
Kisbér: Schwabach Mihály.
Léva: Weiss Samu és fia.
Losonc: Jamrich Gustáv.
Mohács: Fischhof Hermann.
Munkács: Klein Márton.
Mátészalka: Blum Mór.
Nagyzeben: Kleisch M. G.
Nyitra: Braun Nathán.

Nagyvárad: Oziller Imre.
Nyíregyháza: Kovács Jenő.
Rimaszombat: Szoyka Pál.
Szatmár: Schönberger.
Szombathely: Guttman Mór.
Székesfehérvár: Deutsch Géza.
Somogy-Osurgó: Kreizler Géza.
Szabadka: Sugár Béla.
Szeged: Fick Béla.
Tatatóváros: Dukasz Jenő.
Tolna-Tamási: Spitzer József.
Ujvidék: Kovács S.
Verebely: Dancs Salamon.
Veszprém: Ozeisler Lipót.

Hallatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig
tűzsufoit raktár miatt, az alant felsorolt
finom öltönyekre való

szövetek.

1 Öltönyre való 3 méter basz gyártmány... 3.50 frt
1 Öltönyre való 3 méter finom kamgarn, külüféle
szinben... 5 frttől 7 frtig
1 Öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány
... 6 frttől 8 frtig
Pekete aszalonöltöny szövetek... 7 frttől 9 frtig
Téli kabátokra való finom basz gyártmányú szövet,
külüféle szinben... 5 frttől 12 frtig
Különlegességek női kosztümé szövetek-
ben. Megrendelések vidékre a szin meg-
jelölésével utánvét mellett pontosan
csakozottatnak. A jó minőségért cégem 30 évi
jó hírneve kezekedik. A nem tetsző árut kicserélem
vagy a pénzt visszafizetem.

Weisz Miksa

posztónagyárháza

Budapest, Király-utca 17.

FOGAK

szájpádás nélkül és anélkül, hogy a gyö-
kereket eltávolíthatnánk, 3 kor-tól. Az álta-
lam készített és Párisban első díjat
nyert fogsorokat mindenki azonnal meg-
szokja, beszédzavarokat nem okoz és
kifüggően rág vele. Régi fogsorok át-
alakíthatnak. Vidékiek 12 óra alatt
kielégíttetnek.

Grossmann S.

fogtechnikai főnök, a párisi fogorvosi akad.
kiállításán a keresztrel díszített arany-
éremmel kitüntetve.

— Fogad reggel 8-tól este 8-ig. —

„Fogorvosi intézet” Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 50. első emelet.
(Royal szállóval szemben.) Foghúzás érzé-
telenítve. Tartós plombák! Szakorvosi
rendelés d. e. 10-12, d. u. 5-7. Vasár-
és ünnepnapokon is. Mérsékelt árak!
Részletfizetésre is.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szer-
zett körkízi tapasztalat alapján

Dr. Kajdacsy
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít
hugycsőfolyást, hólyagbajot, széklet-
szűkítést, bimbókat, elgyengült férfierőt,
idősebbeknek is, önfertőzést és annak
utóbjait, ideg- és hátféregbajot és min-
den női bajokat.

Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, Kigó-utca 5.
(Klotild-palota I. em.)
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyásiker.

Hirdetéseket
felvesz
a kiadóhivatal.

Alapított 1626. évben.

Kérem e címre ügyelni:

Alapított 1626. évben.

SZÉKELY GÉZA

gyógyszerész

„ISTENSZEM” gyógyszerár

KASSÁN, városháza mellett.

A kassai „Istenszem”-hez címzett gyógyszerár egyike a legrégebbi gyógyszeráraknak, mely főtíz-
telendő Dr. Farkas Róbert tanár tudományos értékű műve szerint is, már 17-ik században csodás értékű,
gazdag berendezésével, művészeti értékű állvány és edényzet felszerelésével országos hírné volt. Nagy híre
századokon át és évszázadok óta nemcsak gazdag gyógyszerárak által emelte az első gyógyszerárak
közé, hanem értékes kincset képező, eredeti vényei ismeretű és kedvelté tették egész Európában, sőt
Amerikában is.

A hölgyvilágot első sorban arcszépítő és tisztító szereit érdeklik, melyek hírneves hatásuknál fogva
természetesen sok visszaélésre ragadtak több pénzszóvár, jogosulatlan utánzó. Az „Istenszem” gyógyszerár
új, kizárólagos tulajdonosa: **Székely G.**, hogy értéktelen utánzóktól megvédje világírti készítményeit,
megváltoztatott új felirattal minden tégelyre, üvegre és dobozra **Dr. Siehulsky** aláírással arcképet helyezett
rá. Kérem tehát mindazokat, akik Kassa legrégebbi gyógyszerárának valódi Siehulsky védjegyes készit-
ményeit óhajtják, maga is ügyeljen és az ismerősöket is figyelmeztesse a helyes címre és **Dr. Siehulsky**
aláírással arckép védjegyre.

Dr. Hufeland a tisztaságot és a bőrnek észszerű miveltését a legjobb eszköznek tarja az élet meg-
hosszabbítására. Minden mosdás és fürdés alkalmával semleges (neutális) szappan használandó. E célra
felülmúlhatatlanul a legjobb bőrkonzerváló a **Dr. Siehulsky balzsamos növény-szappan**, mert eltávo-
lítja a bőrre lerakódó kórt okozó anyagokat, melyek betegség folytán vagy a levegő porával a bőr légző
mirigyait rendszeres működésében gátolják. Az arcbőr kóros eltávolításánál különösen szeplő, májfolt,
pörselemek ellen a leghatásosabb szer a **Dr. Siehulsky arokenőcs és mosdóvíz**. Az eredeti vény a
gyógyszerár egyedüli tulajdonosa. Kiváló figyelmet érdemel a Dr. Siehulsky védjegyes **Selyem-puder**,
mely hirdetés nélkül, ugyiszólván magától terjedt el; a hölgyvilág legkedveltebb arcpora.

Használati utasítás. Este lefekvéskor a Siehulsky kenőcsből egy mogorónyi nagyságot az arca
kenni és reggel a Siehulsky-féle szappannal lemosni.

Árak: **Arokenőcs** 1 tégely 70 kr. Balzsamos növény-szappan darabja 35 kr. Egy üveg aremosdóvíz
70 kr. 1 doboz Dr. Siehulsky védjegyes „Selyempuder” a világ legkitünőbb hölgypora 60 kr.

A kezemből levő magy. kir. hivatalos postakönyvből bárkinek készséggel bizonyítom, hogy az
„Istenszem” gyógyszerár Európa majd minden országba, sőt Amerikába is küldi világírti készítményeit.

Az Osonin

fogpép-
szájviz

1 kis tégely 40, 1 nagy 60 kr.
egy üveg ára 40 krajcár.

Szerencsésen kombinált vénye akként van összeállítva, hogy a leghíresebb szájvizek és fogpép-
u. m. Boutemard-fogpép, Odol, Odontin, Kosmin stb. receptjeiből átvetttem mindazt, amit a tudományos
irodalom jónak talált a megeltett vizsgálatok alapján, elhagyva a hátrányos anyagokat.

A valódi KÖLNI VIZ (Eau de Cologne) évszázadok kedvelt házsizere a hölgyvilágnak. Használatát
ajánli felesleges. A fő az, hogy a valódi minőséget vegyük és fogadjuk el.

Az Eau de Cologne fajok egyik legkiválóbbika ez a cégfenség:

Johann Maria Farina et Comp.

Gegenüber den Königsplatz, melynek főképvisezője **SZÉKELY GÉZA** az „Istenszem”-hez c. gyógyszerár.

A Siehulsky készítményeket csakis Székely Géza gyógyszerárától fogadjuk el.

Minden gyomorbetegnek valóságos áldás a háznál a Doby Jenő gyógyszerész Kolacsa,
„CASCARA PIRULÁI” 1 üveg 1 korona.

Főraktár: „Istenszem” gyógyszerár Kassa

Nyomatott a Budapesti Napló körforgógépein Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben kézbe adva egy hónap 60 fillér. A. P. P.
Videkre postai küldéssel egy hónap 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Partners.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Partners papírkereskedés.

Felelős szerkesztő:

LOSVA SZÜCS.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomtatott a „Nagykanizsai Fria Ujság” szerkesztőség nyomdájában.

Az oroszok százezer embert veszítettek. Ártatlanul a börtönben.

Az üzlet — üzlet.

Nem arról a bizonyos szindarab-
ról akarok értekezni, ámbár ez is
szindarab, amelyről szöveg, szo-
nornjáték, melynek erkölcsi alapja
nincsen.

A szomornjátékban az uzsorás
vidé szerepét a székesfőváros mint
örvényhatóság játssza, ez a fővá-
ros, mely olyan óriási üzletet foly-
tat, igazán iszonyu kamatokra dol-
gozik, agyonnyuz, megőrül mindent
és mindenkit, aki, vagy ami vele
üzleti összeköttetésbe kerül és rá-
adásul sir egy sort, hogy így meg-
így ráfizet.

Eszembe jut a Mócsi hitsorsos
története, aki jajgatva panaszkol-
lik Andris gazdának, hogy nem
érdemes már üzletet folytatni, év-
ről-évre rosszabbul megy, évről-
évre nagyobb a ráfizetés — én
egy éljek!

— Hát miért nem adja föl? —
terdi Andris.

— Hogy miért nem adom föl?
Furcsa kérdés! Minek adjam föl?
Ha föladom, miből élek?

A főváros is föl akarta adni a
közvetlenség közvetlenség jellegét,
mert hogy nem érdemes tartani,
vagy a ráfizetés — én egy éljek —
lát kitűnik, hogy háromnegyed év
telt csak százötvenezer korona a
hasznos.

De tartunk sorrendet.

Az ember azt hinné, hogy min-
den közintézmény a közjót és
közgyarapodás kedvéért készül,
hogy üzlet ugyan az üzlet, de ami
közvetlenség szolgál, ha mindjárt kal-
márok állanak is az élén, azt meg-
tem kalmárszellemmel vezetik, mert
a cél nem a haszon, hanem a köz-
jót, a közgyarapodás.

Pedig nem így van. Nálunk min-
denben a hasznot keresik, várják
és ha nem jön magától... erő-
szakolják.

Van városi adó már mindenre,
negsarcolják a budapesti embert
bölcsőtől a sirig, otthon és a szá-
badban, szárazon és vizen. Ha
eszik, a városnak eszik, mert min-
denféle vám, meg sár címén szedik
a követet, határ-, fogyasztási, meg
még ezerféle más adót az állami
adón túl, ha iszik, detto úgy van,
ha meghal is kéri érte a fizetés.

de beteg se lehet, azt is meg kell
fizetni.

Hát fizesse aki van, de akinek
nincsen, akit szerencsétlensége va-
lamelyik kórházba vitt, ott nyomta
a derékját és nyögte a nyavalyá-
ját, ne nyögje még azontul is, ha
már meggyógyult.

Ne legyen mindig üzlet az üzlet.
Legalább azzal szemben ne, aki
fizetésekeptelenségét igazolni tudja.

Mert aki a kórházi költségeket
nem fizeti meg, behajtják rajta kö-
nyörtelenül, ha nem fizet, elviszik
rozoga asztalát, nyikorgós ágyát,
elviszik a hajlékát.

Hát a százötvenezer koronás fő-
lősleggel mit csinálnak?

Az ilyen közkórházi gyógykeze-
lés eszébe juttatja az embernek a
halálra ítélt embereket. Ha betegek,
meggyógyítják őket, hogy aztán
kivégezhessék.

VILÁGKRÓNIKA.

Az oroszok kudarca.

Hogy milyen nagy lehetett az oroszok
veresége, erről fogalmat alkothatunk
magunknak. Kuropatkin jelentéséből,
melyek pedig erősen szépítik a vere-
séget.

Íme a jelentések:

A 13. és 14-ike közötti éjjel jelentő-
ken japán haderők támadták meg a
nagy mandarin-uton a Sake folyó men-
tén felállított hadtestet. Több támadás
visszaveretett. Az utolsó azonban sike-
rült és hadtestünk centrumát áttörték.
Ebben a pillanatban harc fejlődött ki a
szomszédos osztály jobb oldalán. Ekkor
az a vezedelem forgott fenn, hogy egész
hadállásunk centrumát áttörtek és a
szomszédos csapatokat visszavonulásra
kényszeríthetik. Hogy most a nagy man-
darin-uton lévő csapatokat támogatassuk
a legnagyobb sietséggel több zászlóaljat
toltunk előre, ami által lehetővé vált,
hogy a csapatok támadásba menjenek
át. Midőn a japánok tartaléksapataik
segítségével újból kiszorítottak bennün-
ket Sakupe falából, én előrenyomultam
és tartaléksapataim, melyek az álláso-
kat védtek, támadólag léptek fel. Elkesere-
dedt harc után sikerült Sakupe ismét
megszállnunk és a japánokat a falon
túl két kilométernyire visszavetni. Jobb
szárnyunkon a helyzet egy ideig nyug-
talanító volt, mert a csapatokat arevo-
nalban és egyidejűleg a jobbszárny meg-
kerülésével támadták meg. Az osztály
vezetője csapatrészeket tolt előre, me-
lyek lépcsőzetesen voltak az arevonál
mögött felállítva és most a maguk részé-
ről oldalról támadták a japánokat. Több
falut elfoglaltunk és a jobbszárny meg-
tartotta állásait a Sake folyó vonalán.
A centrumban lévő csapatok állásai az
egész hadállás többi csapataihoz képest
jelentősen előre voltak tolvá. ezért

már előre megválasztottuk a jobbszárny-
nyal egyvonulban lévő állásokat és eze-
ket részben meg is erősítettük. Elkesere-
dedt harc után a csapatok ezekre az ál-
lásokra visszavonultak. A csapatok már
négy nap óta harcolnak. Sok ezred már
három éjjel nem aludt mind a mellett
határozottan remélem, hogy képesek
lesznek tovább harcolni. A japánok vesz-
teségeinek igen jelentékenyeknek kell
lenni.

Az október 15-re virradó éj nyugodtan
folyt le. Reggel 9 óra előtt ellenséges
oszlopok meglehetősen világosan mar-
kírozott mozdulatait észlelték a nagy
mandarin-uton lévő állásaink ellen.
Útegeink megkezdtek a tüzelést az osz-
lopokra. Balszárnyunk parancsnokától
jelentést kaptam, hogy az ellenség ott
jelentősen megerősítette magát, úgy-
mint Liaojangnál történt. A számtalan
ágyulövés következtében vihar keletke-
zett, amelyet szakadó eső követett. Az
utak rosszak lettek, a folyók megdagad-
tak. Az általános parancs az összes csa-
patok részére ugyanaz maradt, mint
azelőtt, vagyis, hogy a legelkeseredet-
tebb ellentámadást fejtsek ki. Eppen most
kaptam egy jelentést, mely szerint je-
lentékeny japán haderők a vasúti sín-
ken nyugatról kelet felé átkeltek.

Bánffy a házszabály-revizlóról.

Báró Bánffy vasárnapra nyilatkozatot
közölt szegedi választói részére s e nyi-
latkozatban álláspontját kifejtve, többek
között ezeket mondja:

— Most, amidőn a magyar közélet
minden téren az égő parázs, legjobb
esetben csak hamu alá elrejtve, minden
perében fellobbanással fenyeget, midőn
a nemzet — és bátran elmondhatom,
bármit akarjon is kimutatni a képví-
selőházban lévő állítólagos többség —
abszolút gazdasági önállóságát akarja
kivívni és a nemzeti törekvések érvénye-
sülését követeli: most házszabályrevizió-
val a kuszált helyzetet rendezni kell
lehet. Ezt kell megértenie a kormány-
nak. Ezt kell megértenie mindenképp
a kormány háta mögött ülő pártoknak,
még sem szabad, hogy végtelenségig mon-
gasson törekvéseket, melyek az or-
szág érdekeinek nem felelnek meg. De
az összes ellenzék, mint egy ember, kell
hogy megértse, hogy most vivja az
élet-hadállást, hogy most, a mai ösz-
szelvényelődöt helyzetben, a mai sok
vonatkozásban ellentétes viszonyok kö-
zött, külön pártok külön taktikai célo-
kat és érdekeket szem előtt tartania
nem szabad, csak egy vezethető: együt-
tesen, egyesült erővel utját állani min-
den olyan törekvésnek, mely a nemzet
erejének, ellenálló képességének meg-
gyengítésére irányul.

Ártatlanul a börtönben.

— A vönöcki rablógylkosság. —

A szombathelyi törvényszék, szom-
baton a késő éjjeli órákban fejezte be
a tárgyalást és az esküdtbírók a fel-
mentő ítéletet. Az érdekes tárgyaláson
Szabó Endre elnökelt. A vádhatóságot
Sztancsieh Árpád kir. alügyész kép-
viselte.

Először Mór Istvánt hallgatták ki,
kín az öt évi fegyház nyomai látszottak.
En, ugye, ártatlan vagyok. Jól
emlékszem 1899 december 5-ére, amikor
elmondták nekem, hogy Károlykát
meggyilkolták és kirabolták. Nagyon
meglepett a hír, de nem sejtettem, hogy
ki követte el a borzalmas gyilkosságot.

Ezután Papp Samu vallomása követ-
kezett, aki épp úgy mint öt évvel ezelőtt,
elmondta, hogy őt Mogor bírta rá a
gyilkosságra és Mogor lötte le Károlyt
és ugyancsak ő ütötte agyon Károlyi-
nét is. Szembesítés után az ügyész kérte
Papp Samu megsejtését, dr. György
Károly védő ellenezte ezt, mert épp
az újrafelvétel célja, hogy megdöntse
Papp állításait és nem is cselelték meg.

A tárgyalás során azután kiderült,
hogy a fegyverek a soproni sőtakerthen
sűrűn beszélgettek egymással s így ke-
rült szóba Papp és Mogor esete. Papp
Samu unokaöccséhez, Papp Arnoldhoz,
aki egy embert pisztolylövéssel megsebe-
sített és ezért három évi fegyházra ítél-
ték. Papp belbörtönzése előtt levélbeli ér-
tesítés ment, hogy Papp meggyilkolta
Károlykát és hogy Mogort is elfogták.

A fegyházban Papp Áron egy munka-
szobába került Mogorral. Hogy ketten
között mi történt, az még titok. Egy iz-
ben kérdőzködött Papp Áron bátyjától,
Papp Samutól a vönöcki rablógyl-
kosságról és ez azt mondta neki, hogy
azt Mogorral együtt követték el.

Más alkalommal pedig bevallotta
neki Papp Samu, hogy a gyilkos-
ságot csak egyedül ő követte el,
abban Mogornak semmi része sem
volt és csak bosszúból keverte Mo-
gort a dologba.

Papp Áron tanút szembesítették Papp
Samuval, aki kijelentette, hogy Papp
Áron, Mogor és Bába, kik egy műhely-
ben dolgoztak, összebeszéltek ellene.
Papp Áron azonban megmaradt vallo-
mása mellett, sőt a védő kérdéseire azt
is kijelentette, hogy Papp Samu ígérte,
ha kiszabadul a fogságból, még négy
embert fog megborotválni.

Radler Sándor és Somogyi börtön-
örök szintén kedvező vallomást tettek
Mogor mellett, ugyancsak Bába János
is. A tanúk kihallgatása ezzel véget ért
és a bizonyítási eljárást is befejezték.

Dr. Stancsieh Árpád kir. alügyész
beterjesztette az esküdtbírók intézendő
kérdéseket, melyek Mogor rablógylkos-
ságban való bűnrészességéről kérnek az
esküdtől verdiktet. A bíróság a kér-
dések megszövegezése céljából visszavo-
nult s a tárgyalást délutánra halasz-
totta.

Délután fél három órákor a tárgyalás
megnyitása után a vád és védelem vette
kezdőtét. Hosszu replika után dr. Szabó
Elek elnök ismertette a kérdés törvényi
részét, mely után az esküdtök ítéletho-
zatalra visszavonultak.

Türelmetlenül várta a közönség az es-
küdték verdiktjét.

Egy órai tanácskozás után az esküdt-
tek a vádhatóság mindhárom kérdésére
nemmel feleltek és így Mogor Istvánt a
rablógylkosságban ártatlannak monda-
ták ki.

Az orosz-japán háború.

London, okt. 17.

Az október 10-étől 14-ig szakadatlanul folyó harcoknak eredménye minden irányban kedvező a japánokra nézve. Az oroszok az egész vonalon visszavonulnak s a japánok nemcsak megverték, hanem a legnagyobb energiával üldözik őket. A japánok most a Hun felé szorítják az oroszokat, akik visszavonulniuk közben óriási veszteségeket szenvedtek. Most ujabban harminc ágyút és néhány száz foglyot vesztek el. Totálba a múlt szombaton érkezett táviratok szerint az oroszok péntekig hatvan ezer embert vesztek.

Egyes becslések a veszteséget százezer emberre teszik.

A japánok kilencezer halottat talál-
tak a harcok után azokon kívül, akiket
Oku pénteken és szombaton eltemette-
zett. A japánok veszteségét még nem
tudják. De Oku jelenti, hogy az ő had-
ereje október 10-től 14-ig háromezer-
öttszáz embert veszített.

Páris, okt. 17.

A *Temps* tudósítója jelenti Mukden-
ből: Az egész arccal, a melyről éppen
most értem vissza, éjjel és nappal fo-
lyik a harc. Az ágyúzás oly borzasztó,
hogy azt lehetne hinni, hogy a hegyek
össze omlanak. Arról a donbról, a me-
lyen a vezérkar foglal állást, október
14-én este borzasztó volt a látvány. Ki-
fáradt és sebesült katonák hosszú sorok-
ban vonultak vissza és észak felé indul-
tak; helyükbe mások léptek, a kik foly-
tatták a harcot. A baloldali ütegeket át-
vitték a jobboldalra, ahol a legelkesere-
dettebb volt a harc. A bombázástól szá-
mos falu elégett. A rémületet még nö-
velte egy irtózatoss zivatar, jéggöygyel, vil-
lámmal és menydörgéssel. Ezen a nap-
pon sokkal nagyobb volt a veszteség,
mint az előző napon és az oroszok egy-
általában sokkal több embert vesztek el,
mint eddig hitték. Legrettenetesebb
volt a japánok október 14-iki éjjeli tá-
madása, a mely az orosz centrum ellen
irányult s a mely azzal végződött, hogy
a japánok elvettek az oroszoktól két
hadállást és három ezredet teljesen meg-
sebesítettek.

Moszkva, okt. 17.

Grosszet inkáni orosz konzul ma ide-
érkezett. Azt jelenti, hogy a japánok öt
brával azután, hogy az oroszok kiűritet-
ték Inkant, vonultak be oda. Tartózkod-
lóan viselkedtek. A konzulokat a város
általános helyzetének megbeszélése vé-
gett egybehívták. A meghívottak között
volt Grosszet is, akinek a meghívást nem
fogadta el. A várművezető orosz lobo-
gót japánnal cserélték fel. A japán ha-
zóság megtiltotta a japánoknak, hogy
Grosszet házába menjenek. A többi kon-
sulok üdvözlése a legbarátságosabb volt.
Az amerikai konzul tartózkodó magatar-
tást tanúsított.

Pétersvár, okt. 16.

Az orosz távirati ügynökség külön tu-
dósítója jelenti Karbimból mi kelettel:
Alexejev helytartó ma visszatért Kar-
simba.

Tokio, okt. 16.

Ojama tábornagnak időérkezett táv-
iratai részletesen írják le az eseménye-
ket. Sok helyet említi az utolsó küzdel-
mek színteréről, amelyek a térképeken
nem találhatók. Ojama azzal a közléssel
végzi a jelentését, hogy a 10-étől 14-ig
szakadatlanul folyt küzdelem minden
irányban kedvező eredménnyel járt. Az
ellenség számára föllülmulta a japánokat
és nemcsak hogy megverték, hanem erő-
sen üldözöbe is vették. Az oroszokat,
ugymond, a Hunho balpartja felé üldö-
zik és nagy kárt teszünk bennük. Több mint
harminc ágyút zsákmányoltunk. A fog-
lyok száma több száz. Az ellenség terve-

vel teljes kudarcot vallott. Támadása
meghiúsult. Veszteségei legalább 30.000
ember. Zsákmányoltunk az ágyúkon ki-
vül nagy tömeg lövészereket és ren-
geteg fegyvert. A japán veszteségek
11-től 12-ig 1250 embert tesznek ki. Ti-
zenöt tiszt elesett, negyvenhat megsebe-
sült.

London, okt. 17.

A nagy oszta, amelyről Kuropatkin
hiressé vált napirapancsa szerint azt
hitte, hogy a háborúnak egészen új for-
dulatot fog adni, véglegesen eldönt s az
orosz hadsereg ötven ezer emberrel és
száz ágyúval szegényebben vonul vissza
az egész vonalon és a vert hadsereg ren-
detlen csapatai sietve igyekeznek újra
Mukdent elérni. A hadsereg már átmént
a Sáhon és a japánoktól az egész vonalon
üldözve, a Hun-folyón erre az eshető-
ségre épített hidakat igyekezik elérni.
Vajjon most is fog-e neki sikerülni a
visszavonulás, azt nem lehet előre meg-
mondani. Kuropatkin a múlt pénteken
csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta
megakadályozni, hogy Oku el ne vágja
a Mukdentől vivő utat. De azért a ve-
sztesélem még mindig nem múlt el. Oku
a múlt esütőtökön megszállta Sahoput
s meg tudta volna tartani ezt a pontot
és ha azonnal előre tudott volna nyom-
mulni észak felé, hogy az orosz jobb-
szárnyat keleti irányban egészen a he-
gyekig visszavesse, úgy Kuropatkin nem
használhatta volna többé a Mukden felé
vivő országutat, hanem rossz, sáros uta-
kon kellett volna visszahúzódnia. De
Kuropatkin szerencséjére észrevette ezt
a veszedelemet s minden erejét megfeszít-
tette, hogy a fenyegetett jobbszárnyat
megvédelmezze. Idelirigálta rendelkezé-
sére álló összes tartalékait, sőt maga
biztatta s bátorította csapatait s óriási
áldozatokkal visszavette a japánoktól
Sahoput és a japánoknak több ízben
megújított kísérletét, hogy ezt a helyet
újra megostromolják, meg tudta húsí-
tani addig, amíg hadseregének zömét a
Tahon átvitte. A japán győzelem híre
Tokióban természetesen nagy örömet
keltett, de az örömjongást elnémították
a rémületes veszteségek, amelyek még a
liangjani rekordot is meghaladják. Az
oroszok hatvanezerenél több halottat és
sebesültet vesztek el s habár a japánok
azt állítják, hogy az ő veszteségük arány-
lag sokkal csekélyebb, mégis rendkívül
nagyoknak kell lenni. Egy tokiói újság
azt írja, hogy még ez a rémületes mé-
szárlás sem jelenti a háború végét, ha-
nem csak egy újabb epizódja a harcok
borzasztó sorozatának, amelyeket a ja-
pán nemzet végig fog vinni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 17-én.

Perczel Dezső elnök az ülést háromne-
gyed tizenegy órakor megnyithatta az
ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után
Perczel elnök meleg szavakkal paren-
tálta el György szász királyt, aki ki-
rályunk meleg és őszinte barátja volt.

A napirend.

Ezután a napirendre tértek át, mely-
nek első szónoka.

Szűllő Géza, igen röviden végzett az
olsz provizóriummal, kijelentette, hogy
akormány tette ellenkezik az 1899:
XXX. törvényekkel, épp ezért azt el
sem fogadják.

Házszabályvita.

Hosszabb házszabályvita indult meg
ezután, mert Kubik Bélának nem akarta
az elnök megengedni, hogy a Krasznay
Ferenc által benyújtott határozati ja-
vaslatot aláírja.

Kubik Béla: Joga van aláírni a ha-
tározati javaslatot, mert a házszabályok
ezt nem tiltják.

Az elnök nem engedte meg Kubik-
nak, hogy a határozati javaslatot utólag
aláírassa, mert a határozati javaslat
már az iradékgazdától van, de külön-
ben nincs utólag egy képviselőnek sem
joga határozati javaslatokat aláírni.

Polónyi Géza: Minden képviselőnek
joga van utólag is aláírni a határozati

javaslatokat. Ez a parlament legfőbb
szabálya. Mindenki meggyőződhetik a
vita során, hogy a határozati javaslat
megfelel nézetének és ahhoz utólag
hozzá akar járulni.

Az elnök: Az eddigi gyakorlat szé-
rint ehhez Kubik képviselőnek joga
nincs, de különben is a Ház határozat
a képviselő kéréséről.

Kubik Béla: Ragaszkodik kéréséhez.

Az elnök: Ha a képviselőnek joga
lenne határozati javaslatokat utólag
aláírni, úgy miért kér erre Kubik enge-
délyt az elnöktől? Ezzel ellentétbe ke-
rül a képviselő önmagával.

Kubik Béla és Szűllő Pál felszólalása
után az incidenst befejezték és ismét az

olasz provizórium.

tárgyalására tértek át.

Polónyi Géza feláll. Tiszta kisiet a
teremből. (Zaj a baloldalon.)

Rákosi Viktor: Hová siet?

Gabányi Miklós: Vándoroljon ki.
(Derűtség.)

Polónyi Géza: Valahányszor nemes-
ségek adományoznak sűrűen, vala-
hányszor erősen működik a pénzügy-
minisztérium, valahányszor a sajtó egy bi-
zonyos része hirtelen megváltozik, min-
dig támadást intéznek Magyarország
ellen. De ilyen támadásra nem volt el-
készülve. Az olasz provizórium megköté-
se sokkal rosszabb az ischli klauzulá-
nál, amelyet annak idején a kormány-
párt sem akart elfogadni. (Helyeslés a
baloldalon.)

Nessi Pál: Most már elfogadják

Polónyi Géza: És mit látunk most?
Ugyanaz az előadó, aki annak idején az
ischli klauzulát nem akarta elfogadni,
az most annál sokkal rosszabb, sokkal
károsabb ügyet véd. (Rosenberg előadó
tagadólaga int.) Elvárom a t. előadó ur-
tól, hogy ércimmet megcáfolja.

Nessi Pál: Nem fogja megtenni.

Polónyi Géza: A míg egy fennálló
törvényt meg nem változtatnak, addig
ahhoz sem elvenni, sem hozzátenni nem
szabad. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Nessi Pál: Igaz ez, előadó ur?

Rákosi Viktor: Néma mint a hal.

Polónyi Géza: Vádolja a miniszter-
elnökört, aki alkotmánysegést és tör-
vénytörést követett el, vádolja a ma-
gyar sajtó egy részét, mely nem akarta
észrevenni a kormány törvénytelen-
ségét, vádolja a képviselőházat, amely ily
precedensnélküli álló eseten át akar sik-
lani, vádolja a külügyminisztert, aki
félrevezette a külföldet, de vádolja az
olasz külügyminisztert is, aki segédke-
zet nyújtott ilyen törvénytelen-
séghez. (Helyeslés a baloldalon.)

A bizottság házszabályellenességet kö-
vetett el, amikor olyan ügyet tárgyalt,
amely még a Ház előtt sem feküdt. (He-
lyeslés a baloldalon.) Hol van azoknak
a törvényeknek a szövege?

Rosenberg előadó: A szerződésben.

Polónyi Géza: Hol? Ott nincs! (De-
rűtség a baloldalon.) Hát odáig sü-
lyedt a magyar parlament, hogy nem-
csak miniszteri rendeletekkel kormá-
nyoznak, hanem titkos jegyzőkönyveket
akarnak elfogadtatni, amelyekért csak
az isten felelős. Ha ez lehetséges, úgy
bucsuozunk el a parlamenttől, ne csal-
juk a nemzetet. (Zajos helyeslés és taps
a baloldalon.)

Hazafui aggodással kéri a képviselő-
ket, hogy álljanak meg ezen végzetes
lejtőn. Szóló gyenge, egyedül ahhoz,
hogy a kormány törvénytelen-
ségét megakadályozza, de reméli, hogy a magyar
parlament elég erős lesz ehhez.

Azt hiszi, az olasz provizórium gaz-
daságilag és közjogilag elválaszthatat-
lan. Kinek állhatott érdekében az olasz
kereskedelmi szerződés megkötése? Sta-

tisztikai adatokkal bizonyítja, hogy az
utolsó tizenhárom év alatt 17 millió
volt nagyobb a kivitel, mint a behoz-
tal. Ez oly csekély kivitel egy óra, hogy
ilyen csekélységért nem érdemes tör-
vényt szegni. (Ugy van! Ugy van! a
baloldalon.) Még a csempészetnek is
bent kellene lenni a statisztikában.

Nagy Ferenc: Hát Angliában nem
csempésznek?

Polónyi Géza: Tudom, de sehol se
folyik oly nagy mérvben, mint az olasz
határokon. A statisztikai adatok sze-
rint, amely Magyarországra nézve pas-
sziv eredménnyel végződött, mindenki-
nek érdekében állhatik a kereskedelmi
szerződés megkötése, csak Magyaror-
szágnak nem. (Zajos helyeslés a balolda-
lon.) A többi államnak ugyanaz a ked-
vezmény dukál mint Olaszországnak.

Nagy Ferenc: Ez nem áll.

Polónyi Géza: Ha a volt államtitkár
megmagyarázza, hogy a kedvezmény
csak Olaszországra vonatkozik...

Rosenberg előadó: Természetes.

Polónyi Géza: Dehogy természetes.
Önök így gondolják, de a törvényben
ez nincs meg (felolvassa a törvényt.)

Rosenberg Gyula előadó: Ez képte-
lenség.

Polónyi Géza: Persze, hogy képte-
lenség, amit önök csináltak. (Zaj a bal-
oldalon.)

Rosenberg Gyula előadó: Nem a tör-
vény a képtelenség, hanem az, amit én
beszél.

Polónyi Géza: Önök még a többi ál-
lamot is rászedik, ha ugyan akceptálják
ezt a törvényt. (Ugy van! Ugy van! a
baloldalon.) Mi lesz a vámmakkal? Ki
fogja azokat ellenőrizni, ki fog arra fel-
ügyelni? Nagy a gyánuja, hogy abba-
a titkos jegyzőkönyvben erre vonatko-
lag is megegyeztek.

Hieronymi Károly kereskedelmi mi-
niszter: És nem áll!

Polónyi Géza: Még ott sem egyeztek
meg, hát mit csináltak? Mit csináltak
ha nagymennyiségű bort hoznak be
országba?

Gabányi Miklós: Megiszszák! (De-
rűtség.)

Polónyi Géza: Azért adtak Olaszor-
szágnak kedvezményt, hogy a magyar
gazdákát büntessék. Mert mit csinál-
nak, ha az Olaszországból beözönlő be-
rokat nem tudják értékesíteni? Ki fogja
a vámot megfizetni? Ezeket a borokat
ugyan nem hajtják be a vámoikat, mert
ez egy év alatt olyan rossz lesz, hogy
azt még a pénzügyminiszter és kereske-
delmi miniszter sem tudja meginni.
(Derűtség.) Magyarország az egrodál
állam, amelynek minisztériumát és
szakbizottságait kiállításra kell vinni
de nem szabadon, hanem ketrecben. (Za-
jos derűtség.)

Vámtarifa nélkül nem lehet kereske-
delmi szerződéseket kötni.

Szünet után:

Polónyi Géza: Azt vitatja, hogy vám-
szövetség nélkül nincsen közös vámtör-
vény. Azzal, hogy az 1899: XXX. tör-
vényeket megszegte gróf Tisza István
olyan politikát csinál, amely a fejedelmi
szó szentségébe vetett hitet megingatja.
Mert ahol valami megállapodás jó lesz
és a megállapodást csak az egyik fél
tartja meg, ott az eljárás a legelőször
kritikát hívja ki. Mit szólnának a kazi-
nóban ahhoz, ha valaki zsebre rakja a
kártyanyereséget, de amikor veszt, ak-
kor nem fizet? Már pedig az 1899: XXX.
törvények betartására ő felsége az
egész országnak, de különösen az ellen-
zártnak ígéretet tett, de azt az ígéretet
kormányra be nem tartja. Amikor ebben
a dologban a Széll-kormány az összes
ellenzéki pártok megbízottjaival pártos

not költött, azt az ígéretet tették az ellenzéknek a felsége nevében, hogy késkedelmi szerződés dolgaiban addig tárgyalásokat meg nem indítanak, amíg az autómóv vámtarifa bemutatva nincsen. Az ellenzék már akkor tisztában volt, hogy neki nem kormányhatal, mely egy-kettőre megbukhatik, kell tárgyalnia, hanem a felségével. Fölolvassa az akkori paktum jegyzőkönyveit és kimutatja, hogy a tárgyalásokat az ellenzékkel a felsége rendeltére és megbízásából indították meg, mert a felsége rendelte el, hogy az akkori miniszterelnök megbízottai az ellenzékkel megállapodjanak. Ismételi tehát, hogy a kormány eljárása megingatja a királyi szóban rejtett hitet.

A cseh obstrukciót is meg akarták győzni. Ime, ezért kellett Magyarországon is behozni a tizennegyedik szavast. A paktumról beszél újra és a paktum megszegéseért gróf Csáky Albert és gróf Andrássy Gyulát személyesen is felelőssé teszi. Szóll Kálmán pedig elő kell állania, mert ha nem nyilatkozik az 1899. XXX. törvények megsértéséről, akkor úgy tűnik föl, hogy Tiszával együtt érez és együtt gondolkodik. De mindebből egy nagy tanulságot vonhat le az ellenzék: azt ugyanis, hogy ezután nemcsak a miniszterelnökben, de a király nevében tett ígéretekben sem bízhatik tovább. (Tetszés a szélvölgyben.) És Tisza mindezek után most a szólásszabadságot akarja megnyírni. Másutt ilyen miniszterelnökök meg sem hallgat a parlament, nálunk a pártja még meg is tapsolta. Tisza alkotmányosságával szemben az ellenzéknek nincs más fegyvere, mint az obstrukció. Oszlassa föl a kormányt a képviselőházat és vigye ezeket a kérdéseket a nemzet elé. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök indítványára holnap folytatják a javaslat tárgyalását. Ezzel az ülés véget ért.

BUDAPESTI HIREK.

— **A más dolgaért.** Endres Antal, az Felső-erdősor 54. szám alatti vendéglője előtt nagy lármát hallatszott. Endres kiment s látta, hogy több munkás verekszik. Széjjel akarta őket választani, ami részben sikerült is, aztán visszament az üzletbe, ahol lecsúszott egy asztalra és meghalt. Külső erőszak nyomai nem látszottak a testen s így valószínű, hogy mint szívbajos embert a hirtelen felindulás ölte meg.

— **Elítélt uzsorás.** A budapesti büntetőtörvényszéknek minden héten akad dolga egy-két úgynevezett „apró uzsorás”-sal, akik a kishivatalnokokra és kereskedőkre vetik ki hálójukat. Egy ilyen tipikus alak Staudinger Adam, akit rövid idő alatt ezuttal negyedszer vontak felelősségre. A bíróság elrendelte a vádlott letartóztatását. Most újabban három hónapi fogházbüntetéssel sújtották, a büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették és a vádlottat szabadon bocsátották.

— **A bicska.** Ma éjjel is, mint ahogy az vasárnapról hétfőre virradó éjeleken általában történni szokott, ismét erősen működött a bicska. Az Öhegy-utca 7881. szám alatti Steltz Ignác tulajdonát képező vendéglő előtt tegnap este összeverekedett Winkler Tamás 19 éves napos Kis István és Gyenes Menyhért fiatal napszámosokkal. A vége az lett, hogy Winkler több sebből vérezve összeesett. Beszállították az István-kórházba, ahol ma reggel meghalt. A bicskát letartóztatták. — Ehrlich Izidort, a Fővárosi Orfeum nappali portáját az Akácfa-utcában ma éjjel néhány szegény suhán összezurkálta. Ott talál-

ták meg hajnalban eszméletlenül. Kinyomozták a tettesteket Meir Mátyás, Schmidt Ferenc és Áron Miklós cipészsegédek személyében.

— **Megölto a gáz.** Tömő-utca 40. szám alatt fa- és szénkereskedésben ma reggel halva találták Kovács Pál naposmest. A pincehelyiségből erős gáz áramlott ki. A vizsgálat kiderítette, hogy ámbár a helyiségbe gáz bevezetve nincsen, a falba erősített vastag gázcsőből, amely ismeretlen okból megrepedt, a gáz a fal repedésein keresztül beszivárgott a pincehelyiségbe a megfojtotta a szerencsétlen embert. Kovács holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Az osztályversajáték mai húzásán** a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 1148.
5000 koronát nyertek: 20877 48338
58570 90667 86432 88696.

2000 koronát nyertek: 33797 34283
40001 40748 52185 53867 54815 56657
69647 74726 75518 77105 88933 99428
101049 104990 106713 109190.

1000 koronát nyertek: 13577 18814
19770 19973 20661 21118 21862 25279
25432 26635 28306 28434 34357 39028
39528 39582 42448 42578 431994 43508
45038 49658 52149 57402 58808 59096
60609 61146 62810 63621 74092 74772
76224 78899 80490 85053 86558 89787
92179 94650 97736 10078 101056 102580

500 koronát nyertek: 4311 3535 8661
8244 12593 16987 19527 20636 22559
25070 25228 27707 27779 36396 42625
44189 44238 44846 45106 47782 52187
54343 57712 58583 59347 59473 60000
61519 62188 67324 71298 71927 83313
74642 75236 77089 80622 82984 83115
83521 83641 86368 86961 86980 87325
87516 89473 89996 91479 91651 92327
92337 93570 93597 96581 97161 102101
102789 103298 105163 105339 107328
108718 10907.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

— **Réthy** névre ügyeljünk! bádogdobozban nincs valódi pemetefü-cukorka.

HIREK MINDENFELŐL

— **Anyagilykosság.** Szegszárdról írják: Sáfár László paksi elzúllott ember március 25-én éjjel részegen ment haza és mikor ezért édesanyja szemrehányást tett, őt megfojtotta. A szegszárdi kir. törvényszék mint esküdtbíróság f. hó 15-én ült törvényt az elvetemült gyilkos felett, akit hét évi fegyházra ítelt. Az ítélet jogerős.

— **Titokzatos haláleset.** Bécsből jelentik: Tegnap este Weisel József neubaugassei szígyártót ismeretlen tettesek agyonlőtték a Bécs közelében levő Schottenwaldban. Nem állapították meg, vajjon rablógyilkosságról, vagy bosszu művéről van-e szó. A vizsgálat eredménye szerint valószínű, hogy ez a véres tett, melynek Weisel áldozatul esett, egy kiránduló vigyázatlanságára vezethető vissza, aki revolverrel könnyelműen babrált.

— **Csinos fiatal elhanyagolt fiasok** voltak ez előtt, míg a törekvő kecskeméti gazdák páratlan szorgalma valószínű barackfa-erdőt varázsolat belőlük. Múlt térsen akadt a gazdák nemes munkásságának az Első Alföldi Cognacgyár r. t. kecskeméti pálinkafőzdéjében, ahol a legkiválóbb barackszeszt, barackkrém és barackcognacot állítják elő hazai föld termékeiből magyar munkássággal közreműködésével. Ime, kevés szóval, közgazdaságunk fellendülésének minútája. Ehez már csak az szükséges, hogy a magyar uri közönség pártolására méltassza a magyar gyár kiváló minőségű barackkülönlegességeit. A gyárvezetőség kívánatra bármikor küldi mutatvány-számot a *Barackhíradó*hoz.

TÖRVÉNYSZÉK.

Kezét csókolom elnök úr!

(Esküdtzéki tárgyalás.)

Budapest, okt. 17.

Bindics Károly 44 éves római katolikus vallású korcsmárost a királyi ügyészség azzal vádolja, hogy 1904. évi július 19-én este feleségét, született Varga Zsuzsannát meg akarta ölni.

szekken azonban megcsúszott a nyakon és csak könnyebb sérülést okozott.

Ezt az ügyet tárgyalta ma a budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtbíróság Zeitzay Leó kuriai báró elnökelete alatt. Az esküdtszék megalakítása után a bíróság a vádlottat hallgatta ki.

Az elnök: Bűnösnek érzi magát?

— Kezét csókolom, méltóságos uram, bűnösnek érzem magam, de engem a pálinka tett bűnösé, mert holtrezeg voltam.

— Hátulról támadt a feleségére?

— Nem tudom, mert az az átkozott ital megfosztott az eszemtől. Azt sem tudom, hogy hová szurtam.

Haragban volt a feleségével?

— Nem éltünk együtt, de azért beázások voltunk egymással.

— Mióta nem élnek együtt?

— Hat év óta, akkor mással adta össze magát.

— Azt mondja az asszony, hogy azért hagyta el magát, mert részeges, durva természetű ember volt. Ugy van?

— Debogy van úgy! Hiszen azóta vagyok részeges, mert a bánat és keserűség tett azzá. Azelőtt annyira józan voltam, hogy messze elkerültem az utcán azt az embert, akinek szájából kiért a pálinka. Kértem, könyörgtem a feleségemnek, ne tegyen csuffá, térjen vissza hozzám, mert az ő életmódja szégyent hoz mindkettőnkre, a feleségem azonban hallani sem akart az együttéléstől.

— Ekkor határozta el magát arra, hogy megöli az asszonyt?

— Nem tudom, mert a pálinka dolgozott bennem.

— Hol találkozott az asszonnyal?

— A Kálvin-téren; ott árul gyümölcsöt.

— És a szurás után mit tett?

— Elfutottam és egy vendéglő udvarára az Üllői-úton elrejtőztem, elaludtam és ott vert föl az álmomból a rendőr.

— Megbánta a tettét?

— Bizony szánom-bánom, mert én most is nagyon szeretem az asszonyt.

Szalay Mihály rendőr, az első tanu, nem volt jelen a civakodásnál, akkor ért a színhelyre, mikor a férj már elmenekült, az asszony pedig a nyakszirtén kapott szurástól vérzett. Jöttek a mentők, bekötötték a sebet, a tanu kérdése az asszony közölte vele, hogy a támadó az ő férje volt, aki elmenekült. A rendőr utána sietett és az Üllői-úton egy kocsmá udvarán megtalálta. Milyen aludt a vádlott, mert erősen kellett költögetni s mikor aztán fölébredt, mindjárt megmondta, hogy mi a neve, sőt azt is bevallotta, hogy azért szurta meg az asszonyt, mert kért tőle néhány fillért, de a felesége nem adott neki.

— Részeg volt a vádlott?

— Hát bizony megkérdősen tántorgott.

Az elnök (a vádlotthoz): No mit szól a vallomáshoz?

— Kezét csókolom, a jó isten ne engedje meg, hogy egy pillantást tehessek még, ha kértem az asszonytól pénzt. Ez a tisztelt rendőr ur trafikál az asszonnyal. Én nem pénzt akartam, hanem azt, hogy jöjjön vissza hozzám.

Ezután az asszony kihallgatására került a sor. Az elnök figyelmezteti, hogy férje ügyéről van szó, ezért megtagadhatja a vallomást. Brindicsné él a törvényadta joggal és nem vall.

A bizonyítási eljárást ezzel be is fejezték és a perbeszédnek következtek.

TÁVIRATOK.

A bécsi drágaság.

Bécs, okt. 17.

Az ausztriai államhivatalnokok egyesülete tegnap a városház népcsernokában ülést tartott, hogy állást foglaljon az élelmiszerek árában beállt drágulás-sal szemben. A gyűlés, amelyen több, mint 2000 államhivatalnok vett részt, vita nélkül egyhangú határozatot hozott, a melyben rámutat ama nyomasztó helyzetre, amelybe az élelmiszerek drágulásának következtében az államhivatalnokok nagy része esett és megbizsák Ausztria államhivatalnokának egyesületét, juttassa a kormány tudomására a beállott szükségletet s kérje fel, hogy adjon a négy legalsó rangosztály hivatalnokainak a szociálai pótlék elkerülhetetlen reform-

jának végrehajtásáig 20 százalékos drágasági pótlékot és azonnal kezdje meg a szociálai pótlék felelőssége vonatkozás előmunkálatokat.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

A harcok kezdetben kisé türelmetlenkedett, aztán az eléje tett iratokat olvasni, majd teljes érdeklődéssel belemerült.

Szaszanov nem zavarta, nyugodtan megvárta, amíg végez a harcok az iratokkal.

Es csakhamar megtörtént.

A harcok oltotta magát az iratokat és a kérdően rátekinő ifjúnak ezeket mondotta:

— Megengedem, sokban igazatok van, de a forma, amelyben ezt az igazságot hirdetik, nem helyes, nem törvényes.

— Törvényen kívül állunk, mert törvényeink nem adnak módot arra, hogy az igazságot másként hirdessük, mint ahogyan tesszük. Amit követelünk, éppen a mód arra, hogy ezt az igazságot a helyes formában hirdethessük. Ez pedig az alkotmány. Adjatok alkotmányt a népek, változtassátok meg a kormányformát, tegyék alkotmányossá és mi megszűntünk. Ha nem teszik, lá fogtok megszűnni. Mert a népeknek évenyen sülni, győzni fog. Mint ahogyan győzött Franciaországban és győzött mindenütt.

Ha ti számoltok ezzel az akarral, akkor veletek, ha nem számoltok, ellenetek lesz meg az orosz nép szabadsága és akkor nélkületek is.

De hiszen nem is számítottam arra, hogy így hamarosan meggyőzőm fenégedet, csak azt akartuk, hogy legyen valaki Oroszországban, akinek módjában áll a trón számolya előtt is elmondani az igazságot, aki ez az igazságot ismeri is és ha idejét elérkezettnek látja, mondja is el.

— Ha én ezt elmondom, nemcsak kegyvesztett leszek, hanem odakerülök veletek egy társaságba, Szibériába.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti értéktőzsde. Az értéktőzsde az irányzat ingadozó volt, zárlat felé azonban magyar hitelrészvények vásárlására szilárdult. A forgalom pedig igen szűk mederben mozgott. — Kötöttet: Osztrák hitel 665.50—667.50. Magyar hitel 777—777.75. Osztrák-Magyar Államvasut 645.—. Márka 117.60. Adria m. kir. tengerhajós r. t. 457.—459.59. Drasche féle gyár 490.—. Erzsébet-Szanatórium sorsjegye 8.35—8.45.

A budapesti gabonátőzsde. A déli gabona-határidőüzlet irányzata szilárd. 1 órákor a következők voltak a záróárfolyamok: Buza októberre 10.35—10.36. Buza áprilisra 10.74—10.75. Rozs októberre 7.75—7.76. Rozs áprilisra 8.16—8.17. Zab októberre 6.93—6.94. Zab áprilisra 7.39—7.40. Tengeri májusra 7.43—7.49. Repce augusztusra 11.40—11.50.

Készáru-üzlet menete. Néhány fillérrel drágább áron elkel 58.000 mm. buza. Rozs, zab, tengeri szilárd. Felmondatott 12.000 mm. buza, 3000 mm. rozs ez év október 22-én leendő átvételre.

Közvágóhídi sertés vásár. (Hivatalos jelentés déli tizenkét óráról.) Előző napról maradt 232 darab sertés, 21 darab süldő. Ma érkezett 700 darab sertés és 5 darab süldő. Összesen 932 darab sertés, 26 darab süldő. Déli tizenkét óráig eladtak 143 darab sertést. Mai árak: Öreg sertés, elsőrendű 92—93; fiatal sertés, nobél 96—100; közepminőségű 95—100. A vásár közepes volt.

Kovald Péter és Fia Ozégtulajdonos: Kovald Emil

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár.

Uri-, női- és gyermek-öltönyök, díszítő- és bntor-szövetek, függönyök, szőnyegek csipkék, végáruk, szőrmék és fehérneműek számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviselések vidéken:

Aszód: Langfelder és Hermann.
Aranyosmaróth: Danzig Mór.
Baja: Reich Bernát.
Beregazsák: Taub Jakab.
Bátaszék: Weidinger Lipót.
Cegléd: Hirta és Berger.
Csongrád: Rosenburg Ede.
Csalokszó: Pototsky Pál.
Dicsőszentmárton: Jeremiás Adél.
Diákóvár: Kerpner Bernát.
Győr: Gerő Testvérek.
Gömör-Rosszay: Kirschner Zs.
Gyulafehérvár: Rosner László.
Hatvan: Porjess Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild.
Ipolytölgy: Gansel Armin.
Kecskemét: Fuchs Samu.
Kisvárd: Sargabolt.
Kézdivásárhely: Fejér Lukács fia.
Kaposvár: Ötv. Schwarz Samu.
Kisbér: Schwabach Mihály.
Léva: Weiss Samu és fia.
Losonc: Jambor Guentáv.
Mohács: Fischhof Hermann.
Munkács: Klein Márton.
Ménfőcsanak: Blum Mór.
Nagyszombat: Kleisch M. G.
Nyitra: Braun Nathan.

Nagyvárad: Ozeller Imre.
Nyíregyháza: Kovács János.
Rimaszombat: Szoyka Pál.
Sármár: Schönbörger.
Szombathely: Guttmann Mór.
Székesfehérvár: Deutsch Géza.
Somogy-Usgyő: Kreizler Géza.
Szabadka: Ságár Béla.
Szeged: Pók Béla.
Tatabánya: Dukasz János.
Tolna-Tamási: Spitzer József.
Ujvidék: Kovács B.
Verebely: Danzig Salamon.
Veszprém: Ozeller Lipót.

Hallatlan olcsón

kertünek eladásra november hó 1-étig társasági rakomány miatt, az alábbi felsorolt árucikkekért való

szövetek.

1. Öltönyre való 3 méter keskeny gyártmány... 3.50 ft
2. Öltönyre való 3 méter keskeny gyártmány... 5 ftől 7 ftig
3. Öltönyre való 3 méter keskeny gyártmány... 6 ftől 8 ftig
Fehér szövetek... 7 ftől 9 ftig
Többféle való 3 méter keskeny gyártmány... 5 ftől 12 ftig
Különlegességek női kosztümé szövetekben. Megrendelésre vidékre is szállítjuk. Megrendelés utánvétel mellett pontosan elkészítjük. A jó minőségűt egész 20 évi jó garancia kíséri. A nem teljes árú kiserakot vagy a pórt visszavesszük.

Weisz Miksa

postánagyruhász
Budapest, Király-utca 17.

FÉRFLAK és NŐKNEK

a legújabbakban heveny és látható folyóknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a „SZANID-LABDACSOK” bizonyították. Egy üveg 100 labdaszámú és pontos kaszálási utasítással 6 koronára. Vidékre 6 koronára előlegez beállítás vagy utasítással — mellett díjazásért küld a —
„Magyar Király” gyógyszerár Bpest
V., Marokai-utca 2. Erzsébet-tér sarok.

Rimamurány-Salgó-Tarjani vasmű r.-t.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgó-Tarjani vasmű részvénytársaság

rendes évi közgyűlése

f. 1904. évi október hó 25-én, d. e. 10 órakor, Budapesten, a társaság központi irodájában, (V., Nádor-utca 36.) fog megtartatni.

Tanácskozási tárgyak:
1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1903—1904. üzleti évről, a számadások, mérleg és felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése és a tiszta nyereség felosztását tárgyaló indítvány.
2. A számadások megvizsgálása, mérleg megállapítása, felülvizsgálat megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére és a tiszta nyereség iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság újabb megválasztása.
4. Egy felügyelő-bizottsági tag pótválasztása.

Azon t. e. részvények, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt Budapesten a társaság központi pénztáránál, V., Nádor-utca 36., a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, Nádor-utca 4.

Bécsben a Wiener Bank-Verein pénztáránál letenni tartozik.
Budapest, 1904. október 8-án.

Az igazgatóság.
(Utánnemzés nem díjazatik.)

Exterga-padok, furógépek, üllők, satuk, fuvók, mindenemű

• új és használt gépek •
és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composizio)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy váltózatok gépszíjak, szivattyúk és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Vározi-ut 24.
(a nyugati teherpályaudvarral szemben).

~ Telefon 24-26. ~

Vesz és elad ócskavasait, szerszámokat, teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok újakra becsereitnek.

Építő iparosok iskolája

Építő iparos tanulmány előkészítő építőmesteri, acakó-műves és kőfaragó vizsgára biztos siker mellett. Postabélyeg beállítás mellett készenlése az felvilágosítást az igazgatóság.

Az eddigi tanítványok számára közel kétszáz, kik mind sikerrel vizsgáltak.

Budapest, Rottenbiller-utca 1. sz.

Gummi övszerek Általános elismerve a legjobb francia gyártmányok.

Gummi hálóg 12 db fin. min. kisebb 1 ft
Gummi hálóg 12 „ „ „ nagyobb 1.50
Gummi hálóg 12 „ „ „ legf. kisebb 1.50, 2 ft
Gummi hálóg 12 „ „ „ nagy 2.50 és 3 ft
Capot american (rövid) 12 db legf. 2.50 ft
Hálóg 12 db legf. 2., 3., 4., 5. — ft
Mintagyűjtemény 25 db legf. összerakásban 4 ft
NEVERIP 12 db legf. legvékonyabb és legkeményebb férfi övszer 5 ft
Sérkötő legjobb rugóval drbja 2.5 és 3 ft
Suspensor (heretartó) drbja 25, 50 kr. és 1 ft
Diana-öv (havibaj ellen) drbja 2.50 és 3.50
Irrigátor teljesen felszerelve 1.30 és 2 ft
LAPTER M. BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 12.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 25 éven át szerzett kórházi tapasztalat alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. szexuális és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít húgyúti betegségeket, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bérhajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg- és hátfertőzést és minden női bajokat.

~ Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. ~

Budapest, Kigó-utca 5.
(Klotild-palota I. em.)

Levelekre válaszal, gyógyszerrekről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyászer.

Hirdetéseket

— felvesz —
a kiadóhivatal.

(Utánnemzés nem díjazatik.)

Nyomatott a Budapesti Napló körforgógépein Budapest, Rák Szilárd-utca 9.

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskemét.
SZESZFINOMITÓGYÁR. — SAJÁT GYÁRTMÁNYA
MINDENÜTT KAPHATÓ!

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz,
annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályú huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor.,
fél 6 kor., negyed 3 kor.,
nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés
esetben **1 millió korona.**

Temetkezzünk egyszerűen.

A mikor az ősember arra a magaslatra emelkedett, hogy át-
érezze azt a rejtelmes erőt,
mely a természet jelenségeinek
harmonijából sugárzik ki, hit
támadt lelkében: feltámadunk!

Ez a hit a polgárisodás kü-
lönöző irányu és foku fejlődésé-
ben más-más alakot öltött, de lé-
nyegét megőrizte. Minden vallás
megtalálta kifejezését annak az
ősi hitnek, hogy a halál nem
pusztulás, csupán átalakulás.
Mégis, amikor egy élet romba
dől, azok, akikhez az élő közel
állott, szeretetöknek, hálájok-
nak mintegy fölfokozott hatásu
kifejezést akarnak adni. A vesz-
teség fájdalmában megcsökken
megfontolás többnyire oly mér-
tékben váltja ki a gyászolóból
a kegyelet kifejezésének óhaj-
tását, amely sokszor, nagyon
sokszor nincs arányban vagyoni
képesseggel. Ha egyszerű pol-
gárember temetése után a sok
gyermekü kenyerkeresőjét vesz-
tett özvegy néhány százkor-
nás temetkezési számlát, ezen-
felül papot, kántort, harangozót
kénytelen megfizetni, nem fojt-
hatjuk el a feddő gondolatot:
kár az élőket megrövidíteni az
elhunyt tisztelete miatt. Bizony
jobb lett volna a világra keve-
sebb ügyet vetnie.

Ilyen szomorú tapasztalatok
készíthették a zsidóságot, mely
most már vallási rendszabály
lett, hogy egyszerűen temetke-
zenek. A mi fényűző korunk
gyermekének, akik nemcsak
életükben hajlandók tulzára,
sőt szertelenségre, hanem szeret-
teik eltakarításában is hódol-
nak a fényűzésnek, helyesen
tennék, ha ezt a jelszót „temet-
kezzünk egyszerűen” megszív-
lelnék. Ne engedjük meg utó-

dainknak, hogy oly sok cere-
móniával temessenek el, ami
nekik súlyos gondot okoz. Le-
gyünk halálunk után is hasz-
nára szereteteinknek és a társa-
dalomnak akkép, hogy fölös-
leges pompájú temetésünk költ-
ségénél akár jóval kisebb ösz-
szeget hagyományozzunk jóté-
kony célra. Hassunk valameny-
nyien oda, hogy a temetések
egyszerűek legyenek. Figyeljük
meg a zsidóság ősrégi intéz-
ményét a Chevra kadisát, kö-
vessük őt. Aki kissé gondol-
kozik és figyel, feltétlenül észre-
veszi a városunkban levő Chevra
kadisa áldásos működését, hova
azok az összegek folynak be,
melyek felesleges temetkezési
költségek emésztettek fel. A
fölösleges koszoru helyett az
ismerősök ide adják azon ösz-
szeget, melyet koszorura szán-
tak. Az így összejött összeg-
gel aztán segítik elszegényedett
hítsorsosukat, olyannyira, hogy
dicsőségére legyen mondván a
helybeli zsidóságnak, egyetlen
egy zsidóvallású ember sincs
arra utalva, hogy végig kol-
dulja a várost. Nem tudnánk
mi is ezt követni? Dehogy nem!
Csak egy kis helyes logika és
jóakarattal kellene. Ezzel a szegény-
ügy is rendezve lenne, és
nagyon elég lenne az ilyformán
befolyt összeg az összes váro-
sunkban levő szegények eltar-
tására.

Temetkezzünk egyszerűen!

Hirek.

Halálozás.

Prager Samu a magyar-francia
biztosító társaság volt hivatalnok,
aki lankadatlan tevékenységével és
buzgóságával mindig kiérdemelte fő-
nökei és hivatalnoktársai szeretetét és
becsülését, hosszas szenvedés után
Baján meghalt. A boldogult már két
év óta elmebajos volt. A bajai
állami kórházban érte utól a szen-
vedést megváltó halál, melyet neje
és egy gyermeke gyászolnak. Halála
ismerősei körében mély részvétet
keltett.

Társasvacsora.

A hadastyán egyesület társasvacsor-
áját f. hó 15-én este tartotta a régi
sörház épületben levő helyiségében.
A társasvacsorán Nagy Károly egye-
sületi főparancsnok a királyra, Dr.
Hajdu Gyula lendületes szavakkal az
egyesület felvirágoztatására emelte
a poharát. A társas összejövetel a
legkedélyesebb hangulatban késő éj-
jeli órákig tartott.

Lecsendesedett község.

Hirt adtunk róla, hogy Kotor
község lakosai a Mura kiáradása
következtében, mely elárasztotta
földjeiket, a hatósággal összejötke-
zésbe jöttek, és két napig oly ellen-
súlyos magatartást tanúsítottak, hogy
a vidék összes csendőrségét Kotor

községben összpontosítani kellett.
Mint tudósítónk értesít, a község la-
kossága már lecsendesedett és nyu-
godtan dolgoznak a víz leeresztésén.
A megrongált vasúti pályatest kija-
vítását a helybeli osztálymérnökség
már megkezdte. Több katori ember
ellen megtették a bűnvádi feljelentést
izgatásért, hatóság elleni erőszakért,
nemkülönb, idegen vagyon meg-
rongálásért.

Felmentett sztrájkolók.

A nagykanizsai kir. járásbíróság
Fischl cég sztrájkba lépett alkalma-
zottait tegnap tartott tárgyalásán az
összes vád és következményei alul
felmentette. A felmerült költségek
részbeni megtérítésében Fischl céget
marasztalta el.

Összeesett.

Tálosi István gyékényesi lakos a
cintórium előtt rosszul lett és össze-
esett. Tálosit mentőköcsin a kórházba
szállították, hol rosszulletének okául
szélhűdést állapítottak meg.

Meglopott hadnagy.

Lengyel Mari Lászlófi Lajos had-
nagytól 90 koronát elloptott. A leány
a lopást addig követte el, míg Lászlófi
látogatást tett Lengyel Mari gaz-
dájánál és a felöltöt az előszobában
hagyta. A tolvaj leányt előállították.

Verekedés.

A korcsmárosnak legkellemetlenebb,
mikor a kiskánizsai duhaj legények
lepik el korcsmáját, mert azok addig
el nem mennek, míg vér nem foly
és össze nem törnek mindent. Vasár-
nap a Vaskapu vendéglőbe tértek
be, hol oly verekedést idéztek elő,
hogy Turek Lászlót, Varga Ferencet,
Borbély Lászlót, Horváth Ferencet és
Babos Györgyöt a rendőrség elé kel-
lett állítani.

Korcsmatöltelék.

Nagy fájdalmat okozott Pandur-
nének, hogy napszámos férje egész
napokat a korcsmában tölt el. A
feleség természetesen nem szívesen
látta férjének ezen viselkedését és
ugyancsak pergetta menyecske nyelve,
midőn az urát támadott, hogy más-
képp viselje magát, mert majd segít ő
a bajon. Hanem Pandur uram csak
nem viselkedett másképp, megmaradt
tovább is hírhedt korcsmatölteléknek.
Pénteken estefelől is rendes szokása
szerint ott ült a boros füveg mellett
és mint aki legjobban végzi dolgát,
elmélkedett a világ mikénti folyásáról.
Ekkor belépett 15 éves fia és hívta
apját, jöjjön haza, várja otthon édes
anyja. Pandur öktelen dülbe jött
és fiára támadott, ez azonban nem
hagyta magát és a kiabálására oda-
jövő anyjának segítségével úgy el-
verték a holtreszeg embert, hogy jó
ideig tart, míg ő ismét korcsmába
ellátogathat. Az iszákosság elleni
ezen radikális gyógymódba azonban
sem a páciens, sem a korcsmáros
nem nyugodtak bele, hanem még
pénteken este feljelentették Pandur-
nét és fiát.

Az éjjeli Kanizsa.

Semmiben sem sietünk oly nagyon
a fővárost utánozni, mint éppen
ennek leggyengébb oldalában: az
éjjeli életben. Városunk lakosságá-
hoz mérten aránytalanul nagyszámu
vendéglőink és korcsmáink mind éke-
sen hirdetik, hogy a lakosság min-
den rétege igen gyakran fordul egy

kis bubelejtőhöz. Alig száll le az
est szürkület, megtelnek a mulató-
helyek. Nem lehet rossz néven venni,
ha valaki a napi fáradalmait után
egy kis szórakozásra, gondtörő tár-
salgásra betér valahová, de a feke-
vesztett mulatozásnak elejét kell némi-
leg venni. A vasárnapi éjjel szokott
a legfékevesztettebb lenni. Jól tud-
juk mindnyájan, hogy cigány nélkül
nincs mulatság, azért nagyon helyes
a rendőrség azon intézkedése, mely
a cigányról szól, de a mulatókat
érintette, hogy éjjelkor nemuljon el a
hegedű. Azonban ritka helyeken
némul el a hegedű, sőt még reggel-
felé is hangzik. Pedig ha betartanák
a zenélesi tilalmat a korcsmárosok,
nekik is kevesebb bajuk lenne, mert
aki éjjelig ki nem mulatja magát, éjjel
után már csak botrányt csinál, mint
csinált vasárnap is egy-két társaság
a korcsmákban és a város minden
részében.

Aranyat keresnek a Drávában.

Már hetek óta angol mérnökök
időznek Légrádon, kik egy nagy
társaság megbízásából szén kutat-
nak s aranymosással experimentál-
nak. Az aranymosás joga egy régi
privilegium alapján a légrádiakat il-
leti és pedig igen nagy területen,
Légrádtól egészen Pettauig. Eddig
azonban vajmi kevés hasznát vették.
Ugy halljuk, hogy egy angol tár-
saság bérbe akarja venni az arany-
mosás jogát, mely a kutatások
eredménye szerint igen szép jövede-
lemmel kecsegtet.

Akik nyertek az osztálysorsjátékon.

Vannak még ilyenek Magyaror-
szágon! Igaz, hogy csak elvéve
hallani arról, hogy a nyereiményhu-
zás szerencsésé tett halannokat, de
azért akad. A most kihuzott 100.000
koronás nyeremény (92.408) Kapos-
várott volt elhelyezve, még pedig
részekre fölosztva. — A szerencsés
nyerők nevei: Gyarmathy János vá-
rosi őrnök 5000 koronát; Császár
rendőr 5000 koronát; Griesz kis-
kereskedő 10.000 koronát; Kovács
G. keresk. ügynök 10.000 koronát;
Mauthner Pál fűszerkeres., Schwarz
regale pénzbeszedő és Schönmann
Jenő kereskedősegéd együttesen nyer-
tek 10.000 koronát.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadja a déli vasut tisztikara,
összes ismerőseim és rokonaim
felejtéretlen férjem elhunytá al-
kalmával tanúsított részvétükért
hálás köszönetemet.

Nagykanizsa október hó.

Özv. Szojkovics Ignácné.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtéretlen fér-
jem Spirk János d. v. mozdony-
vezető elhunytá alkalmával rész-
vétükkel fájdalommat enyhítették,
fogadják ezuton is hálás köszö-
netemet.

Nagykanizsa, október hó.

Özv. Spirk Jánosné.

Vendéglősök figyelmébe:

Szallagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 „	28 „
0.3 „	24 „
0.2 „	20 „

korona hitelesítéssel.

Minden másfajtu üvegek
a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától
feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától
feljebb. —

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyúl, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Garson lakás.

Egy külön bejáratu csinosan butorozott szoba azonnal vagy november 1-re **kiadó**.
Bővebbet Zrínyi Miklós-utca 34.

Több lakás

Rákóczy-utca 14. és 16. számú házakban egy 3 szobás és több 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal vagy november 1-re **kiadó**.
Bővebbet ugyanott Szántó Lajos házgondnoknál.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

KRAUSZ és FARKAS

Lampionok

minden alakban,
különféle színekben.

Levélpapírok

dobozokban.

Legjobb minőségű
író- és rajzszerkek.

könyvnyomda

papirkereskedés

könyvkötészet

üzletikönyv-raktár

„Nagykanizsai Friss Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala

NAGYKANIZSA, városi palota.

Már

AZ ELSŐ

próbarendelés mindenkit

meggyőz

áraink olcsóságáról

munkáink

izléses

és

pontos

kiviteléről.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hónap 60 fillér.
Videkre postai küldéssel egy hónap 1 koronára 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Felolvasó szerkesztő:

LOSVA NODA

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőség nyomdájában.

Felállítják a magyar darabant testőrséget

Nodzu tábornok súlyosan megsebesült.

Itt az ideje.

Nem tudom, hogy hány ember sebesült- és halt meg eddig mindkét részről az orosz-japán háborúban, de azt hiszem, körülbelül száz-ezerre tehető az elpusztultak és sebesültek száma.

Százezer ember! Százezer anya fájdalma, tudja az ég hány gyermek kényeradója, reménysege. És a százezer között ki tudja, hány lángész, kutató- és feltaláló elme, mely a jövőben szolgálta volna az emberiséget. Az, hogy százezer adózó és kétszázezer munkás karpusztult el, annak a két államnak a baja, vesztesége, de elpusztult százezer ember és ez az emberiség vesztesége! De szégyene is. Szégyene, hogy az ilyen vérontást nem képes megakadályozni.

Szégyene, hogy néhány, magukat politikusnak tartó, vagy nevező, az államtesten élősködő parazita intéseire százazrek rohannak egymásnak és fölfalják egymást.

Szégyene az emberiségnek, hogy annyi ember között alig akad egy is, aki ilyenkor megtagadja az engedelmességet. Holott mindannyinak meg kellene tagadni.

Veszélyben volt akár az egyik, akár a másik részen a haza? Nem! A határokon senki sem tört be, idegen területen folyik a küzdelem.

Ha a két államnak baja volt egymással, ott a bíróság, döntött volna annak szava! De gyilkolni, százezer-számra gyilkolni és gyilkoltatni, ez nem az államfők, ez az emberiség szégyene, amely még ma is kötélnék áll és viteti magát, akár a marha a vágóhidra.

Ha nekem volna bajom veled és nem a bíróság ítéletére bízám az ügyemet, hanem magam bíraskodván megölnélek, ez büntény, de amikor az államhatalom tör rá tömeges gyilkosságra, ez rend.

Itt az ideje, hogy ez a rend megváltozzék. Mi mosolygunk azoknak a pulyákon, akik Nero meg Kaligula és a többi fenevad alatt a zsarnokság gazságait, gyilkosságait türték, csodáljuk, hogy Spanyolországban a csuhások ezer-számra ölhettek, gyilkolhattak, égethették az embereket és az emberek magyára nem vitték Torque-

madat meg az utána következő fenevadakat, nem értjük, hogyan lehetett később néhány rablólovagtól rettegni és hogyan lehetett ezekből a rablólovagokból király, császár, ur élet és halál fölött. Nem tudjuk megérteni, mint lehetett az emberiség rabszolga, majd hűbéres, jobbágy, csodálat tölt el mindezek fölött és nem látjuk, vagy ha látjuk is, nem merjük bevallani, hogy ma is csak úgy van. Szakasztottan úgy.

Hiszen lám. Mandsuriában ezer-számra gyilkolják egymást az emberek. Miért teszik? Mert a vérük kívánja, az eszük parancsolja, vagy a vágy hajtja őket? Dehogy! Mert a hatalom kívánja.

De hát mi az a hatalom? Hiszen, ha azok, akik ott egymást gyilkolják, annak tudatára ébrednének, hogy ők alkotják, ők képezik ezt a hatalmat, a gyilkolásnak azonnal vége lenne.

Itt az ideje, hogy vége legyen.

Ilscsi Hugó.

VILÁGKRÓNKA.

A gyilkos házaspárt elfogták.

Napok óta kereste, kutatta a bécsi rendőrség a gyilkos Klein-házaspárt, amely Bécsből a hetvenéves Sikora ház-tulajdonos megölése és kirabolása után megszökött. Annyit megállapítottak, hogy a házaspár Innsbruckon és Baselen keresztül Párisba utazott, de a francia fővárosban nyoma veszett a szökevényeknek. A bécsi rendőrség már azt hitte, hogy a házaspárnak Párison át sikerült valamelyik tengeri kikötőbe jutnia és talán már a tengeren hajózik.

A francia rendőrség buzgón kutatta a gyilkosok rejtékhelyét. Megállapították, hogy a házaspár 8-ikán este háromnegyed hat órakor a bécs-baseli gyorsvonattal Párisba érkezett és tegnap délután 1 órakor a rendőrbiztosok a Rue St. Denis 200. számú házában a gyilkos házaspárt elfogták és a rendőrségi fogházba szállították. A bécsi rendőrséget erről táviratban értesítette a párisi rendőrség. Párisból az elfogásról ezt írják: Hamard rendőrfő ana azt a jelentést kapta, hogy a Rue St. Denis 200. számú házban szobát bérelt egy házaspár, amelyre teljesen ráillik a körözött Klein-házaspár személyleírása.

A rendőrfő néhány rendőrral a megjelölt helyre sietett. A házfelügyelő bevezette a gyanús idegenek szobájába. A

rendőrfő, aki az arckép után látta, hogy valóban a megszökött gyilkosok vannak előtte, a szavakkal támadt rájuk:

— Önök az öreg Sikora gyilkosai!

Klein és felesége eleinte tagadni próbáltak; a rendőrfő erre így szólt:

— Mi tudjuk, hogy önök a keresett gyilkosok.

Erre előbb Klein és utána a felesége is bevallotta, hogy ők a keresett házaspár. E vallomásra a rendőrség fogházába szállították őket. A gyilkosok kinyomozása így történt: Miután a párisi magyar-osztrák konzulátus megkereső irata eljutott a rendőrségre, a keleti pályaudvaron szolgálatot tevő rendőrfelügyelő jelentette, hogy úgy emlékszik, mintha a körözött házaspárt és a velük két kosarat látta volna a pályaudvaron megérkezni.

Minden szállóban tudakozódtak, de nem akadtak a nyomukra. A rendőrség erre kérdést intézett a kocsisokhoz, nem szállította-e valamelyikük a gyanús idegeneket a pályaudvarról a városba.

Ekkor egy Chambon nevű omnibusz-kocsis jelentkezett s elmondta, hogy 8-ikán este háromnegyed hat órakor egy, a személyleíráshoz hasonló párt vitt két sárga utazókosárral együtt az Avenue Friedland egyik szállójába. Kiderült, hogy a gyilkosok egy éjjelt a szállóban töltöttek és másnap elmentek lakást keresni. Két napig sehol sem tudott rájuk akadni a rendőrség, amely ezért azt hitte, hogy a gyilkosok eljutottak valamelyik kikötőfővárosba.

Ma végre azt a jelentést kapta a rendőrség, hogy a Rue St. Denis 200. számú házában lakik a gyanús házaspár, amelyet a megjelölt helyen el is fogtak.

Egy másik távirat azt jelenti, hogy a házaspár Kuhn név alatt jegyeztette be magát a lakók névsorába. A férfi, aki még ágyban feküdt, keresztkérdések által sarokba szorítva bevallotta, hogy Kleinnak hívják.

Az asszony igen erősitette ártatlanságát és megjegyezte, hogy Sikora gyilkosai valószínűleg a meggyilkolt szomszédjai voltak. Ő maga azért jött Párisba, mert attól félt, hogy bár ártatlan, Bécsben mégis fogságba kerül. A házaspár podgrázsát lefoglalták.

Itt az ezred.

A jantáji borzalmas ütközet egyik epizódját közlik az orosz lapok. Endolulu mellett történt, egy kis csapat egy könnyen sebesült tiszt vezetésével visszavert az ütközetből. Ütközben egy tábornokkal találkoztak, aki harsány hangon rájuk förmedt:

— Hogyan mertétek bajtársaitokat elhagyni? Hol van az ezredetek?

Erre előlépett egy sebesült tiszt, akinek arcáról sűrűn folyt a vér és így szólt:

— Jelentem, tábornok ur, ez itt az ezred. Ennyien maradtunk meg belőle.

A tábornok hallgatott és lehorgasztott fővel elloragolt.

Az ujoncmegajánlási vitát nem korlátozzák.

A tegnapi Deák ünnepélyen gróf Tisza István többek között a következőket mondotta:

En nem hiszem, hogy az ellenzék keményebb, bölesebb, több belátással és több felelősségérzettel bíró elemei ne éreznék azt lelkük mélyében, hogy egészen hibás térre toltattak, de maga az a tény, hogy őket mély sajnálatomra abban a táborban kell látnom, amely a legmervebben szegi ellenállását a mai türehtelen helyzet bármilyen módosítása elől, abban magában egyik szomorú jelét látom annak a ténynek, hogy éppen intézményeink mai állapota mennyire lenyűgöző, mennyire a kevésbé megfontolt elemek terrorizmusa alá helyezi az ellenzéknek megfontoltabb, bálos, több kötelességérzettel bíró elemeit s hogy mennyire nagy érdeke a magyar nemzetnek ez alól a nagy lidérenyomás alól szabadítani fel őket, hát t. uraim, én nagyon természetesen találom, hogy azok az urak, azok a tényezők, akikre nézve ekzsztencia kérdése a rasi állapotoknak fontartása, természetesen politikai értelemben, akiknek politikai érvényesülése egy elvi harcok körül kifejlődő, magas nivóju parlamentarizmusban egyáltalában nem tartozik a lehetőségek közé, hogy ezek minden követ megmozgassanak, hogy akadályt gördítsenek az akció útjára.

És természetesen találom, hogy miután igazi érvekkel nem remélhetik meggyőzni a nemzetet eljárásuk helytelen és veszélyes voltáról, már most, már az ügy első stádiumában megindítják az egész akció ellen a ferdtésnek, a rágalmozásnak, az elcsavarásnak egész rendszerét.

Nem minden esendes ironia nélkül olvasom napról-napra a lapokban, hogy kontifikálni akarom a nemzet ujoncmegajánlási jogát. (Halljuk, halljuk!)

Mellesleg jegyzem meg, hogy a mi a két dologból az egyiket illeti, t. i. az ujoncmegajánlásra vonatkozó vita korlátozását, ha ez az, amiben a fővesszedelmet látják, én azt hiszem, itt nagyon könnyen meg fogjuk egymást érteni (Élénk éljenzés.) mert én a magam részéről ennek a pontnak fenntartását, ami egyéni nézetemet illeti, teljesen jogosultnak és helyesnek tartanám, de olyan szükségesnek nem tartom, hogy azt a magyarázat elbőldézés céljából koncesszióképpen föl ne ajánlhatnám. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 18-án.

Az ülést fél tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök. Az irományok előterjesztése után nyomban rátértek a napirendre.

Hellebronth Géza: A szövegen levő javaslatot törvénytelennek tartja, mert az határozott támadás a garanciális 1899: XXX. t.-c. ellen. Jogosan intézkedni a kérdést a kormánypárthoz, hogy melyik kormányt támogatja igazán: a Széll-kormányt-e annak idején, vagy most a Tisza-kormányt? De kérdést intéz Széll Kálmánhoz is, vajjon osztja-e Tisza eljárását az 1899: XX. t.-cikkel szemben, melyhez Széll reputációját kötötte. Nyilatkozatra hívja fel az agráriusokat, Hodossyt, Szentiványit, Fernbach Pétert, akik szintén részesei az 1899: XX. törvényeknek. Felolvassa Rosenberg előadott 99-iki beszédét, amelyben az áll, hogy kereskedelmi szerződést addig nem köthetünk, míg autonóm vámtarifánk nem lesz. (Taps a baloldalon.) Csodálatos, hogy Rosenberg ellenkező meggyőződése most ugyanannak a pártnak meggyőződése, amely egy év előtt másképpen gondolkodott. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Hieronymi Károly: Polónyi tegnapi beszédében megvádolta a kormányt, a sajtót...

Kubik Béla: Jól tette. (Zaj.)

Hieronymi Károly: Polónyi közgazdasági tekintetben a legvastagabb tudatlanságot árulta el. De még közjogi részen is lehetetlen tévhitakat hirdetett, így hogy az 1899: XXX. t.-c. nem változtatható meg, úgy mint a többi törvény, csak a király és az ellenzék együtt való eljárása után. Pedig a király egyezményen felhatalmazta a kormányt, hogy tárgyaljon az ellenzékkel... (Zaj.)

Polónyi Géza: Tehát mint a király meghatalmazottjai!

Hieronymi Károly: Őt a paktum nem kötelezi, mert semmiféle konvenciókum határozataival, melyekben részt nem vett nem törődik. (Nagy zaj.) Ő csak azt tudja, hogy itt a törvények köteleznek és ezeket új törvénnyel lehet megváltoztatni. De itt paktumra senki ne hivatkozzék! (Nagy zaj.) A jegyzőkönyvről is szó volt: kijelenti, hogy abban nincsen egyéb, csak a megállapodás rövid néhány szóbán. Meg is mutathatja, ha kívánják. (Zaj a baloldalon.) de megkövetelheti, hogy így is higgyenek neki.

Gabányi Miklós: Annak, aki a paktumot megtagadja, nem hiszünk egy szót is!

Hieronymi Károly: A borvám dolgában Polónyi tévedéseinek egész sorozatát igazítja helyre. A hasznára lesz neki. (Derűtség.) Az ellenzék azokat a szemrehányásokat tette neki, hogy első előterjesztése statisztikai adatok nagyon szűkek voltak. Most bővebben spékelt meg a javaslatát statisztikai adatokkal; most azután megint ez a baj, mert azt veti a szemére, hogy minden adata szerű fényvesztés és hazaurulás. (Zaj.) A statisztikai adatgyűjtéssel mindenesetre jár tévedés, legkivált ott, ahol vevők és eladók bevallásairól van szó, de a két kormány szigorú utánbecsléssel gondoskodott arról, hogy tulságos eltérések a két állam adatai között ne lehessenek. S néhány adat egybevetésével bizonyítja is, hogy Magyarország és Olaszország statisztikai adatai meglehetősen összevágának.

Heteken át Olaszország csak azt skarta kicsikarni, hogy kedvezményt adjunk a boraira s nagynehezen sikerült a mai eredményt kivívunk. Tittoni nagyon kitűnő szakember s bizonyára maga nevetne legjobban, ha megtudná, miket beszélt róla Polónyi ur. Eddig minden szónok az agráriusokat hívta segítségül, de éppen azok, akik nem jöttek az agráriusok voltak. Kiderül ebből, hogy az agráriusok igen meg vannak elégedve.

Kaas Ivor: A merkantilisták is. (Derűtség.)

Hieronymi Károly: Hisz ez az én legnagyobb dícséretem! (Derűtség.) Polónyi beszélhet amit akar, mert most csak az a kérdés, hogy most jobban tudják-e a termelők értékesíteni a borait, kedvezőbb-e a borforgalom s erre a kérdésre igenlő feleletet kapott. A borárok emelkednek s ennek minden

körülmények közt megtaláljuk az okát a kormány intézkedéseiben.

Hieronymi Károly: Téved Polónyi abban is, hogy az egyezmény megkötés az országgyűlés kezét a tarifa ama tételeire nézve is, amelyek nincsenek benne a szerződésben. A szerződésbe nem foglalt tarifátételeket az államok bármikor, tesszük szerint megváltoztathatják. Azaz, hogy ha nem kötöttünk volna egyezményt Olaszországgal, könnyen azt a gyanút keltettük volna Közép-Európa államaiban, hogy mi vagy nem akarunk, vagy nem tudunk szerződéses politikát követni. Ezt a vésszedelmet el kellett kerülni még akkor is, ha a kormány tudta is, hogy az ellenzék részéről támadásokban lesz része; a kormány nem tanusított gyávaságot a támadások előtt, hanem megvédelmezte, még pedig eredményesen, az ország gazdasági érdekeit. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. (Zajos helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

Az elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

A szünet után **Jakobffy Imre** alelnök foglalta el az elnöki széket.

Polónyi Géza személyes kérdésben szól föl. A miniszterrel szemben kijelenti, hogy ő sem Olaszországgal, sem Németországgal vámháborút nem akar. Azt követeli ellenben, hogy álljanak elő az autonóm vámtarifával. Erre kötelezve van a kormány. Azt vitatja ezután, hogy az ideiglenes szerződés határidőre nem szól. A paktum dolgát is újra szóba hozza. Szerinte az ellenzék annak idején sem Bánffy Dezsővel, sem más miniszterrel tárgyalni nem akart.

Rakovszky István: Ez nem így van! **Polónyi Géza:** En így tudom.

Rakovszky István: Majd felelek rá! **Polónyi Géza:** Széll Kálmán alaposan ismeri a paktum dolgát.

Molnár Jenő: Széllnek ide kell jönnie! **Rosenberg Gyula:** Majd Molnár Jenő parancsára ide jön.

Kubik Béla: A politikai tisztesség parancsolja.

Polónyi Géza: Széll annyival is inkább tud mindent, mert mindjárt kezdetben a király megbízásából járt el és tárgyalt az ellenzékkel. Szilágyi Dezső maga sem akarta elhinni, hogy a király nevében tárgyal, de a szólok akkor mindjárt meggyőzte Szilágyit erről.

Thaly Kálmán: En is tudom, hogy a király nevében tárgyal Széll.

Polónyi Géza: A paktumot Széll, mint designált miniszterelnök írta alá és csak a paktum alapján lett miniszterelnök. Azt követeli ezután, hogy váltsa be a kormány azt a szigorú intézkedést, hogy mielőtt a külfölddel kereskedelmi szerződést köt, mutassa be az új vámtarifát. Meg van győződve arról, hogy a kormánypárt is boldog volna, ha az új vámtarifával előállhatnának. Szívesen adná nekik a babért ezért.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter újra azt vitatja, hogy az ideiglenes szerződés is határidőhöz van kötve és nem áll, hogy az ischli klauzulához még csak hozzá hasonlítani is lehetne. Polónyi nem tudta őt megcáfolni és okoskodása mindcsak ismétlése tegnapi beszédének.

Kubik Béla: Komolyab érveket kerünk! (Derűtség.)

Hieronymi Károly miniszter: A paktumot szövege szerint nem ismeri, nem is látta és kijelenti, hogy a paktumról nem szándékozik többé sem Polónyival, sem mással vitázni, mivel nem a paktum dolga itt a fő, hanem az, hogy megvédték-e az ország érdekeit. Már pedig nyugodt lélekkel mondja, hogy megvédelmezték. (Helyeslés jobbról.)

Polónyi, majd **Krasznay** is félreértett szavaiat magyarázzák.

A ház engedelmével **Rakovszky István** a paktumról ad fölvilágosítást. Polónyi tévedett, mert az ellenzék akkor nem azt mondta, hogy egy miniszterrel-nökökkel sem tárgyal, hanem azt hangoztatta, hogy mindenkivel tárgyal, csak éppen Bánffy Dezső báróval nem. (Általános derűtség.)

Polónyi Géza: Ez így volt! Ezt nem is kell bizonyítani! (Derűtség.) **Rakovszky** még hosszasan fejtegeti a paktum történetét.

A napirend megállapítása után elnök az ülést bezárja.

Az orosz-japán háború.

A japánok úgy látszik, megint nem képesek teljességgel kihasználni azt a helyzetet, melyet Kuropatkin tervének megfúszásával és az orosz sereg megverésével teremtettek, akadályozza őket ebben az, hogy maguk is újra teljesen kimerültek.

Igy Kuropatkinnek úgy látszik ismét sikerül a visszavonulás és bár offenzívára ez idő szerint nem fog gondolhatni, de döntő vereséget ezúttal sem szenvedett és újra kísérletezhetik.

Egy mai tokiói távirat szerint ugyan az oroszok középserege még mindig csatában van. A Hun-folyón több hidat vertek, amelyeken az oroszok átkelhetnek. Nodzu seregének tegnap csendes napja volt. Ellenben Kuroki és Oku folytatják a támadást. Az oroszok kolosszális veszteségeket szenvedtek; a japánok körülbelül 4000 holttestet találtak, amelyeket gyorsan eltemettek.

Mai távirataink a következők:

Nodzu tábornok súlyosan megsebesült.

Pétervár, okt. 18.

Megerősítik a hírt, hogy Nodzu tábornok súlyosan megsebesült.

A tegnapi ütközet.

Páris, okt. 18.

Az Agence Havas jelentéi Mukdenből 27-iki kelettel: Az oroszok ma reggel 5 órakor gyalok, ember ember ellen folytatott harc után ismét elfoglalták állásaikat a Saho bal partján. Megelőző egész nap tartott az ágyúzás. A japánok a küzdelemben, nyilván kimerültség következtében, csökkent ellentálló erőt tanúsítottak. Az oroszok az utolsó sikertől sarkalva, azonnal bámulatos szívóssággal támadásra tértek át.

Pétervár, okt. 18.

Az ugynevezett Erdős-dombra (Nancsunca mellett) intézett és már jelzett véres támadást mértékadó forrás szerint Mayendorff tábornok csapata végezte.

A cár új főhadsegéde.

Pétervár, okt. 18.

Rasdesztvenszki tengernagyot a cár kinevezte főhadsegéddé.

A hatalmak közbenjárása.

London, okt. 18.

Mint minden nagy csata után, most is újra fölmerül a hatalmak közlépésének kérdése, de a komoly diplomáciai körök ma épp oly kilátás nélkül valónak tartják a közbenjárás kísérletét, mint ennek előtte. Japánország hajlandó volna már a békére; Hajasy londoni japán követ ezt a hajlandóságot már többször kifejezte, de nyilvánvaló, hogy Oroszország bármely részről jövő közvetítő ajánlatot visszautasítana.

Berlin, okt. 18.

Mukdenből jelentik a Lokalanzeigernek október 17-iki kelettel: Tegnap és tegnapelőtt az egész harcvonalon folytatták a csatát. Az orosz csapatok megtartották összes hadállásaikat, sőt egyes csapatok a japánok ellenállásának megtörése után még támadtak és előre nyomultak. Tizenhatodikán este az oroszok a japánokat rendkívül elkeseredett harc után a Suansutantól délnyugatra lévő megerősített hadállásból elűzték és nyolc ágyút elvettek tőlük. A japánok múlt éjjel erős gyalogos haderővel háromszor megtámadták az oroszoknak a Saho mellett lévő hadállását, de az oroszok háromnegyed óra hosszáig tartó gyilkos ágyútüzelés után visszaverték őket. A japánok ez alkalommal óriási veszteségeket szenvedtek. Az orosz parancsnokok nagyon biznak abban, hogy a harc javukra fog végződni. A tőlük balra álló hadtest elfoglalta a Sinsiatung mellett lévő magaslatot, amely az egész sikságot dominálja. Az orosz gyalogság megmutatta, hogy a támadásban is nagy dolgokat tud művelni, ha csak

megengedik neki az előrenyomulást. A helyzetről még nem lehet ugyan végleges ítéletet mondani, mert hiszen a harcnak még nincs vége, de az oroszok azt hiszik, hogy a japánok stratégiai elvezele kedvezőtlen. Ha a szerencse az oroszoknak kedvez, úgy ez a csata még katasztrófával végződhetik a japánokra nézve, ami aztán gyorsan maga után vonná a véres háború befejezését.

Felállítják a magyar darabant testőrséget.

Budapest, okt. 8.

Azokat az engedményeket, melyeket az obstrukció révén ígértek meg Bécsben, lassan lebonyolítják.

Igy a hivatalos lap mai száma közli a király elhatározását az első lépésről az önálló magyar udvartartás felé.

Sokan ugyan azt hitték, hogy Apponyi Lajos grófnak udvarnaggyá való kinevezése volt az első lépés; de ez tévedés. Gróf Apponyi hivatalos címe „Hofmarschall in Ungarn“, vagyis osztrák Hofmarschall Magyarországra szorított hatáskörrel.

Ma azonban tényleges magyar intézményről van szó; ugyanis a király a miniszterelnökhöz a hó 10-én intézett kérése szerint magyar darabant testőrségnek Budapesten való felállítását határozta el és ennek kapitányává komlóskeresztesi báró Fejérváry Géza tábornagyot, volt honvédelmi minisztert nevezte ki.

Ez az elhatározást országsszerint nagy meglepéssel fogják tudomásul venni bár a képviselőház ellenzéke ma a Ház folyosóján ennek az elhatározásnak semmiféle jelentőséget nem tulajdonított és nem várja a testőrség felállításától a magyar udvartartás megvalósulását.

Meggyilkolt sikkasztó.

Mintegy két hónappal ezelőtt körözlevél érkezett az összes magyar hatóságokhoz, amelyben egy Todoroszku Avram romániai illetőségű bankhivatalnok letartóztatását kérték. Todoroszku a jassi-i pénzügyintézetnél volt alkalmazva, ahonnan 30.000 frank sikkasztása után megszökött.

A hatóságok sejtették, hogy a szökevény Magyarország felé vette útját. Így is volt, csak hogy Todoroszku gyalog jött át Magyarországra a keskeny örvényutakon, ahol a járőreket senki sem tudta ellenőrizni. Így jutott el a sikkasztó Naszódra is, ahol egy rokonánál 4-5 napig tartózkodott.

Onnan eltávozván, gyalogszerrel egy másik rokonának a látogatására akart menni. Oda azonban már nem érkezett meg, mert utközben gyilkosságnak esett áldozatul.

A múlt szombaton ugyanis a havasi csendőrség egyik őrzőjára egy feloszlásnak indult férfi holttestre akadt a hegyek között. A helyszínen megjelent hatóságok közgekek a holttest ruházatáról, valamint a holttest közelében talált iratokból megállapították, hogy az illető azonos a sikkasztó Todoroszku Avrammal, akit bujkálása közben gyilkoltak meg. A hulla teljesen ki volt fosztva. Az elsikkasztott pénznek meg kellett volna lennie, sőt, amint ezt a Naszódra lakó Todoroszku György előadta, több mint 20.000 frank készpénzt látott a rokonánál, amely most már a feltalálások nem volt nála, sőt az őráját és gyűrűit is elrabolták tőle.

Az eddigi nyomozás adatai szerint a gyilkosság gyanúja **Pervuleszku Illés** és **Pervuleszku Jován** havasi pásztorokra irányult. Állítólag fejszékkel verték agyon az arra haladó uriruhás utast, aki megpihent a kalibájukban s miközben az ott elfogyasztott ételért fizetett, megsejtették, hogy sok pénz van nála s az indította őket a gyilkosság elkövetésére.

A két gyanúsítottat letartóztatták.

Kecskeméten termelt

ALFÖLDI COGNACFAJAINK

nemcsak az összes hazai, hanem a francia gyárak termékeivel is bátran felveszik a versenyt s jóságuknál fogva külföldön is kezdenek közkezdveltségnek örvendeni.

Alföldi cognac	Hordóban		1 üveg		3 üveg		6 üveg		12 üveg	
	100 literenkint		K	f.	K	f.	K	f.	K	f.
☼	260	—	3	—	8	50	16	—	30	—
☼ ☼	325	—	4	—	11	50	20	50	40	—
☼ ☼ ☼	490	—	5	50	15	50	30	—	59	—
☼ ☼ ☼ ☼	650	—	7	—	20	—	39	—	76	—
☼ ☼ ☼ ☼ ☼	750	—	8	—	32	—	45	—	88	—

A legutóbbi időben, főképp Keletre több ezer üveget küldtünk és a legnagyobb dícsérettel nyilatkoznak róla.

AZ ALFÖLDI COGNAC

3, 5, 10, 20, 25, 50 és 100 literes hordókban kerül elszállítás alá, esetleg kívánságra üvegkosárban.

DICSÉRŐ LEVELEK:

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Kérek részemre két üveg gyógy-cognacot és egy literes crémet utánvétellel.
Szerencs, 1896. május 15.
Vidrich S., gyógyszerész.

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Kérek részemre utánvétellel ismét 3 üveg gyógy-cognacot küldeni.
Király-Helmecz, 1896. június 4.
Tisztelettel
Schicsák István, gyógyszerész.

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Kérek egy 3 literes üvegkosár "cognacot" postautánvétellel küldeni.
Merczyfalva, 1896. június 5.
Tisztelettel
Belits Miklós, gyógyszerész.

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Kérek ismét a szokott minőségű és mennyiségű (6 üveg "****") gyógy-cognacból mielőbb küldeni.
Uj-Kígyós, 1896. március 19.
Tisztelettel
Bányai Imre, gyógyszerész.

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Soraimmal ezennel megrendelek ismét 4, azaz négy 7/10 literes üveg gyógy-cognacot azon kérelemmel, hogy azt soraim vétele után szíveskedjenek postán a szokásos módon számlámra megküldeni, melynek kitűnő gyógyhatásáért eleve legmélyebb hálámat fejezem ki.
Nagy-Körpád, 1896. május 15.
Szívvelyes üdvözléssel maradok.
Horgas János.

Első alföldi cognacgyár-részv. társaság
KECSKEMÉTEN.

Páratlan hatású
GYÓGY-COGNAC

VÉRSZEGÉNYEKNEK.

Ezen évek óta beraktározott cognac, mely minden idegen anyagtól ment, kitűnő és kellemes ízű, ivás alkalmával a torkot nem karcolja s tekintélyes orvosok szakvéleménye szerint pótolhatatlan és páratlan ital.

Árak: 6 drb 1/10 lit. üvegnek 30 kor.
12 " " " " 95 "

24 üveg és ezen felüli rendeléseknél 10% árengedményt és franko szállítást bármely vasúti, posta- vagy hajóállomásra engedmenyeztünk.

E cognacunk valóságát és kitűnőségét bizonyítják következő beérkezett dícsérő nyilatkozatok:

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Kérek postafordultával utánvét mellett 2 üveg "cognacot", 1 üveg gyógy-cognacot. Egyébként fogadják üdvözlétemet gyártmányuk jó minőségéhez, amelyekkel teljesen meg vagyok elégedve.
Teljes tisztelettel
Bács-Földvár, 1896. jún. 8.
INREH SÁNDOR, gyógyszerész.

T. Első alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten.
Kérek ismételt postán küldeni 3 l. gyógy-cognacot fonott kosár-üvegekben.
M.-Vári, 1896. máj. 15.
Tisztelettel
GÁTHI KÁLMÁN, gyógyszerész.

Nagyságos dr. Schwimmer Ernő

egyetemi tanár és kórházi főorvos a következő orvosi bizonyítványt állította ki:

"Van szerencsém értesíteni, miszerint a kísérleti célokra átküldött cognacot kórosztályomom megkísérlettem és azt gyengeségi állapotban szenvedőknél erősítő és igen jó hatású italként találtam.

Dr. Schwimmer Ernő s. k.,
egyetemi tanár és kórházi főorvos.

PEZSGŐ-BOROK.

Francia módon készítve.

	3 üveg	6 üveg	12 üveg
Monopole Champagne	20.—	40.—	50.— K
sec Henry Ducale	19.—	35.—	66.— "
Dorelli freres Reims	29.—	50.—	90.— "
Carte Blanc Rheims Bouders & Fils	30.—	55.—	100.— "
Champagne grand Mousseux, Imperial Favre freres	30.—	55.—	100.— "

Legjobb berendezett likörgyárunk, mely a leghíresebb hollandi likörgyárak mintájára készült és likörgyártmányaink csak meleg uton, gőzlepárolás által készülnek stb.

A legmelegebben ajánlhatók

likörök palackokban.

Legfinomabb francia Crémek.

Crème de Maraschino, Crème de Vanille, Crème d'Orange, Crème de Rose, Crème d'Ananas, Crème de Menthe verte, Crème d'Anisette, Crème de Mocca, Crème de Citromat, Crème de Thee, Crème de Cacao, Crème de Chocolate.

1 L. üvegekben	1/2 L. üvegekben
Fenti fajok	K 2.60 K 1.40
Ugyanezen fajok finomabb	" 4.— " 2.—
legfin. minős.	" 5.— " 2.40

Rajnavideki szilvaszesz.

1/2 literes üvegekben 2 K 80 f.

Allash.

Eredeti üvegekben.

A legfinomabb minőség 1/2 literes üvegekben 3 K 50 f.

Puncs-esszencia.

Finom minőség 1/2 literes üvegekben 3 K 60 f.

Sportlikör.

Literes üvegekben 3 K 80 f.

Schweici Absynth.

A legfinomabb.

1/2 literes üvegekben 5 K — f.

KÜLÖNLEGESSÉGEK LIKÖRÖKBEN.

Gondüző

1 liter... 2 K 60 f.
a legfinomabb.

Magyar Benediktini.

1/2 literes palackokban... 6 K — f.
1/2 " " " " 3 " 40 "

Magyar Chartreuse.

Legelső minőség.

1/2 literes palackokban... 4 K 50 f.
1/2 " " " " 2 " 40 "

Keoskeméti vidító.

1/2 literes palackokban... 3 K 50 f.

Gigerli likör.

1/2 literes palackokban... 3 K 50 f.

Öreg svéd likör.

1/2 literes palackokban... 3 K 60 f.

Keoskeméti keserű.

Igen finom gyomorerősítő.

1/2 literes palackokban... 3 K 40 f.
1/2 " " " " 1 " 80 "

Malakof.

Mogador gyomorerősítő.

1/2 literes üvegekben 3 K 35 f.

Altwater

általános kedvelt növénylikör.

1/2 literes üvegekben 4 K — f.

Alpesi növénylikör.

Legfinomabb minőség.

1/2 literes üvegekben 4 K 20 f.

Kárpáti növénykeserű.

1/2 literes palackokban 2 K 60 f.

Keoskeméti menyecske-likör.

1/2 literes palackokban 4 K — f.

Utravaló gömbölyű üvegcsék.

Cognac, crém, barackszesz stb.
töltve 1 K — f.

Törkölypálinka.

Törköly valódi 50%... 210 K 2.40 K

Szilvórium.

Szilvórium valódi ó-ára 1892. évi	400 K 4.40 K
" " " " ó-ára 1893. évi	360 " 4.— "
" " " " ó-ára 1894. " "	500 " 3.80 "
" " " " ó-ára 1901. " "	240 " 3.— "
" " " " ó-ára 1903. " "	220 " 2.40 "

Seprőpálinka.

Seprő valódi ó-ára, 1893. évi tőzés... 210 K 2.50 K

Borókapálinka.

Valódi ó-ára	220 K 2.80 K
Legfinomabb	200 " 2.20 "
Valódi eper	210 " 2.50 "

Hasznos tudnivalók!

Igen fontos háziasszonyoknak!

Gyümölcsre való 4 éves törköly literje	2 K 40 fill.
" " " " 4 " ó-seprő " "	2 " 40 "
és finom rum, befőzéshez való	2 " — "

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz,
annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája

Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor.,
fél 6 kor., negyed 3 kor.,
nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés
esetben **1 millió korona.**

A gazdasági erőfejlesztése.

Gazdaságainkban megkülönböztetünk kis és nagybirtokot, melyeken kiegészítő, befejező része a középbirtok. A kisbirtok tudvalevőleg a nagybirtokból nőtt ki, annak egyik egészséges hajtása, a mely a magyar parasztnak kenyeret és életet szolgáltat. A középbirtok már inkább a nagybirtok felé hajlik, még pedig a törvényhozás szabad elhatározásából, az urbériesség eltörlésével. E nagy történelmi akció gazdasági okai ismeretesek. Célja volt a nemzeti erő gyarapítása, gazdasági életünk fellendítése és kedvet, erőt adni népünknek a munkálkodásra. A siker, melyet e művelettől vártunk, teljes volt. Földmivelő népünk minden várományát kielégített s a munka nyomába úgy anyagi, mint értelmi áldás következett.

A kisbirtokosság, mely primitív eszközeivel is fejlődött, kialakult, de a nagybirtokosságot a válságos idők megingatták, megremegtették. Az átmeneti bajok, különösen a középbirtokra voltak erős kihatással, amely nem volt képes vele megküzdeni. A sok birtokos nevében a gazdasági befektetésre fölvetett terhek sokkal nagyobb szerepet játszottak, minthogy azok megengedték volna azokat a személyi fényűzéseket, drága kedvteléseket, melyekről birtokosaink híresek voltak.

Egyedül a kötött birtokok és a latifundiumok voltak képesek

diadalmasan ellenállani, eme nagy átalakulásoknak, válságoknak.

Elképzelhető tehát, hogy mindaz, ami a gazdasági életben hasznos és üdvös volt, azt az érdekközösségen alapuló munka termelte meg. A nagybirtokok a jobb művelési módzatokban jártak elől. Árgus szemmel vizsgálva minden újításra, amely valahol felütötte a fejét, sietett azt beszerezni, hogy minél tökéletesebb eszközökkel álljon a küzdőtérre. A kisbirtokosság pedig a munkaerőt szolgáltatta, a mely híven követte azt az utat, mit amaz követésre tűzött ki elébe. Birtokeladásoknál az volt a legjobban fizető vállalkozó, bérbeadásoknál a legjobban fizető bérlő. A viszonyok tehát odáig fejlődtek, hogy a nagybirtok értéke és jövedelmezősége attól függött, hogy a fizetőképes és vállalkozó szellemű kisbirtokosok voltak-e nála érdekelve.

Azonban ennek a viszonyoknak is megvolt a maga fattyuhajtása. A kisbirtokosság t. i. erősen megsaporodott és nemkülönben ijesztően megsaporodott a birtoktalan földmives nép, a mely elegendő és megfelelően fizetett munkát nem kaphatott. A helyzet mind élesebb, mind tarthatatlanabbá kezd válni.

Az állam is nagyvőgre odafordította tekintetét és orvosolni akarták e viasz állapotokat. A sok javaslat közül még legtöbbször érőnek a telepítések, a parcellázások és a hitbizományoknak az ország határszéleire való kiterjesztése és a földuszora megfékezése mutatkoznak.

De valljuk meg őszintén, hogy csak az utóbbi az, amely az ügyön legtöbbször lendíthetne, amely a legjobban érvényesíthető. A hitbizományok elhelyezése egy csigalépésekkel haladó művelet. Az állami telepítések és parcellázások inkább a meggyékben helyénvalóak, ha bizonyos pontokban a kényszer eladásra kerülő birtokokat az állam megvenné és telepítené. De ezeket az intézményeket csakis ama pontig szabad fejleszteni, amíg a magyar birtok állandóságát meg nem támadná, nem veszélyeztetni, úgy, hogy a nép később fölléphessen olyan kö-

vetelésekkel, a melyeknek teljesítése a jogrend megingatása nélkül teljesen lehetetlen.

Ha tehát nemzeti erőnket tovább akarjuk fejleszteni, akkor nyissunk nagyobb tért földmivelő nép önállósítására saját kenyerén való működésére, hogy a kisczadák fia a szülői vagyion szétforgácsolása nélkül is önálló gazdakká nőhessenek ki magukat. Mert ezek a tűzhelyek alkotnák a magyarság erejét, csakis ennek a fejlődési processusnak a nyomában lépne teljes zavartalan boldogság, megelégedés. És hogy ezt elérjük, hogy ez a gazdasági helyzet, állapot bekövetkezhessen, szükséges ismét nagybirtokosaink közreműködése. Nem feloszlásról van itt szó, még csak egy olyan dologról sem, a mely a birtok tulajdonjogi fényét csak egy jottányival is megingathatná, avagy érintené.

Mi volna a nagybirtokosok feladata e műveletben?

Hogy a nagybirtokot kisebb földmives családok által vállalt bérletekbe adnák ki. Ezáltal a kisbirtokos parasztság szaporodásának megfelelő működési tért nyerne, ezáltal nagybirtokosaink jövedelmeiket újabb befektetések nélkül szaporíthatnák, szóval teljes harmónia állana fönn, úgy a kis-, mint a nagybirtokos között, mindegyikük nyerne vele, de legtöbbször a nemzeti lakosság és nemzeti jövedelem.

Hirek.

Elveszett.

Muth Ádám helybeli lakos tegnap délután Csengeri-utcában egy arany karikagyűrűt elvesztett. A becsületes találó kérietik jelentkezni.

Árviz.

A Kotor községben az árviz óriási károkat okozott. Eltekintve, hogy az összes őszi vetések elpusztultak, 18 lakóházat is összedöntött. Az ár a lapályos helyeken 2 méter magasságot is elért.

Közgyűlés.

A letenyei esp. róm. kath. tanítói kör folyó évi október hó 26-án délután 10 órakor fogja őszi közgyűlését Letenyén az iskolahelyiségben megtartani.

A sztrájk vége.

A Fischl cég összes sztrájkba lépett munkásai a tegnapi nappal munkába állottak.

Kath. legényegylet köréből.

A nagykanizsai kath. legényegylet vig. elnöke ezúton is felkéri a vigalmi bizottság által kiküldött 9 es bizottság tagjait, hogy a rendes napokon pontosan megjelenni sziveskedjenek, tekintettel arra, hogy a vasárnapi szórakoztató délutánok folyó hó 30-án már kezdetüket veszik és hogy folyó évi december 2-án, azaz karácsony másodnapjára tervezett műkedvelői előadásra leendő részvételre a szereplők úgy felkérhetők legyenek. Amint halljuk, a műkedvelői előadás 2 drb. 1 felvonásos vígjátékból és 2 drb. csoportosító előképből fog állani. Az egyfelvonásos darabok lesznek: „A virágfakadás” és a „Tél” című vígjáték. Az élő képek közül kiemelendő egy falusi kép „A bíró előtt”.

Szeretsz-e?

Szeretlek — mondta az ifjú a leánynak. Tied a szívem minden dobbanása, tied a lelkem minden vágya és sóvárgása. Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

— Indítsa meg szívedet az én mérhetetlen nagy szerelmem. Az én kimondhatatlanul nagy imádatom. Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

Képzeld csak el azt a roppant boldogságot, melyben élni fogunk. Nem lesz számomra más, csak te... Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

— Te leszel királynője szívemnek. Téged foglak imádni holtomig. Te leszel nekem mindenem... Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

— Nálad lesz mindenem. Te fogsz nekem parancsolni. Nálad lesz a pénztárcám is... Mondd, szeretsz-e?

— Szeretlek! — sugta halkán a leány...

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi huzás már
december 1-én

Főnyeremények: **10000,
15000, 20000, 25000,
30000, 40000 és
100000 korona.**

Évenként három huzás.
Minden sorsjegy 65 évlg jár szik.
Sorsjegyek pontosan a hivatalos
árfolyamon kaphatók a:

**Kereskedelmi és
Iparbanknál**

Csengeri-utca 4.

A hölgyközönség

szíves figyelmét felhívjuk, hogy sikerült Nagykanizsa és vidéke részére a kizárólagos eladási jogot a 3569. sz. alatt törvényileg védett tükörposztóra megszerezni, mely szintartó és vízmentes voltánál női kosztümökre különösen alkalmas. Egyben bátrak vagyunk dusan felszerelt raktárunkat másféle őszi és téli cikkekben valamint vászonárunkban is ajánlani.

Singer József és Társa (Kazinczy-utca, Városház-palota).

Furcsa névváltozás.

A magyarországi névváltoztatások történetében bizonyára kúriózum az alábbi eset, mielőtt szép magyar hangzású nevét belügyminiszteri engedéllyel németre változtatta a kérvényező. A belügyminiszter ugyanis megengedte, hogy a Teke puszta született és Tethen anyakönyvelt Keresztes István vezetéket nevét „Bürger“-re változtassa.

Ha az asszony féltékeny.

Kosár Józsefné helybeli mosónőnek szerelmes természetű szécsap ura van, a ki egyre lányok után bolondul. Az asszony pedig hol itt, hol ott lepi meg az urát és botrányt botrányra rendez. A féltékeny természetű asszony többször járt már a rendőrségnél, de persze a rendőrségnek semmi köze sincs a ferjek

szerelmű ügyeihez s így az asszony továbbra is maga volt kénytelen az ura találkáit megzavarni. Az ura egy idő óta Magyar-utca egyik házába járogatott el, hol egy szép leány tartózkodik. Kosárné hétfőn este elment ura után és haragjában az udvar felől levő összes ablakokat betörtte. Erre egyszerre kijött férje és úgy megverte feleségét, hogy orvosi segílyt kellett igénybe venni. Az asszony feljelentette férjét.

Új kibocsátású sorsjegyek. Ő felsége a király védnöksége alatt álló budapesti tüdőbeteg szanatorium egyesület javára kibocsátott Erzsébet szanatorium sorsjegyek a legjobb tőkebefektetési alkalmat, a legkisebb kockázatu spekulációt és a legnagyobb nyereségeséget biztosítják. Játékterve kitűnő. A sorsjegyek árfolyama már eddig is folyton emelkedik, de az árfolyamuk még ezután is emelkedni fog és pedig sokkal erősebben, mint a többi forgalomban levő sorsjegyek. Felhívjuk figyelmét a Kereskedelmi és Iparbank mai hirdetésére.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyul, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és így módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**“ az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Eladó ház és birtok.

Magyar utca 96. számú ház és fél ház a hozzá tartozó birtokokkal, ugymint szőlő rét és földekkel együtt vagy külön-külön **eladó**. Bővebbet Horváth György, Magyar-utca 48. sz. a.

Női kalapraktár.

Bécsi bevásárlási utamról megérkezve **kalapraktáramat** a legújabb divat szerint készült női és gyermek-kalapokkal szereltem fel, melyek a legmérsékeltőbb árakban adtnak el.

Átalakítások izléses és csinos elkészítésére nagy sulyt fektetek, miért is a t. hölgy. közönség nagybecsű pártfogását kérem teljes tisztelettel

ROTH LAURA utóda.

Vendéglősök figyelmébe:**Szállagos boros üvegek:**

1 literes	36 fill.
1/2 „	28 „
0.3 „	24 „
0.2 „	20 „

korona h teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butorraktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— **1 koronától** feljebb. —

Függő lámpák

— **4 koronától** feljebb. —

Igen olcsó eladás!

A városház épületében levő kész ruha-raktáromat ez év végéig teljesen felosztatni szándékozom. Ezen okból áruimat **igen olcsó áron eladom**. Kérem a nagyérdemű közönséget, ez alkalmat felhasználni és ruhaszükségletét nálam fedezni.

Ugyanez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az **Elek-féle házban levő**

SZABÓÜZLETEMET

a legfinomabb bel és külföldi divat kelmékkel dusan felszereltem.

Tekintetbe véve a mostoha pénzvisszonyokat, elhatároztam magam izléses, divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő feruházatot, amennyire csak lehetséges **jutányos áron** készíteni.

Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór

férfi-szabó.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Cirkusz fűtve van!**Cirkusz Kratejl.**

A cirkuszban egész héten minden este nagy **birokerseny** rendeztök a következő mesterbirkózók között **Czája Bertalan** Magyarország, **Charles Brandels** Németország, **Hacker Wampler** Ausztria, **Pitlovsky László** Lengyelország mesterbirkózói

ma szerdán, folyó hó 19-én

nagy mesterbirkózás

Czája Bertalan Magyarország mesterbirkózója és **Hacker Wampler** Ausztria mesterbirkózója között.

Helyárak: I. hely 1 kor. 60 fill., II. hely 1 kor. 20 fill., III. hely 1 kor., IV. hely 80 fill., V. hely 50 fill., állóhely 30 fill., katonáknak (örömestől lefelé) 20 fillér. A 10 éven aluli gyermekek az állóhelyeken szüleik kíséretében a félhellyért fizetnek.

NAGYKANIZSAI · FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy óra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy óra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosa:

Krausz to Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krauss és Farkas papírkereskedése

Feladat az értékelésről

LOSVA: 1700.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Újság” szerkesztésénél
avomdálában.

Péksegédek összeesküvése.

Vasuti szerencsétlenségek.

Védelem.

Burrián drezdai udvari operai énekest a magyar bíróság 50.000 korona szerződési bírság megfizetésében marasztalta el. A budapesti magyar Opera igazgatósága végre akarta hajtani az ítéletet, de a drezdai törvényszék és a főtörvényszék megtagadta a végrehajthatóság megengedését. Ezt az ítéletet most a Reichsgericht harmadik polgári tanácsa megerősítette.

Ismeretes az ország közönsége előtt az a per, amelyet a magyar királyi Opera indított *Burrián* ellen. A művész ur megtette azt a jellembe vágó cselekedetet is, hogy kötött szerződése ellenére itt hagyott csapot, papot és egy szép napon elvitorlázott tőlünk Drezdába, ahol nagyobb a fizetése és talán a sikerei is. A magyar bíróság megítélte a szerződési bírságot, igen de a jelenleg Drezdában élő művész urat az ottani törvényszék megmentette a fizetéstől és távol tartotta tőle a végrehajtót.

Különösen érdekes esettel állunk itt szemben. A drezdai törvényszék nem engedi joghatályra emelni a magyar bíróság ítéletét. Így van ez talán minálunk is, hogy a külföldön adósságot esínáló polgártársunkat a mi bíróságaink is megvédik a hitelezők zaklatása elől, olyformán, hogy fittyet hánynak az ottani bíróság ítéletének?

Dehogy is van így. Törvénytisztelő nemzet vagyunk mi, respektáljuk a rendet. Ellicitálják bizony minálunk az adósnak még a legutolsó párnáját is, ha idegen bíróság által hozott ítélet alapján kéri ezt a hitelező.

Nézzük csak a Burján ur dolgát. Szerződést köt az operával és a szerződésben elismeri a magyar törvények hatályát. Pörében magyar bíróság döntött. S most Burján ur markába fűtyül s jóízűen nevet a magyarok naivságán, akik bíztak a törvény erejében.

Nohát ez így nincs rendjén. Ez nem jogvédelem, ez lábbal tiprása a jognak és minden úgynevezett jogrendszernek. Mert amikor nálunk teljes érvénnyel bír a külföldi törvénykezés ereje a polgári kereseteknél, akkor a mi bíróságunk ítéletét, mint most is Prezdában, semmibe se veszik. Ez abszurd dolog. Szereztünk már egy-

szer érvényt magunknak a külföld előtt is.

Emnek pedig soha se volt jobb alkalma, mint most. Most készül a polgári perrendtartás új tervezete. Vonjuk le a tanulságot ebből az esetből és alkossuk meg törvénykönyvünket úgy, hogy meg legyen benne a viszonyosság ereje, vagy ha ez kivihetetlen, gondoskodjunk arról, hogy mi is ajtót mutathassunk az idegen bíróságok által hozott ilyenféle ítéletek előtt.

Kell ez már csak azért is, mert a külföldi gyárosok ügynökei által hazánkban megkötött szerződésben mindig ki van kötve az, hogy a bíróságot ők választják meg. Így legalább útját is állanak annak a sok család becsapásnak is, amely a külföldről jön be hozzánk s amit eddig törvényeink sem tudtak megakadályozni.

VILÁGKRÓNIKA.

Lujza hercegnő ügye.

A Lujza hercegnő ügye tegnap szöbe került az alsó ausztriai tartománygyűlésen, hol a tartományi elmeegyháztörvényintézet előirányzatának tárgyalásánál Silberer képviselő szöve tette a Köbörgetet. Kijelentette, hogy a világ szimpátiája a hercegnő oldalán van. Megengedi, hogy a hercegnő pazarló és „házasági tévelygést” követett el, amint a legújabb műkifejezés szól. *De ha Ausztriában minden asszonyt, aki pazarló és liaktól van viszonya, örültekházába akarnának zárni, akkor még tíz örültekházát kellene fölépíteni.* A szónok távol van attól, hogy a férjet irigylésreméltó embernek tartsa. Az asszony bizonyára gondnokság alá helyezendő, de örültekházába nem való. Matiasch Gézával is igazságtalanság történt. Ő bizonyára nem férfi-ideál, nem a katonatiszt mintaképe, de bizonyosnak látszik, hogy ezt az embert házasságtörés miatt mint váltóhamisítót büntették. Még feltűnőbb gróf Csáky Napoleon öete, aki nyílt után rálőtt egy asszonyra. Ezt az embert elvonták az igazságszolgáltatás elől és most szabadon járkal. Néltány nap előtt a karlsbadi Fischer és Mieg porcellángyár beszüntette tizetését. Az egyik cégtulajdonos, Mieg sokat veszített a londoni börzén és három millió koronáról szóló váltókat irt alá. Miegöt dr. Pierson oswigi intézetébe vitték és ott rögtön kiderítették róla, hogy már egy év óta elmebajos. Ha ez igaz, akkor a váltók érvénytelenek és nem kell ki-

egyenliteni őket. Ha három millió kórónát nyert volna, akkor bizonyára nem vitték volna Coswigba. Az ilyen állapotokat meg kell változtatni.

Amint ezekből látszik a dr. Pierson
coswigi intézete kezd Ausztriában di-
vatba jönni.

Közben tegnap félhivatalosan is foglalkoztak Lujza hercegnő ügyével, egy félhivatalos könyvmatos ezeket írta:

A lapok közölték, hogy a honvédelmi miniszterhez tíz budapesti lakos aláírásával ellátott beadvány érkezett, amelyben szász-köburg-góthai Fülöp herceg mint a honvédséghez tartozó altábornagy ellen családi ügyeiből kifolyó vádak miatt a becsületügyi eljárás megindítását kérték.

Megbízható forrásból vett értesülésünk szerint a rendőri nyomozás megállapította, hogy a beadvány szerkesztője és benyújtója egy azon alá sem ír. Szekes Adorján nevű egyén, hogy továbbá az állítólagos aláírók közül a egyik már egy év előtt elhalt, egy másik sehol fel nem található s minden valószínűség szerint csak költött személy három azt állítja, hogy Szekes Adorján őket a beadvány tartalmára felőli meg tévesztéssel vette rá az aláírásra, őt pedig azt vallotta, hogy aláírásuk tudtul és beleegyezésük nélkül került a beadványra, amelynek tartalmát, úgy mint az előbb említett három aláíró utólag sem teszik magukévá, amiért is a m. kir. honvéd-főparancsnokság, bár nevezet herceg mint altábornagy maga kérte a becsületügyi eljárásnak az ezen beadványban foglalt vádak miatt ellene való megindítását, az ily eljárást, tekintettel a vádak keletkezésére és terjesztésére nem találta csendeleendőnek.

Feloszlatták az olasz kamarát.

Az olasz hivatalos lap tegnap közölte azt a leíratot, amelylyel a kamara főbiztatják. Az új választást november 6-ára, a szükséges pótválasztást 12-ára és az új ülészek megnyitását november 30-ára tűzik ki. A kormány expozéja a kamara felosztásának okairól előbbben is arra emlékeztet, hogy a kormány 1903. decembér 31-ikén a kamara előterjesztette a programját és 167 szava többség helyeselte. Nem egészen egy év alatt elvégezték a programot és a törvényhozói tevékenység szokatlan mértékben folyt. Az expozé számos megvalósított reformot számlál föl.

Szögyény-Marich otthon.

Berlin, okt. 19. Szögyény-Marich
László berlini osztrák-magyar nagy-
követ szabadságának újból való meg-
szakításával, holnap ideérkezik. A
nagykövet csak a német-osztrák-ma-

gyar kereskedelmi szerződés előkészítésére vonatkozó tárgyalások megkezdésével akart Berlinbe visszajöni, de szándékát a német kormány elhajtására változtatta meg, amely a vámkonferencia összehívése előtt értekezni akar vele.

A házszabályrevízió.

A szabadelvűpárt.

A ház-gabályrevízió és tervének megvalósulásában keletkezett helyzet, ma is erősen foglalkoztatta az elnöket. Az egyes pártkörökben történetekről jelentő tudósítónk:

A szabadelvű pártkörben a miniszter-
elők engedelményes beazódo szolgálatát
az eszmecsere főanyagát. Igen sokan hi-
zonyosra vették, hogy az ellenzék meret-
mugatarlása lényegesen megváltozik
amú konciliáns kijelentés következtében
melyet a kormányelők az újonelészám-
törvényhozási megállapítására vonatko-
zólag tett.

Sok megjegyzést provokált a Polóniák részéről a Ház folyosóján ma délután kiadott az a jelszó, hogy a pártnak magas színvonalu, tartalmas vitát kell az olasz provizórium körül rendeznie.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferenc emlékezte alatt értekez-
lelet tartott.

Polónyi Géza szólalt fel előnök, aki hosszabb beszédben a paktummal és az olasz kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslattal foglalkozott. Indítványozta, hogy azt a határozatot, amelyet a párt már a nyári szünet előtt a viták rendezésére névbe hozott, hajtson végre, küldjön ki vitarendező bizottságot oly célból, hogy a párt ezen nagy kérdésben méltó vitával vegyen részt. Kossuth, Tóth János, Konjáty Béla, Olaj Lajos, Krasznay Fegene, Barta Ödön és Kubik Béla felszólalásai után egyhangúlag elfogadták Polónyi Géza indítványát s. a vitarendező-bizottságba Tóth János, Kubik Béla és Leszkay Gyula választották meg. A másik bizottságba pedig Kossuth Ferenc elnökelete alatt Barabás Bélát, Polónyi Gézát, Barta Ödönt és Mezőssy Bélát küldték ki.

A többi párt.

A nemzeti párt vezérét, Apponyi Albert grófot várja Budapestre és hazakerkezése után tart értekezletet. A párt tagjai abban a véleményben vannak, hogy a párt álláspontját a miniszterelnök tegnapki kijelentései nem változtathatják meg.

Az Ügryn-párt továbbra is az olstrukciós határozat mellett marad.

A néppárt a közeli napokban tart konferenciát.

A képviselőház ülése okt. 19-én.

Az ülést fél tízenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök.

A jegyzőkönyv hitelesítése előtt Kubik Béla kérte az elnököt és a jegyzőt, hogy mondanivalójukat ne darálják le oly monoton hangon, mert így nem érthetik meg egymást.

Az elnök: Kötelességét hiven teljesíti és egyáltalában nem szokta mondanivalóját ledarálni. Csak olyan hangon beszélhet, amelyet az uristen adott neki. Ha a képviselők csendben vannak, megértik szavát.

Kubik Béla: A csendre ügyelni is az elnök kötelessége.

Ezután az interpellációs-könyvet olvasták fel. Az ülés végére Lendl Adolf és Nagy Pál jelentett be interpellációt.

Ezután Bernáth Béla akarta félreérteket szavait megmagyarázni, de egy miniszter sem volt a teremben. Ez természetesen elég ok volt a méltatlankodásra.

Gabányi Miklós: Lemondtak talán a miniszterek? Hála isten! (Derűtség.)

Kubik Béla: Hozzanak ebből a fajtából egyet legalább. (Zaj a jobboldalon. Zajos felkiáltások a jobboldalon: De szépen beszél!)

Az elnök: Az ülésen nem kell miniszternek is jelen lenni. Ezt különben már egyszer egy ellenzéki vezérferfi is elismerte.

Kubik Béla: De nekik is teljesíteniük kell a kötelességüket. (Zaj a jobboldalon.)

Az elnök: A miniszterek a Házban vannak, de el vannak foglalva. (Zaj a baloldalon.)

Végre megjelent Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter és Bernáth Béla megmagyarázhatta félreértett szavait.

A napirend.

Nagy Sándor: A javaslatot nem tartja egyébként, mint Ausztria érdekei előmozdításának. Nem az a kérdés, hogy előnnyel jár-e a megkötött kereskedelmi szerződés, vagy nem? Mert a kormány nem volt joga a szerződést megkötöni. (Zajos helyeslés a baloldalon.) De nem is jár előnnyel a szerződés. A szerződés csak Ausztria érdekeit mozdítja elő és ezért kellett Magyarországnak hátrányára és kárára megkötöni az olasz provizóriumot.

A magyar bor nem lesz képes az olasz borral megbirkózni, mert az olasz bor a magyar bor jó hírnevét mindinkább zöngreteszi és a külföld rövid idő múlva kénytelen lesz egy új beszerzési forrás után nézni. Olaszország Magyarországra olyan cikkeket hoz be, amelyek Magyarországnak ártalmára vannak, amíg Magyarország olyan árukat visz ki Olaszországba, amelyeknek kiviteléhez szerződés egyáltalában nem kell. (Helyeslés a baloldalon.)

Az ügy közjogi részével nem akar hosszasan foglalkozni, mert ezzel már nálánál hivatottabbak foglalkoztak. De azt hiszi, a kormánypárt is belátja, hogy a kormány törvényteleniséget követett el. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Az előadó az ellenzékét okolja amiatt, hogy a kormány kénytelen volt törvényteleniséget elkövetni. (Zaj a baloldalon.) Az ellenzék nem is adhatott volna felhatalmazást a kormánynak a tárgyalások megkezdésére, mert még vámtarifa sincs. (Helyeslés a baloldalon.) Nagy elismeréssel van az előadó nagy tudása iránt.

Polónyi Géza: Azt ugyan kár respektálni. (Derűtség.)

Kubik Béla: Annak befűtültek.

Nagy Sándor: ...de ő nem hiszi, hogy az előadó őszintén mondta volna, hogy az 1899. évi XXX. t-cikkkel csak nyomást akartak volna az osztrákokra gyakorolni. Az osztrákok azonban nem nagyon ijedtek meg a nyomástól.

Kubik Béla: Ugy van, nem félték Rosenberg nyomásától. (Zajos derűtség.)

Nagy Sándor: Sokkal helyesebb lett volna, ha az önálló vámterület felállításával gyakoroltuk volna az osztrákokra nyomást. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Rosenberg Gyula előadó: Nem volt vámtarifa. (Zaj a baloldalon.)

Babó Mihály: Széll Kálmán azt állította, hogy már megvan.

Gabányi Miklós: Akkor tapsoltatok neki.

Polónyi Géza: De kiszedte már Tisza országot gazdasági károktól kívánta megóvni, akkor a fölmentvényt meg kell adni a kormány számára. A javaslatot tehát elfogadják, mert az semmiféle törvénybe nem ütközik, a kormány eljárásáért pedig a fölmentvényt megadja. (Zajos helyeslés és éljenzés jobbról. A szónokot támasosan üdvözlük.)

Kossuth Ferenc személyes kérdésben szólal fel. Nagy Ferenc azt mondta, hogy a szőlő tudni fogja, mit vegyen Polónyi előadásából igaznak.

Polónyi Géza: Ezt mondta? (Félkiáltások a szélsőbaloldalon: Ezt! Ezt!) Ez impertinencia.

Nagy Ferenc: Nem ezt mondtam, hanem azt, hogy Kossuth tudni fogja, mit fogadjon el Polónyi előadásából.

Kossuth Ferenc: Akkor nem szól erről, de ide akarja szögezni a miniszterelnöknek azt a közbeszólását, hogy Magyarország bármikor felmondhatja Olaszországnak a szerződést. Állja-e ezt a miniszterelnök?

Gróf Tisza István miniszterelnök: Nagyon természetes, hogy az 1899. évi XXX. törvények nem kobozta el az 1878. évi XX. törvényben fekvő jogokat és Magyarországnak igenis joga van a szerződést felmondani. Sajnálom, ha bárki is ezt a jogunkat elhomályosítani akarná. (Tetszés.)

Nagy Ferenc személyes kérdésben kijelenti, hogy sértő szándéka nem volt, nem is lehetett sem Polónyival, sem mással szemben és felteszi, hogy Polónyi a sértést visszavonja.

Polónyi Géza látja, hogy itt félreértésről van szó és nemcsak, hogy visszavonja a sértő szót, de sajnálatát is kifejezi. (Helyeslés.)

Lendl Adolf arra kéri a Házat, hogy interpellációját holnap mondhasse el. A Ház ebbe beleegyezett, mire az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy a provizórium tárgyalását holnap folytatja.

Ezzel az ülés véget ért.

az ellenséget Vejthialoucu mellett, mi közben két ágyut és két löszerkocsit vetett tőle. Később az osztály Sautaukau mellett visszavert egy támadást és aztán megkezdte a visszatérést eredeti állására. Este hét órakor az orosz csapatoknak körülbelül egy hadosztálya körülfogta az osztályt. Heves harc után, melyben ember ember ellen harcolt, sikerült az ellenséges állást áttörni és előbbi helyét ismét elérni. E közben azonban a japán tüzéség elvesztette lovainak legnagyobb részét és a legényegek kénytelenek voltak kilenc tábori ágyut és öt más ágyut cserbenhagyni. Az ellenség a japán centrummal szemben fekvő állásában erősítéseket kapott. A japánok vasárnap 1000 embert veszítettek.

Oyama tábornagy jelenti, hogy a 18-ra virradó éjjel a japánok kétszer heves támadásokat intéztek a balhadsereg jobb szárnya ellen és néhány gyengébb támadást a középső és a jobboldali hadsereg ellen és hogy az összes támadások visszaverettek. Az ellenség sok halott hátrahagyása mellett ismét visszavonult.

Összevetve és hasonlítva a kettőt, eredményképpen elmondhatjuk, hogy amint az orosz centrum áttörése nem jelentette a csata eldőlését, úgy nem jelent most a japán centrum kudarca sem. A tíz napos ütközetben az egyes hadtestek állása úgy oltódott, az iszonyatos tülekedésben annyira fölbomlott mindkét részből az eredeti haditerv, hogy teljes képtelenség megjósolni az ütközet végeredményét.

Mai távirataink a következők:

Pétěrvár, okt. 19.

Az orosz csapatok hétfői győzelméről az újságok részletes tudósításokat közölnek. Ezek szerint az oroszok több ezer katonát elfogtak és nagyon sok ágyut elvettek, továbbá Jamada hadosztálya teljesen meg van semmisítve és a japán seregek az egész vonalon futva vonulnak vissza. Mindezek a hírek természetesen a legnagyobb mértékben megerősítésre szorulnak.

A balti flotta.

Berlin, okt. 19.

Kielből jelentik, hogy a balti orosz flotta a nagy esőzés miatt nem folytathatja útját.

TÁVIRATOK.

Ágyunaszádok balesete.

Gibraltár, okt. 19.

A marokkói partokon lévő Ciriszből való kiinduláskor ma reggel összeütközött az Arden és a Boxer nevű torpedónaszád. Az Arden súlyosan megsérült. A Boxer első része hehorpadt. A nap folyamán mind a két hajó ideérkezik.

A megostromolt királyi palota.

Madrid, okt. 19.

Az aszturiai hercegnő holttestét tegnap tették ravatalra s minthogy semmi intézkedést sem tettek a rend fenntartására, a királyi kastélyban rendkívül sajnálatos jelenetek folytak le. Óriás néptömeg követelt bebocsátást a kastélyba s mivel lehetetlen volt akkora tömeget egyszerre beereszteni, az emberek megostromolták a kastély udvarait. Veszedelemes tolongás támadt, miközben nagyon sokan megsérültek. Asszonyok, akikről valósággal letépték a ruhát, eszméletlenül feküdtek a földön. A oszloplak látva a nagy zavart, rabolni kezdett és különösen az ájult asszonyokat fosztotta ki. Nagyon sok asszonynak tüdő-

Az orosz-japán háború.

A japánok nagy veresége.

Csalódatosan mindenkit megdöbbentett a japán vereség híre és az oroszbarátok már a hadiszerencse megfordulásáról beszélnek. Pedig hát ez a vereség csak egy apró epizód, amint az volt a japánok liaojangi és utóbb santáji győzelme. Ezzel még döntő fordulat nem állott elő. Különben is érdekes, miképpen adják elő a csatát a japán és miként az orosz hadvezér. Ha a kettőt összevetjük és meggondoljuk, hogy mindenik a maga javára tuloz, vagy szépit, a középúton megtaláljuk a chuansani orosz győzelem való képét.

Ime, az orosz jelentés azt mondja, hogy a jantaji példátlanul véres csatának tizedik napja fordulatot hozott az ádáz küzdelemben. Már a reggeli lapok egy távirata is jelezte, hogy az oroszoknak hihetetlen erőfeszítés árán sikerült a Saho folyam jobbpartján levő hadállásaikat nemcsak megtartani, hanem elő is nyomulni. Legújabb távirataink szerint ez az előnyomulás annyi orosz kudarc után nagy sikerrel járt. A Petrovsk, Neuslot és Wilimanstrang-erdeknek sikerült a japánokat elkeseredett harc után Chuansantól délreugatara elfoglalt megerősített állásaikból kiszorítani. Ez a siker Kuropatkin hősies példájának köszönhető, aki maga állt a Petrovsk-erred élére s egy irtózatoss hánmmal keresztültörtte a japán centrumot, melyet tudvalevőleg Nodzu vezényel. Az oroszok Nodzu két tartalék-hadosztályát széjjelverték s Linghimput(?) többszörös roham után elfoglalták, több ágyut hatalmukba kerítve.

Tokióban pedig hivatalosan, így írják le ezt az ütközetet:

Október 16-án egy osztály Jamata dandárparancsnok vezetésével előre nyomult, hogy megerősítse a baloldali hadsereg csapatait, melyek az ellenséget Sahonutól északra támadták. Megverték

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Nagy Ferenc: Magyarország nem paktumokkal, hanem törvényekkel kormányozzák! (Élénk helyeslés jobbról.)

Félkiáltások balról: Pátenszettel!

Nagy Ferenc: A kormány eljárása, a mikor a provizóriumot megkötötte, törvényes volt, de elismeri, hogy a rendelet nem a törvényen alapszik.

Polónyi Géza: Tehát vád alá kell helyezni.

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Nagy Ferenc: De azért a javaslatot elfogadják, legföllebb a kormány eljárásánál lehet bírálatot mondani. De a mikor a kormány felelőssége tudatában ideáll és vállalja a felelősséget és joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyar-

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz,
annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kez-
dőző játéka, melynek első
osztályu huzása **november**

24-én lesz

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárúító sorsjegyirodája

Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor.,
fél 6 kor., negyed 3 kor.,
nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés
esetben **1 millió korona.**

Kezdődik a korzózás.

Megjött az ősz, már előre
küldte hírnökül a szitáló esőt,
a csipős hideget, a hűvös szel-
őt a tél, hogy figyelmeztessen
közeli jöveteléről hozzánk ő
maga is, zimankós fejjel, meg-
dermedt tagokkal, fagyos mo-
solyával hozza a szokásos át-
alakulást, melyet a társadalmi
érintkezésben is évenként elő-
idéz. Nyáron, sőt már tavasz-
szal kihalt a város; siet min-
denki a szabadba, a természet
ölebe.

Most, midőn az ősz kétes
napfénye dereng felettünk, egy-
szerre megváltozik a helyzet.
Vége a természet nyújtotta örö-
möknek, a szabad természet
élvezetének; most mindenki siet
be a városba, ott több az em-
ber, nagyobb a csoportosulás,
tán az érintkezések melege kár-
pótolja a természet hűvösségét.
Megnyílnak a magántársadal-
mak, az örökké unalmas zsurok
és megkezdődik a társadalmi
érintkezés az utcán: a korzó.

Nem tud az ember egymagá-
ban élni, szüksége van, hogy
másokkal érintkezzék, szüksége
van, hogy az egész napi fá-
rasztó munka után agyát egy
kis társasággal felfrissítse. Ezért
siet mindenki a korzóra, hol
tudja, hogy alkalma lesz ártat-
lan, játszi szórakozásra.

A hölgyek nyomban meg-
kritizálják egymást teltől talpig
és még azon túl is, nem kímé-
lik természetszerűleg a férfiakat
sem, kikről alkotott véleményük-
ket azonban dícséretreméltó disz-
krécióval csak a legszűkebb
női körökben cserélik ki.

Annál bevéssé tartják féken
a kritikát a férfiak. Nekik ter-
mészetesen minden hölgy tet-

szik vagy — nem törődnek
vele. Hanem ha igazán tetszik
valaki, bizony nem tartózkod-
nak: minden kétséget kizáró ér-
telmisséggel kijelenteni: nagyon
csinos, nagyon sikkes. Hogy
pedig ezt egy tour alatt tizszer
is elmondják, az csak előnyükre
szolgál, mert feltétlen tanúsá-
got tesz következetességükről.

Ilyen a korzó.

Hanem ha figyelmesen vizs-
gáljuk ezt a korzózást, ha an-
nak lelkébe hatolunk, nem hall-
gathatunk el egynémely körül-
ményt. Maga a korzózás igen
kedves, határozottan kellemes,
szép szokás. Főbecse azonban
a gondtalan előítélet nélküli
közvetlenség, de nálunk éppen
ez hiányzik. A mi korzónk arisz-
tokrata. Nem érintkeznek itt azok,
kiket a társadalmi balitéletek
egymástól elválasztanak, nem
is időznek ott együtt. Vasárnap,
midőn a népnek is ideje van
kis sétálásra, fázva bujnak a
rendes látogatók, nincs az a
csalogató, mi a korzóra vinné
őket, mert nagy baj eshetik,
bizony rettentő baj: esetleg egy
helyen sétálnának az ugyneve-
zett alantasabb közegekkel, a
mit pedig a jó izlés diktálására
feltétlenül ki kell kerülni. Hogy
is ne! Csak nem mutathatják
magukat egy helyen a bájos
kisasszonyok az esetleg még
bájosabb — szobaleányaikkal.
Ilyet csak nem kívánhatunk jó
izlésű emberektől! De még a
rendes korzózás idején is na-
gyon erősen grasszálnak a tár-
sadalmi előítéletek, nagyon is
ridegen zárkoznak el a képzelt
kiváltságok és csak nagyon
hidegen vagy éppen nem viszo-
nozzák más emberfia köszön-
tését. Ez teszi a mi korzónkat
beteggé.

Hirek.

Athelyezés.

A m. kir. igazságügyminiszter Stolp
Ödön gazdasági segédet a keszthelyi
gazdasági tanintézetből a magyar-
óvári gazdasági akadémiához he-
lyezte át.

Anyakönyvi kinevezés.

A m. kir. belügyminiszter az alsó-
lendvalakosi kerületbe Král András
jegyzőt irnokot, a baki anyakönyvi
kerületbe Seregélyes Károly jegyző-
gyakornokot, a gulácsi anyakönyvi
kerületbe Márki Lőrinc segédjegyzőt
anyakönyvvezető helyettesekké ne-
vezte ki.

Kirendelés.

A m. kir. igazságügyminiszter dr.
Kiss Gyula zalaegerszegi kir. tör-
vényszéki albirót a sümegi kir. járás-
bíróshoz, mint végleges székhe-
lyére rendelte ki.

Gazdasági tudósító.

A földmivelésügyi m. kir. minisz-
ter Nagy Elek turescsesi lakost a
perlaki járásra nézve a gazdasági
tudósítói tiszttel megbízta.

Feloldott hetivásár.

Zalaegerszegen az uralgott sertés-
vész járvány miatt a lezárt hetivásá-
rokat, a betegség megszűnése követ-
keztében, a hatóság feloldotta s így
a sertések felhajtsa minden akadály
nélkül eszközölhető.

Német újság Zalavármegyében.

Egy újságkiadó vállalat aziránt
folyamodott vármegyénk alispánjá-
hoz, hogy a „Neues Kleines Journal”
utcai elárúítását engedje meg. Az
alispán a kérelmet elutasította avval
az indoklással, hogy a vármegyében
német ajku lakosság nincs. A kiadó
cég a határozatot megfellebbezte.
Kiváncsian várjuk a miniszter döntését.

A kivándorlás.

A belügyminiszter rendeletet bocsá-
tott ki, mely a kivándorlók ellen
folyamatba teendő intézkedéseket tar-
talmazza. Mivel odaát Amerikában
akárhány kivándorlót visszautasítan-
nak s ilyképp ők minden irányban
jelentékenyen károsodnak: elrendeli
a miniszter, hogy utlevél csakis oly
kivándorlónak adható, aki föltétlenül
birtokozik annyi pénzzel, amennyit
Amerikában a kivándorlók anyagi
viszonyait vizsgáló bizottság meg-
kíván. Ez a rendelet talán elejét veszi
majd az országszerre nyilvánuló
nagy kivándorlási hajlamnak.

Szüret.

Keszthelyről azt az értesítést kap-
tuk, hogy az ottani hegyekben a
szüret rosszul sikerült, ami a jégverés
s hetekig tartó eső következménye.
Kedvező hírek érkeztek azonban a
Balatonpart felső vidékéről, ahol a
lapon ültetett szőlőkön szokatlan
nagy, holdanként 35—40 hektoliter
termés volt. Nehol nem volt elég
hordó s a gazdák a szomszédos fal-
vakból szállított kölcsön hordóba
szüreteltek. A lapon termelt must
minősége nem a legjobb s ára is
alacsony; míg a hegyi borok ára
emelkedett. Tapolca vidékén igen jó
szüret volt mennyiségileg. Kereslet
ez ideig igen kevés. A borárak
alacsonyak.

Nagygyakorlat.

A nagykanizsai önkéntes tűzoltó
testület őszi nagygyakorlatát vasárnap
délután 3 órakor tartja a Fő-úton.

Országos pótvásár engedélyezése.

A kereskedelemügyi miniszter
megengedte, hogy Perlakon folyó
hó 20-án országos pótvásár tartassék.

Meglopott sertések.

A tolvajkultura bámulatatosan tör
előre; most már a sertéseket is meg-
lopják. Számos panasz érkezett az
országos gazdasági egyesülethez, hogy
a vonatokon szállított sertések szőrt
utközben kiszakgatják s a jámbor
kocák megskalpirozva jutnak rendel-
tési helyükre. A földmivelésügyi
miniszterhez írt föl az országos gaz-
dasági egyesület, mire a belügyi
kormány az összes törvényhatósá-
gokhoz rendeletet bocsátott ki, hogy
ennek a tolvajlásnak eleje vétessék.
Vasutasok, a községi hatóságok mind
mozgósítva lesznek, hogy a sertése-
ket a vonaton meg ne borotválhas-
sák. Rendszerint úgy tépik ki az
állatokból a szőrt, ami első sorban
színzés, másods ban káros hatásu.
A sertések a goromba tortura követ-
keztében kedélybeteggé válnak,
nem esznek, sulyukból veszítenek s
így az értékük lejjebb száll. A bőr
alatt véraláfutás támad, mely a szalon-
nát pirosra festi s e miatt is veszít
a sertés értékéből.

Kivándorlás a vármegyéből.

Amióta az utleveleket az alispáni
hivatalnál állítják ki s azokról
rendszeres lajstromot vezetnek, a ki-
vándorlás mérve, célja és iránya a
legapróbb részletekig ismert. A ki-
vándorlás — bár még nálunk nagy
mérveket nem öltött — folyton nö-
vekszik. A célja legtöbbször munka-
keresés, néha az Amerikában élő
családfo után való költözés, egy-két
esetben tanulmányut, vagy keres-
kedelmi ügyletek kötése. Szeptember
hónapban Zalavármegye területéről
kivándoroltak: Kompa István Nagy-
kanizsáról, Mihalic Józsefné három
gyermekével Pórtéréről, Steinberger
Sámuel és neje Tapolcáról, Fürst
Izidor, Kiss Zsigmondné két gyerme-
kével Nagykanizsáról, Csider János,
Taksz Józsefné, Földi Józsefné, Földi
Anna, Rozália és Erzsébet Csabren-
dekről, Csik Róza Tördemiczről,
Marzsó Miksáné és Mária, Helm Já-
nosné, Matics Miksáné, Bene Mária,
Némethy Anna, Farkas Józsefné,
Weinberger Gizella, Pollák János
Nagykanizsáról, Antalek Antal Per-
lakról, Szabó Péter Hahótról, Grabeci
Ferencné, Dobrovolc Mária Doma-
sinecről, Várnai Róza Zalaszent-
balázsról.

Idegenek névsora.

1904. október hó 19.

„Szurvas szálloda”.

Belföldiek: Keményfy Miksa bűvész
Szeged, Kemény Manó utazó Budapest, Burián
Ferenc utazó Pozsony, Heller Hugó utazó
Kolozsvár.

Külföldiek: Durst Gábor utazó Bécs,
Tusán Miklós utazó Lemberg.

„Korona szálloda”.

Belföldiek: Vaskó Mihály utazó Bu-
dapest, Erőss Gusztáv utazó Budapest, Si-
monyi Simon utazó Budapest, Fischl Manó
utazó Budapest.

Külföldiek: Berger Károly utazó
Bécs, Hochschild Emil utazó Bécs, Schidhoff
M. utazó Bécs.

A mellékletét felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi huzás már
december 1-én

Főnyeremények: **10000,
15000, 20000, 25000,
30000, 40000 és
100000 korona.**

Évenként három huzás.

Minden sorsjegy 65 évig játszik.

Sorsjegyek pontosan a hivatalos

árfolyamon kaphatók a:

**Kereskedelmi és
Iparbanknál**

Csengery-utca 4.

Vendéglősök figyelmébe:

Szallagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 „	28 „
0.3 „	24 „
0.2 „	20 „

korona h. teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek
a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnyakkereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától
feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától
feljebb. —

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai gyártmány vagy termény után nyul, mely legalább olyan jó, mint a külföldi és ily módon támogatja a hazai vállalatot.

Azon savanyuvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „petáncsi” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a lapkiadóhivatalában.

Kanizsai levélpapír

a legjobb!!!

Diszes látképes levelező-lappal

— ellátott dobozokban —

25 levélpapír, 25 borítókkal
80 fillér.50 levélpapír, 50 borítókkal
1 kor. 20 fill.

Egyedül csakis

Krausz és Farkas papirkereskedésében
kapható.

KRAUSZ és FARKAS

Lampionok

minden alakban,
különféle színekben.

Levélpapírok

dobozokban.

Legjobb minőségű
író- és rajzszerkek.

könyvnyomda

papirkereskedés

könyvkötészet

üzletikönyv-raktár

„Nagykanizsai Friss Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala

NAGYKANIZSA, városi palota.

Már

AZ ELSŐ

próbarendelés mindenkit

meggyőz

áraink olcsóságáról

munkáink

izléses

és

pontos

kiviteléről.

tegye le a fülbevalót. A rendőrök ki-
vont karddal rohantak a nép közé, de
képtelenek voltak a rendet helyreállí-
tani, sőt még inkább fokozták a za-
vart. Végre lovasság jelent meg, amely
a tömeget szétverte. Nagyon sok em-
bert letartóztattak.

Pékségedek összeesküvése.

Tatár Dénes, a budapesti sütőműka-
sok önképző- és munkaközvetítő-egylet-
nek elnöke és Molitorisz Gyula, az egy-
let számvevő titkára a szervező bizott-
sággal együtt éreken keresztül terrori-
zálták és önkényesen irányították, be-
folyásolták a budapesti sütőmesterek és
munkások szerződési viszonyát, a mun-
kások elhelyezését, a munkaidő és
munkabér megállapítását. Még azt is
megszabták, hogy az egyes sütőműka-
sok hány segéddel dolgoztassanak s
amennyiben a mesterek vagy a munká-
sok nem akartak engedni, a munkásokat
elűzték, vagy mint ők mondották „ki-
emeltek” az egyes műhelyekből, a mes-
terek üzletének ablakait beverték, az ide-
gen munkásokat elzavarták és az ellen-
szóval, vagy a tilalom dacára dol-
gozni akarókat fenyegették, bojkottál-
ták s végül felbérelt emberekkel meg-
verették.

Ez történt Kápolnai József sütősegéd-
del is, aki a szervezőbizottság határozata
ellenére Glasner Miksa pékmesternél
megmaradt és munkába állott. Ugy lát-
szik, hogy az 1904. május 16-án tartott
szervezőbizottsági gyűlésen határozták
el, hogy Kápolnait annyira meg fogják
veretni, hogy huzamosabb ideig ne dol-
gozhassék. Május 16-án ugyanis Tatár
Dénes felszólította Stark Bóla sütősegé-
det, hogy keressen embereket erre a
célra és 200 koronát adott át neki. Ez a
pénz a sütősegédekre kivetett és heten-
ként 20 fillérjével befizetett önkényes
megadózatásból folyt be s Tatárék ren-
delkeztek vele. Ebből a pénzből fedezték
a kirakat beverésére stb. felbujtott em-
bereket is.

Stark Béla a Tatár utasítására még
napnap, 1904. május 16-án Stefanics
Kálmán sütősegéd társával együtt ki-
ment Ujpestre, az ottani sütősegédek
elnökéhez, Koffler Nándorhoz, akivel
közölték a tervet és azt is, hogy 200 ko-
ronát fognak hozni az ujbéti segédek
felbérlésére. Koffler szívesen vállalko-
zott arra, hogy olyan embereket bérel
fel, akik Kápolnait meg fogják verni.
Stark ekkor 20 korona előleget adott át
Kofflernek és azonfelül 60 koronát a
részített pénzből elmulatott. Mikor Ta-
tár ezt megtudta, a még nála levő 120
koronát elvette tőle és a megbízást meg-
vonta tőle.

Tatár és Molitorisz ezután Komka
Péter volt sütősegédnek, aki most koca-
máros, adták a 120 koronát, hogy vigye
el Ujpestre Kofflerhez és lássanak ha-
ladéktalanul a munkához. Komka ki-
vitte a pénzt és Koffler, Sándor Mihály,
Diller István és Klein Károly sütősegé-
deket bérelte fel.

A három bérenc 1904. május 13-án
este lesbe állott Budapesten a Kápolnai
József lakása előtt, de ekkor megnavar-
ták őket. Másnap este 8 órakor botokkal
és késsel felfegyverkezve ismét megje-
lentek és a lakásából gyanútlanul távozó
Kápolnait oly erősen ütölgették, hogy
Kápolnainak a védelmére maga elé tar-
tott jobb karja eltört. Ugyanekkor Sán-
dor Mihály egy késsel hátra szurta Ká-
polnait, aki harminc napig súlyos beto-
gon feküdt a kórházban. A bérencek el-
futottak és másnap megkapták a 120
koronát.

Később, mikor a rendőrség nyomozni
kezdett, Diller és Klein el akartak utaz-
ni a fővárosból és Tatárék 180 koronát
adtak az utazásra. Kleinnek sikerült is
elmenekülnie, a többiek azonban le-
tartóztatták és gyilkosság kísérlete miatt
indították meg ellenük az eljárást. Ké-
sőbb azonban az ügyész csak súlyos
testi sértés büntette címén tartotta fenn
a vádat és így a bérencek, valamint a
felbujtók is ma délelőtt az esküdtbíró-
ság helyett a büntetőtörvényszék elé ke-
rültek, mint vádlottak.

A tárgyaláson Szepesy István elnö-
költ, a közvádat dr. Polányi Aladár
kir. ügyész képviseli, a védelmet dr.
Baracs Marcell és dr. Steiner Géza lát-
ják el.

A vádlottak közül Tatár Dénes, Koff-
ler Nándor, Diller István, Stark Béla
és Stefanics Kálmán beismerében van.
Sándor Mihály a rendőrség előtt szintén
részletesen elmondott mindent, most
azonban tagad.

Tekintettel a beidézett tanúk nagy
számára, ítélethozatalra előreláthatólag
csak pénteken kerül a sor.

BUDAPESTI HIREK.

— A Vörös Kereszt-Egylet véd-
nökhelyettese. Nemrégiben történt,
hogy a király Lajos Viktor főherceget
a Vörös Kereszt-Egylet védnökhelyet-
tesét felmentette állásától. A hír be-
járta akkor az egész világsajtót s a
kommentárok egész özönét fűzték az
esethez. Most már meg van az utóda
is. A hivatalos lap mai száma ugyanis
azt jelelti, hogy a király a Vörös Ke-
reszt-Egylet védnökhelyetteséül Frigyes
főherceget nevezte ki.

— Műpártolók. Csizmadia Eszter
tizenhétéves cselédleányt tegnap a guz-
dája valamiért elküldte Hellai Jenő la-
kása. A leány a gyermekszobában egy
pénztárcát pillantott meg, amelyet zseb-
revágni és azzal eltűnni egy pillanat
műve volt. A tolvajt természetesen le-
tartóztatták, a tárcsa tartalma, 480 ko-
rona, azonban hirtelen átváltozott min-
denféle divatos holmivá. Csizmadia Esz-
ter az utolsó fillérig elköltötte puha ta-
pintású posztóra, suhogó selyemre. —
Az Iparművészeti Múzeumban az egyik
teremőr ma délelőtt észrevette, hogy egy
uriosan öltözött fiatalembert nézegetés
közben nagyon elkapta a művészi lát s
színti önkéntelenül leemelt a falról két
bronz reliféket és zsebre csuszattatta. A
szolga, aki nem tudta méltányolni a mű-
vészi fölhevülést, átadta a fiatal urat a
rendőrségnek, ahol Fucsik Károly festő-
nek és rajzolónak mondta magát és azzal
védekezett, hogy ő csak mintául akarta
a képeket felhasználni, néhány nap
mulva visszahozta volna őket. Minthogy
a rendőrség ügyeit is csupa filiszter és
száraz bürokrata intézi, Fucsik urat le-
tartóztatták.

— Az osztályversajáték mai huzá-
sán a következő nagyobb nyereményeket
sorsolták ki:

5000 koronát nyert:	92029.
2000 koronát nyertek:	2238 13198
21067 23299 31745 32563 36365 40631	
43685 46644 51519 59998 63200 68533	
78584 89023 93919 99290 99769 100249	
102620 104649 106788 107062.	

1000 koronát nyertek:	5642 10005
1372 16001 22856 23305 26346 32622	
37994 39653 40616 41334 43043 45365	
48439 53623 61003 65068 67759 69293	
71223 73976 73703 74928 75900 77158	
79838 80945 82157 88835 89873 90335	
92248 94025 99136 100966 102893 106001	
106297 107344.	

500 koronát nyertek:	1812 2973 5133
7440 8608 10847 11127 14636 26518	
30486 31035 32074 32445 33815 35278	
36192 36455 36525 37001 37731 41881	
43440 51976 59118 60981 62468 66590	
6829 69489 72282 72435 73283 74208	
80424 80680 83294 89773 93418 95732	
97251 99346 103363.	

A többi kihuzott számok 200 koronát
nyertek.

Vasuti szerencsétlenség.

Egyszerre két vasuti szerencsétlen-
ségről hoz hírt a táviró. A kettő közül
a súlyosabbik a párisi gyorsvonattal
történt, míg a másikat megakadályozta
Bodnár Antal vonatvezető lélekjelen-
léte.

Tudósítók távirják:
Bordeaux, okt. 19.

A Páris felé tartó gyorsvonat a
pályaudvar közelében összeütközött
egy személyvonattal. Két kocsi ki-
síklott, tizenkét utas megsérült.

Laibach, okt. 19.

Tegnapelőtt reggel a tarvis-laibachi
vonalon végzetes szerencsétlenség rör-
tént volna, ha Bodnár Antal mozdony-
vezető lélekjelenlétével meg nem alja-
dályozza a katasztrófát.

A személyvonat Tarvisból éjjel elin-
dulva, hajnalban Szt. Jodokba érkezik.
A sínok közvetlenül a Száva partján
futnak. Sötét volt és ködös idő, úgy
hogy a mozdonyvezető alig látott vala-
mit, mégis mintha azt vette volna
észre, hogy a vonalon földcsuszamlás
történt. Erre mihelyt erejéből fékezni
kezdett és csakhamar megállott a vo-
nat, nagy szerencsére, mert ha még
néhány méternyire tovább halad, a
vonat a töltésről egyenesen a Szá-
vába rohan bele.

A hirtelen fékezés folytán Legat
Mihály vonatvezető a szerkocsiba esett
és fején, karján súlyosabb zúzódásokat
szenvedett; két kalauz szintén meg-
sérült, valamint többen az utasok kö-
zül is, de csak jelentéktelenül.

HIREK MINDENFELŐL

— A király vadászaton. Gödöllő-
ról táviratozzák: Gizella bajor királyi
hercegnő ma reggel ideérkezett. A
pályaudvaron a király és Lipót bajor
herceg fogadták. Hétfőn a fákankerti
hajtvadászaton 34 nyul, 89 fácán, 14
őz és 2 róka került terítékre. A király
tegnap Valkon volt disznóleszen, kié-
rete pedig Kerepesen vadászott. Ma
délután a király Isaszegre megy
szarvaslesre. Holnap a haraszi erdő-
ben lesz hajtvadászat.

— Taussigot elfogták. Bécsi tudó-
sítónk jelenti, hogy Taussig Ottót, aki
tudvalevőleg 80.000 korona sikkasztása
után megszökött, a Kanári-szigeteken
elfogták.

— Lueger ellen. Luegernek hívei
fáklyásmenettel akarnak kedveskedni,
de ellenesei kijelentették, hogy ebből
nagy botrány lesz. Tegnap a német pol-
gár-egyesület nagygyűlést tartott egy
külvárosi vendéglőben és megbotránko-
zását fejezte ki a szocialdemokrata-párt
viselkedése fölött, amelyvel a fáklyás-
menet megtartását veszélyezteti. Bieloh-
lawek képviselő, a szódariz lovagja volt
a főszónok, aki ilyeneket mondott:

— Ha azok a csirkfogók állják a fe-
nygetéseiket, akkor nagyon rosszul megy
a dolguk vasárnap. Mi nem engedünk
abból az ünnepségből jöttányt is. Az
„Arbeiterzeitung” emberei megpukkad-
hatnak és a fejükre állhatnak, azért
mégis meg lesz a fáklyásmenet, ami sze-
retett vezérünknek a dícsőségére s ha
azok a patkányok megmoccanak, lever-
jük — testüket.

De azért ez a fáklyásmenet még sem
olyan egészen bizonyos, mert a polgár-
mester ünneplésére alakult szervező-bi-
zottság ma ülést tartott — s mint ne-
künk telefonozták — egyelőre nem fog-
lalkoztak a fáklyászene tervével. Lueger
tehát még a saját hazájában sem olyan
proféta, amint ezt ő és Bielohlawek ur
hiszi.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.
Írta: V. L.

A herceg pedig azt mondotta magá-
nak:

— Ezek a nihilisták ördögös fickók.
Oroszország birtokukban van.

Kilenc nappal később Pléve belügy-
minisztert megölte egy bomba.

A merénylőt elfogták. A merénylő
maga is súlyosan megsebesült.

Csak hetekkel később tudták személy-
azonosságát megállapítani.

Szasszanov Miklós volt, egy szibériai
deportált, aki Szibériából megszökött.

HARMADIK RÉSZ.

A zsidó leánya.

Az oroszországi zsidók sorsa mindenki
előtt ismeretes. Mindenki tudja, hogy a
lomha orosz paraszt, aki az állandó rab-
igában teljesen elernyedt és amilyen
nehezen mozog, olyan nehezen gondol-
kozik, amikor iszonyú sorsának végre
tudatára ébredt, azoknak a gazoknak,
kik rabláncra tartották és akik a mos-
tani felébredésétől megrémültek, elhitte
nékik, hogy minden buját, baját, nyo-
morúságát a zsidók okozták.

Másutt, más országokban is megse-
lekedtek már igen gyakran, hogy a nép-
haragnak valamilyen lecsapoló csatornát
kerestek és ilyenkor mindig igen alkal-
mas médiumnak bizonyult a zsidó, akit
lehetett ütni, verni, kifosztani, meggyil-
kolni, a nélkül, hogy az így elkövetett
gazelékokat száman kérte volna valaki,
mert hiszen... örültek nekik. Ez má-
sutt is megtörtént, de amit ezen a téren
Pléve belügyminiszter produkált köz-
vetve és közvetlenül, az minden eddig
tapasztaltat fölülmúl.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Közbizalmi sorsértés. (Hiva-
talan jelentés déli tizenkét óráról. Teg-
napról maradt 218 darab sertés, 100 da-
rab süldő. Ma érkezett 406 darab sertés.
Összesen 624 darab sertés és 100 darab
süldő. Déli tizenkét óráig eladtak 187
darab sertést és 2 darab süldőt. Mai
árak: Öreg sertés, elsőrendű 91—94,
fiatal nehéz 96—98, középmínőségű 92—
96, huszértés süldő 92. A vásár közepes
volt.

A budapesti gabonátörzse. A déli
gabona határidőüzlet irányzata gyen-
gült. 1 órákor a következők voltak a
zárbírófolyamok: Buza októberre 10.20
—10.21. Buza áprilisra 10.61—10.62.
Rozs októberre 7.63—7.64. Rozs áprili-
sra 8.03—8.04 Zab októberre 6.98—6.99
Zab áprilisra 7.33—7.34. Tengeri május
7.46—7.47. Repce augusztusra 11.40—
11.50 korona.

A készáru üzlet menete: Változatlan
árakon elkelt 16.000 mm. buza. Rozs 5
fillérrel emelkedett. Tengeri szilárd.
Egyéb változatlan. Felmondott 17.000
mm. buza, 40.000 mm. rozs, 3000 mm.
tengeri ez évi október hónap 24-én le-
endő átvételle.

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81.5 k.
10.80 K., 150 mm. 81 k. 10.75 K., 200
mm. 81 k. 10.72½ K., 200 mm. 80.5 k.
10.70 K., 300 mm. 80.5 k. 10.60 K. felső,
sárga, 100 mm. 80 k. 10.60 K., 100 mm.
81 k. 10.40 K., 100 mm. 90 k. 10.72½ K.

A budapesti értéktörzse. A mai
előtörzsdén kevés érdeklődés mutatkozott
a forgalom igen huzavonó volt és az ár-
folyamok teljesen stagnáltak. Ceapán
Erzsébet szanatórium sorsjegyekbe ke-
letkezett némi üzlet, melyek jobb árfo-
lyamok mellett zárultak. Kötetett:
Osztrák hitel 667—667.25. Magyar hitel
779—780.50. Márka 117.55. Adria m. k.
tengerhajós r.-t. 455. Pesti magyar ke-
reskedelmi bank 2835—2840. Erzsébet
szanatórium sorsjegy 8.57½8.65.

Haftatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig
tízszázalékos raktár miatt, az alant felsor-
olt áruok ártéknyelére való

szövetek.

1 szalagvaló 3 méter bazal gyártmány...	3.50 frt
1 szalagvaló 3 méter finom kamgar. külföldi	szalagvaló 3 méter 7 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	6 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	7 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	8 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	9 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	10 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	11 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	12 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	13 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	14 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	15 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	16 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	17 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	18 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	19 frt 50
1 szalagvaló 3 méter valódi angol gyártmány	20 frt 50

Weisz Miksa

postánagyruhász
Budapest, Király-utca 17.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hozva egy hónap 60 fillér. . . .
Videkre postai küldéssel egy hónap 4 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedőek.

Felelős szerkesztő:

ALCSVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén nyomdájában.

A budapesti pékmesterek szennyeje. Gyilkosság a vasuti állomáson.

Egyforma mértéket!

Azt olvasom valamelyik újságban, hogy a Szederkényi-párt megdöbbenéssel és az ezzel természetesen járó megbotrányozással vett tudomást arról a gázettéről, melynek a párt vezére Ugron Gábor, a rabonban ez a nagyészű és remek beszédű politikus lett az áldozata.

Hat az természetes, hogy Ugron Gábort mindenki igazán sajnálja és kívánja neki, hogy mielőbb gyógyuljon fel, az is természetes, hogy a merénylőt mindenki (még a legdühösebb Tiszalista is) szíve mélyéből megveti és kívánja, hogy mielőbb vegye el a gázettért méltó és minél szigorúbb büntetését, de bizony engem pld. nemcsak az döbbenet meg, hogy Ugron Gábort egyik napszámosa fejével le akarta ütni, hanem az is, hogy Ugron Gábor pofozza a napszámusait. Mert az adott esetben én csak azt látom, hogy pofozza.

Ha Ugron Gábort valaki ferflasztában és becsületében megsérti, azért a sértésért elégtételt vesz (legalább én azt hiszem, hogy vesz): elküldi a ségedit, kiál a placera és lövöldöz. Vagy vagdal kozik. Nem a parbafozókön mulik, ha csak a levegőbe lönek lyukat és ha az a folytonossági hiány, melyet egymás, hőrre karcznak, nem okoz elvérzést, vagy vérmergezést, esetleg okozhatna.

Gróf Tisza István, meg a házelnök, meg a többi mamelukok nagyon tüzetnek Ugronra: mit szólna a rabonban, ha valamelyik hozzágrana és poton vágna? Egészen bizonyosan tudja, meg van győződve róla, hogy felgerjedésben, hirtelen haragjában, ha keze ügyébe esnek revolver, vagy kés, nem használna?

Azért engem nem döbönt meg, hogy az a napszámos, az a félig radember, aki nem képes az öszönön uralkodni, a balta után nyult. De az megdöbönt, hogy a néptribun, a művelt ember, az ur, nem képes magán uralkodni és pofozkodik.

Vagy ebben rejlik az urság? Csak az lehet igazi ur, aki letudja vézni a munkás embert, aki meg-

veti azért, mert kemény munkát végez, aki az aza verejtéke, két keze munkája után élő embert olyba tekint, akár az igavonó barmot, ha nem huz jól, hát az utorral nógatja?

Ugyan mikor jutunk el oda, hogy embernek ismerjük el minden embertársunkat és valljuk azokat az igazságokat, melyeket már a valásalapítók hirdettek?

Szegény Ugron Gábort sajnálom, hogy ilyen kemény lecke árán fog megcsappanni a pofozkodási kedve és azt a beste napszámost, aki hazánk ilyen nagyészű, nagynevű, nagyképességű fiát merte leütni, példásan meg kell büntetni, de ha az a napszámos, azzal fog védekezni, hogy neki is van becsülete, a becsületet nemcsak az urak sajátították ki a maguk számára és ő az emberi méltósága ellen elkövetett merényletet bosszulta meg, hát ha akkor a törvény szíj szerint el is kell ezt az embert itélni, de haragudni nem tudok róla.

(L. H.)

VILÁGKRÓNIKA.

A népoktatás reformja.

Berzeviczy Albert kultuszminiszter ma nyújtotta be a Háznak az új népoktatási törvényjavaslatot, amely orosz nyelvű könyv, nyelven nagy oldalon terjed s kilencvennégy paragrafusból áll.

A most beadott javaslat az eredeti tervezettel szemben lényeges módosításokat szenvedett, mindegyik dacára nevezetes eredménye a magyar állam kulturális törekvéseinek. Legfontosabb rendelkezése a tanítási nyelvre vonatkozik.

A 14. § kimondja, hogy az állami iskolákban minden köteles tanítvány, tehát a hittan is magyarul tanítandó, a nem állami népokiskolák mindennapi tanfolyamának tanítási nyelvét az iskolafenntartók állapítják meg.

Ha azonban a nem magyar tanítványi elemi népokiskolákban a beiratkozott növendék husz százaléka magyar anyanyelvű vagy ha valamennyi között legalább husz magyar anyanyelvű van, a magyar nyelv mint tanítási nyelv használható.

A javaslat a tanítói fizetés minimumát nyolcvan korona alatt állapítja meg, a segédtanítói működésért egészen mellesli.

Az orosz belügyminiszter igaza.

Krakkó, okt. 20.

A krakkói *Czasnak* azt jelenti Pétervárról, hogy az udvari párt kísérletet tett, hogy az új orosz belügyminiszter

állását megrendítse. Beárulták a cárnál, hogy a belügyminiszter politikája az előző kormányzati tradícióktól való eltérést jelent.

Szvetopolk-Mirsky herceg belügyminiszter valamilyen módon szerezte az aknamunkáról, kiutaltatásra jelentkeztet a cárnál és oly hővel védte programját, hogy az általa időkönben beadott lemondását a cár nem fogadta el és meghagyta állásában, amiből azt következtetik, hogy az új belügyminiszter pozíciója biztos.

Merénylet Ugron Gábor ellen.

Székelyudvarhelyről jelentik: Ugron Gábor ellen szerdán egy Zakariás Demeter nevű napszámos merényletet követett el. Ugron ugyanis Székelyudvarhely mellett lévő lehelényfalvi birtokán kukoricát rakározatott be, midőn az illető megtagadta az engedelmességet és azt mondta:

— Az urnak a székelyek között semmi keresni valója nincs!

Ugron erre azonnal lőtte az engedelmességet, mire az elöljáró fejével hátról Ugronnak rontott és Ugronnak csak annyi ideje volt, hogy bukarkájával fejét megvédi, de a fejcsapás teljesen eltörte karját. Demeter ezután fegyverét szadta és hátrahátrált Ugronra, de egyik sem talált. Demeter már egy ideig emberlétét 12 évet állt. Ugron lakosai ápolják.

Miniszterválság Szerbiában.

Belgrádtól jelentik, hogy ott szerdán a miniszterválságról beszéltek. A kabinet tagjai közt oly nagy a véleménykülönbség és a személyes ellentét, hogy az együttmaradás lehetetlen. Egy belgrádi újság azt írja, hogy a belügyminiszter kikérgette szobájából a pénzügyminisztert.

Rablógyilkosság az országúton.

Maresán János csifári (nyitrai megyei) gazdamester hétfőn reggel egy kocsit burgonyát vitt el Topolesányba, ahol azt eladta.

Amint a burgonya árát megkapta, beült egy kocsmába s ott pálkázott délután 4 óráig, amikor aztán utnak indult hazafelé. A kocsmában két ismeretlen csavargó is volt, akik még előbb eltávoztak, mint Maresán, akik aznap este hiába várt háza a családja.

Már erősen aggródtak minde, mikor este kilenc óra tájban megérkeztek a lovak a ház elébe, de a gazda nélkül.

Maresánnál még akkor is azt hitték, hogy az öreg valószínűleg részeg állapotában lebuksott a kocsiról. Keresése indultak tehát s meg is találták, de már élettelenül. Feje össze volt vágva s a hulla egy árokban feküdt. A pénzt, 104 koronát a gyilkosok elrabolták tőle.

A nyomozás során megállapították, hogy a gyilkosok azok az ismeretlen csavargók voltak, akik a topolesányi kocsmában együtt voltak Maresánal s akik tudták, hogy pénz van nála.

A gyilkosokról szerzett személyleírást megküldték a hatóságoknak. Az áldozat hulláját bevitték Csifarra, ahol a törvényszék kiküldöttei fogják felboncolni.

A talált pénz.

A beregmezei Dobrony községben Ilkőzi Mihály odaváló gazda a múlt héten Pap István, Benkő Ferenc és Vajda István napszámosokkal kutat/ásatott. Asás közben egy cserépfazékban régi arany- és ezüstpénzekre bukkantak.

Ilkőzi, aki éppen a kutnál állott, a talikor a fazék a felzárva került, magához vette a pénzt azzal, hogy majd este megosztjukokunk rajta.

Mikor a munkások este eljűttek a pénzért, észrevették, hogy annak már nagy része hiányzik. Felelősségre vonták Ilkőzöt, aki azonban kijelentette, hogy ha sokat követelöznek, nem kapnak semmit.

Ebből verekezés lett. A munkások erőszakkal vették el az általa talált pénzt, midőben Pap István munkás két ráutott elő s azzal Ilkőzöt oldalba szarta. A kés Ilkőzinek a szívére jarta, ah, hogy az rögtön meghalt.

A események lefolytatása ugyan a három embert, de a pénzt nem találták meg, mert a gyilkosok vonakodnak megvallani, hogy hová rejtették. A nyomozás folytatják.

Humbert Frigyes műve

Páris, okt. 20.

Egy újabb Humbert-esetüknek jötték a nyomára.

Nemrégiben egy művészet kedvelő két Roybet jelzésű képet vásárolt. Az egyik „Aldás-ostás XIII. Lajos udvarában”, a másik „Richemin várja a királyt” volt. Csakhamar azonban arra a fölfedezésre jutott, hogy ha a két képet egymás mellé tetik, egyetlen képet adott a kétfő. És ekkor kislát a következő dolog: Az egész kép eredetileg XII. Lajos és Hantefourt kisasszony című olajt hamisítva mint Humbert Frigyes műve szerepelt és az 1902-iki szalonban ki volt állítva, sőt jutalmat is nyert és Pelt György képművére került.

Mikor a Humbert-esetelgések leleplezése után Roybet visszakapta a képet, egy műkereskedő barátja tanácsára két részre osztotta a képet és mindkét képe alá odaírta a nevet. A mostani tulajdonos pórt indított a műkereskedő ellen, a bíróság azonban elutasította keresetével.

Közben azonban a kép ügye még pikánsabb lett. Kislát, hogy a képen, mely előbb egy hamis Humbert-festmény, utóbb két valódi Roybet-képként szerepelt, Hantefourt kisasszony le nem tagadhatólag a „Nagy Teréz”-re hasonlít, míg Lajos király a szép Daurignac Román arcmását viseli.

Művészi körökben éppen nem tudtak elgúszolni, mert ezek az utóbb kiderült hasonlóságok folytán most már nem lehet tudni: Humbert festmény-e a kép vagy Roybeté, miután épp-ugy lehet az egyiké, mint a másiké.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 20-án.

Az ülést háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök. A jegyzőkönyv hitelesítése után Berzeviczy Albert az egész Ház eljenzése közben törvényjavaslatot terjeszt be a nép- és közoktatásügyi törvények reformja dolgában.

Az elnök: A törvényjavaslatot kiadják az illetékes bizottságoknak.

Kinek van igaza.

Polónyi Géza: Félreértett szavainak megmagyarázására ismét kér szót. Nagy Ferenc beszédére reflektál, aki kereskedelmi kérdésekben nagyon csökkentette a tekintélyét. Magyarázta az 1899. XXX. törvényeket és az 1878. XX. törvények alapján a szerződések kötésének a módzatait, melyeknél a viszonosság az irányadó és első feltétel. A törvényjavaslat szövege értelmében Olaszország esetleg a Magyarország részéről történő felmondást tudomásul sem veszi, mert a szerződés Magyarország-Ausztriával kötött. Az pedig a történelmi előzmények után szinte képtelen, hogy Ferenc József császár Magyarországot kedvéért Ausztria részéről is felmondassa a szerződést, aki ezt hiszi, az hipokrita. (Eljenzés.)

Hieronymi Károly: Polónyi csak harmadik felszólalásával tette világossá az álláspontját. Nincs igaza neki, mikor a törvény hibás szövegéből azt akarja kimagyarázni, hogy Olaszország esetleg nem veszi tudomásul a Magyarország részéről történő felmondást, mert az 1878. évi XX. t.-c. értelmében bármikor bármelyik fél akaratára felbontható a szerződés idő előtt, ha a felmondásra adott 6 havi határidő alatt az egyezmény létre nem jön. Polónyi mai felszólalásának másik sarokköve sem áll meg, mert az 1899. évi XXX. t.-c. által biztosított joga az országnak az új szerződés által megsérte nincs.

Polónyi Géza: A miniszter másként magyarázza a törvényt, mint azt létrejöttkor magyarázta Széll Kálmán és a szabadelvű párt nagy többsége, és csak ezen erőszakos magyarázat alapján lehet igaza a miniszternek. (Zaj a jobboldalon.)

Günther Antal: Különösen Nagy Ferenc tegnapi beszédével akar foglalkozni, aki valóságban elhomályosította a kérdést. Nem érti, miért mondta Nagy Ferenc, hogy a régi szerződést nem tarthatta fenn az ország kevesebb áldozat nélkül, holott tudvalévő dolog, hogy a magyar börtömelők érdekeinek védelme tette szükségessé a szerződés felbontását. Hivatkozik az 1791. évi X. törvényekre, amely egyenesen kimondja, hogy ebben az országban törvényt hozni, magyarázni vagy létezőt megváltoztatni csak a királynak és az országgyűlésnek együtt van joga és szigorúan tiltja a rendelettel való kormányzást, sőt azt alkotmányellenesnek deklarálja. (Zajos helyeslés.)

A szünet után Ballagi Géza röviden, csupán a tokaji börtömelők érdekeiről óhajtott szólni. A javaslat közjogi oldaláról nem fog beszélni!

Néssy Pál: Jól is teszi.

Ballagi Géza: Jól is teszem, mert nem akarom követni Günther, aki itt az előbb közjogi kis kávéba való dolgokat tált föl.

Néssy Pál: A gyöngébbek kedvéért.

Ballagi Géza: Amit Günther mondott, Néssy is tudja, mert különben a második alapvizsgán elbukott volna. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Néssy Pál: No személyeskedjék! Én tanultam és tudom, de önök nem tudják!

Ballagi Géza: Én tanítottam, nem tanultam! (Derűtség. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Az elnök arra kéri az ellenzéket, hogy óvja a köteles komolyságot és ne sértse a szólásszabadságot.

Ballagi Géza: Nem fejtegeti a közjogi dolgot, mert Nagy Ferenc fényesen megcáfoltta az ellenzék érveit és attól fél.

Rákosi Viktor: ... Hogy új választás lesz! (Zajos derűség.)

Ballagi Géza ezután a hegyaljai bortermelőkről beszélt. A Hegyalján a szőlő rekonstrukciója még egyre tart. Örömmel állapítja meg, hogy a borárak

másutt is javulnak. Meg van győződve arról, hogy a kormány ismeri a Hegyalja jelentőségét és mindent megtesz érdekeiért. Ezért a javaslatot elfogadja, sőt a hegyaljai gazdaközösség nevében a legteljesebb elismerését fejezi ki a kereskedelmi miniszternek és a kormánynak, mert intézkedésével megmentette a Hegyalját a végső pusztulástól.

Endrey Gyula személyes kérdésben szólal föl.

Rosenberg Gyula előadó: Az, amit Günther a két olasz államférfi beszédeiből idézett, benne van a provizóriumról szóló javaslat első szakaszában; Günther tehát új dolgot nem mondott. De tévedés az, mintha a szerződés meg volna kötve Olaszország és Magyarország között. A szerződésnek joghatálya csak akkor lesz, ha a törvényhozás elfogadta és becékkelyezte.

Polónyi Géza személyes kérdésben kijelenti, hogy Rosenberg félreértette az ő minapi beszédét.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy a provizórium tárgyalását holnap folytatja.

Az üléssel ezzel véget ért.

Az orosz-japán háború.

A haretérről jövő táviratokon már ismét nem lehet eligazodni, a két ellenfél jelentései is, de a kétféle haretéri tudósítók táviratai is teljesen ellentmondanak egymásnak.

Az egészről csak annyi bizonyos, hogy a harc még mindig folyik és hogy az oroszok nagy győzelem után visszavonulnak.

Mai távirataink jelentik:

Páris, okt. 20.

A Journalnak jelentik Mukdenből: Az oroszok tért nyernek, úgy hogy nem adják fel a revanche reményét. A haretéri száz kilométernyi területre terjed ki. A Mukdentől délre fekvő összes falvak romokban hevernek. Rövid idő alatt több mint ezer paraszt menekült Mukdenbe. Azok, akik elég merészek voltak, hogy maradtak, most rémülten menekülnek a japánok gránátjai elől, valamint az orosz katonák elől, akik mindenütt kémekeket sejtének és ezért nagyon kegyetlenül járnak el.

Pétervár, okt. 20.

A mai napon folytatódott a harc az egész soron s úgy látszik, ez a csata dönti majd el a háború sorsát. Kuropatkin 40.000 emberből álló erőitét kapott. Ezeket is mind a harcba küldte. A harenal körülbelül száz kilométerre terjed ki. A tegnapi napot a halottak temetése és a sebesültek elszállítására foglalta le. Minden jel arra mutat, hogy a harc a mai napon főképpen a Saho folyó birtokért folyik. Az oroszok minden erejüket megfeszítik, hogy a folyón innen maradjanak, mert attól tartanak, hogy abban az esetben, ha átkelnek, a japánok kiszámíthatatlan veszteségeket okoznak nekik. Az összes jelentések megegyeznek abban, hogy az oroszok Mukdent óriási módon megerősítik. A megerősítések olyanok, hogy Mukdent Port-Arthurhoz hasonlóan bevehetetlennek mondják. A mai harc főleg a centrumban és a balszárnyan folyik leirhatatlan kegyetlenséggel. Egész csapatok egyszerre hullanak el. Ismétlődnek azok a jelenetek, hogy az ellenfelek hol elfoglalnak pozíciókat, hol ismét elvesztik vagy feladják azokat. Az oroszokra nézve a helyzet még mindig igen komoly. Döntésről még sem lehet szó és jóslásokba egyáltalán nem lehet bocsátkozni. Köröskörül a falvak és helységek nagy lángokban állanak vagy romokban hevernek. A gránátok egymásután hullanak a házakra és leirhatatlan pusztítást okoznak. A mai harcot tüzéségi párbajnak lehet nevezni, melynek kegyetlensége és vérengzése dolgában a háború történetében párja alig volt még.

London, okt. 20.

A Reuter-ügynökségnek Oku hadseregénél lévő tudósítója tegnap Fuzanban feladott táviratában jelenti: Orosz tőrkepek, amelyek a japánok kezébe kerültek, ezt mutatják, hogy az oroszok tervezték a visszavonulást ama pontok meghatározásával, hol az üldözés köz-

ben szemben akarnak szállani. Ez azt mutatja, hogy a japánok lassan vonulnak előre és nem sikerült nekik az oroszok visszavonulási útját elzárni, a melyet nagy ügyességgel vezetnek. Ezenkívül a talajt hasadékok teszik szaggatottá, ami az előrevonulást akadályozza. A japán lovasság a Hun folyó átlépésével meggyújtotta az oroszok megkerülési szándékát.

A nagy csata véget ért.

London, okt. 20.

A Jöntáj és Sahopu körül vívott nagy kettős csata véget ért. Kuropatkin Sahopu mellett csak azt a feladatot tűzte maga elé, hogy megakadályozza, hogy Oku a bal japán hadsereggel elvágja a Mukden felé vivő egyetlen visszavonulási utat, s hogy egyébként most csak azon fáradozik, hogy megvert hadseregét összegyűjtse és Mukden előtt, vagy talán Mukden mögött újra defenzív hadállásokat foglaljon el.

Arról, hogy már most mi fog történni, itt még nincsenek egészen tisztába. Legvalószínűbbnek látszik, hogy a hadműveletekben újra nagyobb szünet fog bekövetkezni, mert mind a két részen nemcsak teljesen ki vannak merülve az emberek, hanem a tüzéség és a gyalogság hadiszere nélkül szűkölködik.

A szász király nem békül.

Drezda, okt. 20.

A volt szász trónörökösné, Montignoso Lujza grófnő, aki tudvalevőleg Giron nyelvemesterrel megszökött férje mellől, mire a házasságot felbontották, utóbb megbánva tettét a sajtóhírek szerint remélhet, hogy minden jóra fordul, ha volt férje, a trónörökös egyszer trónra kerül.

Tudniillik a hírek arról szóltak, hogy a kibékülésnek György király állott az útjában, aki hallani sem akart a közlekedésről. György király most meghalt és Frigyes Ágost trónörökös trónra lépett, ezzel azonban mintha gyökeresen megváltozott volna trónörökös korában híresztelt véleménye. Most már ő sem akar hallani közlekedésről, sőt ma már épp oly rideg, mint hajthatatlan atyja volt.

Montignoso grófnő azonnal György király halála után távirati uton engedélyt kért volt férjétől, hogy megjelenhessen a temetésen és ez alkalommal gyermekeit is viszonthatassa. Frigyes Ágost azonban nem teljesítette a kérelmet és elvált nejeinek távirati uton elutasító választ küldetett.

Egy másik távirat szerint az összes határállomások hivatalnokai azt az utasítást kapták, hogy ha a volt trónörökösnet Szászországba akarna jönni, ezt akadályozzák meg és ne engedjék át a határon.

Tisza István gróf sajtópöre.

Holnap lesz az esküdtszéki főtárgyalása annak a sajtópörnek, amelyet gróf Tisza István, mint az időközben felzámolás alá jutott magyar ipar- és kereskedelmi bank akkori elnöke és az igazgatóknak még több tagja, névszerint Schwarz Félix, báró Roszner Ervin, gróf Széchenyi Imre, Posch Gyula, Kubinyi Géza, Leitner Zsigmond indítottak Fényes László ellen, aki egy székesfehérvári lapban hosszabb cikksorozatot tett közzé a bank ügyeiről és rosszhiszeműséggel vádolta különösen az ügyvezető igazgatóságot és elsősorban Bauer Mórt a Wiener Bankverein igazgatóját és az iparbank volt alelnökét, aki azonban nem szerepel a panaszosok között.

A pör három év óta húzódik, amennyiben az inkriminált cikkek még 1901. év végén jelentek meg. Dr. Bródy Ernő védőügyvéd huszonkét tanu beidézését kérte, köztük főleg a főmagánvádlók beidézését, de a bíróság csak két tanu kihallgatását rendelte el.

A tárgyalást Zeitvay Leo elnök fogja vezetni, a panaszosokat, miután a cikkek megjelenésekor gróf Tisza még nem volt miniszterelnök és főmagánvádlóként lévén és így a királyi ügyészség nem avatkozott az ügybe, dr. Nagy Dezső budapesti ügyvéd képviseli.

A budapesti pékmesterek szennyező.

Budapest, okt. 20.

Az kétségtelen, hogy a vádlottként a budapesti büntetőtörvényszék előtt álló péklegényeket el fogják ítélni, de kétségtelen az is, hogy abban a piszokban, pocsolóban, kloakában, melybe ezek az emberek elmerültek, a budapesti pékmesterek tulajdonképp része is nyakig beleszállt.

Olyan dolgok sülték ki a mai főtárgyaláson a pékmesterekre, amelyek ha igazak, alkalmasak arra, hogy ezt a céhet, legalább Budapesten, minden céhek között a legutolsó helyre süllyeszze és feltétlenül szükségessé teszi, hogy a hatóságok az ilyen üzleti eljárásokat lehetetlenné tegyék, főként akkor, mikor ezek az emberek a legszükségesebb élelmi cikket állítják elő, a kenyeret sütik.

Hiszen azok után, amiket ma vallott a magánvádló, akinek nincsen érdekében a pékeket támadni, az ember arra is el lehet készülvén, hogy egy szép napon valamelyik pékműhelyben arzénikumot, vagy más mérget kevernek a kenyérbe, csak hogy annak a péknek az üzletét megromítsák.

A budapesti büntetőtörvényszék ma nagy érdeklődés mellett folytatta Tattár Dénes és társai bűnügyében a főtárgyalást.

Kápolnai József vallomása.

A bíróság először a sértett Kápolnai Józsefet hallgatta ki. Kápolnai elmondja, hogy este 8 órakor, amint a Figyelő-utca 8. szám alatt lévő lakásáról kijött, hirtelen rátámadtak és kegyetlenül ültelgették. A támadók közül felismerte Stefanicsot, aki valamikor vele dolgozott. Megremélve könyörgött: — Stefanics, mit csináltak? Ne üssétek agyon!

A könyörgés azonban nem használt, ő futva menekült a szomszédos kocsmába, egyik támadója azonban követte és késő fél éjszaka szúrta.

Az elnök: Hányan voltak a támadók?

— Csak hárman, azonban jobbról is balról is láttam csoportokat.

— A csoportokban is pékek voltak?

— Azt nem tudom, de halottam, amint biztatták a három támadót, hogy csak üssenek.

— Hányan ütöttek?

— Kezdetben hárman, akik egyszerre támadtak. Azután elfutott a vér és nem láttam senkit.

— Kezdetben hárman. Tehát később tapasztaltam-e, hogy mások is bántalmazták?

— Én csak azt tapasztaltam, hogy vagy harminc ütést kaptam. (Derűtség.)

— Ismeri a támadóit?

— Nem csak Stefanicsot.

— Hiszen éppen Stefanics nem volt ott.

— Én határozottan felismerem és néven szólítottam.

— Nézze meg a vádlottakat. Felismeri a támadóit?

— Azt nem állíthatom határozottan.

— Hova kapta az első ütést?

— Hátulról a fejemre, ekkor megfordultam és kezemet magam elé téve védekeztem, de a karomra oly erős ütést mértek, hogy eltört a csontom. A sok ütéstől összeestem és ennek dacára még aztán is vertek, rugdaltak.

— Meddig feküdt kórházban?

— Tizenkét hétig, de nyolc nap múlva az általános betegségyező kórházban jelentkeztem, mert a Rókus-kórházban nem gyógyítottak ki.

— Hát akkor miért jött ki a Rókus-kórházból, ha a sebei még nem voltak begyógyulva?

— Hogy megtegyem a följelentést a kártérítést követeljek.

— Karján nem volt külső sérülés?

— Nem, csak a karomtól tört el és ha mozgattam a karomat erős fájdalmat éreztem; azonkívül a hátamon és a fejemen kapott sérülés sem gyógyult még be.

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz,
annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kez-
dőző játékára, melynek első
osztályu húzása **november**

24-én lesz

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája

Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor.,
fél 6 kor., negyed 3 kor.,
nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés
esetben **1 millió korona.**

A tánc.

Már az ókorban ismerték
annak a tételnek az igazságát,
hogy csak „ép testben lakhatik
ép lélek”.

A modern pádagógia meg-
honosította a tornázást az is-
kolákban, hogy a fejlődő gyer-
mek szervezetét egészségesse
tegye. Ámde a torna az izmok
fejlesztésére nem alkalmas, míg
a tánc nemcsak egészségi szem-
pontból hasznos, hanem a moz-
dulatok finomságát, kecsességét,
a társalgási modor előkelőségét
s elegáns voltát idézi elő.

Főképpen áll ez a kisebb,
zsengőbb korban álló gyerme-
keknek, akiknek lelke minden
nemesebb iránt fogékonyabb.

A táncművészet fontosságát
csak az képes kellőképen mér-
legelni, aki meggondolja, hogy
az nem pusztán külsőség, nem
sablon, nem formalitás, hanem
nagyon is lényeges a testre, a
lélekre egyaránt fontos tényező.
Mert, bár a táncnak megnyil-
vánulása külső formában tör-
ténik, ez a külsőség nagy
befolyással van az egyén bel-
sejére.

A külsőről ítélünk a belsőre.
A külső testtartásból a test bel-
sejében, a szivben, a lélekben
székelő szellem mibenlétére is
következtetünk, ezért mondják,
hogy a táncművészetnek örök-
becsű, soha el nem muló tanai
vannak.

Kérem a t. szülőket a fen-

tietek figyelembe venni s gyer-
mekeiket az e hó 25-én a Casino
nagytermében megnyitandó tánc-
tanfolyamra mielőbb beírni
szíveskedjenek.

Jelentkezni lehet e hó 23-áig
Krausz és Farkas cégnél,
23-ától nálam személyesen özv.
Brieherné urnő lakásán, a Casino
épületben, földsz.

Nagykanizsa, 1904. október hóban.

Kiváló tisztelettel

Mayersberg Frida

okl. táncitanítónő, a m. kir. opera volt tagja.

A vevő tetszése szerinti, — időhöz nem kötött részletekben
eladunk pontosan a hivatalos napi árfolyamon

Erzsébet királyné szanatorium — sorsjegyeket.

Foglaló darabonként 3 korona.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat
Nagykanizsán.

Hirek.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása.

Városunkban tegnap volt a kül-
pett törvényhatósági bizottsági tagok
választása. Az I. és II. kerület a
városház épületben, a III. kerület,
melybe egész Kiskánizsa tartozik,
a VI—VII. kerületi rendőr laktanyán
szavazott. Választási elnökök követ-
kezők voltak: I. kerületben Simon
Gábor, II. kerületben Dr. Tuboly
Gyula és III. kerületben Faics Lajos.
Lapunk zártakor a választás a leg-
nagyobb érdeklődés mellett folyik.
Egyedül a II. kerületben van több
szavazó-cédula, itt meglepetésre szá-
mithatunk.

Küldöttség.

Tegnap reggel városunkb. I. Sebes-
tény Lajos ügyvéd vezetése mellett
egy 20 tagú küldöttség ment Buda-
pestre, az ott tartandó kath. országos
nagygyűlésen leendő részvétel céljából.

A csavargók.

Rendőrségünknek ismét dolga akadt
a csavargókkal. Szerdán este csavar-
gásért előállítottak egy zűllés útjára
tévett jegyzősegéd Fülöp Ferenc,
ki Baumgartner Alajos helynélküli
péksegéddel az éjjelt a Haba-féle
léglaszinben akarta tölteni.

Előállított ezuttal Gomher Josefa,
az erkölcs útjáról letért cselédleány
is, kiket illetőségi helyükre toloncoltak.

Vissza Amerikából.

A bécsi vonattal tegnap 45 ember
érkezett vissza Amerikából. Az állo-
mási épület előtt borzalmas dolgokat
beszélt ezen rongyos had az ottani
állapotokról. Pénzzel mentek és sze-
gényen jöttek vissza. Mindnyájan
horvátországi emberek voltak.

Drágasági pótlék.

A városi pénzügyi bizottság végre
belátta, hogy a városi alkalmazottak
anyagi helyzete tarthatatlan, hétfőn
tartott ülésén javasolta a városi köz-
gyűlésnek, hogy 1905. év tartamára
az 1000 és 1200 k. törzsfizetéssel bíró
tisztségviselőknél drágasági pótlék ci-
mén 120—120 korona, a szolgálze-
méllyzet minden egyes tagjának pe-
dig 60—60 korona havi részletekben
fizetessék ki.

Csendőrsők szaporítása.

Mint megbízható forrásból értesít-
lünk, vármegyénk területén két új
csendőrsőt fognak felállítani Deoma-
sinec, Orosztony és Baksaháza székhely-
vel. Mindkét őrs a nagykanizsai
szakaszhoz fog tartozni.

Elveszett.

Rosenfeld József kocsisa a szent-
györgyvári uton egy fehér pakrócot
elvesztett. A becsületes megtaláló ké-
retik jelentkezni.

Ellopták.

Embreus Lénárd, Novák Frigyes
asztalossegédjétől Zábok József hely-
nélküli asztalossegéd, kinek éjjeli szál-
lást adott, ezüst óráját láncsal együtt
ellopta. A tettest körözik.

Hadkötelesek figyelmebe.

Nagykanizsa város területén tartó-
zkodó és a legközelebbi ujoncállításra
megjelenni tartozó hadkötelesek fel-
hivatnak, miszerint folyó évi novem-
ber havában összeírás végett a városi
tanács katonai ügyosztályában munka-
könyvvél, igazolvánnyal vagy illető-
ségi bizonyítvánnyal jelentkezzenek.
A jelentkezési kötelezettségnek, vala-
mint a védőörvényből eredő kötele-
zettségeknek elmulasztása ezen fel-
hívásnak vagy a védőörvényben meg-
szabott kötelezettségeknek nemtudása
által ki nem menthető és a védőör-
vény 35. szakasza értelmében tíz
koronától kétszáz koronáig terjedő
pénzbüntetéssel büntetendő.

A tévedés áldozata.

Tegnapra virradó éjjel Látz Mihály
mesterlegényt kegyetlenül helyben-
hagyta két férfi: Csontos Pál és Kold

János, Csontos Pál ugyanis régóta
gyanakodik, hogy kedveséhez valaki
eljár. A mikor Csontos beakart menni
kedveséhez, az nem bocsájtotta be
magához. Ez megerősítette azon hitét,
hogy kedvese megcsalja. Csontos el-
ment s felkereste legjobb barátját,
Kold Jánost és tesbe álltak. Éjjel
felé ki is jött az utcán egy alak,
Látz Mihály, kit minden szó nélkül
alaposan elverték. Csak mikor meg-
unták már a verekedést, sült ki, hogy
Látz nem is ismeri Csontos kedvesét.
A verekedő segédek feljelentették
a rendőrségen.

Állategészségügy.

A földmívelésügyi minisztériumhoz
beérkezett hivatalos jelentések szerint
vármegyénk területén október hó 9-én
1 községben veszettség, 2 községben
takonykór és bőrféreg, 12 községben
ragadós szájs- és körömfájás, 8 köz-
ségben ivarszervi hólyagos kiütés, 1
községben rühkór, 23 községben
sertésorban és 78 községben sertés-
vész volt.

Ha a férj féltékeny.

Nagyon szerette egy ur a feleségét,
nem csodálhatjuk tehát, ha féltékeny
aggódással kísérte minden lépését.
Csakhamar úgy vette észre, hogy
bizony nem oktanul fél, mert kezdte
sejteni, hogy a felesége igen szívesen
lát egy katonatisztet. Nagyon meg-
volt akadáva, hogy már most mit
tegyen, biztosra nem merte venni a
dolgát, de meg csak úgy simán sem
akart elszökni a tapasztaltak felett.
Elbeszélte mindent egy jó barátjának,
aki már vagy 50 éves tapasztalattal
bírt, azt gondolta, hogy ez tanácsot
adhat neki. Az örökifju agglegény
elvéallta a tiszta igazság kiderítését,
biztosította a férjet, legyen egészen
nyugodt, ő tapintatosan elfog majd
mindent intézni. Pár nap múlva jelen-
tette már, hogy nyomon van, egy
hét múlva pedig azt mondta, hogy
oly tiszta az asszony, hogy még ár-
nyéka sem fér hozzá a gyanunak.
A férj meg volt nyugtatva, boldo-
gan kedveskedett ismét a feleségé-
nek. A napokban este korábban
ment haza a férj és már előre ült
a tárt karoknak, melyek őt fogadni
fogják. Kinyitja az ajtót, belép és ott
látja a feleségét, amint az agg bará-
tot círogatja. Mi történt ezután, arról
már nem szól a nóta.

— Legcélszerűbb sorsjegy megszerzési
mód. A Kereskedelmi és Iparbank részvény-
társulat Nagykanizsán, Csengeri-utca 4., mint
ez lapunk hirdetései közt olvasható, a hiva-
tals napi árfolyamon, minden tulfizetés nél-
kül elad Erzsébet szanatorium sorsjegyet fog-
laló ellenében. A foglaló lefizetése után a
vevő letétjegyet kap, mely a vásárolt sors-
jegyek számait és a hátralékos vételért tar-
talmazza. A letétjegy átvételétől kezdve a
nyeremények kizárólagosan a vevőt illetik.
E célszerű sorsjegy megszerzési mód nem
tévesztendő össze a részletv szerinti vásár-
lással. Mert a foglaló szerinti vásárlásnál a
lefizetés időhöz nincs kötve. Ily módon tehát
bárki résztvehet e kitűnő játéktérvi sorsjá-
tékból. Bővebb felvilágosításért forduljon a
kereskedelmi és iparbankhoz, Csengeri-utca
4. szám.

— Emilitésre méltó vélemény olvasható
a „Monika” katolikus anyák és háziasszo-
nyok folyóiratának levélszekrényében. Azon

A hölgyközönség

szíves figyelmét felhívjuk, hogy sikerült Nagykanizsa és vidék részére a kizárólagos el-
adási jogot a 3569. sz. alatt törvényileg védett tűkörposztóra megszerezni, mely szín-
tartó és vízmentes voltánál női kosztümökre különösen alkalmas. Egyben bátrak vagyunk dusan felszerelt raktárunkat
másféle őszi és téli cikkekben valamint vászonárunkban is ajánlani.

Singer József és Társa (Kazincy-utca, Városház-palota).

kérdésre, hogy mely varrógép nevezhető a legjobbnak, egy hölgy következőképp nyilatkozik: „Könyörületesebb intézményeimnél fogva a szűkölködő munkásokkal igen sokat érintkezem, több zarádával és jótékony célú intézettel barátságos viszonyban állok és ennek folytán állandóan alkalommal kínálkozok megtanulni azt, hogy a jó varrógépnek áldása mennyire becsülendő; jó magam is sokat foglalkozom a hasznos szerszámmal. Így tehát joggal mondhatom, hogy az eredeti Singer varrógép részesül általános előnyben. Beismerem ugyan, hogy különféle más gyártmány is megérdemli a velejáró jó hírnevet, de alapos tapasztalataim után azt kell mondanom, hogy az eredeti Singer varrógépek munkaképessége és sokoldalú használhatósága tekintetében felülmúlhatlanok, mert azoknál helyes kezelés mellett javítások egyáltalán nem, vagy csak nagyon ritkán válnak szükségessé. Ha még hozzáfüzöm azt, hogy a Singer cég vevői élet- és kereset körülményeit látva veszi és egyesekkel bámulatra méltó előzékenyen bánik, akkor azt hiszem, hogy azon kérdés, mely gyártmány érdemli meg az előnyt, maga magától nyer megoldást. Ezen illetékes véleményemmel azzal akarjuk megtoldani, hogy az csupán az „Eredeti Singer varrógépre vonatkozik amek-

lyek kizárólag a Singer Co. varrógép részvénytársaság saját üzleteiben (ami környékünk részére Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. szám) vagy a cég meghatalmazott képviselői útján kaphatók.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Eladó ház és birtok.

Magyar utca 96. számú Hilez pál féle ház a hozzá tartozó birtokokkal egy mint szőlő rét és földekkel együtt vagy külön-külön **eladó.** Bővebbet Horváth György, Magyar-utca 48. sz. a.

Kiadó azonnal

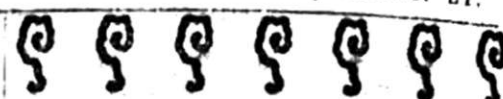
egy nagyforgalmu utcában keresma- és szatocsüzleti helyiség, teljes berendezéssel, 4 szobás lakással, udvar és kerttel. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban.

Hazafiság.

Egy idő óta magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyúl, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**“ az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a lapkiadóhivatalában.

Vendéglősök figyelmébe:

Szallagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 „	28 „
0.3 „	24 „
0.2 „	20 „

korona hitelesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

B u t o r - r a k t á r .

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— **1 koronától** feljebb. —

Függő lámpák

— **4 koronától** feljebb. —

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Erzsébet királyé-tér 23. sz. házban**

Nagy szőrme-divatáru termet

rendeztem be, hol is dús választékban mindennemű szőrme-árak a legszebb és legjobb kivitelben olcsón kaphatók.

Mindennemű átalakítást, javítást, bélelést stb. olcsón és jutányosan készítek.

Pontos kiszolgálásról eleve is biztosítom a nagyérdemű közönséget és kérem nagyra becsült pártfogásukat,

kiváló tisztelettel

Goldstein Ármin

szűcsmester, Nagykanizsán.

Kanizsai levélpapír

a legjobb!!!

— Diszes látképes levelező-lappal —

— ellátott dobozokban —

25 levélpapír, 25 borítékkal
80 fillér.

50 levélpapír, 50 borítékkal
1 kor. 20 fill.

Egyedül csakis

Krausz és Farkas papirkereskedésében

kapható.

Igen olcsó eladás!

A városház épületében levő kész ruha-raktáromat ez év végéig teljesen felosztani szándékozom. Ezen okból áruimat **igen olcsó áron eladom.** Kérem a nagyérdemű közönséget, ez alkalmat felhasználni és ruhaszükségletét nálam fedezni.

Ugyanez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az **Elek-féle házban levő**

SZABÓÜZLETEMET

a legfinomabb bel és külföldi divat kelmékkel dusan felszereltem.

Tekintetbe véve a mostoha pénzü viszonyokat, elhatároztam magam izléses, divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő ruházatot, amennyire csak lehetséges **jutányos áron** készíteni.

Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór

férfi-szabó.

— Hány napig kezelték az általános kórházban?
— Körülbelül 30 napig.
— Mennyi idő alatt hagyták be a sebeit?
— Tíz-húsz-husz nap alatt.
— Kívánja a vádlottak megbüntetését?
— Nem kívánom.
— Hát kártérítést?
— Azt igen. Négy hétig nem dolgoztam és hetenkint 23 forintot kerestem. Azonkívül a ruhám is teljesen tönkre lett téve.

Az Önképző-egylet titkaiból.

— Mi volt annak az oka, hogy magát megverték?
— Mert Glasnertől nem tudtak „kimeni”.
— Tehát sztrájk volt és ön dolgozott?
— Nem volt sztrájk, hanem a céget akarták megszerezni újabban is.
— Milyen szervezet volt az?
— Önképző egylet volt a címe.
— És mit csináltak ott?
— Kártyáztak, dominóztak, biliárdoztak.
— Kellett oda tagsági díjat fizetni?
— Igen, minden segéd 10 krajcárt fizetett hetenként.
— Közvetített munkát az egyesület?
— Nem, csak „kiemelte” a munkásokat és azonkívül szigorúan ellenőrizte, hogy a pékmesterek ne adjanak el olcsóbban süteményt, mint azt a kartel megállapította. Ezért az ellenőrzésért maguk a mesterek négy embernek hetenként három forintot fizettek. Én is voltam ilyen ellenőr egy időben.
— Gyakoroltak Tatárék törvénytelen befolyást?
— Igen. Egyszer is megbízott, hogy egy ferencvárosi péküzletből, a Grünhutból, emeljék ki a segédek és ott pusztítsunk, romboljunk. El is mentünk, mert ha nem tesszük, nagy a baj. Azonban azzal tértünk vissza, hogy az őrzem megakadályozott.
— Más megbízást nem adott Tatár?
— De igen, a Rökk Szilárd-utcaiban alakult egy pékség, amely megtörte a kartelt és olcsóbban adott süteményt, mint a többi pékek. Tatár bosszúból megbízott engem, hogy tegyek egy kalásba negyedkilő löporrt és küldjem a Rökk Szilárd-utcai műhelybe sütni. Hadd robbanjon fel az üzlet. Én ezt a megbízást nem vállaltam el. Ekkor megelégedtek azzal, hogy romboltak az üzletben.
— Molitorisz mi volt?
— Titkár, aki részt vett minden titkos értekezleten, az utasításokat azonban Tatár adta.

A pékmesterek szennyese.

Az ügyész: Hát Tatár megszarolta az egyes pékeket?
— Igen, a Hoffmann-cégtől elvett munkásokat és azokat Glasnernek adta 150 forintért.
— Ez a 150 forint az egyletté volt?
— Nem, hanem a Tatáré.
Baracs védő: Ön előbb azt mondta, hogy a pékmestereket honorálták a segédek azért, hogy azoknak a pékműhelyeknek az üzemet beüzemeltessék, akik nem tartották be a kartelt, hanem olcsóbban adtak süteményt.
— Ez igaz.
— Volt arra is eset, hogy az ilyen pékek ellen erőszakot is alkalmaztak?
— Igen. Egyszer egy ur jött hozzám...
— Ki az az ur?
— Spolarics György, a pék-ipartestület elnöke. (Nagy mozgás.)
Baracs: Vágyázzon, maga eskü alatt vall!
— Tudom és csak az igazat mondom. Spolarics tíz forint előleget adott bérdíj címén, hogy Glasnerék üzletét demoralizáljam. Nem volt nála elég aprópénz, hát még Hirsch Zsigmond péktől kért két forintot hozzá.
— Tudja azt, hogy a szervezetnek a kartelt kötött pékmesterek adtak utasítást az olcsóbban árusító pékek demoralizálására?
— Ezt is tudom. A Rökk Szilárd-utcai pékműhely szétrobbantására is Spolarics adott utasítást; ezt saját fülemmel hallottam.
Dr. Pollák védő: Szép erkölcsök uralkodnak a pékmesterek között. Remélem, hogy az a királyi ügyész is tudomásul veszi?
Az ügyész: Nagyon is!

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor.

Ezután még több tanút hallgattak ki, kiknek vallomása azonban lényegtelen volt.

BUDAPESTI HIREK.

— **A katolikus nagygyűlés előtt.** A holnap megnyíló katolikus nagygyűlés előkészítésképpen ma egész seereg katolikus egyesület tartott és tart ülést. Így ma volt a katolikus legényegyesületek országos szövetségének a közgyűlése, a katolikus főiskolai internátus-egyesület gyűlése, a magyar keresztény iskolatestvéreket segítő-egyesület gyűlése stb. Este nyolc órakor a nagygyűlés tagjai a katolikus kör helyiségében ismerkedési este gyűltek össze. A holnap kezdődő kongresszuson Vaszary Kolos hercegprímás és gróf Zichy Aladár v. b. t. t. fogadják elnökölni.

— **Az osztályversajáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:**

2000 koronát nyertek: 4584 5200 11303 36196 40187 43484 43308 50740 68521 74112 79410 88729 106792 109545.

1000 koronát nyertek: 97 5789 8419 9283 11462 11770 16315 25282 27028 29157 30106 33570 42349 46421 48686 51723 51856 60046 71661 78684 80352 81211 90174 91331 99906 101503 106326.

500 koronát nyertek: 1663 8658 9960 13579 13595 15635 18742 21846 23028 23659 26537 27383 27552 34028 34263 34861 43686 46318 49316 50049 51158 58665 61035 69264 74310 80846 83872 96488 97002 101848 102468 102584 104985.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Tettenért tolvaj.** Ambrus János rendőr ma éjjel járkálás közben unalmában benézett a Zöldkoczoru szálló kocsmahelyiségébe, éppen akkor, amikor egy züllött alak jávában kutatott egy teljesen elázott postaszolga zsebeiben. A rendőr belépett a kocsmaiba, mire a tolvaj a hátsó ajtón át megugrott. A rendőr utána vetette magát s hosszú hajszá után el is fogta. A rendőrségen kiderült, hogy a tolvaj Fekete József tímgár születésű 44 éves, a főváros területéről örökre kitiltott csavargó. Átadták a bíróságnak.

Gyilkosság a vasuti állomáson.

Vasárnap este a lendvai vasuti állomáson Dolezsál Mártonné beteges asszony féltékenységből agyonlőtte Pásztor Istvánné.

Dolezsálné, aki jóval idősebb volt a férjénél, nagyon féltékeny volt az urára s emiatt napirenden volt a házastársak között a civakodás. A férj megunt az örökös civakodást és néhányszor már elhagyta a feleségét, de az asszony addig járt utána, amíg ismét visszatért.

Vasárnap délelőtt ismét nagy veszekedést rendezett a házastárs asszony s emiatt Dolezsál összepakolt s átment Lendvára, hogy a vonaton elutazzon. Mire azonban az állomáshoz ért, a vonat már elment. Dolezsál tehát kénytelen volt az esti vonatot megvárni.

Este hét óra tájban Dolezsál kint volt a vasuti állomáson, ahol a vonat érkezésére várakozó többi utasok közt egy Pásztor Istvánné nevű lendvai asszonynyal beszélgetett, amikor hirtelen megjelent Dolezsálné is, aki, mikor meglátta, hogy férje Pásztorral beszélget, odaugrott melléjük s egy revolvért rántott elő s a meglepett Pásztorhoz fordulva, így kiáltott: „Hát te esábitottad el az uramat” s ezzel elsütötte a revolvért, melynek golyója az asszony mellébe fúródott.

A lövés után Dolezsál és a többi utasok látották ki magukat a merénylő asszonyra, kivették kezéből a gyilkos szerkezetet s azután átadták a később megjelent csendőrorjárnak. A meglepett asszonyhoz rögtön orvost hívtak, de már nem lehetett rajta segíteni, mert még ott az állomáson meghalt.

A szerencsétlen asszony-akkor látta először Dolezsált. Az esetről távirati jelentést tettek a törvényszéknek.

HIREK MINDENFELŐL

— **Egy család pusztulása.** Hofmann Flóris hosszúszerű közséji jegyző házában — mint nekünk írják — nagy társaság gyűlt össze a hó elején, amikor névnapját ülte a házigazda. Ezen a mulatságon történt meg, hogy Karas Miklós rádi jegyzőt szélhűtés érte és rövid kislódás után meghalt. Karasnak felesége és egy 18 éves leánya maradt, akiket halála mélyen megrendített. Vasárnap délelőtt, mielőtt Karas leánya a templomban volt, édesanyja levelet kapott. Korodról, melyben arról értesítették, hogy nővére, özvegy Bánki Lajosné meghalt. Ez az újabb csapás most már teljesen megtörte Karasné, akit a hazaérkezett leánya alig tudott lecsillapítani. Aznap éjjel aztán borzalmas dolgok történtek Karasék házában. A szegény asszonyon éjjel kitört az elmezavar s ebbeli állapotában rávetette magát a kimerültségtől mélyen aludt leányára s azt megfojtotta. Cselédjük felriadt a rémes sikoltozásra és a szomszédokért futott, akik, mikor megérkeztek, a szobát lángban találták. Az örült asszony ugyanis dühöngésében leütötte a petroleumlámpát is, amitől az ágynemű meggyulladt. A szomszédok nagynehézzen eloltották a tüzet és a dühöngő asszonyt lefoglalták, akit meg kellett költözni, hogy ártalmatlanná tegyék. Elhelyezése iránt a hatósági intézkedés megtörtént.

— **Letartóztatott anarkista.** Barcelonaiból távirják nekünk, hogy az ottani rendőrség letartóztatta Sostera Péter veszedelmes anarkistát, kinél gyanús iratokat, valamint Vaillant és Caserio képeit találtak.

— **A gyermek későbbi fejlődésére,** legnagyobb fontossággal bír a helyes táplálkozás. Az anyatejet legjobban helyettesíti az a tehéntej, melybe Somatoset vegyítünk. A Somatoset ugyanis az az elölyös tulajdonsággal bír, hogy a gyermekgyomorban a Caseint únoman eloszlatja s így a tehéntejet könnyen emészthetővé teszi. Párisban dr. Fournier a Somatoset kitűnő hatására nézve, nagyon erős gyomorhurutban szenvedő csecsemőknél is a legkedvezőbb tapasztalatokat nyerte. Mert a meleg vízben gondosan eldolgozott Somatoset, még oly gyermekeknél is, kik már semmiféle táplálékot sem bírtak el s kiknél már a gyengeség aggasztó jelei is mutatkoztak: lassacskán fölüdültek s ismét a szokott tej táplálékhoz tértek vissza, mely utóbbiba még hosszabb időn keresztül Somatoset vegyítettek.

— **Gyűlölködő városok.** Régióta ismeretes Kecskemét és Körös versengése a hírességért. De még a versengés gyűlölködésé soha nem fajult, csak a legújabb időben, persze a körösiek részéről. Amióta ugyanis az Első alföldi csatagyár r. t. gyártüzei révén a kecskeméti világhírre vergődtek, azóta a körösi ember messze elkerüli a kecskeméti, mert szörnyen elfutná a mérge, és az elkeveredés, ha szemtől-szembe találkoznék vele. A kecskeméti gyár újságja már 116 ezer példányban jelenik meg. Tessék kérni mutatványszámot a Barack-Híradóból.

TÖRVÉNYSZÉK.

Fenyő Sándor ügye.

Budapest, okt. 20.

Fenyő Sándor ügyében a kir. ítélőtábla ma délelőtt 11 órakor hirdette ki az ítéletet. A tábla Fenyő büntetését kilenc hónapról hat havi börtönnre szálította le.

Soós bíró ügye a Kurián.

Sós bíró ügyében a Kurián a tárgyalás mai második napja azzal tett el, hogy a védő előadta a semmisségi okokat.

TÁVIRATOK.

A tibeti egyezmény.

London, okt. 20.

Az indiai minisztérium egészen alaplatannak mondja a Reuter-ügynökségnek azt a jelentését, hogy a Csumbivölgy megszállása 75 évre van tervezve.

A román királyi család utazása.

Bukarest, okt. 20.

A királyi család tegnap este a jászil ünnepségekről ismét visszatért Siniájába.

Cyrril nagyherceg Olaszországban.

Pétervár, okt. 20.

Cyrril nagyherceg ma este egészege teljes helyreállítására Olaszországba utazott.

KÖZGAZDASÁG.

Közvágóhídi sertesvásár. (Hivatalos jelentés déli tizenkét óráról.) Tegnapról maradt 99 sertés, 48 süldő, ma érkezett 841 sertés, 61 süldő, 13 malac. Déli tizenkét óráig elkelt 75 sertés, 1 süldő. Mai árak: Elsőrendű öreg 92 korona, fiatal nehéz 96—99 korona, közepminőségű 92 korona. A vásár közepes volt.

A budapesti gabonafőzsde. A déli gabona határidőüzlet irányzata nyugodt. 1 órakor a következők voltak a záróárfolyamok: Buza októberre 10.22—10.23. Buza áprilisra 10.62—10.63. Rozs októberre 7.63—7.64. Rozs áprilisra 8.06—8.07. Zab októberre 6.94—6.95. Zab áprilisra 7.34—7.35. Tengeri májusra 7.47—7.48. Repce augusztusra 11.45—11.50.

A budapesti értéktőzsde. A mai előtőzsdén az üzlet nem volt egyforma, mintán a két hitelrészvény gyöngült, az államvasut keresettárgyá vált és a javulás zárlatig tartott maradt, továbbá élénk üzlet fejlődött Erzsébet Szanatórium-sorsjegyekben, melyek ismét emelkedő irányzattal zárultak.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Irtá: V. L.

A derék ur azon kezdte, hogy a zsidó katonákat a följobbalók figyelmébe ajánlotta, mert Oroszországban nincsen se nihilista, se anarkista, se szocialista, ha van, ez egyetlen gyűjtőnév alá sorozható: zsidó.

Aztán megszorította a zsidók tartózkodási, utazási, foglalkozási törvényeit, kiűldözte még azokat is, akiknek az ukapjuk Oroszországban született és végül megcsinálta Kisenyevet, a kisenyevi borzasztó mézárulást.

Ez az egy fenevad több embert öletett meg, mint a spanyol inkvizíció és a francia rémuralom együttvéve, hozzá nem számítva az orosz-japán háború tömeges áldozatait, akik mind ennek a vérengző állatnak tervei, céljai és gaz politikája miatt véreztek el.

Mikor látta, hogy a zsidók kipusztítása nem sikerül, de célra sem vezet, akkor fondorkodta ki a japán kérdés elmergesítését.

Ezeket olvasta a herceg azokból az iratokból, amelyeket Szasszanov tett eléje.

De történtek egyebek is, amiket a herceg nem olvashatott onnan.

A kisenyevi rémes éjszakán történt. A fellázított, leitatott vad tömeg javában gyilkolt, rabolt, pusztított és becsuteltetett.

Egy husz-huszonöt részes fiatal parasztból álló csoport főleg ebben virtuskodott, oda törték be, ahol szép asszonyt, leányt tudtak és megbecsuteltetették, aztán megölték a szerencsétleneket, akiknek ez a halál akkor már csak megváltás volt.

(Folyt. köv.)

Hallatlan olcsón

körültek eladára november hó 1-éig
teljesült raktár miatt, az alant felsorolt
ruha öltönyekre való

szövetek.

1 öltönyre való 3 méter házi gyártmány... 3.50 ft
1 öltönyre való 3 méter házi kamarn... különféle
színekben... 3 ft-től 7 ft-ig
1 öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány... 4 ft-től 8 ft-ig
Fekete szalonöböl szövetek... 7 ft-től 9 ft-ig
Télikabát-ra való finom házi gyártmány szövet,
különféle színekben... 3 ft-től 12 ft-ig
Különlegességek női kosztümé szövetekben.
Megrendelések vidékre a szin megjelölésével utánvét mellett pontosan
csaküldöttnek. A jó minőségű cégem 30 évi
jó hírneve kezekedik. A nem teljes árú kirárolom
vagy a pénzt visszafizetem.

Weisz Miksa

postónagyruház

Budapest, Király-utca 17.

Aranyérbántalmaknál Haemorrhoiden **Nodulin**
kupok Evid idő múlva megintedek az igen
súlyos, valamint az 1901 beteges állapotot.
Fajdalomoktól kórosok. A leggyorsabb siker. Egy
doboznak ára, használati utasítással együtt 4 kor
(Utánvétellel is).
— Kapható: — a Nagy. kir. gyógyszerárban
Budapest, V. ker., Marokkói-utca 2. szám.
Postai szétküldés naponta kétszer.

Somatose

előzid bőségsége
a has tápanyagát tartal-
mazza (széleskörűen és
is) mindenféle
kórosan előforduló per-
alában,
a lehető legjobb

erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
vesztett el egyidejűleg,
mellékanyagok, idegrendszer
patológiai, gyomorbeteg-
sége, gyermekbetegsége,
szélgyökös, székrekedé-
s, stb., stb.,

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
székrekedéskor erősen
ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
árban és drogeriában.
Csak eredeti csomagolá-
sában valódi.

Postaküldés azelőtt
bayer fr. és léssa, Elberfeld.

Nagy meglepetés!

Seha az életben ilyen alkalom. 500 darab
csak 1 forint 50 kr-ért. Egy gyönyörű aranyozott
50 órára felhúzó ponton járó óra lánccal együtt
melynek p. járása 3-évig járhat 1 divatos helyen
földi utazkodó, 3 db. igen finom székkel. 1 eleg.
gyűrt uraknak vagy hölgyeknek imit. nemességek. 1
szivarszopka borostyánkővel. 1 eleg. női táska (újdon-
ság). 1 gyönyörű szék tolettukör. 1 pénztárca bőrből.
1 zsebkes kockákkal. 1 pár kékű. 3 db. mellgomb.
minden egyike doublearanyból patent árral. 1 gyönyörű
képes album a világ 36 legcsodásabb képeivel. 5 tréfás
tárgy. nagy vidámságot kelt fiatal és öregek között.
1 rendkívül hasznos levelem. 20 db. levelezéshoz
szükséges tárgy és még 200 db. a háztartásban nél-
külözhetetlen különböző tárgyak. Ezen tárgyak az órá-
val együtt, mely egy csomagban megéri a pénzt csak
1 ft 60 kr-ba kerülnek. Szétküldés utánvét mellett
vagy az árza, előzetes leküldés ellen a központi
árcsár által.

CH. JUNGWIRTH, Krakau A. 125.
U. L. Meg nem felelő a pénz visszaidatni, tehát
kockázat teljesen kizárva.

Exzterga-paók, furógépek, öllők,
szatuk, fuvók, mindenféle

• új és használt gépek •
és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composioxió)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy választék gépezijak, szivattyúk
és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.

(a nyugati teherpályaudvarral szemben).

Telefon 34-36.

Vesz és elad ócskavasát, szerszámokat,
teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok újakra
becseréltetnek.

Műfestő és vegytisztító

url., nöl. és gyer-
mekruhák részére.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

GYÁSZRUHÁK 24 ÓRA ALATT FESTETNEK.

FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 5. VIII. kerület. Népszínház-
utca 15. szám és VIII. ker. Szigetvári-utca 6. szám.

Videki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Hirdetéseket

felvesz

a kiadóhivatal.

Kapható Budapesten: **Vogel Gyula**, VI. Andrassy-ut 20. **Gyarmathy G.**,
IV., Kalvin-tér 1. sz. **Németh Manó**, VII., Szövet-ég-utca 26. szám és
vidéken minden előkelő tüzser- és csomag-üzletben.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben hányszor hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkészítőben

Felolvasó szerkesztő:

LOSVA HUGO.

Magjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőségében.

Egy szenzációs sajtóper.

A miniszterelnök a bíróság előtt.

A piszkos üzlet.

Sajnos, a péküzletekről van ezúttal szó. Nem ugyan az elárúsító bolthelyiségekről, amelyekre bizony rá férne imitt-amott egy kis tisztogatás; ezúttal a műhelyek tisztaságát is csak úgy mellékesen említjük, amelyről már ugyis sok szó volt, mert ezek az odúk, amelyek egyúttal a személyzet lakhelyiségei is, melegágyai a piszoknak és szennynek. De igenis beszélni fogunk, mert lehetetlen szó nélkül megállni, arról a gázságról, amelyet pékmester uramék segédjeikkel együtt követtek el és amely gázságoknak sajnos a közönség adta meg az árát.

Aktuális lett ez a dolog abból az alkalomból, hogy a büntető bíróság most tárgyalja a péksegédek vendettáját. Ezek a jó fiúk majd hogy nem halálra ítélték egy társukat, aki vonakodott az ő céljaikat szolgálni. A tárgyaló teremben elhangzott vallomások szörnyű dolgokról rántották le a leplet.

Kitűnt ugyanis, hogy a legutóbbi nagy pékszájratot a segédek a mester urak kedvéért csinálták, akik csak abban az esetben voltak hajlandók nekik fizetésemeletést adni, hogy ezáltal indokoltnak látszassék az ő áremelésük is.

Hasznuk azonban a mester uraknak nem minden tekintetben volt ebből a szép reményekkel kecsgettető manipulációból. A segédek látva azt, hogy mestereik az ő piszkos üzelmekhez az ő segítségüket veszik igénybe, most már hatalmasoknak érezték magukat és eme hatalmukat a mester urakkal éreztették is. Szervezetük ügyelt a mester urak gyöngéire és ezeknek az általános sakkbantartásával óriási pénzt zsarolt ki tőlük, amit aztán a mester urak nem késtek a közönség zsebéből újra a magukéba vándoroltatni. Folytonos áremelések révén ugy zsarolták a közönséget, amint szipolyozták őket segédek.

Ha aztán már valamelyik mester, akinek jobb érzése mégis erőt vett pénzvágán, ki akarta magát vonni akár a segédek hatalma, akár a kötelező mesterkartell alól, ugy maga az ipartestület átyamestere Spolarits ur küldte reája a felbérelt segédek, akik aztán ablakokat

törttek és boltberendezéseket romboltak széjjel. Sőt még attól sem riadtak vissza, hogy az ellenkező kolléga kemencéjét puskaporral megrakott tepsikkel robbantsák fel.

Ilyenek az állapotok tehát a pékek és segédek között. Varjak azok, amelyek nem vágják ki egymás szemét, sőt piszkos üzleteik közös hasznán szépen megosztzkodnak.

Te pedig közönség fizess!

Fizess meg a kedélyeskedő gyerekek mulatozási költségeit, engedd, hogy bóródet nyuzzák le azok, akiknek te mindennapi fogyasztója vagy s akik inkább vannak reád szorulva, mint te ő reájuk.

De térjünk már egyszer magunkba. Ne kiabáljunk ezen gázságok láttára, mindig rendőrt után. A hatósági beavatkozást ezek az urak nem sokra becsülik, a paragrafusok emberei nekik nem sokat árthatnak. Hanem igenis törjön ellenük a fogyasztó közönség és iparkodjék megteremteni a módot arra, hogy a pékurak lássák be már egyszer, hogy nem a közönség van ő éretük, hanem megfordítva. Oly sokszor beszélünk már erről és megvitattuk az ügyet minden oldalról, hogy most már elég a szóból, tenni kell valamit.

Teendők között pedig a legelső: a pékmester urak megrendszabályozása. Hadd érezzék már egyszer ők a közönség hatalmát, amelyet ez szintén ki tud fejteni, ha ily célra egyesül.

VILÁGKRÓNIKA.

Berczik Árpád lemondása.

Berczik Árpádnak lemondásáról felhivatalosan ezeket jelentik: Berczik Árpád miniszteri tanácsos hivataloskodásának 40-ik évét betöltvén, beadta lemondását. A miniszterelnökség sajtóosztályának keletkezése óta tagja volt, hová őt gróf Andrássy Gyula a belügyminiszteriumból átvette. A sajtóosztályt 34 év óta főnöki minőségben vezette; miniszteri tanácsosná Tisza Kálmán nevezte ki.

Az osztályt, bir szerint, eddigi helyettese, Ürmösy Miklós osztálytanácsos fogja vezetni.

A bécsi gyilkos házaspár.

Mint Bécsből jelentik, az igazságügy-miniszter már Párisba küldte a külügy-miniszterium útján a Klein-házaspár kiadására vonatkozó megkeresést.

Illetékes helyen azt hiszik, hogy a kiadási eljárás nem fog tovább tartani 10—12 napnál és legkésőbb két hét múlva a gyilkosok már Bécsben lesznek.

A bécsi rendőrség most az iránt folytatja a nyomozást, hogy hova lettek a meggyilkolt Szikora értékpapirjai, amelyeknek egy listáját megtalálták a meggyilkolt irományai között.

A lista azonban nem megbízható mert több évtized előtt lett összeállítva és időközben maga Szikora a legnagyobb részűket eladta és közben másokat vásárolt. Így például jelentkezett a rendőrségnek ember, aki beigazolta, hogy a listán lévő egyik sorsjegyet már 15 év előtt vásárolta a most meggyilkolt Szikorától.

Kinyomozták azt a mosónőt is, akinél a gyilkosok a véres ruhákat kimosatták. A ruhákat előbb Kleiné odahaza kimosata és azon vizesen adta mosónőnek, ami neki feltűnt ugyan, de semmi rosszszat nem sejtett.

Vám- és kereskedelmi konferencia.

Bécsből jelentik, hogy a Fremdenblatt híre szerint ma kezdődött a vám- és kereskedelmi osztrák-magyar konferencia, mely a német-vámszerződésen résztvevő kiküldötteknek adandó utasításokat illetőleg tanácskozik.

Az országos katolikus nagygyűlés.

Budapest, október 21.

Ma délelőtt 10 óra után nyílt meg a Vigadó nagytermében az ötödik országos katolikus nagygyűlés.

A délszaki növényekkel, cimerekkal és zászlókkal szépen díszített óriási terem már jóval a megnyitás előtt szépszámú közönség töltötte meg, úgy hogy azoknak, akik a belvárosi főplébániatemplomban gróf Csáky Károly váci püspök celebrálta szent miséről és Veni Sancterrel csak 10 óra körül jöttek a nagygyűlésre, alig volt helyük.

A vörös drapériával díszített elnöki emelvényen azalatt már elfoglalták a helyüket Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, akinek a széke fölő gyönyörű fehér selyem baldachint készítettek, továbbá dr. Kohl Medárd, Bende Imre, Bubics Zsigmond, gróf Csáky Károly, báró Hornig Károly, Dessewffy Sándor, gróf Majláth Gusztáv, dr. Radnay Farkas, gróf Széchenyi Miklós, dr. Városvy Gyula, Szemerecsényi Pál római-katolikus püspökök, Fehér Ipoly paunonhalmi főpápa, a kalocsai érsekség nevében Majorossy püspök érseki helynök, Mihályi Viktor görögkatolikus érsek, Firczák Gyula, Hosszu Vazul, Szabó János, dr. Radu Demeter görögkatolikus püspökök, gróf Zichy Nándor, János és Aladár, a Majláth- és Usekanyics-családok tagjai és Márkus József főpolgármester.

A gyűlés megnyitása előtt az Opera énekkara Dombay Artur tanár vezetésével az Oh Szent Péter... kezdetű egyházi dalt és a Himnuszot adta elő, amegeni öbölben.

lyet a gyűlés tagjai állva hallgattak végig.

Ezután gróf Zichy János állott fel szólastra, aki hosszú, magasan szárnyaló beszéddel, amelyben összetartásra buzdítja a magyar katolikuságot, megnyitotta a gyűlést. Azután az ő ajánlatára Vaszary Kolost, Bubics Zsigmondot, Dessewffy Sándort, gróf Majláth Gusztávot, Fehér Ipolyt, Mihályi Viktort, Hosszu Vazult és gróf Zichy Nándort díszelnökökül választották.

A választás után, amelynél az egybegyűlteket gróf Majláth Gusztávot és Zichy Nándort lelkesen megéljenzették, dr. Hosszu Vazul lugosi görög szertartású katolikus püspök megkezdte szabad előadását *A katolikusok egysége a pápasághoz való ragaszkodásban* címmel.

Utána dr. Rajner Lajos pápai kamarás a katolikusok egysége a hazafiságban, majd Wolafka Nándor címzetes püspök *A katolikusok egysége a Mária-tiszteletben* címmel tartottak előadásokat.

Mind a három nagy figyelemmel hallgatott szónokot előadásai befejeztével lelkesen ünnepelte a nagygyűlés.

A gyűlést holnap folytatják.

Az orosz-japán háború.

Azt a csendet, mely a minapi véres ütközetet követte, még mindig nem zavarja semmi. Az oroszok visszavonulnak és Mukdent lázas sietséggel tovább erősítik, úgy hogy az már valósággal erődítés jellegét kapja, a japánok pedig ugyanolyan sietséggel igyekeznek csapatukat rendbe hozni.

Közeben Port-Arthurból az a hír érkezik, hogy Stössel tábornok felajánlotta a japánoknak a részleges kapitulációt, amit ezek azonban nem fogadtak el.

Ma a következő táviratok érkeztek hozzánk:

A harotér helyzete.

Tokio, okt. 21.

A mandsuországi hadsereg főhadiszállásáról tegnap érkezett távirati jelentés a harotér helyzetét a következőképpen írja le: A jobb hadsereg középső oszlopa tegnap megtámadta a Tunsziaput megszállva tartó ellenséges lovasságot és azt elűzte onnan, de egy kisebb ellenséges gyalogcsapat visszatért az állásba. Az ellenség még megszállva tartja Veiton-sant. Tizenkilencedikén reggel Kouk-vancsiá közelében jobb hadseregünkől jobbra két zászló ellenséges gyalogcsapatot láttak. Ugy látszik, hogy még tartalék van mögöttük, melynek nagyságát most kutatják. A bal hadsereg előtt minden esendes, de időről-időre ott is láz az ellenség csapatainkra. 18-án éjjel megtámadta az ellenség a bal oszlopot, de visszaverett.

A kelet-tengeri hajóraj.

Skagen, okt. 21.

Az orosz kelet-tengeri hajóraj egy része este 6 órakor felvonta horgonyát. A többi hajó még itt horgonyzik a skageni öbölben.

Port-Arthur ostroma.

London, okt. 21.

Port-Arthur ostromáról azt jelentik, hogy az ostrom tizenhét napja óta előrehaladt. A japánok, kínaiakkal a vár körül erősségeket építettek, hogy azokból a gyolagság esetleges előrenyomulását fedezhessék. Jelenleg csupán tüzési párbajok folynak és előőrsök csatáznak. A kínaiak beszélik, hogy a japánoknak sikerült a tengerészeti rakétától öt mérföldnyire északra lévő pozíciókban ágyukat föllátni. A port-arthuri milícia nem vesz részt a csatákban, hanem mindössze az utcákon teljesít őrszolgálatot. A helyőrséget a bónapok óta tartó ostrom nagyon kimerítette. A város tele van sebesültekkel. A helyőrség azonban bizakodik, hogy *Kuropalkin* föl fogja menteni.

London, okt. 21.

A Sahó mellett ismét aránylag esendő van. A két ellenfél a folyó két partján szemben áll egymással. Az oroszok a folyó északi partján tanyáznak, míg a japánok a déli partig hatoltak előre. A Sahó megáradt s minthogy hidak nincsenek rajta, az átkelés csak katonai hidakkal lehetséges. Az utak is járhatatlanok, különösen a tüzési részre. Hogy a fáradtságos harcok után a katonáknak pihenése legyen, valamint azért is, hogy a veszteségeket pótolják, úgy látszik, több napos esendő lesz a harc-tér.

London, okt. 21.

Oku és *Nodzu* a Sahó jobbpartján 10-ike óta megtámadták az oroszokat. *Kuroki* frontján teljes nyugalom van, azt hiszik, hogy *Kuropalkin* a támadást ismételni fogja. A mukdeni főhadiszállásról azt jelentik, hogy a *Miscsenko* tábornok vezetése alatt álló csapatok a legújabb csatákban ismét fényesen kitűntek magukat.

London, okt. 21.

A kelet-ázsiai harcok eseményeinél nagyobb érdeklődést kelt a balti flotta, amely tegnap délután véglegesen elhagyta a kikötőt és holnap vagy szombaton el fog hajózni Dover előtt. A Tokióból érkező jelentések szerint ott is a harcoknál nagyobb érdeklődéssel tárgyalják a balti flotta elindulását. Az ottani lapok azt remélik, hogy még mielőtt a balti tengeri flotta januárban Kelet-Ázsiába érkezik, Port-Arthurt a japánok el fogják foglalni.

London, okt. 21.

Az *Express* jelentése szerint Pétervártól *Rosdjedstvenszky* tengernagy ellen megindult az úszkálódás s nem tartják kizártnak, hogy ellenségeinek sikerül majd visszahívását kieszközölni, mire flottájával Gibraltárig érkezik.

London, okt. 21.

A *Standard*nak jelentik Tokióból tegnapról: Itt kétségbevonják, hogy a balti hajóraj valóban Kelet-Ázsiába jön, de a lapok kijelentik, hogy a japán hajóhad körül azon, hogy fogadhatja. A port-arthuri kikötőben lévő orosz hajók úgy ücszölnek, mintha a japánok nem kell ügyet vetni, még akkor sem, ha Port-Arthur a keleti tengeri hajóhad megközelítésekor el sem esett. Japánország főképpen az iránt érdeklődik, hogy minő utirányt vesz a hajóraj, mert ez alkalmat ad annak megállapítására, hogy miképpen fogják föl az egyes államok a nemlegességet.

A kolera Oroszországban.

Pétervár, okt. 21.

A kolera állapotáról a következőket jelentik: A Bajkálon túl lévő területen szeptember 10-től október 17-ig csak egy megbetegedés fordult elő. Ugyanebben az időben Bakuban is apadási észlelték. Szatavóban szeptember tizenegyedikétől október hetedikéig tíz megbetegedés fordult elő, amelyek közül három halálos végű volt. Az asztrahani kormányzóságban újabb betegek nincsenek. A Volga jobb partján. Astrahánnal szemben október 14-től 16-ig három betegedett meg. Szamara vidékén új betegek nincsenek. Megállapították némi újabb koleraeseteket Novi Uszenekben és a szamarai kerület hat falvában, valamint Nikolajevszk és Buzsulukban. A szamarai kormányzóságot ezért kolera-járványosnak nyilvánították.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 21-én.

Az ülést féltenegykor nyitja meg az elnök.

A napirendhez az első szónok *Sághy Gyula*: Közgazdasági és közjogi szempontból bírálja a javaslatot. A közjogi szempontot nem kicsinyli le, mint ezt Ballagi Géza tette. Günther tegnapi leleplezéseit fontosnak és súlyosnak tartja s amit Rosenberg előző ezekre mondott, nem fogadja el.

Rosenberg Gyula: Az benne van a javaslatban!

Sághy Gyula: Ha megtörtént és igaz, amit az olasz földművelésügyi miniszter mondott, a kormány felelőssége kettős súlytal csik elbírálás alá. A mostani javaslatnak nincsen semmiféle közgazdasági előnye, sőt hátránnyal jár a borkereskedelemre. A paktumnak etikai és erkölcsi kötelező ereje mindenesetre van, ha jogi obligát nem is tulajdonítanak neki. (Zaj a jobboldalon.)

Kubik Béla: Halljuk! Csendet kérek!

Az elnök (csenget): A képviselő urat vitarendezői tisztsége nem jogosítja fel arra, hogy itt gyűlködjék felettem. Ha nem alkalmazkodik a házszabályokhoz, más rendszabályokhoz fogok nyulni.

Kubik Béla: Ne ordítgasson rám!

Az elnök: Ezért az imparlamentáris kifejezésért rendreutasítom!

Kereskényhi Ferenc: Elbirjal! (Zaj a jobboldalon. Egy hang: Szégyelje magát!)

Sághy Gyula: Tovább beszél a paktumról és nem fogadja el azt az okoskodást, hogy a kormányt nem terheli a múlt kormány által kötött paktum. Beszéde többi részében a kormány eljárását bírálja s arra a konklúzióra jut, hogy a kormány részéről ez esetben törvénysértés történt. Azután Nagy Ferencel polemizál, kinek a törvényt magyarázó distinkcióját szörszállhasogatásnak tartja s legkevésbé alkalmasnak arra, hogy a kormány törvénytelen eljárását igazolja. Semmi különös oka nem volt a kormánynak, hogy megsértse a törvényt. Hiszen még az is mód lett volna, hogy a közös vámtarifát külön magyar vámtarifa gyanánt beterjeszti a Háznak, azt is elfogadták volna, lett volna ezzel — mondvasinált — magyar vámtarifának, a kecske is jóllakik, a káposzta is megmarad. De ököllet vágni a jog és törvényesség arcába, nem maradhat bosszualatlanul. Széll Kálmán a közös vámterületnek volt a híve, de tudta, hogy csak akkor köthet jó vám-szerződést Ausztriával, ha a kezében az önálló vámterület fegyvere. Készen is volt, nem is ojtette el a garanciákat. Az ellenzék nem keveri össze a politikai célokat a gazdasági szempontokkal: erre nincs is szükség. De éppen ellenkezőleg, a kormány keveri össze a politikai tendenciákat a gazdaságiakkal. A mi álláspontunk: legyen önálló vámterület, mert szükségünk van rá. A kormány: Magyarország ne csak politikailag, hanem gazdaságilag is ki legyen szolgáltatva Ausztriának.

Gubányi Miklós: Mamelukok! Eladjátok a hazát!

Madarász József: A császár parancsol nekik, nem a király!

Sághy Gyula: Nem fogadja el a javaslatot.

Az elnök lefűggeszti az ülést.

Szünet után *Kubik Béla* becsánatot kér a Háztól a *Sághy Gyula* beszéde alatt lejártszót jelenet miatt. Elmondja, hogy hangos beszélgetést hallott s mivel az elnök mással volt elfoglalva s nem ügyelt a tanácskozás menetére, kötelességének tartotta, hogy a rendezavarásra fölhívja a figyelmét. Tette ezt annál inkább, mert nem is a Ház valamelyik tagja zavarja a csendet, hanem Fényes László ur, a gyorsíróda főnöke, akiről tudvalevő, hogy szívesen vesz ilyen előjogokat magának. Ezt akarta elmondani.

Utána *Zboray Miklós* beszél az olasz provizóriumról.

Zboray Miklós azt fejtegeti, hogy az 1890. évi XXX. törvények rendelkezéseit csak törvény útján lehet hatályon kívül helyezni, nem pedig diplomáciai egyezményekkel és kormányrendelettel.

Nem vitatja most azt, hogy a paktum mennyiben kötelező a kormánynak és mennyiben nem, noha Széll Kálmán mi-

nisterebők korábban politikai és magánbecsületét kötötte a javaslat megtartásához.

Kiss Ernő: Meg is tartotta!

Zboray Miklós: Ezt nem is vitatja.

Az a kérdés csupán, hogy a viszonyosság meg van-e sértve. Mert ő maga elismeri, hogy az 1890. évi XXX. törvények értelmében fenn lehet tartani a közös vámterületet, de át lehet lépni az önálló vámterület tényleges állapotába is, de a függetlenségi párt, amely az önálló vámterület mellett foglalt állást, az 1890-iki törvény egyik bekezdése alapján jogosan vitathatja, hogy a viszonyosság meg van sértve. Hosszabban foglalkozik azután Nagy Ferenc minapi beszédével s vele szemben azt bizonyítja, hogy az önálló autonóm-vámterület a kormánynak régben meg kellett volna csinálnia és bemutatnia. Hivatkozik Széll Kálmánra, aki kijelentette, hogy már az olasz-német és francia kereskedelmi szerződés megkötése előtt s készen kell lenni az autonóm vámterületnek. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a néppártok.)

Kovács Pál: Meglepte őt, hogy a szabadelvű párt eddigi szokásai ellenére a mostani javaslat tárgyalásánál két szónokot állított ki. Ebből azt következteti, hogy a provizóriumról szóló törvényjavaslatnak sok bibije és jogosan megálmadható frontja van, mert bőséges fölvilágosításokra és erős védelemre van szükség. Azt vitatja, hogy itt nem ideiglenes szerződésről, hanem hosszabb időre, végleg megkötött szerződésről van szó. Ezt a javaslat-szövegezésé is mutatja. Erősen kifogásolja, hogy Széll Kálmán nem jelenik meg a Házban, holott most legkedvesebb szülőteréről van szó.

Gajári Géza: Miért buktatták meg Majd itt lenne!

Kaas Ivor báró: A taloldal buktatta meg Széllt, nem mi!

Gajári Géza: Ti obstruáltok, nem mi!

Kovács Pál kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Az elnök azt javasolja, hogy a Ház holnap folytassa a provizórium tárgyalását.

Lovász Márton: Nem akarja, hogy meglepjék a Házat a Tisza-féle revíziós indítvány tárgyalásával. Azt kérdezi tehát az elnöktől, hogy Tisza indítvány mikor tűzik napirendre?

Az elnök azt feleli, hogy arról a jövő hét elején ad fölvilágosítást.

A Ház az elnök napirendi javaslatát elfogadja, mire az ülés véget ért.

Szenzációs sajtópör.

Budapest, okt. 21.

A budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtbíró-ság a mai napra tűzte ki annak a sajtópörnek a tárgyalását, amelyet a likvidált *Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank* volt vezetősége indított *Fényes László* hírlapíró ellen. A pörre az a cikksorozat adott okot, amelyet a bank likvidálása alkalmából *Fényes* a *Székesfehérvári és Vidéke* című lapban tett közzé.

E cikksorozatban a *Gazemberek* és a *Gazemberek büntérsai* cím alatt keményen támadta az igazgatóságot és a felügyelő-bizottság tagjait. Főképpen Bauer Mór, a Wiener Bankverein elnökét, aki az Iparbank alelnöke volt, *Tisza István* miniszterelnököt, aki elnök volt és *Schwarz Félix*, *Posch Gyula* igazgatókat. Azt állította, hogy a vezetőség rossz-hiszeműen vezette az ügyeket, a leg-ágyafurább csalással dögöszték el a mérlegben a román petróleumforrások cím alatt elköltött összeget, a törvényt celtudatosan kijátszották és így tovább. A sértő cikkek miatt a vezetőség tagjai *Fényes* ellen rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt sajtópört indítottak.

A tárgyaláson *Zsitray Leó* kuriai bíró elnökölt, a vádat dr. Nagy Dezső ügyvéd képviselte, a védelmet pedig dr. Bródy Ernő látta el.

A tárgyalás iránt érthető nagy érdeklődés nyilvánult. A folyosókat teljesen ellepte a tömeg és a terembe csak a „kiválasztottak” juthattak be.

Tíz óra felé járt az idő, mikor az ítélőtábla megjelent a teremben és kezdetét vette a tárgyalás.

Az elnök: A mai napra kitűztük annak a pörnek a tárgyalását, amelyet a

Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank indított *Fényes László* hírlapíró ellen. Megállapítom, hogy a felek megjelentek. Az elnök *Fényes Lászlót* a sorompó előtt idézi:

— Hány éves?
— 32.
— Mi a vallása?
— Református.
— Foglalkozása?
— Hírlapíró.
— Melyik lapnál dolgozik?
— Egyiknél sem vagyok állandó munkatárs.

— Milyen iskolákat végzett?
— Gyógyszerészeti egyetemet.
— Büntetve volt-e már?
— Igen, párvádál vétsége miatt egy ízben.

— Sajtóvétségért nem?
— Nem.

Konstatálja a bíróság, hogy a panaszosok közül megjelent gróf Tisza István, báró Rozsner Ervin, gróf Széchenyi Imre, Beöthy László, Schwarz Félix, Kubinyi Géza, Posch Gyula, Szécsi Pál, Lederer Sándor meghalt és dr. Nagy Dezső, a magánpanaszosok képviselője bejelentette, hogy helyette az ügyet folytatja az eljárást.

Ezután hozzáfogtak az esküdtzék megalkotásához.

Az esküdték megalkotásánál mind két fél élt a visszavetési joggal.

Jelentkezik az ügyész.

Eközben megjelent a budapesti királyi ügyész-ség vezetője, dr. Geguss Gusztáv főügyész-helyettes is, aki bejelentette, hogy nyilatkozni kíván.

Geguss: A mai tárgyalásról a törvényszék értesítette az ügyészséget, ezért megjelent, hogy esetleg képviselje a vádat. Erre nézve nyilatkozatát a bpt. 41. szakasza szerint később teszi meg.

A védő: Az ügyész-ség eddig, bár kétszer állott módjában nyilatkozni, nem vállalta el a képviselőt és így az most meg nem engedhető.

Az elnök: A törvény értelmében a bíróságnak nincs jogában az ügyész-ségtől az engedélyt megtagadni.

Fényes László bizonyítani akar.

A bíróság ezután a vádhatározat rendelkező részét ismertette, amely *Fényes* husz rendbeli rágalmazás miatt vád alá helyezi.

Az elnök: Miután megértette a vádat, nyilatkozzék: bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Elvállalja a sajtójogi felelősséget?

— Igen, mint szerző, mert a cikksorozatot én irtam.

— Ha ön irta, miért nem bűnös?

— Mert amit irtam, igaz és bizonyítani tudom, ha a bíróság megengedi ezt nekem.

— A vizsgálóbíró előtt is így nyilatkozott harmadfél év óta?

— Igen.

— Tehát a bizonyítás beszerzésére elég ideje volt?

— Igen.

— És a vizsgálóbíró megengedte a bizonyítékok előterjesztését?

— Megengedte, azonban én taktikai szempontból jónak láttam a tanúmat csak a főtárgyalásra beidézni. Szükségem tartottam a könyvek megvizsgálását, a váltótárak áttekintését, mert csak így állapítható meg a rágalmazás. Ez a pör lényege, görünc és től-bőzör kértem a vizsgálat során a szakértői szemlét, de nem rendelték el. Így hát a hamis mérleg fennforgását nem állapíthattam meg. Pedig ezt a törvény előírja. Eltiltottak engem attól, hogy a könyveket megvizsgáljak, mert üzleti titok és mert szegény vagyok; így, ha elítélnék, a vizsgálat költségeit nem tudom majd fedezni.

A lapok magatartása.

— Honnan vette ön az információit a cikkek megírásához?

— A részvényesek felhívást intéztek a lapokhoz, hogy védjék meg őket az igazgatóság összejártszása ellen. Mikor láttam, hogy a fővárosi lapok, amelyek kis bankok bukását közlik és egy 20 milliós bukásról hallgatnak, érdeklődni kezdtem a dolg iránt. Közben erősebb és erősebb cikkeket irtam, objektív. Végre, mikor láttam, hogy a közérdekű ügygel a sajtó nem akar foglalkozni, irtam meg a *Gazemberek* és a *Gazemberek büntérsai* című cikkeket. Ezt a

Ki öhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályú huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán
főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

A zsebrákok ellen.

Közeletünk háztartásába hiába invitáljuk a kedves vendégeket: a jóllétet és a boldogulást, betoppannak a hivatlanok; a szükség és hű kísérelje, a drágaság.

Itt vannak és ki nem lehet őket tuszkolni: Elnyújtózkodnak éléskamránkban, leülnek asztalunk mellé s nem törődnek velünk, felfalják előlünk az ételt, ami magunk és családunk táplálására volna szánva. Nekünk alig jut valami kis maradék.

Felbőszülünk a szemtelen toladók látására s mindenünnen hallatszik a fenyegetés: „Ki kell dobni őket!” Igen ám, csak hogyha sikerülne őket az ajtón kialszólítani, menten visszatérnek az ablakon át. Amilyen fenegyerek a mi vendégeink. Se jó szóra, se fenyegetésre nem hallgatnak s oly erőseknek érzik magukat, hogy kényelmükben nem engedik magukat zavartatni.

Bele kell nyugodnunk, hogy itt maradnak, mert meg nem változtathatjuk. De arról már gondoskodhatunk, hogy ne vegyenek el tőlünk mindent s maradjon nekünk annyi, amennyi fentartásunkhoz kell.

Vagyis, hogy ne folytassuk tovább a képletes beszédet, szent igaz, hogy az idén nincs annyi ennivalónk, mint máskor s így természetes, hogy az élelmiszerek ára felszökik. Miként a világot tengelyéből ki nem forgathatjuk, úgy nem áll tehetségünkben az sem, hogy kevés élelmiszerből épp oly bőségesen lássuk el magunkat, mint sokból. Jobban keresik az élelmiszereket, mert kevesebb

és ennek elmaradhatatlan következménye, hogy minden élelmicikk, még az is, ami bőven van, megdrágul, mert az utóbbi a hiányzó részbeni pótlására szolgál.

A drágulás e természetes fejleményei ellen egy szava sem lehet annak, aki az adás-vevés, a kínálat-kereslet megingathatlan elveit ismeri. Itt csak a viszonyokban való beletörődésnek, a kiadások csökkentésének van helye; vagyis egyedül helyes az az útmutatás, melyet a közmondás ad: „Addig nyújtózkodjál, ameddig a takaród ér.”

Csak hogy ezt az amugy is rövid takarót lelketlen uzsorások még inkább megkurtítják. S már nem a viszonyok természetes fejlődésének következménye, hogy a kínálat oly magasan hordja a fejét, mikép a kereslet e szédítő magasságba alig tud feltekinteni. Azok a kufárok, kiknek minden baj jó arra, hogy belőle tőkét kovácsoljanak, felhasználják a silány viszonyok közé jutott nép nyomorát, hogy hizzanak rajta.

Nekik nem elég, hogy a nép csak kinosan vergődve képes magát felszínen tartani, nem elég, hogy a nélkülözések elviselésére az igényeket szigorúan fegyelmeznie kell, ők még többet akarnak: azt, hogy e zavarosban a legkövérebb halakat fogdoshassák s amikor mások éheznek, ők tülön túl tömhessék magukat.

Az uzsora e fajtájánál veszélyesebbet nem ismerünk. Mert ha a szükség törvényt bont, legelsőbbben a nyomorossága bontja azt. Veszedelemes játékot űznek, akik így teszik próbára a nép türelmét.

Bünt követnénk el, ha a hibákért a kereskedelmet okolnánk, azt a zsenge lábón, alig haladó kereskedelmet, amelyet nemzetgazdaságunk fejlesztése érdekében támogatni mindenkinél hazafias kötelessége.

Ám a kereskedelemnek ama parazitái ellen, akik kiaknázva a nép kénytelenségét, azt anyagilag tönkre akarják tenni, ki akarják belőle facsarni utolsó fillérét és ki akarják szipolyozni életeterejét: ezek ellen a zsebrákok ellen meg kell védeni a népet s a legkeményebben, a legkérhetetlenebbül kell velük szemben eljárni.

Jerencz József
KERESKEDŐVIZ
KAPHATÓ MINDENHOL

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi huzás már **december 1-én**

Főnyeremények: **10000, 15000, 20000, 25000, 30000, 40000 és 100000 korona.**

Évenként három huzás:
Minden sorsjegy 65 évig játszik.
Sorsjegyek pontosan a hivatalos árfolyamon kaphatók a:

Kereskedelmi és Iparbanknál
Csengery-utca 4.

Hirek.

Rendkívüli választmányi ülés.

A nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület 1904. október hó 12-én az egyesület saját helyiségében rendkívüli választmányi ülést tartott, melyen 32 tag felvétele, egyidejűleg elhatározott, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy rövid időn keresztül a tagok száma rendkívül szaporodott, s minthogy erősen képviselve van az önálló iparos és kereskedelmi osztály, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak, nemkülönben a magánhivataltok: Bevezetett a már rendelkezésre álló Budapesti Hírlap, Magyarország, Pesti Napló, Budapesti Napló, Az Ujság, Budapest, Vasvármegye, Friss Ujság napilap, Zala helyilap, Mátyás Diák, Új Idők, Vasárnapi képes és szépirodalmi lapok, Kakas Márton, Magyar Figaró, Borszem Jankó, Uram Bátyám, lapokon kívül a Magyar Kereskedők Lapja, Magántisztviselők Lapja, Magyar Ipar, Honi Ipar, Zalai Közlöny, Keszthelyi Hírlap, Zala megye, Ország-Világ lapok. Ezen ülés alkalmával elhatározott, hogy az egyesület néhány Szalay Mihály érdeműs elnöke sirja Minden-szentek alkalmából kivilágíttassék, valamint, hogy az egyesület tagjai gyászlobogó alatt kegyeletük lerovása céljából a sirhoz kivonuljanak, hol gyászbeszéd fog tartatni. Miért is az egyesületi tagok ezután felkéretnek, hogy november hó 1-én, Mindenszentek napján délután 2 órára minél számosabban az egyesület helyiségében gyűlekezni sziveskedjenek.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása.

Folyó hó 20-án lezajlott megyebizottsági tag választás következő eredménynyel zárult: az I. kerületbe megválasztott Deák Péter, Tripammer Gyula; a II. kerületbe Lengyel Lajos, dr. Friedl Ödön, dr. Fábián Zsigmond; a III. kerületbe Hegedűs László és Buncom József. Dr. Fábián Zsigmond és Buncom József, akik Remete Géza és Szedlmayer László helyett választottak meg megyebizottsági tagoknak először képviselik a város közönségét a megyei közgyűlésen.

Egyesületek híre.

A kereskedő ifjak önképző körének helyisége megnyílt s így a kereskedő ifjak eme kedvelt szórakozási helye ismét rendelkezésére áll a tagoknak.

Házasság.

Pecely József október hó 23-án tartja esküvőjét Tancenberger János helybeli lakos kedves leányával Hedvig kisasszonnyal.

Mányai Aranka Kassán.

Mányai Aranka koloratur énekesnő, ki a múlt évi szezonban városunkban ért el nagy sikereket, jelenleg a kassai nemzeti színházban aratja a babérokat. Mányai a kassai közönség kedvence, mit méltán megérdemel.

Cipőgyár.

A régi sörház épületében a Ledoszkzy cég cipőgyárat létesít, mely a napokban kezd meg üzemét.

Cirkusz.

A cirkusz előadásai napról-napra látogatottabbak. Jelenleg négy birok-mester is vonza a közönséget. Az előadások művészi módon állanak.

Kellemetlen meglepetés.

Bizony mindig ki van téve az ember ilyeneknek, főleg ha nagyon mélyen alussza az illető az igazak álmát. Ilyen kellemetlen meglepetés érte tegnap reggel Deusch Jakab Hunyady-utcai lakos vasúti mozdonyvezetőt is, kinek az éj folyamán az előszobában volt bundáját ellopták. A tolvajt keresik.

Az Izr. Jótékony Nőegylet nagy szabású baba- és kézimunka kiállítását 1904. nov. 5-én és 6-án lesz megtartva.
Nagy látványosság a mesevilágból.

Az őszi élet.

Levelek hullása, madarak távozása mindmennyi előjele az ősznek, dacára annak, hogy borongós idő után szép napok járnak, társadalmilag is konstatahatjuk, hogy itt az ősz. Az ifjúsági egyesületek mozgolódnak, a nőegyletek lázasan készülődnek más-milyen mulatságok már előre vetik árnyékukat. Az idei szezon sem fog a múltévi mögött maradni. Jele annak, hogy még az ősz folyamán két baba-kiállítás is lesz. De legbiztosabb jele az ősznek a táncanfolyam megnyitása, melynek vezetője Mayersberg Frida táncművész, a madarak távozásával érkezik hozzánk. Lesz tehát elég szórakozása az ifjúságnak, csak legyen elhez kellő összeg is.

A koldusbíró.

Nagy ur a koldusok rongyos hadában a koldusbíró. Ott a cepák, az imperator. Hanem azért mégis nem respektálják a koldusok a kiváltságát különösen mikor maga teszi meg bírónak. A városi szegényházban is ez volt oka annak a verekedésnek, mely testileg nyomorult emberek között folyt le. Két koldus asszony összeveszett és az egyik férfi bírónak tolta fel magát közéjük, minek az lett a vége, hogy a bírót az asszonyok alaposan helyben hagyták. A helybenhagyott megfogadta, hogy lemond a bíróságról.

Táncoló majmok.

Piszkos, züllött, nyomorult alakok járták az utcákat. Két asszony és egy férfi. Mindegyik egy lesóványodott majmot vezetett. A kis rabszolgáknak vaskarika volt a nyakukon, amelyre lánc volt fűzve, olyan szánalmat gerjesztő módon pislogáltak az ostromra, amely gazdáik kezében suhogott. Megszólt a ház előtt a dob, lecsapott az ostrom a nyomorult állatra, amely bukásból lányt és táncolt az utcagyerekek nagy gyönyörűségére. A jobb érzésű emberek undorral fordultak el az állatkinzót, munkátlan kóborlóktól, akik a nyomorult állatokat egyik utcából a másikba hurcolták. „Táncolj Jancsi” ezt a két magyar szót tudták és ismételték, ez volt a refrainje annak az állati bódulásnak, amelylyel

a majmoknak talp alá való muzsikát szolgáltattak. Mennyei parázsa és ezen a szegény országban! A magunk szegényei élnek, a majomtáncolatok kalapjába meg hullik a garas és az állatkinzásért, amelyért be kellene zárni az utjára csavargót, fizet a magyar. Verje el a portája elől minden jobb érzésű ember az ilyen népet, amely a kulturát csufolja, s egy nyomorult majom eseten ugatásával keresi a kenyerét. Ne engedje meg senki, hogy gyerekek az állatkinzásban gyönyörködjenek.

Új kibocsátású sorsjegyek. A felső és a királyi védnöksége alatt álló budapesti tudóbeteg szanatórium egyesület javára kibocsátott Erzsébet szanatórium sorsjegyek a legjobb tőkebefektetési alkalmat, a legkisebb kockázati spekulációt és a legnagyobb nyereséget biztosítják. Játékterve kitűnő. A sorsjegyek árfolyama már eddig is folyton emelkedik, de

az árfolyamuk még ezután is emelkedni fog és pedig sokkal erősebben, mint a többi forgalomban levő sorsjegyek. Felhívjuk figyelmét a Kereskedelmi és Iparbank mai hirdetésére.

A mellékletét felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Okleveles kisasszony jutányosan tanít, aquarell v. olajfestést selyemre, fára, posztóra, porcelánra, s végre fa- és bársonybeégetést. — Cím: Nádor utca 14.

HIRDETÉSEK

felvétetnek
a lapkiadóhivatalában.

Hazafiság!

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai gyártmány vagy termény után nyúl, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot. Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „petáncsi” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Vendéglősök figyelmébe:**Szállagos boros üvegek:**

1 literes	36 Dll.
1/2 "	28 "
0.3 "	24 "
0.2 "	20 "

korona h teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

!Olcsó árak!

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától feljebb.

Függő lámpák

— 4 koronától feljebb.

KRAUSZ és FARKAS

könyvnyomda
papirkereskedés
könyvkötészet

üzletikönyv-raktár

„Nagykanizsai Friss Újság”

szerkesztősége és kiadóhivatala

NAGYKANIZSA, városi palota.

Lampionok

minden alakban,
különbféle színekben.

Levélpapírok

dobozokban.

Legjobb minőségű

író- és rajzszerkek.

Már
AZ ELSŐ

próbarendelés mindenkit

meggyőző

áraink olcsóságáról

munkáink

izléses

és

pontos

kiviteléről.

előkészítést csak együttesen lehet elvégezni. Ismertem a bank viszonyait, állításaim azonban csak a könyvekkel bizonyíthatóak. Ezért provokáltam a sajtópárt. Lehet, hogy egyik-másik dolgot tévedtem, könnyelműen jártam el, azért ítélnék el, amde meg vagyok győződve, hogy tévedésből szó sem lehet, minden szavam tényeken alapszik, amit tanuimmal igazolhatok.

A részvényesek szereplése.

— A cikkek megírása előtt miként győződött ön meg arról, hogy igazat ír?
— A részvényesek győztek meg.
— Megmondták a részvényeseknek, hogy közérdekből nyilvánosság elő akarja hozni az ügyet?
— Igen és már csak ezért is szívesen informáltak.
— Szerepeltek ezek a részvényesek a közérdekből?
— Igen és súlyos vádakkal illették az igazgatóságot!
— Hát aztán mi történt?
— En a részvényesekkel történeteket nem tudom.
— És miért nem jelentette be a részvényesek?
— Háromszor is bejelentettem, de a vizsgálóbíró nem hallgatta ki őket.
— Mert nem kérte a beidézésüket.
— Kértem, hanem elutasították azzal, hogy a tanuk vallomásai lényegtelennek látszanak.

Ezután az inkriminált cikkek felolvasására került a sor. A cikkek ismertetése hosszabb időt vett igénybe.

A két cikk felolvasása után az elnök a bíróság elé idézte Fényest:

— Ez az a két cikk, amelyekért a felelősséget elvállalja?

Fényes: Ezek azok.

Az elnök ismertetett a kereskedelmi és váltótörvényesek átiratát, amelyben a cégjegyzésből hitelesen igazolja, hogy a magánpanaszosok csakugyan igazgatósági, illetőleg felügyelő-bizottsági tagjai voltak a likvidált banknak.

Ugyancsak az elnök bejelenti, hogy a fő tárgyalás előtt a védő beadványt intézett hozzá, amelyben számos tanu beidézését kéri. Az elnök úgy határozott, hogy csak két tanu idéz meg, a többiek megidézését pedig az esküdtbíró határozatáról tette függővé. Kérde a védőt, kívánja-e a bizonyítást és milyen irányban?

Dr. Bródy védő: Igenis kívánom és megjelölöm a bizonyítékokat is. Hivatkozhatnám arra, hogy jogom van erre, mert a panaszosok megegyeztek. Nem csírom ki tőlük ezt a nyilatkozatot, mert van más törvényes alapon és ez a közérdek. Egy nyilvános számadásra vonatkozó intézet sáfárkodása közérdeki ügy. Fényes cikkeinek célja a közérdek megvédelmezése volt akkor, amikor az Ipar- és Kereskedelmi Bank dolgával foglalkozott. Jogos magánérdekre nem hivatkozom, mert hiszen Fényes nem volt részvényes.

Bizonyítékul felajánlom a bejelentett tanukat, akik az inkriminált cikk állításait igazolják. Bizonyítani kívánok okiratokkal és szakértőknek kihallgatásával, megnevezve az ellenőrző szakértőt is. Kijelentem, hogy engem nem érdekel az, hogy a vádlók nagy urak és vendégek egyszerű hirdapíró, nem érdekel a szenzáció, mert itt polgárok ülnek. (Az esküdték felé mutat.)

Az elnök: Ugyan kérem, hiszen most még csak velem beszél. Ráér még azt a magas hangot használni.

Bródy: Leszállok a magas hangról és kérem Schvartz Félix, Posch Gyula igazgatók, egyúttal az összes főmagánvádlóknak a kihallgatását. Mint tanu bejelentem: Bauer Mórt, a Wiener Bankverein igazgatóját, aki ennél a banknál alelnök volt, a romániai petroleum-társaság igazgatóját, Wolf Hugót, Stern Károlyt, dr. Bezilla Nándort, Tábas Gyula szabadkai ügyvédet, Uray Adolfot, dr. Scheffer Józsefet, Szepessy Sándort, Fülöp Béla hivatalnokot, Káthy Nándor, Faltenecker Nándor, Hübnér Károly székesfehérvári bankigazgatókat, dr. Czövek Lajost, végül ellenőrző szakértőként Greiner Jenő közgazdász szakértő kihallgatását.

Az okiratok közül kérem fölolvadni az Ipar és Kereskedelmi Bank alapszabályait, kiderül belőle, hogy ez a bank kormánységi részese, tisztán magyar iparvállalatokba becsúszhatók, tehát kijátszotta a törvényt, mikor a romániai petroleumforrásokkal sáfárko-

dott, a bank részvényeseinek értékeztetését kiküldött tagok körlevélét, amelyben az igazgatóságot teszik felelőssé, a „Székesfehérvár és Vidéke” e lapunk ama példányait, amelyek ezzel az ügyvel foglalkoznak, a székesfehérvári bíróság egy fölneműt ítéletét, amely számos összefüggésben van a mai váddal. Egy angol vállalat prospektusát, amelyből kitétni, hogy a részvények tőkáját indokolatlanul hét millióval fölemelték szédelési alapon. Végül, hogy Tisza ebben az ügyben minő szerepet játszott, annak igazolására kérem a bank február 18-iki közgyűléséről szóló jegyzőkönyv ama részének felolvasását, amely az ő beszédét tartalmazza, továbbá Tisza Bauerhez intézett levelét, amely igazolja, hogy Tisza a közvéleményt elaltatta.

A szakértői bizonyítás szempontjából a vizsgálóbíró a védelmet elutasította, ezért kérem, méltóztassék a bank összes könyveit szakértőkkel megvizsgáltatni és megengedni, hogy ellenőrző szakértőt jelentsen be.

Dr. Nagy Dezső, a magánvádlók képviselője maga is kéri, hogy bizonyító eljárást megengedjék és hogy főmagánvádlókat kihallgassák. A bíróság visszavonult tanácskozásm, hogy határozzon, megengedje-e a bizonyítási eljárást.

Felbizonyítás.

A bíróság a bizonyítás kérdésében úgy határozott, hogy mivel a sértettek maguk is kívánták a valódiság bizonyítását, másrészt, mert nyilvános számadásra kötelezett vállalatról van szó, közérdekből is elrendeli a bíróság a valódiság bizonyítását. A bizonyításra elegendőnek tartja a bíróság Kempfner Miklós hites törvényszéki könyvszakértőnek és Hócsai György dr., Szepessy Sándor és Fülöp Sándor tanuknak a kihallgatását. A bíróság a védő által kihallgatni kért számos bejelentett tanut, a felolvasni kért okiratokat és újságcikkeket nem tartja bizonyításra alkalmasnak és ezért a védő kérelmét elutasítja. De elutasítja azt a kérelmét is, hogy a magánpanaszosokat, mint tanukat kihallgassa.

Dr. Bródy semmisségi panaszt jelent be a végzés ellen.

Kempfner Miklós törvényszéki könyvszakértő előadja, hogy ő a vizsgálóbíróval megjelent a felszámolás alatt levő bank helyiségében, ahol a felszámoló rendelkezésére bocsátották az összes könyveket. A vizsgálóbíró őt kérdésre kért a szakértőtől választ.

És a szakértők az összes kérdésekre mindent rendben találtak.

A szakértői vélemény előterjesztése után eleinte dr. Bródy, majd később Fényes Jászó intézett kérdéseket a szakértőkhöz.

— Mondja csak, szakértő ur? — szól Fényes: A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank által alapított nemzetközi kölcsönfinanszírozó-részvénytársaság, amely azóta szintén felszámolt, — mennyit fizetett be alapításhoz a társaság részvényeire?

A szakértő: A nemzetközi kölcsönfinanszírozó-részvénytársaság főkönyvében 119 ezer forint szerepel.

Fényes: Ime, becsatolok egy közjegyzőileg hitelesített és a bank igazgatói által aláírt okmányt, amely szerint ez az összeg a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank könyveiben már egy millió és száztizenkilencezer forinttal szerepel.

Az elnök félbeszakítja Fényest, aki felindulva leül és így szól:

— A bíróság elűtött engem összes tanuimmal, elzárta engem összes bizonyítékaimtól, hátha most ilyen hiteles és minden kétséget kizáró módon igaznam biztosító okiratot mutatok föl a az elnök ur most sem engedi meg, hogy bizonyítsak, kijelentem, hogy az egész tárgyalás ideje alatt egy szót sem fogok felelni.

BUDAPESTI HIREK.

— **Sirköteleplezés.** Dr. Bárczy István tanácsnok kezdeményezésére községi tanácsok és tanítók adakozásából néhai Szabó Károly volt tanügyi osztályvezető sirja fölé hazai sárga márványból díszes emlékkövet állítottak, amelynek ünnepélyes leleplezése jövő vasárnap, a hó 30-ikán délelőtt tizenegy órakor fog megtörténni a kerepesi-uti

temetőben. Az ünnepi szónoklatot dr. Bárczy István tanácsnok fogja tartani; a gyászünnepélyen azonkívül a Tanítók Otthona vegyes kar dalárdája fog működni, végre Móra István alkalmi költeményét fogják szavalni. A nagyon díszes és szívszerű emlékmű 3.5 méter magas és a boldogult Szabó Károly relief-képmását mutatja művészi kivitelben.

— **Foglalkoztató-műhely Obudán.** A III. kerületi előjáróság a jövő hónapban átköltözik azokba az ideiglenes helyiségekbe, amelyeket számára a volt katonai ruharaktári épületben arra az időtartamra rendeztek be, amíg az előjárósági épület elkészül. A költözködés által megüresedő épületrész lebontása után még egy különálló földszinti kis épület marad rendelkezésre, amelynek használatára egy jótékonyági egyesület kért engedélyt, mert ott foglalkoztató-műhelyt szándékozik berendezni. Az előjáróság pártoló előterjesztése alapján a tanács ezt a kérelmet teljesítette.

Soós bíró ügye.

Budapest, okt. 21.

A Kuria ma, a tárgyalás harmadik napján kihirdette végzését a megvesztegetés büntetése miatt háromévi fegyházra ítélte dr. Soós Kálmán törvényszéki bíró és Schwarcz Ábrahám ügynök bűnpörében, akit mint bűnszolgát egy hónapi fegyházzal sújtott a királyi tábla.

A Kuria az összes alaki és anyagi semmisségi okokat alaptalannak találta és visszautasította. A megokolás egyebek közt kimondotta, hogy a bíróság nem tévedett a büntetendő cselekmény megállapításánál és minősítésénél.

A Bucz Lajos táblai bíró érdekeltsegére vonatkozó semmisségi okot a megokolás szintén alaptalannak mondja, mert a bíró résztvevő ugyanabban a tanácsban, amely Soós bíró vád alá helyezését, majd letartóztatását elrendelte, de a felhozott hatvanötödik szakasz nem a királyi táblára vonatkozik, ahol vádtanács nincs.

HIREK MINDENFELŐL

— **A Taussig-ócg osödjé.** Egy bécsei táviratunk jelenti: A lapok híre szerint a fizetése képtelen S. Taussig-ócg hitelezőinek tegnap tartott gyűlése haladékat adott november 10-éig.

— **A trónörökös otthon.** Bécsből jelentik nekünk: Ferenc Ferdinánd főherceg, aki a felsége képviseletében résztvevő a szász király drezdai temetésén, tegnap este onnan visszatért Chlumecba.

— **Utánzat minden pemetőf-cukorka** Réthy név nélkül.

— **Mi a különbség** az özvegyasszony, az asszony, a leány és az Első Alföldi Cognacgyár részvénytársaság kecskeméti gyárában főzött barack-különlegesek között? Az özvegyasszonynak volt párja, az asszonynak van párja, a leánynak lesz párja, de a kecskeméti barackkülönlegességeinek nincs párja! Ezért kénje a gyár vezetőségétől a „Barack Hiradó”, mely ingyen és bérmentve küldetik.

REGÉNY AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.
Irt: V. L.

A Nikoláj-utca sarkán egy félelmetes ház állott.

Abban különbözött a többi kisenyvi zsidóháztól, hogy nem agyagból volt összetakolva és náddal kevert sárral fedve, hanem kőépület volt, eszerpfedéllel, tiszta és csinos.

Malakow Zollner Áron, a zsidó hit-

község feje lakott itten egyetlen leányával, Mirjámmal.

Malakow nemcsak hajlékának tisztaságával különbözött többi hitsorsosától, hanem életmódja is eltért a többiekétől.

Míg a többiek visszavonultán éltek, csakis családjuknak és eneg a hitsorsos szomszéd társaságát sem keresték, azzal is csak az imaházban és ünnepek alkalmával kerültek össze, addig Malakow Zollner, aki az ősi zaidónév mellé a reádott orosz nevet is viselte, még a zsidó-negyeden tul is közlekedett az oroszokkal, akik szívesen közlekedtek és beszélgettek vele.

Mert Malakow Zollner, akinek éles-észisége szerezte a Malakow melléknevet, igen okos, nagyon kőpzett ember volt, mindenhez értett és mindenben tudott tanácsot adni, sőt tanácsai elég jők voltak, aki megfogadta őket, rendszert hasznát is látta.

Még a kisenyvi egyetlen ügyvéd helyébe is sokszor Malakow Zollner került mint tanácsadó, aki azután, ha csak lehetett, a civakodó feleket kibékítette, megköttette velük a békés egyezséget. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti gabonátözsde. A déli gabona-határidőüzlet irányzata lanyha. 1 órakor a következők voltak a záróárak: Buza októberre 10.14—10.15. Buza ápriliara 10.54—10.55. Rozs októberre 7.62—7.63. Rozs ápriliara 7.98—7.99. Zab októberre 6.92—6.93. Zab ápriliara 7.33—7.34. Tengeri májusra 7.41—7.42. Repce augusztusra 11.40—11.50.

A kézzáru-üzlet menete: Öt fillérig olcsóbb áron elkel 17.000 métermázsza buza. Rozs és zab változatlan. Tengeri 2½ fillérrel csökkent. Felmondattott 5000 mm. buza, 1000 mm. rozs, a hónap 26-án leendő átvételre.

A budapesti értéktözsde. A mai előtörsdén, dacára, hogy nem fejlődhetett élénkobb forgalom, a szilárd jellegű azonban megmaradt, tekintettel arra, hogy külföldről újabb jelentések érkeztek és a magyar politikai helyzetet kedvezőbben ítélték meg. Magyar hitelrészvények bécsi vételre előnyben részesültek. Kötetett: Osztrák hitel 668.75—671. Magyar hitel 782—784.25. Jelzálogbank 515—515.75. Rimamurányi 527.25—529. Osztrák-magyar államvasut 649.25—650. Magyar villamosági részvénytársaság 300—301. Erzsébet-Szannatörvény-sorsjegye 8.72½—8.75.

Közbiztonsági sörtesvásár. (Hivatalos jelentés déli tizenkét óráról.) Tegnapról maradt 253 darab sörtes, 28 darab süldő és 5 darab malac. Ma érkezett 383 darab sörtes és 142 darab süldő. Összesen 636 darab sörtes, 170 darab süldő és 5 darab malac. Déli tizenkét óráig eladtak 303 darab sörtest, 23 darab süldőt és 5 darab malacot. Mai árak: Öreg sörtes, elsőrendű 93; fiatal, nehéz 96—99; középminőségű 90—96; könnyű 88—90; süldő 84—92; malac 88. A vásár élénk volt.

Eszterga-padok, furógépek, üllők, satuk, fuvók, mindennemű

• új és használt gépek •
és közli szerzőszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composoloxio)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy választék gépszíjak, szivattyúk és csövekben.

Grünspan Izidor.

Budapest, V., Váci-ut 24.

(a nyugotti tehorgályaúdvarral szemben).

Telefon 34—36.

Vás és olad ócskavasát, szerszámokat, teljes műhely-bereendezéseket.

Használt gépek és szerszámok újakra haszereltnének.

kerésnek eladása november hó 1-éig
túlszárított raktár miatt, az alatt felső-
rult finom ártományokra való

1 Bőnyre való 3 méter hosszú gyártmány... 3.50 ft
1 Bőnyre való 3 méter hosszú kamara... különféle
színekben ... 5 ft-től 7 ft-ig
1 Bőnyre való 3 méter hosszú angol gyártmány ... 6 ft-től 8 ft-ig
Fekete szalonbőnyre szövetek ... 7 ft-től 9 ft-ig
Tollkabátba való bőnműanyag gyártmányú szövék,
különféle színekben ... 5 ft-től 12 ft-ig

Műveltségesegek néi kosztatma szövetekben. Megrendelések vidékre a szitu megjelölésével utánvél mellett pontosan eszközölhetnek. A jó minőségért céleg 30 évi jó hirtve kezekedik. A most tiszta Árs kisarállam vagy a pénzt visszakiadó.

FERFLAK és NŐKNEK

a legminkább heveny és idült fo-
lyásoknál befőcsenkendezés nélkül
a legbiztosabb gyógyszernek a
„SZANID-LABDACSOX”
bizonyítatik. Egy üveg 100 labdac-
s tartalommal és pontos használati utá-
sítással a korona. Vidékre 6 korona
előlegez beklődés vagy utánvéte-
lés mellett diszkrétén küld a

„Magyar Király” gyógyszerár Bpest
V., Marokkai-utca 2. Erzsébet-tér sarok.

ohra az életheben ilyen alkalom. 500 darab
lak 1 forint 80 krót. Egy gyönyörű aranyozott
éskészlet felkötött pontosan járó óra láncsal együtt
nyitnak p. Járásért 3-évig jótállék 1 dívatos súlyam
tá akkénted, 3 drb. íngem ánoim zsebkendő. 1 eleg.
fürő uraknak vagy hölgyeknek imit. nemcsakövel. 1
ívanzipka borostyánkövel. 1 eleg. áll mellűt (zsem-
1. gyönyörű asztal teltetőkör. 1 pénztára bőrből.
zsebek köntőlökkel. 1 pár késétő. 3 drb. meligomb.
enyedik doublearanyból patent zárral. 1 gyönyörű
pes album a világ 86 legaszob képeivel. 5 tréfás
tyg, nagy vírándágot kell Satál és öregek részére.
rendkiehű hasznos levelező. 20 drb. levelezéshez
bükkös tárgy és még 200 drb a hástartásban né-
látohatodan külsőbező tárgy, Ezen tárgyak me örä-
együtt, mely egy magában megéri a pénst csak
rt 80 krba kötelnék. Ezétküldés utánveit mellélt
egy az ősmeg előzetes beküldés ellen a központi
Árnáh Állal.

H. JUNGWIRTH, Krakau A. 125.
 L. Meg nem felelőért a pénz visszaadatik, tehát
 kockázat teljesen kizárva.

Sómatose

oldható bűntöbbsége
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tejérfélténye és
sú) majdnem istelen,
hűnyen oldható por-
alakban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
vieszmarradt egyéneknek,
mellhatagoknak, idegbe-
geknek, gyomrabetek-
nek, gyomrágyasoknak,
angol bérban szenvedő
gyermekeknek, gyögyalók-
nak stb., stb.,

Vas-Sómatose

alakjában különösen
sápkórban
szanvedőknek erősítő-
lag ajánlva.
*Sómatose nagy mértékben
emeli az érvágyat.*
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csomag-
olásban valódi.

Festőházának ezalótt
Bayar Fr. és társa, Elberfeld.

ummi hólyag 12 db fin. min. kisebb 1 ft
ummi hólyag 12 „ „ nagyobb 1.50
ummi hólyag 12 „ legf. kisebb 1.50, 2 ft
ummi hólyag 12 „ „ nagy 2.50 és 3 ft
apot americain (rövid) 12 db legf. 2.50 ft
athólyag 12 db legf. 2.-, 3.-, 4.-, 5.- ft
intagilytemény 25 drb legf. összerakásban 4 ft
EVERIP 12 drb legfin. legvékonyabb és
legkellemesebb férfi csizma 5 ft
brvűtő legjobb rugóval drbjá 2.3 és 5 ft
uspensor (herotarto) drbjá 25, 50 kr. és 1 ft
lana-ty (nyilvánj ellen) drbjá 2.50 és 3.50
rigátor teljesen felszerelve 1.30 és 2 ft

LAPTER M. BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-körút 12.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

~~~~~ SZÁSZERUHÁK 24 ÓRA ALATT FESTETNEK. ~~~~~

VI44ki meşhizadek uontosan 4s (1) xosan esyküzältetmek

Видеа: Материјална постојаност и југословенски социјализам.

felvez
a kiadóhivatal

Kapható Budapesten: **Vogel Gyula**, VI., Andrássy-ut 29. **Gyarmathy G.**,
IV., Kálvin-tér 1. sz. **Németh Manó**, VII., Szövetség-utca 26. szám és
vidéken minden előkelő fűszer- és csemege-üzletben.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben átszámítva egy hónap 60 fillér
Vidékre postai küldéssel egy hónap 1 korona 20 fillér

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkészítője.

Felolvasó szerkesztői

LOSVA SZÜCS.

Megjelenik naponta korán reggel.

Rövidített a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén
nyomdájában.

Egy plébános öngyilkossága. Fényes Lászlót elítélték.

Pénz beszél...

Régi magyar közmondás az, hogy pénz beszél, kutya ugat. Csakhogy míg mi elfelejtettük, vagy nem akarjuk ismerni, addig a nemzetiségek a legalaposabban kihasználják ennek a közmondásnak a tanulságát és a maguk, meg idegenből hozott pénzek segítségével magukhoz váltják a magyar földet és kitelepitik róla a magyart.

Ez a vértelen, de eredményében nazunkra annál borzasztóbb háboru már évek óta folyik a nemzetiség-lakta vidékeken, a felföldön épp úgy, mint délen és ott ugyanazon szívós buzgalommal, mint Erdélyben, tótok, oláhok, szászok, románok összefognak, egyes helyeken segít nekik a bevándorolt orosz, lengyel, meg román zsidó, hogy pedig a támadás minden oldalról egyenlő és felekezeti szempontból is nemzetközi legyen, az egész mozgalom koronájának tekinthetők azok a holt-kéz vásárlások, melyeket a Franciaországba kiűzött jezsuiták, meg kongregációsok eszközölnek szerte az országban.

A magyar föld így jut lassan, de biztosan idegen kézre, oka ennek pedig főként az, hogy pénzintézetek, kicsinyek és nagyok csak az ügyre gondolnak, hazafias áldozatkészséget és törekvést, mint a német, orosz és román pénzintézeteknél, a mieinknél ugyancsak a legkritikább esetben tapasztalhatunk. A legerélyesebben folyik az idegen betelepítés a székelyföldön.

A Székely Társaság egy minapi ülésén dr. Fényesi S. a hitelügyről tartott felolvasást.

A felolvasó kimutatta, hogy a magyar föld 68 százaléka kötött birtok, latifundium, s csak a többi szabad forgalom tárgya. Ebben a tekintetben az európai államok között mi állunk a legkedvezőtlenebbül. A székelyföld legsúlyosabb baja azonban, a rendetlen hitelviszonyokban keresendő.

Kimutatta, hogy míg a nemzetiségi bankok 95 millió forintot helyeznek el jelzálogos alapon, addig a magyar pénzintézetek csak 11 és fél milliót helyeznek el ilyenformán. Az eladósodott birtok így lassan, de annál biztosabban nemzetiségi kézre kerül. És a magyar föld máhohogy nem a magyaroké lesz. Ez az eredmény egyfelől a nemzetiségi ügynö-

kök évek óta folytatott ferszerü munkájának fényes sikerét jelenti, másfelől a magyar és székely faj éllhetetlensége melett bizonyít.

Minden nagyobb erdélyi városban egy-egy titkos ágense lappang a vakond módjára dolgozó nemzetiségi pénzintézeteknek. Ügyvéd, birtokos, lelkész és más efféle békés polgári foglalkozást űznek. Jól beszélnek anyanyelvünket; sima, kedves modoru emberek, akik könnyen hozzáférnek megszorult népünkhöz s lassan-lassan behálózják. Jól tudják, ki van megszorulva és még jobban, hogy kitől — mit várhatnak. Kilesik az alkalmas pillanatot és az áldozat önként hull karmaik közé.

Ez a módja az újabb — honfoglalásnak. És mi ezt összetett kézzel nézzük és nem lázad föl vértünk és nem nyulik ki segítő kezünk elhagyott véreink után. Dr. Fényesi Soma felolvasásában kimutatta azt is, hogy miképpen lehet e bajokon radikálisan segíteni: megmenteni az adósságba süllyedt székely birtokot a magyar pénzintézetek által s parcellázva rendelkezésére bocsátani székely véreinknek, akik azt verőjékükkkel gazdagon termő földre varázsolják.

Magyar pénzintézetek! Cimbenn vannak ilyenek. De vannak-e tényleg is?

Bizony itt az ideje, hogy legyenek és hogy megmutassák, hogy vannak.

Mert amíg magyar részről okoskodunk, vagy még csak nem is okoskodunk, addig a nemzetiségek idegen ellenségeink segítségével cselekszenek.

VILÁGKRÓNIKA.

Az ellenzék készülődése.

A helyzet képe a tegnapi napon változatlan volt. A csöndes obstrukció jegyében folytatja az ellenzék a képviselőházban a provizóriumról megindult vitát. A mostani vita élén ugyanaz a csapat áll, amely a nemrégiben lezajlott nagy obstrukciót vezette.

A provizórium tárgyalása még hetekig eltarthat és a harcos csapat végső célja az, hogy vagy vonja vissza a miniszterelnök a házszabályok revíziójára irányuló indítványát, avagy pedig oszlassa föl a képviselőházat.

Az obstrukció hívei ugyanis akként vélekednek, hogy egy idei képviselőválasztás esetében könnyebb a függetlenségi párt helyzete, mert rámutathat egy törvényszegésre és a kormány erőszakosságára.

A párt régi, higgadtabb tagjai viszont

attól tartanak, hogy az újabb obstrukcióval elveszti a párt a közvélemény szimpátiáját, másrészt gyarapítja a kormány érveit a házszabályok szigorításának szükségessége mellett.

A jövő héten már ötórás ülések lesznek a képviselőházban. A vitarendezőbizottság e végből gondoskodott, hogy a jövő héten nagyobb lélegzetű szónokok fogyaszszák a tárgyalásra szánt időt.

Magyar kereskedők Belgrádban.

Tegnap délután Belgrádba érkeztek azok a magyar kereskedők és iparosok, akik a szerb kereskedőknek viszonzásul látogatásukat, amelyet a tavasszal tettek Budapestre. Kilenvenheten voltak, Jellinek Henrik, a Kereskedelmi Csarnok elnöke vezette őket. A kirándulók félháromkor értek a szerb fővárosba, ahol nagyon szívesen fogadták őket. Magyar nemzeti zászlókat lobogtatott a szél Belgrád utcáin, ami különösen érdekes, ha nem téved az az öreg belgrádi polgár, aki — mint tudósítónk jelenti — azt mondta, hogy ötven esztendő óta számtalanszor történtek a két nemzetet közösen érdeklő örömteljes és bánatos események, de a magyar nemzeti zászlót Belgrádban ötven év óta nem látta.

A fogadás fényes volt. A beszédek, amelyekkel szerbek és magyarok köszöntötték egymást, a kölcsönös barátság szükségességét, a közös érdekek fölismerését hangsúlyozták és a belgrádi újságokból látható, hogy a szerb közvélemény sokat foglalkozott ezzel a mai látogatással. Az újságok mind igen bőven írnak róla.

A pékségek vendettája.

A büntetőtörvényszék tegnap folytatta a tárgyalást Tatár Dénes és társainak bűnügyében. Az orvosszakértők meghallgatása után Polányi kir. ügyész bejelentette, hogy a lefolytatott tárgyalás adatai alapján a vádat megváltoztatja s most a vádlottak ellen magánosok elleni erőszak s ezzel halmazatban súlyos testi sértés büntette miatt emel vádat.

Budapest, okt. 22.

A német kereskedelmi szerződés.

Bécsből telefonon jelenti tudósítónk, hogy Szűgny-Marich László nagykövet ma reggel Berlinből Bécsbe érkezett. A nagykövet értesülésünk szerint oly kedvező válaszokat hozott a függő kérdésekben a német kancellártól, hogy a mai tárgyalások során nagyon fog-nak előrehaladni és ma már biztosra veszik, hogy a német megbízottak már november hó 2-án haza fognak utazni.

A gyergyói mandátum. Gyergyószentmiklósról táviratozzák: Lászlár Já-

nos képviselőjelöltnek — minden híresztelésekkel szemben így jelentik — eddig nincs ellenjelöltje.

Titokzatos bűntény.

Bologna, okt. 22.

A minap történt Bolognában, hogy Florindo Battersza kapitány szolgálja, Borbieri Cézár huszonkétéves közlegény, betört a gazdájának a hálószobájába s állítólag meg akarta ölni a kapitány ágyban fekvő feleségét. Legalább így mesélte el a dolgot az asszony, Viola Angelina. Azt vallotta, hogy sikerült kivennie a legény kezéből a revolvert, aki aztán gazdájának a hálószoba ajtaján lévő szolgálati revolverével ötször magára lőtt s rögtön meghalt.

A városban lassankint sokféle mende-monda keletkezett s végül is a hatóság kénytelen volt fölbontoltatni a már eltemetett katonát. A vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy kiderült az asszony előadásának a teljes tarthatatlansága, s mennyiben a boncolás szerint az ifjú Barbieri halálát nem öngyilkosság idézte elő. Őt sebet találtak a boncoló orvosok a holttesten, s mindegyiket különböző és egymástól távolabb helyen. Az öt sebből három föltétlenül halálos volt. Már most, az orvosok szerint, ha föltehető is, hogy valaki revolverből őt lövést tud tenni magára, teljesen lehetetlen, hogy legyen ereje a fegyvert egyik kezéből a másikba venni. A sebek pedig nem eredhettek egy kézből lévő fegyvertől, mert teljesen ellentétes irányúak.

Az orvosok tehát megállapították, hogy gyilkosság és nem öngyilkosság történt s a lött sebek csatornáinak az iránya azt is világosan megmutatta, hogy a katonának feküdnie kellett, mikor össze-lövöldöztek.

A helyszíni szemle aztán mindent érthetővé tett. A kapitányné ágyán vérnyomokat, az ágyneműben pedig golyókat talált a vizsgáló-bizottság. A természetes következtetés csak is az lehetett, hogy a legény gyilkosa maga a kapitányné s hogy a gyilkosság egy légyott alkalmával történt.

Ezt a fölfogást a bíróság is magáévá tette s a kapitány feleségét tegnap letartóztatták. Az asszony állhatatosan megmarad első vallomása mellett. Különös a férjnek, Florindo kapitánynak a viselkedése, aki megbízott egy neves olasz ügyvédet, hogy pörölje be ama lapokat, amelyek kétségesnek tartották felesége ártatlanságát.

Az asszony harmincegy esztendő, négy gyermeke van és most is anyai örömeinek néz elébe.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 22-én.

Az ülést báró Feilitzsch Artur főtizenegy órákor nyitotta meg. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter nyújtott be két kisebb jelentést a vicinális vasutakról.

Az olasz provizórium.

Udvary Ferenc: Csak az általános kérdésekről akar beszélni. A kormány olyan törvénytelenséget követett el az olasz provizórium megkötésével, amelyre senki sem számított. De nem is merészelte volna ezt más megtenni, mint a miniszterelnök. A nagy törvénytelenység mellett még gazdaságilag is káros az új szerződés, mert tönkreteríti a szőlőgazdákat. Rendeletekkel kormányozni Magyarországon nem lehet. A javaslatot nem fogadják el, hanem határozati javaslatot nyújt be.

Daranyi Ferenc: A ma divó szabadelvűség rendszere, hogy nem a nagyközönség érdekeit nézik, hanem egyes csoportokét. A magyar gazdaság káros a törvénytelenül létrejött szerződés. Igen sérelmes a törvénytelen rendelet azon része is, amely elrendeli, hogy a bort vizsgálat alá kell venni. Nem szavazza meg a törvényjavaslatot.

A vajda beszél.

Eötvös Károly: Kötelességének tartja, hogy a vita mai stádiumában felszólaljon. Feladatának tartja, hogy a tiszta kérdést, amelyet a kormány párt homályba akar burkolni, világosan megmagyarázza. Mit érnek a paragrafusok és a törvények, ha nem tartjuk meg azokat. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) A kereskedelmi miniszter a külügyi dolgokban csak jegyzőkönyvvezető. (Zajos derűtség.) mert azokban csak a külügyi kormány intézkedhet. Felmerülhet az a kérdés, hogy vajon ragaszkodjon-e a magyar kormány a törvényekhez? És ha felmerül, lehet az a válasz, hogy ne ragaszkodjunk. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Ennél nagyobb nyegleség, banda-banda, észiúnté lehetősége-e? (Zajos helyeslés és taps a baloldalon.) Csalálatos, hogy nincs egy férfi sem a kormány háta mögött, aki be merné vallani, hogy a kormány csak rövid ideig él. (Derűtség.) de az alkotmány örökké. (Zajos taps a baloldalon.) A kormány irtózatosan lenézi a parlamentet. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Nem is akad ilyenre többet kormány, ha csak ilyen többség nem akad. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A miniszterelnök mullok egy asztaltársasági vacsorán. (Derűtség.) azt mondotta, hogy a mai fiatalság ledér, könnyelmű és felület. Hát milyen legyen a mai fiatalság, ha Nagy Ferenc és Ballagi Géza a jogtanácsosok. (Zajos derűtség.) Még a községi bába is tudja, (Zajos derűtség.) hogy minden dologban először azt kell nézni, hogy vajon nem sérti-e a törvényt? (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Senki sem hirdetheti, hogy a törvényeket nem kell megtartani. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Senki sem gondol az ellenzéken az obstrukcióra, önként előré kovácsolják a fegyvert. (Zajos taps a baloldalon.)

Olay Lajos: Most még nincs obstrukció, de lesz a revízió. (Zaj a jobboldalon.)

Eötvös Károly: Az ellenzéknek hazafias kötelessége a törvénytelenséget megakadályozni, ha ezt nem teszik, úgy gazemberek. (Zajos taps a baloldalon.) A miniszterelnök utja örűtség, amelyet tovább tenni nem lehet. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A 450.000 hektoliter bor miatt sörítették meg talán a törvényt? Ez annyira fontos, életbevágó dolog! (Zajos helyeslés a baloldalon.) Nagy Ferenc az alkotmányt magasabb és alacsonyabb szempontokból bírálja. Hát vannak az alkotmányban magasabb és nem magasabb szempontok? Az alkotmányt tisztelni kell, még Ballagi Géza professzornak is. (Zajos derűtség.)

Ballagi Géza: Tessék a kormányt vád alá helyezni. (Nagy zaj az egész Házban.)

Eötvös Károly: Vád alá helyezni csak bukott kormányt lehet. (Ellentmondások jobbról.)

Az elnök: Csendet kérek, mert névszerint fogom a képviselő urakat megszólítani. (Zaj.)

Várady Károly: Ismerjük egymást! (Zajos derűtség.)

Eötvös Károly: Nem azért kötötték meg a szerződést, hogy a hegyaljai bort megmentsék. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter: Azt hiszi, hogy a Ház közvéleménye kialakult a tárgyalás alatt álló javaslatról. A Ház nagyobb része beismeri a javaslatnak közgazdasági értékét, de viszont azt is megállapították, hogy törvénytelen volt követelt el.

Eötvös Károly: Hát beismeri?

Hieronymi miniszter: Erről már nyilatkozott. Most csupán Eötvös beszédére akar reflektálni. Beismeri, hogy nem a 450.000 métermázsas bor behozatala vitte rá a szerződés megkötésére, nem is a Hegyalja érdeke, amelyet különben a szívében visel, hanem az indította a szerződés megkötésére, hogy Olaszországgal való kereskedelmi és gazdasági viszonyunk meg ne szakadjon, vagy meg ne romoljon. Mert az a tapasztalása, hogy ha egy gazdasági viszony megszakadt, azt sokkal nehezebb újra megkötni, mint iniciálni. (Tetűzés, helyeslés jobbról.) Ha tehát ipart és kereskedelmet fejleszteni akarunk, akkor a külfölddel fenálló gazdasági viszonyunkat föllátozni nem szabad. Ami pedig a magyar kormány befolyását és akaratát illeti, elismeri, hogy egy szerződés kötésénél sok akarat jön számba, de őt azért senki sem dirigálja. (Tetűzés jobbról.) Ezután Eötvösnek arra a kérdésre felel, hogy mi az a kéjegy? A külföldi szerződéseket a külügyminiszterek írják alá. Ezek azonban nem egyedül, hanem szakeladókcal tárgyalnak. Amikor megállapodtak és elkészült a tervezet, a szakeladók aláírják és ez a kéjegy. Az 1899: XXX. törvények szövegezéséről megalkotása óta egyre vitatkoztak, mert a szövegezés szerencsétlen. Az ellenzék tudta, hogyan akar a kormány a külföldi szerződések dolgában tárgyalni, miért nem szólt föl akkor és azelőtt? Ez kötelessége lett volna. (Fölkiáltások balról: Hiszen nem volt tárgyalás alatt!)

Márten Eötvös igazságos mértékkel. Amikor a kormány elfoglalta helyét, nagy zavarok voltak és azért kötött szerződést, hogy még inkább össze ne bonyolítsa a helyzetet. (Helyeslés jobbról.) Az 1899: XXX. törvények csak ugyan papiros biztosítéka az önálló vámtérületnek, amelynek a szőlő különben nem híve, de a kormány azért ezt a biztosítékot nem rontotta le. Szerinte az önálló vámtérület az ország érdekei ellen van. (Fölkiáltások balról.) Ez nem igaz! és ne kívánják tőle, hogy az önálló vámtérület mellett propagandát csináljon. Még egyszer kéri a javaslat elfogadását. (Élénk helyeslés jobbról.)

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Eötvös Károly szavai értelmét igazítja helyre. Azt vitatja, hogy az önálló vámtérület föllátozása igenis nagy érdeke az országnak és a kormány büncöl rója föl, hogy az önálló vámtérületnek még a papiroson való biztosítását sem tudta megővni.

Lendl Adolfnak a Ház megengedte, hogy beszédét hétfőn mondhasa el.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy a provizórium tárgyalását hétfőn folytatja.

Következik az interpellációk.

Szűllő Géza előadja, hogy a Mura folyó kiöntése következtében Korod községét víz borítja és interpellációjában a földművelésügyi miniszter sürgős intézkedését kéri.

Tudlián Béla földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy megtette a kellő intézkedéseket.

Szűllő és a Ház a választ tudomásul vette.

Lendl Adolf a buziási vallásalapból elűntetett 50.000 korona dolgában interpellálta meg a kultuszminisztert, akitől azt kérdezi, hogy van-e tudomása a most elhalt számtartó sikkasztásáról és hajlandó-e szigorú vizsgálatot indítani a buziási főtiszt és az ellenőrzést elmulasztott többi tisztviselő ellen?

Berzeviczy Albert kultuszminiszter azt felelte, hogy érdemes választ kü-

sőbb fog adni. A sikkasztásról tudomása van és már elrendelte a legszigorúbb vizsgálatot. Biztosítja Lendlt, hogy akik a sikkasztás dolgában bűnösök, lakolni fognak és azoktól, akik igazolni tudják, hogy a vallásalapba bizonyos összeget befizettek, a bért újra követelni nem fogják.

Lendl és a Ház az ideiglenes választ tudomásul vette.

Ezzel az ülés véget ért.

Az orosz-japán háború.

A mai harctéri tudósítások közül a legérdekesebb azt újságolja, hogy a vladivosztoki hajóraj összes hajóit kijavították és ezek harcra alkalmas állapotba jutottak.

Kétségtelen ennek a híradásnak a célzata, azt akarják orosz részen, hogy Port-Arthur körülzárását a tengeren meglazítsák.

Ha ez sikerül, akkor Port-Arthur el este innét későbbi időkre halasztódik, vagy egyáltalán nem fog megtörténni. Ma következő távirataink érkeztek:

Péttervár, okt. 22.

Vladivosztokból jelentik: A vladivosztoki hajóraj összes hajóit már teljesen kijavították, úgy hogy valamennyi kifogástalan harcra alkalmas állapotban van.

Csifu, okt. 22.

A japánok Lauzutyen mellett hat muniációs szekeret, 53.400 fegyvert, 5979 tábori ágyúhoz való löveget, 78.000 töltegyet, valamint nagy kártyékletet ejtettek zsákmányul.

Páris, okt. 22.

A harctérről érkezett jelentések szerint Kuropatkin főhadiszállása még mindig a Saho jobb partján van. Az utvonal a vasutól Jangsingtuenig, Fankiangtól délre öt kilométernyire orosz kézben van. Sahoju és Lincsipt körül, melyeket a japánok tartanak megszállva, legközelebb erős küzdelem várható. Podjavarar mellett, amely a Mukdenbe vezető uton fontos szerepet játszik, Csavics tábornok foglalt állást edős tüzéséggel, amit megerősítettek a japánoktól elvett ágyúkkal és muniációkkal. A japán harcra vonal Lincsiptól a Saho folyó hosszán Csansiesaj felé Fusun irányában terjed.

London, okt. 22.

Port-Arthur harmincegy erődítése közül a legtöbb a japánok kezében van. Tokióból jelentik, hogy Szamugura tábornok, a japán tüzérség főparancsnoka, Tokióból a Port-Arthurt ostromló sereghez utazott. Csifuból jelentik: A japánok szakadatlanul bombázzák a Szuisigutól északra levő hadállásaikat. A japán erődítések felkór alakban vannak el a Galamb-öböl, egészen Tankusanig.

Tokió, okt. 22.

A japánok elbocsátották az orosz kórházi segédeket és megsebesített katonákat a fogságból s átadták őket a sanghaji konzulnak. Hír szerint szándékuk az összes hosszabb időre harcra képtelen foglyokat hazájukba bocsátani.

London, okt. 22.

A Saho folyónál a helyzet változatlan. A két hadsereg tétlenül áll egymással szemben, de valószínű, hogy ez a szünet nem fog sokáig tartani.

Péttervár, okt. 22.

Mukdenből jelentik: A japán hadsereg egyes csapatai nagy energiával nyomulnak előre északi irányba. Az oroszok naponként szállítanak japán foglyokat észak felé. Az utóbbi napokban az orvosok rendkívül sok japán holttestet temettek el. A japán halottak ijeszítő módon borítják a földet a Putilov-domb mögött levő falvak között.

London, okt. 22.

A japán hadkiegészítő kerületi parancsnoksága a már kiszolgált népfölkelőknek a sor tartalékba való áthelye-

zésénél rendkívül nagy nehézséggel küzdenek, mert a népfölkelők lajstroma teljesen megbízhatatlan. A népfölkelők besorozásával Japánországnak egy millió új katonája lesz.

Péttervár, okt. 22.

Egy cári ukáz néhány csapatot a varsói, vilnai, kievi és moszkvai kerületekben való mozgósítása és alakítása végett, valamint a szibériai kerület tartalékainak kiegészítésére elrendeli a tartalékosoknak a nyugati kormányzóságok százhusz kerületben való behívását.

Soós Kálmán eltűnt.

Budapest, okt. 21.

A Kuria tegnap döntött véglegesen Soós Kálmán volt törvényszéki bíró dolgában; visszautasította semmisségi peraxát és jóváhagyta a másodfokú ítéletet, amely háromévi fegyházbüntetés mért rá.

Soós Kálmán mindaddig, míg ügyben ki nem mondották az utolsó ítélet, szabadon volt, de állandóan megfigyeltette a rendőrség. Legtöbbször lakásán tartózkodott s ha távozott is, tudták, hogy merre jár.

Körülbelül egy hét óta azonban nem tudják s állandóan a vélemény, hogy ki akarja kerülni a bűnhődést. Kijátszotta a detektívek éberségét s eltűnt a megfigyelők szeme elől.

A rendőrség azt hiszi, hogy Soós megpróbált a máris széleskörű intézkedésekkel holttestének kinyomozására.

Egy plébános öngyilkossága.

Budapest, okt. 22.

Ma délelőtt tizenegy órákor a budai Szent Gellért-szobor előtt az arra járók egy katolikus pap véres holttestét akadtak.

Értesítették a rendőrséget, amely Dettter rendőrfogalmazót, az I. kerület kapitányhelyettesét és dr. Réti rendőrvost küldte ki, akik konstataáltak, hogy dr. Csizmadia Pál győmrői plébános reggel a vasutól egyenesen a budai begyek közé ment, e háromnegyed tízen egy óra után a szobor előtt agyonlőtt magát.

Négyszázhatvan korona kézipénzt, aranyórát és láncot és brom-recepteket találtak nála.

Az orvos szerint tetőt pillanatnyi elmozavarlan követthette el. Levelet találtak nála, amelyet Győmről írtak neki s melyben vigasztalják, hogy csak üdüljön, szórakozzék, ha elment a nagy idegesség, jöjjön vissza egészségesen megint a parókába.

Fényes Lászlót elítélték.

Budapest, okt. 22.

Az éjjel kimondották az esküdtek a verdiktet. Előrelátható volt, hogy Fényes Lászlót el fogják ítélni.

Már azt akkor is bizonyosra lehetett venni, amikor az esküdtek urak a miniszterelnököt beszéde után megéljenzették.

Erre a magyar esküdtszéki intézmény nál mindaddig példa nem volt és jogszabályokban ezt olyan semmisségi oknak mondják, melynek alapján a Kuria ma hozott ítéletet minden bizonynyal meg fogja semmisíteni és tekintet nélkül Fényes László bűnösségére, vagy nem bűnösségére, új tárgyalást fog elrendelni.

Egyébként az esküdtek súlyos verdiktje után a bíróság ítélete feltűnően enyhe volt.

REZEDA-KENŐCS.

Az és kézbor smnitására legjobb. Teljesen szírtalan. Káros hatású anyagot nem tartalmaz. 1 tégely ára 1 korona. Rezeda hölgyor, 3 szinben, 1 doboz ára 1 korona. Lábizadás elleni szesz, dixton. Átash szer, 1 üveg 1 kor. 60 fill.

Kapható BOHUNICZKY S. ÁROVYAN.

Tudósítónk jelenti a tárgyalás további lefolyásáról:

A budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtörzs szombaton reggel fél hat óráig tárgyalta azt a rágalmazási pört, amelyet a likvidáló Ipar és Kereskedelmi Bank volt vezetője: gróf Tisza István miniszterelnök, báró Roszner Ervin főmei kormányzó, Boöthy László főispán és a többi igazgatók indítottak Fényes László hírlapíró ellen, aki a „Székesfehérvár és Vidéke” című lapban hosszabb cikksorozattal erősen megvádolta az igazgatóságot.

Az esküdtek reggel öt órakor hirdették ki a verdiktet, amely Fényest a rágalmazásban vétkesnek deklarálja.

A törvényszék fél órai tanácskozás után a vádlottat három hónap fogságra és 360 korona pénzbüntetésre ítélte.

Fényes és védője az ítélet ellen semmiféle panaszt nem jelentett be.

A katolikus nagygyűlés.

Budapest, okt. 22.

Ma folytatta az országos katolikus nagygyűlés a tanácskozásait, miután előbb a kongresszusi tagok 12 órakor a belvárosi főplébánia templomban a Kohl Medárd felszentelt püspök celebrálta szent miséu résztvevőit.

A gyűlést nagy és előkelő közönség jelenlétében — különösen a főrangú világi hölgyei jelennek meg nagy számban — valamivel tízenegy óra után nyitották meg. Meghallgattak néhány üdvözlő táviratot és előki bejelentést, azután rögtön áttértek a napirendre, amelynek első szónoka dr. Dudek János A katolikus tanács állapota címmel tartott érdekes, tartalmas és mindvégig figyelmet hallgatott szabad előadást.

Utána dr. Mihályffy Ákos A katolikus autonómia címmel, majd Andor József főgimnáziumi tanár Védekezés az erkölcsellenes irodalom ellen címmel tartottak előadást.

Ezzel a délelőtti program kimerült. Egy órakor a Vigadó éttermében diszbanket rendeztek össze a kongresszus tagjai. Délután 6 órakor a Széplő-telen Fogantatásról szóló dogma jubileuma alkalmából a Vigadó nagytermében diszgyűlés volt.

A gyűlést szent karunkkal nyitották meg, azután dr. Városi Gyula székesfehérvári püspök mondott beszédet az Immaculata jubileum jelentőségéről.

Ezt dr. Zlinszky János, A Maria kultusz általános célja felhívására követte, amely után Alleran Gyula, az egyetemi kongregáció prefekta a Maria-kongregációkról, mint a katolicizmus újjászülésének fontos tényezőiről — hazánkban, tartott szabad előadást.

Ezzel az ünnepség véget ért.

BUDAPESTI HIREK.

— Elhunyt tanácsnok. Rupp Imre nyugalmazott miniszteri tanácsos tegnap este szívizminfarkásban hirtelen meghalt. Néhány hete csak, hogy mint a fővárosi közmunkák tanácsának előadója nyugatba vonult, mely határozatnak évek hosszú során át egyik legtevékenyebb és számottevő tagja volt. Gyáncsak hosszú ideig át a székesfehérvári törvényhatósága bizottságának is igen tekintélyes tagja volt, mely tagságáról azonban már jóval ezelőtt lemondott. Nagy képzettségű, széles látókörű tisztviselő volt, a magánéletben igen kedves modoru egéniség volt és így természetesen, hogy rendkívül nagy számú tisztelői voltak. Temetése vasárnap, e hó 23-án délután fél 4 órakor a gyászházból, Molnár-utca 5. szám lesz.

— Vétkes bukás miatt. Helfor Adolf és Helfor Dávid vaskereskedők ellen 1900. évben esődött nyitottak és a könyvszakértők megállapítása szerint a esődvagyontól 14.800 koronát elvontak. A budapesti büntetőtörvényszék e miatt a két testvért most vád alá helyezte, ami ellen dr. Keszte Antal ügyvéd felebbezést jelentett be.

Tüntetés Lueger ellen.

Bécs, okt. 22.

Bécsből telefonozza tudósítónk, hogy az Arbeiterzeitung ma reggeli száma felhívást intéz a munkásokhoz, hogy este félöt órakor gyülekezzenek össze a városházánál, hogy a polgármester ellen tüntessenek. A rendőrség nagy előkészületeket tesz.

Bécs, okt. 22.

Ma folyt le a Lueger-ünnepségeknek első része s leleplezték a Luegerrel elnevezett diszkutat. Az ünnepséget minduntalan megzavarták a szocialisták. Amikor az ünneplők a kut előtt együtt voltak, egy kis házból, amely a térre néz, egyszerre valaki azt kiáltotta: Éljenek a lumpok! Vesszen Lueger!

Ez a kiáltás nagy izgatottságot keltett, amely azonban még fokozódott, amikor egy szemben lévő házon, a hol a fém munkások egyesületének irodája van, vörös zászlót tűztek ki és az ott levő emberek azt kiáltották: Éljenek a lumpok! Vesszen Lueger!

A botrány csúcspontját érte el, amikor egy másik ház ablakából egyszerre egy óriási hallócső nyult ki s egy ember harsány hangon azt kiáltotta a tömegbe: Éljenek a lumpok! Vesszen Lueger!

Nyilvánvaló volt, hogy a botrányt a szocialisták szervezték. Egyszerre azután az összes ablakokat kinyitották és férfiak, asszonyok össze-vissza, mintegy vezényszóra kiáltották: Éljenek a lumpok! Vesszen Lueger!

Az ünneplők Lueger eltűnésével igyekeztek a lármázókat tulharsogni s ez a veszekedés negyedóra hosszáig tartott, míg végre megjelent egy rendőrtisztviselő rendőrökkel s az egyik házon levő vörös zászlót eltávolította.

A házon levő emberek megtámadták és megverték a rendőrtisztviselőt és embereit, akik két zavargót letartóztattak. Ezután megkezdődött az ünnepség, a melyet azonban a szocialisták folytonosan zavartak.

HIREK MINDENFELŐL

— Hová lett a negyedmillió?

Bécsből telefonozza tudósítónk: A Jenner elásott 250.000 koronáját, melyről tudvalevőleg azt vallotta, hogy a Praterben elásta, egész éjszaka fáklya-fény mellett keresték, de eredmény nélkül. Jenner ma reggel a vizsgálóbíró kérette s azt mondta, hogyha pillenni hagyják, délbén megmondja, hogy hová rejtette a lopott kincset.

— Rendőrvirtus. Nyitráról írják:

Balázs János nagyszombati rendőr e héten az Enders-féle cirkusz előadása közben észrevette, hogy valaki a ponyvát át bekukuskál. A rendőr kardját kirántotta és a hasadékon átszurt vele. A kard Füst Rezső tanonc mellébe fúródott és 18 centiméter mély sebet vágott. Füst ájultan összeesett. Felépüléséhez alig van remény. A rendőrt a szolgálatból azonnal elbocsátották és a járásbírósi fogházba kísérték.

— Egy konzul özvegyének meggyilkolása. Hamburgból jelentik: Dürfeld Viktor konzul ott lakó özvegyét tegnap lakásában meggyilkolva találták. A lakás ki volt rabolva, a rablók a 67 éves öreg asszonyt baltaesapásokkal agyonverték. A holttest közvetlenül az ajtó mögött feküdt, amiből arra következtetnek, hogy a gyilkos az asszony távollétében behatolt a lakásba és mikor az este hazajött, rögtön a belépésnél leütötte. A gyilkosnak semmi nyoma.

TÖRVÉNYSZÉK.

Összeesküvő péksegédek.

Budapest, okt. 22.

Tatár Dénes és társainak büntügyében a bíróság hétfőn délbén tizenkét órakor hirdeti ki az ítéletet.

Az ítéletszabásnál nehéz dolga lesz a bíróságnak az ellentétes szakértői vélemények közül kihámozni a valóságot.

Dr. Minnich Károly törvényszéki orvosszakértő azt jelentette ki, hogy Kápolnai a megverés következtében esonttörést szenvedett a karján, amelynek gyógyulása husz napnál tovább tartott. Ezzel szemben dr. Szigeti Gusztáv, a védelem ellenőrző orvosa tekintettel arra, hogy Kápolnai, akit május 31-ig a Rókus-kórházban Navratil sebészstanár osztályán kezeltek és innen fejsérüléseivel gyógyultat bocsátottak el, a kórházban sem a kezelőorvos előtt, sem a személynél előtt soha említést nem tett arról, hogy jobbkezén fájdalmat érzett volna, sőt még a kezelőorvosok sem vették észre a jobb karján lobos dagasztat vagy egyéb jellegző törési tünetet, teljesen kizártnak tartja a esonttörés fennforgását.

Ellentétben a törvényszéki orvosszakértővel nem fogadhatja el pozitív bizonyítékul a dr. Lévy által 1904. július 11-én Röntgenezés nélkül megállapított esonttörést.

Az ellenőrző szakértő orvosnak az a véleménye, hogy Kápolnai jobb alkarján most is tapasztalható esontdudor egy régebbi törésnek maradványa, de még valószínűbb az a feltevés, hogy a esontdudor egy gyuladással izzadmány, melyről apodiktice kimondani, hogy friss vagy régebb eredetű-e, nem lehet, mert Kápolnai — mint a tárgyalás során kiderült — több verekezésben vett részt s lehetséges, hogy ezek egyikében sérült meg.

Pollák Illés kérte az ellentétes szakértői véleményeknek az egészségügyi tanácshoz való felterjesztését.

TÁVIRATOK.

Pusztító vihar.

Algír, okt. 22.

Aiuszefra fölött borzasztó orkán vult el. A községben át kigyózó folyó kiöntött és a község felét elárasztotta. Sokan a vízbe fulltak és máris több holttestet húztak ki a hullámokból.

Az angol királyné útja.

Kopenhága, okt. 22.

Alexandra angol királyné és leányai Viktória hercegnő és Maud dán hercegné fiával, Sándor herceggel tegnap este Vaudrupon át Angliába utaztak.

A belgrádi kirándulás.

Belgrád, okt. 22.

A magyar kereskedők ünnepség fogadja mindenütt, ahol csak megfordulnak. Valahányszor végighajtatnak a főlobogózott utcákon, lelkes zsivó-kiáltások szállnak utánuk. Ma délelőtt megnezték a vágóhidat, a dohánygyárat s meglátogattak néhány nagyobb üzleti vállalatot. A vágóhid, amely kivitelre épült, modern berendezéssel meglepte a vendégeket. Délbén az Imperiál-fogadóban társasbéd volt s egy órával előbb Dunmba magyar-osztrák követ fogadta a magyar kereskedők tisztelgését. Tegnap a kiránduló társaság a vonaton ebédelt, egy egészen új étkezőkocsiban, a melyet a hálókocsi-társaság bocsátott a kirándulók rendelkezésére. A belgrádi küldöttséget, amely a budapesti kereskedők elé utazott, szintén megvendégték a vonaton.

KÖZGAZDASÁG.

Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos jelentés déli tizenkét óráról.) Tegnapról maradt 102 darab sertés, 31 darab süldő. Ma érkezett 38 darab sertés, 128 darab süldő. Összesen 200 darab sertés, 159 darab süldő. Déli tizenkét óráig eladtak 54 darab sertést és 6 darab süldőt. Mai árak: Fialat sertés, közép 94; könnyű 86—93; süldő, horvátországi 90—92. A vásár lanyha volt.

A budapesti gabonátörzsde. A déli gabona-határidőüzlet irányzata nyugodt. 1 órakor a következők voltak a záróárfo lyamok: Buza októberre 10.12—10.18, buza áprilisra 10.48—10.49. Rozs októberre 7.04—7.05, rozs áprilisra 7.95—7.96. Zab októberre 6.94—6.95, zab áprilisra 7.29—7.30. Tengeri májusra 7.38—7.39. Repce augusztusra 11.30—11.40 korona.

A budapesti értéktörzsde. A mai előtörzsde a tegnapi külföldi esti törzsdek szilárd árfolyamaira barátságos volt és valamint a nemzetközi, úgy a helyi értékek lényegesen emelkedtek. A kedvező hangulat zárhatag tartott. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 669.75—671.75. Magyar hitelrészvény 784.50—785.50. Rimamurányi 529.25—529.75. Osztrák-magyar államvasut 649.25—651.25. Adrin m. k. tengerhajós részvénytársaság 460—460.25. Észak-magyar közsébbánya 258—261. Erzsébet Szanatórium sorsjegy 8.77½—8.90.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

A zsidók pedig valósággal profétájuknak nézték, minden parancsát híven követtek, minden óhaját teljesítették.

A kisenyei zsidókról tehát nem lehetett elmondani azt, amire a többi orosz zsidók nagy része tényleg rászolgált, hogy vérszopó pócák, akik az orosz nép testén szívják magukat kőverre.

Mi tagadás, bizony ez tényleg így is volt, hiszen az orosz és az orosz zsidó ellenségekként állottak egymással szemben és az ellenség kifosztását a zsidó nem tekintette bűnnek.

A kisenyei zsidók voltak talán az egész területben az egyedüliek, akik a üzleti gazdaságot is lelkiismereti szempontból bírálták és éppen ezek felett kondult meg a lélekharang, éppen ezek nek kellett bűnhődni a többiért.

Illetve, hiszen nem is a többiért bűnhődtek ők, hanem Malakow-Zollner bűneért.

Mert a zaragowai csodarabbi, akinél Malakow egyszer járt, bűnnek deklarálta azt, hogy Malakow idegenekkel (gojimokkal) fraternizál.

Ezt mondotta:

— Fiam, ha azt a virágot, amely pocolyában nő, kiveszed és elviszed a kizály kertjébe, oda is a legszebbik virág úgy kellős közepébe, ott az el fog pusztulni. A vizek halai nem tudnak megélni a levegőben és a levegő madarai nem élhetnek meg a víz alatt. Amelyik hal külön akar lenni a többinél és szárazra veti magát, ott düglik meg.

(Folyt. köv.)

Csodálatos szépséget

nyer pár nap alatt

minden hülyy arca, ha a legbiztosabban ható arczsépítő szert, Szikszay gyógyszerés arczkenőcsét használja szepítő, májfolt, pattanások és minden arczbántalmak ellen, az az arcznak bármilyen szeszűtől tisztaságot és rózsaszínűt színt kölcsönöz. Kapható 1 kor. 20 fill.-ért.

Szikszay Gusztáv gyógyszerészetében

Budapest, Erzsébetfalva.

Kovald Péter és Fia Czégtulajdonos: Kovald Emil

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár

Uri-, női- és gyermek-öltönyök, díszítő- és bútor-szövetek, függönyök, szőnyegek osipkék, végáruk, szőrmék és fehérneműek számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviseletek vidéken:

Aszód: Langfelder és Hermann.
Aranyosmaróth: Danzig Mór.
Baja: Reisch Bernát.
Beregszász: Taub Jakab.
Bátaszék: Weidinger Lipót.
Cegléd: Barta és Berger.
Csongrád: Rosenberg Ede.
Csikszentmárton: Jeremiás Adolf.
Diakovár: Kerpner Bernát.
Győr: Gerő Testvérek.
Göndör-Rossnyó: Kirschner Zs.
Gyulafehérvár: Rosner László.
Hatvan: Porjesz Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild.
Ipolytölgy: Gansel Armin.
Kecskemét: Fuohs Samu.
Kisvárd: Bárgabolt.
Kékvásárhely: Fejér Lukács fia.
Kaposvár: Özv. Schwarz Samu.
Kisbér: Schwabach Mihály.
Léva: Weiss Samu és fia.
Losoncz: Jamrich Guztáv.
Mohács: Fischhof Hermann.
Munkács: Klein Márton.
Mátészalka: Blum Mór.
Nagyszombat: Kleisch M. G.
Nyitra: Braun Nándor.

Nagyvárad: Csiller Imre.
Nyíregyháza: Kovács Jenő.
Rimaszombat: Szoyka Pál.
Szatmár: Schönberger.
Szombathely: Guttmann Mór.
Székesfehérvár: Dörsch Géza.
Somogy-Osurgó: Kreizler Géza.
Szabadka: Sugár Béla.
Szeged: Pók Béla.
Tatatóváros: Dukasz Jenő.
Tolna-Tamási: Spitzer József.
Ujvidék: Kovács S.
Verebely: Danzig Salamon.
Veszprém: Csizsler Lipót.

Hallatlan olcsón

kérdnek eladásra november hó 1-éig
tűzársult raktár miatt, az alant felsorolt finom öltönyekre való

szövetek.

1 öltönyre való 3 méter hazai gyártmány... 3.50 frt
1 öltönyre való 3 méter finom kamarn. különféle színekben... 5 frtől 7 frt
1 öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány... 6 frtől 8 frt
Fekete szálkönyv szövetek... 7 frtől 9 frt
Téliakóra való finom hazai gyártmány szövet, különféle színekben... 5 frtől 12 frt
Különlegességek női kosztümé szövetekben. Megrendelések vidékre a szin megjelölésével utánvét mellett pontosan elkészíttetnek. A jó minőségűt csemm 30 évi jó hírnevű kezéskedik. A nem teljesítést kicserélem vagy a pénzt visszaküldöm.

Weisz Miksa

postánagyruhász

Budapest, Király-utca 17.

Somatose

oldható balsem
a hús tápanyagait tartalmazó (tojásfehérje és só) majonéz itélet, könnyen oldható por alakban,
a lehető legjobb

erősítő szer
gyenge, a láthatókorában visszamaradt egyéneknek, mellizeteket, idegbeszédet, gyomorsorbetet, nek, gyomorkágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, gyógyulónak stb., stb.

Vas-Somatose
alakjában különösen sápkórban szenvedőknek orvosilag ajánlva.
Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.
Csak eredeti csomagolásban valódi.

Festőgyárak ez előtt
Gayor Fr. és társa, Elberfeld.

Nagy meglepetés!

Bőve az életben ilyen alkalom. 500 darab csak 1 forint 80 kr. Egy gyönyörű aranyozott 30 órára felvázolt pontosan járó óra láncal együtt melynek p. járásért 3-évi jótállás 1 dívtos selyem fűző nyakkendő, 3 dr. igen finom szőrmék. 1 eleg. gyűrű uraknak vagy hölgyeknek ímit, nemeskővel. 1 szivaraspika borostyánkővel. 1 eleg. női mellű (ujdon-ság). 1 gyönyörű szőz tolettűk. 1 pászura bőrből. 1 szőkes kényűkkel. 1 pár kényű. 3 dr. mellgomb. mindegyik doublearanyból patent zárral. 1 gyönyörű képes album a világ 30 legszebb képeivel. 5 tréfas tárgy, nagy vidámságot kelt fiatal és öregek részére. 1 rendkívül hasznos levelező. 20 dr. levelezéshez szükséges tárgy és még 200 dr. a háztartásban nélkülözhetetlen különböző tárgy, ezen tárgyak az órával együtt, mely egy magában megéri a pénzt csak 1 frt 80 kr.ba kerülnek. Székküldés utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellen a központi áruház által.

CH. JUNGWIRTH, Krakau A.125.
U. I. Meg nem felelőért a pénz visszaadandó, tehát kockázatot teljesen kizárva.

Építő iparosok iskolája

Építő iparos tanfolyam előkészítő építőmesteri, ácskőműves és kőfaragó vizsgára bíztos siker mellett. Postabélyeg beküldése mellett készségesen ad felvilágosítást az igazgatóság.

Az eddigi tanítványok száma közel kétszáz, kik mind sikerrel vizsgáztak.
Budapest, Rottenbiller-utca 1. sz.

Sürgöny-
és levélcim:
**SZESZGYÁR
KECSKEMÉT.**

**ELSŐ ALFÖLDI CÓGNAC-
GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS.
KECSKEMÉTEN. — AJÁNlja:**

Barack-szesz Barack-crème Barack-cognac

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italneműek. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23.
Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI.,
Andrássy-ut 29. és vidéken minden előkelő fűszer-
és csemege-üzletben.

Műfestő és vegytisztító

uri-, női- és gyermekruhák részére.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

GYÁSZRUHÁK 24 ÓRA ALATT FESTETNEK.

FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-
utca 18. szám és VIII. ker. Szigetvári-utca 6. szám.

Vidéki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

NAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos

Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometere és műorás, órátlálója a remontois ingóráknak stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltetnek.

Eszterga-padok, furógépek, állók, satuk, fuvók, mindennemű

új és használt gépek
és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Compositional)
Rétegfém
Hőlégmotorok
Hengerszékek

Nagy választék gépszíjak, szivattyúk és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.
(a nyugati teherpályaudvarral szemben).
Telefon 34-36.

Vesz és elad ócskavasat, szerszámokat, teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok újra becszereltetnek.

Grammofonok és fonográfok,
legjobb gyártmányok. Hangverseny, katonazenák, operák, a világ nevesebb művészeit hallhatja otthon, ha nálunk egy gramfont vesz.

Kellner és Steiner

Budapest, VII., Kertész-utca 33.
Képviselek keresztetnek. Részlete is adnak

Bernhardt-motorok,

benzin-motorok, lokomobillok, szivó-gázmotorok ipari, mezőgazdasági és világítási célokra. Kisrendű gyártmány, legelőször üzem mérekkelt árak és kedvező feltételek. — Minden országban kintetve.

Magyarország vezérképviseleje:
Pécsi Sámuel
BUDAPEST.
Iroda és raktár: VI., Gyár-utca 48.
Képviselek keresztetnek.

Aranyérbántalmaknál Haemorrhoiden Nodulin
kupok Róvid idő múlva megránsztak az igen súlyos, valamint az idült beteges állapotok. Fájdalom nélküli kezelés! A leggyorsabb siker. Egy doboznak ára, használati utasítással együtt 4 forint (utánvétellel).

— Kapható: — **a Magy. kir. gyógyszerlárbán**
Budapest, V. ker., Marokkó-utca 2. szám.
Postai székküldés naponta kétszer.

16 frt egységes árban
készít mérték után gyönyörű dazi vagy töl öltönyt, földtöt avagy telika bátot valódi angol és honi szövetekből.

BERGER LIPÓT férfiszabó

(ellismart fővárosi mészáros)
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10. I. em.
Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Ki öhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játéka, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán
főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

Szenzatiós babakiállítás.

A nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület nagy szenzatiós babakiállítása a polgári egyesület termeiben november hó 6-án rendeztetik. A kiállítási előmunkálatok már megkezdődtek, a szereplők lefénnyképezése is már eszközöltetik. Az általános felvételek Matea, a részletes felvételek Vértés fényképezés egyesületi tagoknál készülnek. A képek nagyon változatosak és igen érdekesek lesznek. Ez alkalommal közöljük, hogy 80 jelentkező baba van, mégis mindazon hölgyek, akik még felvételre nem jelentkeztek, kegyeskedjenek ma, vasárnap délután az egyesület helyiségében 3 órákor az elnökségnél jelentkezni, egyidejűleg az egyesületi tagok is még felvételre jelentkezhetnek. Felkértenek továbbá a szülők, hogy kis leánykáikat, kis fiukat a babák sorába ugyancsak ma délután 3 órákor az egyesület helyiségében bejelenteni sziveskedjenek. Ezideig 25 szebbnél szebb kis gyermek-babák vétettek fel.

Ezen babakiállítás iránt óriási nagy az érdeklődés, a szereplő hölgyek nagyszámban jelentkeznek. A teremdecaratió látványosság számba megy. Valóban az előkészületek után ítélve, a kiállítás mesés lesz. Legközelebb a kereskedők, gyárosok, iparosok főgnak küldöttségileg felkérteni arra nézve, hogy a

kiállítás iparilag, kereskedelmileg, avagy gyárilag reklám alakban képviseltesék magukat. A kiállítás megnyitása még mindig elhatározva nincs, de valószínűleg délután 3 órákor nyílik meg és este 7 óráig nyitva tartatik. Estve 8-kor ismét megnyitva lesz és 12 órákor bezáratik. Közkíváncsán folytatn esetleg következő vasárnap délután is a kiállítás bemutatatik, amellyet estve tánc követne. A kiállítási bizottság minden törekvése oda irányul, hogy egy remek látványosságu dolgot produkáljon.

A vevő tetszése szerinti, — időhöz nem kötött részletekben eladunk pontosan a hivatalos napi árfolyamon

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyeket.

Foglaló darabonként 3 korona.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat Nagykanizsán.

Végre!

A törvény világosan megmondja, hogy a város polgármesterének kevesebb a fizetése, mint a főszolgabírónak, a rendőrkapitánynak, mint a szolgabírónak nem lehet. A törvényhatósági tisztviselők fizetés emelése óta úgy a főszolgabíró, mint a szolgabíró körülbelül 30 százalékkal több fizetést élvez, mint a polgármester, illetve a rendőrkapitány. Ezen vizsgálat állapot következtében a pénzügyi bizottság elhatározta, hogy a szervező bizottságot felkéri, hogy most már a városi tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozólag oly időben tegyen javaslatot, hogy az új fizetési fokozatok a jövő évi költségvetésbe felvétesse és hogy az ilykép megállapított fizetés már a jövő évre folyósítható legyen. Ezen kérelem következtében a szervezési szabályrendeletet előkészítő bizottság ma délután ülést tart, melyen, mint értesültünk, a város egyik legtekintélyesebb képviselője azt fogja indítványozni, hogy a városi tisztviselők fizetése a törvényhatósági tisztviselők fizetésének arányába rendeztesse. Mit azt hisszük, el is fogadják, mert a v. tisztviselők ugyanolyan, sőt súlyosabb funkciót teljesítenek, mint a megyeiek.

Hirek.

Személyi hírek.

Az új tankerületi főigazgató, Váradi Márton tegnap városunkban tartózkodott és jelen volt a főgymnázium egyes osztályaiban tartott előadáson. Szombaton este utazott el városunkból.

Kereskedelmi hírek.

A nagykanizsai kereskedők társulatánál Harkányi Ede elhunytával üresedésbe jött ülnöki tisztséget — mint halljuk — Schwarz Gusztáv fogja elnyerni, kinek erre képzettsége, rokonszenvessege, főképpen pedig a társulatnál töltött 12 évi titkári minősége folytán a legjogosultabb reményei lehetnek.

Felhívás.

A magyarországi szabómunkások és munkásnők szakszervelete nagykanizsai csoportjának vezetősége felhívja a szaktársakat, hogy folyó hó 23-án, azaz ma vasárnap délután a polgári egyesület (polgári szoba) helyiségében fontos ügy elintézésére végezt egy rendkívüli értekezletre okvetlen sziveskedjenek megjelenni, mely alkalommal beiratkozni is lehet. — A vezetőség.

Gyakorlat.

A nagykanizsai önkéntes tűzoltóegyesület folyó 23-án, azaz vasárnap délután 3 órákor tartja évi nagygyakorlatát a régi gymnázium előtti téren, mely alkalommal bemutatja a nagyérdemű közönségnek a most újonnan beszerzett második géplétráját.

Vízbefut.

A hatalmas Mura áradás, a melyhez hasonlóra még a legöregebb emberek sem emlékeznek, megkövetelte ez idén is a maga áldozatát. A mint letenyei tudósítónk értesít, a romboló víztömeg elvitte a hidat s a hidon éppen keresztül haladó 2 szentmargitai polgár, a kik a szentilonai vásárról hazafelé tartottak, a vízbe estek s ott lelétek halálukat. Szerencsésük a muramentieknek, hogy már minden természetüket betakarították, mert ha ez a szörnyű áradás korábban jött volna, most a Muramente éhínségnek nézne ki.

Hamis pénzek.

Egy vidéki atyafi, Kisvince János került a rendőrség keze közé, ki 2 darab hamis 2 koronással akart a Sas vendéglőben fizetni. Kisvince Jánost előállították, hol tagadta, hogy tudt volna a pénzek hamis voltáról. Miután nincs kizárva, hogy Kisvince egy pénzhamisító banda áldozata, a vizsgálatot ellene megindították, mely

vizsgálat ki fogja deríteni a hamis pénzek eredetét, melylyel egész Zala-vármegye el van árasztva.

Az Izr. jótékony Nőegylet nagyszabásu baba- és kézimunka kiállítása
1904. nov. 5-én és 6-án lesz megtartva.

Nagy látványosság a mesevilágból.

Közös táncgyakorlatok.

A nagykanizsai kath. legényegylet ma este a polgári egyesület emeleti nagytermében 8 órától 11 óráig Horváth Laci jelesen szervezett zenekara mellett közös táncgyakorlatot tart 40 fillér belépődíj mellett.

A nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület ma vasárnap este 8 órától kezdődőleg a Szarvas szálloda pormentes termében este 11 óráig rendes nagy közös táncgyakorlatot tart 40 fill. belépő-díj mellett.

Öngyilkossági kísérlet örökség miatt.

Sok minden kergetheti halálba az öngyilkosokat. Szerelmi bánat, méltatlan vagy igazságtalan bánásmód és ki tudna mindent sorba számba venni? De a legtöbb öngyilkosság oka mégis csak az anyagi dolog, mely forgatható alakjában — pénz. Rác Zsuzska szolgáló leány is ezért akart a halálba menni. Mint ő mondá, kiturták örökségéből. Pénteken este szolgálati helyén felment a padlásra, de előbb szolgáló társának bejelentette és ott kötényéből hurkot csinált és felakarta magát akasztani. De mielőtt terve sikerült volna, Szalay Juli szakácsné utána ment és megakadályozta.

Szórakoztató délután.

A nagykanizsai kath. legényegylet értesíti a város közönségét, hogy folyó hó 30-án, azaz jövő vasárnap a polgári egyesület nagytermében megkezdí szórakoztató délutánját. Mint halljuk, ez alkalommal az uránia színház remek szép képei fognak bemutatni zenével s monológokkal. Belépő díj 20 fillér, tagoknak 10 fill. Karzat 10 fill.

— Legcélszerűbb sorsjegy megszerzési mód. A Kereskedelmi és Iparbank részvénytársulat Nagykanizsán, Csengeri-utca 4., mint ez lapunk hirdetései közt olvasható, a hivatalos napi árfolyamon, minden túlfizetés nélkül elad Erzsébet szanatorium sorsjegyet foglaló ellenében. A foglaló lefizetése után a vevő letétjegyet kap, mely a vásárolt sorsjegyek számait és a hátralékos vételt tartalmazza. A letétjegy átvételétől kezdve a nyeremények kizárólagosan a vevőt illetik. E célszerű sorsjegy megszerzési mód nem tévesztendő össze a részletiv szerinti vásárlással. Mert a foglaló szerinti vásárlásnál a lefizetés időhöz nincs kötve. Ily módon tehát bárki résztvehet e kitűnő játéktérű sorsjátékban. Bővebb felvilágosításért forduljon a kereskedelmi és iparbankhoz, Csengeri-utca 4. szám.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

A hölgyközönség

szíves figyelmét felhívjuk, hogy sikerült Nagykanizsa és vidéke részére a kizárólagos eladási jogot a 3569. sz. alatt törvényileg védett tükörposztóra megszerezni, mely szintartó és vizmentes voltánál női kosztümökre különösen alkalmas. Egyben bátrak vagyunk dusan felszerelt raktárunkat másféle őszi és téli cikkekben valamint vászonárunkban is ajánlani.

Singer József és Társa (Kazincy-utca, Városház-palota).

Vendéglősök figyelmébe:

Szallagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 „	28 „
0.3 „	24 „
0.2 „	20 „

korona h telestítéssel.

Minden másfajtu üvegek
a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó
árak

B u t o r - r a k t á r .

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától
feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától
feljebb. —Több mint 50 év óta,
hogyan az eredeti

SINGER-

név a

legmagasabb fokon áll

és ugyisint a családi varrógépeknél is a legjobb hírnévnek örvendenek.

Az eredeti Singer varrógépek csak saját üzletünkben kaphatók, ily üzlet minden kisebb városban létezik.

Az eredeti Singer varrógépüzletekben sok szép látvány, amely a hölgyközönséget nagyon érdekli, mindegy, ha akar egy varrógépet vásárolni vagy nem, látogatásu bennünket mindenkor szerencsétlen fog.

Singer Co. varrógép részvénytársaság

Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. sz.

Női kalápraktár.

Bécsi bevásárlási utamról megérkezve
kalápraktáramat
a legújabb divat szerint készült női és gyermek-kalapokkal szereltem fel, melyek a legmérsékeltébb árakban adhatók el.

Átalakítások

Ízléses és csinos elkészítésére nagy súlyt fektetek, miért is a t. hölgyközönség nagybecsű pártfogását kérem teljes tisztelettel.

ROTH LAURA utóda.

Eladó ház és birtok.

Magyar utca 96. számú Hilez pál féle ház a hozzá tartozó birtokokkal ugymin szőlő rét és földekkel együtt vagy külön-külön eladó. Bővebbet Horváth György, Magyar-utca 48. sz. a.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai gyártmány vagy termény után nyul, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyuvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „petáncsi” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Kiadó azonnal

egy nagyforgalmu utcában keresma- és szatocsüzleti helyiség, teljes berendezéssel, 4 szobás lakással, udvar és kerttel. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban.

Okleveles kisasszony jutányosan tanít, aquarell v. olajfestést selyemre, fára, posztóra, porcelánra, s végre fa- és bársonybeégetést. — Cím: Nádor utca 14.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a lapkiadóhivatalában.

Kanizsai levélpapír

a legjobb!!!

Diszes látképes levelező-lappal

ellátott dobozokban

25 levélpapír, 25 borítékkal
80 fillér.50 levélpapír, 50 borítékkal
1 kor. 20 fill.

Egyedül csakis

Krausz és Farkas papirkereskedésében
kapható.

Igen olcsó eladás!

A városház épületében levő kész ruha-raktáromat ez év végéig teljesen felosztani szándékozom. Ezen okból áruimat **igen olcsó áron eladom**. Kérem a nagyérdemű közönséget, ez alkalmat felhasználni és ruhaszükségletét nálam fedezni.Ugyanez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az **Elek-féle házban levő**

SZABÓÜZLETETEMET

a legfinomabb bel és külföldi divat kelmékkel dusan felszereltem.

Tekintetbe véve a mostoha pénzviszonyokat, elhatároztam magam ízléses, divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő ruházatot, amennyire csak lehetséges **jutányos áron** készíteni.

Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór

férfi-szabó.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben mászva havonta egy korona 60 fillér. A. P. S.
Videkre postai küldéssel egy korona 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Kranos és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kranos és Farkas papírkészítője.

Felolvasó szerkesztő:

LOSVA SZÜCS.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai FRISS UJSÁG” nyomdájában.

A katonai igazságszolgáltatás botrányai.

Elkergették, mert kötelességét tette.

Kifosztás minden oldalon.

A központ, ahonnan a kifosztás ered: Bécs. Azok pedig, akiket kiakarnának fosztogatni mi vagyunk édes polgártársaim, én, te, ő, és mindannyian, akik valaha az elemek csapásai ellen védekezve biztosítottuk ingó vagy ingatlan birtokainkat valamely célra alakult társaságnál.

Sok ilyen társaság és intézmény van hazánkban, amely biztosítási üzletekkel foglalkozik. Néhány ezek közül magyar, nagy része osztrák és más külföldi. Ezek a tisztelt társaságok és intézmények egyenként és összesen mégis az ország közgazdasági érdekeit volna hivatva szolgálni, az egyesülésben rejülő nagy erejünl és hatalmával egyetemben.

Hát segítettek ezek eddig is valahogy bajainkon, jó pénzért biztosításra fogadva el a veszedelemnek kitett holminkat. Igaz ugyan, hogy a felsegítés után még tekintélyes haszon is maradt emberbaráti szobáikban, de hát ez megengedhető. Elvégre is, aki kockázatot vállal, legyen kifizetése hasznára is.

Meglettünk volna hát eddig a mi biztosító társaságainkkal is, úgy ahogy. Most azonban ezek a tisztelt társaságok olyan dolgot műveltek, amik már valóban nem lehet, de nem is szabad szó nélkül hagynunk.

Kartell kötöttek ugyanis ezek a jó srácok, arra vonatkozólag, hogy egymással többé nem versengenek, a biztosítási díjakat egyforma magasra emelik fel a biztosítási feltételeikben is egyöntetűséget hoznak be. Hogy mit jelent ez a kartell, azt mindenki világosan láthatja. Jelenti azt, hogy a biztosítási szektor teljesen ki van szolgáltatva a társaságnak, azt a díjtételt kell fizetnie, amelyet elébe szanbak, más társasághoz nem mehet, mert nem fogadják el, de ha el is fogadnák nem lenne benne köszönet, mert ugyanannyit kellene ot is fizetni.

Jelenti szóval ez a kartell a teljes kiszolgáltatást a társaságok részére, amelyek a kartell kötöttek.

Legsajnálatosabb azonban a dalagban az, hogy a kartell létrehozói osztrákok. Bécsben székel az intézeti igazgatóság és bizony ebbe az osztrák fosztogató bandába állottak be mintegy támogató a magyar biztosító intézetek is, köztük két legrégibb és tekintélyben is elsőrangú intézetünk, az „Első magyar állatános biztosító r.-t.” és a „Fonciéro pesti biztosító intézet” is.

Ezek tények, ide magyarázat nem szükséges. Határozott kívánságunk azonban, hogy most mikor ugyanis napirenden van a biztosításról szóló törvénytervezet, álljunk elébe a fosztogatni aka-

róknak és ne hagyjuk magunkat a kartellbe tömörültektől kizsákmányoltatni, hanem segítsünk magunkon, amikor majd az Isten is megsegít!

Az álmódi csata évfordulója.

Háromszáz esztendő évfordulója volt most, október 15-én, az álmódi csatának, amikor Boeckay István vitéz hajduka a császári sereget összetörte. Barbani János gróf volt akkor Kassa város főkapitánya, aki javában sereolta a magyarokat. Debreczen városától is kicikart harmincezer forintot és Boeckay Istvánnak, a gazdag főúrnak vagyonára is fajt a foga. Kereste hát az ürügyet, hogy Bécs előtt beárulhassa. Csakhamar kezébe került Boeckaynak egy levele, amelyet ifjabb Bethlen Gábornak írt. Barbani nyomban árulónak nyilváníttotta a főurat és ostrom alá vette Kereki várát, ahol Boeckay éledgett.

A főúr várnagyára, Örvény Pálra bízta vára védelmét, maga pedig a Sebes-Körös völgyében, Éleds táján, a vadregényes Solyomkö várába vonult. A Tisza vidékén az időben sok hajducsapat esztangolt, azonkívül a kurtanemeség is kész volt a hadakozásra: ez a nép gyülekezett a várba, Boeckay zászlója alá. Ez volt a magva a szabadság vitéz seregének. Barbani ezenközben nagyban igyekezett Várad felé, utközben gazdag zsákmánnyal édegetve a földönfutó hajduság csapatait a császári sas szárnyai alá, de bizony a kőbor, inséges nép azért csak Boeckay hívásának engedett.

Először Kerekinek támadt a zsoldos sereg, de onnan véres fővel kergették el. Ekkor aztán Boeckay Barbani elé vonult ötszáz hajduval, akikhez a környék törökidulta falvainak lakossága csatlakozott. Kismarjától Zsákáig szállották meg a Berettyó völgyét, Barbani nagy sereggel vonult a hajduk ellen. Dampierre gróf zsoldosaival Diószegnél, Petz ezredes válogatott ezrede Álmódnál táborozott, sőt Erdélyből Caprioli hada is igyekezett Kereki felé. Dampierre serege hajduságból állott, akik összebe szeltek a szabad hajdukkal, s mikor Petz ezredes kora reggel Álmódról Diószeg felé indult, átpártoltak Boeckayhoz. Csokaj táján vívták meg a véres ütközetet. Nyolc ízben ujjalt meg a viaskodás, miközben az osztrák sereg ugyszólván teljesen megsemmisült. Petz ezredes összes tisztjei holtan maradtak a csataterén; 4500 főnyi seregéből, amelyben tiszti és stájer nemes ifjak, sziléziai vasasok voltak, csupán negyven muskétás és husz lovas maradt élve.

Maga Petz ezredes a hajduk fogságába esett, akik vadul földöztek a futó

ellenséget és akiket össze nem kaszaboltak, a Berettyó vizébe szorították. A csatavesztés híre ugy megriasztotta Barbani, hogy bár hadai már 15.000 főnyire szaporodtak, még sem mert megütközni Boeckayval, hanem Tokaj felé menekült.

Igy kezdődött az álmódi csatával Boeckay szabadságharcának dicsőséges története.

Égő földterületek.

Az eszedi lépéhez hasonló égés, mely tavaly a tudományos világ érdeklődését is fölkellette, hazánkban, különösen a XVIII-ik század végén, többször is előfordult. Négy-öt vidéken konstataáltak egyszerre a föld égését a legnevezetesebb volt ezek között a szilágymegyei, mely másfél évig eltartott. A legelső magyar újság, a Magyar Hirmondó tartotta fenn ezeknek a híres és nagy izgalmat keltett égéseknek emlékeztét.

„Már a múlt nyáron volt annak híre, — jelenti 1780. Boldogasszony hava 5-én a Magyar Hirmondó — s újságul irattatott is, hogy némely helyeken a föld szüntelenül füstölög és ég. Most két értelmű embereknek vettük leveleiket, két különböző helyekről, ugymint Máramaros-Szigetről és Kémerről: akiknek ezeránt való tudósításokat szóról ide írjuk, hogy a dolognak valósága annál inkább kitetszhesék. Az első rendbéli levél így szól:

„A Vesuvius hegye itt a Szilágymegye, a Sarmasági és kövesdi határ között pártját fogja feltálatni. A tavasztól fogva szüntelenül gőzöl, mely először ködnek ítéltetett; de mikor tapasztaltatott volna szüntelen való homálynak lenni, inkább vizsgálták az emberek, s találtatott a föld gőzinek, füstinek lenni. Ez a tűz nem fényes: de a földet követ, s mindent megemészt, s tovább harapozik. — A másik rendbelinek ezek a szavai: Közép Szolnok Vármegyében Sarmaságon, valamely nagy fa alatt való veremből szüntelen való tűz jön ki. Mellynek megvizsgálására Mlgs Bárá Kemény Farkas Ts. K. Tanács Ur ö Nagysága most akar Physicusokat hozni. Párhónap mulva aztán jelentik a Hirmondónak, hogy a tűz folytonosan tovább terjed és nem tudják, mi módon lehetne megakadályozni.

Két év mulva már Pozsony vármegyéből jelentenek hasonló égést. Ott is a föld gyuladt meg és a tűz hónapokon át mindegyre tivább huzódott. 1782-ben Pozsega vármegye Eminovetz nevű község határában gyuladt meg másodszor a föld s folytonosan gőzölgött. A vármegye többszöri jelentésére a kir. helytartó tanács Piller és Mitterbacher Lajos budai professzorokat küldte ki a dolog mivoltának közéről való értelmes

megtekintésére. „Am a professor urak maguk sem tudtak eligazodni a különös látványon s jelentéseikben ugy nyilatkoztak, hogy valószínűleg „asphaltum” lehet, vagy más mitsoda.” Ugyancsak ebben a vármegyében rövid idő mulva „a” tájékbeli égő hegyről tesznek emlékeztet, melly tűzokádó hegyek módjára tüzet fotskendöz. A megemlégett helyen több falukban gyuladás is támadott a földből jövő tűz miatt, ugy hogy házak is étek már meg.” Sopron vármegyében is volt 1782—1783-ban földégés, sőt a Fertő környékén ugy látták, hogy a föld egyenesen a vízből jön. A nép meg volt győződve róla, hogy a világ vége közeledik s ha a félelem mégsem vált valóra, a Hirmondó szerint, ez onnan volt, hogy „jambor igyekezetek az Isten irgalmát megkéránta.”

A hűtlen legény halála.

A szegedi vizsgálóbíróshoz a szomszédos Kistelek községből ma megint gyilkosságról érkezett jelentés. Az áldozat egy fiatal 25 éves legény, Törköly Ferencnek hívják. Ott lakott a kisteleki tanyák közt és mert módos, rátartó legény volt, a környékbéli leányok szívesen foglalkoztak vele. Ugyilátszik, nagy népszerűség volt éppen a veszte. A borzalmas esetről a következő híreket veszszük:

Tegnap reggel korán kelve, azzal távozott a tanyáról Törköly Ferenc, hogy kimegy a földekre s szénéz a gazdaság körül. El is ment, de mert éjszakára nem tért vissza, hozzátartozói nyugtalankodni kezdtek. Alig várták a mai napot s ma már hajnalhasadtával hozzáláttak az elveszett fia kereséséhez. Tíz óráig tüvé tették érte az egész környéket, míg végre rátaláltak a tanya közelében lévő nádasban. A legényben azonban ekkor már nem volt élet.

Arccal az-ég felé fordulva, kinyújtózkodva feküdt a zizegő nádas közt. Az arca a felismerhetlenségig el volt torzulva, baltavágások szántották keresztül-kasul, ugyszintén az egyik lába is össze volt darabolva.

Az esteről rögtön jelentést tettek a hatóságnak, amely nyomban elrendelte a nyomozást a tettes kézrekerítése iránt. Egy legvalószínűbb verzió szerint a szerencsétlen véget ért legény borzalmas kimulása szerelmi ügyből kifolyólag történt.

A legénynek ugyanis régebben viszonya volt egy kisteleki leánnyal, akit azonban a csapodárságra hajló legény a fakópél hagyott. A gyilkosságot sokan ezzel a szerelmi ügygel hozzák most összefüggésbe.

A katonai igazságszolgáltatás botrányai.

Sokszor van igaz a katonának, amikor mégis a rövidebbet húzza. Nálunk is gyakran van rá eset katonáknál, hogy a főlebbvalók lelketlenül, illetőleg, mivel a részrehajló disziplina segítségével bujva követik el az igazságtalanságot, gyáván bánnak a kezük alá kerültekkel, hanem úgy látszik, ebben is a nagy kultúrország és nagy katoná állam, Németország jár elöl.

A berlini *Vorwaerts*-nek már szinte állandó rovata van a militarizmus igazságszolgáltatásának kinövésére, de az a két eset, amelyet legutóbb megírtak Wilhelmshavenből, még ebben a rovatban is szembeötlő.

Az északtengeri hadtest főhaditörvényszéke, mint főlebbviteli bíróság legutóbbi ülésén két vádlott fölött ítélt. Az első vádlottat, Brandt egészségügyi katonát a köteles tisztelet megsértéséért, engedetlenségéért és főlebbvaló ellen elkövetett támadásért vonták felelősségre.

Az egészségügyi katoná ugyanis egy kurtakoreszmában, amelyben nők a kiszolgálók, hatalmas mulatságot csapott. Bőkezű kölkezőzésért kárpótlásul az egyik pincérnő megengedte neki, hogy a koresma zárása után hazakísérhesse. Közben azonban egy őrmester vetődött a koresmába és a csapodár hölgy a szegény kifosztott katoná helyett, az őrmester karján lebegett hazafelé.

A legény e miatt éktelen dühbe jött és miután tökéletesen becsipett volt, a szerelmes pár után rohant és ködöbálással, ordítással megzavarta az őrmester pásztoráját. Mikor pedig a nagyhatalmu sarzsi végre lejött őt elkergetni, utcahosszat dulakodott vele a részeg ember, míg végre az őrség lefogta és elvitte.

E tettenért a 2. tengerészkerület haditörvényszék egyévi fogságra ítélte a katonát. És főlebbzését, amelyet az ítélet tulajdonosága miatt beadott és amelyben tökéletes részességére hivatkozott, most elvetették.

Nem kevésbé érdekes a másik vádlott esete. Reiske torpedófűtő, egyik tisztjének véleménye szerint, nem rendesen tartotta a kezét a nadrágja varrásán. Mikor pedig a vőfért rendreutasították, még tetézte a dolgot azzal, hogy szemtelen arcot vágott. Mindezt pedig elítélte őt a fenti bíróság négy hónapi fogságra és a felsőhadbírósa helybenhagyta ezt az ítéletet.

A *Vorwaerts* ez eseteket annak illusztrálásul mondja el, hogy mekkora különbség van a haditörvényszékek szokásos praxisa és a nép igazságérzete között. A haditörvényszékek rendesen igen szeliden ítélnek meg az eseteket, ha a vádlott főlebbvaló és valódi gaztettekért szabtak már tisztekre — pár napi szabadságot.

Lefokozás, vagy éppen börtön, csak igazán hajmeresztő, valódi kannibál tettekért jár, s még akkor se mindig.

Míg ellenben az ágyutölteléknek ugyancsak bőven osztogatják a kinnal teljes hónapokat, éveket, amelyekkel esetleg egy-egy életet tesznek tőkire vagy legalább is megrövidítenek és megkeserítenek.

Igy ír a *Vorwaerts*. Nekünk meg mintha sokkal világosabbá lenne a német szociálisizmus nagy virágzása. Kicsi annak a megnyirbálásához a nagy Vilhelmus imperator is, mikor annyi keserűség táplálja a gyökerét.

Világcsaló a börtönben.

Az égeri kerületi törvényszék értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a fogházában egy titokzatos idegent tart fogva, akiről eddig csak annyit tudnak, hogy nagyszabású gazember s hogy állítólag budapesti születésű.

A törvényszék átiratában arra kéri a rendőrséget, hogy közölje vele — ha tudja — a világcsaló nacionalitását, aki Müller Jánosnak mondja magát, budapesti születésű és buenos-ayresi illetőségű régiségkereskedő.

A rendőrségen a következőket tudják róla: Apja itt Budapesten fűszerkeres-

kedő volt. 1860-ban Kubába költözködtek, ahol 1870-ben apja is, anyja is meghalt.

A 14 éves Jánost egy lengyel emigráns, akinek Chilében ültetvénye volt, magához vette s fölnevelte. Megtanította spanyolul, franciául és olaszul, aztán elküldte világgá régiségekkel kereskedni.

Müller János 1901-ben Európába jött s Marseilleben régiségkereskedést nyitott. Onnan Szmirnába, majd Konstantinápolyba, azután Brestbe és Stockholmába utazott régiségeivel. 1902-ben Svájcban, majd Bécsben és végre Prágában tünt föl, ahol lopások miatt letartóztatták.

Müller sok álnévet használt s mint utólag kiderült, nem volt éppen válogatós a lopások nemét illetőleg. Nem vette meg a jó téli és tavaszi kabátokat sem, ha könnyű szerrel hozzájuk jutott, legszívesebben azonban régiségeket emelt el.

Elkergették, mert kötelességét tette.

A szaloniki válit, Hasszán Fehmi basát fölfüggesztették állásától s helyébe Reuf basát nevezték ki.

Hivatalosan azt mondják, hogy Fehmi basának azért kellett megválni állásától, mert a szaloniki vásárnak a redifek által történt kifosztásáról nem értesült előre s nem is akadályozta meg.

A dolog azonban egészen másképpen van, mert Fehmi basa tulajdonképpen tulbuzgóságának lett az áldozata. Amikor ugyanis a redifek garázdálkodásáról értesült, ő maga azonnal a helyszíni nére sietett, másnap pedig elrendelte, hogy a kifosztott szaloniki polgároknak háromezeröttszáz török fontot (százezer korona) kell fizetni.

Az esetről Konstantinápolyba is küldött jelentést, amelyben kifejtette, hogy a zavargás okozója legfőképpen Hauri basa, a harmadik hadosztály parancsnoka, aki a kiszabadult rezervistákat ok nélkül visszatartotta és nem küldte haza.

A portának nem tetszett ez a jelentés és Fehmi basát elmozdították.

A közállapotokra jellemző dolog Turkhan basának vakuf-miniszterre történt kinevezése is, a beteg Golib basa helyére. Turkhan basa, aki albán ember és volt külügyminiszter a vakuf-javak kezelését a következőképpen kapta meg: Nemrég Damaszkusba küldték, hogy egy bizottság élén jelen legyen a damaszkus-mezsib-mean-i vasut megnyitásán. Ez a vasut megy majd Mekkába is. Damaszkusban lakik Fuad basa, a volt marsal, aki kegyvesztetté lett és akit Damaszkusba száműzték. Hogy a kegyvesztett basát ne kelljen látnia és nehogy az a gyanu támadjon, hogy a legkisebb zsinpátia jelet is mutatják iránta, Turkhan basa a volt marsal házában elejét elfalagtatta.

Ez az ítet annyira tetszett a szultánnak, hogy Turkhan basát kinevezte vakuf-miniszterre.

Emlékezetes várostromok

Port-Arthur ostroma az egész világ érdeklődését maga felé irányítja és a kétségbeesett küzdelem közepette tekintetünket önkéntelenül a mult nevezetes ostromaira irányítjuk.

Tróját tíz évig ostromolták a görögök, míg a kitiünő erősséget bevehették és e legnevezetesebb ostromnak örökéletű emléket állított Homerosz; Herodotosz szerint Azót városa, Pazamemetrik király ellenében huszonkilenc évig tartotta magát.

E várakat többnyire kicéheztették, de a nélkülözés, szenvedés leghatalmasabb példái Kartágó és Jeruzsálem ostromai adták; e városok szívós szemita népe inkább éhenhalt, minsem megadta volna magát. Kartágó a harmadik pun háború végén, Krisztus születése után 146-ban

egy évig tartotta magát és a lakosság minden talpalatnyi földet vérével áztattott, míg végre az egész várost fölgyújtották.

Jeruzsálemet sokszor körülvették Nebukadenezár idejétől bukásáig, Krisztus után 70-ig, amikor Titusz csak több hónapi kemény ostrom után vette be a várost. A régi szent városban kö kövön nem maradt. Ezek az ostromok óriási áldozatot követeltek minden időben.

I. Rikárd angol király Akkon ostrománál, mely két évig tartott, hat érseket, 112 püspököt, 40 grófit, 500 bárót és 300.000 harcost veszített el. Ezek a várostromok azonban alig hasonlíthatók össze az ostromok új módszerével.

Ágyukat először 1347-ben Calais ostrománál használtak. Hatalmas ostromot állott ki Kréta-szigete, melynek fővárosát 1669-ben a törökök 24 évi harc után és 200.000 harcra árán vették be.

Gibraltár is két igen nevezetes ostrom színhelye volt, mikor Francia- és Spanyolország erőik legjavát egyesítették, hogy a Földközi-tenger kulesát az angoloktól elvegyék. 1779-ben erős támadást intéztek a vár ellen, de sikertelenül. Két évig lötték a sziklavárat a nehéz ágyukkal felszerelt hajók, de az angol helyőrség retentő bombázásával megsemmisítette az ágyukat. Bár a szövetségeseknek 47 sorhajójuk, tíz uszó batteriájuk volt 212 ágyuval, azonkívül 12.000 katonájuk és 100 ágyujuk a szárazföldön, bár naponként több mint 6000 golyót löttek a városba, a ma még soha se nem vett Gibraltárt most se vették be.

A 19. század legtöbb ostrománál az oroszok szerepeltek, akár mint támadók, akár mint megtámadottak. Így 1854 május 17-től, június 26-ig ostromolták Szilisztriát, mikor a török helyőrség ki-rontott a várból és az ostromműveket megsemmisítette.

Mire képes a hülyeség.

Bautz József professor és doktor egy német egyetemen dogmatikai könyveiben egészen pontos, sőt, ha szabad így mondanunk, tudományos képét rajzolja a pokolnak és lakóinak.

„A pokol nincs roppant messzeségben, a holdban, vagy a Mars csillagban, nem is a napon, mint némely tudósok föltették, hanem földünk belsejében. A pokol párái gőzölgnek szemünk előtt; örökös lángtengerük hatalmas hullámai reszketik meg a földet.”

A tűzhányók és földrengés nehéz tudományos problémája ezzel véglegesen meg van oldva.

„A tulajdonképpeni pokol, folytatja a tudós, legmélyebben van, legközelebb a föld középpontjához, sőt lehetséges, hogy a két pont geometriailag összeesik. Közéleben van a tisztító tűz és Ábrahám kebele.”

Művének egyik fejezetében: *Az üdögök a poklon kívül: rangsoruk és földi tevékenységük* címmel elmélkedik.

Az üdögökön kívül az elkárhozott lelkek s a tisztító tűz lakói is működnek a földön. Sőt az utóbbiak egy része itt szenved el büntetését (egy házban, az utcán, a lépcsőházban stb.) Nehezebb megállapítani a mennyország topográfiáját.

„Általánosságban azonban megokolt-nak tetszik az a föltevés, hogy a menyek országát a csillagok régióiban kell keresnünk. A kutatás összes adatai fölfelé mutatnak.

Utolsó ítélet s a világ vége című könyvében pontosan megállapítja, hány angyal, hány harsonával jelzi a világ végének elkövetkeztét, az idők teljes-ségét.

A tudós, ki oly bámulatos tájékozottságot tanusít e nem földi dolgokban s a misztikus látomásokat német alapos-sággal szedi rendszerbe, nem a sötétnek nevezett középkor, hanem saját napjaink gyermeke.

És ez a dr. Bautz József professor, még mindig szabadon szaladgál, még mindig nem valamelyik német tébolydiban elmélkedik az ég és pokol fölött, sőt minden esetre találkoznak emberek, akik a Bautz hülyeségeit el is hiszik.

Mert ha nem is lenne, akkor már a gen felhagytak volna az ilyen „gőg és félelem nélküli lovagok”, a tömeges butításával és komoly pofával nem mer-nének ilyen dolgot írni, hirdetni.

Aki teszi, vagy ürt, vagy gazember, középut nincsen.

A haj növése.

A test ápolásának ősi háziszerei sorába tartozik a haj nyírása, hogy ezáltal a haj növése és erősödése elősegíthessék. E régi eljárást most egy orvosi szaklapban kozmetikai szempontból veszi vizsgálat alá dr. Weyner Emil s kimutatja, hogy a haj nyírásának korántsem az a hatása, amivel a néphit felruházta.

Gyakorlati tapasztalatok alapján tévedésnek mondja, hogy a gyakori hajnyírás a hajzatot hosszabbá és sűrűbbé teszi. Egy hajszál olyan hosszú lesz, amilyené gyökere, a hajpapilla nő veszt, kergeti és a hajnyírás bizony nem tudja befolyásolni a papillák energiáját.

A hajszál akkor nő leggyorsabban, amikor rövid; amint elért egy bizonyos hosszúságot, állandó marad. Nem nő hosszabbra, hanem kiesik és helyébe újat produkál a papilla. És ezért nincs értelme annak, hogy a nők időnkint nyírassák a hajuk végét, abban a hitben, hogy a hajuk hosszabb és erősebb lesz.

Az a haj, melynek hegyét le is vág-ták, egy bizonyos idő múlva kihull, tehát nem lehet hosszabb. A legnagyobb hosszát ugyanis akkor éri el a haj, ha sohasem nyírták. A legszebb és leghe-szebb szakállt azon nemzetiségeknél találjuk, akiknél a szakállt heretra soha nem éri. Az egyszer nyírott haj sohasem éri el azt a hosszt, mit elért volna, ha nem nyírják.

Ezért leányoknál mindig merész vállalkozás a haját nyírni, mint az ezidő-szerint szokás. A vizsgálatok végered-ménye az, hogy a hajnyírás pines befo-lyással a haj növése. Annak a feltéte-nek, hogy a hajnyírás után a haj növé-s gyorsabb, a hajnövének a fa növésevel való összehasonlítása az oka.

Ennek eredete Cullerier párisi seb-orvostól származik. Ma már azonban világos, hogy a haját előfához nem szabad hasonlítani, mert a haj nem él, a haját elhalt állománynak kell tekintenünk, mert a hosszabbodás ellentétben van a fa ágával, nem a csucson történik, hanem az alsó végéről kiindulva a gyökérén át.

BUDAPESTI HIREK.

— **A betegápolási adó fölemelése.**
A törvényhozás 1898-ban léptette életbe az országos betegápoló adót, amely az állami adó három százaléka. Az állam idoi költségvetésének tárgyalásakor a törvényhozás az adót öt százalékra emelte föl. A pénzügyminiszter most értesítette a fővárost és azt az utasítást adta, hogy az ötszázalékos adót visszamenőleg január elsejétől szedjék be. Ez az utasítás most nagy zavart okozott, mert a főváros csak a három százalékos adót írta elő és szedte be.

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz,
annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz** szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán
főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor.,
fél 6 kor., negyed 3 kor.,
nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés
esetben **1 millió korona.**

Városi költségvetés.

Folyó hó 17-én kezdte el tárgyalni a pénzügyi bizottság a város 1905. évi költségvetését, melynek eddig lefolyt részleteit, az adott komoly viszonyok között, eléggé megnyugtatónak látjuk.

Méltányolni kell a hatóság rendkívül komoly helyzetét; mert a várossal szemben támasztott követelések hallatlan mérvben emelkednek, de a rendelkezésre álló jövedelmi források ezen emelkedéssel nem tartanak lépést. A köztisztviselési, világitási, építkezési és tartozási költségek egyre nőnek, amint az egy fejlődő városnál másképp nem is lehet; ezzel szemben azonban a fedezet alig emelkedik. Különösen terhesen nehezedik a háztartásra a konverziós kölcsön, amelyből történt befektetésekből egyedül csak az ujonnan épített honvédlaktanya hozza meg a kamatot. A konverziós kölcsön nagy része a haladó kor által követelt emberbaráti, kulturális, közegészségügyi intézmények létesítésére fordított, illetve fordítatik.

De számot kell vetni a közigazgatás minden ágának óriási arányokban megnövekedett feladat körével, a hallatlan módon megdrágult megélhetési viszonyokkal, a városi tisztviselők silány javadalmazásával, melyek elődázhatatlanná teszik a tisztviselők fizetésemelését, mely elől nem zárkozhatunk el, mi megint a teherlapot szaporítja.

Vajjon van-e valaki közöttünk, ki mindeme dolgokat feleslegeseknek, szükségteleneknek tartaná.

Nem hisszük.

Sulyosak a terheink, de tévednek azok, kik azt hiszik,

hogy más városok még a boldog aranykorban élnek s pótdók nélkül, vagy csekély összegű szolgáltatások mellett töltik viganapjaikat. A haladás által követelt intézményeket minden város adósságok árán létesítette és létesíti.

És mindig terhesebb lesz a városok helyzete, ha az állam nem segít rajta. Régen hangzik már, hogy az állam a fogyasztási adók teljes átengedésével fog segíteni a városok anyagi helyzetén. Nincs kizárva, hogy 1906. évre már ez alapon állítsák össze a költségvetést.

Bizzunk benne.

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi huzás már
december 1-én

Főnyeremények: **10000,
15000, 20000, 25000,
30000, 40000 és
100000 korona.**

Évenként három huzás.
Minden sorsjegy 65 évig játszik.

Sorsjegyek pontosan a hivatalos
árfolyamon kaphatók a:

**Kereskedelmi és
Iparbanknál**

Csengery-utca 4.

Hirek.

Kinevezés.

A pénzügyminiszter Somossy Gyulát segélydíjas számgyakornokká a zalaezerségi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséghez kinevezte.

Miniszteri elismerés.

Iványi Andor alsólendvai áll. isk. polgári tanár 43 évi fáradtságos tanítói munkálkodás után nyugalmába ment, mely alkalommal a vallás- és közoktatásügyi miniszter becsületes, hosszas munkájáért elismerését fejezte ki.

Kiküldetés.

A nagykanizsai kir. törvényszék elnöke dr. Eöry Jenő törvényszéki bírót és dr. Kondor Jenő törvényszéki jegyzőt Keszthelyre rendelte a Zámor fölöstása céljából.

Névmagyarosítás.

A belügyminiszter Ungár Hercog Ignác nagykanizsai lakos nevének „Magyar”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Új járásorvos.

A letenyei járás orvosi állásra három pályázó közül dr. Marton Imre újvidéki gyakorló orvos lett megválasztva.

Állategészségügy.

Komárváros községben a szájs- és körömfájás járványosan fellépett; Miháld és Inke községekben megszünt. Tekintettel az utóbbi községekben megszűnt állatbetegsége, folyó hó 27-től kezdődőleg a szarvasmarhák városunkból Ausztriába kivihetők lesznek.

Villamos vasut Keszthelyen.

A Közgazdaság írja: Gróf Festetics Tassiló a Keszthelyről 6 kilométer távolságra fekvő Hévíz gyógyfürdőt Keszthely városával villamos vasutal szándékozik összekötni.

Kenyér és zabszállítás.

A m. kir. székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnokság nagykanizsai állomáson elhelyezett csapatok részére 1905. évben szükséges kenyér és részben zabszállítás biztosítása céljából folyó hó 24-én versenytárgyalást tart.

Rendelet a borhamisítók ellen.

Annyi visszaélést követnek el a borkereskedők, hogy a kereskedelmi miniszter szükségét látta az eddig alkalmazott ellenőrzéseket megszigorítani az új módját is alkalmazni. A legtöbb hamis bort törköly segítségével készítik, mert így alig lehet a hamisítványt felismerni. Ezért utasítja rendeletileg a kereskedelmi miniszter az összes hatóságokat, hogy a szigorú felelősség terhe mellett irassák össze kerületenkint, hogy ki mennyi törkölyt termel és kinnek adja azt el. Hogy mennyiben fog bevélni ez új ellenőrzési módja a hamis bornak, majd elvált.

A husárok hatósági megállapítása

A kereskedelemügyi miniszter egy legújabb keletű határozatában kimondotta, hogy a hatóságnak nem csak joga van, hanem kötelessége is a husárok szabályozása, ha azt látja, hogy a mészárosok és hentesek jogosulatlanul emelik a husárakat.

Cigányaink.

Nem szívesen, de szóvá tesszük, mert hát nem akarunk elvenni abból a száraz kenyérből, a mi a barnaképtű cigányainknak jut. De a mi sok, mégis csak sok. Cigányaink bárhol muzsikálnak is, mindenütt föllesleges számban idegen darabokat játszanak. Megfigyeltük az egyik kávéházban zene-estély alkalmával, egy óra alatt egy magyar darabot játszottak. Csodálatos és szomorú dolog ez. Cigányaink ugylátszik nem tudják, hogy csak magyar nótát lehet igazi érzéssel eljátszani száraz fájukon és nem poltut. De azt is figyelembe vehetnék, hogy magyarok vagyunk, mint ilyen lovagiasak, szívesen elhallgatunk idegen zeneműveket is, de nem magyar darabok mellőzésére.

Kétszer virágzó körtefa.

Nemcsak a nóta szerinti akácfá, de Weiler Kálmán tapolcai lakos szentgyörgyhegyi körtefája is kétszer virágzik az idén. Az utóbbi kedvező időjárásnak tulajdonítható, hogy a fa másodszor is telve van virággal, mi-ből természetesen alig lesz gyümölcs.

Tanfolyam befejező vizsgálat.

A tapolcai m. kir. vincellériskolánál a néptanítók részére rendezett

szőlő és borkészítési tanfolyam hallgatóinak vizsgálatára folyó hó 18-án volt. A hallgatók általában mindannyian igen szép eredményt mutattak fel a hallott előadásokból.

**Az Izr. jótékony Nőegylet
nagyszabásu baba- és
kézimunka kiállítása**
1904. nov. 5-én és 6-án lesz
megtartva.

Nagy látványosság a mesevilághól.

Gyilkosság a legelőn.

Kegyetlen gyilkosság történt a drávaszentiváni legelő Podbreszt felőli részén. Balog József 68 éves probdreszti grófi majorba tartozó juhász három drávaszentiváni suhanc kövekkel agyonverte. A meggyilkolt koponyája a tarkó részén teljesen szét volt ronsolva. Hogy mi volt a gyilkosság közvetlen oka, még eddig nem tudni, most folyik a vizsgálát. Az öreg juhász birkákat őrzött a legelőn, a három suhanc pedig lovakat legeltetett. Valószínűleg a suhancok grófi területre akarták a lovaikat hajtani, mely ellen az öreg tiltakozott s ekkor verték el úgy, hogy a lelkét is kiveték a szegény emberből. Este a birkák maguk mentek vissza a majorba, ez feltűnt a majorbelieknek és rosszat gyanítva, az elmaradt juhász keresésére indultak. Meg is találták még aznap ott, künn a mezőn, a hol agyonverték. A gyilkosok maguk jelentkeztek a bíróságnál.

Kedvezményes vetőmag.

Vármegyénk közszeretethen álló főispánja, Hertelendy Ferenc, igen szép tanujelét adta vármegyénk földműves kisgazdái iránti jóindulatának. A vármegyének alispánjával karöltve sikerült a földművelésügyi miniszter figyelmét vármegyénk területének nagyrészen beállott jégverés által okozott inségre fordítani. Eredménye az, hogy a földművelésügyi miniszter Nagybakonak, Szentgyörgyvölgy, Csesztreg, Alsószerterzsébet, Felsőszemenye, Oltárc, Lovászi, Nemesnép, Kerkasszertkirály, Kerkasszentmiklós, Tormaföld, Kislakós, Szécsi-sziget, Iklód, Zalaújfal, Dobri, Csörnyeföld, Dobraföld, Nárokföld és Lovas községnek 50,000 korona erejéig adott pénzbeli segélyt vetőmag beszerzésére. Ebből 10—30%-ot a földművelésügyi miniszteri tárca visel, a többi pedig kamatmentes kölcsön gyanánt 1905. okt. 31-én a segélyben részesülő kisgazdáknak kell visszafizetniük.

Érteklés.

A gőzfürdőben ma hétfőn, kedden és szerdán kazánvágás és festés miatt a fürdő zárva lesz, mi ezenel a közönség szives tudomására hozatik. Csütörtöktől kezdve ismét megnyílik.

Új kibocsátásu sorsjegyek. O felsége a király védnöksége alatt álló budapesti tudóbeteg szanatorium egyesület javára kibocsátott Erzsébet szanatorium sorsjegyek a legjobb tökéletesítési alkalmat, a legkisebb kockázatu spekulációt és a legnagyobb nyereségeséget biztosítják. Játéktérre kitűnő. A sorsjegyek árfolyama már eddig is folyton emelkedik, de az árfolyamuk még ezután is emelkedni fog és pedig sokkal erősebben, mint a többi forgalomban levő sorsjegyek. Felhívjuk figyelmét a Kereskedelmi és Iparbank mai hirdetésére.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fl.
1/2 ..	28 ..
0.3 ..	24 ..
0.2 ..	20 ..

korona h. teljesíttéssel.

**Minden másfajtu üvegek
a legolcsóbb gyári áron!**

! Olcsó árak !
Weisz Jakab üvegnagykereskedő
Nagykanizsa
(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

**Nagy választék, olcsó
árak**
Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.
Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.
— 1 koronától
feljebb. —

Függő lámpák
— 4 koronától
feljebb. —

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyúl, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**“ az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Orleveles kisasszony futányosan tanít, aquarell v. olajfestést selyemre, fára, posztóra, porcelánra, s végre fa- és bársonybeégetést. — Czin: Nádor utca 14.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a lapkiadóhivatalában.

Kanizsai levélpapír

a legjobb!!!

Diszes látképes levelező-lappal
— ellátott dobozokban —

25 levélpapír, 25 borítékkal
80 fillér.

50 levélpapír, 50 borítékkal
1 kor. 20 fill.

Egyedül csakis

Krausz és Farkas papirkereskedésében
kapható.

KRAUSZ ÉS FARKAS

Lampionok

minden alakban,
különféle színekben.

Levélpapírok

dobozokban.

Legjobb minőségű
író- és rajzszerkek.

könyvnyomda

papirkereskedés

könyvkötészet

üzletikönyv-raktár

„Nagykanizsai Friss Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala

NAGYKANIZSA, városi palota..

Már

AZ ELSŐ

próbarendelés mindenkit

meggyőz

áraink olcsóságáról

munkáink

izléses

és

pontos

kiviteléről.

Most tehát utólag kell a két százalékos adót a polgároknak kivetni. Tavaly a főváros polgársága 722.707 korona potegáppellási adót fizetett. A két százalékos adóemelés összege a mai napig 480.000 korona.

HIREK MINDENFELŐL.

Kruger hamvai Dél-Afrikában.

A rotterdami dockokban serényen javítják a „Batáviai IV.” gőzöst s azután feketére fogják festeni. Ez a hajó fogja ugyanis Kruger hamvait hazaszállítani a szülőföldre. Egyik kajitót ravatalos teremre alakítják át, feketével bevonják s éjjel-nappal villamos lámpákkal világítják meg. Itt fog állni a hatalmas katalak, a hajó, melynek fedélzetén Steyn elnök is utazott s amely a burjábornokokat is Európába hozta, s hó végén fog Dél-Afrikába indulni. Pretóriában már kész van az a sírbolt, melyben Kruger sarkofágját fogják elhelyezni.

Sokoldalu intendáns. A magyar

intendánsokat nem szükséges figyelmeztetnünk a most elhunyt Hollingshead példájára. Egyrészt, mert jelenleg egyáltalán nincs is betöltve e díszes és főkéleg állás, másrészt pedig a mi intendánsainknak ugyis az volt a hibájuk, hogy mindenhez értettek s még ennél is valamivel többhöz. Az angol színházigazgató nem volt ily nagytudású férfiú, csak jeles író volt, kritikus, színházi szakember, zurnaliszta. Még Dickens vezetése alatt kezdte meg újságírói pályáját a Daily News-nál és a Daily Telegraph-nál; később az Alhambra igazgatója lett.

Ez az óriási orfeum a Charing-Crosson van, de csak a főhomlokzatával; eldalt és hátul három más utcára terjeszkedik ki. Az ő vezetése alatt London első e némi szórakozóhelyévé emelkedett s ma is az. Később a Gaiety igazgatója lett s oly szerencsével dolgozott a darabok megválogatásában és társulata összeállításában, hogy saját állítása szerint, a színháza három első művészenek nagyobb fizetést adhatott, mint az angol állam a lordkancellárnak. Persze ő is, mint minden színházi vállalkozó, ki volt téve a sors szeszélyes játékaival. Háromszor vesztette el egész vagyonát, de mindannyiszor talpra állt és acélos erővel küzdött a sors ellen. Az utolsó években már visszavonult, irodalmi sikereiről rég nem álmodozott, könyveit elfeledték s most a csöndessé vált ember örökre elhallgatott.

— **Különös keresztnev.** Egy fiatal házaspár a minap furesa meglepetésben részesítette az anyakönyvvezetőt. A szokásos kérdések során a menyasszony kijelentette, hogy Déluoronor République Française-nek hívják. A menyasszony meg is magyarázta aztán, hogy miképpen jutott a francia köztársaság nevéhez, mint keresztnevhez. 1870. szeptember 4-én, a köztársaság proklamálásának napján született és szüleit a nagy esemény birta rá, hogy a République Française nevet jelentőnek be az anyakönyvi hivatalban.

A német császár levélpapírosa.

Vilmos császár Otto berlini udvari íróvezetőnél új levélpapírost készített, mely formára és színre különbözik az eddig használt papírostól. Az eddig a kérdeszalagrendtől körülfogott birodalmi sas, a fekete saarend láncs és ezek fölött a császári korona ékesíti. Most ezek a rajzok dúsabbak lettek. Most már az egésznek alapja a fehér máltai lovagkereszt, melynek csillagában a marsallpálcikák keresztjezőnek. A császári

korona valamivel nagyobb lett. Mivel a máltai kereszt fehér, más színű papíros kellett választani. A császár világoskék vászonpapírost állapított meg. Háromféle formátumot használt: vizikártya, oktáv és kvart formát. A tengeren járva, a császár fehér levélpapírost használ, amelyet a birodalmi sas és a császári s a királyi lobogó díszít. A levélpapírost teljesen a császár kívánsága szerint állítják elő. Utasításai alapján készülnek a vázlatok, melyek közül a császár maga választ.

— **Az utazó atléta.** A Párisnál szomszédos városok helyi vonatán az utóbbi időben sokszor megérett, hogy könnyen hívó utasokat hamis játékosok kifosztottak. A rendőrség végre figyelmes lett az utazó hamis kártyások üzelmeire és szemmel tartotta őket. A figyelemre különösen egy Célestin Moret nevű vásári atléta mutatkozott érdemesnek. Moret a maga nemében tekintélyes férfiú, aki több díjat nyert már a birkózásban és az ökölvívásban. Egyebekben is kitűnt, például egy betörésben, amelynek Dagnon-Bouveret, a híres festő volt áldozata. Moret mester ezért a betöréseért tizenöt hónapot töltött a börtönben s mindössze néhány hete szabadult onnan. Tudva lévén az atléta előélete, a titkos rendőrök különös figyelemmel néztek az újjaira. A birkózó bajnok tegnapelőtt Versaillesben felszállt a Párisba induló helyi vonatra s beleült egy szakaszba, amelyben akkor már egy jóképű angol foglalt helyet. Alig indult meg a vonat, Moret mester néhány játszámra invitálta meg az angolt s mire a vonat Saint-Cloudra ért, az angol egész készpénze — vagy ötezer frank — az atléta zsebében volt. A vonatról, hogy más uton igyekeztek Párisba. A rendőrök azonban nyomon követték és a perrenon letartóztatottnak jelentették ki. Csakhogy a dolog korántsem bizonyult olyan egyszerűnek. Moret mester olyan vitéziül védekezett, mint ahogy bajnoki küzdelmeiben szokott: rugott, boxolt és olyan vadul csapkodott, hogy a rendőrök nem bírtak vele. Csak mikor egy sereg vasuti munkás is segítségükre sietett, sikerült letépni és megkötözni a dühöngő embert.

Egy elfeledett zeneszerző.

Franciaországban szobor készül mostanában Monsigny, XVIII. századbeli jeles francia komponista emlékének megörökítésére. A maga korában híres zeneszerző volt Monsigny, „A szökevény”, „A rászédett kádi” és „A szép Arzén” című vig operái sokáig szerepeltek a színpadon. Operáit Sedaine és Favart szövegkönyveire írta, amiket száz esztendővel ezelőtt szintén nagyon megbecsültek. Monsigny kilencven éves korában halt meg XVIII. Lajos uralkodása idejében. Kora haláláig nagy tiszteletben tartotta, de azóta egészen elmosódott emlékezete. Szobrát most Louis Noel, az imént meghalt Bartholdi tanítványa mintázza. Noel a napokban meg akarta tekinteni Monsigny sírját, de hiába kereste, reá nem talált: a híres zeneszerző sírjának egyszerűen nyoma veszett. Ilyenformán igazán föltámasztásszámba megy szobrának megmintázása. Az emlékművet Monsigny szülővárosában, Faubourguesben állítják föl.

— **Humbert Frigyes, a festő.** A Humbert név csak nem akar letűnni a lapok hasábjairól. Ezuttal a jeles Frédéric önkéntelen szereplése révén került szóba a sokat forgott név. Egy képgyűjtő amatőr a napokban két festményt vásárolt egy műkereskedőtől, amelyek Roybet festő nevével voltak jelezve. Az egyik „XIII. Lajos udvarának megál-

dását”, a másik a „Királyt váró Richelieu bíborost” ábrázolta. A gyűjtő alapos vizsgálat után arra a tapasztalatra jutott, hogy a két kép voltaképpen egy kép s kettő csak mesterséges beavatkozás útján vált. Felfedezéseit közölte művészbarátaival és más szakértőkkel, akik azután megállapították, hogy a két kép eredetileg csakugyan egy darab volt s XIII. Lajost ábrázolta Hautefort kisasszonnyal s hogy továbbá a festmény Humbert Frigyes műve, aki az 1902-iki Szalonban díjat is nyert vele. Az amatőr erre bepörölte a műkereskedőt. A tárgyalásra megidéztek Roybet festőt is és az ő révén azután tisztázták a helyzetet. Roybet kijelentette, hogy a két festmény az ő műve, de eredetileg csakugyan egy darab volt. A műkereskedő utóbb vágta ketté a vásznat s a szorult anyagi viszonyok közt élő művészt rávette, hogy mind a két vászon alá külön írja oda a nevét. Roybet vallomása alapján az amatőr elutasították panaszával.

— **Hurutot csak valódi Réthy** pemetefülcorka csillapít.

— **A gyermek későbbi fejlődésére,** legnagyobb fontossággal bír a helyes táplálkozás. Az anyatej legjobban helyettesíti az a tehéntej, melybe Somatosét vegyítettünk. A Somatosé ugyanis az az előnyös tulajdonsággal bír, hogy a gyermekgyomorban a Caseint finoman eloszlatja s így a tehéntejet könnyen emészthetővé teszi. Párisban dr. Fournier a Somatosé kitűnő hatására nézve, nagyon erős gyomorhurutban szenvedő csecsemőknél is a legkedvezőbb tapasztalatokat nyerte. Mert a meleg vízben gondosan eldolgozott Somatosé, még oly gyermekeknél is, kik már semmiféle táplálékot sem bírtak el s kiknél már a gyengeség aggasztó jelei is mutatkoztak: lassacskán fölüldültek s ismét a szokott tej táplálékhoz tértek vissza, mely utóbbiba még hosszabb időn keresztül Somatosét vegyitettek.

— **Csinos fiatal elhanyagolt főkak** voltak ezelőtt, míg a törekvő kecskeméti gazdák páratlan szorgalma valószínű barackfa-erdőt varázsolt belőlük. Múltó társas akadt a gazdák nemes munkásságának az Első Alföldi Cognacgyár r. t. kecskeméti palinkafőzdéjében, ahol a legkiválóbb barackszeszt, barackkrómet és barackcognacot állítják elő hazai föld termékeiből magyar munkássereg közreműködésével. Ime, kevés szóval, közgazdaságunk fellendülésének mintája. Ehez már csak az szükséges, hogy a magyar uri közönség pártolására méltassa e magyar gyár kiváló minőségű barackkülönlegességeit. A gyárvezetőség kívánatra bérmentve küld mutatványszámot a Barackhíradóhoz.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete. Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöklésével legutóbb tartott ülésében foglalkozott az orosz, román, bolgár és szerb új vámtarifákkal s elhatározta, hogy általánosságban ki fogja fejteni a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő fölterjesztésben, hogy ez országok beviteli eikkeinél ugyszólván az egész vonalon a vámtelemek fölemelésével, sőt elég sok tételnél tetemes fölemelésével találkozzunk. A jelenleg érvényben lévő tarifák lehetővé tették egyes vas- és gépészeti gyártmányaink exportját. A konstatált vámemelések azonban csak káros hatásuk lennének, amennyiben a külföldivel szemben gyöngye iparunk nyugat felé exportálni képes nem lévén, tultermelésének elhelyezésénél az oroszországi keleti piacokra van utalva, melyektől azonban elesnek, ha a vámtelemeknek a nevezett országok részéről tervbe vett emelését kormányunk a kereskedelmi szerződések tárgyalása alkalmával tetemesen redukálnai nem volna képes. Nevezetesen leszállítandók volnának a vas- és rézárakra, gépekre, villamos be-

rendezésekre és részleteikre kilitásba vett új vámtelemek, minthogy ezeknek a kontemplált magasságban való fenn-tartása gyáraink eddigi exportját is lehetetlenné tenné. Mindenképpen oda kellene tehát törekedni, hogy a tervezett vámemelések eljussanak, s az eddigi vámtelemek meghagyassanak.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Irtá: V. L.

Ha a te hitsorsosaid azt az életet élhetnék, amelyet te, ha őket is befogadná az orosz nép a maga körébe, akkor ti ott nemcsak hajlékot, nemcsak menhelyet találtatok, nemcsak megtérnek, hanem be is fogadtak benneteket és akkor hazátok van. Az akkor más helyzet. Akkor oroszok vagytok és élnetek kell úgy, mint ahogyan a többi oroszok élnék, a hazáért, a hazának. De ti ma is vándoroltok, holnap is vándorolni fogtok, a vándorbot mindig ott van a kezetekben, hát . . . gondoskodjatok uti élelemről, életek magatoknak.

Malakow-Zollner nem vallotta ezt a nézetet.

— Ha mi nem közeledünk, mondotta, ők sohasem fogadnak be bennünket. De én nem kényszerítek senkit, sőt még csak nem is unszalom. Ha kisenevi testvéreim nem akarnak érintkezni a gojmokkal, és ezek huzódoznak tőlük, mert egymást kölcsönösen tisztátalannak tartják, én egyiket sem kérlelem, egyiket se irányítom. Magam azonban elmegek mindenhová, ahol szívesen látnak és barátsággal fogadok mindenkit vendégemül, aki szívesen jön.

Ezt az elvet vallotta, e mellett megmaradt és ez okozta házának és a kisenevi zsidóságnak szerencsétlenségét.

Lakott a szomszéd uradalomban egy földbirtokos, gróf Battinszky Václav. Még javakorabeli férfiú, aki azonban nem nősült meg eddig és úgy látszott, nem fog megőszülni a jövőben sem és vele a Lengyelországból átszármazott, de már régen megöröszösödött Battinszky-család férfiága kihalt.

(Folyt. köv.)

Csodálatos szépséget

nyer pár nap alatt

minden hölgy arca, ha a legbiztosabban ható arczsépítő szert, Szikszay gyógyszerész arczkenőcsét használja széplő, májfolt, pattanások és minden arcbántalmak ellen, az az arcnak bármennyiszetű simaságot és rózsásfehér sálat kölcsönöz. Kapható 1 kor. 20 fill.-ért.

Szikszay Gusztáv gyógyszerárában

Budapest. Erzsébetfalyán.

Fontos

sérvben szenvedőknek!

Legújabb találmány! Legújabb találmány! (Szabadalom bejelentve 1904. július 12.)

Perfekt symmetrikus gummisérvkötő.

A modern chirurgical tudomány mesterműve. Tízszáz gummidből készült. Akár a jobb, akár a baloldali sérvtől. A legkomplikáltabb sérvet is visszahozja. Legkényelmesebb viselet. Különböző méretűben és színűben. A legmegbízhatóbb munkánál is minden kényelmesség nélkül viselhető. Műtán kedvelésénél nyomat sem okoz, úgy éjjel, mint nappal viselhető. Számos elismerés és közönségtől elköltetés a világ minden tája felől utánvétele, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a legnagyobb titkok tartásával történik. Rézletes képes árjegyzéket ingyen küld zárt borítékban a feltaláló.

Pollitzer Mór és Fia utódai

és. és kir. kizárólag szabadalmazott orvosai kizárólag BUEAPESZT, VJC Deák Ferenc-utca 10. szám. A legújabb cég e szakmában. Alapítástól 1858-ban. A címre ügyeljünk!

Hallatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig
támaszított raktár mellett, az alant felsorolt
szövetekre való

szövetek.

1 szőnyre való 3 méter szál gyártmány... 2.50 frt
1 szőnyre való 3 méter szál kamgarn... különféle
színekben... 6 frtől 7 frtig
1 szőnyre való 3 méter valódi angol gyártmány...
6 frtől 8 frtig
Fekete szőnyeg szövetek... 7 frtől 9 frtig
Téli kabátok való szőnyre való gyártmány szövet,
különféle színekben... 5 frtől 12 frtig
Különlegességek női kosztümé szövetek-
ben! Megrendelések vidékre is szin meg-
jelölésével utánvét mellett pontosan
csakíthatóak. A jó minőségűt cégem 80 évi
jó hírneve kezébe kerül. A nem tetsző árát kicserélem
vagy a pénzt visszafizetem.

Weisz Miksa
posztónagyruház
Budapest, Király-utca 17.

FERFLAK és NÖKNEK
a legmakacsabb bery és idült fo-
lyásoknál befookendőzés nélkül
a legbiztosabb gyógyszernek a
„SZANID-LABDACSOK”
bizonyított. Egy üveg 100 labdac
tartalmával és pontos használati utas-
sítással a korena. Vidékre is korena
előleges beküldése vagy utánvét
mellett díszkötőn küld a
„Magyar Király” gyógyszerár Bpest
V. Márcskai-utca 2. Erzsébet-tér sarok.

Nagy meglepetés!
Hoha az életben ilyen alkalom. 500 darab
csak 1 forint 80 krért. Egy gyönyörű aranyozott
30 évrá felhuzható pontosan járó óra láncsal együtt
melynek p. járásként 3-évig járallak 1 dívates szilyem
fűző nyakkendő, 8 drb. igen finom szőkenedő, 1 eleg.
gyűző uraknak vagy hölgyeknek imit. nemakövel. 1
szilvarisipra borostyánkével. 1 eleg. női malitja (ujdon-
nág). 1 gyönyörű szob. tolettükör. 1 pénztárca bőrből.
1 szobkés kőmalitkával. 1 pár kézfűző. 8 drb. meligomb.
mindégylük doublearanyból patent szálal. 1 gyönyörű
képes album a világ 56 legszebb képével. 5 trófás
tárgy, nagy vidámságot kelt Natal és öregek részére.
1 rendkívül hasznos levelező. 20 drb. levelezéshez
szükséges tárgy és még 300 drb a háztartásban nél-
külözhetetlen különböző tárgy. Ezen tárgyak az órá-
val együtt, mely egy magában magától a pénzt csak
1 frt 80 krba kottálnak. Ezétküldés utánvét mellett
VAGY az összeg előzetes beküldése ellen a központi
Árabbál által.
CH. JUNGWIRTH, Krakan A.125.
U. L. Mag nem felelőért a pénz visszafizetk, tehát
kockázat teljesen kizárva.

Somatose
vitalizáló készítménye
a hús tápanyagát tartal-
mazza (lejtőférténye és
ad) majdnem istelen,
hünyen előkészít per-
nákban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
vesztésmaradt egyedeknek,
mellékhatásoknak, ideghele-
getések, gyomorfájdok-
nak, gyermekgyasoknak,
angol kórban szenvedő
gyermekeknek, gyógyulók-
nak stb., stb.,
Vas-Somatose
alakjában különösen
cápkórban
szennvedőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csomag-
olásban valódi.
Postaküldés ellen 100
Bayer fr. és társ, Elberfeld.

Gummi óvszerek általában olcsóan
a legjobb francia
gyártmányok.
Gummi hólyag 12 db fin. min. kisebb 1 frt
Gummi hólyag 12 „ „ „ nagyobb 1.50
Gummi hólyag 12 „ „ „ legf. kisebb 1.50, 2 frt
Gummi hólyag 12 „ „ „ nagy 2.50 és 3 frt
Capot americealm (rövid) 12 db legf. 2.50 frt
Hathólyag 12 db legf. 2., 3., 4., 5. frt
Mintagyűző 25 drb legf. összesállításban 4 frt
NEVERIP 12 drb legfin. legvokonyabb és
legkellomesebb férfi óvszer... 5 frt
Sörvőkű legjobb rugóval drbja 2, 3 és 5 frt
Suspensor (horotartó) drbja 25, 50 kr. és 1 frt
Diana-öv (havibaj ellen) drbja 2.50 és 3.50
Irrigátor teljesen felszerelve 1.30 és 2 frt
LAPTER M. BUDAPEST, VII.
Erzsébet-kört 12.

Műfestő és vegytisztító nri-, női- és gyer-
mekruhák részére.
Jutányos árak, pontos kiszolgálás.
GYÁSZRUHÁK 24 ÓRA ALATT FESTETNEK.
FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-
utca 18. szám és VIII. ker. Salgótvári-utca 6. szám.
Videki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Hirdetéseket
felvenn
a kiadóhivatal.

PARACZK SZESZ
Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten.
SZESZFINOMÍTÓGYÁRA SAJÁT GYÁRTMÁNYA

Kapható Budapesten: **Vogel Gyula**, VI., Andrásy-ut 29. **Gyarmathy G.**,
IV., Kálvin-tér 1. sz. **Németh Manó**, VII., Szövetség-utca 28. szám és
vidéken minden előkelő fűszer- és csemege-üzletben.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben másfél hónapra egy hóra 60 fillér. A postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkészítője.

Felolvasó szerkesztő:

LOSVA RUGO

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőségében.

Ujabb részletek Soós Kálmán szökéséről. Botrány a zágrábi egyetemen.

Egy fontos rendeletet.

Az a rendelet, melyet Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter sztrájkok dolgában becsátott ki, galóban részrehajlatlan, becsületos és okos intézkedéseket tartalmaz.

Mindjárt a rendelet elején beszeri a miniszter, hogy a munkásoknak azon törekvése, hogy minél több munkafeltételeket érjenek el, gazdasági életnek egy olyan természetes jelensége, melyet megakadályozni, avagy korlátozni sem lehet, sem nem szabad.

Nem változtat ezen az sem, ha a munkások ezen törekvéseit összehajszolásokon alapuló tömeges munkabeszüntetéssel igyekeznek elérni, felvéve, hogy ez a fennálló törvényeket és törvényes intézkedéseket nem sérti.

Be kell ismerni minden egyenes gondolkodású embernek, legyen akár munkás, akár munkaadó, hogy a hirtelen munkabeszüntetés nemcsak hogy törvényellenes cselekedet, de a tisztességnek is hiányán van, legyen a neve akár sztrájk, akár krimiesan.

Ha a munkaadó zárja ki akár egyes, akár valamennyi munkását a munkától, ezeknek az embereknek a törvényben biztosított felmondási munkabér jár, ha követelik, a hatóság megítéli és megszerzi nekik.

Csak jogosult tehát, ha amikor a munkás érdekét megvédjük a munkaadóval szemben, akkor részrehajlatlanul szemmel tartjuk a munkaadó érdekét és legalább annyit biztosítunk neki, mint amennyit ő köteles adni. Nagyon is rendén való tehát, amit a miniszter rendeletében mond, hogy nyilvánvaló tehát, hogy a munkásnak nem áll jogában a kölcsönös meggyezéssel létrejött munkaszerződést, ennek érvénye és tartalma alatt egyoldalúan felbontani és az elállalt munkát felszámolás szerint bármikor felbontani.

Itt csak (mindenesetre tövedésből) kimaradt, hogy „sem a munkaadónak, sem a munkásnak”.

Már most a miniszter azt is mondja, hogy „aki jogosulatlanul lép ki a munkából, akár egyenként, akár összehajszolás alapján tömegesen történik is ez, az 1884. évi XVII. törvények 159. szakasza nyelre alkalmas.”

Ezt a 84. XVII. 159-et a múltban is alkalmazták, különösen a Bánffy-érában és tömegesen kényszerítették a munkást, még pedig karhatalommal, hogy térjen vissza a munkához.

A miniszteri rendelet itt is elosztat minden kételet és kimondja:

„A törvény ezen hivatkozott szakasza természetesen minden egyes munkással szemben külön alkalmazandó és minden munkásra nézve külön állapítandó meg, hogy a kölcsönös meggyezéssel létrejött munkaszerződés ellen vételt-e. Tömeges eljárásnak helye ez esetben nem lehet.”

A heccmesterek bármint fognak is áhítani, ez a rendelet átgondolt és igazságos. A törvény egyformán védelmez munkaadót és munkást, de egyformán megköveteli mindkettőtől, hogy törvény ellen ne cselekedjék.

Ha tehát ezentúl bérharc készül, akkor a törvényben foglalt felmondási időt be kell tartani. Ez semmit sem változtat a dolgon, mert hiszen egy szakmának minden munkása egyestere mondhat föl. De nagyon valószínű, hogy a sztrájkok száma így mégis kevesebb lesz, mert a legtöbb esetben munkaadó és munkás a felmondási idő alatt meg fogják egymást érteni.

Eppen csak a heccmesterek munkája lesz sikertelenebb. Már pedig az nyilvánvaló, hogy ezen paráziták munkakörét erősen meg kell szorítani.

Budapest, okt. 24.

A berlini nagykövet a képviselőházban. Szögyény-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövet, aki tegnap érkezett Budapestre, a mai délelőtt a képviselőházban föltette. A nagykövet hosszabb tanácskozási gróf Tisza Istvánnal, Hieronymiával és gróf Khuen-Héderváry Károlyval.

A népoktatási reform. A képviselőház közoktatásiügyi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen az új népoktatási törvényjavaslat előadója, Szűcs Pál előadta meg.

VILÁGKRÓNIKA.

Nyomdatulajdonosok a kormánynál.

Ma délelőtt Buda Vilmos országgyűlési képviselő vezetésével husz vidéki nyomdatulajdonos járt gróf Tisza István miniszterelnöknél s az állami nyomda konkurrenciája miatt tett panaszt. A miniszterelnök megígérte, hogy az ügyet megvizsgálja.

A katolikus nagygyűlés.

A tegnapi nappal véget ért a magyarországi katolikusok ötödik országos nagygyűlése. A székesfővárosi Vigadóban megtartott négy nyilvános ülésen vallásos, tudományos és tüzes beszédek mondtak, azzal a céllal, hogy a katolikus társadalmat lanyhaságából és télenességéből eslekedjék. A magyar püspöki kar és a katolikus arisztokrácia teljes részvételével folytak le ezek az ülések, minden alkalommal zsúfolt teremben. A nagygyűlés közönségének zöme többnyire az erre az alkalomra fölrándult vidékiekből került ki, de szép számmal vett részt a főváros katolikus közönsége is. A nagygyűlést befejező délutáni körmeneten, amelyen impozáns számban vettek részt a hívők, jelen volt Erzsébet főhercegnéasszony, trónörökösünk huga is.

Miniszter a kiállításon.

Dr. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter vasárnap délelőtt meglátogatta a Magyar Nemzeti Múzeum kupolatermében rendezett kelet-ázsiai műipari és néprajzi kiállítást, amelyet a Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának égisze alatt magyar utazók hoztak létre. Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója Berlinben távol lévén, dr. Seemayer Vilibáld, a néprajzi osztály vezető őrre kalauzolta a minisztert a kiállításon, amelynek célja, megismertetni a nagy közönséget a napjainkban annyira aktuális Kelet-Ázsia iparművészetével és néprajzi tárgyainak formáival. A miniszter egy óra hosszat időzött a kiállításon, behatóan megismerkedett és végül elismerését fejezte ki.

Uj állatkert.

Olvasom ezt a hírt a mai lapokban:

Az Országos Zoologiai Társulat mozgalmat indított a kor mai igényeinek megfelelő új állatkert létesítése érdekében. A mozgalom élén előkelő novii szakértők állanak, kik az új állatkertet lehetőleg a Lágymányoson óhajtanák berendezni.

Hát bizony az okos dolog, hogy végre ebben az irányban is történik valami kezdeményezés és kíváncsok, hogy hamarosan folytatása is legyen és megalapuljon az új állatkert.

Illetve, hogy nem az új, hanem az állatkert, mert az állítólagos mostaniról még a legnagyobb optimizmussal sem lehetne elmondani, hogy az volna.

Az bizonyos, hogy vannak benne állatok is (semmi félreértés, csak a kertben élőkre gondolok), de hogy ez közönséges mutatványos terület, még pedig ugyancsak nem előkelő színvonalu, mint zoologiai kert pedig sem a szakértők, sem a laikus publikumot kielégíteni képtelen, de még arra sem alkalmas, hogy a tanuló ifjúságnak hasznára lehessen, az bizonyos.

Arról, hogy egyes állatok évek óta hiányoznak, nem is szólunk, de egész fajokat nélkülöz ez a kert és ami van, az úgy lett, minden szakértelem nélkül együvédobálva, hogy akár ott se volna.

Persze, kellett a hely. Kellott önkiszáradnak, mutatványos helynek, és Budavár-

nak, most meg újabbán bikaviadal színhelynek.

Szóval, ez a hely kiegészítő része a városligeti vurstlinak, de nem állatkert. Azért mi örömmel üdvözljük az Országos Zoologiai Társulat kezdeményezését és mert országos érdek, hogy legyen az országnak legalább egy kifogástalan, céljának megfelelő zoologiai gyűjteménye, amelyet a vidékről feljövőknél érdemes meglátogatni (mert ezt a mostanit ugyan nem érdemes), hiszünk, hogy a zoologiai társulatot nemcsak a kormány és a főváros, de a vidék is támogatni fogja.

Azonban a helyet nem jól választotta meg a társulat. A Lágymányos még mindig messze van. Közelebb fekvő helyet kell keresni. Ennek is megvan a módja. A mostani állatkerttől (az Állat- és Növényhonosító Társaságtól) meg kell venni minden kedvezményt és megadni az új állatkertnek. Erről reméljük, hogy meg fog felelni, arról már tudjuk, hogy nem felel meg.

Az orosz-japán háború.

Kuropatkin és Oyama tábornok még mindig szemközt áll, a nélkül, hogy az egyik is támadna. A mandsuországi japán főhadiszállásról tegnap érkezett jelentés azt mondja, hogy hír szerint az oroszok nagy sereget vonnak össze a japán jobboldali hadsereg ellen. Hírszerint két orosz gyalogsági ezred áll Kaokvanhsinál. Azt is hallani, hogy 20.000 orosz áll Kaotailingnál. Azt mondja a jelentés, hogy az ellenség időről-időre a közepő és bal hadseregek részben 15 centiméteres mozsarakkal lövi. A Szinkvantsinnál álló ellenség 20-án délután kezdte Sake állomás ostromlását. A japánok 20-án éjjel Kangliannannál 120 fegyvert zsákmányoltak.

A két sereg nagyjában mozdulatlan maradt. Az oroszok Tanucát ismét elfoglalták. A japánok a Saho mellett eső magaslaton foglaltak állást. Az előőrseken folyton folyik a csatározás. Itt ott puskaropogást hallani. Néha egyes lötegek is lönek egymásra.

Miscsenko tábornoknak 20-án nyugati felé heves küzdelme volt. Az oroszok ez irányban haladnak és az híriik, hogy japán ágyukat foglaltak el. Vannak jelek arra, hogy az ellenségeskedés nem sokára ismét megkezdik, mert az oroszok szemlátomást támadásra térnek át. Az oroszok összes veszteségét körülbelül 45.000-re becsülik, ezek között 10.000 halott.

Elsüllyesztett halászbárkák.

London, október 24.

Hulli távirat szerint az orosz keleti tengeri hajóraj nekiment két hulli halászbárkának a azokat elsüllyesztette. 15 halász vízbe fullt. Hír szerint az egyik orosz hajóraj rálött a halászbárkára és egy angol kapitányt megölt.

A balti flotta támadása angol hajók ellen.

A hatalmas balti flotta, amely három hónapi útjára elindult, hogy a Szinga-tengeren Togo flottájával megmérkőzzék, tegnap reggeltől estig Anglia déli partjain lüldölt el. A sok ezer néző közül senkinek sem jutott eszébe, hogy a hajóhad, amely látszólag olyan békésen halad el a szemhatáron, már a péntekről szombatra virradó éjjelen halált és pusztulást fog okozni az angol halászhajók között. A borzasztó hírt, amely ma egész Angliában leirhatatlan fölháborodást és megbotránkoztatást kelt, tegnap este két gőzhajó félárba erőszakkal zászlóval hozta Hullba.

A reggeli lapok rendkívül éles hangon írnak az esetről és azt követelik, hogy Oroszország haladéktalanul a legnagyobb mértékben elgátolt nyújtson érthető és az emberiség történetében páratlanul kegyetlen viselkedésért. Néhány újság azzal igyekszik a dolgot megmagyarázni, hogy az oroszok az angolokba japán kémeket vétek. Éjjel tájban egy angol hajó rakétákat gyújtott meg, hogy ezzel a flotta többi hajójával tudassa, hogy irányát meg kell változtatni s meglehet, hogy az oroszok ebből a jeladástól azt következtették, hogy az idegen hajók támadást akarnak ellenük intézni.

Az összes lapok azt követelik, hogy az angol kormány Pétervárott a legnagyobb energiával követelje, Rostovszky admirálisnak és az összes hajórajnak haladéktalan visszahívását, amely az angol kereskedelmi hajózást oly nagy veszedelemmel fenyegeti.

Pétervár, okt. 21.

Mukdenből táviratozzák: Az óriás matában, a melyet mind a két félnek zimerükbe következtében megszakítottak, még nem következett be a döntés, de azt hiszik, hogy már egy két nap múlva újra megkezdődik a seregek mérkőzése. Itt az oroszok veszteségét negyvenezer emberre teszik, de azt hiszik, hogy a japánok ugyanennyi embert veszítettek el. A japánok a kaki-egyenruha alatt posztóruhát viselnek s úgy vélik, hogy még nincsenek ellátva téli ruhával. Ma volt az első fagy.

Port-Arthur ostroma.

London, okt. 24.

Csifuból jelentik: A japánok újabb nehézség ostromgyukát állítottak föl és mára, hétfőre, tervezték az általános ostrom megkezdését.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 24-én.

Elnök: Jakabffy Imre.

Elnök az ülést háromnegyed 11 órakor nyitotta meg.

Napirend előtt Várady Károly személyes kérdésben szólal fel. Szombaton a kereskedelmi miniszter beszéde alatt azt mondta: locsogás. Ezt a kifejezést nem a miniszter személyére, sem annak fejtegetésére, hanem a szerződés írásbeli megállapodására ártette. Egy képviselő a jobboldalról erre sértő közbeszólással állt, de ezért más uton vesz magának elégtételt.

Napirend.

Lendl Adolf: Olyan szempontokból szól a javaslat, melyekből eddig nem nézték a kérdést. Az olasz bort kémiai tekintetből vizsgálta. A törvényjavaslat 24 gramm extraktumot ír elő. Ezt úgy hamisítják, hogy a borhoz borkősavat adnak. Az ilyen borkősavval megjavított olasz bor rendkívül nagy kárát okoz a magyar borérdeknek. Mert minél nagyobb az extraktum, annál értékesebb a bor. Így az olasz bor, nemcsak huncutsággal állítva elő azt az extraktumot, amit eredetben megkívántak a borban, hanem még magasabb árba jut. Ezt az olasz bort nem a homoki borunk javítására, hanem fajboraink szaporítására fogják használni. A Tiszapátens megjelenése előtt itt járt Olaszország egy megbízottja és már elhelyezte a 450.000 métermázsza olasz bort. Ez a bormennyiség csak egy percentje az olasz bortermelésnek. Az olaszoknak nem az a céljuk, hogy borukat

eladják, mert ezt az egy percentet eladhatták volna ott is, ahol a többi 99 percent. Az a céljuk, hogy a mi boraink elrontásával megkaparintsák azt a piacot, amit eddig a magyar bor dominált. Rosszallja a kormány eljárását azért, mert az elsőrangú magyar kémikusokat mellőzte. Ha ezt a javaslatot elfogadják, Magyarország fajborainak jó hírét három év alatt tönkre teszik.

Madarász József: Tedd tönkre Magyarországot! Ez a jelszó.

Lendl Adolf: A törvényjavaslatot nem fogadhatja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Babó Mihály: Sem a tisztességek, sem a törvényességek nem felel meg az az eljárás, melynek a javaslat a következménye. Hosszasan bizonyítja, hogy a törvényjavaslat az önálló vámterület felállítását akarja meg akadályozni. Nagy Ferencel szemben polemizál abban a kérdésben, hogy vannak-e Magyarországon alaptörvények? Babó Mihály kijelenti, hogy vannak és erre néve felolvassa az 1868. XXX. törvényeket, mely az 1867. XII. törvényekre mint alaptörvényre hivatkozik.

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

A szünet után

Bartha Ferenc beszélt a javaslat ellen. A szerződés, dolgában a kormány egész eljárását kezdettől fogva törvénytelennek tartja. Az a meggyőződése, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy az önálló vámterület felállítását mindenképpen megakadályozza. Szóll Kálmán eljárását gyanúsának tartja. Vagy most intették le Bécsből vagy pedig már az 1899. XXX. törvény megalkotásánál tudta, hogy az egész törvény porhintés a nemzet szemébe. Ezután Ballagival és Nagy Ferencel vitázik és azt bizonyítja, hogy a viszonyosság meg van sértve. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Lengyel Zoltán: Szünetet kérünk!

Az elnök: Már volt szünet.

Lengyel Zoltán: Adjon még egyszer! Nagy beszéd volt!

Az elnök: Csendet kér.

Nessi Pál: Arról panaszkodik, hogy tömördek olasz bort hoznak be még mindig Magyarországra és a dunántúli szőlősgazdák képtelenek versenyezni az olasz borral. A provizórius törvényjavaslat törvénytelen módon alapul és csak törvénytérítéssel léptethetik életbe. A kormány fázik az önálló vámterület felállításától, holott a még önálló vámterületünk nem lesz, iparunk sem lesz. Hasztalan csinálunk propagandát a hazai ipar érdekében, ha önálló vámterületünk nincsen és ha ipari termékeink értékét és fogyasztását védővámokkal biztosítani tudjuk. Hivatkozik Romániára, ahol szintén erős védővámokkal teremtettek hazai ipart és ahol az ipari termelés óriási léptekkel fejlődik.

Hieronymi Károly miniszter tagadólag int.

Nessi Pál: Hasztalan int a miniszter, ez így van!

Hieronymi miniszter: Dehogyan van így. Nincsen úgy!

Nessi Pál: Sajnálja, hogy nincsen egy véleményen a miniszterrel, de ez sokszor előfordul.

Hieronymi miniszter: Itt nem véleményről van szó, hanem tényekről.

Nessi Pál: Ezután közjogi szempontból bírálja a javaslatot és a kormányt támadja, amiért annak tudatában, hogy törvénytérítést követett el, a Ház elé állított javaslatával. Az a meggyőződése, hogy ezzel a gazdasági politikával Magyarországot kiszolgáltatják Ausztriának. A javaslatot nem fogadja el. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy a provizórium tárgyalását holnap folytatja.

Ezzel az ülés véget ért.

Kihallgatás a várban.

Budapest, okt. 24.

A király ma délelőtt 10 órakor a budai királyi várban általános kihallgatást adott, melyen megjelentek: báró Főjváry Géza, gróf Széchenyi Gyula, Tallián Béla földművelésügyi miniszter, lovag Kropatschek Alfréd tábornagy és báró Eötvös Lóránd valóságos belső titkos tanácsosok, Thiele Frigyes altábornagy, Bende Imre és Hosszú Vazul

püspökök. Beöthy Zoltán főrendiházi tag, lovag Bünches Gyula kuriai tanácselnök, dr. Gajzágó Béla ítélőtáblai tanácselnök, dr. Olfner Gyula kuriai bíró, Grancsics Mihály miniszteri tanácsos, gróf Szapáry Péter és Tabódy József kamarások, Kisswetter Albert és Weber Károly vezérőrnagyok, Cankl Rezső, Liszka József és Rukavina Ferenc lovag ezredesek, Kepes Gyula főtörzssorvos, Szirmai Oszkár és Zihai Simon igazgatók, Terray Pál egyetemi tanár, Gáman Zsigmond, Lestyán Adorján, Péterffy Zoltán, Turján József és Ritter Ottó királyi tanácsosok, Allender Henrik és Dérier Mihály főbányatanácsosok, Fleischmann Viktor, a diógyőri gyár főfelügyelője, Gottlieb Ferenc, az államvasúci gépgyár felügyelője, Szlavik Gyula, a dunagőzhajózási társaság felügyelője, császi dr. Nagy Miklós jogtanácsos és dr. Kiss Géza törvényszéki jegyző.

Az általános kihallgatások előtt báró Eötvös Lóránd, a magyar tudományos akadémia elnöke letette a valóságos belső titkos tanácsosi esküt, amely alkalommal gróf Goluchowszky közös külügyminiszter, mint a császári és királyi ház minisztere és gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyi segédkeztek.

Az esküment Jettel udvari tanácsos olvasta fel.

Délután egy órakor magánkihallgatáson fogadta őfelsége Vaszary Kólos bibornok hercegprímást.

Ujabb részletek Soós Kálmán szökéséről.

Budapest, okt. 24.

A rendőrség óriási fontosságot tulajdonítanak a Soós esetnek és detektívfontosított, rendőrkapitányt, detektívkat, mindent mozgósít, hogy a megszökött volt bírót kézrekerítse.

Különösen Bérczy Kálmán rendőrkapitány, ki a Soós ügy kinyomozásában nagy tevékenységet fejtett ki annak idején, buzgólódik azon, hogy Soós újra megkerüljön.

Házkutatás Soóséknál.

Vasárnap délután Bérczy Béla rendőrkapitány két detektívet küldött a megszökött Soós Kálmán volt törvényszéki bíró lakására, hogy meggyőződjenek arról, csakugyan megszökött-e a fegyházra ítélt ember.

A detektívek idézőlevéllel állítottak be Soós lakására s előadták, hogy főkapitányi utasítást kaptak Soós Kálmán azonnali való előállítására, ha pedig az idézés neki kézbesíthető nem volna, házkutatást kell tartaniok.

A detektíveket Soós Kálmánnak Zoltán fia fogadta, aki kijelentette, hogy atyja eltávozott hazulról s tartózkodása helyét családja nem tudja.

A detektívek erre átkutatták az egész lakást, Soós Kálmánra azonban nem találtak. Soós Zoltán azt mondta a detektíveknek, hogy atyja már napokkal ezelőtt tánt el hazulról, de hogy melyik napon, azt nem tudja.

A detektívek jelentéséből a rendőrség most már egész bizonyossággal megállapította, hogy Soós Kálmán megszökött.

Azt hiszik, hogy Amerikában van, mert a nyomozás titkos adatai szerint oda törekedett s már október 10-én vagy 11-én menekült el Budapestről.

Dr. Soós Kálmán volt törvényszéki bíró ellen a rendőrség a következő körözőlevelet adta ki:

Köröző levél Soós ellen.

A pestvidéki királyi ügyészség átirata szerint a pestvidéki királyi törvényszék jogerős ítéletével megvesztegetés bűntette miatt 3 évi fegyházra ítélt és megszökött dr. Soós Kálmán volt törvényszéki bíró ellen az elfogató parancs kibocsátatik.

Dr. Soós Kálmán marosvásárhelyi születésű, református vallású, 51 éves, nős volt bíró, 165 centiméter magas, testalkata közepes, arca kerek, haja fekete,

szemöldöke vöröses, szeme barna, orra szája rendes, fogai épek, szakállája rövid, ősz. Csak magyarul beszél. A rendőrség kézrekerítésére megítélte a szükséges intézkedéseket.

Botrány a zágrábi egyetemen.

Zágráb, okt. 24.

Törvény szerint a zágrábi egyetemen a magyar nyelv és irodalom részére külön tanszéknek kell lenni. Éveken át ezt az állást csak egy rektor töltötte be, mert gróf Khuen-Héderváry nem akart a kényes kérdéshez hozzányulni.

Mikor a báni állást otthagyta, a tanszék kérdése egyszerre aktuális lett. A kérdés azonban utóbb még sem volt olyan, mint ahogy eleinte hitték, mert a magyar nyelvű tanszékre három magyar mellett két horvát és egy szerb is pályázott.

A döntést egyre húzták-halasztották. Végül egy Greksa nevű pécsi szerzetes nyerte el az állást, miután egy P. nevű horvát pályázót, akit a legtöbb romény nyelv jelölték, a legutolsó pillanatban kibírtak a visszalépésre.

Mikor az ifjuság tudomást szerzett erről, óriási elkeseredés támadt, mert Greksa nevelője volt Khun fiának, amikor az Pécsen tanult és így Greksa ki nevezésében a horvátok azt látták, hogy Khuen azért nevezette ki Greksát, hogy ezzel a családjának tett szolgálatokat honorálja.

A diákok tüntetésekre készültek Greksa ellen, de a rektor szigorú rendszabályok alkalmazásának fenyegetésével rábírta a tanulókat, hogy lemondtak a tüntetés tervéről.

Ehelyett azonban azt tették, hogy összehesztelés folytán csupán egyetlen hallgató iratkozott be a magyar nyelvű és irodalmi előadásra.

Greksa e kellemetlen szituációban úgy akart magán segíteni, hogy félévi szabadságot kért mindjárt tanári működésének megkezdése előtt, amit meg is kapott és visszatért Pécsre, ahonnan rendszeren felveszi tanári fizetését.

Betörők a törvényszéken.

Budapest, okt. 24.

A pestvidéki királyi törvényszéken az éjjel betörők jártak. Nem mint vádlottakat őrizet mellett, hanem saját akaratukból mint — betörők.

Tudósítónk jelenti:

Az Újvilág-utca 17. számú bérház első és második emeletén vannak a pestvidéki királyi törvényszék polgári osztályának hivatalos helyiségei.

A patkóalakú hatalmas háromemeletes épületet a most épülő 19. számú háztól egy emeletmagasságu köfal választja el.

A 19. számú házban a 17. számú mellett épülő fala a napokban érte el az említett köfal magasságát, úgy, hogy a betörők az építőállványokról egészen kényelmesen átléphettek az első emelet rácsos folyosójára.

A betörők, akik feltétlenül ismerték a viszonyokat s valószínűleg tudták, hogy az első emeleten van a hivatalos szolgálatok lakása, egyenesen fölmentek a második emeletre s fölfeszítették Keresz Gábor törvényszéki bíró szobájának ajtaját. Itt feltörték a bíró íróasztalának összes fiókjait, kihányták azokból az iratokat s elvittek minden elvihetőt.

Hogy mi minden hiányzik, azt eddig, minthogy Keresz bíró beteg, még nem lehetett megállapítani.

A betörők azután Jandl Kálmán törvényszéki bírót, akitől egy Márkus-féle döntvénytárt és néhány értékes emléktárgyat, majd pedig dr. Szász Béla törvényszéki bírót tisztoltak meg látogatással, akiknek a cigarettáit emelték ki a fiókjából.

Feltörték dr. Haas és dr. Jellinek

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája

Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

Társadalmi szétagolt-ságunk.

A természetes állapotoktól való erőszakos eltérés, az emberi természetből folyó viszonylatok végzetes figyelmen kívül hagyása, az istenadta egyenlőségnek mesterséges eltorzítása: szüli nálunk a mereven elzárt, egymástól széles határokkal elkülönített csoportokat, helyesebben: kasztokat. Pedig hát az 1848-iki nagy mozgalom ugyan csak megrázta az egész kontinenst és gyökeresen fölka-varta annak állapotait. A rendiség megszűnt, a társadalmi korlátok ledőltek, a természet által egyenlőknek alkotott emberek: jogilag egyenlők lettek, a születési kiváltságok megszűntek, előtérbe lépett az egyéniség ereje, uralomra jutott az individuális tehetség s ez s kizárólag csak ez jelölte ki az egyén helyét a társadalomban.

Am ha jogilag nem is áll fel hazánkban többé különbség ember és ember között, fennáll az még ma is társadalmilag. Megszűnt a rendség, de orgiái üli az osztályjog. Tekintsünk bármely térre, nézzünk bármilyen intézményt, mindenütt rikitóan van odasülve az „osztály“ bélyege s egész társadalmi életünk az osztálykülönbségeken épül föl...

Az osztályok alapját nálunk a birtok, illetőleg a tőke képezi. Ez határozza meg a társadalmi állást, ez a köztekintély, ez disztigválja a társadalom rétegeit s az összes ilyen mű szervezkedéseket. Ebből kifolyólag nálunk Magyarországon következő osztályok léteznek és foglalnak el elkülönített társadalmi helyzetet: arisztokraták, dzsentrik, kereskedők, iparosok, földmivesek, osztályon kívül a misera

plebs, a napszámosok: az úgynevezett értelmiségi foglalkozásuaknak, ezen osztályok egyikében sem találunk meghatározott helyet, hanem születése és környezete szerint egyik ide, másik oda huz.

Ezek a mi osztályaink, ezeknek a szétagoltóságát nyögi a jelenkor társadalma. Pedig az alap, melyre ezen osztályok támaszkodnak, nagyon is ingadozik már, forrásuk bizony apadóban van s nem messze az idő, midőn fölfordul az egész rendszer és semmivé lesz az egész mai rendszer.

Az arisztokrácia létfeltétele a birtok és pedig igen nagy birtok. Ez azonban már nincs meg többé, illetőleg csak még ritkán van ilyen kellő arányu birtok egy-egy arisztokrata kezén.

De leginkább került az örvény szélére a dzsentri. Alapja teljesen elenyészett, azért ezen osztálynak kell leginkább bármilyen áron úgy mutatnia, hogy még mindig a régi, még mindig erős. Az állami, megyei hivatalok honoráriuma, az egyes kisebb birtok jövedelme nem elég arra, hogy az ezen osztályba való tartozással járó kiadásokat fedezze.

A kereskedők osztályát hamis irányban tévelygő ambíciói teszik élhetetlenné. Ha ennek egyik tagja megtollasodik, vagy onto tesz szert: akkor ez — tisztelet a kevés kivételnek — arisztokratább a számtalan ösöket kimutató született arisztokratánál...

Egyedül fejlődik az életképes a társadalmi osztályból úgy szólva egészen kiszorult földmivelő osztály, az ő végtelen szerény igényei s kellő szorgalma mellett folyton gyarapodik, helyzete folyton javul, annál is inkább, mert legkevésbé érintik őt a kor vétkes áramlatai.

Ilyen a mi társadalmunk, mely ily módon szétagolt s egymással szemben teljes érdekelletben áll. Ezen a hazug alapon pedig az oly különböző osztályok nem tarthatják már fenn társadalmi előnyeiket, hanem okvetlen be kell következnie nemcsak a politikai, de a társadalmi egyenlőségnek is. Parancsolja ezt a feltartóztatatlan előre robogó korszellem, a józan ész, a méltányosság, követelik a tényleges állapotok, a helyzet kéréllhetetlen logikája!...

Gerencz József
KESERŐVIZ
KAPHATÓ MINDENÜTT.

A vevő tetszése szerinti, — időhöz nem kötött részletekben — eladunk pontosan a hivatalos napi árfolyamon

Erzsébet királyné szanatorium — sorsjegyeket.

Foglaló darabonként 3 korona.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat
Nagykanizsán.

Hirek.

A hölgybizottság elnöke.

A József főherceg szanatorium egyesület nagykanizsai hölgy bizottság elnökévé a központi elnökség Vidor Samuné, gelsei Gutmann Hedvig ur-asszonyt kérte fel.

Rendjelviselési engedély.

Ő felsége megengedte, hogy Opris Péter pécsi posta és távirtda igazgató a II. oszt. porosz koronarendet, Kalka József nagykanizsai posta és távirtda felügyelő a III. oszt. porosz koronarendet elfogadhassa és viselhesse.

Új ezredparancsnok.

Grivicsics Emil 48-ik házieszredünk parancsnokát a 30. gyalogdandár parancsnokává léptették elő, helyébe Belnay János a 12-ik honvédgyalogezred parancsnoka nevezetett ki.

Halálozás.

Az őszi hervadás levélhullásával, a szebb hazába költöző légi vándorok vonulásával hagyta itt Jancsi István, a polgármesteri hivatalba beosztott városi hivatalnok ezt a göröngyös földtekét, melyen az élet mindnyájuknak csupa viszontagság és küzdelem. Jó lelkű, munkás és szerény ember volt. Vasárnap délelőtt halt meg, halálát családja és tisztelői gyászolják. Temetése tegnap délután történt a városi tisztviselők részvéte mellett, kik közszorut helyeztek ravatalára az élte delén, 37 éves korában elhunyt társuknak.

Tűzoltó gyakorlat.

A vasárnapi tűzoltó nagygyakorlat lefolyása megnyugtató bennünket, mert oly ügyességet és gyakorlatot mutatott be a tűzoltótestület Knortzer György főparancsnok vezetésével, hogy bármily romboló tűzveszély is lépne fel, mitől mentse Istent, tűzoltóinkba feltétlenül megbízhatunk. Ez alkalommal mutatták be az újrendszerű tüzi létrát, melynek gyakorlati haszna megfélelő.

Mulatság vége.

Glavák József bakonaki lakos mulatni akart, otthon feleségétől való félelmében nem mert, fogta magát és bejött városunkba. Vasárnap lévén, hamar akadt társa, ki segített borát meginni. A társ Pintér Kuzsner József volt, ki nem elégedett meg Glavák borával, hanem amint a Magyar Király vendéglőből kijöttek, zsebéből ezüst óráját és láncát kilopta. Glavák feljelentette Pintért, kit a rendőrség ezideig még nem talált meg. Elrendelték körözését.

Összeesett.

Vasárnap délután 2 órakor Deák-téren Kovács József egyedül lakos összeesett. Kovácsot mentőkocsin szállították a helybeli kórházba, hol a rosszullét okául a szivbajti állapotot találták meg.

Mélyen leszállított árak.

A kereskedelmiügyi miniszter a legutóbb több igen érdekes határozatot hozott. Így például ennek a hirdetésnek használata, hogy:

— „Ezen üzlet fölösztik, az árak mélyen leszállított árakon eladnak“, — a határozat szerint iparügyi kihágást képez.

Az Izr. jótékony Nőegylet nagyszabásu baba- és kézimunka kiállítása
1904. nov. 5-én és 6-án lesz megtartva.

Nagy látványosság a mesevilágból.

Névváltoztatás.

Rechnitzer Gyula nagykanizsai lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel „Bencére“ magyarosította.

Elementek a cirkuszosok.

A cirkusz vándorló művészei, kik szép anyagi haszonnal fejezték be előadásait, tegnap délután hosszú kocsisorral eltávoztak. Céljuk Keszthely, hol pár napig akarnak csak előadást tartani, honnan Veszprémbe mennek.

Egyleti hír.

A nagykanizsai katonai hadastyán egylet köszönetét fejezi ki ezuton is mindazoknak, kik pártoló tagjai sorába lépni, s egyleti pénztárukat támogatni szivesek voltak.

Nincs borvevő.

Az idén a szüretre Tapolca vidékén semmi panasz sem lehet, de elég szomorú jelenség azonban, hogy borvásárló alig akad. Más években csoportosan keresték fel a borvásárlók, most semmi kereslet, pedig a kigazda úgy, mint a nagytermelő alig várja, hogy drága pénzen létesített szőlőjének hasznát lássa. A jövő hónapban rendezendő borvásár lesz hivatala a vidék borértékesítését előmozdítani.

A cselédleányok.

Most, hogy a mezei munka megszűnt, a vidékről tömegesen jönnek városunkba a falusi leányok. Természetes azonban, hogy a beözönlött cselédleányok mindegyike nem kap szolgálatot. A szolgálatnélküliség első napjaiban a hazulról hozott csekély összegecskéjük elfogy s így megkezdődik a nyomorúság, mely a leg-

rosszabb tanácsadó. A nyomorban magára hagyott leányok eleinte küzdenek a nyomorral, majd rossz tanácsadókra hallgatva, a bűn útjára térnek. Vasárnap éjjel négy ily a bűn útjára tévedt leányt állított elő a rendőrség, kiket illetőségi helyükre toloncolnak.

A piros nadrág története.

Kolompár Tóni és Pista nagykomondí cigányok roppantul sneidig és csinos öltözetben, nyalka zekében, piros nadrágban, csipkés ingben büszkélkedtek. Nagyon boldogoknak látszottak. Ámde a csendőrök szemet vetettek rájuk, mert fölűlt nekik, hogy a két cigány dzsentimen oly szörnyen parádézott:

— Honnan vettétek a ruhát? Kérdezték a csendőrök.

— Szerettük. Volt az önértékes, kevély felelet.

Honnét szereztétek?

A két dalia zavarba esett. Hirtelen nem tudtak egyebet hazudni, mint azt, hogy egy ismeretlen nagyságos urnak nagyon megtetszettek, az ruháztá föl őket a sok cifra és tetszetős holmival. A csendőrök azonban nem fogadták el ezt a kényelmes magyarázatot, hanem utánajártak a két Fáraóivadék dolgának s így kistült, hogy a szép ruhákat valahol lopták. Megindították ellenük az eljárást.

— Legcélszerűbb sorsjegy megszerzési mód. A Kereskedelmi és Iparbank részvénytársulat Nagykanizsán, Csengery-utca 4., mint ez lapunk hirdetései közt olvasható, a hivatalos napi árfolyamon, minden befizetés nélkül elad Erzsébet szanatorium sorsjegyet foglaló ellenében. A foglaló befizetése után a vevő letétjegyet kap, mely a vásárolt sorsjegyek számait és a hátralékos vételért tartalmazza. A letétjegy átvételétől kezdve a

nyeremények kizárólagosan a vevőt illetik. E célszerű sorsjegy megszerzési mód nem tévesztendő össze a részletvéti vásárlással. Mert a foglaló szerinti vásárlásnál a befizetés időhöz nincs kötve. Ily módon tehát bárki résztvehet e kitűnő játéktérnyű sorsjátékban. Bővebb felvilágosításért forduljon a kereskedelmi és iparbankhoz, Csengery-utca 4. szám.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

HIRDETESEK

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyul, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyuvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2	28 „
0.3	24 „
0.2	20 „

korona h. teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától feljebb. —

KRAUSZ és FARKAS

Lampionok

minden alakban, különféle színekben.

Levélpapírok

dobozokban.

Legjobb minőségű író- és rajzszerkek.

könyvnyomda

papirkereskedés

könyvkötészet

üzletikönyv-raktár

„Nagykanizsai Friss Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala

NAGYKANIZSA, városi palota.

Már

AZ ELSŐ

próbarendelés mindenkit meggyőz

áraink olcsóságáról munkáink

izléses és pontos kiviteléről.

Törvényszéki jegyzők szobáját is, de nem bántottak abban semmit. A betörést reggel vette észre a hivatalszolgája azonnal jelentette Seyfried Józsefnek, a törvényszék elnökének, akinek a rendelkezésre Jandl bíró még aznap délelőtt átróvasolta az aktákat.

A vizsgálat eredménye az, hogy sem akta, sem pedig aktából nem hiányzik semmi. A rendőrség most erősen keresi a betörőket.

BUDAPESTI HIREK.

Képviselők lovagias ügye. A képviselőház szombati ülésén Hieronymi Károly miniszter beszéde alatt Várady Károly képviselő többször közbe szólt, mire Wolfner Tivadar képviselő oda-váltotta neki:

— Várady mindig szemtelenkedik! Várady Károly e sértő szavakért ma délelőtt a képviselőházban Nesi Pál és Kubik Béla utján lovagias elégtételt kért Wolfner Tivadartól, aki Münnich Aurélt és Horánszky Lajost vezetve meg segédeit. A dolgot valószínűleg fegyverrel intézik el.

Az osztályversajáték mai húzása a hatszáz ezer koronás főnyeremény. 98924. számú sorsjegyre esett.

Készszer koronát nyert: 27557.

Tízzer koronát nyert: 10146.

Ötözer koronát nyert: 37444.

Kétezer koronát nyertek: 5338 45758 57046 81801 90278 98924 és a hatszáz ezer koronát.

Ezer koronát nyertek: 7071 9770 41839 57922 52629 74746 91102 91579 103961 109697.

Ötszáz koronát nyertek: 1077 4183 5871 1026 13963 16329 19445 20410 35771 39768 47606 58923 68529 65065 92499 95574.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

Fokozatos felelősség uzsora ügyben. A budapesti büntetőtörvényszéknek megdöbbentően sok dolgot adnak az apró uzsorások, akik aztán amint bajba kerülnek, úgy igyekeznek a felelősség alól szabadulni, hogy csak egyszerű pénzügyi ügyeknek tüntetik föl magukat és az odiumot egy Amerikába költözött, vagy nem létező töképezésre igyekeznek harítani.

Ma is egy ilyen bűnüggyel foglalkozott a büntetőbíró dr. Langer Jenő elnöke alatt. Ivanovics Szvetozár huszárhadnagy egy 600 koronáról szóló váltót adott át Neumann Sándor töképezőnek, aki a váltóért mindössze 360 koronát adott és a hiányzó összeget különböző költségek címén számolta el. A főhadnagy uzsora miatt följelentette és Neumann azzal mentegődött, hogy ő csak ügynök volt, az uzsorás Reimann Ödön töképező, az adta a pénzt. A bíróság kérdésre vonta Reimannt is és ez Horváth Gábor nevű töképezőre hivatkozott. A törvényszék most már Horváthot nyomozta, azonban eredmény nélkül, mert ez a Horváth Gábor uzsorás egy nem létező egyén. A törvényszék dr. Gleichmann vádbeszéde után ugy Neumannt, valamint Reimannt is vád alá helyezte.

Megölte a fiát.

Staubert Ágoston erzsébetfalvai kocsiáros nagyon rossz viszonyban élt. Járműségei 26 éves fiával, aki kötekedő természetű volt és az apját folyton szidalmazta, sőt nem egyszer késsel, fojlesztással támadt rá. Egy ilyen összeütközés alkalmával, ez évi június hó 18-án este, tégladarabokat dobott az öreg Staubertre, aki e miatt annyira dühbe jött, hogy a kezében volt konyhakéssel rohant a fiára és oly erővel szurta hátba, hogy a boldogtalan ember egy jajszerű sebzéssel meghalt. Az apát letartóztatták és ma szándékos emberölés bűntette miatt vád alá került. A pestvidéki büntetőtörvényszék mint esküdttörvényszék.

Az elnök: Hát Staubert, tudja, miért áll itt, mondja csak bűnösnek érzi magát!

Staubert: Nem, instálom.

— Halljuk, hogy történt a dolog? Június 18-án délután borközlőn voltam. Türk István nevű barátommal

Budán. Megittunk együtt öt liter bort és úgy hét óra tájban hazavetődünk. Mikor visszatértem, bementem a kocsmába hogy a vendégeket kiszolgáljam. Egyszerre csak nagy zajt hallottam az utcáról.

— A fia lárnázott? hogy ne veszekedjék, mert elkergeti a vendégeket, mire ő dühösen nekem jött és azt mondta, hogy gazember vagyok. Késsel jött rám, én eltasztottam, berohantam a kocsmába betért, de nem találtam, hát kést vettem magamhoz és azzal tértem vissza. Amint az ajtóba értem, a fiam tégladarabokkal dobált, én üldözőbe vettem, János futásnak eredt, egy kőben megbötöltem, akkor ráestem és a kést kétszer a hátába szurtam.

— Aztán milyen szándékkal szurta bele a kést? Ugy-e, hogy megölje?

— Nem, én csak védekeztem.

— Hiszen a fia futott maga elől és elesett, tehát nem kellett védekeznie.

— Nagyon rossz gyerek volt az, instálom. Ha fölkelte volna, újra rántamam. Sokszor megfenyegetett, megbántott az engem.

— Ezt mind tudjuk. Az a szerencsétlen fia nagyon veszedelmes volt, de hát ezáltal nem is volt szükség a kése. Pedig maga oly erősen szurta a hátába, hogy a kés keresztül hatolt az egész testen és átszurta a szívet. Az orvosi vélemény szerint csak úgy tudta kihuzni a kést, hogy előbb megfordította a testben. Látja, ez nagy hiba volt.

— De mikor ő követ dobált.

— Ugyan, hiszen egyszer sem találta el. Aztán, ha meg is ütötte volna, mégis csak fia, akit nem szabad agyonszúrni. Önvédelemről pedig szó sem lehet, mert hiszen a fia menekült maga elől.

— A fiam is rám támadt késsel.

— Dehogyan támadt, hiszen a kést a zsebében találták meg, tehát hozzá sem nyúlt.

— Mindig gazemberkedett, fojleszt, revolverrel támadt rám később és folyton fenyegette az életemet.

— Igaz, tudjuk, hogy a fia nagyon gonosz volt, de ennek részben maga is oka volt, mert ha a fia rosszul viselte magát, vagy fenyegetőzött, maga mindjárt doronggal verte el.

— Nem én rontottam el, hanem a rossz társaság. Együtt élt egy nővel, kis gyermeke is volt, mégsem dolgozott, hanem csavargott, ivott és rajtam elősködött. Azonkívül sokat ártott nekem az az is, hogy a vendégeimmel veszekedett és kizavarta őket a kocsmából. Féltek hozzám jönni, mert a fiam mindjárt fojlesztéssel, késsel támadt rájuk.

— Hát a másik fia milyen ember?

— Sínér.

— De azt kérdelem, hogy jó vagy rossz fia?

— Nagyon rossz. Azt hallom, hogy mióta fogva vagyok, feltörte a szekrényemet és kilopta belőle mindent.

— Nagyon rosszul nevelte maga a gyermekeit.

— Bizony kérem, nekem meg a feleségemenek munka után kellett néznem és a gyermekeket magukra hagytuk. De hát más szülők sem igen vesződhettek mindig a gyermekekkel.

— Részeg volt maga akkor, amikor a fiát megszurta?

— Nem, csak jó kedvem volt.

— Tehát jókedvében szurta agyon a fiát. Hát a fia józan volt?

— Nem, az sohasem volt józan.

— Látja, akkor annál inkább elnézőnek kellett volna lenni vele szemben.

— Tessék elhinni, hogyha ez nem történik, akkor előbb-utóbb ő üt engem agyon.

Dr. Szikszay Sándor törvényszéki orvosszakértő boncolta föl a megölt fiút, akinek a karján és a hátán volt egy-egy szúrás. A szakértő kijelenti, hogy a hátán ejtett szúrás a mellüregbe hatolt, megnyitotta a szívet és föltétlenül halálos volt. A szúrás egy 20—25 centiméteres éles késsel rendkívül nagy erővel történt.

Az elnök: Ön megfigyelte a vádlott elmeállapotát is. Kérem, mondjon véleményt.

Ezután a tanukat hallgatta ki a bíróság. A tanúk igazolták vádlottnak azt a védekezését, hogy a megölt fia rendkívül rossz, gonosz volt és sok keserűséget okozott apjának, akit nem egyszer fenyegetett agyonütéssel.

Délután az esküdtekhez intézett kérdések megszövegezésére került a sor.

HIREK MINDENFELŐL

Nagy tűz Balassagyarmaton. Balassagyarmatról jelentik: Tegnap este fél hét órakor kigyulladt Falsenburg Tivadar és fia cég, a város legnagyobb üzletének szeszraktára, melynek közvetlen közelében van a petroléumraktár és állott több hordó lőpor, melyet épp aznap szállítottak be a vasúttól. Egy pár pillanat alatt valóságos égő folyamként hömpölygött az égő szesz az udvaron át az utcára, végigvonulva az Ipolyhoz vezető utcákon. Attól félve, hogy minden perében robbanás történhetik, senki sem mert az udvarhoz közeledni, tüzoltóság pedig nincs a városban. Révész ügyvéd látván a veszedelmet, néhány alkalmazottal bemászott az égő udvarba és nagy erőfeszítéssel sikerült az égő hordókat az utcára kigurítani, minnek következtében a többi raktárt a veszélytől megmentették. Az utcán a kifolyt szesz egész éjjel át égett, míg végre sikerült elfojtani. Révész ügyvéd és a cég két alkalmazottja könnyebb égési sebeket szenvedett. Egy Pál nevű munkás annyira összeégett, hogy sebe következtében ma reggelre meghalt.

Kutya mint bűnyomozó. Trencsénből jelentik: Alsó-Híresén More Antal novásai köfőjőmunkás lakótársát, a 20 éves olasz Zanella Józsefet baltaesapással orozva meggyilkolta, a holttestet ágya alá rejtette, a holmiját elrabolva eltűnt. A meggyilkolt kutya vezető nyomra az embereket, mely vonítással magára vonta a figyelmet. A rablógyilkost keresik.

TÖRVÉNYSZÉK.

Ítélet a péksegédek összeesküvésében.

A bíróság ma délután fél egy órakor hirdette ki a péksegédek ügyében az ítéletet. Mind a hét vádlottat bűnösnek mondja ki a Kápolnai ellen elkövetett súlyos testisértésben és Sándor Mihály másfél évi, Tár Dénes egy évi, Tiller István másfél évi, Molitorisz Gyulát nyolc hónapi, Stefapies Kálmánt hat hónapi, Stark Bélát másfél évi és Komka Pétert hat hónapi börtönnel sújtja. Az összes vádlottak felelőssége az ítélet ellen.

TÁVIRATOK.

Bomba a rendőrhivatalban.

Bialistok, okt. 24.

19-én este egy husz évesnek látszó munkáskülső ember belépett a rendőri hivatal irodájába és egy löveget dobott az irodahelyiségbe. Heves robbanás következett, mely a tettesnek halálát okozta. Három hivatalnok és két magánszemély súlyosan, egy hivatalnok könnyen sérült meg. A rendőrségi iroda és egy lakóház megrongálódott.

Földrengés.

Krisztiania, okt. 24.

A tegnapi földrengés, melyet Dél-Norvégiában Nansontól délfele mindenütt észleltek, több templomban nagy íjedelmet okozott. Számos ház megrongálódott.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti gabonatőzsde. A déli gabona-határidőzlet irányzata lanyha. 1 órakor a következők voltak a záróárfolyamok: Buza októberre 10.—10.01. Buza áprilisra 10.34—10.35. Rozs októberre 7.57—10.58. Rozs áprilisra 7.89—7.90. Zab októberre 6.90—6.92. Zab áprilisra 7.19—7.20. Tengeri májusra 7.34—7.35. Repce augusztusra 11.30—11.40. **Készárúzet.** Tíz fillérig olcsóbb áron elkelt 3000 mm. buza. Rozs 7½, tengeri 5, zab 5 fillérig csökkent. Fölmondattott 6000 mm. buza, 4500 mm. rozs, 3000 mm. zab e hónap 20-ikén leendő átvételre.

A budapesti értéktőzsde. A mai előtőzsde szilárd irányzatokkal nyílt meg, később bécsi eladásokra az árfolyamok gyöngültek, míg egyes helyi értékek és nevezetesen rimamurányi vasmű- és városi villamos részvények a magas árfolyamot megtartották. A forgalom zárlatig élénk maradt. Kötött: Osztrák hitelrészvény 670.75—689.—, Magyar hitelrészvény 784.75—782.50. Jelzálogbank 516.75—516.50. Rimamurányi 580.— —529.50. Osztrák-magyar államvasút 655.25—652.50. Városi villamos 339.— 337.—. Brassói Celluloz 429.—.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

Ez a Battinszky hírhedt lump, párbajozó, asszonycsábító volt, de megjelése erre predesztinálta is.

Hatalmas szál ember, széles vállu, csak úgy duzzadt ez erőtl.

Azonkívül arca is elég kellemes volt és modora is, ha úgy akarta.

Éveken át csak hetekre jött haza birtokaira, rendszerint a fővárosokban mulatott, sőt a külföldön is, mert ha el is tékozolta jövedelmét, nem kellett az utódokról gondoskodni.

Két évvel ezelőtt azonban egyszer csak otthon ragadt. Volt ok rá.

Mulatóskorban egy birtokos-szomszédjával összeveszett. Csaknem totális ségre került a sor, de az ivó- és kártyapajtások elhárították a közvetlen veszedelmet.

Már a segédek kezdtek tárgyalni, amikor egyiknek ötlete támadt.

— Van itt a szomszédban egy zsidó, — mondotta nincsen okosabb ember tiz határban, azt tartják. Akármilyen előadja magát Kisenyevben, ő a bíró. És ahogyan dönt, úgy be is tartják. Minnek veszekedjünk egymással, öljük egymást. Menjünk el a zsidóhoz, tegyen közöttünk igazságot.

Ha Battinszky nem lett volna boros állapotban, dehogyan engedte magát fölötti zsidót bíróságnak, így mulatságosnak tartotta az ügyet és . . . elment.

Malakow házában egy öreg cseléd fogadta a társaságot. Az vezette ura el és az ura ítélkezett.

Azt mondotta:

— Ilyen nagy urak dolgában nekem szegény zsidónak véleményem nem lehet. Menjete haza, feküdjete le. Holnap azután magatok mondjátok meg, ki nek volt igaza.

Ha akkor sem tudtok megegyezni, rendelkezétekre állok, parancsoljatok akkor velem.

(Folyt. köv.)

Exterga-padok, furógépek, állók, satuk, fuvók, mindennemű

új és használt gépek és közli számszámok raktára.

Logjobb minőségű (Composiozió)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek

Nagy választék gépszijjak, szivattyúk és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.

(a nyugati teherpályaudvarral szemben).

Telefon 34—36.

Vesz és elad ócskavasát, számszámokat teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és számszámok újakra becsoréltotnek.

Kovald Péter és Fia

Czégtulajdonos: **Kovald Emil**

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár.

Uri-, női- és gyermek-öltönyök, diszítő- és butor-
szövetek, függönyök, szőnyegek osipkék, vegaruk.
szőrmék és feherneműk számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviselőtek vidéken:

Aszód: Langfelder és Hermann.
Aranyosmaró: Danzig Mór.
Baja: Reich Bernát.
Beregáras: Tand Jakab.
Bátaszék: Weidinger Lipót.
Csongrád: Barta és Berger.
Csongrád: Rosenberg Ede.
Győr: Pototzky Pál.
Hódmezővásárhely: Jeremiás Adolf.
Dikóvár: Kerpner Bernát.
Győr: Gero Testvérek.
Győr-Rénay: Kirschner Zs.
Gyulafehérvár: Kossor László.
Hatvan: Porjesz Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild.
Ipolytölgy: Gansel Armin.
Kecskemét: Fuchs Samu.
Kisvárd: Hargabolt.
Kézdivásárhely: Fojer Lukács Sal.
Kaposvár: orv. Schwarz Samu.
Kisber: Schwabach Mihály.
Leva: Weisz Samu és fia.
Losoncz: Jamrich Gustáv.
Mohács: Fischhof Hermann.
Munkács: Klein Márton.
Ménfőcsanak: Blum Mór.
Nagyvárad: Kleisch M. G.
Nyitra: Braus Nathan.

Nagyvárad: Csiller Duro.
Nyíregyháza: Kovács József.
Rimkő: Székely Pál.
Szatmár: Schönbauer.
Szombathely: Guttmann Már.
Székesfehérvár: Dörmösi Géza.
Somogy-Csongrád: Kreizler Géza.
Szabadka: Székely Géza.
Szeged: Fick Béla.
Tatabánya: Dukasz József.
Tolna-Tamási: Spitzer József.
Ujvidék: Kovács S.
Verebely: Danzig Salomon.
Veszprém: Csiller Lipót.

Hallatlanolcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig
teljesen feltártak minél, az alant felső-
reolt áruok ültönyekre való

szövetek.

1 ültönyre való 3 méter házai gyártmány... 3.50 ft
1 ültönyre való 3 méter házai kamagru... különféle
színekben... 5 ftől 7 ftig
1 ültönyre való 3 méter valódi angol gyártmány
... 6 ftől 8 ftig
Fekete szálazott szövetek... 7 ftől 9 ftig
Teljesen feltártak minél, az alant felső-
reolt áruok ültönyekre való... 5 ftől 12 ftig
Különlegességek női kosztümé szövetek-
ben. Megrendelések vidékre a szin meg-
jelölésével utánvét mellett pontosan
csakítottatnak. A jó minőségű ruha 20 évi
jó hírneve későbbiek. A nem tetsző áru kicseréltem
vagy a pénzt visszafizetem.

Weisz Miksa
posztógyárháza
Budapest, Király-utca 17.

Kapható Budapesten: **Vogel Gyula**, VI., Andrássy-ut 29. **Gyarmathy G.**,
IV., Kálvin-tér 1. sz. **Németh Manó**, VII., Szövetség-utca 26. szám és
vidéken minden előkelő fuazer- és csemege-üzletben.

Somatose

oldható háztáji
a his tápanyagot tartal-
mazó (leghygieiénese és
is) majdnem teljesen
kiszáradt oldható por-
alában.
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
visszatartott egyéneknek,
molluszkoknak, idegbe-
göknök, gyomorbete-
gek, gyermekgyógyász-
nak, angol körben szenvedő
gyermeknek, gyógyulók-
nak stb., stb.,

Vas-Somatose
minéljában különösen
sápkórban
szervezőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az élelgyet.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és élelgyárban.
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Festékgyárak elosztó
Bayer Fr. társaság, Elberfeld.

Aranyérbántalmaknál Haemorrhoiden Modulín
kupok 145 modula megcsinálják az igen
súlyos, valamint az idült beteges állapotot.
Fajdalommentesülést keresel! A leggyorsabb siker. Egy
doboznak ára, ha csatlakoztatással együtt 4 kor.
Kapható: a Ma y. kir. gyógyszer-tárban.
Budapest, V. ker., Marokkó-utca 2. szám.
Postai szétküldés naponta kétszer.

Építő iparosok iskolája

épho iparos tanfolyam előkészítő építőmesterei, aszt-
műves és kőfaragó vizgára biztos siker mellett.
Postabélyeg beküldése mellett készségesen ad felvil-
lósítást az igazgatónak.

Az eddigi tanítványok száma közel két-
száz, akik mind sikerrel vizsgáztak.
Budapest, Rottenbiller-utca 1. sz.

Műfestő és vegytisztító uri-, női- és gyer-
mekruhák részére.
Jutányos árak, pontos kiszolgálás.
GYÁSZRUHÁK 21 ÓRA ALATT FESTETNEK.
FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-
utca 16. szám és VIII. ker. Szigetvári-utca 6. szám.
Videki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Hirdetéseket
felvesz
a kiadóhivatal.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Évesben hatvan darab egy kötet 60 fillér. A. A. A.
Félévesen három darab egy kötet 30 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóságnak: Krausz és Farkas papírhirdetők.

Felolvasó szerkesztő:

MOSVA MUSA.

Megjelenik naponta korán reggel.

Előfizetési és reklámszámok: „Nagykanizsai Friss Újság” szerkesztőség.

A balti flotta merénylete.

Rablógyilkosság az országuton.

Egy gaztett.

Ha híradás jön az orosz seregéről és működéséről, ez a hír vagy vereségről, vagy sikasztásról, vagy hasonló épületes dologról szól. Ha pedig győzelem hírére hozza a táv-
ró, nemsokára megjön a cáfolat.

A tengeri haderőt pocékká verte a japán, ami megvan a port-arthuri flottából, nem mer kimozdulni, a vladivosztoki hajóraj sikerei is csak tengeri kalózkodásból álltak mindeddig.

Ilyen az orosz hadsereg, az orosz fegyverek dicsősége. Ehez a dicsőséghez a sokat emlegetett balti hajóraj ma egy újabb babérlevelet szerzett. Megtette az orosz eddigi hadvezetést egy gaztettel.

A nagy, erős, legyőzhetetlen hajóraj, Oroszország büszkesége és a cár reménysége, megtámadott egy másik hajórajt, amelyen egyetlen ágyú, de még egyetlen puska sem volt, csak halók, meg halászeszközök, körülvette a jámbor halászhajót és összelövéldözte.

A híres spanyol hidalgó don Quijotte harca volt ez a szélmalomok ellen, csak éppen veszedelmesebb kiadásban, tehát nem olyan mulatságos. A derek orosz admirális valószínűleg egész tisztikarával együtt részeg volt és részeg lehetett a flotta legénysége is, hogy mindannyi remképeket látott és rozoga halászbarkákat torpedónaszádoknak nézett. Másként a gaztettet megmagyarázni nem lehet, az egyetlen enyhítő körülmény a beszámíthatatlanság lehet.

Ez az első fegyvertény Rosdestvenszky admirális urnak tehát fényesen sikerült és ha a többi is ebből a fajtából való lesz, akkor az orosz fegyvereket ért eddigi sok kudarc pompásan helyre lesz ütve. De reméljük, hogy Rosdestvenszky ur kalózhajóitól hamarosan találkozni fog a japán Togo flottájával, mert a találkozás után elvitorlázik oda, ahová a port-arthuri és vladivosztoki flották javarésze már elvitorlázott, a megsemmisülésbe.

Ha ugyan elér a kelet-ázsiai vizekre. Mert az elkövetett gaztett után az angol haditengerészet egy kivézenyeltségének ezt a kalózhajóajt fel kellene tartóztatni mind-

addig, míg Oroszország teljes elégtételt nem adott Angliának és teljes biztosítékot, hogy az orosz kalózok nem tartanak békés halászkra lövőgyakorlatot.

VILÁGKRÓNIKA.

A balti flotta gaztette.

Arról a merényletről, amelyet a balti flotta követett el angol halászbarkák ellen, enné a következő részleteket jelentik:

Két halász-flotta, amely összesen száz apróbb gőzhajóból állott, a múlt éjszaka elindult halászatra és körülbelül husz mérföldnyire Hulltól keletre egészen Hárnekenig foglalt állást. A gőzhajók meglehetősen közel voltak egymáshoz s rendkívül lassan, óránként alig öt mérföld sebességgel haladtak előre. A legénység legnagyobb része a fűdélyzetten volt és az időről-időre a hajókra szállított hal tisztításával és csomagolásával volt elfoglalva. A hajókon acetilen-lámpák égtek, amelyek nagyon erős fényt terjesztettek, úgy hogy még nagyobb távolságból is a fedélzetten lévő emberek arcát majdnem felismerhették. Szombaton éjjel egyszerre az éjjeli sötétségben több nagy hadihajó tűnt fel és a halászhajók azonnal kitalálták, hogy ezek a hajók csakis a balti orosz flotta hajói lehetnek. A hajók folytatták a manővert s egyre jobban közeledtek, végre elértek a halászhajó-flottához, amely utat nyitott nekik, úgy hogy az első orosz hajók közöttük keresztül mehettek. Az orosz hajókról óriás reflektorok a halászhajókra vetették fényüket és a második vonalban lévő hadihajók egészen a halászhajók közelébe jutottak. A halászhajók abbahagyták munkájukat s kíváncsian nézték az orosz hajókat, amelyek úgy manővereztek, hogy egyszerre félkörben állottak az angol hajók körül. Az orosz hajók ezután még közelebb fordultak az angol gőzösökhöz, amelyektől egyszerre már csak néhány lépés távolságban voltak. Az angol halászhajók még mindig semmi rosszat nem sejtettek; kíváncsian nézték az oroszokat, akiknek enné arcukat is meg tudták különböztetni. Egyszerre azután bekövetkezett a drámai fordulat.

Az egyik orosz hajóról, anélkül, hogy az angolokat előbb figyelmeztették volna, lövés dördült el. A golyó keresztül hatolt egy kisebb angol gőzösön és megölte a kapitányát, aki ágyban feküdt.

Egy hajóinas fölrohant a fedélzetre, hogy meglássa, mi történt és ugyanabban a pillanatban oldódott egy má-

sodik lövés, amely a flu fejt a szó teljes értelmében lelőtte a testéről.

A harmadik lövés egy mustrót sebesített meg veszedelmesen. Ezután szabadon folyt az ágyzás és sorra érték a golyók az angol halászhajókat. De a bombázás nemcsak ez ellen az egy hajó ellen irányult, hanem az oroszok még más három gőzöst is célba vettek. Így tartott a tüzelés közel harminc percig.

Az angol hajósok hiába igyekeztek az oroszokat fölvilágosítani, hogy ők békés halászhajók s hogy semmit sem terveztek az orosz flotta ellen: mielőtt egy ember a fedélzeten mutatkozott, az oroszok azonnal rálőttek. Végre megszűnt az ágyzás és az orosz flotta semmivel sem törődve és mintha semmi sem történt volna, folytatta az útját. Az angol halászhajók csak most gondolhattak arra, hogy egymásnak segítséget vigyenek.

Legjobban a Crané gőzhajó sérült meg. Konstatálták, hogy az orosz golyóktól két angol halász meghalt és tizenheten megsebesültek. A sebesülteket a beteghajóra szállították, amely a halászhajót kísérte. Mielőtt a sebesültek biztonságban voltak, alig néhány perc múlva a Crané elsüllyedt.

Ugyázták, hogy még egy másik hajó is elpusztult egész legénységével, mert erről a hajóról ma délelőttig semmi hír sem érkezett.

Párbajozó képviselők.

A képviselőház szombati ülésén Hieronymi Károly miniszter beszéde alatt Várady Károly képviselő többször közbeesett, amire Wolfner Tivadar képviselő odakiáltott neki:

— Várady ma mindig szentelenkedik!

Várady Károly e sértő szavakért ma délelőtt a képviselőházban Nesi Pál és Kubik Béla képviselők uaján lovagias elégtételt kért Wolfner Tivadartól, aki München Anrélt és Horánszky Lajost nevezte meg segédekül. A két fél segédei ma délután kardpárbajban állapodtak meg. A párbaj ma este kilencedfél órakor történt meg az Arlow-féle vívóteremben. A felek egyszer csaptak össze, igen hevesen. Három percig tartott az összeecsapás, amely közben Wolfner olyan vágást mért Várady szájára, hogy alsóajka aljáig meghasadt. A segédek nem vették rögtön észre a sebesülést s nem állították meg a küzdelemet. Wolfner újabb megvágta Váradyt, aki összerogyott. Dr. Farkas Rókus-kórházi főorvos, Várady párbajorvosa állította talpra a száján és vállán erősen vérző felét s bevarrta sebeit, az ajkasebet hét öltéssel. Wolfner Tivadar a jobbkezén és a jobb alkarján kapott egy-egy karcolást. A felek nem békültek ki.

Szász képviselők a kormány ellen.

Az erdélyi szászok körében nagy izgalmat kellett anépkutatási reformról szóló törvényjavaslat. A javaslat tervezete ellen is tiltakoztak már, most pedig, hogy az ankét után a képviselőház elé terjesztett javaslatban még fogantatottabb intézkedések vannak a magyar nyelv tanítása érdekében, a szászok nyugtalansága rendkívüli módon fokozódott.

A javaslat természetesen mozgásba hozta a szász képviselőket is. Helyzetük tarthatatlanná vált, mert választókerületeik szász közönsége erős nyomást gyakorol rájuk.

A szászok a javaslatot túlszigorúnak és szükségletlennek és gyakorlati életben kivihetetlennek tartják. Akként okoskodnak, hogy a tisztán németajku községekben teljes lehetetlenség a magyar nyelv tanítását „tanácsnak” kimondani. Az iskolákat majdnem kivétel nélkül a szászok tartják fenn és azt kívánták, hogy a tanítók elsősorban az ő nemzetiség kulturájukat terjesszék és műveljék. A reform szerint a jövőben ezt kizártnak tartják.

Túlszigorúnak tartják különösképpen a javaslat fegyelmi intézkedéseit, amelyek értelmében a magyarul nem tudó tanítókat időről-időre fegyelmi vizsgálata alá vonják.

A szász képviselők különben most ugyanolyan helyzetben vannak, mint a helységnevek megmagyarosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása előtt. A szászok h fognak lépni a szabadelvűpártból!

Az orosz-japán háború.

A balti flotta merénylete.

London, okt. 25.

A sajtó ma Oroszországgal szemben élesebb hangot használ, mint tegnap. Kijelentik, hogy nyilatkozatokat és megegyezéseket nem fognak elegendőnek el fogadni. A vétkes tisztek megbüntetését kell követelni és azt, hogy tiltakozás a hajóhadnak, hogy útját folytatassa, mert különben kénytelen volna Anglia megvédeni a nemzetközi kereskedelmet az ilyen gyilkos hóbortoktól. Sok lap különösen tartja, hogy Mikló cár nem adott kifejezést sajnálkozásának az eset fölött és nem fejezte ki részvétét az áldozatok hozzátartozóinak.

London, okt. 25.

Edvárd király a hulli polgármesternel az orosz flotta áldozatainak és hátrahagyott családtagjai részére 200 guinea békült.

Az angol kormány ultimátuma.

London, okt. 25.

Még nem ismerik annak a rendkívüli Tieshangu jegyzéknek szövegét, amelyet Harding pétérvári brit követ tegnap délután kormánya nevében az orosz kormánynak átadott s a melyben elégtételt követel a balti flotta által mult szombaton elkövetett merényletért, de mégis egészen kétségtelen, hogy az okirat technikai tekintetben teljesen ultimátum karakterével bír, a melyre Oroszországnak a legközelebbi idő alatt kielégítő választ kell adnia, ha csak azt nem akarja, hogy az esetnek fölkötő komoly következményei legyenek. Erről tanuskodik az a hivatalos kommuniké is, amelyet a kormány mult éjjel az összes reggeli lapoknak megküldött és amely szó szerint így hangzik:

A külügyi hivatal má tárgyalta a hulli halászi ipar képviselőivel, akik kimerítő és részletes fölvilágosítást adtak azokról a körülményekről, amelyek között a balti flotta a hulli halászok flottájának egy részét október 21-én éjjel megtámadta. A hulli halászok előadása következtében az angol kormány nyomban sürgős előterjesztést intézett a pétérvári kormányhoz s egyuttal kijelentette, hogy a brit kormány felfogása szerint ez ügyben semmiféle halogatás sem engedhető meg.

A közvéleménynek rendkívüli izgatottsága következtében szükségessé vált hivatalos kommuniké teljesen hiteles ki egészítést találja az összes kormány-párti újságoknak majdnem egyformán hangzó cikkeiben, amelyekben valamennyien azt jelentik ki, hogy Anglia most nem fogja tűrni, hogy ugyanaz történjék, ami annak idejében a Malakka-úgyben történt, a mikor Oroszország az angol kormány előterjesztésére azt felelte, hogy előbb a tényállást önállóan meg kell vizsgálnia. A két hulli halott, akinek fejét az orosz golyók letépték, miközben békés foglalkozása után járt, továbbá a sebesültek elegendő bizonyító anyagot szolgáltatnak. Azok a szokásos halogatások, amelyek az orosz állami hivatalokban divatoznak s amelyek az ügyeknek elintézését a végtelenségig nyújtják, ebben az esetben nem fognak érvényesülni, mert az angol kormánynak az orosz hivatalos eljárásához semmi köze sincsen.

Angliának módjában áll, hogy a bűnösöket maga megfenyítse, ha Oroszország huszonnégy óra lefolyása alatt a legteljesebb elégtételt nem szolgáltatja.

Az angol flotta, amely Gibráltár környékén van, a legelső parancsára elvághatja a balti flotta útját. Ami már most az elégtételt illeti, amelyet Anglia az orosz kormánytól követel, az összes lapok egyhangúsan kijelentik, hogy Anglia semmi esetre sem fogja beérni pusztán becsúszkálással s ottal az igérrettel, hogy a sebesülteket, illetőleg a halottak hátramaradtait megfelelő anyagi kárpótlásban fogják részesíteni, bűnös tisztnek megfelelő nyilvános megfenyítését, aki a védtelen angol halászok ellen való gyilkos merényletet megparancsolta. Nincs az a pénzösszeg, amelyért Anglia hajlandó volna ettől a követelésétől elállni s habár itt is jól tudják, hogy a bűnösök elítélése bizonyos ideig el fog tartani, mégis Oroszországnak erre vonatkozólag haladéktalanul köte-

lező ígéretet kell tennie, ha csak azt nem akarja, hogy Angliával konfliktusba tadjon.

De míg az összes újságok ilyen energikus hangon írnak, másrészt kifejezik azt a meggyőződésüket, hogy Oroszország már a legközelebbi órákban teljesíteni fogja az angol kormány követeléseit. A Daily Telegraph, amelyet legfelsőbb helyről szoktak sugalmazni, közvetlenül a cárhoz appellál s arra kéri, hogy hatalmi szavával igyekezzék az Angliával való békét, fönntartani. Anglia is kívánja az Oroszországgal való békét s ha Oroszország azonnal beismeri hibáját, úgy ezzel nemcsak nem árt presztízsiének, hanem ellenkezőleg, kiérdemli az egész világ halálját.

Hull, okt. 25.

A szerencsétlenül járt halászok halottvizsgálatánál a bizottság elnöke kijelentette, hogy a kérdés, amelylyel a zsűrinek foglalkoznia kell, igen komoly, talán nemzetközi jelentőségű. A londoni külügyi hivatal fölkereste, hogy a holttesteket fényképeztesse le s ha lehet, hagyják őket kiterítve mindaddig, míg az orosz nagykövet meg nem tekinti az áldozatokat és addig halaszszák el a halotti szemlélt is. Hír szerint még egy hajós belehal sebelbe.

London, okt. 25.

A Reuter-ügynökség jelenti Cardiffból: Az „Esperana” nevű orosz gőzös, amely tegnap este az orosz hajóknak szánt készletekkel akarta elhagyni a kikötőt, délután sülyedni kezdett. A „Daily Telegraph” szerint a vizsgálat kiderítette, hogy a hajót a vizvonal alatt megfúrták. A hajó délelőtt egészen rendben volt. Cardiffben azt hiszik, hogy a hajón foglalatzkodott egyik munkás követte el a tettet, hogy megboszulja az orosz hajóhadnak az angol halászbarká-raj ellen intézett támadását. A hajórakomány, a „Dail Mail” szerint százezer font sterlinget, vagyis két millió négyszázezer koronát ért.

Páris, okt. 25.

A Matin Pétérvári tudósítója arról a határról, amelyet a balti flottának angol hajók ellen tett támadása az orosz fővárosban keltett, a következőket táviratozza: Az emberek még mindig nem tudtak fölcusodni rémületükből. A kormánykörök végtelenül föl vannak háborodva Roszdjesszki admirális ellen s azt mondják, hogy ez a tengernagy mindig szeszélyt és önkényt szokta követni.

Igy például a tengerügyi vezérkar megparancsolta neki, hogy naponként küldjön táviratot a balti flotta útjáról s ennek ellenére mindaddig egyetlen táviratot sem küldött. A kormánykörök e miatt nagyon idegesek s attól félnek, hogy a balti flotta további útján s egymással fogják égni a sajnálatos események. Pétérvárott természetesen azt mondják, hogy a kormány diplomáciai becsúszkálásra hajlandó és hogy a katasztrófa által sújtott áldozatokat a legdusabb anyagi kárpótlásban fogja részesíteni.

Tüntetés a londoni orosz nagykövet ellen.

London, okt. 25.

A lakosság orias izgatottságát tanúsítja az a rendkívüli viharos fogadás, amelyben Benkendorf gróf londoni orosz nagykövet tegnap este tíz órakor a pályaudvaron részesült. Benkendorf gróf Porosz-Szilágyiban, ahol családijával látogatásban volt, a hulli eset hírére azonnal visszautazott londoni állomására és a késő éjjeli órában is nagy számú, oroszellenes tüntetésre hajló kö-

zönség várta őt két pályaudvaron, a Charingross- és Viktória-pályaudvaron, minthogy a nagykövet úgy az egyik, mint a másik pályaudvaron érkezhetett a kontinensről. A rendőrség is megfogta, hogy tüntetést terveznek az orosz nagykövet ellen s ezért mind a két pályaudvaron megtette a szükséges intézkedéseket a nagykövet védelmére. Azonkívül a vasúti személyzet is elkészült arra, hogy Benkendorf gróftól megoltalmazza. A nagykövet fogatát arra a helyre állították, ahol szalon-kocsijából ki kellett szállnia. Azonban mindezek az óvatosági intézkedések nem tudták megakadályozni a tüntetést. A pályaudvar előtt egybegyűlt tömeg a vonat megérkezéséig az ő szórakozott, hogy a nagykövet inszát és kocsiját gúnyos megjegyzésekkel illette. A mikor azután a döneri gyorsvontat a pályaudvarba robogott, a tömeg úgy fölzaporodott, hogy a vasúti személyzet alig tudott anagykövet számára fogatához utat nyitni. Egy pillanatig úgy látszott, mintha a tüntetők meg akarták támadni, de azután beérték az azal, hogy fűnyűltek, ordítottak és gyalázó szavakkal illették a nagykövetet, aki egy pillanatig sem vesztette el a hidegvérét. A pályaudvar előtt egy újságíróknak, aki őt udvariasan üdvözölte, ezt mondta:

— Csak ma reggel az újságokból tudtam meg, hogy mi történt, de hivatalosan semmiről sincs tudomásom.

Az újságíróknak arra a kérdésre, vajon nyilváníthatja-e véleményét, Benkendorf gróf, ezt felelte:

— Sajnádom, de ennél többet nem mondhatok.

Amikor a nagykövet kocsijába szállt, a tüntetők orias lármát csaptak, sípoltak, fűnyűltek és valamennyien az kiabáltak: Szégyen, szégyen! A nagykövet lovai ettől a lármától annyira megijedtek, hogy megbotránkodtak. A rendőrök körültekintő a kocsit és gondoskodtak róla, hogy a nagykövet bántalmazás nélkül juthasson el palotájába.

London, okt. 25.

A hulli polgármester táviratilag segélyért fordult Balfour miniszterelnökhöz és egyben az orosz flotta által elkövetett merénylet szigorú megtorlását kérte.

London, okt. 25.

Portsmouthtól huszonöt tengeri mérföld távolságban éjjeltájban erős ágyútűzelés hallatszott. Azt hiszik, hogy a tüzelés ugynevezett köd elleni lövések voltak.

London, okt. 25.

Balfour a hulli polgármester táviratára azt válaszolta, hogy teljesen megbízhatnak a kormány intézkedéseiben, mert mindent el fognak követni, hogy a megtorlás el ne maradjon.

Cherbourg, okt. 25.

Négy orosz torpedónaszád és egy szállítóegység, amelyek a balti hajóhad első hajórajának elindulása után itt maradtak, tegnap este folytatták útjukat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 25-én.

Az ülést háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök.

Szilágyi és a házszabály-revizió.

Olay Lajos: A törvényjavaslat elhomályosítja az 1899: évi XXX. törvényoikkben biztosított jogát az országnak, az önálló vánterületet, azonkívül csak úgy hemzseg a törvényteleniségtől és jogközbástól. A törvénytelennek a magyarázata a kormány hazafiatlanságában rejlik, mert a kormány nem az ország függetlenségét hanem a bécsi érdekeket a császár kedvében járva, mozdítja elő. Amíg 1848 óta mindig akadnak férfiak, akik megakadályozták a törvényteleniséget, vagy annak csak szándékát is, sajnos ma nem akadnak Deákok, Andrássyak, akik a kormány alkotmányosságának gátat állítanak. (Helyeslés a baloldalon.) Tiltakozik az ellen, mintha a mostani vita obstrukció lenne. Csak 12 nap óta folyik a vita és az ellenzék akkor érdemelne megvetést,

ha a törvénytelen és alkotmányellenes rendszert ellen a rendletekkel való kormányzás ellen nem küzdene.

A kormány azért akarja a házszabály-reviziót, hogy az ellenzék erejét megtörje, mindenféle veszedelmes, káros javaslatot terjesztszen a Ház elé. Szilágyi Dezső, akire a vita folyamán többször hivatkoztak, sohasem akarta a házszabály-reviziót. Szilágyi Dezső azt monddta, hogy a házszabály-revizója az alkotmány konfliktusára. Szilágyi figyelmeztette az ellenzékot, hogy vigyázzon gróf Tiszára, mert az igen erőszakos ember, ki a nemzet jogait is képes lábba taposni, csak hogy a hatalmat megtarthassa. Szólt büszké arra, hogy egyike volt azoknak, akiket Szilágyi barátjának nevezett. Már Szilágyi is szükségesnek tartotta egy „magyar nemesi párt” megalkotását. Fel is szólította a szónokot, hogy csak 40 embert toborozzon a pártba és szívesen áll annak élére. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés.)

A paktum.

Kossuth Ferenc: Tiltakozik azon felfogás ellen, mintha a függetlenségi párt kiesinyelné az országnak Olaszországgal való viszonyát. Ez nem áll, mert a párt nagyrabecsüli Olaszországot, amely iránt politikailag is hálát érez. A függetlenségi párt eddigi vitája jogosult volt, mert a kormány törvénytelenisége ellen védekezett. A függetlenségi párt nem tartja törvénynek a paktumot, de kívánja, hogy a kormány épp úgy megtartsa, mint ahogy a függetlenségi párt megtartotta. A paktumnál különben Széll Kálmán homo regius volt, aki a király tudtával és megbízásából járt el. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Pártja csak a törvénytelenítés ellen küzd, mert nem akarja, hogy ilyen törvénytelen-ségek precedenst képezzenek. Ami törvénytelen uton jön létre, azt vissza kell utasítani.

Végleges szerződés Olaszországgal.

Beszél a „parafé” szóról s a kormány-nyal s az előadóval szemben szintén kijeszt be, melyben a végleges szerződés zódést költött. Határozati javaslatot terjeszt be, melyben a végleges szerződés bemutatását kéri. (Nagy helyeslés.)

Gróf Tisza István: kijelenti, hogy az Olaszországgal folyó tárgyalások alatt kölcsönösen teljes diszkréciót ígértek egymásnak. Ez nem is lehet másképpen, mert szükséges, hogy amíg más államokkal is lehetnek szerződéseink, addig azok ne kapjanak ebből igazodást. A kormány megkövetelheti magának a teljes bizalmat.

Polányi Géza: Hát az olasz szenátussal miért kötötték a szerződést?

Gróf Tisza István: Erre inkább nem felelek. A klotárt magamra alkalmazom... Valóságos oázis ebben a vitában minden közgazdasági kérdés s ezért hálás Kossuthnak közgazdasági megjegyzéséért.

Elismeri, hogy Kossuth jobban beszélt franciául, mint ő, de azért a parafás dolgot mégis helytelenül értelmezi. A parafázis igenis a tárgyalásra kiküldötteknek jegyzőkönyv hitelesítése, de nem kötelezettségvállalás.

A kereskedelmi szerződés.

A közös külügyminiszter az 1878:XX t.-e. értelmében köteles a kereskedelmi szerződést felbontani, ha a magyar kormány ezt kívánja. A magyar nemzetnek ehhez feltétlenül joga van.

A parlament helyezze vád alá a kormányt, ha törvényteleniséget követ el, a megtorlás módja. De amit az ellenzék most művel, annak semmi magyarázata. A javaslat szolgálat az összes közgazdasági érdekeknek s ajánlja annak elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Pap Zoltán: A javaslatról az a meggyőződése, hogy közgazdasági érdekeink ellen van és törvénytelenítésen alapul. A kormány gazdasági politikája tönkreteszi az országot. Gróf Tisza István második Kolonicsnak tartja, akinek jelszava volt, hogy koldussá kell tenni Magyarországot.

REZEDA-KENŐCS.

Aré és kézből szonitására legjobb. Teljesen szírtalan. Káros hatású anyagot nem tartalmaz. 1 tőgyei ára 1 koron. Rozsda higlypor, 3 szinben, 1 doboz ára 1 kor. Lábcsúszás elleni szesz, biztos hatású szer, 1 üveg 1 kor. 60 fill. Kapható BOHUNICZKY S. ADONYBAN

Pisontai Soma: A javaslatot két szem-
pontból bírálták meg: közgazdasági és
politikai szempontból. Ami a gazdasági
szempont illeti, a javaslat nem érintette
meg a borvámklauzult, mert most még
nincs olyan bor, amely be Magyaror-
szágba. A kormány eljárását törvényte-
lennek tartja és a rendeletekkel való
kormányzás ellen tiltakozik. A javasla-
tot nem fogadja el.

Kubik Bélának a Ház megegyedte,
hogy beszédét holnap mondja el.

Az elnök javasolja, hogy a Ház holnap
folytassa a provizórium tárgyalását és
ha ez véget ért, a Rába szabályozásról
szóló javaslat tárgyalását tűzze napi-
rendre.

Polányi Géza: Hát a házszabály reví-
ziójával mi lesz?

A Ház az elnök javaslatát elfogadta,
mire az ülés véget ért.

Rablógyilkosság az or- száguton.

Vakmerő kegyetlenséggel véghezvitt
rablógyilkossági merénylet történt va-
tárnap hajnalban a beregmezei Ve-
recke és Szolyva közötti országuton.

Herschkovits Simon vereckei lakos,
marhakereskedő kora hajnalban elin-
dult hazulról, hogy a szolyvai vasuti ál-
lomáshoz erjen, ahonnan vonaton akart
tovább menni vásárra. **Herschkovits**
már szombaton elmondta néhány ember-
nek, hogy másnap vásárra készül és sok
pénzt vett magához.

Paraszkin György és Paraszkín Miklós
rühén parasztok megtudták, hogy
Herschkovits vásárra készül és mert
tudták, hogy **Herschkovits** Simonnál
pénz van, elhatározták, hogy megrab-
bolják.

A két elvetemedett ember még az éj
folyamán lesbe állott a Szolyva felé ve-
zető út mellett. Hajnalban pillantották
meg a közeledő **Herschkovits**ot. Egy-
tettek, mintha ők is a vasúthoz igyeke-
nének. Alig haladt a három ember né-
hány száz lépést együtt, amikor **Parasz-
kin Miklós** a kiszemelt áldozat háta
mögé került s egy hosszú, élesre fent
készel hátulról ledöfte **Herschkovits**ot
aki összecsesett és rövid vonszolás után
meghalt.

A két gyilkos ezután kirabolta az ál-
dozatot s hogy a gyanút elhárítsák, a
holttestet bevonszolták az erdőbe s ott
egy fára felakasztották. A helyszínen
megjelent hatósági közegek csakhamar
megállapították, hogy gyilkosság tör-
tént, mire a gyilkosok is csakhamar elő-
kerültek a két **Paraszkin** testvér szemé-
lyében, kiknél az elrabolt pénzt is meg-
találták.

A gyilkosokat letartóztatták.

BUDAPESTI HIREK.

Főnyeremény. A m. kir. osztály-
sorsjáték VI. osztályának záróhúzásai a
800.000 koronás jutalomdíj 2000 korona
nyereséggel a *Schulze Film* bankháza-
nál, régi posta-utca 6. sz. alatt 4 ne-
gyed részben eladott 98.924. számú sors-
jeggyel nyerték. Ajánljuk olvasóinknak,
hogy a jövő húzás sorsjegyeit e kiválóan
szerekes bankháznál szerezzék be. Egy
egész sorsjegy ára 12 K., 1/2 sorsjegy
6 K., 1/4 sorsjegy 3 K., 1/8 sorsjegy
1 K. 50 f.

Botrány a képviselőházban.
A képviselőház mai ülésén a déli órák-
ban a karzatról nyomtatott lapokat do-
bott le valaki. A szokatlan dolog nagy
felháborítást keltett. Az illetőt kivezették a
karzatról s a rendőrségnek átadták, ahol
gróf **Buttler** Jánosnak igazolta magát.
A röpiratban gróf **Buttler** elmondja,
hogy a Magyarországra 1809-ben Ba-
jorsországból bevándorolt gróf **Buttler**
János oly hagyatéki iratot szentesített,
mely minden harminc évben felbon-
tandó. Midőn **Lajos** nevű testvérbátyja
hagyatvai és atyai örökségét követelte a
főz, gondoskodott róla, hogy többé tör-

vényes jussát ne követelhesse. Ez 1873-
ban történt. Azóta **Buttler** Lajos elhun-
t. 1901-ben arról írtesült, hogy a hivata-
los lap azt közli, hogy a gróf **Buttler**-
családban a bevándorolt **János** gróf el-
hunytával magvaszakadás állott be. Ő
tagadta a magvaszakadást és kérte a
hagyatéki okiratok felbontását, de hiába
kérését nem teljesítették. Azért fordul-
tathat a képviselőházhoz, segítse őt igaz
ügyében.

Színésznő, aki kivándorlásra
osábit. Ez év június havában a fővá-
rosi államrendőrségnek tudomására ju-
tott, hogy két hajózási vállalat: a Ham-
burg-Amerika Line és Holland-Amerika
Line nagy hangu felhívásokat terjeszt-
tett az országban, amelyben óva intik
az Amerikába utazó közönséget, nehogy
Fiume felé vigyék útjukat, mert az sok
kellemetlenséggel jár s ennél sokkal kel-
lemesebb s előnyösebb, ha az ő hajóikat
veszik igénybe, már csak azért is, mert
így poton áron kényelmesen és hat nap
alatt Amerikába érhetnek. A rendőrség
a központi pályaudvaron letartóztatott
két urasszonyt: **Komlósy Ilona** volt
színésznőt és **Löwinger Salamon** úrnőt
feleségét, akiknél egész csomó ilyen fel-
hívást találtak. A királyi ügyészség
vádindítványára a budapesti büntető-
törvényszék a két nőt a kihágási büntet-
őtörvénykönyv 62. szakasza alapján
megindította az eljárást, hogy tőlük az
összes nyomtatványokat elkobozhassa.
Dr. Polgár Viktor ügyész indítványára
ma az elkobzást el is rendelték és an-
nak foganatosítására a rendőrséget uta-
sította.

A vetélytársak.

Matejics Milán és Szerdamov Radó
szerb-aradói legények mindaddig a
legjobb barátságban éltek egymással,
amíg csak mind a ketten halálosan bele
nem szerettek a fahúgygyógyba: a holló-
fürdő, őszentü Tomics Jelenába.

A leány eleinte nem tudott az egy-
fermán daliás legények között válasz-
tani, később azonban, mikor meggyőző-
dött, hogy **Matejics** forróbban eszik és
szerelemesebben illel, őt választotta.

A szerelemesek éjjeleken át beszélget-
tek a leány szülőknek a háza előtt. **Szer-
damov Radó** borzasztóan felbőszítette
Matejics szerelemét és bosszút eskü-
dött.

Tegnapelőtt este 11 óra felé **Szerda-
mov** váratlanul ott termett a szereleme-
sek között s felszólította a vetélytársát,
hogy menjen haza, mert ő is akar egy
kicsit beszélgetni a leánnyal. **Matejics**
erre nem volt hajlandó, mire **Szerda-
mov** kijelentette, hogy ha nem távozik,
hát leszúrja. Hogy fejevetése nyoma-
tékossabb legyen, elő is vett egy hosszú
pengéjű kést. **Matejics** szintén kést
rántott.

Erre a kihívásra **Szerdamov** vállon
ragadta a vetélytársát és lerántotta a
földre. Mikor aztán **Matejics** felugrott,
a két legény egymásra rontott s nyitott
készel addig szurkálták egymást, míg
Matejics egyszerre felordított s aztán
összecsesett.

A leány végignézte ezt a véres pár-
bajt s akkor futott be az udvarba, mi-
kor **Matejics** összecsesett. A párbaj befe-
jezése után **Szerdamov** hazament, ott
hagyta a haldokló ellenfelét, akit aztán
a leány testvérei szedték fel és vittek
haza, de már akkor meg volt halva.
A gyilkost letartóztatták.

HIREK MINDENFELŐL

A szász király köszönete. A
szász királyi követség a „Pol. Corr.”
utján a következő köszönetet tolmá-
csoltatta az osztrák és a magyar saj-
toknak: Boldogult **György** szász király
ő felsége elhalálozása alkalmával ta-
nusított szívből eredő és megható
résztételért a szász királyi követség
legmagasabb megbízatás napján mé-
lyen érzett köszönetét fejezi ki.

Uj bur háború volt a napokban
kitörében. A szegény barok még mindig
nem tudnak beletörődni abba, hogy el-
vesztve hazájuk függetlenségét, az an-
gol uralom igájába hajtják fejüket. Épp
most vettünk róla hírt, hogy egy új föl-
kelést készítettek elő. Már szervezve is
volt a csapat, mely a városok angol ör-
ségét éj idején lefegyverezze, de az an-
golk árulás utján még idejében meg-

tudták a végzetes tervet. S érdekes, hogy
a ravasz angolok hogyan csillapították
le a felzavart kedélyeket. Nem öldöklés-
sel, véres pusztítással, ami elkeveredett
szülő, hanem inkább magukhoz öle-
gették a marcona burokat az által, hogy
megkínálták őket valódi *cognac*cal, a
kardos bur menyecskéket pedig kitűnő
*barack-crém*mel, melyek természetesen
az *Első Alföldi Cognacgyár* r. t. (Kec-
skemét) váratlan készítményei voltak s
melyeknek híre már világhírű, amit bi-
zonyít az is, hogy a *Barackhíradó* (in-
gonyv adják!) már angolra is le van for-
ditva. A buroknak olyan jól esett ez a
meglepetés, hogy örömlükben így kiáltot-
tak fel: „Mit ér a szabadság, ha nincs
mellé *kecskeméti barackpálinka*!” Azóta
nagy a békesség Dél-Afrikában.

A Bohuniozky-féle szépitő
szerek. A Resedakenőcs nemcsak tisztí-
tja, puhává és bársónysimává teszi az
arcot, hanem fehériti, frissíti, fiatalítja.
Erősítő és enyhítő alkotórészekből lévén
összetétel, mint higiénikus szer is jó szol-
gálatot tesz. Teljesen ártalmatlan, zsir-
mentes. A Resedakenőcs hatását növeli
a Resedapuder. Azok a hölgyek, akik
rizsport használnak nagyon dicsérik a
Reseda hölgyport is, mely arcot száraz-
ságon tartja, a naptól, szélől megvédi,
ezen szépitőszerek kaphatók a készítőnél
Bohuniozky Sándor gyógyszerésznél,
Adonyban.

TÖRVÉNYSZÉK.

Az asszony tartásdíja.

Igen érdekes ügyvel foglalkozott
most a legfelső bíróság. Két fiatal em-
ber: **Gerő József** és **Kiss Gyula** egy
ferencvárosi kis vendéglőben együtt bo-
roztatott **Kelemen István** díjnokkal.
Mulatozás közben a fiatal emberek azzal
bosszantották a zárkózott természetű
Kelemenet, hogy nekik viszonyuk volt
az ő feleségével.

A díjnak nem szolt semmit, hanem
fizetett és haza sietett. Két társa követte
és amikor a férj kinyitotta a kaput,
ezek is berontottak, a lakásba hatoltak,
hogy kétségtelenül bebizonyítsák a férj
jelenlétében a benső viszonyt.

A fiatal nő ijedten menekült az erő-
szakoskodó ittas emberek elől és egyene-
sen a rendőrséghez futott segítségért.
Gerő és **Kiss** ekkor távoztak és a ma-
gára maradt férj elkeveredésében fel-
akasztotta magát.

A díjnak felesége ezen felháborító
előzmények után keresetet indított a két
fiatalember ellen, akik a kereset szerinti
viselkedésükkel bekergették férjét az ön-
gyilkosságba. Minthogy pedig kétsége-
len, hogy eljárásuk következtében el-
vesztette férjét és fenntartóját, özvegy-
sége idejére havi 60 korona kártérítést
kivánt.

Az alsóbíróságok a nőt elutasították
keresetével; a Kuria azonban most meg-
ítélte a kártérítést.

KÖZGAZDASÁG.

Közvágóhídi sertésvásár. (Híva-
talos jelentés déli tizenkét óráról.) Előző
napról enaradt 307 darab sertés, 107 da-
rab süldő. Ma érkezett 533 darab sertés
és 26 darab süldő. Összesen 840 darab
sertés, 133 darab süldő. Déli tizenkét
óráig eladtak 154 darab sertést és 5 da-
rab süldőt. Mai árak: Öreg sertés, első-
rendű 94; fiatal nehéz 94—98; közép
89—97; könnyű 84; husztetés, könnyű
82; süldő 88; horvátországi süldő 80.
A vásár lanyha volt.

A budapesti értéktőzsde. A mai
előzőzsde az utolsó prolongációval volt
elfoglalva, mely magasabb ár mellett
lett elintézve. Az üzlet általában nem
volt igen élénk, az árfolyamok azonban
javultak. Zárhat felé az irány kissé
gyengült. Kötöttet: Osztrák hitelrés-
vény 672.75—671.50. Magyar hitelrés-
vény 784.50—783.75. Rimamurányi
vasmű 530.—529.50. Osztrák magyar
államvasút 654.—652.75. Magyar asz-
falt 176.

A budapesti gabonatőzsde. A déli
gabona-határjódózet irányzata szilár-
dult. 1 órákor a következők voltak a z-
sárfolyamok: Buza októberre 10.04-
10.05, buza áprilisra 10.36—10.37, roz-
s októberre 7.58—7.59, rozs áprilisra 7.9
—7.95, zab októberre 6.89—6.90, za-
áprilisra 7.23—7.24, tengeri májusz
7.40—7.41, repce augusztusra 11.30-
11.40.

Készáruüzlet. Néhány fillérrel olcsóbb
árakon elkel 8000 métermázsza buza
Tengeri szilárd. Egyebekben alig volt
forgalom árváltozás nélkül. Fölmonda
tott 3000 métermázsza zab e hónap 30-ai
leendő átvételre.

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 10.50
K., 300 mm. 81.5 k. 10.50 K., 100 mm
81 k. 10.40 K., 100mm. 80.5 k. 10.30 K.
100 mm. 79.5 k. 10.30 K., 100 mm. 80 k.
10.35 K., 100 mm. 9.8 k. 9.80 K., tiszksza
250 mm. 79 k. 9.80 K., üszksz, 100 mm
79 k. 10.25 K., 100 mm. 79 k. 9.75 K.
üszksz, 100 mm. 79.8 k. 10.10 K.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Irta: V. L.

De akkor már el is felejtették, hogy
összeveszték egymással, békéltetésre nem
volt szükség.

A grófnak azonban nagyon tetszett az
ítélkezésnek ez a módja, s mert amikor
Malakow házában járt, részeg volt, ki-
vancsi volt ezt az embert rendes körül-
mények között is megismerni.

Másnap hát fölkereste **Zollner** házá-
t és itt kezdődött a kisenyeviek szeren-
csétlensége.

Nem az apával találkozott, hanem a
leánnyal. És ahogyan találkozott vele
bele is bolondult.

Kezdetben mindenféle furfanggal
akarta elcsábítani. Akkor aztán, mikor
azt látta, hogy a leány sehogyan sem áll
kötélnek, az apának ígért mesés össze-
geket.

Az apa azzal felelt erre, hogy kiúta
sitotta az aljas embert házából.

A gróf azzal rohant el:

— Ezt meg fogod bánni és veled a
egész pereputty!

De fenyegetését hamarosan nem merté
beváltani, mert **Zollner** panaszt tett a
helytartósnál és a helytartó helytette-
figyelmeztette a gróft, hogy ne okos-
kodjék.

— A zsidót itten nagyon szeretik és
az esetleges erőszaknak kellemetlen kö-
vetkezményei lehetnének.

A gróf tehát várt, leste a jó alkalmat
Állandóan izgatta parasztjait a kise-
nyevi zsidók ellen és kapóra jött neki
mikor a Pléve-rendszer is a zsidók üldö-
zésével gondolta a nihilistakérdést meg-
oldhatni.

Magyarázta a parasztoknak, hogy szí-
vességet tesznek a kormánynak, ha el-
pusztítják a kisenyevi zsidókat.

Aztán, kezdett összeesküvést szítani.

Felbujtatott néhány parasztot, gazda-
jutalmat ígért nekik, ha a kisenyevi zsi-
dókat elpusztítva, a **Malakow-Zollner**
leányát elhozzák neki a kastélyba.

— Csak egy órára, — mondotta —
azután a tiétek lehet.

(Folyt. köv.)

Csodálatos szépséget

nyer pár nap alatt

minden hölgy arca, ha a legbiztosabban ható arca-
szépítő szer, **Balszay** gyógyszerész arckosmészt
használja széplő, májfolt, pattanások és minden arca-
bántalmak ellen, az az arcnak bársónysimává válik és
rózsaféher színt kölcsönöz. Kapható 1 kr. 20 fill.-ért

Szikszy Gusztáv gyógyszerterében

Budapest. Erzsébetfalva

Grammofonok és fonográfok,
legjobb gyártmányok. Hangveresnyit, katonazenét,
operát, a világ nevesebb művészeit hallhatja otthon,
ha nálunk egy gramfont van.

Kellner és Steiner
Budapest, VII., Kertész-utca 38.
Képviselek keresztetnek. Részletre is adunk.

Somatose

oldható hárschörge
a kúszóanyagot tartal-
mazza (táplálékanyag és
is) majdnem istelen,
könnyen oldható por-
alakban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
visszamaradt égyéniségek,
mellizotegyeknek, foghelo-
getnek, gyomorség-
nek, gyermekgyógyász-
angol körben szorvadó
gyermekorvosok, gyógyulók-
nak stb., stb.,

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szorvadóknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étetget.
Kapható minden gyógyszer-
árban és drogeriában.
Csak eredeti csomag-
olásban valódi.

Postaküldésre az előt-
t Bayar fr. és társ, Elberfeld.

Hallatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig
túlzúfolt raktár miatt, az alatt felső-
reolt finom öltönyekre való

szövetek.

1 öltönyre való 8 méter haral gyártmány... 3.50 frt
1 öltönyre való 5 méter finom kangarn, különféle
színekben... 5 frtől 7 frtig
1 öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány
... 6 frtől 8 frtig
Kétféle szalonöltöny szövetek... 7 frtől 9 frtig
Félikabátra való finom haral gyártmány szövet,
különféle színekben... 5 frtől 12 frtig

Különlegességek női kosztümé szövetek-
ben. Megrendelésre vidékre a szin meg-
jelölésével utánvét mellett pontosan
eszközöltetnek. A jó minőségű cegem 50 évi
ló hírneve kezökedik. A nem tetazó árut kleserőm
vagy a pénzt visszaküldöm.

Weisz Miksa
posztónagyáruhaza
Budapest, Király-utca 17.

FERFLAK és NŐKNEK

a legmakacsabb heveny és idült fo-
lyásoknál beseoskendesés nélkül
a legbintosabb gyógyszernek a
„SZANID-LABDACSONK“
bizonyítottak. Egy üveg 100 labdacsonk
tartalommal és pontos használati uta-
tással 6 korona. Vidékre 6 korona
előlege beküldése vagy utánvétel
mellett diszkrétan küld a

„Magyar Király“ gyógyszerár Bpest
V., Marokkai-utca 2. Készlet-tár szarok.

Műfestő és vegytisztító ur-, női- és gyer- mekruhák részére.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.
GYÁSZRUHÁK 24 ÓRA ALATT FESTETNEK.
FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-
utca 16. szám és VIII. ker. Szilgötvári-utca 6. szám.
Vidéki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gummi óvszerek

Altalanosan elismerve
a legjobb francia
gyártmányok.

Gummi hólyag 12 db fin. min. kisebb 1 frt
Gummi hólyag 12 „ „ „ nagyobb 1.50
Gummi hólyag 12 „ „ „ logf. kisebb 1.50, 2 frt
Gummi hólyag 12 „ „ „ nagy 2.50 és 3 frt
Capot american (rövid) 12 db legf. 2.50 frt
Haihólyag 12 db legf. 2., 3., 4., 5. — frt
Mintagyűjtemény 25 drb legf. összeállításban 4 frt
NEVERIP 12 drb legfin. legvökonyabb és
legkellemesebb férfi óvszer... 5 frt
Sérvkötő legjobb rugóval drbja 2, 3 és 5 frt
Suspensor (heretartó) drbja 25, 50 kr. és 1 frt
Diana-öv (havibaj ellen) drbja 2.50 és 3.50
Irrigátor teljesen felszerelve 1.30 és 2 frt

LAPTER M. BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-körút 12.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

16 frt egységes árban
készít mének után gyönyörű ösz-
vagy téli öltönyt, felöltöt avagy
téli kabátot valódi angol és
honi szövetekből.

BERGER LIPÓT férfliszabó
(elismert fővárosi műszabász)
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10., I. em.
Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Örökké bánhatja

Ezer korona kikötése mellett bárkinek behizonyíthatom magy. királyi
hivatalos postakönyvből, hogy küldeményeimet Párisba, Stockholmba,
Németország, Ausztria, Horvátország különféle városaiha, sőt Ame-
rikába is küldöm.

minden hölgy, ki még nem használta a világhírű Schihulszky-készítményeimet

1 drb dr. Schihulszky-szappan 70 fillér. — Dr. Schihulszky selyem
pouder 1 doboz (három színben) 1 korona 20 fillér. — Selyem arc-
kréme 1 kis doboz 1 korona 20 fill., nagy doboz 2 korona 20 fillér.
Valódi csak:

Székely Géza gyógyszerész Kassa, Főter 1. sz.

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték újonnan kezdődő játéka, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája

Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

Ami nincs, de jóakarattal lehet.

Éppen most, a tél közeledtével, szezonja lévén a jótékonyág gyakorlásának, helyénvalónak látjuk, néhány szóval erről megemlékezni. Csak úgy általánosságban tesszük ezt, mert immár annyiféle irányból appellálnak a társadalom adakozó szívére, hogy a jótékonyág egyes ágazatairól külön megemlékezni szinte lehetetlen. Mind ezt nem panaszképpen mondjuk, sőt dicsérrel említjük mindazokat, kik városunkban a jótékony egyesületeket létrehozták, melyek között első helyen áll a népkönyha egyesület, a keresztény, a zsidó nőegylet és a magyar asztaltársaság, melyeket első sorban pártolni kell.

Pártolnunk kell! Mert kötelességünk szenvedő embertársaink nyomorán segíteni, enyhíteni. Amit mégis kiemelni akarunk, a szegény és lelenyügy, mely dacára a megnevezett egyesületeknek, kialakulni nem tudott, dacára annak, hogy a leleny és árvaügyet egy megszűnt humánus egyesület megszűnése alkalmával dicséretes módon felkarolta.

Mindezek dacára szegényügyünk az utóbbi 20—30 évben feltűnően haladott.

Azonban a lelenyügy most ott áll, mint állt 20—30 évvel ezelőtt.

Nézetünk szerint az felel meg legjobban a jótékonyág általános szellemének; ha a tehetet-

lent, az elhagyottat, a „senki fiát“, akit még édes szülőanyja is megtagadott és eldobott: az ártatlan, a nyomorult leleny mentünk meg az emberi társadalomnak.

De erre városunk társadalma nem gondol, nem gondol arra, hogy ezekből a lelenyekből oly alakok nevelődnek, kik városunk szégyenére válnak. A jótékonyági egyesületeknek ezekre is gondot kellene fordítani, mert a szegényügy a hatóság részéről is részesül kellő ápolásban. A lelenyügy a helyes irányt addig nem követheti, míg lelenyház nem lesz, hol tisztességes egyének gondjaira bizzák a gyermekeket, kik azokból hasznos polgárokat nevelnek.

A lelenyügyet városunkban csak a társadalom oldhatja meg, mint megoldotta pár évtized előtt — mikor még a törvény nem intézkedett — a kisdédóvóügyet. Azóta ezen egyesület megszűnt, tagjai elnöknőjükkal mind olyanok voltak, kik a közjóért mindent elkövettek.

Ezen humánus egyesületnek azonban nem szűnt még meg kötelessége.

Megoldásra vár még a lelenyügy, melyet a megszűnt, de újra éledő kisdédóvó egyesületől várunk. Éledjen fel mihamarabb az árva kitaszított gyermekek boldogulására, mert az állami menedékhelyek, melyek mindenféle egyéneknek helyezik el az elhagyott gyermekeket, nem nevelhetnek a társadalomnak hasznos polgárokat. Rakjuk le a lelenyház alapkövét városunkban s ha ez sikerül, ezzel fogunk elérni legnagyobb s legmaradandóbb sikert a jótékonyág terén.

Hirek.

Vármegyeyel kinevezés.

A vármegye főispánja Cukelter Béla árvaszéki írnokot árvaszéki íktatóvá, ennek helyébe Angyán János díjnokot írnokká nevezte ki.

Slessünk!

1906. év az, melyben a hadsereg reorganizálását megkezdi. Szombathely város erre való tekintettel már most megkezdte a mozgalmat, hogy nagyobb katonai osztályokat biztosítson magának és nem kisebb kérelemmel járul elő, minthogy a Dunántul felállítandó hadtest Szombathelyen állíttassék fel. Pedig városunk stratégiai szempontból a dunántuli városok

között első sorban áll. Határszéli város. Ezenkívül elsőrendű vasúti összeköttetéssel rendelkezik. Ezekkel az előnyökkel a hadügyi kormányt meg lehet ismertetni. Ami feltétlenül katonai létszámmelést jelentene, mert a felállítandó új ezredek közül mi is kapnánk. Van nekünk erre alkalmas laktanyánk is. Most még van idő erre, jó lesz a lépéseket megtenni.

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi huzás már **december 1-én**

Főnyeremények: **10000, 15000, 20000, 25000, 30000, 40000 és 100000 korona.**

Évenként három huzás.

Minden sorsjegy 65 évig játszik.

Sorsjegyek pontosan a hivatalos

árfolyamon kaphatók a:

Kereskedelmi és Iparbanknál

Csengeri-utca 4.

A kath. legényegylet köréből.

A nagykanizsai kath. legényegylet folyó hó 23-án tartott rendező bizottsági ülésén következő határozatok és bejelentések hoztak: Az első szórakoztató délután 4 órakor a polgári egyet disztermében fog megtartatni. Földszinti belépti-díj 20, karzati 10 fillér. Ezuttal a „Tátra vidéke“ vetített képekben fog bemutatni. Hétfőn este 8 órakor mindazon tagok jelentkezhetnek, kik számtan, magyar, földrajz, történelem és fizikából meg tartandó előadásokat hallgatni óhajtnak. Végül, hogy az egyesület elhunyt tagjainak lelki üdvéért folyó hó 2-án reggel fél 8 órakor gyász istentisztelet fog tartatni.

Szaktanfolyam.

A kereskedelemügyi miniszter intézkedése folytán a budapesti önkéntes mentőegyesület folyó évi november hó 19-én és 20-án városunkban ingyenes mentőtanfolyamot rendez ipari és gyári alkalmazottak számára, mikor is ezek a baleseteknél az orvos megérkezéig szükséges első segélynyújtás ismereteire szemléltető módon kifognak taníttatni. Erre a tanfolyamra berendeltetett a vidékünkön levő gyár és ipartelepekről néhány értelmesebb munkás.

Segédjegyző választás.

A dobronaki aljegyzői állásra a község képviselőtestülete egyhangúlag Szeiler Ferenc zalakopányi lakos helybeli születésű segédjegyzőt választotta meg.

Megmagyarosodott egyházközség.

A szepetneki ág. ev. egyházközség elhatározta, hogy 1904/1905. iskolai évben az egyházközség által fenntartott felekezeti iskolában a vallásoktatás is magyar nyelven történjék.

A katonatisztek adósságai.

Régóta foglalkoztatja az intéző katonai köröket, hogy miként lehetne a katonatisztek adósságait rendezni s őket az állandó anyagi zavarból kivezetni. Ugy a közöshadseregnek, mint a honvédségnek évenként nagy azoknak a száma, akiket adósságaik rendezése végett várakozási állományba helyeznek. És a vége legtöbbször az, hogy mire a szabadság lejár, kardját is leoldja, mert nem képes anyagi zavarából kiszabadulni s díszes uniformisát levette, polgári ruhában néz kenyér után. Mint értesülünk, a honvédség összes ezredeihez titkos rendelet érkezett, ezektől pedig az összes zászlóaljához, kimerítő véleményt kívánván mindegyiktől az iránt, milyen módon vélik legsikeresebben megvédelmezhetni a honvédségi tisztikar anyagi érdekeit, hogy a tisztok a könnyelmű adósságcsinálás és ennek következményeitől megmeneküljenek. Száztizzenkét zászlóalj adta már be egy mástól teljesen függetlenül kimerítő véleményét és javaslatát a felsőbb vezetőség kezébe. A száztizzenkét indítvány között figyelemre méltó, hogy kívánnak katonai bankot, a honvédkerületekben egy-egy házipénztárt, amelyben ötven-ötven koronás részjegyet tartoznék minden tiszt részletfizetés mellett beváltani és ezzel jogot váltana, hogy szükség esetén kisebb kamattal mellett megfélelő kölcsönt kapjon. A harmadik ajánlat, hogy vonja meg a törvény a tisztoktól a szenvedő váltóképesseget. Ezt azonban a mai jog és hitelviszonyok között egyáltalán nem lehetne keresztül vinni.

Az Izr. jótékony Nőegylet nagyszabású baba- és kézimunka kiállítása
1904. nov. 5-én és 6-án lesz megtartva.

Nagy látványosság a mesevilágból.

Vegyeskereskedő bőrelárusítása.

Oly községekben, amelyekben bőrelárusításával foglalkozó kereskedő nincs, a vegyeskereskedők erre szóló iparigazolvány nélkül is jogosultak bőrt elárusítani, a kereskedelemügyi miniszter 1904. július 25-én 41.305. sz. alatt hozott elvi határozata szerint.

Megszűnt forgalmi akadály.

A zágráb-csáktornyai helyi érdekű vasút Wnarsd-Teplie és Novimarof állomásai között, az árvíz által okozott forgalmi akadályt már annyira helyreállították, hogy a nevezett állomások között a személyforgalmat átszállással, az 50 klgm. aluli pod-

A hölgyközönség

szíves figyelmét felhívjuk, hogy sikerült Nagykanizsa és vidéke részére a kizárólagos eladási jogot a 3569. sz. alatt törvényileg védett tükörposztóra megszerezni, mely szintartó és vizmentes voltánál női kosztümökre különösen alkalmas. Egyben bátrak vagyunk dusan felszerelt raktárunkat másféle őszi és téli cikkekben valamint vászonárunkban is ajánlani.

Singer József és Társa (Kazinczy-utca, Városház-palota).

gyász- és gyorsáru forgalmat pedig áthordással újból megindíthatták. A 6418. sz. helyi vonathoz azonban az átszállást nem tartják fenn és ez a vonat egyelőre még csak Csáktornától Varasd-Teplitzig fog közlekedni.

Testvércsere.

Egy kávéházban arról beszélgettek milyen mulatságos esetek származhatnak abból, ha két ikertestvér a csalódásig hasonlít egymáshoz. Valaki ezt a históriát beszélt el:

— Az öcsém, a ki 3 perccel fiatalabb nálam és én, az utolsó hajszállyal hasonlítunk egymáshoz. Ha a korzón sétálunk, vagy nekem köszönnek legalább ötször, vagy az öcsémnek, abban a hiszemben, hogy mindig a másiknak köszöntek. Egyszer rendkívül mulatságos dolog történt velünk ebből kifolyólag. Mind a

kettőn Pesten voltunk. A dolgaink végeztével mind a kettőn kimentünk a nyugati pályaudvarhoz, hogy én Bécsbe menjek, az öcsém pedig Szolnokra. Én váltottam meg mind a két jegyet és kevés idő múlva vonatra szálltunk. De képzeljék csak mi történt. Reggel azon vettem magam észre, hogy én Szolnokon vagyok, az öcsém pedig Bécs felé ment.

— Hogyan? Talán elcserélték a jegyüket? kérdezte valaki.

Az elbeszélő erre fölállott és megindult, aztán az ajtóból félénken visszaszólt:

— Dehogy kérem, elcseréltük önmagunkat.

Uj kibocsátású sorsjegyek. O felsége a király védnöksége alatt álló budapesti tudósbeteg szanatorium egyesület javára kibocsátott Erzsébet szanatorium sorsjegyek a legjobb

tőkebefektetési alkalmat, a legkisebb kockázatu spekulációt és a legnagyobb nyereségeséget biztosítják. Játékterve kitűnő. A sorsjegyek árfolyama már eddig is folyton emelkedik, de az árfolyamuk még ezután is emelkedni fog és pedig sokkal erősebben, mint a többi forgalomban levő sorsjegyek. Felhívjuk figyelmét a Kereskedelmi és Iparbank mai hirdetésére.

Villamos zseblámpa

megbízható, szolid gyártmány. Az ujjnak egy nyomása folytán osodálatos fényes világosság sugárzik. Teljes veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. Bateria kicserélhető. Ára teljesen felszerelve 2 kor. 40 fill., pót bateria 1 korona.

Szétküldik utánvétellel:

Kasztli Testvérek

Nagykanizsa, Kazinczy-utca.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai gyártmány vagy termék után nyul, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „petánói” az egyedüli magyar keleti termék és a közönség ezt legjobban kedveli.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

Eladó.

2 teljes szoba matt-butor és konyhafelszerelés, ugyszintén 2 Wertheim szekrény azonnal eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Francia oktatás.

Mamula báróné volt tanítványa franciául óhajt kezdőket szerény díjjal oktatni.

Cím a kiadóban.

Virágkereskedés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az **Asztalos-féle** virágkereskedést megvettük s azt úgy rendeztük be, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhettünk.

Készítünk alkalmi **virágcsokrokat, virágdiszeket, sirkoszorukat stb.** a legizlésebb összeállításban.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel

Papp nővérek.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 ..	28 ..
0.3 ..	24 ..
0.2 ..	20 ..

korona hitelesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától feljebb. —

Ágygó lámpák

— 4 koronától feljebb. —

Igen olcsó eladás!

A városház épületében levő kész ruha-raktáromat ez év végéig teljesen felosztatni szándékozom. Ezen okból áruimat **igen olcsó áron eladom.** Kérem a nagyérdemű közönséget, ez alkalmat felhasználni és ruhaszükségletét nálam fedezni.

Ugyanez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az **Elek-féle házban levő**

SZABÓÜZLETETEMET

a legfinomabb bel és külföldi divat kelmékkel dusan felszereltem.

Tekintetbe véve a mostoha pénzviszonyokat, elhatároztam magam izléses, divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő ruházatot, amennyire csak lehetséges **jutányos áron** készíteni.

Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór

férfi-szabó.

Az orosz-angol konfliktus elintézése.

London, október 26.

Az angol-orosz konfliktus a meg-
egyezős stádiumába lépett. Az oro-
szok által adandó elégtétel dolgában
ugyanis megegyezés jött létre. A
megegyezést a következő főbb pon-
tokba foglalták össze:

1. Az orosz kormány az incidens
miatt bocsánatot kér és tévedésnek
mondja az egész dolgot.

2. Teljes kárpótlást nyújt azok-
nak, akik megsebesültek és azok
családjainak, akik életüket veszítet-
ték a hulli katasztrófa alkalmával.

3. A bülnös tiszték megkapják bün-
tetésüket.

4. Az orosz kormány köteles ga-
ranciat nyújtani arra, hogy hasonló
incidensek többé semmi szín alatt
elő ne fordulhassanak és az angol
hajóknak az összes tengereken bé-
kességük legyen.

A hull-i merénylet.

London, október 26.

Littleton gyarmatiügyi miniszter ma
Leamingtonban beszédet tartott, amely-
ben szóváltotta az északi-tengeri cse-
ményt és azt mondja: Nem lehet a dol-
got sem gyilkos szándék, sem pedig vé-
tes hanyagság eredményének tekinteni.
Kormányunk eljárása, mely teljes elég-
telt követel, indokolt. Mindannyiunk-
nak azt kell tenni, amit kormányunk
igyekezett tenni mindeme nyugtalan
időkben és pedig az orosz kormányval
szemben előékenyen kell viselkednünk,
amennyiben bízunk abban, hogy azt,
ami miatt mi panaszkodunk, többet el
nem követik és amennyiben elismerjük,
hogy az orosz cirkus nem volt előleges
tudomása e szörnyű tettetől s azt semmi-
képpen sem helyeselte, hozzájárulunk a
népek békéjéhez és a nemzetközi előz-
kenységet szolgáljuk.

Hull, okt. 26.

A „Zull“ nevű halászhajó ma este
három sebesülten ideérkezett. Azt hi-
szik, hogy ezek a sebesültek a „Crane“
nevű halászhajó legénységéhez tar-
toznak.

Madrid, okt. 26.

A spanyol kormány intézkedéseket
tett, hogy a spanyol vizeken a hulli ka-
tasztrófa-hoz hasonló szerencsétlenségek
ne történhessenek. Az orosz hajóknak
sehol sem szabad partot érinteniök és a
szemet nyílt tengeren vehetik át.

London, okt. 26.

A hulli hajók bombázása husz pereig
tartott és az oroszok összesen kétszáz
lövést tettek gépágyúkból, amit a meg-
sebesült hajókon konstatáltak. A golyók
harmadfel hüvelyk átmérőjű lyukakat
fúrtak a hajókon. Véglegesen megállá-
pították, hogy csupán egy hajó, a „Crane“
merült el, három más hajó megrongáló-
dott, két halász meghalt és hatan meg-
sebesültek. A sebesültek egyikének kezét
elvitte a golyó; a többi fején, karján,
mellén és combján szenvedett többé-
kevésbé veszedelmes sérülést. A kártéri-
tési összeg, amelyet a sebesültek részére
követelnek, legalább harmincezer fontot
fog kitenni.

Az angol király mint béke- közvetítő.

London, okt. 26.

A Reynold News Paperja állítólag
megbízható helyről szerzett értesülése
alapján azt jelenti, hogy Edvárd király
az utóbbi napokban igen határozott nyi-
latkozatokat tett arra nézve, hogy mi-
előbb előidézze a háború befejezését.
Edvárd király most az alkalmat igen
kedvezőnek találta, mert az utóbbi na-
pokban az orosz csapatoknak is volt
néhány sikerük. Híre járt, hogy az an-
gol király sajátkezű levelet írt a cárnak
és a német császárnak. Az utóbbi levél-
ben kijelenti, hogy szükségesnek tartja
a császárral közösen kísérletet tenni a
béke érdekében. A multhét elején a ki-

rály hosszabb táviratot küldött a tokiói
angol követnek. Ebben a táviratban el-
mondja véleményét azokról a békefölté-
telekről, amelyeket nem hivatalosan
őhajtanak a mikádó elé terjeszteni.

London, okt. 26.

A Daily Expressnek jelentik Péter-
várról: A balti flotta főparancsnokától
még nem érkezett ugyan hír, de egy ép-
pen most érkezett jelentésből, amelyet
valami oknál fogva nem akarnak közlé-
teni, kitűnik, hogy a hulli esetért tu-
lajdonképpen nem Keresztenszki
tengernagy felelős. A támadást egy alá-
rendelt tiszt rendelte el, miután a zás-
lós hajó már elhaladt a halászhajók
előtt. Az egyik orosz hajó jelekkel kér-
dezte a halászhajótól, hogy kicsodák, de a
halászhajó nem felelt erre a kérdésre,
és az oroszok e miatt gyanakodni kezd-
tek. Az oroszok újra kérdést tettek, de
a halászhajó most sem felelt; ekkor az-
tán az oroszok azt hitték, hogy a halá-
szok ellenséges indulattal viselkednek
ellenük és tüzelni kezdtek. Ezzel szem-
ben a Times a legmegbízhatóbb jelenté-
sek alapján konstatálja, hogy az oroszok
még azzal sem mentegőzhetnek, hogy
félreértés forgott fenn, mert kémhajót
küldtek előre, amely az angol gőzhajók-
nak egészen közelébe jutott, úgy, hogy
az angol halászhajó a kezükben lévő
halakat is mutogatták az oroszoknak,
hogy lássák, mivel foglalkoznak. A kém-
hajó ezután visszatért a flottához és
csak most kezdődött a tüzelés, amelyet
nem egy, hanem négy orosz hajó folyta-
tott husz pernyi ideig.

Az angol haditengerészetet mozgósítják.

London, október 26.

A brit admirális intézkedéseiről
a következőket jelentik: A tengeré-
szeti miniszter elrendelte a tengeré-
szeti tartalékosok mozgósítását.
Egyelőre 25.000 ilyen tartalékost
fognak behívni. Az angol földközi
tengeri flotta tegnap reggel paran-
csot kapott, hogy Gibraltárnál a
csatorna-flottához csatlakozzék. Gibraltárban azt hiszik, hogy egy nagy
angol flotta demonstrálni fog az
oroszok ellen. Az angol vizeken levő
flotta tegnap parancsot kapott, hogy
haladéktalanul fegyverkezzen s azt
hiszik, hogy ez a flotta is Gibraltár
mellett a Földközi tengeri flottához
fog csatlakozni. Haditengerészeti kö-
rökben azt ajánlják, hogy egy hatal-
mas repülő-flotta kísérje a balti
orosz hajókat egészen Kelet-Ázsiáig.
Az ilyen rendőrfloattát két óra alatt
lehetne mozgósítani. Készenlét pa-
rancsot kapott továbbá a fokföldi, a
dél-atlanti, a kelet-indiai és a sárga
tengeri angol flotta.

A cár részvéte.

London, okt. 26.

A cár részvételtávirata megtisztította
a levegőt és megerősítette azt a re-
ményt, hogy az orosz kormány az an-
gol jegyzékben foglalt követeléseket,
különösen, ami a bülnös tiszt megfe-
nyítését illeti, a legközelebbi órákban
teljesíteni fogja. Habár az angol jegy-
zék, amelyet Hardinge pétérvári angol
nagykövet az orosz kormányak átadott,
azt hangoztatta, hogy Anglia föltétle-
nül ragaszkodik a haladéktalan elég-
tételhez, mégis természetes, hogy az
angol kormány nem szabta meg azt a
határidőt, amelyben az orosz választ
várja. Az orosz kormány az angol
jegyzék vétele után mindenekelőtt kö-
teles volt saját nagykövetének jelenté-
sét bevárni. Ez a jelentés csak tegnap
délután érkezett Pétervárra, minthogy
gróf Benckendorf, Lansdowne angol kül-
ügyminiszterrel folytatott tanácskozásá-
ról kimerítő táviratot küldött Pétervárra.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 26-án.

Az ülést különben Perczel Dezső el-
nök fél tizenegy órakor nyitotta meg.

Az olasz provizórium.

Molnár Jenő: Nem szívesen szóla-
l fel. Nem akarja a közvéleményt és a
többséget meggyőzni, hogy az ellenzék-
nek van igaza. Csak azért beszél ő is,
hogy egy adattal több bizonyítéká la-
gyon a jövőnek arról, hogy az ellenzék
nem tűrte szó nélkül az alkotmányser-
tést. A miniszterelnök olyan mint a vá-
sári kereskedő, aki először egy szappant
kínál 8 krajcárért megvételre. Amikor
nem jelentkezik vevő, még egy bugyel-
lárst is kínál a szappanhoz, de csak —
6 krajcárért. (Derűtség.) A miniszter-
elnök is kipakolta áruit Geszten, de
mert nem jelentkezik vevő, a Terézvá-
rosi Kaszinó vacsoráján már engedett
az eredeti árakból. De még többet is fog
a miniszterelnök engedni, csak hogy az
ellenzék már nem hisz neki.

A kik Széll Kálmán politikáját helye-
sítették a tuloldalon, azok most Tisza Ist-
ván politikáját helyeslik. Ahhoz semmi
közünk, hogy kinek-kinek mi a meg-
győződése, hanem az a fő, hogy mit
mond a törvény. Furcsa Nagy Ferenc és
Ballagi Géza tanárok okoskodása, akik-
kel szemben a kormány igenis kijelen-
tette, hogy kénytelen volt a kivételes
helyzetben a törvényt megszegni. Ezzel
nem tettek szolgálatot a kormánynak,
mert csak azt bizonyították, hogy poli-
tikai érdekből mindent lehet mondani.
A törvényjavaslatot nem fogadja el.
(Helyeslés a baloldalon.)

Egry Béla: A javaslat közgazdasági
részéről nem akar hosszasan beszé-
lni, azt eléggé kimerítették az előtte fel-
szólalók. Csak annyit akar megjegyezni,
hogy semmiféle vívmányt nem lát ab-
ban az intézkedésben, hogy az olasz bor
ezentúl csak szárazföldön keresztül jut-
hat hozzánk s ez által a bor szállítási
díja magasabb lett, mert az olasz kor-
mány Olaszország területén való szállí-
tásnál az olasz bor után csupán önköltsé-
get számít és nem drágább, hanem ol-
csóbb lett aállítás. A kormány tehát
port hint szemünkbe és önámítást követ
el, amikor ezt előnynek jelzi. (Helyes-
lés.) A javaslatot nem fogadja el. (He-
lyeslés.)

Ezután az elnök bezárta a vitát. Kö-
vetkeznek a záróbeszédok.

Rosenberg Gyula: Csak néhány szó-
val akar élni. Minden oldalról megvilá-
gították a kérdést, az ellenzék érveit a
tuloldal megeafolta... (Derűtség.)

Kubik Béla: Hallgatással!

Rosenberg Gyula: Csak a határozati
javaslatokra reflektál és természetesen
valamennyi elutasítását kéri.

Krasznay Ferenc: Határozati javas-
latát elfogadásra ajánlja.

Kossuth Ferenc: Csak néhány szót
akar határozati javaslata mellé küldeni.
A végleges szerződés a Ház előtt titok-
ez eléggé igazolja határozati javaslata-
nak szükségét. Nem érti, mi gátolja a
kormányt abban, hogy betérjessze a
magyar vámtarifát? Ajánlja határozati
javaslatának elfogadását. (Helyeslés a
baloldalon.)

Az elnök: A vita ki lévén merítve, kö-
vetkezik a szavazás. Elsőben Krasznay
Ferenc javaslata következik. Utána kö-
vetkezik a bizottság azon javaslata, hogy
a kormánynak felmentés adassék. Ezzel
szemben áll Krasznay javaslatainak má-
sik része. Ezután jönnek a többi javas-
latok. Krasznay javaslata névszerinti
szavazást kértek. A névszerinti szavazás
E betűvel kezdődik.

— Esztelenség! — kiáltja az obligát
elmésségű Gabányi Miklós.

— Elveteműtség! — fódítja Rákosi
Viktor.

Szavazás előtt az elnök felfüggesztette
az ülést.

A szünet után megtörténik a szava-
zás. Szavazás közben, amelyet az E be-
tűvel kezdtek meg, Széll Kálmán nevé-
nek említésekor a szélsőbaloldalon nagy
lármát keletkezett.

— Hol van Széll Kálmán? — kérdez-
ték huszan is.

Barabás Béla: Hol van a kedves for-
mulatszerző?

Rákosi Viktor: Keressék meg a nagy
bujdosót! Talán künn van a folyosón!

Sabes Dénés: Hívják be Széllt!!

A szavazás eredménye ez: A javaslat
mellett szavazott 120 képviselő, ellene
52, s így a Ház a javaslatot hetvenhét
szavazattal elfogadta. A Ház ezután
Krasznay Ferenc és Udvarnyai Ferenc ha-
tározati javaslatait elvetette. Kossuth
Ferenc határozati javaslata a függet-
lenségi párt újra névszerinti való szá-
vazást kért. A szavazás P betűvel kezdő-
dött és eredménye ez: Kossuth javaslata
a Ház hatvanhét szavazattal elve-
tette. Következett a részletes tárgyalás.

Az első szakaszról Kossuth Ferenc
kifogásolja, hogy a szerződést Ausztria-
Magyarország nevében kötötték meg.
Meggyőződése szerint Ausztria a viszo-
noságot már régen megsértette s így a
szerződést Ausztria-Magyarország együtt
meg nem köthette és illetve együtt meg-
kötnie szabad nem lett volna.

Visontai Soma csatlakozik Kossuth
álláspontjához és azt indítványozza,
hogy Ausztria-Magyarország helyett
csak Magyarország tétessék az első sza-
kaszba.

Polónyi Géza holnap szólal föl.
Az elnök bejelenti, hogy Tisza István
gróf revíziós indítványának megokola-
sáról ezen a héten nem tesz javaslatot.

Polónyi Géza: Ebben az évben! (De-
rűtség.)

Perczel Dezső elnök: Ezen a héten!

Polónyi Géza: Azért, mert nem esu-
dálnám, ha rá nem kerülne a bor. (De-
rűtség.)

Az elnök javasolja, hogy a provizó-
rium tárgyalását holnap folytassa a Ház
és ezután a Rábaszabályozást tárgyalják.

Lengyel Zoltán szerint öt indítvány
van bejelentve. Kérde, mikor tűzik a
megokoláskat napirendre.

Az elnök fölvilágosítása után az ülés
véget ért.

Az osztrák kormány ujja- alakítása.

Az osztrák kormány néhány nap óta
tárgyal a csehekkel, hogy a birodalmi
tanácsot munkaképessé tegye. Ugy lát-
szik, hogy ez a tárgyalás kedvező ered-
ményre fog vezetni, mert a csehek ki-
jelentették, hogy bizonyos feltételek
mellett hajlandók az obstrukcióval föl-
hagyni.

Ezek a feltételek: a csehországi föl-
lyók szabályozása, az északi vasút és az
államvasút államosítása, a csehországi
helyi érdekű vasutaknak állami keze-
lésbe való átvétele és egy cseh poli-
tikusként igazságügyminiszterre, vagy
cseh tárcanélküli miniszterre való kine-
vezése.

A kormány ujjaalakítása már a legkö-
lebbi napokban be fog következni.
Böhm-Bawerk pénzügyminiszter he-
lyébe, aki már belefáradt hivatalába,
vagy más verzió szerint nem hajlandó
ezeket a pénzügyi tranzakciókat végre-
hajtani. Közel osztályfőnököt, a posta-
tárcaképzőintézet igazgatóját fogják
pénzügyminiszterre kinevezni; Giova-
nelli földművelésügyi miniszter helyébe
Boquoi Ferdinánd grófot fogják kine-
vezni, aki már egy ízben volt földmive-
lésügyi miniszter és aki a német agrá-
riusok kedves embere. Cseh tárcanélküli
miniszternek Randa grófot szemlétké-
ki. A hivatalos lap e hét végén közli az
új miniszteri kinevezéseket.

Az osztrák kabinet rekonstruálására
vonatkozólag, ma ezeket távirják:

Bécs, okt. 26.

Böhm-Bawerk pénzügyminiszter kivá-
lását a kabinetből egy összetűzés okozta,
amely közte és Koerber között volt. Az
osztrák minisztertanács elhatározta,
hogy azt a hetvennégy milliót, amely
katonai célokra kell, kincstárjegyekkel
fedezze. Böhm-Bawerk ezt törvénytelle-
nesnek tartotta és mivel Koerber nem
tűgított, lemondott állásáról. Az új ka-
binet névsora általános meglepetést
kelt; a csehek nagyon örülnek, mert két
cseh ember lesz a kabinetben. Most súl-
ki, hogy dr. Herold és dr. Stanszky öt
nappal ezelőtt Bécsben voltak és ott
konferáltak és egyeztek meg Koerberrel,
aki a megállapodásokat és az új minisz-
terek kinevezési okmányát ma jelenti,
illetőleg mutatja be Gödöllőn a ki-
rálynak.

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája

Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

A falusi társadalom.

Nem kutatom, közös jellemvonása-e az embernek, hogy vezető nélkül nem tud megélni. De tény, hogy a mi népünk saját elhatározásából semmire nem képes s a legelémibb dolgokban is szívesen engedi magát vesettetni.

Fél százada már elmúlt, mióta a magyar nép a saját maga ura. Szabad akarata azonban még most sincs kifejlődve; tanácstalan a legkisebb ügyekben is, félrevezethető a legnagyobb mértékben. Ugyanaz az ember, aki már egyszer rászédte, megcsalhatja százszor, csak tudjon a nyelvén beszélni, ügyesen kigondolt, tetszetős jel-szavak öblös hangoztatása által fejletlen lelkületére hatni.

Azt tartják, hogy a világon a legintelligensebb népek egyike a magyar nép. Ezt bizonyos értelemben nem vonom kétségbe; de intelligenciája, fájdalom, nem tud ott érvényesülni, ahol a megélhetés, az előrelátás tudománya kezdődik.

A városokban és különösen a mezővárosok nagy részében, a társadalom szegényebb sorsu néprétege sokszor tanácstalan, áldozata a szájhős népvezérek önzésének; a falusi társadalom népe azonban egészen elhagyatott.

Mondják, ez hajdan másképp volt. A mostan elhagyatott falvak majdnem mindenikében laktak kis- és középbirtokos urak, akik a föld népével, a jobbágyság felszabadulása után következett időkben is még, szívesen foglalkoztak, ellátták jó tanácsal s befolyásuk, tudásuk hatalmával védelmére keltek igazságos ügyeiben.

És tették ezt önzetlenül, anyagi haszon nélkül, tisztán ember-

baráti érzelmeik sugallatára. Ezek az apró birtokos urak voltak hajdan a nép vezérei, tanácsadói, gyámoltói; ezek segítettek a népet magánügyeiben, közdolgaiban.

Hajdan a falu népe egy békeességben élő nagy család volt, oly emberek vezérlete alatt, akik a nép bizalmával nem éltek vissza s akik előtt a nép szeretete soha nem volt dusan kamatozó tőke, melyet urali kényelmők biztosítására igyekeztek volna felhasználni.

Ez az állapot azonban megváltozott, a régi falusi udvarházak lakói nyomtalanul eltűntek s „más faj állott a kidült helyére“, mely az élet küzdelmei között nem talál időt magának arra, hogy a nép érdekeivel szeretetteljes gondossággal foglalkozzék; az új nemzedék előtt a nép ma csak anyag, melynek erejét gazdaságában okszerűen használja fel, s ha a munkabért becsületesen megfizeti, azáltal teljesen eleget vél tenni urali kötelezettségének.

A dusan jövedelmező latifundiumok már pedig soha nem voltak a nép igazi vezérei, ma sem azok s valószínű, hogy nem is lesznek soha.

Ennek a szerencsétlen helyzetnek a gyümölcse a népnek az újabb keletű földbirtokos osztálytól való teljes elhidegülése.

És a nép elindul a paraszt szocialistavezér után, ki odaigéri neki az előtte gyűlöletes földesurnak a földjét, megmérgezve könnyen hívó lelkét anyagi lelkét anyagi előnyök kilátásba helyezésével; de elindul bárki után, az első kecsegtető, hívó szóra, mert ő vezér nélkül nem tud élni, mert neki vezér kell. Hogy aztán az a vezér világtalan vezető vak; vagy kiforgatja vagyonából, földönfutóvá teszi a hívókat — az mellékes. A fő az, hogy minden falunak vezére legyen.

Sajnos tünet biz' ez népünk életében, de ezt megváltoztatni embernek nem áll hatalmában! Ezt a rossz jellemvonását népünknek megváltoztathatja az idő akkor, ha a civilizáció, a tudás és a műveltség fényessége eloszlatja a lelkek tudatlanságának sötétségét. Addig is azonban, míg e nagyon messze idő elkövetkeznék, a kormánynak, a törvényhozásnak, sőt az egész társadalomnak kötelessége a bajon segíteni.

Jerencz József
KESERŐVIZ
KAPHATÓ MINDENÜTT.

A vevő tetszése szerinti, — időhöz nem kötött részletekben — eladunk pontosan a hivatalos napi árfolyamon

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyeket

Foglaló darabonként 3 korona.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat
Nagykanizsán.

Hirek.

Áthelyezések.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Csapó Kálmán torontálvármegyei és Szabó Bertalan zalavármegyei kir. segédtanfelügyelőket jelenlegi minőségben kölcsönösen áthelyezte.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ács József erzsébetvárosi állami elemi iskolai tanítót hason minőségbe városunkba helyezte át.

Esküdő.

Szauer Ede kereskedő szeretetre-méltó leányának Margitnak, kedden délelőtt esküdött örök hűséget Dreischwerti Waberer Herman Bosna-Noviból.

Értesítés.

A délzalai takarékpénztárral egyesült önségélyző szövetkezetnél a november 1-ére eső befizetések, az ünnep miatt 3-án fognak megtartatni.

Helyreigazítás.

Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy háziezredünk új parancsnoka Belnay János ezredes lett. Mint utólag értesülünk, a név tévesen lett közölve, miután az új ezredparancsnok Martinyi Hugó.

Utánzásra méltó példa.

Amint biztos forrásból értesülünk, a letenyei takarékpénztár a jelen inségévre földmives-klienseivel szemben úgy váltó, valamint kötvény és jelzálog kölcsönök után a kamatot jelentékenyen leszállította; azonkívül elhatározta, hogy adósaitól — rendkívüli eseteket kivéve — ez évben törlesztéseket sem fog követelni. Vajha sokan akadnának, kik ily nemes intenciókból kiindulva, földmives polgártársaink válságos helyzetén könnyíteni iparkodnának.

El a magyar földről.

Kevesen vagyunk magyarok s a számunk mégis egyre fogy. Nincs nap, hogy vármegyénk földjéről ne történnék kivándorlás az Óceánra.

tulra, s mindinkább növekszik azok száma, kik idegen földre mennek, honnan lerongyolódva térnek vissza. Tegnap a vasúti állomáson két ily csapat találkozott az egyik lerongyolódva tért vissza Amerikából, a másik csoport pénzrel ment Amerikába. A lerongyolódott csapat leírta az utazóknak az amerikai helyzetet, de nem használt, mert a kivándorlók legnagyobb reményével eltelve mentek oda, hol csak nyomoruság jut osztályrészükül.

Névváltoztatás.

A m. kir. belügyminiszter Blumenschein Nándor és Vilmos zalaszentbalázi lakosoknak „Balázs“-ra, kiskori Klein Elvira ugyancsak zalaszentbalázi lakos vezetéknévének „Varnai“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Nagy értekezlet.

A nagykanizsai általános ifúságképző egyesület elnöksége felkéri az összes egyesületi tagokat, hogy október hó 30-án, azaz vasárnap délután 2 órakor az egyesület helyiségében többrendbeli ügyek tárgyalása végett teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Új plébános.

Elhalálozás következtében jogilag és tényleg megüresedett lesencetomaji plébánia javadalmát a veszprémi egyházmegye főhatósága Magyarits István csicsói segédlelkésznek adományozta.

Karácsonyi vásár.

A nagykanizsai keresztény jótékony nőegyesület elhatározta, hogy folyó évi december hó 3-án és 4-én a polgári egylet termeiben kiállítással egybekötött nagyszabású karácsonyi vásárt rendez.

Siketnémák.

Az 1904. évi népszámlálás adatai szerint vármegyénkben 840 siketnéma van, kik közül alig 15 százalék van gyógykezelés céljából intézetekbe elhelyezve.

Szenzációs babakiállítás.

A nagykanizsai általános ifúságképző egyesület felkéri mindazon hölgyeket, a kik még a babakiállítás szereplő tagjai közé fel nem vétettek, hogy folyó 30-án, azaz vasárnap d. e. az egyesületi elnökségnél jelentkezni kegyesek legyenek, mindazon szülők, a kik kis leány avagy fiukkal birnak, felkéretnek ezuton, hogy a kiállításon őket kiállítani és a fent jelzett időben az elnökségnek bejelenteni szíveskedjenek.

Az Izr. jótékony Nőegylet nagyszabású baba- és kézimunka kiállítása
nov. 5-én és 6-án a Casino disztermében.

Nyitva délután 3—8 óráig.
Belépő-díj felnőtteknek 40, gyermekeknek 20 fillér.

Gőzfürdőről.

Gőzfürdők új, élelmes bérleje nem kímél sem fáradságot, sem anyagi áldozatot, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégítse. Három napi szünetelés után ma ismét meg-

nyitotta a fürdőt a nagyközönség részére. Ezen szünetelést felhasználta az öltöző és pihenőszobák kifestésére, rendbehozatalára. A nagyközönségtől elvárható most már, hogy fáradságát méltányolja is.

Időjárás.

Pár nap óta végre derült őszi napok köszöntöttek be. Az eső megszűnt, a szél elült s enyhén mosolyog a vénasszonyok nyara.

Csavargó leány.

Horváth Gizella szolgálatával tartotta fenn magát. Egy ideig szorgalmas, jó és erkölcsös volt, de letért a becsület útjáról, ott hagyta helyét és csavargásra adta magát. Folyton lejjebb süllyedt, míg végre a rendőrség zárkájába került, a honnan

eltoloncolják illetőségi községébe szüleinek bánatára, szomorúságára és a saját szegénységére.

Elvert csábító.

Ha úgy bánnának el mindenütt a hitvány csábítókkal, mint Kaproncán két leány, bizonyos, hogy hamar kivésznek még a faja is, e diszes népségnek. Legszébb legénynek tartották a faluban Fülöp Jánost, ki ezen nagy előny tudatában nem is késlekedett azt felhasználni. Alig volt valamire való leány, kivel ő szép szavakat ne váltott volna, hanem főleg egynek esküdött örök hűséget, igaz szerelmet, Kender Zsófinak, ki büszke is volt erre. Azonban csakhamar megtudta, hogy Fülöp uram másokat is ugyanilyen szép szavakkal bolondít és nem egyet elcsábított már a szépségével, mézes

beszédével. Kender Zsófi boszút forralt a legény csapodársága miatt, összebeszélte egy másik leánnyal és ketten elfogták a csábítót és úgy megverték, hogy kórházba kellett szállítani.

A murci ereje.

Az új bor rendesen felforrallja az emberi szenvedélyeket. Izága emberek duhajkodásai napirenden vannak. Sokszor véres jelenetekben törnek ki a fékevesztett indulatok. Kedden este a Kazinczy-utcában veszett össze két csavargó, kik itas állapotban addig verték egymást, míg nem előntötte őket a vér. A további verekezésnek a rendőrség vetett véget.

— Legelőszérűbb sorsjegy megszerzési mód. A Kereskedelmi és Iparbank részvénytársulat Nagykanizsán, Csengery-utca 4., mint ez lapunk hirdetései közt olvasható, a hiva-

talos napi árfolyamon, minden tulajdosulatlal elad Erzsébet szanatorium sorsjegyet foglaló ellenében. A foglaló lefizetése után a vevő letétjegyét kap, mely a vásárolt sorsjegyek számait és a hátralékos vételért tartalmazza. A letétjegy átvételétől kezdve a nyeremények kizárólagosan a vevőt illetik. E célszerű sorsjegy megszerzési mód nem tévesztendő össze a részlet szerinti vásárlással. Mert a foglaló szerinti vásárlásnál a lefizetés időhöz nincs kötve. Ily módon tehát bárki résztvehet e kitűnő játéktérű sorsjátékban. Bővebb felvilágosításért forduljon a kereskedelmi és iparbankhoz, Csengery-utca 4. szám.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Kiadó lakás.

Zárda-utca 6. számú házban egy 2 szobás udvari lakás azonnal kiadó.

Villamos zseblámpa

megbízható, szolid gyártmány. Az újnak egy nyomása folytán csodálatos fényes világosság sugárzik. Teljes veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. Bateria kicserélhető. Ára teljesen felszerelve 2 kor. 40 fill., pótbateria 1 korona.

Szétküldik utánvétellel:

Kasztli Testvérek
Nagykanizsa, Kazinczy-utca.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyul, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyuvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Virágkereskedés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az **Asztalos-féle** virágkereskedést megvettük s azt úgy rendeztük be, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhessünk.

Készítünk alkalmi **virágcsokrokat, virágdiszeket, sírkoszorúkat stb.** a legizlésebb összeállításban.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel

Papp nővérek.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Kanizsai levélpapír

a legjobb!!!

Diszes látképes levelező-lappal
ellátott dobozokban

25 levélpapír, 25 borítékkal
80 fillér.

50 levélpapír, 50 borítékkal
1 kor. 20 fill.

Egyedül csakis

Krausz és Farkas papirkereskedésében
kapható.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 "	28 "
0.3 "	24 "
0.2 "	20 "

korona hitelesítéssel.

Minden másfajtu üvegek
a legolcsóbb gyári áron!

!Olcsó árak!

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

1 koronától
feljebb.

Függő lámpák

4 koronától
feljebb.

Egy főherceg házassága.

Bécs, okt. 26.

A reggeli lapok a hivatalos lap nyomán közlik, hogy Ferdinánd főherceget „egészségi okokra alapított saját kérésére” későbbi szolgálati alkalmaztatásának fenntartása mellett, a 18-ik gyalogdandári parancsnokságtól a király fölmentette.

Ennek a fölmentésnek igen érdekes története van. Még mindenki emlékszik arra, hogy Ferdinánd főherceg körülbelül háromnegyed évvel ezelőtt nőül akarta venni Zuber Bertát, Zuber bécsi egyetemi professzor csodaszép leányát. Házassági terve elé azonban akkor még leküzdhetetlen akadályok gördültek. Csálódja mindent elkövetett, hogy szándékáról eltérítse.

A főherceg sok ideig állhatatos maradt mindaddig, míg a király alternatíva elé állította. A király ugyanis elvben nem ellenazta a házassági tervet. Azt a jóakaratu tanácsot adta a főhercegnek, hogy menjen felesztendőre szabadságra, járja be a világot, igyekezzék felejtetni s ha azután meggyőződik arról, hogy szenvedélye leküzdhetetlen, ám közele szive sugallatát és vegy nőül Zuber Bertát.

A félér elmult, a főherceg visszatért szabadságáról állomására, Prágába és már-már azt hitték, hogy házassági tervéről lemondott. Ez azonban tévedés volt.

A mostani fölmentésnek az az oka, hogy a főherceg a házasságot végképen elhatározta.

Egyáltalában nem törődik azokkal a hírekkel, melyeket Zuber Bertáról forgalomba hoztak. Voltak ugyanis olyanok, akik azt állították, hogy Zuber Bertának kalandos múltja van, hogy viszonya volt már egy francia diplomatával, sőt másokkal is.

Hír szerint a főherceg hajlandó lemondani összes jogairól is.

A csetneki gyilkosság.

Rozsnyó, okt. 26.

A múlt szombaton éjjel Csetneken ismeretlen gonosztevők meggyilkolták özvegy Kerepessi Jenőné, született Szontagh Teréz dugszdag uriaszonyt és hatalmas házvezetőnőjét, Rajz Enániát. A borzalmas gyilkosság teljesen megzavarta a városka nyugalma, annál inkább, mert, mint Rozsnyóról jelentik, a gyilkosok még nem kerültek kézre s egyelőre csak annyi állapítható meg, csaknem teljes bizonyossággal, hogy a gyilkosokat fölbérelték, ami a rémes esetet még titokzatosabbá teszi.

A csendőrség és bíróság lázasan kutat a gyilkos után eredménytelenül. Özvegy Kerepessi Jenőné, született Szontagh Teréz a piac közepén lakott és már vagy 40 év óta volt testileg nyomorult, de azért kiterjedt gazdaságát ő maga vezette. Meghitt bizalmasa házvezetőnője, Rajz Enánia volt, akit a gyilkosok szintén kegyetlenül meggyilkoltak. Már az elmúlt pénteken éjjel is, mintha megkíséreltek volna a gyilkosok betörni, de a házvezetőnő ébersége, aki a zajra felébredt, meggyújtotta az ágyát. Kerepessinét ezt az esetet be is jelentette a rendőrkapitányságon, amely azóta megfigyelte a házat.

A gyilkosság éjjelen az éjjeli őrt ott cirkált a ház előtt a látott is az utcán az ablakból gyufaszállal gyöngye lobogott, azt hitte, hogy a háziak vannak ébren.

A ház mögötti gyümölcsöskert ajtaját kinyiták a gyilkosok és ott jöttek a látszóba, hol Kerepessinét és házvezetőnőjét nyomasztó szobákban aludtak. A meglepetés az épület másik részén aludt s egy nem hallottak semmi neszt. A főherceg vasajtaja, mely az első megmozdításra nyikorog, valószínűleg felkeltette a házvezetőnőt, ki kilépett a folyosóra, s ott végeztek vele azonnal a gyilkosok. Jobb karját két helyütt éles fejszecsával törték ketté, bal karja és balkeze

vállától össze-vissza van vagdalva, amiből azt lehet következtetni, hogy a leány védekezett támadói ellen. Kerepessinét a szobája közepén hevert és valami éles eszközzel elvágta a nyakát. A tátongósab az egyik fülétől a másikig húzódik. A fejét neki is fejszecsapásokkal zúzták össze.

Reggeli 5 órákor az egyik cselédleány vette észre a rémes esetet. A szédült, felforgatott szobában látszott a kutatás nyoma. A szekrényeket feltörték és ki-dobálták abból mindent. A kályha mellett egy fehér zsebkendő és egy doboz svéd gyufa maradt vissza a gyilkosoktól. Eddig csupán egy zöldvászon pénzestáska hiányát állapították meg. Az értékpapírok és ékszerek hiányáról még a legközelebbi rokonok sem igen tudnak.

Majdnem határozottan megállapítható hogy bérnyilkosság esete forog fenn.

Eddig a vizsgálóbíró terhelő adatok alapján letartóztatták Gloeser István bértest, akit azzal gyanúsítanak, hogy része volt a gyilkosságban.

BUDAPESTI HIREK.

— **Az udvar Gödöllőn.** Gödöllőről jelentik: A király tegnap az egész napot lakosztályában töltötte. Lipót bajor herceg kíséretével, Spalla csendőrszázadosal, Ivanics főerdészszel, Péchy járásbíróval és Tahy szolgabíróval a bábahi völgyben vadászott. Ma ő felsége és Lipót bajor herceg a kísérettel együtt Vikakutnál vadásznak. Lipót bajor herceg ma este 9 óra 12 perckor Münchenbe utazik. A király holnap reggel 5 óra 30 perckor Budapestre megy, hogy általános kihallgatást adjon. Délután öt órakor pedig ismét visszatér Gödöllőre. Szombaton, e hónap 29-dikén délután negyedél órákor rövid tartózkodásra Bécsbe utazik a király.

— **Az osztrák miniszterelnök Budapesten.** Dr. Koerber osztrák miniszterelnök, aki tegnap este ideérkezett és az „Angol királynő”-be szállt, ma délelőtt 9 óra 30 perckor Gödöllőre utazott, ahol ő felsége délelőtt 11 órákor kihallgatáson fogadta. Az osztrák miniszterelnök ma délután egyenyed hat órákor visszautazott Bécsbe.

— **Ugron a képviselőházban.** Ugron Gábor, aki tudvalevőleg egy szakely munkás vágott meg súlyosan a baltájával, ma megjelent a Házban. Ugront az ellenzék nagy szimpátiával fogadta; Kossuth Ferenc elsőnek ment hozzá és üdvözölte s egész csoport függetlenségi képviselő vette körül a sápadt, felkötött karu rabonbánt.

— **Letartóztatás a képviselőházban.** A képviselőház társalgójában ma délelőtt letartóztattak egy tolvajt, aki üldözdi elől odamenekült. A tolvajt Kohn Miksának hívják, foglalkozásánálküli díjnak és az a büne, hogy Suszterics Lajos díjunktól, akivel a Sándor-utca 4. szám alatt együtt lakott, ellopta a felöltőjét. Suszterics, amint felébredt, észrevette a lopást s minthogy tudta, hogy azt csakis Kohn követhette el, keresésére indult. Keresés közben bevetődött a képviselőházba, ahol megtalálta a tolvajt. Onnan kísérték be a kerületi kapitányságra, ahol letartóztatták.

Az angol hajóraj Fiumében.

Fiume, okt. 26.

Az angol hadiflotta 4 hajója, a „Venerable”, „Duman”, „Bulwark” és „London” cirkálók, a „Pioneer” és „Hussar” torpedónaszádok a tegnapi napon altengernagygyá előléptetett Custanzo parancsnok vezetésével ma reggel fél 8 órákor horgonyt vetettek.

A hadiflotta többi hajója Pólába vette útját. A Venerable, Duman és London az Adamics-mólón, a többiek a külső kikötőben vetettek horgonyt.

A hajóraj egy csoportja Velencéből 14 és fél óra alatt tette meg Fiuméig az utat. Amint a hajók kikötöttek, nyomban tisztelgett Sablits révparancsnok és egyben felajánlotta a hajó parancsnokának szolgálatait.

Fél 10 órákor Faber vezérőrnagy tisztelgett Custanzo altengernagynál. 10 órákor a 71 gyalogezred zászlóaljja vonult az Adamics-mólóra diszszolgálat-tételre.

A diszszázad felállása után ugyan-ezen ezred zenekara rázendítette az angol himnuszra, melynek hangjai mellett vonultak az angol tisztek a városba. Az egybegyűlt néptömeg hatalmas éljenzéssel és eviva-kiáltásokkal üdvözölte az angolokat.

Fél tízenegy órákor Custanza altengernagy kíséretével a kormányzó palatájába hajtatott, ahol báró Roszner Ervin kormányzó fogadta őket.

HIREK MINDENFELŐL

— **Orosz tartalékosok lázadása.** A *Kaltoriser Zeitung* értesülése szerint a Varsó melletti Milanio községben a behívott tartalékosok zendülést támasztottak. Egy katonatiszt ököllel arcultott egy tartalékost. A tartalékos visszautította a tiszte, aki erre kardot rántott. A többi tartalékos most megrohanta a tiszte, aki segítségért kiáltott. A többi katona szuronyozgatra sietett a tiszte segítségére, mire a tartalékosok is fegyvert fogtak. A dulakodásban három ember meghalt, husz embert pedig súlyosan megsebesítettek.

— **Mennyi pénzt találtak Taussig Ottónál?** Taussig Ottót, a család bécsi gyárost, miután e hó 18-án a Kanári szigeteken elfogták Santa-Cruz de Teneriffába vitték, ahol még most is fogva van. A Havas-ügynökség az elfogatásnál azt írta, hogy Taussignál 700.000 koronát találtak. Ez mindjárt valószínűlennék látszott, mert Taussig sikkasztásait már régóta üzi és nem most követett el egy nagyobb sikkasztást. Taussig rokonai most a santa-cruzi hatósághoz felvilágosításért folyamodtak az ügyben és azt a választ kapták, hogy Taussignál mindössze 13.000 frankot és 7000 koronát találtak.

— **Huratot csak valódi Réthy pe-metefüekorka csillapít.**

TÖRVÉNYSZÉK.

Megölte a fiát.

Budapest, okt. 26.

A pestvidéki büntetőtörvényszék mint esküdttörvényszék ma folytatódólagosan tárgyalta Stauber Ágoston erzsébetfalvai korcsmáros bűntügyét.

A királyi ügyészség Staubert azzal vádolja, hogy öszezszólalkozás közben agyonszurta 26 éves fiát. A vádlott ezt nem is tagadja, de azzal védekezik, hogy fia rendkívül rossz, izgága természetű ember volt, aki többször fenyegette az életét és hol késsel, hol pedig fejszével ment neki, ő tehát csak megelőzte a fiát, mert ha nem öli meg, bizonyára néhány hét múlva fia került volna a vádlottak padjára apagyilkosság miatt.

Dr. Rónay Kamill elnök kihallgatta a család ismerősei közül hatvan tanut, akik valamennyien megerősítik a vádlott védekezését. Ma délelőtt Stauber feleségére került a sor.

A boldogtalan öreg asszony a zokogástól alig tudott szöhoz jutni. Sirva panaszkodott, hogy a gyermekei mennyire romlottak. Másik fia most a katonaságnál szolgál. Tegnap nála volt Erzsébetfalván és a bajoneftét kirántva, azzal támadt édesanyjára, hogy keresztyül-szúrja, ha nem adja neki át az asztal-főkében lévő pénzt.

Az öreg asszony megjegyezte, odaadta az öszezakuporgatott tizenkét koronát. A fia aztán két liter bort vett magához, bérkocsiba ült, verklit ültetett a bakra és úgy hajtatott Pilis-Csabára, ahol kedvesével addig mulatott, míg végre a csendőrok megvasalva be nem kísérték a kaszárnyába.

KÖZGAZDASÁG.

Küvvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos jelentés déli tizenkét óráról.) Tegnapról maradt 237 darab sertés, 186 darab süldő. Ma érkezett 595 darab sertés, 14 süldő, 8 darab malac. Összesen 832 darab sertés, 189 darab süldő és 8 darab malac. Déli tizenkét óráig eladtak 401 darab sertést, 9 darab süldőt és 8 darab malacot. Mai árak: Fialat sertés, nehéz 94—96, középméretű 85—94, könnyű 80—86, husztérte, könnyű horvátországi 80, süldő 84—86, malac 80. A vásár közepes volt.

A budapesti gabonatőzsde. A déli gabona-határidőüzlet irányzata tartott. 1 órákor a következők voltak a záróárfolyamok: Buza októberre 9.91—9.92, buza áprilisra 10.32—10.33. Rozs októberre 7.61—7.62, rozs áprilisra 7.95—7.96. Zab októberre 6.99—6.92, zab áprilisra 7.21—7.22. Tengeri májusra 7.43—7.44. Repce augusztusra 11.30—11.40.

A budapesti értéktőzsde. A belpolitikai kedvező fordulat az osztrák kabinettel a mai előtőzsdén egy erős haussét idézett elő az egész vonalon, melyből osztrák-magyar államvasuti részvények a legtöbbet nyertek. A forgalom igen élénk volt és a kötések emelkedő árfolyamok mellett zárultak. Kötetett: Osztrák hitel 673—675.50. Magyar hitel 786—787.50. Jelzálogbank 517. Rimamurányi 530.50—532.50. Osztrák-magyar államvasut 662.50—665.25. Adria m. k. tengerh. r. t. 485.50. Köszénbánya és téglagyár 489—491. Budapest-úpest-rákospalotai villamos 182.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orsz háberuból.
Irtá: V. L.

Előkészítettek aztán mindent, leltették a parasztokat, biztosították arról, hogy semmiféle bajuk történni nem fog, a zsidók minden vagyonát elvehetik, ráadásul még a kormány, amelynek kedvében járnak, is meg fogja őket jutalmazni.

A többit az olvasó tudja.

Nem szükséges újra festenünk, a kis-senyei vérengzés borzalmait, még emlékezetben vannak azok.

Péntek este, mikor a zsidók öszezgyűltek az imaházban és az asszonyok, leányok, gyermekek egyedül voltak otthon, a részeg parasztok betörttek a zsidóegyedbe és gyilkolni, rabolni, pusztítani, gyújtogatni kezdtek.

A zsidók egy része rémülten igyekezett haza családjá védelmére, de nem jutot el otthonába.

Utközben lefogták és agyonverték őket.

A részeg banda szabadon garázdálkodhatott a gyöngye asszonyok és gyermekek között, mert a zsidók legnagyobb része gyáván a templomba zárkózott és onnan jajgatott kifelé.

Maladow Zollner nem volt közöttük. Ő az első között igyekezett otthona felé, de még megsem közelíthette házat, leütötték, meggyilkolták.

És mialatt a többiek másutt garázdálkodtak, a vezetők berontottak a meggyilkolt ember hajlékába, hogy megbizójuknak megszerezzék a szép Mirjámot... egy órára.

Csak hogy közben annyira lerészegedtek a sok vutkítól és vértől, hogy már nem törődtek a megbizójuk parancsával, hanem mikor sikerült a zsidóleányt megköttözve öszezajába kendőt dugva a szekérre rakni, elhatározták, hogy előbb elviszik haza magukhoz, a gróf megkap-hatja a maga óráját később is.

(Folyt. köv.)

Kovald Péter és Fia

Czégtulajdonos: Kovald Emil

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár.

Uri-, női- és gyermek-öltönyök, díszítő- és butor-szövetek, függönyök, szőnyegek, csipkék, végek, szőrmék és fehérneműek számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviselők vidéken:

Aszód: Langfelder és Hermann.
Aranyosmaróth: Dausig Mór.
Baja: Reich Bernát.
Beregszász: Taub Jakab.
Bátaszék: Weidinger Lipót.
Cegléd: Barta és Berger.
Csongrád: Rosenberg Ede.
Csikszentmárton: Jereimás Adolf.
Diákóvár: Kerpner Bernát.
Győr: Gerő Testvérek.
Gömör-Rozsnyó: Kirschner Zs.
Gyulafehérvár: Rosner Lázár.
Hatvan: Porjesz Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild.
Ipolytölcs: Gansel Armin.
Kecskemét: Fuchs Samu.
Kisvárd: Bárgabolt.
Kécskémén: Fejér Lukács fiai.
Kaposvár: Ötv. Schwarz Samu.
Kisbér: Schwabach Mihály.
Léva: Weiss Samu és fia.
Losoncz: Jamrich Guertáv.
Móhács: Fischhof Hermann.
Munkács: Kleis Márton.
Ménfőcsanak: Blum Mór.
Nagyvárad: Kleis M. G.
Nyitra: Braun Nathan.

Nagyvárad: Östler Imre.
Nyíregyháza: Kovács János.
Rimaszombat: Szoyka Pál.
Szatmár: Schönbauer.
Szombathely: Gritmann Mór.
Székesfehérvár: Deusch Gáza.
Szeged: Östler József.
Székesfehérvár: Östler Gáza.
Szabadka: Sugár Béla.
Szeged: Fick Béla.
Tatárszentmiklós: Dákos János.
Tolna-Tamási: Spitzer József.
Ujvidék: Kovács S.
Verebely: Dausig Salamon.
Veszprém: Östler Lipót.

Műfestő és vegytisztító

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

GYÁSZRUHÁK 24 ÓRA ALATT FESTETNEK.

FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-utca 18. szám és VIII. ker. Szigetvári-utca 6. szám.

Vidéki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Aranybántalmaknál Hamorholden legjobbak a Nodulin Kupok. Rövid idő múlva megszűntetik az igen súlyos, valamint az idült beteges állapotot. Pajdalmunkai kezelés! A leggyorsabb siker. Egy doboznak ára, használati utasítással együtt 4 kor. (Utánvétellel is). — Kapható: a Magyar kir. gyógyszerárban Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám. Postai szétküldés naponta kétszer.

Szterga-padok, furógépek, állók, satuk, fuvók, mindenemű

• új és használt gépek • és kész szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composioló)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy választék gépezetjék, szivattyúk és oszlopokban.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.

(a nyugati teherpályaudvarral szemben).

Telefon 34-36.

Vesz és elad ócskavasát, szerszámokat, teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok ujakra becszereltetnek.

Hallatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig teliszűrt raktár miatt, az alatt felsorolt finom öltönyekre való

szövetek.

1 Öltönyre való 3 méter hazai gyártmány... 3.50 ft
1 Öltönyre való 3 méter finom kamarn. különféle színben... 5 ft-től 7 ft-ig
1 Öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány... 6 ft-től 8 ft-ig
Fekete szalonöltöny szövetek... 7 ft-től 9 ft-ig
Téli kabáttra való finom hazai gyártmányú szövet, különféle színben... 5 ft-től 12 ft-ig

Különlegességek női kosztümé szövetekben. Megrendelések vidékre 4 napig megjelölésével utánvét mellett pontosan eszközöltetnek. A jó minőségért céges 30 évi jó hírneve kezesség. A nem tetsző árat kicseréltem vagy a pénzt visszavettem.

Weisz Miksa

posztónagyáruház

Budapest, Király-utca 17.

Építő iparosok iskolája

Építő iparos tanfolyam előkészítő építőmesteri, ácskőműves és kőfaragó vizsgára biztos siker mellett. Postabélyeg beküldése mellett kézművesen ad felvilágosítást az igazgatóság.

Az eddigi tanítványok száma közel kétszáz, kik mind sikeres vizagáltak.

Budapest, Rottenbiller-utca 1. sz.

Hirdetéseket

felvesz

a kiadóhivatal.

Nagy meglepetés!

Soha az életben ilyen alkalom. 500 darab csak 1 forint 80 kr-ért. Egy gyönyörű aranyozott 20 órára felhuzható pontosan járó óra láncsal együtt melynek p. járásért 3-évig járóllok 1 divatos selyem férfi nyakkendő, 3 db. igen finom szobakendő, 1 eleg. gyűrű uraknak vagy hölgyeknek ímit, nemességgel, 1 szivarcsipka borostyánnal, 1 eleg. női mellű (ujdenség), 1 gyönyörű szob. tolethűs, 1 pénztárca bőrből, 1 szobkés késlel, 1 pár kényes, 3 db. mellgom. mindegyik doublearanyból patent árral, 1 gyönyörű képes album a világ 38 legszebb képeivel, 5 tréfas tárgy, nagy vidámságot kelt katal és órák részére, 1 rendkívül hasznos levelező, 20 db. levelezőhez szükséges tárgy és még 200 db. a háztartásban nélkülözhetetlen különböző tárgy. Ezen tárgyak az órával együtt, mely egy magában megéri a pénzt csak 1 ft 80 kr-á kerülnek. Szétküldés utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellen a központi áruház által.

CH. JUNGWIRTH, Krakau A.125.

U. i. Meg nem felelőért a pénz visszautadjuk, tehát kockázat teljesen kizárva.

Bernhardt-motorok,

benzin-motorok, lokomobílok, szivattyúk, gőzmotorok ipari, mezőgazdasági és villagítási célokra. Bernhardt gyártmány, legelőbb üzem méretekkel árák és kedvező fizetési feltételek. — Minden országban kintülveto.

Magyarország vezérképviselője:

Pécsi Sámuel

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Gyár-utca 48.

Képviselők keresztelek.

Nők és férfiak,

kik titkos betegségben szenvednek, rendeljenek mielőbb

1 doboz

Kubeba-pirulát.

Bámulatos gyorsan gyógyító csodafolyást.

Ára 2 korona 35 fillér

postaköltséggel. Bérmentve küldi

az „Istenszem“-hez

címzett

gyógyszertár

Kassán,

Főter 1. sz.

VILÁGHIRŰ A KECSKEMÉTI KAJSZIN

BARACK és az abból főzött valódi tiszta

GYÜMÖLCSPÁLINKA az „Első

alföldi cognacgyár r.-t. Kecskeméten“.

••• SZESZ-

FINOMÍTÓGYÁRA

által üzemben

tartott szesz-

főzdében jelen-

leg éjjel-nappal főze-

tik a híres kecskeméti

BARACKPÁLINKA. Árjegy-

zékkel és ajánlattal készséggel szol-

gál a gyárvezetőség KECSKEMÉTEN.

Sürgönyeim: „SZESZGYÁR“ Kecskemét.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy évre 20 fillér. A. J. J.
Vidékre postai útdíjjal egy hónap 1 koronára 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Komoss és Partners.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Komoss és Partners papírhirdetők.

Felolvasó szerkesztő:

UJASZA SZÜCS

Megjelenik naponta korán reggel.

Kijelentem a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőségét.

A balti flottát feltartóztatják.

Izgalmas vita a képviselőházban.

A szerbek jövő királya.

Amit a Karagyorgyevicsok érdekében a mostani szerb király évek óta cselekedett, megkezdik most ellenfelei „Obrenovics György”, a szép Kriszties Artemizia fia érdekében.

A fücska nálunk is megfordult, gróf Zichy Jenő nagyban pártfogolta és most „valakik ismét feladulják Szerbia nyugalmát”, mint a szerb lapok írják.

Pedig a dolog természetes. A szerbek Péter királyát nem a szerb nép akarata hozta vissza Szerbiába, hanem egy alávaló gaztett, amelyet a palotaforradalom csak szentesített.

Nem az egyetemes szerb akarat nyilvánult tehát akkor, amikor az Obrenovics-dinasztiát egyszerűen kivégezte néhány orgyilkos a Karagyorgyevics-dinasztia érdekében.

Hogy ennek érdekében, nemcsak az bizonyítja, hogy Karagyorgyevits Péter azonnal otthon termett, hanem főleg az, hogy a gyilkosokból lettek a legelőkelőbb státusfértek és a hadsereg vezérei.

Az ilyen gaztett nem maradhat, nem maradt még sohasem büntetlenül és ha a gazok nem bünhődtek, bünhődik majd helyettük és érettük a szerb nép, amely eltúrte, hogy királyát büntetlenül meggyilkolhassák.

A büntetést pedig az egyenetlenség, pártoskodás rejti magában.

Szerbiában a Kara György alapította dinasztia, melyet Karagyorgyevics Péter ismét trónra segített, még nem pusztította ki az Obrenovicsok összes híveit.

Kezdődik tehát ismét a küzdelem az Obrenovicsok és Karagyorgyevicsok között. Az orgyilkosoknak pedig valamikor ismét lesz munkájuk.

A szerb kormány lapja, a *Stamouprava* írja a következőket:

„Vannak Szerbiában még ma is olyan elemek. — írja a kormány lapja — akik nem tudnak a mai állapotokba beleszokni, hanem visszavágyóznak Milán és Sándor királyok uralmát, és a célra új királyt, új Obrenovicsot keresnek. És találunk is egy ifjút, akit erre a célra fel akarunk használni. Ezerszázmra gyűjtjük a képes-levelezőlapokat, amelyeken az ifjú, mint Obrenovics György Szerbia jövő királya van bemu-

latva. Az új trónkövetelő tudvalevőleg Kriszties F. Milán nevének, a görög származású Artemizianak a fia, akit Milán király természetes fiának tartanak. Artemizia atyja egy többszörös milliós görög bankár, aki Konstantinápolyban lakik Artemizia leányával együtt. Az ifjú ál-Obrenovicsot, Berlinben nevelik. Artemizia atyja és barátai támogatják azokat, akik mostan Artemizia fiát, mint Obrenovics György trónkövetelőt felfedezték és igyekeznek neki híveket és Szerbiának kellenetlenségét szerezni.”

A lap azután elmondja, hogy kicsoda volt Artemizia, s hogy György fia, akit ő Milán királytól származottnak vall, még törvényes férjével való házassága idejében született s így semmiképpen sem lehet Obrenovics. „Különben, ha maga Artemizia asszony azt mondja, hogy fia törvénytelen gyermek és hogy atyja Milán király volt — írja továbbá a *Stamouprava* — maradjon meg ebbeli hitében, mert György atyja, Milán király is törvénytelen gyermek volt és tulajdonképpen — Raznován Emilnek hívták. Raznován, Kuza herceg kegyeltje volt s akkor ismerkedett meg Milán király anyjával, Katardsi Máriával, mikor férje, Obrenovics Milos, aki a román hadseregben mint tiszt szolgált, Bukarestben különféle adósság miatt be volt csukva. Obrenovics Milos, Milos fejedelem Jevrem öccsének volt a fia, gyöngébeteget, élui vágyó ember volt, akit Milos fejedelem és Kuza herceg segítettek, de később könnyelmű életmódja miatt elfordultak tőle. Milán atyjának halála után, született és a bukaresti anyakönyvbe, mint Raznován Emil van bevezetve. Párisban is, ahol Milán Kuza herceg küldötte, mint Raznován Emil volt az iskolába beírva. Mihály fejedelem meggyilkolása után, Riszties, Blaznávae és Garassanin fedezték fel Párisban és IV. Obrenovics Milán névvel fejedelemmé választották.”

A kormány lapja folytatja Milán anyja életének leplezését, felemlítve még azt is, hogy Mihály fejedelem kénytelen volt Katardsi Máriát Belgrádból kintasítani. És végül még azt is, hogy Milán ereiben nem folyt szerb vér és innen van az, hogy Milán annyira gyűlölte a szerbeket.

Az új szerb trónkövetelő érdekében a belgrádi *Národní List* fejt ki nagy tevékenységet, aki köré a régi Obrenovics-pártiak sorakoznak. Ha ez a mozgalom komoly alakot öltene, a kormány erőlyesen fog fellépni az izgatók ellen.

Ez alakulással, mint egy gúnyképben felemlítik, hogy Obrenovics Györgynek nem sokára versenytársa akad, mert a beavatottak tudni vélik, hogy Milán

királynak van egy másik 19 éves törvénytelen fia, aki egy gyönyörű magyar leánytól származik és akit Tivadarnak hívnak. „El lehetünk rá készülve, mondják a szerb lapok, hogy nem sokára Obrenovics Tivadar szerb trónkövetelő aláírása képes-levelezőlapokat fogunk kapni.”

VILÁGKRÓNIKA.

Az esztrák béke.

Annak a békének, melyet németek és csehek Ausztriában kötöttek, természetesen nemcsak ára, hanem célja is van.

A célról írja a mai *B. H.* a következő érdekes dolgokat:

Az egész meggyőzés egy fegyverszünet beígérését teszi, melyet megvásároltak anyagi áldozatokkal arra az időre, amíg Magyarország meghívja a vám-szövetséget és a külföldi államokkal a vám- és kereskedelmi szerződéseket.

Ha ebben merül ki a béke áldása, akkor ez nem béke, hanem hadak fogadása Magyarország ellen, mely hadat a győzelem után elbocsátanak.

A csehek kiadalmak is, ha ilyen célra bérbe adják magukat, elveszti rekonstrukciójukat. Akik nemzeti ügyükre egy időre nem szolgálnak, ha szelídségüknek anyagi bérét nekik kifizetik, ne számítsanak a népek becsülésére, mert ők nem kereskedelmi vállalat, hanem politikai okból nemzeti párt volna. Nemzeti vívmányokért indultak el és vasúti részvényeket visznek haza diadalni zászmányok.

Japán kémek a földközi-tengeren.

A *Figaro* érdekes dolgot közöl arról, hogy mennyire szervezett és szétágazó a japánok kémkedő rendszere. Marsailébből azt jelentették a nevezett újságnak, hogy a japánoknak az összes földközi-tengeri kikötőkben és a nyílt tengeren is számos kémjeik vannak megállapítottak, hogy a japán hadvezetőségnek még röviddel ez előtt Marsailében tizenegy, Genuában öt és Toulonban is néhány kémje volt. A Genuában időzött kémek között volt két mérnök, akiknek a Japánország által az argentinai köztársaságtól vásárolt hajók elindulását kellett intéznie. Az összes kémek akrobatáknak adták ki magukat és a szállókban is így jelentették be magukat. Megállapították azonban, hogy egyikük sem volt mint artista szerződött. Az összes ügyükkök érintkezésben állottak egymással és valami titkos jelle valamennyien egyszerre hogyták el a földközi-tengeri kikötőket és pedig ugyanazon a napon, amikor az orosz balti flotta elindult Kronsztadtól. Nou-

veau marseillai orosz főkonzul megtudta, hogy mindezek a kémek Londonban együtt voltak, amikor a balti flotta Libanból távozott. A *Figaro* ezekkel a hírekkel iparkodik megmagyarázni a hulli támadást. Azt mondja, hogy az orosz tengerészcsapatoknak is tudomásuk volt a japán kémek mesterkedéséről és aggodalmuknak mindenképpen japán kémeket láttak. Amikor az orosz flotta küszködött, a halászek állítólag jelző-rakétákat bocsátottak föl, amelylyel azt jelezték egymásnak, hogy a halászek már lebecsülték. Az orosz tisztek aggodalmukban tévesen magyarázták ezt a rakétajelzést és abban a hiszemben, hogy japán kémekkel van dolguk, lövöldözni kezdtek.

Áruló orosz tiszt.

Egy leMBERGI lap varói távirata azt újságolja, hogy Leontjev tüzértisztet, akit tavasszal fogtak el, a haditörvényszék halálra ítélte, mert Ausztria-Magyarországnak titkos okmányokat adott és pedig: a brest-litovskii erődítmények terveit, egy elszállásolási tervet, több tüzérségi térképet, végül pedig azoknak a katonai okmányoknak jegyzékét, amelyeket egy Steierberg álnév alatt Bécsben működő orosz kémügynök annak idején Oroszország számára megszerzett. Az elítélt tiszt büntetését, aki az eladott okmányokat a határon keresztkísérte, négyévi kényszermunkára ítélték. Leontjev halálát ítéletét valószínűleg még e hét folyamán végre fogják hajtatni, mielőtt Pétervárral megerősítik.

Megölte a fiát.

Háromnapos tárgyalás után a pesti-vidéki törvényszék esküdtbíróvága meghozta az ítéletét Stauder Ágost orszábetfalvai vendéglős főst, akit a kir. ügyészség emberölés büntetével vádolta azért, mert iszákos, verekedő természetű János nevű fiát, aki öt már többször megütötte, ez év június 18-án egy nagy kenyérvágó késsel agyonszúrta, egy óráig tartó tanácskozás után büntetését mondta: ugyan ki Stauder Ágost vádlottát az erős felindulásban elkövetett, halált okozó súlyos testi sértés büntetésében, de azt is megállapították, hogy ezen büntetésenként a jogos önvédelem határára belül, félelemből, ijedségből vagy megzavarodottságból követte el.

Ezen felmentő verdikt alapján a bíróság is felmentette a vádlottat a nyomban szabadlábra helyezte. Az ítélet kihirdetésénél a nagy esküdtbírói terem szüfolya volt orszábetfalvai hallgató közönséggel s a hallgatóság felmentő ítéletet zajos éljenzésekkel fogadta. De kijutott az éljenzések bűven dr. Polónyi Dező védőügyvédnek, aki mintegy két-háromszáz főnyi hallgatóság szakadatlan éljenzések kísért ki a törvényszék épületéből. A felmentő ítéletben az ügyész megnyugodott s így az nyomban jogerős lett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 27-én.

Az ülést báró Feilitzsch Artur elnök fél tizenegy óra után nyitotta meg. Az irományok közt ott van Kossuth Ferenc indítványa az orosz-japán háború miatt való intervenció dolgában.

A királyi szó szentsége.

Polónyi Géza: A függetlenségi párt az általános vita során ki-erleltetett annak bizonyítására, hogy a javaslat veszélyeztetni a királyi szó szentségét vetett hitet. A vita eredményeként konstatació, hogy a többség a parlamenti fegyverek előtt nem hajlik meg, itt a kapacitáció ki van zárva. Most tehát nyíltan bevallja, hogy felszólalásának az a célja, hogy legalább a maga részéről megtegyen mindent a külfölddel szemben, hogy a diplomácia valahogy ifjúságban legyen Magyarország közjogaival. Nekünk kötelességünk a külföldet figyelmeztetni, hogy a most kötött szerződések alkotmányosságával köttetnek a kormányválság esetén a magyar nemzet azokért kötelező nem vállal. (Úgy van! a baloldalon.)

A részletes vita során jogosult az első részletekkel az általános vita tanulmányaival foglalkozni. De nem él ezzel a joggal. Csak azt akarja mondani, hogy tövése azt hiszi, hogy itt csak a Széll Kálmán hagyatékának levidékeiről és az 1899: XXX. t.-c. átvilágításáról van szó. Ezzenfelül itt az 1867: XII. törvényeknek a gazdasági önállóságra vonatkozó része van megsemmisítve és ez már nem törvényszerűsítés, de botrányos kijátszása közjogainknak. (Halljuk! Halljuk! Zaj a jobboldalon.)

Ausztria-Magyarország.

Mindjárt a törvény elején ezzel a kifejezéssel találkozunk: Ausztria-Magyarország és Olaszország. Ez pedig nem egyszer fordul elő a szerződésben, hanem ott van, mint az állami individualitás kifejezője, használják ott is, ahol a becsület jellemzéséről van szó és használják a szerződés legveszedelmesebb részében, ott, ahol azt a diplomácia képviselője, gróf Lützow aláírja. Még csak azt az „és“ szöveget sem használják a két állam között, amelyet a Balfour-kormány remíté diadalként tüntetett fel. Arra kéri az előadót, mondja meg, mit jelent a szerződésben ez a kifejezés: Ausztria-Magyarország? Jelent-e egy állami közösséget? Az osztrák magyar vámterületre való behozatal mit jelent? Közös vámterület?

Rosenberg Gyula: Tényleges állapotú vámközösséget jelent!

Polónyi Géza: Ilyen jogi hermafroditaságot még nem láttam. Itt akarja felvilágosítani a külföldet arról, hogy mekkora tájékozatlanság, nem létező állammal, nem létező vámterületre, a törvény tilalma ellenére kötnek szerződést. Mert Ausztria-Magyarország mint állam nem létezik, mint vámterület sincs. Mert amíg vámszövetség nincs, addig Ausztria és Magyarország együtt nem szerződhetnek. Van-e vámszövetség... Rosenberg Gyula: Nincs! (Zaj. De-rültség a baloldalon.)

Polónyi Géza: De nekem jól esik bizonyítani! Én nem önkönek, de a külföldnek beszélnek, melyet önkö rutul rázsednek. Hát melyik területre szerződtek, ha nincsen szövetség? Mikor Ausztria-Magyarország nevében szerződtek, akkor itt csak Magyarországot érthetjük? Az 1867: XII. t.-c. alapján vámszövetség csak a két állam közt kötött szerződés alapján keletkezhetik. Ilyen szerződés pedig nem cikkelyeztetett be törvényeink közé. Tehát a királyi eskü pecsétjével ellátott magyar törvény mondja ki, hogy vámszövetség nincs.

Izgalmas jelenetek.

Most következik a Németországgal való szerződés. Ezzel majd demonstrálják, hogy milyen görcsösen ragaszkodnak az osztrák vámszövetséghez, aminek az lesz a következménye első sorban, hogy soha kedvező szerződést nem köthetünk Ausztriával. Csaldóztunk mi a képviselőház többségének hazugságában, csaldóztunk a királyi szavában! (Zajos helyeslés a baloldalon. Zaj a jobboldalon.)

Az elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy ilyen hangon nem lehet a parlamentben beszélni. (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Hát nem igaz? Gabányi Miklós: Szóval jétek magukat. Kocsmaórosok!

Az elnök: Rendreutasítja Gabányi Miklóst.

Kubik Béla: Polónyié az igazság!

Az elnök: Rendreutasítom!

Kubik Béla: Tessék! Százszor is!

Az elnök: Rendreutasítom másodszor is!

Hieronymi Károly felel ezután Polónyinak, mire Polónyi kijelenti, hogy kérdéseire nem kapott feleleteket, hanem csak frázisokat. Még egyszer kérde, hogy mit jelent az a szó Ausztria-Magyarország és van-e vámszövetség?

Elnök: A vitát bezárja és kijelenti, hogy a szövegben változtatni nem lehet és így Visontai javaslatát nem is kell szavazás alá bocsátani.

E felett hosszas házszabályvita fejlődik, melynek során az ellenzéki szónokok vitatják, hogy nincs olyan javaslat, melyen a Ház ne változtathatna. Miután az elnök nem tágit, az ellenzéken ívet köröztetnek, amelyen zárt ülést akarnak kérni. Az elnök ezt észreveszi és hirtelen felfüggeszti az ülést.

A szünet alatt az elnöki irodában pártközi konferencia ül össze, melyben résztvevők: Kossuth, Polónyi, Tisza, Apponyi, Rakovszky, Szederkényi és Perczel házelnök.

A tanácskozás vagy félóraig húzódott az elnöki szobában és az alatt nagyon izgalmas volt a folyosón a csoportosulás és a vitatkozás. A pártközi értekezlet eredménye az volt, hogy gróf Tisza és az elnök engedték álláspontjukból a beleegyeztek, hogy a szavazásnak csak első bekezdését tekintik elintézettnak, míg a többi bekezdéshez hozzászólhat lehessen. Ezzel elsimult az izgalom, az ellenzék diadalát hirdette és meg volt elégedve a nappal. Több mint félóraig tartott szünet után nyílt meg újra az ülés.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Még a szünet előtt mondom, hogy szerinte egy szakasznál csak egy vita lehet, csak szavazás lehet több. Az ellenzék részéről előadott aggodalmak és kívánságok után azonban nincsen kifogása az ellen, hogy a házszabályoktól eltérően a javaslat többi bekezdésénél is külön-külön vitát kezdjen a Ház.

Gróf Apponyi Albert hozzájárul a miniszterelnök előterjesztéséhez, csupán az ellen tiltakozik, mintha itt a házszabályoktól eltérés történnék. Eltérés nem történik. (Élénk helyeslés a bal- és jobboldalon.) Nincsen kifogása az ellen, hogy megállapítsák, hogy a mai eset a jövőre precedensül ne szolgáljon.

Kossuth Ferenc, Szederkényi Nándor és Rakovszky István hozzájárultak Apponyi Albert gróf előadásához.

A Ház ezután az első bekezdést változatlanul elfogadta.

A második bekezdésnél

Visontai Soma hosszabb megokolással újra benyújtja tegnapi módosítását, hogy ugyanis Ausztria-Magyarország helyett Magyarországot tegyenek a szövetségbe.

A Ház az eredeti bekezdést fogadta el. A harmadik és negyedik bekezdésnél Lengyel Zoltán újra és újra betervezi Visontai módosítását, de a Ház nem fogadta el.

A záradékul Kossuth Ferenc módosítást nyújt be, hogy itt Ausztria-Magyarország közé és szöveke tétessék. A Ház a módosítást nem fogadta el.

Lengyel Zoltán: Már az „és“ szöveket is lenyelik, amelyet Tisza Kálmán oly nehezen szerzett meg!

A javaslatot így részleteiben is letárgyalta és elfogadta a Ház.

Következett a Rábaszabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Heltai Ferenc ismertette a javaslatot, mely fontos érdeke a Rába vidékének. Hosszabb megokolás után a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy a tárgyalás holnap folytatja. A holnapi napirendre kitűzték a németországi kereskedelmi szerződés megkötésére a kormánynak adandó fölhatalmazásról szóló javaslatot is.

Ezzel az ülés véget ért.

A balti flottát feltartóztatják.

(Az orosz-japán háború.)

Londonból távirják, hogy a cár üzenete még nem simította el a bonyodalmat, noha a cár táviratáról általában a legnagyobb tisztelettel és meglepedéssel nyilatkoznak. Rossz hatást tett azonban az a körülmény, hogy a cár távirata olyan soká késett és hogy az eset körülményeinek felderítésétől teszi függővé az elintézt.

Erre Anglia nem várhat és sürgősen követeli a vökök tiszték megbüntetését, amiről a cár távirata nem is tesz említést.

Az angol nép biztosra veszi, hogy ha az orosz kormány ezt a feltételt nem teljesíti lehetőleg hamar, akkor az angol flotta Vigónál vagy Gibraltárnál fel fogja tartóztatni a balti flottát.

London, okt. 27.

A helyzet rendkívül feszült. Lehetséges leírni azt az óriási izgatottságot, amely Londonban uralkodik és amelyből következtetni lehet, hogy az angol és orosz kormányok között még egyáltalában nem történt semmiféle megállapodás. Az angol kormány ma délután öt óráig adott halasztást az orosz kormányuk nyilatkozatokra. Addig azonban minden intézkedést meglett, hogy a cselekvés terére lépjenek, ha az orosz kormány az angolok követelését nem teljesíti. Hellborn, az angol admirális első lordja Portsmouthba utazott, hogy az intézkedéseket megtegye.

Gibraltárba hat csatahajó és husz torpedószó érkezett, amelyek azt az utasítást kapták, hogy a balti flottát minden körülmények közt tartóztassák.

Ellenben az angol csatorna-flottát egyelőre nem indítják utnak, hanem várakozó álláspontot foglalnak el. Egyébként az egész angol flottát értesítették, hogy legyen készenlétben.

Gibraltár, okt. 27.

A Victorious, Illustrious és Majestic csatahajók, továbbá a Lancaster, Theseus és Endymion cirkálók parancsot kaptak, hogy pénteken reggel utnak induljanak. Hir szerint a hajóknak kötelessége az orosz keleti-tengeri hajóhad csatahajóinak mozdulatait kísérni és szemmel tartani, mert azt hiszik, hogy ezek a lörményfok körül mennek Kelet-Ázsiába. A cirkálókról és torpedónaszádokról azt hiszik, hogy a Gibraltár-szoroson mennek át, hogy így kerüljenek a Suez-csatornába. Az egész gibraltári torpedónaszádrajt mozgósították.

London, okt. 27.

A Renter-ügynökség jelenti Gibraltárból mai kettől: A csatorna hajóhad itt szemet vett fel és kiegészítette készleteit és kővőszereit. Minden pillanathban kész tengerre indulni. A Jupiter és Hannibal sorhajók és a Doris cirkáló a gibraltári csatornán kívül tartanak őrséget. Hir szerint a földközi-tengeri hajóhadat rövid időn belül ide várják. A hajógyárbán nagy a sürgős-forgás. Még éjjel is dolgoznak. A tengerügyi hogy most mennyi szén áll rendelkezésre.

A balti flotta Vigóban.

Páris, okt. 27.

A Havas-ügynökség jelenti Vigóból: A kikötőparancsnok a tengerügyi hajóra ment, hogy kijelentsé, hogy a kormány megtiltja az orosz hajóknak a kikötőben való készletfelvételt. A tengerügyi azt felelte, hogy azért vált el a hajóhad többi részétől, mert hajói megvannak rongálva. Erre a kikötő parancsnoka azt felelte, hogy kormányval közölni fogja ezt és a tengerügyi-nak a feleletet azonnal tudtára adja. Ezért a német szénhajók mégis a páncélosok mellé mentek. A kikötőparancsnok szárnysegédét a tengerügyihoz

küldte a célból, hogy felkértesse, hogy a semlegességet ne sértse meg és az Ispana Vura nevű spanyol cirkálónak parancsot adott, hogy küldjön ki bárkát azzal az utasítással, hogy sürgősen érlekeztesse a szénhajó kapitányait a tengerészeti hatóság parancsainak kövítésére. Délután Rosdesztvenszki tenger-nagy a hajóparancsnokok kíséretében látogatást tett a katonai kormányzónál, a francia konzulnál, valamint a kikötő-parancsnoknál. A kikötőparancsnok újabb kifogására Rosdesztvenszki tenger-nagy becsületszavát adta, hogy a spanyol vizeken nem vesz fel szenet, de azt kívánta, hogy minden hajó vehessen fel 400 tonna vizet, hogy Tangort elérhessék. Két német szénhajó az orosz páncélosok mellé állt, míg három másik Tangerbe ment. Az orosz konzul a tengerügyi hajóra ment. Ugy látszik, hogy az orosz hadihajók legénysége nyugtalan. A hajók mozdulatait folyton őrszemek tartják figyelemmel. Az hírlik, hogy az orosz kormány parancsot adott, hogy a hajóhad lehetőleg rövid ideig maradjon Vigóban, hogy kikerülje a japán ügynökök esetleges merényletét, akik a kormány vélekedése szerint Vigóban vannak.

Brest, okt. 27.

Egy orosz szénhajó újabb utasításra vár. A szárazfölddel való érintkezés határozottan eltiltatták neki. Az orosz konzul a hajóra hívták, hogy vezesse a készletekkel való ellátást.

New-Haven, okt. 27.

Nem erősítik meg azt a jelentés, hogy a „Sylvia“ nevű halászcikó az orosz hajóhad támadásánál elsüllyedt volna. A gözös Orkhyneybe érkezett.

Péttervár, okt. 27.

Az angol és orosz kormányok közt érdemleges tárgyalások még nem folytak. Mindössze annyi történt, hogy az angol nagykövet átadta az orosz kormánynak az angol kormány üzenetét.

Kuropatkin és a cár.

Péttervár, okt. 27.

A hivatalos lap ma Miklós cárnak két rendeletét közli. Az első leirat tartalmaz, amelyben a cár Alexejev helytartót ennek sürgős kérésére a keletázsiai csapatok főparancsnoki állásától felmentti, fedi az Alexejev helytartótól 24-ikén kiadott napiparancs tartalmát. A második leiratot a cár Kuropatkin tábornokhoz intézi, mint a harcra élvő összes szárazföldi és tengeri haderő főparancsnokához. Ez utóbb említettett a következő szavakkal végzi: A mandzsországi hadműveletekben megerősödött tapasztalatai alapján azt remélem, hogy a dicsőséges sereg élén megtörik az ellenséges haderők dacosságát és ezzel Oroszországnak biztosítja a békét a távol Keleten.

Ütközet Mukdennél.

Péttervár, okt. 27.

Az orosz távirati ügynökség külön tudósítója jelenti Mukdennél mai kelettel: Tegnap este 10 órakor Mukdentől délre ütközet kezdődött. A japánok előrenyomultak Jerdagu falura, melyet — úgy hírlik — reggelik tartott ütközetben elfoglaltak.

Fiuméből mozgósított angol hajók.

Fiume, okt. 27.

A tegnap reggel ide érkezett angol flotta parancsnoka ma délből parancsot kapott, hogy sürgősen hagyja el a fiumei kikötőt és Gibraltárban csatlakozzék a flottához, amelynek az a feladata, hogy az orosz flotta ellen táncos sen. E távirati rendelet következtében a Pionnier angol torpedó-vadász hajó ma délből hirtelen elhagyta Fiumét, a többi három angol csatahajó ma éjjel tízenkét órakor indul el Fiuméből. A flotta Fiuméből sürgősen Maltába hajózik, ahol majd újabb parancsot kap. A flota váratlan elindulása miatt az angolok tiszteletére Fiumében tervezett ünnepségek elmaradnak, így holnap a színházban tervezett díszelőadás is.

Ma este azonban az angol flotta tisztejei még megjelennek báró Rosner kormányzó ebédjén. Délután három órakor a Venerable parancsnoki hajón öt ó'clock tea lesz, amelyen a fiumei hadi

Darázs István. Három szép felesége volt, egyikben jobban gyönyörködött, mint a másikban, szerette mind a három feleségét és amellett nőtlen maradt. Már t. i. törvény szerint volt nőtlen, mert papot, anyakönyvvezetőt került, megkötötte házasságait csak úgy holtomiglan, holtodiglan fogadattal, melyet aztán be is tartott hűségesen egy ideig. Eredeti lakása Becsehelyen volt, hol első felesége volt egy gyermekkel, a második családi tüzhelyét Borsfán alapította és a két család között megosztotta magát addig, míg Kanizsára nem jött, hol a Don Juan szíve lángra kapott és új családot alapított. Nem multak még el a családi boldogság első percei sem, mikor megjelent a két elhagyott feleség, kik oly háboruságot fogtöztek, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni. A rendőrségen

mind a három asszony magának követelték Darázs Istvánt, ki utoljára becsehelyi felesége mellé állt, ki kis gyermekével együtt kérte a visszatérésre. A másik két feleség kijelentette, hogy „felebbez“.

Új kibocsátású sorsjegyek. Ő felsége a király védnöksége alatt álló budapesti tudóbeteg szanatorium egyesület javára kibocsátott Erzsébet szanatorium sorsjegyek a legjobb tőkebefektetési alkalmat, a legkisebb kockázatu spekulációt és a legnagyobb nyereségeséget biztosítják. Játékterve kitűnő. A sorsjegyek árfolyama már eddig is folyton emelkedik, de az árfolyamuk még ezután is emelkedni fog és pedig sokkal erősebben, mint a többi forgalomban levő sorsjegyek. Felhívjuk figyelmét a Kereskedelmi és Iparbank mai hirdetésére.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Villamos zseblámpa

megbízható, szolid gyártmány. Az ujjnak egy nyomása folytán csodálatos fényes világosság sugárzik. Teljes veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. **Bateria** kicserélhető. Ára teljesen felszerelve 2 kor. 40 fill., pót **bateria** 1 korona.

Szétküldik utánvétellel:

Kasztli Testvérek

Nagykanizsa, Kazinczy-utca.

Egy jó karban levő használt zongora elutazás miatt **olcsón** eladó.

Csengery-ut 61. Trafik.

Kiadó lakás.

Zárda-utca 6. számú házban egy 2 szobás udvari lakás azonnal kiadó.

Házeladás.

Sugár-úton levő 55. számú újonnan épült ház, mely áll 3 lakásból, szabadkézből eladó.

Eladó.

2 teljes szoba matt-butor és konyhafelszerelés, ugyszintén 2 Wertheim szekrény azonnal eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2	28
0.3	24
0.2	20

korona h. teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától feljebb. —

VÉGE LADÁS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben, a Nagykanizsai Takarékpénztár épületében fennálló

női divatáru- és férfi-ruha kereskedésemet **hatóságilag engedélyezett végeladással**

feloszlatom. — Mig a készlet tart, tetemesen leszállított áron kaphatók: női divatáruk és konfektio, vászon és canavász, férfiszövetek, barchettok, szőnyegek, függöny és ágyterítők és minden e szakmába vágó áru nagy választékban és a legjobb minőségben. Valódi rumburgi és valódi Schroll sifonok.

A t. vevőközönség pártfogását tisztelettel kéri

Fried és Morgenstern utóda.

Virágkereskedés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az **Asztalos-féle** virágkereskedést megvettük s azt úgy rendeztük be, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhettünk.

Készítünk alkalmi **virágcsokrokat, virágdiszeket, sirkoszorukat stb.** a legizlésesebb összeállításban.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel

Papp nővérek.

Igen olcsó eladás!

A városház épületében levő kész ruha-raktáromat ez év végéig teljesen feloszlítani szándékozom. Ezen okból áruimat **igen olcsó áron eladom.** Kérem a nagyérdemű közönséget, ez alkalmat felhasználni és ruhaszükségletét nálam fedezni.

Ugyanez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az **Elek-féle házban levő**

SZABÓÜZLETETEMET

a **legfinomabb bel és külföldi divat kelméekkel** dusan felszereltem.

Tekintetbe véve a mostoha pénzüviszonyokat, elhatároztam magam izléses, divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő ruházatot, amennyire csak lehetséges **jutányos áron** készíteni.

Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór

férfi-szabó.

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu húzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán
főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

A tejhamisítók.

Aki a szociális egészségügy iránt csak parányit érdeklődik, az tisztában van azzal, hogy igazi eredményes egészségügyet nem annyira gyógyítással, mint inkább azzal lehet elérni, hogy az egyes betegségeknek elejét kell venni. Sokkal többet ér a gyógyításnál: kitanítani a nagyközönséget arra, hogy miként védekezzen az egyes bajok ellen. Amikor így kiszoktuk oktatni a nagy publikumot arra, hogy miként lehetne eredményesen szembeállani a betegséget okozó káros befolyásokkal szemben, akkor minduntalan azt szoktuk hangsúlyozni, hogy fő: a táplálkozás. A táplálékok legelése pedig: a tej.

Csak hogy a humanista orvos mindig helyes táplálkozást ért a táplálkozás alatt; a tápszerekről pedig ab ovo felteszi, hogy azok igaziak, nem hamisítottak.

És mit mutat a tapasztalat? Nemde azt, hogy a tápszerek legnagyobb része, különösen a tej hamisított. Az emberi kapzsiság sokféle lelketlen üzelmek között talán egy sincsen ilyen fellázító. Nem elég, hogy az ember, különösen pedig a szegény ember, a legkeservesebben bir mai napság annyit keresni, amennyi valahogy elég arra, hogy nagyon is kimért táplálékot biztosítson vele magának és a családja számára; az élelmiszer, amit verejtékes munkája árán szerez, gonosz és lelketlen kufárok pancsa és gyártmánya, akárhányszor élvezhetetlen silányság, sőt az egészségre

egyenesen káros, veszedelmes, mérges vagy romlott anyagok vegyülete. A csalásnak ez a fajtája annál felháborítóbb, mert leginkább a szegény népet sújtja.

Egyike azoknak az élelmiszereknek, melyeket leggyakrabban szoktak hamisítani, a tej. Éppen a tej, amit pedig a szegény néposztály számára a főélelmiszernek lehet tekinteni. Mily lelkiismeretlenség az, ha ezt az egyetlen táplálékot is erősen megrongálva vagy pláne úgy kapja, hogy megbetegedhet tőle.

Ami a tejhamisítás körül az egész országban történik, az szegénytelen. Lépten-nyomon rábizonyul a tejkereskedőkre valami csunya visszaélés, meg is büntetik őket olyformán, mintha a vásott fiúnak, aki szándékos gonosszággal beveri valakinek a fejét, barackot nyomnánk viszonzásul a fejére, de azt is minél szelidebben, nehogy megsokalja.

Berlinben most egy tejhamisítót egy esztendei börtönre ítélte a bíróság. Ennél becsületesebb ítéletet mi sem óhajtunk. Bár csak megértenék már a mi fórumaink is, hogy az élelmiszerhamisító egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek, s aszerint bánnak el velük! Nem apró pénzű bírság az ilyesminek az orvossága, hanem mindenkorra eltiltás az élelmiszerárusítástól, még pedig már az első gaztett után és azonkívül börtön — illendő, bőséges mértékben.

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi húzás már **december 1-én**

Főnyeremények: **10000, 15000, 20000, 25000, 30000, 40000 és 100000 korona.**

Évenként három húzás. Minden sorsjegy 65 évig játszik.

Sorsjegyek pontosan a hivatalos árfolyamon kaphatók a:

Kereskedelmi és Iparbanknál

Csengery-utca 4.

Hirek.

Lelkészi kinevezések.

Horváth Mihály eddigi lesence-tomaji ideiglenes lelkész helyettesét az egyházmegyei főhatóság Somogyvárra küldötte ki Széchenyi Imre családjához házi káplánnak, Gammer Ignác Lesencetomajról Csicsóba, Mayercsik János Gyulakesziből Lesencetomajra helyezték át segéd-lelkésszé minőségben.

Tanítók kinevezése.

A veszprémi egyházmegyei főhatóság Brichta Józsefet Zalavárra, Schmiedt Istvánt Pulára, Vastag Vincét Zalamerenyére kántortanítóknak kinevezte, illetve választásukat megerősítette.

Mindenszentek napja.

A kirakatok telve koszorúval, a halottak máskor csendes birodalmában szorgos kezek tisztítják a sirokat, melyek mindmennyi előjelei annak, hogy közelg a Mindenszentek napja, mikor bucsút járunk szeretteink sírhalmához és azok lelki üdvéért egy imát mondunk el.

Reformátó emlékünnepe.

A nagykanizsai ev. ref. imaházban október hó 30-án, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor reformátó emlékünnepe tartatik Kádár Lajos ev. ref. lelkész alkalmi szent beszédével.

A csendőrség cigányai.

Tegnap délelőtt ismét népes volt a csendőrségi laktanya udvara. Egy csapat cigányt tereltek oda, kik a közeli falvakban tettek látogatást. Miután majdnem biztos, hogy némely kisdud hiba terheli a becses lelkiismeretüket. Ők ugyanazt mondják, hogy „nem tettünk hibát”, de a szalmájuk még sincs egészen rendben. A cigányok mindegyikét kihallgatták, míg egyiket vallatták, addig a többi várakozók szorgalmasan bagóztak a földre kuporodva, várták a jó szerencsét.

Lopás nappal.

Tegnap délután 5 órakor Takács József Garai-utcai lakos szobájából, míg az igazak álmát aludta, az asztalra helyezett óráját és láncát ismeretlen tettes ellopta.

Vasárnapi szórakoztató délutánok.

A nagykanizsai kath. legényegylet ezidén is megfogja tartani a tavaly is nagy sikerrel tartott szórakoztató délutánjait. Ezidén az egylet vezetősége mindent elkövetett, hogy a város összes zeneértő hölgyeit és urait megnyerje a közreműködésre s ez által is eloszlassa az egylet célja felől táplált bal véleményeket. A vezetőség fáradozását e tekintetben siker koronázta, a mennyiben már az első október 30-iki szórakoztatóra sikerült Blumenschein Vilmosné, Blau Margit, Hofricher Emma urhölgyekben oly kitűnő zenekapacitásokat szerezni, a kik igen magasra fogják

emelni városunkban általánosan ismert és becsült zenetudásukkal a jövő szórakoztatók színvonalát. Az első szórakoztató folyó hó 30-án délután 4 órakor fog megtartatni a polgári egylet nagytermében, a részletes program a „Friss Újság” vasárnapi számában közzétetik. Az ezidei programok a tavaliaknál nemcsak magasabb színvonalon állók, hanem változatosabbak is lesznek, a mennyiben urániai előadások és 1 felvonásos szindarok fognak rendszeres egymásutánban előadásra kerülni. Belépő díj mint tavaly, csak 20 fill., karzat 10 fill.

Az Izr. jótékony Nőegylet nagyszabásu baba- és kézimunka kiállítása
nov. 5-én és 6-án a Casino disztermében.

Nyitva délután 3—8 óráig.
Belépő-díj felnőtteknek 40, gyermekeknek 20 fillér.

A cigány és a lova.

Kedden éjjel a Magyar-utcában egy szürke ló bitangságban találtatott. Reggel Kolompár Sándor vándorcigány jelentkezett mint a ló gazdája, kitől az megszökött. A cigány, miután igazolta a lóhoz való tulajdon jogát, vissza kapta a már elveszettnek hitt lovát.

Halálos verekedés.

Szabó Mihály és Borsi Mihály sümegi bazaltbányai munkások közös udvarban laktak. A szomszédok között nem volt valami atyafiságos viszony, mert Szabó mikor amugy beszédett a jóból, többször sértegette a Borsi asszonyát. Folyó hó 16-án délután 4 órakor ismét erősen illuminálva tért haza s elkezdte saját asszonyát szidalmazni, Borsi, ki az udvaron egy lapáttal a trágyahalmot rendezgette, abban a hitben, hogy Szabónak megint velük van baja, rászólt: Mi baja már megint. Ebből szóváltás kerekedett s Szabó bicskájával Borsira támadt. Ez azonban, mielőtt Szabó megszurhatta volna, a lapáttal úgy fejbe csapta, hogy elterült a földön. Azután még két-három ütést mért rá a földindult ember. Szabót felesége bevezette s lefektette. Egész éjen át erősen hörgött, felesége azonban azt hitte, alszik. Reggelre azután, mire orvost hívtak, elaludt örökre. Borsi ellen a vizsgálat folyamatban van.

Talált eb.

Folyó hó 23-án a város területén egy barnaszőrű kan, jegynélküli vadászkutya találtatott. Felhívatták a tulajdonos, hogy annak átvétele végett jelentkezzen a rendőrkapitányi hivatalnál.

Nőtlen ember három feleséggel.

Sok embernek elég egy feleség, sőt ez az egy is sok, másnak meg kettő is kevés. Ilyen ember volt

A hölgyközönség

szíves figyelmét felhívjuk, hogy sikerült Nagykanizsa és vidéke részére a kizárólagos eladói jogot a 3569. sz. alatt törvényileg védett tükörposztóra megszerezni, mely szintartó és vizmentes voltánál női kosztümökre különösen alkalmas. Egyben bátrak vagyunk dusan felszerelt raktárunkat másféle őszi és téli cikkekben valamint vászonárunkban is ajánlani.

Singer József és Társa (Kazinczy-utca, Városház-palota).

Budapest, Király-utca 17.

BLITZ ÉS BRAUN, BUDAPEST.

LAPTER N. BUDAPEST, VII.
Erzsébet-körút 12.

JEGYGYEL

Kapható Budapeston: **Vogel Gyula**, VI., Andrássy-ut 29. **Gyarmathy G.**, IV., Kálvin-tér 1. sz. **Németh Manó**, VII., Szövetség-utca 26. száma és vidéken minden előkelő fűszer- és csomagoló-üzletben.

Vidéki megélisések pentosan és jutányosan eszközöltetnek

Kiadott a Budapesti Napló kiadója által Budapest, Rákóczi úter 2.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben kassza ellenében egy hóra 60 fillér. . . .
Fiókba postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkészítője.

Felolvasó szerkesztő:

LOSVA HUSO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Megjelenik a „Nagykanizsai Friss Ujság” c. lapban.
nyomdájában.

Részletek a nagy ékszerlopásról. Anglia és Oroszország konfliktusa.

Pusztítási örület.

A balti hajóraj parancsnoka és tisztjei nem tudnak semmiféle elfogadható kifogást találni arra, hogy miért lövöldöztek a hulli halászhajókat. Egyszerűen azt mondják: mert féltünk tőle.

Akik ismerik a flotta parancsnokát, Rosdesztvenszkyt, azt mondják, hogy hirtelen haragu, roppant ideges természetű, felfokozott ember, aki már szolgálására lövöldözött és hasonló dolgokat mivel.

Akik ismerik az oroszok szokásait, azt állítják, hogy amikor a hulli katasztrófa történt, akkor tisztikar, legénység részeg lehetett, utak egyet és kettő lett belőle, hogy bátorságot szedjenek magukba.

Kitűnik azonban, mint alább olvasható, hogy a balti flotta nemcsak a hulli halászhajókat bombázta, hanem a *Tavangeri Skaats* nevű gőzöst, egy halászgőzöt és az *Aldebaran* gőzöst és hogy Jütland mellett elsüllyesztett egy gőzhajót.

Ez már nem részegség, ha az, akkor delirium tremens, örvény, pusztítási düh.

A balti flottát olyan emberek kezelik, akik üldözési örületben szenvednek és ezért elpusztítanak mindent, ami útjukba akad. Hát ezeknek a dühöngőknek kényszerzubbony kell és Európa hálával tartozik Angliának, ha Rosdesztvenszki urra és társaira ráadja.

De minél előbb! Mert ma ez az ügy még Oroszország és Anglia ügye, akár békésen, akár fegyveresen intézik el, az ő külön ügyük marad, de amint látható, a balti flotta örültjei azon buzgólnak, hogy nemzetközi bonyodalmat idézzenek elő és ezért kíváncsi, hogy Anglia minél gyorsabban elbánjon velük.

Mert amit a balti flotta művelt, ahhoz fogható gázságról még a középkor történelmi adatai sem adnak hírt, hadihajók történetében ezek az események páratlanok, csak a tengeri rablók, a kalózkodás ezt a foglalkozást.

Budapest, okt. 28.

A Körber-kabinet rekonstrukciója. Bécsből jelentik nekünk a hivatalos lap közlése a Körber-miniszteriumban történt változásokra vonatkozó császári kérésről. A dr. Böhm-Bawerk pénzügyminiszterhez intézett kérés az volt, hogy a miniszternek sok évi rendkívül súlyos körülmények közötti közszolgálatban töltött sikeres és kitűnő tevékenységéért legforróbb köszönetet mond. A báró Giovanelli földművelésügyi miniszterhez intézett kérés is hasonló tartalmú.

VILÁGKRÓNIKA.

Felfüggesztett asztalos szakszervezet.

Már jelentettük, hogy a belügyminiszter elhatározta az asztalos szakszervezet felfüggesztését. Tegnap a miniszter bejelentette az ígéretét, miszerint az asztalos munkások éppen nála jártak, hogy megegyezzenek az elüljárásról és a rendőrségről megjelent egy bizottság a szakszervezetben a belügyminiszteri rendeletre bizonytalan időre felfüggesztette a működését. Mire az asztalosmunkások küldöttsége gróf Tisza Istvántól visszatért, a szakszervezetet zárva találta.

A szakszervezetek teljesen céljukat tévesztették, nem munkáskérdéseket védnek, hanem munkást és munkaadót terrorizálnak a hecemecek javára.

Emek az áldatlan állapotnak véget kell vetni. Reméljük, hogy most a közmivesszakszervezet kerül sorra.

Incidens a bolgár-török határon.

A bolgár távirati ügynökség jelenti. A hatóságok a határon előfordult két eseményről tesznek jelentést, amelyek 22-ről 23-ára virradó éjjel történtek: A Rodope-hegység közelében több fölfegyverzett török katona bolgár területre hatolt és egy három kilométernyi területen észrevétlenül fosztogatott és háziállatokat vitt el magával. Visszatértükben két paraszttal találkozott Karakossza községben, két kilométernyire a határtól és attól félve, hogy a parasztok megakadályozzák őket rablásukban, a parasztok egyikét a fegyvertusával leütötte. A másik paraszt támadásra tüzelt és az egyiket megölte, mire a többi futásnak eredt. Őt magát két golyó leterítette. A török katonák egy másik botorú Dévelbail mellett történt a küszködési kerületben, de itt egy bolgár őrség elűzte a török katonákat, miközben egyet megölt. Hírmű támadásoknak rendszeren az az oka, hogy a török hatóságok nem fizetik ki a katonák zsoldját idejében. A bolgár kor-

mány Konstantinápolyban tiltakozása jelentett be.

A Dnevniknek azt jelentik Monasztirból, hogy a török hatóságok több gazdag bolgárt letartóztattak, akiknél forradalmi tartalmú sifferes leveleket találtak.

A dühöngő flotta.

A hulli eset már nem magányos eset, akadnak társai. Az oroszokat, akik a balti flotta hajóit vezénylik, a félelem megörjítette. Annaira félnek a japánoktól, hogy nem is akarnak velük találkozni, mindent elkövetnek, hogy ne engedjék őket a keleti tengerre. Mert ez a magyarázat, melyet egy ma érkezett távirat hozott még legelfogadhatóbb. Azért dühöngenek itt, hogy ki ne engedjék őket a ~~keleti~~ ázsiai vizekre, ahol biztos pusztulás vár rájuk.

Miért tüzeltek a halászbárka-hajóira?

Rosdesztvenszki tengernagy jelentése azt mondja, hogy a halászbárka-flottában volt két gyorsjárata gőzös, amely torpedónaszádhoz hasonlított, ezeket vették észre az orosz tiszték. A tengernagy arra a következtetésre jutott, hogy ezek japán hajók. A tengernagy határozottan tagadja, hogy egy orosz hadihajó visszamaradt és hogy ez nem engedte le mentőesőnjait, hogy a sebesülteknek segítséget nyújtsanak. Tisztjei egyáltalában nem tudták, hogy a halászbárkák egyikét lövés érte. Végül hozzátesszi, hogy az a két hajó, amelyre tüzeltek, határozottan hadihajó típusú volt.

Orosz tiszték beszélnek, hogy midőn az orosz hajóhad sűrű ködben két hadosztályra felosztva haladt, egyszerre a két hadosztály között két torpedóhajót vettek észre, de az egész környéken egyetlen halászhajót sem láttak. Így történt, hogy az oroszok torpedóhajóira tüzeltek, de angol halászhajókat találtak. Ebből is látszik, hogy milyen végtelen idegesség szállhatta meg az oroszokat, mert konstatalt dolog, hogy abban az időben egyetlen torpedóhajó sem volt az északi tengeren.

Egy vígói távirata szerint az orosz tiszték az északi-tengeri eseményt a következőképpen magyarázzák: Azt állítják, hogy az illető északi halászbárkák sorában két torpedónaszádot láttak. Mivel a japánok részéről eredő támadástól tartottak, tüzeltek. A tiszték még azt állítják, hogy a két hajón ágyukat láttak és nem olyan tengerészeket, akik halászhajóknak látszottak volna. Nem tudták, hogy vajon megsebesült-e valaki és a végzetes tévedésen sajnálkozásukat fejezték ki.

Egy orosz tiszt azt beszélt Vigóban, hogy a csatornában ismeretlen hajók elzárták az orosz flotta útját és nem engedelmessétek annak a fölhívásnak, hogy lobogójukat tüzzék ki és hagyják szabadon az utat, hanem ellenkezőleg, a sűrű ködben egészen közel fértöztek az orosz hajókhoz, sőt az egyik ismeretlen hajó rájuk is lőtt.

Vagyis kifogásokban nincsen hiány, csak hogy ezek a kifogások együgyűek és a tényeknek ellentmondók.

De jön a java.

Egy Walgren nevű kapitány, akinek Liverpoolból tegnap érkezett Aalborgba, azt jelenti, hogy múlt pénteken meglátta az orosz flottát, amint Jütland északi partján elhaladt; közvetlenül a flotta elvonulása után megpillantott egy súlyos gőzhajót; Walgren odasietett, hogy segítséget nyújtson, de a hajó ekkor már elsüllyedt. A kapitány azt hiszi, hogy az orosz hadihajók súlyosították el ezt a gőzhajót.

Egy halászgőzös, mely az északi tengerből Insternündebe érkezett, azt jelenti, hogy az orosz flotta hajói harmadjel órá hosszáig bombázták.

Pénteken este tíz órakor az Aldebaran-Szlagerrakban egy idegen hadihajó, látszólag orosz cirkálóhajó üldözöbe vette és fényszóróval megvilágította. Majd csökkentette sebességét a hadihajó, elvonult a gőzös mellett és lövést adott, mely kárt nem tett. Az Aldebaran felhúzza lobogóját, de nem állott meg, mire a cirkáló ismét feljé fordította fényszóróját és golyózáppal árasztotta el, a nehézt, hogy egy lövése is talált volna. Az Aldebaran kapitánya megállította a hajót és legénységével a hajó alsó részébe menekült, mire az idegen hadihajó a sötétségben eltűnt. Az Aldebarannak nem történt baja.

A hétfőn Londonba érkezett Tavangeri Skaato nevű gőzös kapitánya jelenti, hogy hajójára vasárnap a csatornában egy orosz hadihajó tüzelt. Mikor a gőzös kitért a norvég lobogót, a tüzelés megszűnt. Közvetlenül azután tízennyole hadihajó haladt el a gőzös mellett.

Ebből áll a balti flotta eddigi hősködése. Kétségtelen tehát, hogy közveszélyes örület irányítják ezt a hajórajt.

Ki a feletős?

London, okt. 28.

Diplomáciai körökben híre jár, hogy Anglia Rosdesztvenszki admirálist személyileg teszi felelőssé a történetekért és ezért nem fog ragaszkodni ama feltételhez, hogy a tiszteket megbüntessék, illetve visszahívják. Ily módon remélik, hogy a konfliktust békésen el lehet intézni.

Háboru előtt.

Lansdowne mári ma délután úgy nyilatkozott, hogy nem osztja azt a rendkívül sötét felfogást, melyet tegnap egyebült tanusítottak. Reméli, — úgy mond — hogy nemsokára határozott és kielégítő nyilatkozatot fog tehetni, hogy ha a pillanatban ez a nyilatkozat megítélése nem is lehetséges. Bár időhatárt nem tűztek ki, mégis parancsoló szükségesség lesz a kérdés kielégítő elhatározása, mielőtt az orosz hajóhad útjának egy bizonyos pontját elérte volna.

A mozgósított angol hajóhad.

Athén, okt. 28.

A sir. Compton Donville tengernagy parancsnaksága alatt álló angol hajóhad parancsot kapott, hogy a lehető leggyorsabban hagyja el a görög vizeket.

Fiume, okt. 28.

A Fiumében lévő angol hajók felsőbb parancsra ma éjjel indulnak utnak és szombaton érkeznek Maltába. Ott már várja őket a további parancs, melynek értelmében szintén részt vesznek a balti flotta elleni tüntetésben. Egy torpedó-üldöző már ma délután elindult és három további csatahajó éjjel indul. A hajórajnak Pólában lévő részeivel a nyílt tengeren fognak egyesülni. A Fiuméba utban lévő „London” csatahajó a nyílt tengeren kapta a parancsot, hogy rögtön forduljon vissza és Maltában találkozzék a többi hajóval.

Gibraltár, okt. 28.

A Gibraltár előtt horgonyzó angol flotta teljesen harcász állapotban helyezkedett. Hír szerint az angol flotta holnap Gibraltár ellen szinleges támadást fog intézni. Délután egy hadihajó Tangerbe ment. Az arzenálban megszakítás nélkül s fokozott erővel folyik a munka. A földközi tengeri, hajóhadosztály hat hadihajóból, 14 páncélos hajóból és 20 torpedóból áll.

A balti flotta utja.

London, okt. 28.

A balti hajóraj Vigoból három megsérült hajó kivételével elindult. A spanyol kormány engedélyt adott, hogy a megsérült hajókat a kikötőben kijavítsák.

Rosdesztvenszki jelentése.

Pétervár, okt. 28.

A tengerészeti vezérkar Rosdesztvenszki tengernagynak a csöndes oceáni hajóhad második osztálya parancsnokának a következő két távirátát közli:

Az észak-tengeri eseményt két torpedónaszád idézte elő, amelyek világ nélkül, a sötétség leple alatt meg akarták támadni a hajóhad élén haladó hajót. Amikor a hajóhad fényszórójával világított és tüzet kezdett, észrevették néhány kisebb gőzös jelenlétét is. A hajóhad meg akarta kímélni ezeket a hajókat és aggnal beszüntette a tüzet, a mikor a torpedónaszádok eltűntek a látókörből. Az angol sajtó fel van habrodva azon, hogy egy torpedónaszád, melyet a hajóhad állítólag reggelig az esemény színhelyén hagyott, nem adott segítséget a bajba jutottaknak. A hajóhadnál nem voltak torpedónaszádok és az eset helyén senkit sem hagytak hátra, következésképpen a kis gőzösöknél reggelig ama két idegen torpedónaszád egyike volt, mely meg nem feneklett, hanem csak megrongálódott. A hajóhad nem adott segítséget a halászbárkáknak, mert azokat éppen azért, mert dacosan igyekeztek áttörni hajóink vonalát, gyanusnak tartották, továbbá, mert némelyiküknek, egyáltalában nem volt lámpásuk, mások pedig nagyon későn mutatták világításukat.

A hajóhad a sok száz halászbárkával szemben találkozáskor nem mulasztotta el a kellő óvatosságot ez egy eset kivételével, amikor a halászok idegen torpedónaszádok társaságában voltak, amelyek közül az egyik eltűnt, míg a másik, a halászok állítása szerint, köztük

maradt. Az oroszoknak tartották és nem tetszett nekik, hogy a baleset áldozatainak nem sietett segítségére. Ez a hajó azonban idegen volt és reggelig kereste társát vagy azért maradt ott, hogy sérüléseit kijavítsa. Ha voltak is az eset helyén halászbárkák, melyek vigyázatlanságból belekeveredtek a vállalkozásba, kérem az egész hajóhad nevében, fejezzék ki a szerencsétlen áldozatoknak ama körülmények között, melyek között semmiféle hadihajó sem cselekedhetett volna másképp, még a legjobb békés időben sem, őszinte sajnálkozásomat.

Békés fordulat.

London, okt. 28.

A miniszteri tanács ma este összeül és tanácskozik fog a helyzetről. Remélik, hogy a helyzet estig tisztázódni fog és Balfour miniszterelnök megígérte a konzervatív párt vezető tagjainak, hogy az est folyamán részletesebb jelentést fog nekik tenni a tárgyalás eredményéről. A külügyi hivatal, amely az utóbbi napokban oly készségesen adott a sajtónak fölvilágosítást a helyzet egyes fázisairól, tegnap óta mély hallgatásba burkolódzik és az összes újságoknak csupán egy kommunikát küldött, amelyben kijelentésként a Pétervárra küldött előterjesztés egyáltalában nem ultimátum, s hogy nem igaz az a hír, hogy az angol kormány megkövetelte az orosz kormánytól, hogy záros határidő alatt teljesítse az angol követeléseket.

A békésebbre változott helyzetről tanuskodik az a körülmény is, hogy Lansdowne külügyminiszter tegnap este végig jelen volt a Convent Garden-színház előadásán s hogy Cambon francia nagykövet is vele volt. Biztató körülmény az is, hogy Balfour miniszterelnök elhatározta, hogy a vasárnapot Southampton mellett, Montague gróf kastélyában fogja töltetni.

Békés momentum végül az is, hogy Wilson altengernagy, aki a Forth of Five mellett álló flottát fogja vezényelni, három ezer matróznak szabadságot adott és tisztjei egy részének is megengedte, hogy néhány napot Edinburghban töltsenek.

Az angolok megváltozott kedvéről tanuskodik az is, hogy az újságok ma sokkal nyugodtabb hangon írnak s azt a hatást teszik, mintha leszerelnének. Imitt-amott hallatszik ugyan egy-egy fenyegetés, de mégsem oly határozottan, mint tegnap.

A lapok ahhoz sem ragaszkodnak már olyan szigorúan, hogy Oroszország föltétlenül és minden körülmények között megbüntesse a bűnös tiszteket. Még Rosdesztvenszki admirális jelentését sem kritizálják olyan szigorúan s ma már nem igen követelik, hogy a balti flottát visszaküldjék Oroszországba.

A Times azt írja, hogy nem lehet Oroszországtól követelni, hogy hajóit visszahívja, mert ezt a követelést olybá venné, mintha szövetségesének, Japánországnak szolgálatot akarna tenni.

A Times azt hiszi, hogy a dolgok mostani állásában legjobb volna, ha haladéktalanul választott bíróságot hívnának össze, amelyben az összes nemzetek haditengerészeteiből való tiszteket vennének részt s amely a konfliktus megoldására módot találna. Anglia kész volna az ügyet e választott bíróság ítéletére bízni, feltéve természetesen, hogy Oroszország kötelezné magát, hogy a bíróság ítéletének aláveti magát.

Mindaddig természetesen, amíg a választott bíróság ítéletét meg nem hozná, nem volna szabad a balti flottát tovább menetelésben megakadályozni.

Titkos utasítás.

London, okt. 28.

A Daily Telegraph tudósítója jelenti Pétervárról: Abban a helyzetben vagyok, hogy leghatározottabban jelenthetem, hogy Rosdesztvenszki tengernagy titkos utasítást kapott, amelylyel nemcsak meghatalmazást, hanem egyenesen parancsot nyer arra, hogy minden olyan hajóra tüzeljen, amely közelébe mer jönni, vagy amely gyanusnak látszik előtte.

Háboru alatt.

Pétervár, okt. 28.

Az orosz távirati ügynökség mukdeni jelentése szerint ma érkezett oda a sebesültek utolsó csapata és pedig 513 ember.

Tokió, okt. 28.

Idő érkezett hírek szerint Port-Arthur nagyrészt fölgyújtották a japán bombák. Az orosz helyőrség sokat szenved s kitartása napról-napra fogy. Azt hiszik, hogy a vár a jövő héten vagy megadja magát, vagy pedig rohammal elfoglalják a japánok.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 28-án.

Perczel Dezső elnököl.

Tízsa a kormány 1903. évi működéséről s az ország közállapotairól szóló jelentését s az 1903. évi záró számadásokat terjesztette be. Ezeket kinyomtatás után a zárószámadási bizottsághoz utasítják.

A költségvetés.

Lukács László pénzügyminiszter: Benyújtja az 1905. évi költségvetést. Az állami kiadások rohamos emelkedése s a múlt évi ex-lex káros befolyása a bevételekre, a rossz termés, olyan momentumok, melyek a kormány köteletségvé tették, hogy a költségvetés készítésénél a legnagyobb rigorozitással járjon el.

Rövid visszapillantást vet a múlt év zárószámadási tételeire. Azokat az előirányzatához hasonlítva, az eredmény 11 millióval kedvezőbb. A költségvetés főbb tételei a következők: a rendes kiadások 1.067.865.273 koronával vannak előirányozva, tehát az 1904. évre törvényhatóságilag megállapított 1.025.637.324 koronával szemben 43.227.949 korona emelkedést mutatnak. Ebből a többletben 22.064.000 korona esik az állami alkalmazottakra az 1904. évi I. törvények alapján megillető pótlékokra, 1.596.637 koronával emelkednek a közösgyi rendes kiadások s kerek összegben 12 millió 400 ezer koronát igényelnek azok a kiadások, melyek a későbbi években alkotott törvények végrehajtásával járnak.

Ezzel szemben a rendes bevételek 1.101 millió 557.267 koronával, vagyis az 1904. évi törvényhozásilag megállapított 1.801 millió 376.795 koronával szemben 20.180.472 koronával magasabb összegben irányoztattak elő. A rendes kezelésnél tehát 33.691.994 korona felesleg mutatkozik. Ellenben a rendkívüli kezelésnél 170 millió 016.165 korona átmeneti és beruházási kiadások 136 millió 522.582 korona rendkívüli bevétel áll szemben, vagyis 33.493.583 korona hiány mutatkozik. Így a rendes és rendkívüli kezelést együtt véve, 188.411 korona a felesleg.

Az államadósságok szükséglete az előző évvel szemben 6.937.525 koronával emelkedik, mely többlet akként alakul, hogy míg a szükséglet a 4 százalékos magyar koronajáradék kölcsönének 7 millió 110.724 koronával és az alduai Vaskapu szabályozási kölcsönével 17.000 koronával emelkedik, addig más adósságneveknél 200.099 koronával apad.

A miniszter szól ezután a kamatbiztosítást és más vasutak átvétele folytán elévált adósságoknál mutatkozó megtakarításokról, az egyes tárgyakat terhelő kölcsönök szükségletének emelkedéséről, a Horvát-Szlavon belügyi szükségleteire fölvett összeg emelkedéséről (1 millió 825.591 koronát tesz ki ez az emelkedés) majd az egyes minisztériumok kiadásainak szaporodásáról. Így a királyi személye körüli minisztérium kiadásai 29.457 koronával emelkednek, amiben része van, hogy a minisztériumban újból rendszeresítendő államtitkári állás illetményei is felvették. A belügyminisztérium kiadásai 6.334.600 koronával emelkednek, a pénzügyminisztériumé 5 millió 068.991 koronával, a kereskedelmi tárcáé 6.950.641 koronával — itt is lesz új, második államtitkár, szaporítják a műszaki személyzetet, az utkaporákat, az iparfelügyelőket, a postatakarékpénztár személyzetét, az államvasutak költségei 3.816.850 koroná-

val nőnek — a földmívelésügyi minisztérium kiadásai 2.140.069 koronával szaporodnak.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter bemutatja az országos statisztikai hivatal 1905. évi munkatervét.

A Ház ezután harmadik olvasásában is elfogadta az olasz kereskedelmi egyezmény beicikelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Az elnök az ülést tíz percre felfüggesztette. A szünet után következett a Rába szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Szabó István: Felhossa, hogy az egyes Rába-melléki birtokosok sok vizszabályozási díjat fizetnek, de a földjük mégis mindig víz alatt áll. Kifogásolja azt is, hogy egész sereg szegény ember egzisztenciáját tette tönkre a miniszter azzal az intézkedésével, amelylyel a vizigátak lerontását elrendelte.

Gróf Batthyány Tivadar hosszasan foglalkozik a Rábaszabályozó társulat dolgaival. Autonóm testület volna ez a társulat, a kormány mégis nemcsak hogy rendelkezik vele, hanem bizonyos intézkedéseket erőszakol rá. Így ráparancsolt, hogy hat százalékos kölcsönt vegyen föl.

Tallán Béla miniszter: Nem parancsolt.

Gróf Batthyány Tivadar: Hát nem oktrojálás-e az, amikor a miniszter azzal fenyegetőzött, hogy ha a társulat a kölcsönt föl nem veszi, a pénzügyminiszter fog intézkedni a kölcsön fölvételéről?

Többször kellene áldozni az árvizektől sújtott lakosságra. Bezzeg, ha ágyura kell a pénz, akkor mindjárt rendelkezésre állunk. A civilista emelésére is van pénzünk. (Zaj. Tetszés a baloldalon.)

Kubik Béla: Persze, ha Bécsről van szó, az más!

Gróf Batthyány Tivadar végül határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsa vissza a Ház a javaslatot a vizügyi és pénzügyi bizottsághoz a vizszabályozási teher újabb osztályozása céljából. (Helyeslés balról.)

Az elnök indítványára a Ház holnap folytatja a javaslat tárgyalását.

Ezzel az ülés véget ért.

A jövő évi állami költségvetés.

Budapest, okt. 29.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén terjesztette be az 1905. évi állami költségvetést.

A költségvetési tervezet a múlt évihez képest nagyobb számokkal dolgozik.

Az előirányzat szerint a rendes kiadások összege 1.067.865.273 korona, a múlt évihez képest 43.227.949 koronával több; a rendkívüli kiadások összege és pedig az átmeneti kiadások 82.195.067 korona, a tavalyinál 32.907.852 koronával több.

A beruházások összege pedig 87.821.098 korona, a tavalyihoz képest 28.409.378 koronával kevesebb.

Ezekkel szemben a rendes bevételek összege 1.101.557.267 korona, a múlt évihez képest 20.180.472 koronával több, a rendkívüli bevételek pedig 136.522.582 korona, a tavalyinál 27.217.432 koronával több, tehát összesen 47.397.904 koronával több.

Ez azt jelenti, hogy ennyivel többet kell bevenni, mivel pedig a bevételeket az adó fedezi, a végrehajtóknak és árverési hiénáknak bőséges munkája lesz az Urnak 1905-ik esztendejében.

A reformátusok konventje.

Budapest, okt. 28.

Tegnap megszakitott tanácskozását ma délelőtt folytatta a reformátusok konventje báró Bánffy Dezső főgondnok és Kun Bertalan püspök elnöklésével. Miután Sass Béla konventi főjegyző bemutatta a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, gróf Degenfeld József jelen-tette, hogy a misszió-bizottság Dávid-

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játéka, melynek első osztályu húzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán
főelárúító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

A falu jegyzője.

Ujabbban mindegyre erősebben bontakozik ki azon törekvés, hogy a falu jegyzői fölemelkedjenek, fölemelkedhesse nek arra a magasabb színvonalra, mely őket a népboldogítás hivatott mandatarusává avassa.

Mert valóban szomorú hanyatlás, megdöbbentő devalválódás az, amit ez a pálya az utóbbi időben elénk tárt, ha visszatekinttünk arra az időre, mikor még igazi nimbusz ragyogta be és körítette nemcsak a pályát, hanem a pályán működőket is.

Kinos, keserves dolog volna még itt a papíron is jelezni a hanyatlásnak, a súlyedésnek ama lélekcsüggesztő fokozatait, mely végre az adóvégrehajtás alacsony és (bizony csak mondjuk ki őszintén) lealacsonyító színvonalánál állapodott meg. Ennél lejjebb már — úgy látszik — nem lehetett vonszolni a hanyatlásban a szegény jegyzőket.

Hisz mikorra a hanyatlásnak, a súlyedésnek ezt a fokát érték — már a hátukon volt minden neme és faja a különböző rendeletek és bírság behajtások foganatosításának, végrehajtásának, amikkel alak a hatalom mumusaivá változtathatják őket.

A falu jegyzője, az a jószágos becsületes alak, akinek lelke, szíve a nép érdekeivel egybeforrott, csak a regények világában maradt fenn. A gyakorlat terén működő jegyzők annak már csak torzalakjai voltak.

Az a kedves bizalom, melylyel a falu népe valamikor jegyzőjéhez közeledett, teljesen kiveszett a nép lelkéből.

Bizalom, szeretett helyett rettegés körítette a jegyző alakját.

Most veszem csak észre, hogy úgy írok, úgy beszélek, mintha mindez már a múlté volna,

pedig bizony — fájdalom! — még mindig ebben az állapotban vergődnek a mi szegény jegyzőink.

Még mindig mumusok; még mindig adó és bírságbehajtó közegek, akik csak vágyó sóhaj-tásokkal néznek arra a magasabb színvonalra, melyet voltaképen való hivatásuk a számukra kijelölt s amelyre hivatás-szeretetek teljes erejével, buzgalmaival törekednek is; de még ezidőt mindig eredménytelenül.

Végre tehát kezdik magasabb helyen is az okos reformot, melynek ereje nem lehet más, mint az, hogy a falu jegyzőjét majd lassan-lassan újra visszadják voltaképen való hivatásának: a népboldogításnak.

A jegyzői pálya reformálásával várhatjuk csak jogosan a falu jegyzőjétől, hogy a népboldogításra hivatott pappal és tanítóval vállat vállnak vetve, teljesen odaadással éljen népének, községének; hogy igaz testvéri szeretettel fűződjék népéhez és viszont ő hozzá is a nép.

Amíg rengeteg elfoglaltsága mellett csak akkor jelenhet meg népe között, mikor az adó fejében le kell foglalnia vagy el kell hordatnia és dobra kell veretnie a hátralakosok butorát, természet, lábasjóságát, addig hiába akarjuk őt ideálisabb színvonalra emelni, hiába akarjuk őt a mult mintájára a község atyjává, szeretett vezérévé varázsolni; nem sikerül ez senkinek még a varázslattal. Ha azonban a legutóbb felcsillant fénysugarak teljes erővel és diadallal ragyogják be a pályát: akkor újra föl-lámad majd a falu jegyzőjének ma már elfeledett alakja. —r.

Hírek.

Személyi hír.

Deák Péter rendőrfőkapitány a városi tanácstól 4 heti szabadságot kapott, távollétében a helyettesítéssel Farkas Ferenc alkapitány bízott meg.

Kitüntetések.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület által Budapesten a Vigadóban rendezett országos gyümölcs-kiállításon a bíráló bizottság Csárics Sándor végfalvni (Stridó mellett) föld-birtokost állami ezüstéremmel tüntette ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gózon Imre szentgyörgyvölgyi nyug. tanítót, aki az arany érdemkereszt tulajdonosa is, a Műemlékek Országos bizottságának levelező tagjává nevezte ki az 1881. évi XXXIX. t. c. alapján öt év tartamára.

Brutális leány.

Legnagyobb bűnök egyike az, mikor egy erőteljes egyén védtelen aggot bántalmaz. Nagy Rozáli helybeli cselédleány azonban nem volt ennek tudatában, mert a napokban Vojter Antonia kéregető asszonyt annyira fejbe verte, hogy azt a vér előntötte. A brutális leányt a rendőrségnél feljelentették.

Táncgyakorlat.

Mayersberg Frida okl. táncitanító volt növendékeinek felkérésére ma a Casino disztermében 6 órától kezdődőleg táncgyakorlatot tart cigányzene mellett. Vasárnap este pedig felnőtteknek, kezdete este 8 órakor. Egyben értesíti mindazokat, kik a táncitanításban résztvenni óhajtanak, nála jelentkezni szíveskedjenek. Az eddigi résztvevők igen szép számban vannak.

Lábtörések.

Egy nap alatt két súlyos természetű lábtörés történt városunkban. Marencsics József 13 éves fiú a vasut melletti kertelésre felmászott, homán oly szerencsétlenül esett le, hogy bal lábcsontját eltörte. Az első segélyt dr. Szigety vasuti orvos nyújtotta. Súlyosan sérült fiút Zakányba szállították.

Tóth Lajosné Petőfi-utca 53. szám alatti lakos pedig mint a mezőről hazajött, egy kőben megbotlott, el esett és jobb lábcsontját eltörte. A súlyosan sérült asszonyt mentőkocsin szállították a helybeli kórházba.

Testvérek között.

A legjobb testvérek között is meg-esik, hogy néha-néha összekülön-böznek s kibékülnek. Bezzeg nem így történt ez Baksán folyó hó 25-én a Molnár testvérek között. A két testvér a felett, hogy ki használja előbb a közös pénzen szerzett buza rostát összeveszett, s a szóbeli veszekedés közben a fiatalabb Molnár a rostát el akarta venni, amire az idősb testvér dühbe jött, a kamrába rohant, baltát ragadott, s ifjabb testvérét kétszer úgy vágta fejbe, hogy az most a halállal vívódik. Az ügyesség súlyos testi sértésért helyezte vád alá az idősb Molnárt.

Népkönyvtár.

A muzeumok és könyvtárak tanácsa a legutóbb tartott gyűlésén elhatározta, hogy városunknak egy 2000 koronás könyvtárat adományoz.

Festészeti tanfolyam.

Mint értesülünk, Bogár Béla fiatal festőművész városunkban festészeti tanfolyamot fog nyitni. Mindazoknak, akik magukat az aquarel, olaj és tempera festészetben és rajzolásban gyakorolni és kiképeztetni óhajtják, a legmelegebben ajánljuk annál is inkább, mert városunk művészeti köreiből Bogár Béla igen jó hírnévnek örvend. Ertekezhetni vele lakásán, Batthyány-utca 15. szám alatt. Szerkesztőségünk is szívesen szolgál utbaigazítással.

Önzetlen tanárok.

Csurgón polgári leányiskola felállítását tervezik. A terv megvalósítását jóval előmozdította a csurgói gymnasium és tanítóképző intézet tanárainak ama dicséretes elhatározása, hogy a létesítendő iskolánál egyelőre díjtalanul vállalnak órákat. Az új tanintézet megnyitását a jövő tanévre tervezik.

Az Izr. jótékony Nőegylet

nagyszabásu baba- és kézimunka kiállítása
nov. 5-én és 6-án a Casino disztermében.

Nyitva délután 3—8 óráig.

Belépő-díj felnőtteknek 40, gyermekeknek 20 fillér.

Őszi villámverés.

Csöndes, busongó őszi napok járnak s ime, késői villámverésről kell írunk, mintha csak most is benne volnánk a forró, sugaras nyárban, melynek cikázó villámai vannak. Ugyátszik, valami elkésett természeti erő tévedt vissza a levelek hullásának és a daruk távozásának idejébe, mintegy megelőzve azt, hogy a nagy természet örök és tökéletes műhelyében néha-néha szűtén megnyilatkozik egy-egy olyan abnormis tűnemény, mely léket rág a tapasztalatok rendjén és blamirozza a kalendarumot: Villámcsapás októberben? Pedig megtörtént. Andrásfa községben, mint tudósítónk írja, nagy zivatar dühöngött, erős, mely ég-dörgés hangzott és a villám beletűtött Pilla György Andrásfal lakos házába.

Az adókvetés és a kereskedők.

Az OMKE igazgatósága elhatározta, hogy az egyesülés a kereskedői elemnek az adókvetési és felszólamlási bizottságokban való megfelelő képviseltetése érdekében országos akciót indít és e célból mindenekelőtt a mai állapot hiányának feltárása mellett a pénzügyminiszterhez fordult.

Öngyilkosság.

Tegnap reggel 7 órakor Bébecz Józsefné Kinizsy-utca 63. szám alatt lakó sertéskezeskedő neje gyógyíthatatlan betegsége fölötti bánatában kezei az ereket felvágta, minek következtében a déli órákban meghalt. A temető halottas kamrájába szállították.

Megszokott huszár.

Kovács Gyula arácsi születésű, palini mentelepi közhuszár f. hó 26-án reggel állomáshelyéről Palimból megszokott. A szokott Ratonát körözik.

A vevő térsége szerinti, — időhöz nem kötött részletekben — eladunk pontosan a hivatalos napi árfolyamon

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyeket.

Foglaló darabonként 3 korona.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat
Nagykanizsán.

A murci.

Borsodi József újnapi kocsis Horváth József pásztorral együtt fogyasztották a hegy levét a Magyar-utcai Brinner-féle vendéglőben. A murci azonban nem hagyta őket békességben, összeveszttek szóval, mire azonban az utcára értek a tettegesség terére léptek, melynek eredménye az lett, hogy Horváth úgy vágta fejbe Borsodit, hogy azt a mentőkocsin a kórházba szállították. Horváth ellen az eljárást megindították.

Változások az alsólendvai főbíróknéknél.

Deme Gyula az alsólendvai nemzeti uradalom főbírókéségének pénztárnoka, november 1-étől Mándy Béla földbirtokos tésennyi uradalmának kasznárja lesz. Új állását elfoglalandó

már el is távozott s a főbírólet tisztikara eltávoztása alkalmából bucsu bankettet rendezett tiszteletére. Utódja Lukács N. baranyaszentlőrinci tiszt lesz. A főbírólet Reiter Lajos ellenőrt november 1-vel Lentibe, Rózsa Sándor lenti ellenőrt Alsólendvára helyezte át.

— Legelőszerebb sorsjegy megszerzési mód. A Kereskedelmi és Iparbank részvénytársulat Nagykanizsán, Csengery-utca 4., mint ez lapunk hirdetései közt olvasható, a hivatalos napi árfolyamon, minden tölthetés nélkül elad Erzsébet szanatorium sorsjegyet foglaló ellenében. A foglaló lefizetése után a vevő letétjegyét kap, mely a vásárolt sorsjegyek számait és a hátralékos vételért tartalmazza. A letétjegy átvételétől kezdve a nyeremények kizárólagosan a vevőt illetik. E célszerű sorsjegy megszerzési mód nem tévesztendő össze a részletív szerinti vásárlással. Mert a foglaló szerinti vásárlásnál a lefizetés időhöz nincs kötve. Ily módon tehát bárki résztvehet e kitűnő játéktérű sorsjegy

téban. Bővebb felvilágosításért forduljon a kereskedelmi és iparbankhoz, Csengery-utca 4. szám.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Villamos zseblámpa

megbízható, szolid gyártmány. Az ujjnak egy nyomása folytán csodálatos fényes világosság sugárzik. Teljes veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. Bateria kicserélhető. Ára teljesen felszerelve 2 kor. 40 fill., pót batteria 1 korona.

Szétküldik utánvétellel:

Kasztli Testvérek

Nagykanizsa, Kazinczy-utca.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai **gyártmány** vagy **termény** után nyúl, mely legalább olyan jó, mint a **külföldi** és ily módon támogatja a **hazai** vállalatot.

Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „**petáncsi**” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

Árverési hirdetmény.

A Berger Károly-féle zálogintézetben visszamaradt és ez ideig ki nem váltott zálogtárgyak folyó évi november hó 14-ik napján d. e. 9 órától kezdődőleg a városháza nagytermében nyilvános árverésen elfognak adatni. Az árverés alá kerülő tárgyak jegyzéke a hivatalos hirdetési táblán, valamint Halvax Frigyes v. tanácsos hivatalos helyiségében megtekinthető.

Nagykanizsán, 1904. október 27.

Halvax Frigyes
v. tanácsos.

Kanizsai levélpapír a legjobb!!!

Disztes látkepes levelező-lappal
ellátott dobozokban

25 levélpapír, 25 borítékkal
80 fillér.

50 levélpapír, 50 borítékkal
1 kor. 20 fill.

Egyedül csakis

Krausz és Farkas papirkereskedésében
kapható.

VÉGELADÁS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben, a Nagykanizsai Takarékpénztár épületében fennálló

női divatáru- és férfi-ruha kereskedésemet
hatóságilag engedélyezett
végeladással

feloszlatom. — Mig a készlet tart, tetemesen leszállított áron kaphatók: női divatáruk és konfektio, vászon és canavász, férfiszövetek, barchettok, szőnyegek, függöny és ágyterítők és minden e szakmába vágó áru nagy választékban és a legjobb minőségben. Valódi rumburgi és valódi Schroll sifonok.

A t. vevőközönség pártfogását tisztelettel kéri

Fried és Morgenstern utóda.

Virágkereskedés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az **Asztalos-féle** virágkereskedést megvettük s azt úgy rendeztük be, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhettünk.

Készítünk alkalmi **virágcsokrokat, virágdiszeket, sirkoszorukat stb.** a legizlésesebb összeállításban.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel

Papp nővérek.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 ..	28 ..
0.3 ..	24 ..
0.2 ..	20 ..

korona h. teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

! Olcsó árak !

Weisz Jakab üvegnagykereskedő

Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butor-raktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától feljebb. —

János választotta előadójává. Ezután Antal Gábor püspök előterjesztette grammáját, amelyet hosszadalmas vita követett. A konvent végre a következőben állapodott meg: A zsinat tagjai november 10-én délelőtt tízedfél órakor gyűlekeznek a Kálvin-téri paplakban, ahonnan tíz órakor levonulnak a templomba. Ott Kun Bertalan püspök imádkolomban, Antal Gábor egyházi beszédet tart.

Az istentisztelet végével a korelnök megnyitja az ülést és átveszi a tagok igazoló-leveleit. Nyomban ennek megtörténte után a korelnök beárja az ülést. A megnyitó ünnepségre a papok teljes ornátusban, a világiak díszmagyarban jelennek meg. A tulajdonképpeni megnyitó ülés idejét a templomban fogja a korelnök az igazolások után kijelölni.

Következett a közigazgatási bizottság jelentése, amelyet Mady Lajos esperes terjesztett elő.

Ennek során a konvent kimondta, hogy a parochialis könyvtárak létesítésére sürgősen szükségesnek tartja és tiztagu bizottságot küldött ki, amelynek feladatává tette a parochialis könyvtárak életbeléptetését. A bizottság köteles lesz minden esztendőben jelentést tenni a konventnek az ügyek állásáról.

A tanácskozást holnap folytatják.

Részletek a nagy ékszerlopásról.

Budapest, okt. 28.

A budapesti főposta egyik levélhordójának táskájából elveszett egy ajánlott küldemény, amelyben tizenötezer korona értékű briliáns fülbevalók voltak. A fülbevalókat a bécsi A. Liebmann und Söhne ékszerkereskedő-cég küldötte egyszerű ajánlott levélben a budapesti Bachruch A. ékszerkereskedő-cégnek. Mint-hogy a küldeményen nem volt feltüntetve az értékes tartalom, egyszerű ajánlott levélként kezelték s kiadták kézbesítés végett Kapatits Mihály levélhordónak.

Kapatits, aki már több mint negyven éve szolgálja a postát, elindult az útjára, amikor azonban Bachruchék Váci-utca 4. sz. alatti üzlete elé ért, megdöbbenve vette észre, hogy a csomag eltűnt. Bement a boltba s megkérdezte, hogy mi volt az ajánlott levélben.

Az üzletben megnézték a rendelőknyvet s konstataáltak, hogy a csomagban tizenötezer korona értékű briliáns fülbevalók voltak.

A megrémült levélhordó azonnal jelentést tett a postaigazgatásnak, amely viszont a rendőrséget értesítette az esetről. A rendőrségen Eperjessy fogalmazó a postaigazgatóság bünygyi osztályának támogatásával erőlyesen megindította a vizsgálatot.

Eleinte azt hitték, hogy a levélhordók közül, akik között igen sok haragosa van Kapatitsnak, valaki megtréfálta az öregget, hogy bajba kerüljön, de ma már kétségtelen, hogy itt határozott büntényről van szó. A detektívek ugyanis, akik az ékszerek felkutatására az összes zálogházakat végigjárták, ma reggel három fülbevalót megtaláltak.

Az egyik a Budapesti takarékpénztár és Országos zálogkölcsönintézet József-körút 2. sz. alatti fiókjában 1200 koronára, a másik ugyanennek az intézetnek Ferenciek-tere 4. sz. alatti fiókjában 850 koronára, a harmadik pedig Redlich David bankár kecskeméti-utcai zálogintézetében ötszázhusz koronára van elzalogosítva.

Megállapították azt is, hogy az ékszereket Imrédy Pál pénzügyminiszteri titkár elvált felesége születt Pohner Jolán zálogosította el. Az aszony az utóbbi időben egy Papp Ferenc nevű 35 éves állítólagos újságíróval közös háztartásban élt. E hó elsejéig a József-utca 26.

sz. alatt laktak; hogy onnan hová mentek, azt még nem tudják. Valószínű, hogy megszöktek.

A József-körút 9. sz. alatti zálogintézet becsüse ma éjjel megjelent a rendőrségen s azt állította, hogy Pohner Jolán a Krisztina-körút 72. sz. alatt lakik. Nyomban detektívek mentek a jelzett házba, ott azonban nem ismerik az aszszonyt.

A rendőrség, amely valószínűnek tartja, hogy az ékszerek Papp Ferenc útján kerültek az uriaszonyhoz, most azt kutatja: hogy jutott Papp Ferenc az ékszerekhez?

BUDAPESTI HIREK.

— **Peroczel és a birodalmi grófnő.** Perczel Dezső, a képviselőház elnöke ma levelet kapott egy birodalmi grófnő aláírásával, a ki a levélben meglehetősen gyorsan végét veti a közéletet most izgató összes kérdéseknek. Azt írja ugyanis, hogy minthogy nincs megelégedve az ország politikájával, a képviselőházat ezenel fölösztatja és a főrendiházat megszünteti, a miből az is kitűnik, hogy a birodalmi grófnő nem nagyon ragaszkodik az arisztokrácia kiváltságához. Minthogy nyilvánvaló, hogy a levél írója beteg, Perczel elnök nem adta át a nevét a nyilvánosságnak.

— **Uj magyar nemesek.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Hoffmann Sámuelnek és Hoffmann Vilmosnak, a Hoffmann S. és V. budapesti szállító cég tagjainak és törvényes utódaiknak a közgazdaság terén szerzett érdemeik elismerésül *vágúj helyi* előnévvel a magyar nemességet adományozta.

Budapest üzleti és társadalmi köreibben kétségtelenül örömmel fogadják a királyi kegy e megnyilvánulását, mert a kitüntetett kereskedők egy egyéni tulajdonságaik, mint különösen a kiviteli kereskedelem terén szerzett érdemeiknél fogva általános rokonszenvnek örvendenek. A szállító cég, amelynek tulajdonosait most a királyi kitüntetés érte, már megalakulásától, 1873-tól kezdve vezető szerepet játszott a magyar kiviteli kereskedelem fejlesztésében. Élénk bizonyossága ennek az, hogy már Baross Gábor is az ő forgalmi politikájában előkelő szerepet juttatott a cégnek. Az Adria tengerhajózási társaság megalakulásakor a Hoffmann S. és V. cégre bízták a társaság vezérigynökségét és a cég ebben a hivatásában megbecsülhetetlen szolgálatokat tett és tesz most is a tengerre irányuló kereskedelmünknek. A Magyar Gőzhajós-Társaság és a Magyar Keleti Tengerhajós-Társaság szintén a Hoffmann-cég alapításai, amelyekkel nagy sikerrel szolgálja a magyar gabonakivitelt.

Kisiklott vonatok.

Budapest, okt. 28.

A Bécsből tegnap este 9 óra 35 perckor elindult személyvonat ma reggel két és fél órai késéssel érkezett meg a nyugati pályaudvarra.

A késés oka az volt, hogy éjjel két órakor Tótmegyeren a 160. számú tehervonat három kocsija tolatás közben túlerős ütközés következtében kisiklott, földült s mind a két sínpart eltorlaszolta.

A bécsi vonatnak, amely éjjel 3 óra 38 perckor ért Tótmegyer állomásra, természetesen meg kellett állni. Az állomásfőnök táviratozott Budapestre, ahonnan azonnal segélyvonatot küldtek Tótmegyerre, amely aztán felvette a megakadt vonat utasait. Emberéletben nem esett kár.

Majdnem ugyanabban az időben az államvasutak budapest—szolnai vonalán is kisiklott néhány kocsi, szerencsére azonban itt sem történt nagyobb baj.

Éjjel 1 órakor Szered állomáson az 1457. számú tehervonat egyik kocsijának „vonórúdjá” elszakadt, ráesett a sinekre, miáltal a következő két kocsi kisiklott, fölborult s szintén eltorlaszolta a sineket.

Lipótvár és Nagyszombat között a közlekedés szintén átszállással indult meg. A kár nagysága még ismeretlen.

Aki ragaszkodik védőjéhez.

Budapest, okt. 28.

A budapesti büntetőtörvényszék III. számú ítélőtáncza a lopás és orgazdaság büntetvével vádolt Soraka Jakab és társai pörének tárgyalását a mai napra tűzte ki. Oláh András elnök mindenekelőtt konstataálta, hogy a vádlottak, a védők és a tanúk valamennyien megjelentek. Az elsőrendű vádlott védője dr. Szabó Lajos volt, akinek már több ízben volt baja a büntetőbírószággal és akit csak a múlt héten mentettek föl a sikasztás vádjára alól. Mielőtt a bíróság kihallgatta volna a vádlottakat, dr. Varga Endre királyi ügyész azt az indítványt terjesztette elő, hogy a törvényszék Szabó Lajost ne fogadja el védőnek, mert őt az ügyvédi kamara jogerősítől.

Szabó nem tagadta, hogy a kamara csakugyan hozott egy ilyen eltiltó ítéletet, azonban kijelentette, hogy ezt később visszavonták, különben is a vádlott csak ő benne bíz.

A bíróság visszavonult tanácskoznia és úgy határozott, hogy Szabót nem fogadja el védőnek, mert azt az állítását, hogy a kamara az eltiltást visszavonta, mivel sem igazolta, másrészt a bíróság úgy értesült, hogy az a visszavonás nem történt meg.

Szabó a törvényszék döntését megnyugvással tudomásul vette és távozott. Ekkor azonban Soraka azzal állott elő, hogy ő ragaszkodik védőügyvédhez és a nélkül nem tárgyal. Az ügyész a tárgyalás megtartását indítványozta, mert a védelem nem kötelező, különben, ha a vádlott kíván védőt, a törvényszék kérje föl a teremben lévő dr. Fleischmann József ügyvédet, hogy vállalja el a vádlott képviselőt.

Soraka makacszkodott, hogy ő szabadon akar választani védőt, a bíróság ismét visszavonult, mert a perrendtartás értelmében a vádlottat ettől a jogától nem lehet megfosztani, így hát a tárgyalást el kellett volna halasztani.

Közben azonban az ügyésznek sikerült Sorakát meggyőzni arról, hogy a védelem jó kezében van és így egy órai luza-vona után mégis csak megkezdhetők a tárgyalást.

HIREK MINDENFELŐL

— **Jelenet egy kávéházban.** Mint Zágrábból jelentik egy új-gradiskai kávéházban a minap variété-előadás közben nagy botrány történt. Így Justitz nevű kereskedő és Déry tiszteltyettes között szóváltás támadt, mire Déry kardjával kétszer végig vágott Justitz fején, aki véresen összerogyott. Az esetet följelentették a térpurancsnokságnál.

— **Megszüntetett hajójaratok.** A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közölte, hogy a menetrendszerű hajójaratokat Mitrovicza és Bosnárácsa között f. é. október 30-án megszünteti s hogy f. é. november hó 1-étől kezdve a gőzcsők csupán Sabácz és Mitrovicza között fognak a menetrendnek azon módosításával közlekedni, hogy a gőzcs reggeli 4 óra helyett reggel 7 órakor fog Sabáczról Mitroviczára indulni. Bosnárácsa állomás tehát ezen időnyre úgy a személy- mint az áruforgalomra nézve f. é. október 31-ével megszűnik.

TÖRVÉNYSZÉK.

Sikkasztó pénztáros.

Budapest, okt. 28.

Geréb Ernést, aki a Seeligmann és Koroda cégnél pénztáros és könyvelő volt egy személyben, a könyvekbe hamis tételeket vezetett be, hogy apránként elküvetett sikkasztásait leplezze. Mikor a manipulációra rájöttek, akkor már a kár meghaladta az 1000 koro-

nát. A sikkasztó pénztárost, aki az 1000 koronát a lóversenyen játszotta el, a budapesti büntetőtörvényszék ma egyévi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos jelentés déli tizenkét óráról.) Tegnapról maradt 381 sertés, 143 süldő, ma érkezett 684 sertés, 65 süldő, összesen 1065 sertés, 208 süldő. Déli 12 óráig elkel 267 sertés, 10 süldő. *Mai árak:* fiatal nehéz 91—95, középminőségű 90—94, középminőségű 90—94, könnyű 88, husserítés, könnyű 74, süldő 84—88, horvátországi süldő 80—90. A vásár közepes volt.

A budapesti gabonatorzsda. A déli gabona-határidőüzlet irányja lanyha. 1 órakor a következők voltak a záróárfolyamok: Buza áprilisra 10.29—10.30. Rozs áprilisra 7.93—7.94. Zab áprilisra 7.21—7.22. Tengeri májusra 7.38—7.39. Repce augusztusra 11.20—11.30.

Készáruárúslat menete: 2½ fillérrel drágább áron a forgalom 14.000 métermázsza buza. Rozs néhány fillérrel emelkedett. Egyéb változatlan maradt. Ma nem volt fölmondás.

A budapesti értéktörzsde. A mai előtőzsdén a külpolitikai helyzet következtében komoly lehangolás uralkodott és a forgalomba került értékek csak redukált árfolyamok mellett találtak vevőt, zárlat felé azonban bécsi vételekre az irány némileg szilárdult. Az üzlet élénk volt. Kötetett: Osztrák hitel 608.75—606.—. Magyar hitel 781.—779.75. Jelzálogbank 515.—514.50. Rimamurányi 527.50—525.25. Osztrák-magyar államvasut 656.75—655.—. Városl villamos 336.50—336.25. Adria tengerhajós részvény 470.—. Magyar kereskedelmi bank 564.—565.— korona.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

Az életmentők.

A három paraszt közül, mint már mondtuk, az, aki a lovakat hajtotta, a lövéstől túlélte és lecsúszott a bakról, a másik, odavágódott egy fához és élettelenül maradt az árokban, míg a harmadik nem várva a következményeket, hanem felugrott és örületes futásban iramodott vissza Kisenyev felé.

A lovas leugrott lováról, amely nyugodtan állva maradt és a felfordult bricskához lépett. Nem törődött a két paraszttal, hanem a leány után nézett.

A leány az alommal fordult ki a bricskából és semmi baja sem történt.

A mentő elővette zsebkését és felvágva a leány kezére, lábára csavart köteleket, Mirjámot felsegitette.

— Nincsen semmi bajod? — kérdezte.

— Nem, felelt a leány, aki egész testében remegett. Semmi bajom. De apám! Mi van apámmal.

A lovas nem válaszolt erre a kérdésre, hanem hozzálátott, hogy a kocsit felállítsa.

Hiába erőlködött, bár óriási erővel rendelkezett, ez nem sikerült neki.

— Tudsz lovagolni? — kérdezte a leánytól.

— Nem. Még sohasem ültem lóháton.

— Akkor bele kell nyugodnod abba, hogy előttem üljél fel lovamra. Majd én foglak, hogy le ne essél.

A leány mindenre készen nyilatkozott.

Az ifju tehát felsegitette lovára a leányt, aztán, mögéje ült és utnak indította a lovat.

(Folyt. köv.)

INDRA TEA

legjobb és legfinomabb tea a világon; a legfinomabb és legerősebb China-, Ceylon- és India-tea keveréke; kapható finomabb fűszerkereskedésekben, csomago- és drogua-üzletekben.

Indra Tea Import Company, Triest.

Nagyban! raktár Magyarország részére:

BLITZ ÉS BRAUN, BUDAPEST.

Aranyérbántalmaknál Haemorrhoiden legjobbak a Nodulin kupok. Rövid idő múlva megszűnnek az igen súlyos, valamint az idült beteges állapotok. Fájdalommentes körülmények között a leggyorsabb siker. Eddig dobognak Ára, használói bizalmával együtt 4 kor. (Utólevél 10).

Kapható: a Magy. kir. gyógyszerárban Budapest, V. ker., Marokkó-utca 3. szám. Postai szétküldés naponta kétszer.

Esztetika-padok, fűrógépek, üllők, satuk, fuvók, mindennemű

• **új és használt gépek** • és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composolozó)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy választék gépszijjak, szivattyúk és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.

A nyugati teherpályaudvarral szemben).

Telefon 34-36.

Vesz és elad ócskavasát, szerszámokat, teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok újra becsereéltetnek.

Hallatlan olesón

kerülnek eladásra november hó 1-éig túlszult raktár miatt, az alant felsorolt finom öltönyekre való

szövetek.

1 öltönyre való 3 méter házai gyártmány... 3.50 frt
1 öltönyre való 3 méter haom kamgarn... 5 frtől 7 frtig
1 öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány... 6 frtől 8 frtig
Pekete szalonbútor szövetek... 7 frtől 9 frtig
Téli kabátokra való finom házai gyártmányú szövet, különféle színben... 5 frtől 12 frtig
Különlégek nőt kosztó szövetekben. Megrendelések vidékre a szin megjelölésével utányt melletti pontosan elkészítetnek. A jó minőségért cégem 30 év jó hírneve kezéskodik. A nem tetsző árut kicserélem vagy a pénzt visszafizetem.

Weisz Miksa
postánagyruház

Budapest, Király-utca 17.

ÚJ ARANYOZÓ

melyel mindenki azonnal moshatóan új aranyozhat kép- és tükrökereket, csillárokat, sárgasárgaot, sikkófoliatot stb. stb.
Úvegje csattal 80 kr. Nyolcadlitter frt 1.50
Negyedditter 3 frt. Félitter 6 frt.
Kertész Tódornál, Bpest, Kristóf-tér.

Műfestő és vegytisztító

ur-, női- és gyermekruhák részére.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

GYÁSZRUHÁK 24 ÓRA ALATT PESTETNEK.

FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-utca 18. szám és VIII. ker. Szégyenvári-utca 6. szám.

Videki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

Eltörhetetlen precisiós műfogak és fogsorok készítésére

inylemez nélkül is, ragásra és becsz-
lésre kitűzően alkalmasak, használ-
vehetőség és tartósság iránti jóallás
... mellett legjobban ajánlja ...

OLSZEWSKI TADEUSZ

(BELVÁROS) VÁCI-UTCA 23. SZÁM

ALATT LEVŐ ELSŐRANGU MŰTERME

Somatose
nőnemű műtőhártya
a hasi betegségek tartat-
mazsa (tűzférténye és
saj) majdnem teljesen
kényszerű elűző per-
akción.
a lehető legjobb
erősítő szer
gyógyó, a táplálkozásban
vizsámaradt egyéneknek,
mellőzögeknek, idegbe-
geknek, gyomorgyógy-
nok, gyermekgyógyosknak,
angol körben szenvedő
gyermeknek, gyógyulok-
nak stb. stb.
Uns-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szervusoknak orvosi-
lag ajánlja.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és droguáriában.
Csak eredeti csomá-
golásban valódi.

Postekgyarak ezülett
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

VILÁGHIRŰ A KECSKEMÉTI KAJSZIN-

BARACK és az abból főzött valódi tiszta

GYÜMÖLCSPÁLINKA az „Első

alföldi cognacgyár r.-t. Kec-

keméten”. SZESZ-

FINOMÍTÓGYÁRA

által üzemben

tartott szesz-

főzdeben jelen-

leg éjjel-nappal főze-

tik a híres kecskeméti

BARACKPÁLINKA. Árjegy-

zékkel és ajánlattal készséggel szol-

gál a gyárvezetőség KECSKEMÉTEN.

Sürgönyeim: „SZESZGYÁR” Kecskemét.

Építő iparosok iskolája

építő iparos tanfolyam előkészítő építőmesteri, kő-
műves és kőfaragó vizsgára bíztos siker mellett.
Postabélyeg beküldése mellett készségesen ad felir-
lágosítást az igazgatóság.

Az eddigi tanítványok száma közel ké-
száz, kik mind sikerrel vizsgáztak.
Budapest, Rottenbiller-utca 1. sz.

Gummi övszerek

Általánosan elismert
a legjobb francia
gyártmányok.

Gummi hólyag 12 db fin. min. kisebb 1 frt
Gummi hólyag 12 „ „ „ nagyobb 1.50
Gummi hólyag 12 „ „ „ legf. kisebb 1.50, 2 frt
Gummi hólyag 12 „ „ „ nagy 2.50 és 3 frt
Capot american (rövid) 12 db legf. 2.50 frt
Halhólyag 12 db legf. 2., 3., 4., 5. frt
Mintagyűjtemény 25 drb legf. összeállításban 4 frt
NEVERIP 12 drb legf. legvékonyabb és
legkemesebb férfi övszer ... 5 frt
Sérvkötő legjobb rugóval drbja 2, 3 és 5 frt
Suspensor (heretartó) drbja 25, 50 kr. és 1 frt
Diana-öv (havibaj ellen) drbja 2.50 és 3.50
Irrigátor teljesen felszerelve 1.30 és 2 frt

LAPTER M. BUDAPEST, VII.
Erzsébet-körút 12

Örökké bánhatja

Ezer korona kikötése mellett bárkinek bebizonyíthatom magy. királyi
hivatalos postakönyvből, hogy küldeményeimet Párisba, Stockholmba,
Németország, Ausztria, Horvátország különféle városaiba, sőt Ame-
rikába is küldöm.

Székely Géza gyógyszerész Kassa, Főter 1. sz.

minden hölgy, ki még nem használta a világhírű

Schihulszky-készítményeimet

1 drb dr. Schihulszky-szappan 70 fillér. — Dr. Schihulszky selyem
pouder 1 doboz (három színben) 1 korona 20 fillér. — Selyem arc-
kréme 1 kis doboz 1 korona 20 fill., nagy doboz 2 korona 20 fillér.

Valódi csak:

Székely Géza gyógyszerész Kassa, Főter 1. sz.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér. . . .
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krauss és Párkai.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krauss és Párkai papírkereskedés.

Feloldó szerkesztő:

ALONVA ALONVA.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” nyomdájában.

Báró Wallburg Ernő bünpöre.

Orgazdaságért letartóztatott budapesti papirkereskedő.

A népoktatási törvény ellen.

Az egyetlen komoly és majdani eredményében hatásos lépés, melyet a magyarság terjesztése és megedzése érdekében tettek, az új népoktatási törvényjavaslat ellen izgatnak, lázognak, kellemetlenkednek az összes magyarországi nemzetiségek, illetve azok az emberek, kik ezen nemzetiségek vezéreinek tekintik magukat akár joggal, akár jogtalanul.

Hogy is ne, hiszen a derék urak és az a nyáj, amelynek őrzését feladatuknak tekintik, a magyar helységnevekről szóló törvényen kívül magyar részről semmi olyat nem tapasztaltak, ami azt bizonyította volna, hogy itten a magyar földön csak magyar lehet mindenki, akit a magyar törvények védenek, akik magyar kenyeret esznek, magyar földön élnek.

A szászok már állást foglaltak a törvényjavaslat ellen, most a románok mozognak és legújabbán a görög-keleti román püspöki kar tiltakozik a javaslat ellen.

Memorandumba foglalták észrevételeiket és ezen memorandumban azt fejtegetik, hogy a szentesített és alkalmazott hazai törvényekkel sohasem ellenkeztek, azoknak mindig engedelmeskedtek. Nem fogtak ellenkezni újlag sem, ha a népoktatási törvényjavaslat szentesített törvényynyé lesz, és igyekezni fognak, hogy azt teljesítsék, amennyiben teljesíthető, de ha minden nem lesz végrehajtható, az nem rajtuk múlik, mivel lehetetlenre magát senki sem kötelezheti és ilyen jogosan senkitől sem lehet követelni. Míg azonban az eszme szentesített törvényynyé nem vált s így csak tárgyalás alatti javaslat, hiszik, hogy jogukban áll az érvek minden erejével ellene küzdeni, melyet alap törvényeink kezükbe adnak, hogy megvédjék azt ami legdrágább: nyelvünket és egyházi autonómiájukat. Ezzel csak meglevő jogukat védik, melyet ha nem tennének, arról adnának a világnak és a jövőnek tanuságot, hogy nem méltók arra a helyre, amelyet elfoglalnak.

Tehát a jó urak eddig alkalmaz-

kodtak a törvényhez (?) de ezentul, ha a közoktatási törvényjavaslat törvényynyé válik, nem fognak alkalmazkodni, mert nem lehet alkalmazkodni.

Nem meglepő és nem is lepett meg sem a tiltakozás, sem a fenyegetés, mert itt, ahol a nemzeti-ségek annyi szabadságot élveztek, ahol állam voltak az államban és nemzet a nemzet mellett, ahol még az uralkodó magyar faj lepiszkolását, sértegetését is eltűrtük tőlük, természetesen tiltakozniok kell, mikor látják, hogy mindez a jövőben talán mégsem lesz így.

A tiltakozást tehát mindenki várta, a fenyegetéssel pedig senki sem törődik. Ha a javaslat törvényynyé lesz, akkor a teljesíthetés módja is meg fog jönni, mert ha nem lesz meg, nálunk a mód, meg lesz a törvénykezés keretében az eszköz, amely a módot megadja, megköveteli és szükség esetén kikényszeríti.

Hiszzen a magyarosításnak olyan enyhe, emberséges és kiméletesen alkalmazott formája ez, mely ellen jogos kifogása senkinek sem lehet.

VILÁGKRÓNIKA.

Mi lesz a jövő héten?

A szabadelvűpárt november 3-án tartandó értekezletén gróf Tisza István miniszterelnök megismerteti a párt tagjait a házszabályrevízióra vonatkozó indoklásával.

November 3-án a képviselőházban azt fogja indítványozni az elnök, hogy a házszabályrevízióra vonatkozó indítvány indoklását november 4-ére tűzzék ki s ezért szükséges, hogy november 3-án este pártjának értekezlete elé terjeszse gróf Tisza a kérdést.

Az értekezletre a szabadelvűpárt valamennyi tagját felhívják s ott pártkérdéssé fogják tenni a házszabály-revizióra vonatkozó tervek támogatását.

Hétfőn, kedden és szerdán a parlament tanácskozásai szünetelni fognak, esütörtökön Kossuth Ferenc fogja indokolni az amerikai békekezióra vonatkozó indítványát és pénteken megkezdődik a képviselőházban a háborúság a házszabályrevízió miatt.

A többi pártok is mozgolódnak és készülnek az ellentállásra.

Az ellenzék is arra törekszik, hogy

minél nagyobb számban és teljes harkészességgel vonuljon fel. A jövő bétén, mielőtt mielőtt még a házszabályrevízió indoklása megtörténik, az ellenzéki pártok külön-külön értekezletet fognak tartani a taktikai kérdések megbeszélésé céljából.

Beszámoló.

Nessi Pál országgyűlési képviselő, a képviselőház szünete alatt Kőröshegy, Zalhardi, Endrőd, Bálványos, Kapoly, Sem, Nagyberény, Ádánd, Juth és Zala községeiben beszámolót tart.

A gyergyószentmiklósi választáshoz.

Földiák Gyulánál, aki egy ízben a gyergyószentmiklósi kerületben ellenzéki programmal fellépett, a napokban a kerület ellenzéki pártjának egy küldöttsége tisztelt, hogy felkérje őt ellenzéki programmal képviselőjelöltnek. Földiák Gyula a jelölést nem fogadta el és most egy hosszabb nyílt levelet intézett a kerület ellenzéki választóihoz, amelyben megindokolja elhatározását. Többek között arra is hivatkozik, hogy az ellenzék két részre szakadt, mivel tudomása van arról, hogy az ellenzék egyik részének más jelöltje van.

Az amerikai elnökválasztás.

November 8-ára, a választás nagy napjára, óriási erőfeszítéssel készülődnek Amerikában a republikánusok és a demokraták. A küzdelem kimenetele elé annál nagyobb érdeklődéssel lehet tekinteni, mert igazán nem lehet tudni, melyik párt kerül ki győztesen a választásból. Az utolsó hetekben tagadhatatlanul javultak Roosevelt esélyei, amit nagyrészt ellenjelöltje, Parker tulságos tartózkodásának és visszavonultságának köszönhet. New-Yorkban — mint tudósítunk jelelti — különösen nagy arányokat öltött a választási küzdelem. Nem mulik el este egy-egy nagyobb népgyűlés nélkül, amelynek a zene és a tüzijáték csak olyan kelléke, mint a szónoklat. A választás iránt a polgárság nagy érdeklődést mutat, aminek az a legjobb bizonyítéka, hogy az idén sokkal több szavazni akaró polgár regisztráltatta magát, mint eddig bármely elnökválasztás alkalmával. Roosevelt ellen főleg azzal korteskednek, hogy az ő elnöksége alatt hatalmasodtak el anynyira a trustok, hogy ma valóban hihetetlenül drága az élet Amerikában, mert a trustok urai, a milliárdosok, önkényűleg tartják meg az árakat konkurrencia nélkül. New-Yorkban határozottan többségben vannak a demokraták s ma már uton-utfélen, még a lakások ablakaiban is a Parker képe látható. A magyar fertályban is nagyban folyik a korteskedés, mindkét párt főhadiszállásán kaphatók magyar választási kiáltványok és füzetek is s az amerikai magyar napilapok is nagyban hirdetik, már aszerint, hogy melyik párt, hogy tessék a párt köz-

pontjához fordulni magyar szónokokért s a párt bármely városba, helységbe szívesen küld magyar szónokokat.

Béketárgyalások.

(A dühöngő flotta megrondszá-lyozása.)

A dühöngő flotta admirálisa a leghatározottabban állítja, hogy a hulli halászbárkák között torpedónaszádok voltak.

A halászhók és halászgőzskapitányok azt mondják, hogy az admirális ur hazudik.

Oroszország egyelőre a maga admirálisának hisz, az angolok pedig tudják, hogy semmiféle torpedónaszád közelben nem volt, de parancsa volt Ros-desztvénzkinek, hogy semmiféle idegen hajót magához közel ne engedjen, a jó admirális tehát csak parancsot teljesített, mikor ágyuit kipróbálta.

Oroszország e szerint tehát nem büntetheti az admirálisát és hogy egyenértéket nyerjen, vizsgálatot követel, mert pedig vizsgálat nélküli elítélést Anglia sem követelhet, meggyeztek egy semleges vizsgálóbizottságban és abban, hogy addig a balti flotta nem folytatja útját.

Ennek a japánokra nézve előnyös eredménye tehát az, hogy a balti flotta Port-Arthur eleste előtt nem fog a keletázsiai vizekre érkezni, a blokádot tehát Togo hajórajja egy részének elvonása által gyöngíteni nem fogja.

A vizsgálatot a hágai konvenció 9., 10. és 32. cikke alapján fogják eszközölni és a nemzetközi vizsgálóbizottság Vigóban fog összejúlni, ahol a balti flotta az a része is megmarad, amely a hulli gazságot megcsinálta.

De melyik része ez? Itt a furfang. A balti flottának már vannak sérült hajói (állítólag a hajók egymáson is kipróbálták bombáikat) és ezek a sérült hajók maraduak Vigóban.

Ha az angolok engedik magukat így becsapni, ez az ő dolguk, de az már tény, hogy orosz-angol háboru nem lesz.

Kieli hajókalauzok, kik a balti flottát, az északi tenger német vizein át való útjában kísérték, a hajók fedélzetén vett észleleteikről következőket beszéltek: Az orosz flotta legénysége olyan, hogy ebből ugyan nem lehet következtetni, hogy ennek a flottának valami nagy sikere lesz. A páncéloshajók és cirkálók legénysége csaknem kivétel nélkül fiatal újoncokból áll, kiket alighanem közvetlenül a flotta megalakítása előtt soroztak be és kik a hadihajók fedélzetén való szolgálatot csak nagyon felületesen értik. Az orosz flották öregebb legénysége ugyálszik, már teljes számmal a port-arthuri és vladivosztoki flottánál van. A hajókalauzok úgy látták, hogy a legénység nagyon levert volt és nagyon fél a japánoktól. A tiszték szigoruan, de nem durván bánnak a legénységgel. Hogy maga a balti flotta a tengeri szabályokat nem tartja be szigoruan, bizonyítja egy schleswigi gőzös kapitánya, ki mielőtt a dán vizekbe bevezett, az orosz flottával találkozott, mely sürü köd dacára a ködjelzéseket elmulasztotta, jöllehet a schleswigi gőzös folyton kürtölt.

Az oroszok rémlátása.

(Konfliktus és háború.)

Southampton, okt. 29.

Balfour miniszterelnök beszédet tartott, rámutatott, hogy Anglia kötelességeit, mint semleges állam pontosan teljesítette és félig gunyosan, félig tréfásan említette a halászbárkák támadását, valamint azt a gondolatot, hogy torpedótámadásról lett volna szó. Az orosz hajóhad — mondá Balfour — a ment irányától 30 mérföldnyire kitért.

Nevezetesen azt hinni, hogy az állítólag fölmerült torpedónaszádok parancsnoka halászbárkák közelében állott volna fel, hogy az oroszokat megtámadják. Nem, ott nem voltak japán hajók. A legközelebbi japán hajó 14.000 mérföldnyire volt onnan. Az orosz tenger-nagyító elmondott történet képzeltbeli.

Abból a vizsgálatból, amelyet Miklós cár szívesen fogadott el, napvilágra került az igazság. Az orosz kormány egy percig sem titkolta a válság súlyos voltát és annak egész lefolyása alatt mindent megtett csökkentésére, de az örök diplomácia lassan mozog. Azt hiszem, joggal állíthatom, hogy a legnehezebben túl vagyunk. A háborút elkerüljük a nélkül, hogy becsületünkön csorba essék. Egy percig sem szabad felténni, hogy egy más hatalom tengerenagya az olyan hajózási uton, mint amelyen a Pétervárról Vladivosztokba vivő, ilyen eset után útját folytathatná a nélkül, hogy feltartaná, felelősségre vonná és meg ne büntetné. Az olyan semleges ország, mint Anglia, csak olyan helyzetbe egyezhet bele, amely a civilizált államoknak lehetővé teszi, hogy kereskedelmi érdekeiket zavartalanul ápolhassák. Örövendek, hogy az orosz kormány a szempontokat elfogadva, úgy cselekedett, amint azt az összes civilizált emberek helyeslik és megtette az intézkedéseket arra nézve, hogy ne ismétlődjen meg a szóban forgó szerencsétlenség. Az orosz kormány haladéktalanul kifejezte legmélyebb sajnálkoztatását. A cár a királyhoz az értelemben intézett táviratot. Azonkívül az orosz kormány a legmesszebbmenő kárpótlást ígérte, elrendelte az érdektelt hajóknak Vigóban való feltartóztatását, továbbá megparancsolta, hogy az esetért felelős tisztak, valamint a baleset tanúi ne folytassák útjukat a távol Kelet felé. A vizsgálat megindul. Az orosz és angol kormány meggyezett az iránt, hogy nemzetközi bizottságot kérnek fel a felelősség megállapítására, amint arról a házi egyezmény intézkedik. Mindazokat, akiket ez a nemzetközi bíróság hibásnak talál, elítéli és méltóan megbünteti. Az orosz kormány ez ügyben bizonyítékot adott annak, hogy kívánja az igazság és igazságosság győzelmét.

Vigó, okt. 29.

Az orosz cirkálóják az elmúlt éjjel szemet vettek fel. Az orosz torpedóhajók Cap-Finistere mellett lögyakorlatot tartottak.

Rosdesztvenszky az angol flotta ellen.

London, okt. 29.

A „Daily Chronicle” vigói tudósítója, aki meginterviewolta Rosdesztvenszky admirálist, azt jelenti, hogy az orosz leugernagy el volt rá töltve, hogy ágyuit az angol csatorna ellen szögezi, mihelyt kíséreltet tesz arra, hogy az orosz flottát megállítsa. Rosdesztvenszky, aki ki-
tűnően beszél angolul, az újságíró előtt is megmaradt annál az állításánál, hogy két japán torpedóhajó közeledett a balti flottához és az ágyúzás közben, amelyet az orosz hajók kezdtek meg, hat golyó érte az utóbbiakat, miközben ketten veszedelmesen megtevesztettek; egy japán ágyugolyó egy orosz papnak a karját sodorta el.

London, okt. 29.

Ma hallgatták ki a Moulmein, Vinho, Gull és Bossein halászbárkák legénységét és a Crane sebesültjeit. Határozot-

tan tagadták, hogy a halászbárkák közelében torpedónaszádok vagy oly hajók lettek volna, amelyek a torpedónaszádok gyorsaságával mozognak. A Beeching nevű hajó legénysége azt vallotta, hogy reggel hét órakor egy orosz hajó lövöldözött rájuk.

A harcsterről.

London, okt. 29.

Azt hiszik, hogy a választott bíróság oly bírákból fog állni, akik a közép-államokból valók és pedig hollandusokból, svájciakból és belgákból.

London, okt. 29.

Észak-Mandszuországon újra megkezdődött a harc. Kuroki főhadiszállásáról jelentik, hogy egy japán és orosz csapat harcban keveredett a vasúti állomástól tíz mérföldnyire keletre s hogy a japánok kiverték az oroszokat hadál-lásukból. Ez volt az egyetlen pont, a mely a Sahótól délre az oroszok kezében

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 29-én.

Az ülést fél tizenegy órakor nyitotta meg báró Feilitzsch alelnök s mindjárt áttértek a napirendre.

A Rábaszabályozás.

Bolgár Ferenc: A Rábaszabályozás kérdésével régóta foglalkozik s mindig megmondta, hogy a kormánynak már rég a kezébe kellett volna a kérdés rendezését vennie. Mivel ez nem megy, meg kell elégedni azzal a segítséggel, amit a kormány most nyújtott. Nem szeretné, ha szítanák a nép között az elkeseredést. A terheket már nem lehet nagyobbítani s a nép az akciót nem érti meg. Csak akkor értené meg a javaslatot, ha a jövő évtől fogva kevesebbet kellene fizetnie. Batthyány tegnap úgy tüntette fel a dolgot, mintha a javaslat kárát volna a népek. Az az összeg, mellyel a kormány hozzájárul a Rábaszabályozáshoz, elég nagy, de rák nézve nem túlságosan döntő. Ettől a legfőbb, hogy 1910-re befejeződnek a munkálatok s a Rábaszabályozó-Társulat kénytelen lesz új osztályozás alapján a terheket kiegyenlíteni.

A Fertő-kérdésben osztja Batthyány nézeteit. A Fertő mellett való lakosságnak semmi köze a Rábához, arról még csak nem is hallottak s mégis súlyos terheket viselnek. Hogy miként kerültek ezek ide, azt nem akarja bolygatni. Lehet, hogy valami ferde vízszabályozási teória révén, de az is lehet, hogy az adminisztráció egyszerű tévedése az egész. A Rábaszabályozás terheitől hét községre, melyek a Fertő mellett fekszenek, jelentékeny rész esik s éppen a legdrágább osztályú földet tartoznak ide. Ezen a bajon segíteni kell. A javaslatot egyebekben örömmel üdvözlö. Legyen a miniszter arra is tekintettel, hogy a munkát csakugyan befejezzék 1910-re, nehogy ismét prolongálják. Különben elfogadja a javaslatot. (Tetszés a jobb oldalon.)

Kubik Béla: A miniszter olyan dolgokon akar segíteni, mikre az érdekeltség őt nem is kérte. A javaslat csak új terheket hárít a népre. A kérdés adminisztrációjában nem a szakközvegyek dolgoztak, hanem tisztán a nagy urak érdekeinek ellátása volt a cél. Csatlakozik Batthyány javaslatához.

Rakovszky István: Heltai Ferencet, a pénzügyi bizottság elnödjét apostrofálja. Az a hely, ahonnan beszél, utja a nagyságnak. Az egyik elődje miniszter lett, a másik miniszter és báró, ő tudja, hogy Heltai praktikusabb ember, mintsem föléltetési ambíciói lennének...

Gabányi Miklós: De hiszen miért ne lehetne ő is báró!

Rakovszky István: ...Csak évődik Heltaival, de tréfára most igazán nincsen ok. A javaslat a legnagyobb terheket hárítja a népre. A törvényjavaslatot el nem fogadja. Az érdekeltek annak idején, amikor a Rábaszabályozó-Társulat megalakult, unisono állást foglaltak a borzasztó költségek ellen, mindenki megígérte, mennyi bajjal fog járni s a vége az, hogy az érdekeltség akarata ellenére történt szabályozás nem vált be, de elviselhetetlen terheket ró a népre. A kormány rákényszerítette a társulatot, hogy kölcsönökkel terhelje meg magát s így belenyúlt a magánjogba.

Gróf Zichy Jenő: Gyönyörű gazdálkodás!

Rakovszky István: Szólt a Neuschloss-egéről, amelynek a legjobb hírneve lehet, — erre utókére csak az asszonyoknak van szükségük — de a munkákat mindig a legrosszabbul végezte. Hát ő inkább dolgozik olyan céggel, melynek rossz a hírneve, de jól dolgozik.

Thaly Kálmán személyes kérdésben szólalt föl és Bolgár Ferencel szemben kijelenti, hogy ő a függetlenségi párt értekezletén nem azt mondta, hogy a Rábaszabályozás csupán Esterházy herceg kedvéért történt, hanem azt állította és állítja, hogy a kiabirtokosok érdekeit nem istápolják és inkább a nagy uradalmak érdekeit védik.

Mohár János pártolja Rakovszky határozati javaslatát.

Günther Antal szólni akar.

Polónyi Géza: A Ház nem tanácskozásképes!

Madarász József: Kérem a jelenlevőket megszólaltatni.

Az elnök elrendeli a képviselők megszámolását s azután kijelenti, hogy a tanácskozási szükséges negyven képviselőnél többen jelen vannak.

Günther Antal röviden szól. Gróf Batthyány Tivadar határozati javaslatát fogadja el.

Tallian Béla miniszter a legközelebbi ülésen mondja el beszédét.

Az elnök javasolja, hogy esztőtörtékig a Ház ülést ne tartson. Esztőtörtékön folytassák a Rábaszabályozás tárgyalását és azután a német kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatot tárgyalják. Ugyanakkor okolja meg Kossuth Ferenc az ázsiai háború dolgában bejegyzett indítványát és sorsolják ki Münnich Aurél összeférhetetlenségi ügyében az ítélő zsűrit.

Polónyi: Hát a házszabályok revízióját (Derülttség.)

Felkiáltások jobbról: Meg lesz! Meg lesz az is!

A Ház a napirendi javaslatot elfogadta, mire az ülés véget ért.

Szerencsétlenül járt munkások.

Titel közelében, a Száva partján, ahol már hosszú idő óta folynak a kotlási munkálatok, tegnapelőtt este egy kunyhó beomlása következtében nagy szerencsétlenség történt. Négy munkás életét veszítette, heten pedig súlyosan megsebesültek.

A munkások a kotrómunkák megkezdése óta hevenyészett, rozoga fabódéban laktak, amelyeknek a megerősítését és kijávitását hiába sürgették a vállalkozónál. Tegnapelőtt este megeredt az eső, mire a munkások behúzódtak a bódéba s nyugodni tértek.

Kilenc óra tájban iszonyú szélvihar keletkezett. A rozoga faalkotmány esikorgott, nyögött, de a munkások, akik ezt a hangversenyt már megszokták, nem igen törődtek vele. Egyszerre azonban egy erős szélroham a sző szoros értelmében kitépte a bódét a földből, mire az darabokra tört.

A kunyhóban alvó munkások csak ekkor eszméltek fel. Néhányan csakhamar kimásztak a romok alól, de a nagy viharban képtelenek voltak társaikon segíteni. A megmenekültek óriási erőfeszítés árán mégis hozzáláttak a mentéshez, mire azonban a romokat eltakarították, már négyen: Stase Iván, Grün Jován, Stipics Pájó és Stipics Pál szlavóniai munkások már halva voltak. Valamennyit a fején és mellén érte a zuzódás s ez okozta a halálukat. Azok, élve menekültek meg, azokat még az őj folyamán kiszállították a titeli kórházba.

A vizsgálatot a hatóság elrendelte.

Lövöldöző betörők.

Budapest, okt. 29.

Kenessey Jenő vasúti hivatalnok Liget-utca 30. szám alatti lakásán ma reggel betörők garázdálkodtak. Felforgatták az egész lakást, feltörték az összes szekrényeket s minden képzelhető értékesebb holmit összeszedték.

Éppen egy 400 korona értékű ezüst evőkészletet csomagoltak a többi lopott holmi közé egy magukkal hozott zsákba, amikor Kenesseyné hazaérkezett.

Látára a betörők mindent otthagytak el akartak illni. A hátor asszony azután utjukat állotta, mire az egyik rabló rálőtt, a golyó azonban szerencsére célt tévesztett.

A lövés zajára összefutott a ház nép s elállta a kijáratokat. A két zsivány azonban folytonos lövöldözés közben keresztültört rajtuk s elmenekült.

Harmadik társukat, aki az utcán a figyelő szerepét játszotta, sikerült elfogni. Ez Ranits Károly 24 éves közműves.

A rendőrségen reménylik, hogy az 8 révén a veszedelmes gonosztevők is kézre kerülnek.

BUDAPESTI HIREK.

— **Beteg főpap.** Párvy Sándor, szepes új püspöke tíz nap óta makacs isásban szenved s gyógyulása végett Kötly tanár tanácsára a Császárfürdőbe ment, ahol betegen fekszik. A püspök e miatt nem vehetett részt a katolikus nagygyűlésen.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő-intézetnél,** a folyó hó 28-án kimutatás szerint 5448 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 4 éremnyomó, 4 bronzműves esztillár munkára, 1 kőes, 2 fésűs. Vidéken: 3 kefekötő, 18 bádógos, 3 szűs, 6 borbély, 24 cipész, 8 esztinadial, 16 szabó férfi és 3 női munkára, 3 fagrépmunkás, 156 asztalos, 20 kádár, 6 bogár, 15 kosárfonó, 15 kárpitos, 3 kelmefestő vegytisztító, 4 könyvkötő és 1 szappanos. Keresnek továbbá helyben: 5 női szabónt, 7 könyvkötőnt, 3 fehérnemű-vasalónt, 2 nyomdai berakónt, 2 barisnyakötőnt. Vidékre: 2 fehérnemű-vasalónt, 1 virágkötőnt, 2 női szabónt és 2 fehérneművarrónt. Inasfiukat felvesznek: asztalos, bádógos, cipész és férfiszabó mesterek, nyomdák és könyvkötők, leánytanulókat felvesznek virágkötők, nyomdászok és szivarhüvely készítőik. A sütemények elhelyezésére az intézet délelőtt 8—2 és délután 4—8 óráig van nyitva. Jelentkezni kell VIII. kerület, József-körút 36. szám alatt.

— **Hirtelen halál.** Fodor Zoltán, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének 26 éves hivatalnokja, ma éjjel Révay-utca 22. számú lakásán hirtelen meghalt. Halálát valószínűleg szívizomhűtés okozta. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Pollitzer Mór és fia utódai** jó hírnevű cég mai hirdetésére különösen felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Öngyilkos uriaszony.** A Lukácsfürdő egyik kabinjában ma délelőtt 11 órakor egy uriaszony föbe lőtte magát és meghalt. Kitértéddig nem lehetett megállapítani.

Báró Wallburg Ernő bűnpöre.

Budapest, okt. 29.

A budapesti büntetőtörvényszék ma tárgyalta báró Wallburg Ernő ismeretes bűnügyét. A tárgyaláson dr. Dole-schall Alfréd elnököl. A közvédat dr. Böhm Alajos kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Domborváry Géza látta el.

Először: Önt azzal vádolja a királyi ügyész, hogy Staudingerrel együtt az anyakönyvi hivatalban a könyvből kitéptek két lapot és hamis adatokat vezettek be a laibachi anyakönyvbe. Így akarták bizonyítani azt, hogy báró Ernő főherceg házasságát kötött Skub-lits Laurával és ön törvényes utóda, tehát örököse is Ernő főhercegnek. Bűnnek erzi magát?

— Nem, ártatlan vagyok, mert az okiratok valódiak.

— A levelekből kitűnik, hogy ön tudott arról, hogy az okiratok nem valódiak. Staudingerrel váltott levelei ezt igazolják. Önök egymást fenyegetik. Mi volt ennek az oka?

— Staudinger folyton zsarolni akart.

— De hiszen ön a bécsi bíróság előtt

Ki öhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu húzása **november 24-én lesz**

szerencsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán
főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

Szenzatiós babakiállítás.

A polgári egyletben a nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület által 1904. november 6-án, vasárnap rendezendő rendkívüli látványossága, szenzatiós, nagyszabású, remek, fényes, mesés kiállítás munkálatai előre haladtak; az összes szereplők már fényképezve vannak, ezek között meglepő szép és érdekes felvételek találtak. A kiállítás dekorációi is már készülnek. Ezen kiállítás a mesebeli tündérország belsejéhez fog hasonlítani. A nagyközönség elragadtatással fogja bámulni az ifjúságképző remek alkotását, gyönyörködni fog az ideálisan elhelyezett babákban, a forgó színes világításban, mert a babák mindegyike minden pillanatban más-más színben jelentkezik, minden egyes baba többször látható, azonban mindig más és más helyen, úgy, hogyha az ember mindent jól meg nem figyel, könnyen megteveszti. Feltűnést fog kelteni a balett táncosbabák csoportja, igen érdekesek lesznek a szavaló, éneklő, alvó, járó, táncoló, kocsikázó, szánkázó, elárusító babák. A kiállítás rendezése eszményi és kiváló idea.

A terembe lépéskor szembe fog tűnni a forgó ringispil, a felséges German szobor, a színes vízszökés és vizesés. Az alagut a hiddal, az angol park fészkei, a virágkorzó, a kőbarlang, gyönyörködtető látvány a kis angyalok serege, baldachin alatt a tündér nagy látványosság, az ivkövek alatt a kis

aranyos boszorkányok. Tetszést fognak aratni a különböző rendkívül nagy izléssel összeállított reklám sátorok, ipar és kereskedelem képviselői, fényképsátor, amerikai sátor, nagy baba és játék, cukorka sátrak. Ez ideig 94 szereplő van. A szereplők száma még egyre szaporodik. Jelentkezni lehet az elnökségnél. A hét folyamán a kiállítás rendező bizottsága összeállítja a tagok sorából a kiállítás felügyelő rendező bizottságot.

A kiállítás megnyitástik november hó 6-án azaz vasárnap délután 3 órakor a polgári egylet termeiben, nyitva tartatik 7 óráig és 1/29 órakor ismét megnyitatik és nyitva tartatik 12 óráig. Belépő-díj személyenként 1 korona.

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyek.

Legközelebbi húzás már **december 1-én**

Főnyeremények: **10000, 15000, 20000, 25000, 30000, 40000 és 100000 korona.**

Évenként három húzás.
Minden sorsjegy 65 évig játszik.
Sorsjegyek pontosan a hivatalos árfolyamon kaphatók a:

Kereskedelmi és Iparbanknál
Csengery-utca 4.

Hírek.

Halálozás.

Igaz részvételt vettük dr. Nagy Lajos ügyvédjelölt halálhírére. Élte tavaszán, 24 éves korában ragadta el a sorvasztó betegség, a mindenki által tisztelt és szeretett tehetséges ifjut. A nagy tudásvágy és munkásság csak sietette halálát — ki nemcsak pályáján, hanem a hírlapírói téren is nagy, elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki. Temetése vasárnap délelőtti 10 órakor lesz. A család következő gyászjelentést adta ki: „Mély fájdalommal értesítjük a jó fiu, unoka és testvér Dr. Nagy Lajos ügyvédjelölt urnak folyó hó 27-én esti 7 órakor, életének 24-ik évében történt gyászos elhunytáról. A boldogult tetemeit folyó hó 30-án, vasár-

nap délelőtti 10 órakor fogjuk a nagykanizsai izr. temetőben örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke hamvaikra! Nagykanizsa, 1904. október 28. Özv. Neuhaus Bencéné anyja, Özv. Neuhaus Samuné nagy anyja, Nagy Samu, Jolán és Andor testvérei.”

Mai szórakoztató délután.

A nagykanizsai kath. legényegylet ma, vasárnap délután 4 órakor a polgári egylet nagytermében megkezdik ez évben, de a tavalinál sokkal érdekesebb szórakoztató délutánját a következő műsorral: 1. „Tetemrehívás” Arany Jánostól, szavalja Török Margit k. a. 2. „Ének soló” legújabb darabok, éneklő Blau Margit k. a., zongorán kíséri Blumenschein Vilmosné urnő. 3. Uránia, 52 remek képekben előadva, vetített világítással „A Magas-Tátra és környéke” címmel, előadja Horváth György főgymn. ig., egyf. elnök. 4. „Hegedű soló” előadja Hofrichter Emma urhölgy, zongorán kíséri Blumenschein Vilmosné urnő. 5. „Nehéz feladat”. Idill 1 felvonásban, írta Peterdi Sándor, előadják: Rehn Mariska k. a. és Reithoffer Lajos. Belépő-díj 20 fillér, karzat 10 fillér. Az urániához egy magyarító könyv ingyen adatik

Befizetések.

A nagykanizsai segélyegylet szövetkezetnél a november hó 1-re eső befizetések, az ünnep miatt a reá következő kedden, november 8-án fognak megtartatni.

A gazdasági önszegélyző szövetkezetnél — az ünnep miatt — a keddi befizetések pénteken eszközöltetnek.

A nagykanizsai takarékpénztár által alapított önszegélyző szövetkezetben a november hó 1-re eső keddi befizetések november hó 3-án, csütörtökön eszközöltetnek.

Értesítés.

A nagykanizsai kath. legényegylet ezuton is értesíti a tánc kedvelő ifjúságot, hogy a mai közösláncgyakorlat nem fog megtartatni.

Nagy közös táncgyakorlat.

A nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület közül 100-an felüli ifjúság szövetkezett az iránt, hogy az egyesület által minden vasár és ünnepnapokon a Szarvas szálloda termében este 8 órától 11 óráig Sárközi Jancsi közreműködése mellett nagy közös táncgyakorlaton minden alkalomkor részt fognak venni. Fényes világításról és teljesen portmentes teremről gondoskodva van.

Balthazár varázsszínháza.

Balthazár mester, ki közönségünk előtt már ismeretes, ma este rendkívül ügyes mutatványaival második előadását tartja. Balthazár az egyetlen magyar bűvész, ki ügyes és csodás dolgok előadásával bámulatba ejti a közönséget. Élő virágot, házi nyulakat varázsol elő, ezenkívül rengeteg mennyiségű cukrot stb. Mint hasbeszélő páratlan a maga nemében. Spiritizta modorban tartott mutat-

ványainak titkait kitalálni lehetetlen. Az összes fővárosi és vidéki lapok művészetéről elismeréssel nyilatkoznak. A mai előadás iránt is nagy érdeklődés mutatkozik, melyet teljesen új műsorral fog előadni.

Nagy értekezéslet.

A nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület elnöksége felkéri az összes tagokat, hogy ma délután az egyesület helyiségében tartandó értekezésleten az ügy fontosságánál fogva teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Az Izr. jótékony Nőegylet nagyszabású baba- és kézimunka kiállítása nov. 5-én és 6-án a Casino disztermében.

Nyitva délután 3—8 óráig.
Belépő-díj felnőtteknek 40, gyermekeknek 20 fillér.

Távbeszélő Zalamegyében.

Mint jól értesült forrásból halljuk, a jövő év folyamán Tapolca, illetve Zalamegyében is felállítják a távbeszélő állomásokat. A dolog érdekében megyénk főispánja Hertelendy Ferenc, ki a megye és Balatonvidék kulturális és közgazdasági ügyeit ismert ügyszeretettel karolja fel, — fáradozik, melyért bizonyára nagy hálával tartozik Tapolca közönsége.

Bezárták a kaposvári Internátust.

Vörheny járvány uralkodik Kaposváron, amely különösen a vasuti internátusban veszedelmes arányokat öltött. Sárközi alispán a vármegyei és városi főorvosok kezdeményezésére intézkedett, hogy az internátust zárják be. Az iskolába bejárt tanulók most a városi iskolába járnak tanulni.

Elvi jelentőségű határozatok.

A kereskedelemügyi miniszter határozatilag kimondotta, hogy:

— „Szigyártó, csizmadia és bőcs-koros bőr és cserkeskedést külön iparigazolvány nélkül nem üzhet.”

Azt is kimondotta a miniszter, hogy a mérsárosok hentes ipart, hentes iparigazolvány nélkül nem üzhetnek, zsirt, szalonnát és hentesiparhoz tartozó husneműket nem készíthetnek és nem árusíthatnak.

A mellékletért felelős:
KRAUSZ és FARKAS.

Villamos zseblámpa

megbízható, szolid gyártmány. Az újnak egy nyomása folytán csodálatos fényes világosság sugárzik. Teljes veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. Bateria kicserélhető. Ára teljesen felszerelve 2 kor. 40 fill., pót bateria 1 korona.

Szétküldik utánvétellel:

Kaszi Testvérek
Nagykanizsa, Kazinczy-utca.

A hölgyközönség

szíves figyelmét felhívjuk, hogy sikerült Nagykanizsa és vidéke részére a kizárólagos eladási jogot a 3569. sz. alatt törvényileg védett tükörposztóra megszerezni, mely szintartó és vízmentes voltánál női kosztümökre különösen alkalmas. Egyben bátrak vagyunk dusan felszerelt raktárunkat másféle őszi és téli cikkekben valamint vászonárunkban is ajánlani.

Singer József és Társa (Kazinczy-utca, Városház-palota).

Ma a páratlan Balthazár második és utolsó bucsuelőadása a „Polgári Egylet” nagytermében.

Salon fénykőszén100 kilója **2 kor. 30 fill.****Barnakőszén**100 kilója **1 kor. 60 fill.**

házhoz szállítva

Strém Bernát és fiaival

Magyar-utca 2. sz. Telefon 126.

Francia oktatás.

Mamula báróné volt tanítványa franciául óhajt kezdőket szerény díjjal oktatni.

Cím a kiadóban.

La plata kukorica legjobb minőségben és legolcsóbb árban kapható:

Scherz Samu

gabona-bizományosnál Nagykanizsán.

Házeladás.

Sugár-úton levő 55. számú ujonan épült ház, mely áll 3 lakásból, szabadkézből eladó.

Eladó.

2 teljes szoba matt-butor és konyhafelszerelés, ugyszintén 2 Wertheim szekrény azonnal eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Aki Eichner és Mattersdorfer**Fő-téren levő****uri- és női-divatáru üzletében**még nem volt, az okvetlen győződjék meg az **áruk szolid, olcsó és jó minőségéről**, de különösen felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét, a most megérkezett nagyon jó**téli árukra,**melyek **nagyon olcsók.****Messmer Thea Strem és Klein**fűszernagykereskedésében
Nagykanizsán.**kizárólag kapható:**Egy jó karban levő használt zongora elutazás miatt olcsón **eladó.**

Csengery-ut 61. Trafik.

VÉGELADÁS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben, a Nagykanizsai Takarékpénztár épületében fennálló

női divatáru- és férfi-ruha kereskedésemet **hatóságilag engedélyezett végeladással**

feloszlatom. — Mig a készlet tart, tetemesen leszállított áron kaphatók: női divatáruk és konfektio, vászon és canavász, férfiszövetek, barchettok, szőnyegek, függöny és ágysteritők és minden e szakmába vágó áru nagy választékban és a legjobb minőségben. Valódi rumburgi és valódi Schroll sífonok.

A t. vevőközönség pártfogását tisztelettel kéri

Fried és Morgenstern utóda.**Eredeti Singer varrógépek!****Ugy családi használatra, mint minden iparág céljaira.****Szerkezetük mintaszerűek!****Hosszu tartósság! — Egyszerű kezelés! Sokoldalú munkaképessége!**

1903-ban egyedül Ausztriában és Németországban 9 legmagasabb kitüntetés.

Díjtalan oktatás a varrásban, úgy mint minden technikai célokra a műhimzésben.**Electro motorok a varrógép hajtására.****Singer Co. varrógép részvénytársaság**

Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. sz.

Vendéglősök figyelmébe:**Szállagos boros üvegek:**

1 literes	36 fill.
1/2 "	28 "
0.3 "	24 "
0.2 "	20 "

korona h. telestítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!**! Olcsó árak !****Weisz Jakab üvegnagykereskedő****Nagykanizsa**

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó**árak****Butorraktár.****Lámpák olcsó áron.**

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.**1 koronától feljebb.****Függő lámpák****4 koronától feljebb.****Igen olcsó eladás!**A városház épületében levő kész ruha-raktáromat ez év végéig teljesen feloszlanni szándékozom. Ezen okból áruimat **igen olcsó áron eladom.** Kérem a nagyérdemű közönséget, ez alkalmat felhasználni és ruhaszükségletét nálam fedezni.Ugyanez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az **Elek-féle házban levő****SZABÓÜZLETEMET****a legfinomabb bel és külföldi divat kelmékkel** dusan felszereltem.Tekintetbe véve a mostoha pénzüviszonyokat, elhatároztam magam izléses, divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő ruházatot, amennyire csak lehetséges **jutányos áron** készíteni.

Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór

férfi-szabó.

— Merte, hogy az okiratokat hamisítottak, ezért el is írták. Miért tette volna ha ártatlan?

— Mert szegény ember vagyok és megfizettek érte.

— Ön Ernő főherceg halála után örökösödési igényt jelentett be?

— Nem én tettem, hanem ügyvédem, dr. Spitzer.

— De a királytól ön kért segílyt?

— Igen, ezt személyesen tettem.

— Látja, abban a kérvényben, amit a királynak átadott, panaszkodik, hogy a nevére, nem tudja ki az apja, vagy apja, Wallburg nevű báró nem is létezik. Meggyőződött ön arról, hogy nincs Wallburg nevű báró?

— Igen, egész Poroszországot felkutatam. De különben is minék kutattam volna tovább, mikor tudtam, hogy ez egy álhatalomozott név.

— Ön a feleségének levelet írt Leihelből, amelyben megvesztegetésre 500 forintot kért. Azt írta, hogy közel van a csóhoz, azonban pénz nélkül nem reucálhat.

— Kérem, nekem a kutatáshoz kellett pénz.

— Staudinger azt állítja, hogy a pénz azért kellett, mert azon az okirathamisításához tettestársat vásárolt.

— Azért én nem lehetek felelős, amit Staudinger tesz, vagy állít.

— Itt egy másik levele Staudingernek, amelyből kitűnik, hogy Ernő főherceg és Skubilitz Laura házasságát állítólag Szamojee József lelkész követte meg és mikor ez elhalt, önként a lelkész testvérével, Szamojee Jánossal olyan okiratokat írtak alá, amelyek nem valódiak.

— Erről én mit sem tudok.

— Aztán még egész esomó levél van itt, amelyeket önként egymás közt váltottak és amelyekből határozottan kitűnik, hogy valami közösen elkövetett bűntett felfedezésétől félnek. Mitől féltek?

— A kellemetlenségtől és attól, hogy ha nem tudunk bizonyítani, még mi kerülünk bajba.

— Ön is tudta azt, kellett tudnia, hogy Szamojee-től valótlán dologról kértek nyilatkozatot, mert Staudinger azt írta önként, hogy Szamojee szívességet nem tett ingyen.

— Egy másik levél kiegészíti Staudinger levelet, mert ez kétségtelenné teszi, hogy ön is tudott arról, hogy Szamojee-től pénzért bűnös dolgot kívánnak.

— Ezek mind csak a Staudinger levelei. Pedig tessék elhinni, hogy Staudinger olyan ember, aki bármit ír vagy tesz, ha ezért egy pár forintot remél érte.

— Az mégis csak gyanús, hogy Staudinger így írhat önként: „Ez a Szamojee egy ostoba fráter, akitől a legvalószínűbb nyilatkozatokat is könnyű kiesikarni!”

— Aztán itt van a 79-es számú levél, amelyet Staudinger ír önként, pénzürt tesz elhatározást és fenyegetőzik, hogy célzerű lesz vele jó lábon állni, mert ő könnyen borítékba juttathatja őnt. Staudinger beígéri, hogy ez a levél arra a machinációra szolgál, amelyet együtt követtek el és pedig egyenesen az ön felbujtogatására. A tárgyalások Staudinger mindent feredelmesen bevallott.

— Kérem, Staudinger levelet írt Pichler képviselő urnak, amelyben kijelenti, hogy elindult úgy fog vallani, amint azt a udvar kívánja tőle. Ezt a levelet annak időjén be is mutattuk Puskáriu képviselő urnak.

— Kér, hogy ezt a fontos levelet nem ártó meg. Különben erre nézve is kiállhatunk majd Staudingert személyesen. A vizsgálat végül kiderítette, hogy önként akkor, amikor Szamojee a házasság megkötését igazoló nyilatkozatot kiállította, önként olyan okiratokat mutatnak föl Szamojee előtt, amelyek hamisak voltak, így Szamojee-t tévedésbe ejtették és olyan okiratot hitelesített, amit sohasem látott.

— Azok nem hamisítványok, hanem csak másolatok voltak. Az eredetiek is Staudingernél voltak, azonban azokat nagyon feltette és ezért nem adta ki nekik.

— Csodálatos, hogy ön ilyen fontos okiratokat biz Staudingerre, holott ön maga állítja, hogy Staudinger megbízhatatlan, aki pár forintért mindenre kapható.

— Akkor, mikor az okiratok Staudingerhez kerültek, még nem tudtam, hogy mindent zsarolásra használ föl.

Ezután Staudinger kihallgatására került a sor, aki önként jelentkezett és utazott ide Bécsből, hogy vallomást tegyen.

Staudinger Miksa egyetlen kérdésre sem tudott, vagy nem akart határozott feleletet adni. Végül az elnök fölvastatta a gráci törvényszék előtt felvett vallomást.

Letartóztatott budapesti papirkereskedő.

(Papirkereskedő mint orgazda.)

Az Apolló-kőolajfinomító gyáiban a napokban nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. Broschova Károly, a gyár raktárkezelője — amint a vizsgálat során kiderült — 120 hordó petrolumot amelynek körülbelül 8000 korona az értéke, eladott, a pénzzel pedig megszökött.

A gyár igazgatósága 500 korona jutalmat ad annak, aki a bűnös hivatalnok nyomára vezet.

A vizsgálat során azonban kiderült, hogy Broschova a petrolumot nem maga adta el, hanem Gelbmann Lipót papirkereskedőt, akinek a Nyár-utca 3. szám alatt van az üzlete, bizta meg az értékesítéssel.

A rendőrség azt is megtudta, hogy Gelbmann hű sáfárja volt a sikkasztónak, amennyiben a kőolajért járó pénzt — illő provízió levonásával — utána küldte.

Kevesebb fáradságba került a rendőrségnek azt megállapítani, hogy Gelbmann Lipót különféle bűnselekményekért már nyolc esztendővel ezelőtt.

A papirkereskedőt letartóztatták és holnap átadják az ügyésznek, amely orgazdaság bűntette miatt indítja meg ellene az eljárást.

HIKREK MINDENFELŐL

— **Visszavont pofonok.** Tokióból jelentik: Óriási port vert fel az az affér, mely a minap Chuzenji japán fürdőhelyen Pereira braziliai követ és gróf Miniscalchi olasz követségi attasé között történt. A braziliai követ az egész előkelő fürdőközönség személtárára néhányszor pofon ütötte az olasz attasét. Minthogy Japánban ismeretlen a párbaj és az agyonlövés még párbajban is súlyos fogházzal büntetetik, becsületbőröség állt össze, hogy az affért bekészen elintézzék. Ez sikerült is, amennyiben a braziliai követ a pofonokat „visszavonta” és erről az összes tokiói lapokban nyilatkozat jelent meg, amely „sajnálatos félreértés”-nek mondja a történeteket.

— **Agyonvert szőlősgazda.** Keskemétről írják: Kovács János szőlősgazda négy munkással a szőlőjében dolgoztatott. Ebéd után a négy munkás ittas állapotban a gazdával összeszólalkozott és ezt kapákkal agyonverték. Mind a négy munkást elfogták.

— **Utánzat minden pemeteff-cukorka** Réthy név nélkül.

— **Rablógyilkosság az ország-uton.** Bajáról jelentik: A csanád-bajai országuton rablógyilkosok által megölt Hirteneiter-testvérek közül Antalt szurdán temették el, a másik pedig életveszélyes sebeivel a kórházban fekszik. A nyomozást a süksődi és szentistváni csendőrség teljesíti, amit azonban nagyon megnehezít, hogy a beteg Hirteneiter Józsefet nem lehet kihallgatni.

TÁVIRATOK.

A kolera.

Pétevár, okt. 29.

A kolera a transbajkai kerületben nagyobb mérvűket öltött, a halálozások száma azonban nem emelkedett.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti gabonatőzsde. Adéli gabona-határidőpiac iránva lezárta. 1 órakor a következők voltak a záróárak: Buza áprilisra 10.08—10.09. Rozs áprilisra 7.83—7.84. Zab áprilisra 7.15—7.16. Tengeri májusra 7.36—7.37. Repce augusztusra 10.20—10.30 korona.

REGÉNY

AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orsz háboruból.
Írta: V. L.

— Hová megyünk? — kérdezte a leány. — Nem erre van az otthonom, hanem ellenkező irányban.

— Ne törődj most semmivel — szól az ifju. — Életedre törnek és ha nem helyezlek biztonságba, meg találád bűnű. Kisenye már nincsen messze és az a megszökött gazember hamarosan visszajöhet más cinkeostársakkal. Akkor mindkettőnknek vége van. Ne félj semmit, nem lesz semmi bajod. Egészen a közelbe viszlek a városba jó és megbízható emberemhez. Itt biztonságba helyeztelek, majd felkeresem apádat.

A leány nem szólt semmit, engedte magát vinni, az ifju pedig nógatta a lovát, amely nekiiramodott és gyors vágatásban haladt kettős terhével.

Az egész uton szót sem váltottak.

Beesteledett, mire a városba értek.

Az első háznál az ifju leszállt és segítette a leányt.

— Gyalog kell mennünk, — monodta — mert így feltűnést keltenénk, azt pedig el kell kerülni.

A leány mindebe belenyugodott és némán haladt megmentője mellett, aki a lovat kantáránál fogva vezette.

Egy ház előtt megállt és azt monodta:

— Itt vagyunk.

Aztán megdöngelve a kaput, azt kiáltotta:

— Hé, Iván, gyorsan nyissál kaput.

Alig néhány másodperc múlva a kapu megnyílt, abban egy parasztfőrnember állott.

— Mát visszajöttél? — kérdezte.

— Már vissza, féltről. De azonnal újra elhozom. Most ne kérdezzél semmit. Vándor, hoztam, azt helyezd el és vigyázzál, hogy semmi bántódása ne legyen. Testvéreim és védelmünkben kell részesítenünk. Másra most ne legyen kíváncsi, ha visszajövök, mindent megmagyarázok. Addig a leányról senkinek sem szabad tudni.

(Folyt. köv.)

Pontos

sérvben szenvedőknek!
Legjobb találmány! Legjobb találmány!
(Szabadalom bejelentve 1904. július 12.)

Perfekt symmetrikus gummisérvkötő.
A modern chirurgical tudomány mesterműve. Tiszta gummiból készült. Akár a jobb, akár a baloldalon viselhető. A legkomplikáltabb sérvet is visszatarthatja. Legkényelmesebb viselet. Külöleg ózra nem vehető. A legmegelőzőbb munkánál is minden kényelmetlenség nélkül viselhető. Minthet teljesen nyomást nem okoz, így éjjel, mint nappal viselhető. Számos elismert és közismert orvosok ajánlják elismeréséért. Az eddigi összes találmányokat mindenben felülmúlja. A testről le nem eszik. Árak: egyoldali 20, kétoldali 30 korona. Szétküldés a világ minden tája felé utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a legnagyobb titoktartással történik. Részletes képek árjegyzéket ingyen küldt zárt borítékban a feltaláló

Pollitzer Mór és Fia utódai
cs. és kir. kizárólag szabadalmazott orvosi készítés BUEPEST, V/C Deák Ferenc-utca 10. szám.
A legújabb cég a szakmában. Alapítva 1858-ban.

— A címre ügyeljünk! —

Esztorga-padok, furógépek, állók, satuk, fuvók, mindennemű

új és használt gépek

és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Composiozió)

Rétegfém

Hőlégmotorok

Hengerszékek.

Nagy választék gépzilijak, szivattyúk és csövekben.

Grünspan Izidor

Budapest, V., Váci-ut 24.

(a nyugati teherpályaudvarral szemben).

Telefon 34—36.

Vesz és elad ócskavasat, szerszámokat, teljes műhely-berendezéseket.

Használt gépek és szerszámok ujakra becszereltetnek.

FERFIK és NŐKNEK

a legmakacsabb heveny és krónikus folyókák hófehérkendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a „SZANID-LABDACSOK” bizonyítottak. Egy üveg 100 labdaszámúval és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre 6 korona előlege beküldése vagy utánvéttel — mellett diszkrétan küld a —

„Magyar Király” gyógyszerár Bpest
V., Marokkai-utca 2. Erzsébet-tér sarok.

Építő iparosok iskolája

Építő iparos tanfolyam előkészítő építőmesteri, ácskőműves és kőfaragó vizsgára biztos siker mellett. Postabélyeg beküldése mellett kézségesen ad felvételre az igazgatóság.

Az eddigi tanítványok száma közel kétszáz, kik mind sikerrel vizsgáztak.

Budapest, Rottenbiller-utca 1. sz.

16 frt egységes árban
készt mérték után gyönyörű önt vagy töltsd önt, felöltöt avagy töltsd önt valódi angol és honi szöveteiből.

BERGER LIPÓT férfiniszabó

(elismert fővárosi mészabó)

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10., I. em.

Minták kíváncsi ingyen és bérmentve.

! Csodálatraméltó !

Zsebórák! Csaknem ingyen!

Csak 2 frt 80 krba kerül egy valódi zsebóra! Csaknem ingyen! — Egy órágyártóházunka következtében abban a helyzetben vagyok, hogy addig míg a készlet tart, pontosan szabályozott, 30 óráig jár, anker la nélkül üzemeltető-órát melyen lezállított áron, darabonként 2 frt 50 kr-ért adhatok. Elegáns női órákat darabonként 3 frt 90 kr-ért. Azonkívül minden megrendelőm egy pompás óráncot kap ingyen. Nincs rizikó, mivel a nem tetszőt visszavesszem. — Mindenki szívesen megrendelje, mivel a készlet nagyon szűk. Beküldés vagy az órárag előzetes beküldése, vagy pedig utánvéttel. W. Schrey, Wien, VI., Mariahilferstrasse 113.

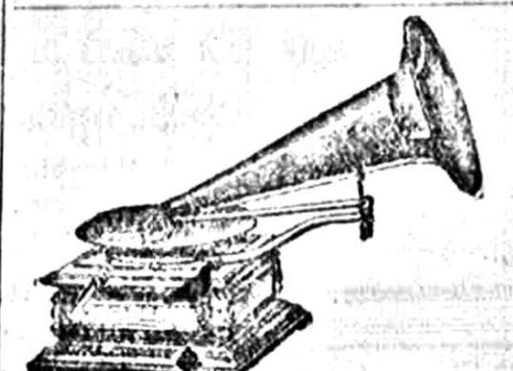
Csodálatos szépséget

nyer pár nap alatt

minden hölgy arca, ha a legbiztosabb ható arczsépítő szert, Balczay gyógyász. győgyvirág-arczkenőcsét használja szeplo, kifesto, pattanások és minden arczbántalmak ellen, az az arcznak bárszonszertt simaságot és rózsaszínű színt kölcsönöz. Kapható 1 kor. 20 fill.-ért

Szikszay Gusztáv gyógyszerárban

Budapest, Erzsébetfalván.

Grammofonok és fonográfok,
legjobb gyártmányok. Hangverseny, katonazenét, operát, a világ nevesebb művészeit hallhatja otthon, ha nálunk egy gramfont vesz.

Kellner és Steiner

Budapest, VII., Kertész-utca 38.

Képviselek keresztetnek. Részletek is adunk

INDRA TEA

legjobb és legfinomabb tea a világon; a legfinomabb és legerősebb China-, Ceylon- és India-tea keveréke; kapható finomabb fűszerezésekben, osemegő- és drogua-üzletekben.

Indra Tea Import Company, Triest.

Nagybani raktár Magyarország részére:

BLITZ ÉS BRAUN, BUDAPEST.

OLCSÓ CSEH ÁGYTOLL

5 kilo. új, fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehely-puha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30-36 K-ig. Beétküldés frankó utánvétellel. Kicsérélés és a vizuális a postaköltség megtérítése esetén meg van engedve.

BENEDICT SACHSEL LOBES
Posta Pilsen, Csehország.

Bernhardt-motorok,

benzin-motorok, lokomobilok és szivó-gépmotorok ipari, mezőgazdasági és villámított célokra. Előrendi gyártmány, legolcsóbb árszámok árak és kedvező üzemeltetési feltételek. — Minden országban kitérve.

Magyarország vezérképviselője:
Pécsi Sámuel
BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Gyár-utca 48.
Képviselek keresetnek.

Magyarország egyetlen helye Kecskemét

ahol óriási termés van szőlő, alma, szilva, kaj-színbarack stb. gyümölcsneműkben és ahol

Első Alföldi Cognacgyár R.-T. Kecskemét, Szeszfinomítógára

által üzemben tartott szeszfinomítóban valódi tiszta gyümölcspálinkát, jelenleg barackpálinkát főznek. — Árjegyzékkel és mintázott ajánlattal szívesen szolgál a

Gyárvezetőség Kecskeméten.

— Sörgőny- és leveleim: —
„SZESZGYÁR” KECSKEMÉT.

Világhírű erfurti konyhakerti és virágmagvak

legolcsóbb beszerzési forrása. Rózsák, évelő, szabadföldi virágok, gyümölcs- és sövény-csemeték. Magvaknál minden 5 koronát kitevő rendelést bérmentve szállítunk. Árjegyzék kívánatra ingyen.

EÖTVÖS LAJOS és Társai

kereskedelmi kerteszet és magkereskedése Tarczal (Zemplénm.)

Eltörhetetlen praecisiós műfogak és fogsorok készítésére

Inylenes nélkül is, ráadásra és beszerzésre kitűnően alkalmasak, használatosság és tartósság iránti jóállás mellett legjobban ajánlja...

OLSZEWSKI TADEUSZ

(BELVÁROS) VÁCZI-UTCA 23. SZÁM

ALATT LEVŐ ELSŐRANGU MŰTERME

Hallatlan olcsón

kerülnek eladásra november hó 1-éig túlszűrt raktár miatt, az alant felsorolt árneműknekre való

szövetek.

1 öltönyre való 3 méter hálai gyártmány ... 3.50 ft
1 öltönyre való 3 méter hálai kamarn. különféle színekben ... 5 ftől 7 ftig
1 öltönyre való 3 méter valódi angol gyártmány ... 6 ftől 8 ftig
Fekete szalonöltöny szövetek ... 7 ftől 9 ftig
Téli kabátára való hálai hálai gyártmány szövet, különféle színekben ... 5 ftől 12 ftig

Különlegességek női kosztümé szövetekben. Megrendelések vidékre a színi megjelöléssel utánvét mellett pontosan eszközöltetnek. A jó minőségű csemegé 30 évi jó hírneve kezesség. A nem tetsző árut kimerítjük vagy a pénzt visszafizetjük.

Weisz Miksa

posztónagyruházás
Budapest, Király-utca 17.

Somatose

oldható bőséghénya a hús tápanyagait tartalmazza (tejfehérje és só) majdnem teljesen, könnyen oldható poralakban, a lehető legjobb erősítő szer gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellazotegyeknek, ideggyengeségnek, gyomorfájdalmaknak, gyermekgyengeségnek, angol korban szenvedő gyermeknek, gyögyülőknek stb. stb.

Vas-Somatose alakjában különösen sápkórban szenvedőknek orvosi-lag ajánlja. Somatose nagy mértékben emeli az életerét. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Készletgyárak üzemeltet: Bayer Fr. és Társai, Elberfeld.

ÚJ ARANYOZÓ

melylyel mindenki azonnal moshatóan új aranyozhat kép- és tükrök kereteket, csillárokat, sárgaréz, ezüst, arkozókat stb. stb. Üvegje ecsettel 60 kr. Nyolcadlitter frt 1.60 Negyedlitter 3 frt. Fél liter 6 frt.

Kertész Tódornál, Bpest, Kristóf-tér.

Műfestő és vegytisztító ur-, női- és gyermekruhák részére.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

GYÁSZRUHÁK 21 ÓRA ALATT FÉSTETNEK.

FLÓRA GYÖRGY IV. ker., Zöldfa-utca 8. VIII. kerület, Népszínház-utca 18. szám és VIII. ker. Szilvaföld-utca 6. szám.

Vidéki megbízások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Co. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóra, főtárlója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Uj ruganyosság és életvidámság, Uj érzékelés, Uj emlékezőtehetség, Uj tevékenység, Uj gyönyörűség, Uj SÁNDEK-féle elektro-galvanikus óvek által. Csodálatos ha látszik Dr. Sanden elektro-galvanikus óvei

8 villamos-csatlással. Ennek használata által a leghevesebb fájtalmak pár nap alatt jótállás mellett megszűnnek. Dr. Sanden elektro-galvanikus óvek egész emberiségnek biztos hatást gyakorolnak a legtöbb betegségre. Ahol már semmi sem hat, ott tegyük kísérletet ezen csodaszertől óvval.

Több mint 10,000 énkéntes köszönet írat érkezett be ez éven. Dr. SANDEN elektro-galvanikus óvek felülmúlhatatlan gyengésség, kellemes, nagy rekordok, sápkór, emésztési zavarok, légfájdalmak, ideggyengeség, gyomorfájdalmak, epilepsia, migrén, szél, álmatlanság, felfújás, szívbajok, hátrérléshajók, májbetegségek, neurózis, fejfájás, szorongás, emlékezőtehetség, elmebetegségek, polio, szívdobogás, részlet, nyak-merénység és női betegségekben. Egy óra 10 koronára. Széküldés díj- és társaságban történik az óvek előzetes beállítását követően (develhelyeken is).

Lodovico Pollák által

Malland (Olaszország). Olaszországba egy levelezőlap ára 10 fill. egy levél 25 fill. Levelezés minden nyelven.

Kovald Péter és Fia

Czégtulajdonos: Kovald Emil

cs. és kir. szab. műfestő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyár. Uri-, női- és gyermek-öltönyök, díszítő- és butorszövetek, függönyök, szőnyegek csipkék, vágáruk, szőrmék és fehérneműk számára.

Paszomány-, zsinór- és fonál-festés. Ágytoll-tisztítás.

Gyár és főüzlet:

Bpest, VII., Szövetség-utca 37.

Fiók-üzletek a székesfőváros minden részében.

Képviseletek vidéken:

Assád: Langfelder és Hermann. Aranyosmaróti: Danzig Mór. Baja: Reich Bernát. Beregszász: Taub Jakab. Békéscsaba: Weidinger Lipót. Cegléd: Barta és Berger. Ózongrád: Rosenberg Ede. Csikszentmárton: Jerméas Adolf. Diakovár: Kerpner Bernát. Győr: Gerő Testvérek. Gömör-Rozsnyó: Kirschner Zs. Gyulafehérvár: Rosner László. Hatvan: Porjessz Mór.

Hódmezővásárhely: Heller Matild. Ipolyvás: Gansel Armin. Kecskemét: Fuohs Samu. Kiskáro: Sargabolt. Kézdivásárhely: Fejér Lukács fia. Kaposvár: Ösv. Schwarz Samu. Kisbör: Schwabach Mihály. Léva: Welaz Samu és fia. Losoncz: Jamrich Guostáv. Mohács: Fischhof Hermann. Munkács: Klein Márton. Mátészalka: Blum Mór. Nagyszombat: Kleisch M. G. Nyitra: Braun Nathán.

Nagyvárad: Oszlár Imre. Nyíregyháza: Kovács Jenő. Rimaszombat: Szoyka Pál. Szatmár: Schönbauer. Szombathely: Grtman Mór. Szekesfehervár: Deutsch Géza. Somogy-Csurgo: Kreizler Géza. Szabadka: Sugár Béla. Szeged: Piek Béla. Tatatóváros: Dukasz Jenő. Tolna-Tamási: Spitzer József. Ujvidék: Kovács S. Verebely: Danzig Salamon. Veszprém: Oszlár Lipót.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben kifizetve egy hónap 60 fillér. v. i. i.
Videkre postai küldéssel egy hónap 80 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Feladvó szerkesztő:

LOSVA NUGO.

Megjelenik naponta kedd reggel.

Regisztrált a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén
nyomtatásán.

Felfordulás Ausztriában.

Egy szép asszony szökése.

Közös ügyek.

Az osztrák sógor velünk szemben mindig okvetetlenkedik.

Okvetetlenkedik politikai és társadalmi uton, irodalomban, művészetben, kereskedelemben és iparban.

És amikor ezeket az okvetetlenségeket sorra vesszük, nem tudjuk, mi je nagyobb az osztrák sógornak: a butasága vagy a szemtelensége. Tisztára csak a nemzeti agylágyulás tünetei azok, amelyeket nap-nap után észlelünk vagy a butaság csak tettetés és a gabszág rejtőzik mögéje.

Csak a minap említettük, hogy egy osztrák újság a budapesti postát hozva képen, írásban ezt Berlin városának tulajdonítja, a szép Erdélyországot pedig bekebelezi Ausztriába „Siebenbürgen, du Perle Oesterreichs“ (Erdélyország, te Ausztria gyöngye) és így tovább.

Mert nekünk minden közös, azt a régi és okos elvet vallják, hogy ami a mienk, az az övék is, de az övékéhez nekünk semmi közünk.

A hadsereg, a külképviselet, a vám-sorompó, az ipar, a kereskedelem, a művészet az övék és ahogyan valamelyik lengyel vagy cseh képviselő „ein oesterreichischer Staatsman“, úgy a magyar sohasem magyar, hanem mindig közös, mert ha nem osztrák, akkor bizonyosan osztrák-magyar.

Csoda-e, ha a külföldön is kezdenek ezen a nyomon járni, ha ez az éppen olyan hülye, mint gaz példa ragadás?

Ime, egy előkelő német folyóirat, a Woche közli dr. Koerber osztrák miniszterelnök arcképét és alája nyomtatja „dr. Koerber, osztrák-magyar miniszterelnök“.

Ime a legújabb közös ügy...

Egy szerzetesrend vizsgálása.

Párisi levelezőnk írja:

Az ipari tevékenységgel foglalkozó „Jó pásztor“ francia szerzetesrendnek ugyancsak meggyült mostanában a baja. Minden oldalról pörrel támadják meg, azonkívül, hogy a kormány az ipari működést is teljesen lehetetlenné tette. A nagyszámú pörös ügy között a legérdekesebb Laurent Mélanie munkásnőé, aki az angersi törvényszéknél beadott panaszában, egyúttal leleplezi a szerzetesrend ipari vállalatainál az alkalmazottak kárára ügött visszaéléseket.

A beadvány elmondja többek közt, hogy a munka nyáron reggel fél 5 órától estig fél 10 óráig, télen reggel 5 órától estig 9 óráig tartott, egy-egy félórát megszakítással délután és este. Sokszor, különbeni elesapadás terhe alatt, külön

munkát is kellett végezniük. Ebéd és vacsora idő alatt hol szent Péterhez, hol szent Józsefhez, hol meg a Boldogságos Szűzhöz kellett imádkozniuk, de azért akárhányszor vasárnap is befogták őket munkára.

A panaszos Laurent Mélanienak Populus lelkész parancsára vasárnaponként művirágokat kellett készítenie. A kapott eledel mindig rossz volt, gyakran piszkos, undorító s állandóan elégtelen. Az apáca, aki az étkezés felügyeletével volt megbízva, kenyeret is alig adott az alkalmazottaknak. Pénteken, a böjtnapon, egy horinget három-négy személy közt osztottak föl. A két-három napot át szakadatlanul tartott éjjeli munkánál sem adtak több enni valót. Az pedig rendes büntetésük volt, hogy nem kaptak enni, amellet, hogy az örök kárhózzal is megfenyegették őket.

Laurent Mélanie, akinek jó étvágya volt, sokszor keserű sirásban tört ki az éhség miatt. Egy napon, húsvét reggelén, alázattal kért egy falat kenyeret éhsége csillapítására, de az apáca megtagadta és felhívta, hogy szenvedését ajánlja föl az Istennek. Furdoról a zárdában, ahol laktak is, szó sem volt. Még azt is megtiltották, az elkárhózzal ferhe alatt, hogy a testüket megmossák. Az arcuk mosásához soha szappant nem adtak.

Fehérneműt csak minden három hétben kaptak, az ágyneműt pedig csak félévénként változtatták. A legtöbben a kora reggeltől késő estig való munka, a rossz táplálkozás, a tisztátalanság, a friss levegő és mozgás hiánya miatt gyomor-bajosok, vérszegények, idegbetegek lettek, számosan pedig szemgyuladást kaptak.

Az intézetbeli orvos hiába írt elő orvososságot, a gyógyszerárban nem szolgáltatott ki, azon a címen, hogy drága. Laurent Mélanie előbb reumatikus bajba esett, majd a szemei romlottak meg annyira, hogy csak nehezen dolgozhatott, később pedig szivbaj miatt több hónapot volt kénytelen a kórházban tölteni. Szüleikkel a bemlakó leányok alig érintkezhettek.

Ha bejöttek, különösen engedélyvel a klastromba, csak egy rácsosaton kerültek, de akkor is mindig egy apáca jelenlétében, aki a társalgást irányította s mikor jónak látta, beszűtette. Az összes leveleket, amiket baba írtak, felülvizsgálták, ha pedig valami panasz vagy kilépési szándék volt benne, egyszerűen visszatartották. Mikor Laurent Mélanie nagykorú lett, a nővére több levélben kérte, nem akarja-e elhagyni a klastromot, de egyetlen levél sem jutott el hozzá, sőt az ő nevében, de tudtán kívül, válaszoltak az ilyen levelekre, irván,

hogy egyedül nem utazhatik és egyébként se szándékozik elhagyni a klastromot.

Mindazokat, akik hosszas időn át kitartó szorgalommal és nagy ügyességgel dolgoztak a műteremben, ha már betegség vagy gyöngeség miatt nem voltak képesek a régi munkát végezni, egy krajcár pénz nélkül, kopott ruhában utnak indították. Magát Laurent Mélaniet is így bocsátották el 22 évi munka után, amely teljesen beteggé és munkaképtelenné tette.

Az angersi törvényszéknél indított pörben az átélt szenvedések és teljes munkaképtelensége miatt követel kártérítést. Példáját valószínűleg még sokan fogják követni.

Felfordulás Ausztriában.

Bécsi tudósítónk jelenti: Dr. Koerber műve a csehek kibékítésével nem fejeződött be. Most a németek kezdenek okvetetlenkedni. A társadalmi német minisztert már megigérték nekik és ilyen módon az osztrák miniszterek száma erősen megszorodik, de a németek most olyan követelésekkel állanak elő, amelyeket a kormány már azért sem teljesíthet, mert akkor a követelés sora ismét a cseheken volna.

Különben is, csak a mérsékelt cseheket sikerült Koerbernek kibékíteni, mert az új-csehek nagyban fogadkoznak, hogy ők így meg úgy nem engedik a cseh nemzetet jussát.

Ezerint az osztrák parlamenti béke még éppenséggel nem befejezett tény.

Különben is csak fegyverszünetet akar az osztrák kormány, fegyverszünetet addig, míg a kiegyezést Magyarországgal megköti.

Új szerb trónpretendens.

Belgrádból jelentik: Az új dinasztia el-lenségei most Obrenovics György, Kriszties Artemizia és Milán király természetes fiának pretendenciájával hozakodnak elő és az új „trónkövetelő“-nek arcképét képes levelezőlapokon terjesztik Szerbiában. Ez a hír reánk nézve annál érdekesebb, mert tudvalevőleg a haldokló Milán király gróf Zichy Jenőre bízta fiát, ki tényleg a gróf oltalma alatt áll.

A szerb kormány lapja, a „Szamoprava“ hozzá is szólt már a pretendenciához, érvelve, hogy az új pretendens nem Milán királynak, hanem Kriszties Milánnak fia, tehát abszolút nem is Obrenovics. Sőt az idézett lap azt is bizonygatja, hogy Milán király sem volt Obrenovics s ennél fogva Sándor király sem lehetett az.

Milán király t. i. azon idő alatt született volna, mikor anyjának, Catargi Má-

riának férje, Obrenovics Milos több évre terjedő börtönbüntetését szenvedte el s így ki van zárva, hogy Obrenovics Milos lett volna az atya.

Milán király atya anyjának egy Raznovan nevű szeretője és Milánt Raznovan Emil név alatt írták be a párisi tanintézetbe, melyben nevelkedett. 1868-ban Blaznavac Milivoj Obrenovicsnak ismertette el.

Merő hamisítványnak következménye tehát, hogy Szerbiának három helyett öt Obrenovicsa volt, mert Milán sem nem volt Obrenovics, sem nem szerb, mit levelei, cselekedetei egyformán bizonyítanak.

Az új trónkövetelő aszképe terjesztésének a rendőrség nem kördit akadályt, noha óriási mennyiségben terjesztik. Talán kár volt a „Szamoprava“-nak is aggódnia...

A bűvös hangulat.

A katolikusok naggyűlésén tudvalevőleg két párt viaskodott egymással, a gróf Zichy János által vezetett konzervatív áramlat hívei ellentétben állottak a néppárttal, amelynek a vezetője szintén Zichy, csak hogy Aladár gróf. Az eredmény az lett, hogy a néppártiak győztek, mindig Zichy mellett tüntettek, de nem János mellett, hanem Aladár mellett. Gróf Zichy Jánosnak természetesen nem tetazott ez a dolog, mert ő a katolikus naggyűléstől azt remélte, hogy ott a konzervatív párt részére propagandát lehet csinálni s ez most nem sikerült. A gyűlésről lejövet hát tudakozódás céljából gróf Zichy János megszólított egy kalocsai kanonokot:

— Ugy veszem észre — mondta — hogy itt egy kissé hívós a hangulat.

— No, én nem tapasztalom.

— De én igenis azt tapasztalom — felel gróf Zichy János.

— Vagy úgy — felel rá a kanonok — az lehet. De csak méltóságod iránt hívós. Aladár gróf iránt azonban meleg a hangulat.

Hozzáadték, hogy olyan ez a katolikus naggyűlés a katolikusokra nézve, mint a paraszt ember szája. Látja a gyermek, hogy az apja, ha hideg van, fujja a kezét, ha pedig meleg az étel, azt is fujja.

— Bel fűrésa szája van kendnek, édes apám — szól a gyermek — a hidegre meleget fuj, a melegre hideget fuj.

A katolikus naggyűlés is olyan volt, hogy az egyik Zichyre hideget fujt s ugyanez a naggyűlés a másik Zichyre meleget fujt.

A közvéleményt azonban mind a kettő egyaránt hidegen hagyja.

Egy szép asszony szöke.

A szép asszony, aki megszökött, Vladimírskaja asszony, a kinek nevét Bécsben egy szenzációs botrány tette hírhedtté a nagy nyilvánosság előtt.

Vladimírskaja asszony hosszú időn át a pártfogoltja volt egy diszkré, de már hajlott kora lengyel arisztokratának, Milewsky grófnak. Végre elvált, mert Vladimírskaja asszony megismerkedett Barber Rudolf vagyonos bécsi magnáttal, a ki megígérte neki, hogy feleségül veszi.

A mikor már jegyben jártak, az egyik bécsi pártfogóján összejáratott Milewsky gróffal. A gróf megszólította Vladimírskaja asszonyt, mire odalépett Barber és összekapott a gróffal. A veszedelmek az lett a vége, hogy Barber arcát ütötte a nálánál jóval idősebb Milewsky gróftól. A gróf erre revolvért rántott és rákötött Barberre, a ki súlyosan megsebesült. Az ügy ezután az esküdtszék elé került, amely fölmentette Milewsky gróftól.

Az ítélettel azonban nem fejeződött le a regény. A gróf újra udvarolni kezdett a szép asszonynak, a ki végre is meghallgatta őt. Bécsből ugyanis azt jelentik, hogy Vladimírskaja asszony két nap óta eltűnt és pedig azért, mert megszökött régi barátjával, Milewsky gróffal, a ki visszahívotta őt a fiatalabb, de kevésbé gazdag vőlegénytől.

Bertha Sándor a magyar zenéről.

Az Eötvös Károly fölszólalása nyomán a magyar zenéről támadt vita egy régóta külföldön, Franciaországban, élő ieles öreg honfitársunkat, Bertha Sándort is megszólította. Egyik levelet, melyet Sándor József urhoz intézett a feleség magyar író és zeneszerző, a Zenelap legutóbbi számából vettük át. A másikat Zemplényi Árpád ur és neje, Révész Anikó kapták, akik Jókai halálára írott gyászadalukat küldötték meg a veterán művészek. Itt közöljük e közérdekű két levelet. Megtanulhatják belőle zenészeink, hogy nem Wagner, vagy akárki más utánzására, hanem zenei tudásra van szükség, hogy európai színvonalra jussanak! Tanuljanak. Azt is megmondja: mit és hogyan? Magyarságukból azonban egy jótányit se engedjenek, semmiféle csábításnak, akár tudományosnak, akár tudománytalannak, hanem teremtsenek a magyar zeneirány számára magyar zenei nevelést.

I.

Gacé (Orne) Franciaország. 1904. szept. 16.

Kedves Sándor ur! Engedje meg, hogy becses lapjának hasábjait néhány megjegyzésem közlésére igénybe vehessem. Fogadja előre is legmelegebb köszönetemet ily alakban nyilatkozó jóakaratáért!

A magyar zene érdekében szeretném elmondani szerény véleményemet azon ritkák alkalmából, melyeket Eötvös Károly ur országgyűlési beszéde provokált a magyar sajtóban. Legelőször is fogadjuk el a dolognak minden személyi vonatkozását. A magyar zene kérdése egy fontos Magyarországra nézve, hogy nemcsak szabed senki nevéhez sem kötni.

Magyar zenénket egy művészi magyar zeneiskola színvonalára emelni a magyar nemzetnek erkölcsi kötelessége.

Hogy ezt a magas célt elérhesse népünk, zenénk alapos, fokozatos, ligikus fejlesztéséhez kell fogunk, mint fogtak irodalmi férfaink annak idejében irodalmunk alapos, fokozatos és ligikus fejlesztéséhez.

Ez az egyetlen észszerű eljárás. Ezen kívül minden csak ideitlen próbálkozás, Potemkin-falvak rögtönzése.

Hogy ezt a szent munkát megtehes-

sük, két ádáz ellenség ellen kell küzdenünk: a cigány-utánzatok és a Wagnerizmus ellen.

Az első ellen, mert ezek alantasak, a művészetnek nem felelnek meg; a második ellen, mert ez művészeti túltengés, melyet a magyar serdülő zeneművészet nem viselhet még el.

Ezzel meghatároztuk a magyar zeneszerek tevékenységi körét egy századra legalább, mert Palestrinától Verdig, Bachtól Schumannig valóban századok folytak el, de lett is azután olasz és német zeneiskola, mely e két országnak örök dicsőségére válik. A francia zeneiskola már részleteket mutat fel, mert a társadalmi viszonyok kiválólag csak a színpad felé irányították.

Meg kell vallani azonban, hogy teljes összehasonlást leginkább a német zeneiskola ad. Ennek a fejlődését lépésről lépésre megfigyelniünk.

Ebből kifolyólag a német zeneszereknek magyar fölkön alkalmaztatása még nem hiba. Ők importálhatnak oly tudást, mely még nálunk nincs meg. A baj akkor támad, ha ezek az idegen urak nem azt tanítják, amire a magyaroknak van ma szüksége, hanem azt, mi nekük van érdekükben.

Itt van a kérdés csomója. Ezt meg kell oldani hazaszeretettel, ügybuzgalommal, kellő szakértelemmel.

A mi a cigányok befolyását illeti, ez igen elszomorító, de ez oly kinövés, mely magától megszűnnék, ha volna életrevaló magyar műzene.

Egy ilyennek megteremtése azonban azért kíván magyar lelkű zenészeket, mert csak az ilyenek elégednének meg igazán azzal az eredménnyel, hogy a magyar zenét fokozatosan fejlesszék. Ezt a halálán munkát idegen embertől követelni neveléses dolog. Ezt csak a nemzetet szerető magyar ember teheti meg, megelégedvén azzal az elégtétellel, hogy szerényen, egy-egy kövecskével járult a magyar géniusz dicsőségének emelkedő momentum föllállításához.

A magyar zenéért mindent, a magyar zenét semmiért — és különösen senkiért!

Ez legyen a magyar zenészek jel-szava!

Kedves Sándor ur, fogadja kérem legkiválóbb nagyrabecsülésem kifejezését, melylyel maradok tisztelő híve

Bertha Sándor.

II.

Franciaország. Gacé (Orne), 1904. szeptember 11-én.

Igen tisztelt Zemplényi ur! Mélyen tisztelt Nagyság! A legnagyobb köszönettel vettem a küldött Jókai-gyászadal példányát. Együtt szerzeményük meggyőző bizonyítékot szolgáltat metrikai érzékük kifejltségéről. A hangulat is jól van eltalálva s meg vagyok győződve hogy ezután irandó számos munkáikban is a kivétel meg fog felelni a lelkük előtt lebegő eszménynek.

Nem tudom eléggé dicsérni, hogy egy Jókait dicsőítenek. Ez a körülmény arra vall, miszerint eszmekörük magyar. Csakis így lehet azt reménylenünk, hogy egykor lesz magyar zeneiskolánk!

Tanuljunk, igyekezzünk, ernyedetlenül, nem kímélve sem időt, sem fáradságot! Labor improbus omnia vincit!

Igen tisztelt Uram és Asszonyom! Külön megköszönöm azt is, hogy általában csak meg is tetszett emlékezni rólam, kit magyar jóakaróim oly készséggel feledtek el elevenen.

Fogadják, kérem, legszívélyesebb kártársi üdvözlétemet, melylyel maradok kész szolgájuk

Bertha Sándor.

Tréfák a halállal.

Vannak híres emberek, akik már életükben elkészítették azt az alkotmányt, amibe drága porhüvelyüket majd a holtuk után el fogják helyezni. Fugger beszéli, hogy I. Miksa császár egy nagy ládában mindig magával vitte utjaira a saját használatára készült tölgyskoporsót. Egész haláláig azt hitték, hogy a nagy ládában kincseket rejtget a császár.

Jean Arnauld egy asztalossal a legapróbb részletekig kidolgozott koporsót faragtatott s meghagyta, hogy úgy záródjék, hogy kéghuzam ne lehessen benne. Ugyanez a kiváló hölgy maga fehérselyem csipkézett takarót készített a leendő temetésére, azzal, hogy halála után elhalt fiatal leányok holttestét borítsák be vele.

Gudling Pál államféfi és történetíró, ki életének egy részét I. Frigyes Vilmos udvarában töltötte, még érdekesebben csinálta. Gudling majdnem mindig ittas volt. Tíz évvel a halála előtt hordóalaku koporsót csináltatott, melynek külseje feketére volt festve, rajta a bort dicsőítő felirásokkal. Gudling állandóan ebből a hordóalaku koporsóból merítette meg a boros poharát. Mikor meghalt, a tiszték és udvaroncok nagy csapata kísérte utolsó útjára, de a papság megtagadta a temetésen való részvételt a koporsó profán jellege miatt.

II. Fülöp spanyol király előre elkészítetett saját számára egy díszes bronzkoporsót. Timperley beszéli, hogy Bailey, a cambridgei egyetem könyvnyomdása, 1876-ban pár héttel a halála előtt, mikor még teljesen egészséges volt s pontosan, buzgón végezte üzleti dolgait, megcsináltatta a koporsót, mert — mint mondá — két hét múlva, szombat napján meg fog halni. Bailey tényleg meghalt, de nem a megjelölt szombaton, hanem pár nappal előbb, szerdán. A koporsójába sajátkezűleg helyezett el mindenféle illatos virágot, hogy kellemesebb legyen a pihenése.

Még különösebb Descalquens Vilmos esete, aki halottnak tetette magát, mire betették a koporsóba. A halotti szertartás Toulouse-ban, a Jacobin templomban ment végbe. Descalquens ott feküdt a le nem szegedett koporsóban, összekulcsolt kezekkel, körülötte égő gyertyákkal. Mikor a szertartásnak vége volt, szépen felöltözködött s pompás halotti torra hívta meg barátait. V. Károly ugyanezt a tréfát ismételte meg kétszáz évvel a Descalquens esete után azzal a különbséggel, hogy míg az előbbi sokáig élt a színlelt halál után, addig V. Károly egy hónapra az élve rendezett temetési szertartás után tényleg meghalt.

Több művészek és írók megvan az a passziója, hogy maga költi a saját halálhírét, legnagyobbraért azért, hogy lássák, hallják, mint vélekednek róluk a kortársak. Teniersről és Rembrandtról pláne azt mondják, hogy azért küldték a halálhíreket, hogy képeik jóval drágábban keljenek el az életükben fizetett áránál.

Ebert, XVIII. századbéli német bölcselő és jogtudós, aki szintén halála hírét költötte, igen jól mulatott azokon a gyászbeszédeken, amelyeket fölötté számos helyen tartottak. Egy ismert inycne Grimod de la Reynière, hogy megtudja, kik az ő igaz barátai, cselhez folyamodott. Betegnek mondta magát, bezárkózott a lakásába, aztán a halálhírét terjesztette el a városban s a temetést délután négy órára, az ebéd idejére tűzte ki. Barátai közül csak nagyon kevesen

jelentek meg s így Grimod könnyen táskába jöhetett, kik az ő igaz barátai. Ezek ott voltak a halottas szobában, a koporsó mellett s mialatt őszinte részvétellel keseregtek kedves barátjuk elvesztésén, egy szolga hirtelen kitárta a szomszédos szoba ajtaját, amelyen az „olhanyt“ Grimod de la Reynière alakja volt látható. Grimod mosolyogva ment a gyászolók közé s gazdagon terített asztalhoz vezetve most már a vidám vendégeit, köztük a legjobb barátait.

A kortársak közül Sarah Bernhardt-ról ismeretes, hogy sok időn keresztül minden nap rózsafából készült koporsóba feküdt s ebben várta, hogy mikor érkezik el az örök álmom órája. Istennek hála, ez az örök álmom nem jött el, de a Sarah koporsója valahová elkerült a műárosok boltjába.

BUDAPESTI HIREK.

— **Bélyegtolvajok.** Két esztendővel ezelőtt történt, hogy néhány fiatalember, akiket nem tudott elfogni a rendőrség, rendszeresen üzték a bélyeglopást a dohánytőzsdékben. Most Kőbányán a két esztendői bélyeglopáshoz hasonlóan több lopás történt a dohánytőzsdékben. Két tolvaj működik rendszeresen együtt. Az egyik bemegy a dohánytőzsdébe és egy koronás okmánybélyegét kér. Amikor a tőzsdés előveszi a bélyegkönyvet és felnyitja, beront a tőzsdébe a másik fiatalember és mintha nagyon sürgős dolga volna, odaszól a tőzsdéshez:

— Kérek egy britanikát, de gyorsan, mert nincs időm.

Erre a bélyegét vásárló udvariasan kijelenti:

— Tessék csak kiszolgálni ezt az urat, én ráérek.

A dohánytőzsdés elfordul a szivarért és ezt a pillanatot felhasználja a tolvaj arra, hogy a bélyegkönyvből több ivértékesebb bélyegét kilopjon. A tőzsdés a lopást csak később veszi észre. A bélyegtolvajok fiatalemberek. Az egyik 20, a másik 24—26 éves lehet. Az egyik nyúl, feketehajú, kis fekete bajusz, csinos fiatalember, a másiknak barna haja, barna szeme van. Sötétzsinó, elegáns ruhát visel. A rendőrség nyomozza a bélyegtolvajokat.

A véletlen játéka.

A Petit Journal írja a következő esetet: A párisi rákkórházban súlyos beteget ápolnak. Vasárnap délután a beteg állapota annyira megrosszabbodott, hogy gyóttatást kért. A leendőfelügyelő elhívatta Menier lelkészt, aki azonnal odasietett. Amint a pap belépet a kórházi terembe, a beteg hirtelen magára kapta a takarót és kiáltani kezdte:

— Nem ezt a papot!... csak ezt ne! hívjanak másikat!

A lelkész meglepetten állt meg s a kórházi orvos csodálkozva kérdezte a beteget, mi kifogása lehet a lelkész ellen? Hanem a haldokló nem akarta feltakarni az arcát.

— Nemi, nem!... hívjanak más papot! — nyöszörgött a beteg.

Végére jártak a furcsa dolognak, amely titkot sejtetett és csakugyan érdekes felfedezésre bukkantak.

A lelkész néhány évvel ezelőtt Lille városban lakott. Ez alkalommal késő éjjel ment baba s az uton kést emelt rá egy bandita, a pénzt követelve. A lelkész azonban nem ijedt meg; erős ember lévén, birokra kelt a banditával s miután kiütötte a kezéből a kést, meggyűrte. Az utonálló kegyelemért köszönyt mondott.

Isten nevében megbocsátok neked — felelte a pap. — De esküdj meg, hogy sohasem követesz el bűnt.

A megszeppent fiók persze sietett megesküdni, örülve, hogy ily olcsón

Ki óhajt főnyereményt?

A ki osztálysorsjegyet vesz, annak lesz.

Az osztálysorsjáték ujonnan kezdődő játékára, melynek első osztályu huzása **november 24-én lesz**

szerecsesorsjegyeket ajánl:

Milhoffer Kálmán

főelárusító sorsjegyirodája
Csengeri-ut (Rosenberg-ház).

Sorsjegyek ára: egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Főnyeremény szerencsés esetben **1 millió korona.**

Előkészületek a télre.

(V. L.) Eötvös József báró népoktatási törvénye nincs besorozva az alaptörvények közé.

Pedig Magyarország jövőjére az alaptörvények között egy sem volt akkora hatással, mint a tankötelezettség elvének törvényben való kimondása. Ennek a törvénynek 36 esztendő érvénye, — pedig mily lassu lépésben lett ez a törvény végrehajtva, — közművelődésünk egészen új prespektíváját tárja elő. Népünk 8%-a nem alfabetá többé. Ismeri a betűt és szereti. A nádfeleles kunyhók lakóit tán nem is forrasztaná utópiás álmokhoz a szociális szervezet, ha szellemi unalom és szellemi sóvárgás érzelmei nem ülnének télen a lelkére, mikor a kényszerű munkaszünet unalmas napjait éli.

Azért, ha a tömegnevelő Róma kitudta mondani a „panem et circenses” elvét, mely kiáltó kényszerűség készlet arra, hogy a mi iskolánkban a betűt megszerető népünk szellemi szükségleteivel törődjünk. Azért a falusi népkönyvtárak ügye mind fontosabb kérdésként lép előtérbe.

Berzeviczynek a népkönyvtárak ügyében kiadott rendelete és a mód, a melylyel a nehéz háztartási viszonyok között lévő községeknek lehetővé teszi a könyvtár megszerezhetését, — országsszerte elismeréssel találkozott. Mi azonban e helyen azokat a könyvtárakat akarjuk szóvá tenni, a melyeket községek, gazdakörök, ifjúsági egyletek ingyen kaphatnak meg. A földművelésügyi minisztérium ugyanis már néhány év óta ingyenes népkönyvtárakat állít föl, eddig mintegy 1500-at. Az

ez évi költségvetésben 150 népkönyvtár van felvéve s ezek a könyvtárak igen értékesek. Nemcsak gazdasági könyvek foglalnak helyet ezekben a könyvtárakban, hanem a szépirodalmiak is, és ebből a legjáva. Petőfi, Arany, Tompa, Jókai, Vas Gereben, Mikszáth. A miniszter ezt a könyvgyűjteményt nemcsak ingyen engedélyezi, hanem a könyvtári szekrény árát is utalványozza.

A földművelésügyi miniszter csak azt kívánja meg, hogy a midőn a község óhajt ilyen ingyen könyvtárt, — a községi képviselői ülésen tárgyalják és határozzák el a dolgot, ígérje meg, hogy gondját viselteti és szétkallódni nem engedi. Ki kell azt is mondani, hogy a község minden lakosának ingyen ad olvasásra könyvet. A képviselőtestületi határozatot aztán közszemlére kell tenni és jóváhagyás végett a vármegye közgyűléséhez kell felterjeszteni. A jóváhagyás után a határozatot a földművelésügyi miniszterhez kell felterjeszteni.

Más eljárás követendő akkor, ha más testületek, körök óhajtának igénybe venni ezt az ingyen könyvtárt, hogy mily lépéseket kell tenni, arról esetről-esetre értesítjük az illető köröket, ha e tekintetben hozzánk fordulnak. Általában azonban az a tudnivaló, hogy csak azon egyesületek és körök kaphatnak könyvgyűjteményt, a melynek jóváhagyott alapszabályai vannak és a könyvtár ingyenes használatát biztosítják, annak elkallódása esetén felelnék. Természetes, hogy egyesületek csak abban az esetben jönnek számításba, ha a községek nem akarnának nyilvános könyvtárt létesíteni.

Ezek a könyvtárak nagy ügyvetéssel a népi irodalom legjelesebbjeinek közreműködésével voltak összeválogatva; biztosítva van, hogy ebben a könyvtárakban nincs semmi selejtes, semmi céda; semmi néprontó, valamenyi irodalmi színvonalon van, gyönyörűségére a léleknek.

Azok, a kik a nép élén állanak, akik vezetői, azok érdeklődését kellse fel ez a népművelődési akció, a szellemi táplálékra éhes falu népe hálával fogadja mindazt a közügyi tevékenységet, mely az ő érdekeért történik.

Ugyis értelmiségünket — talán nem is egészen alaptalanul — azzal vádolja a nép, hogy vele csak akkor törődik, mikor ezt saját érdekei javasolják.

A vevő tetszése szerinti, — időhöz rem kötött részletekben — eladunk pontosan a hivatalos napi árfolyamon

Erzsébet királyné szanatorium sorsjegyeket.

Foglaló darabonként 3 korona.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat
Nagykanizsán.

Városi közgyűlés.

Nagykanizsa r. t. város képviselő-testülete 1904. évi október hó 31-én 3 órakor kezdődőleg a városháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Blau Mór és Tallián Ede-féle alapítványok kezelése tárgyában tanácsai javaslat.
2. A választási törvény revíziójához elrendelt statisztikai összeírások díjazásáról tanácsai jelentés.
3. A József főhercegi lakatnyával kapcsolatos új utcák munkálatai át vételéről jelentés.
4. A város címere megállapítása tárgyában tanácsai jelentés.
5. Kövessy Albert szinigazgató kérelme a szinkör helyének további átengedése tárgyában tanácsai javaslattal.
6. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűjtésének helyi főlkjének segély iránti kérelme tanácsai javaslattal.
7. A borítaladó és husfogyasztási adó megváltása értelmében tanácsai javaslat.
8. Karcag Béla és István pótladó hátraléka leírása tárgyában tanácsai jelentés és javaslat.
9. Föld és házbérleti szerződések bejelentése.

Betegségek.

A szülők réme, a gyermekek veszedelme a difteritisz és vörheny minden év jelen időszakában fellép. Ez idén még nem oly nagy mérvben, mint az előző években, mégis a szörványos esetek kényszerítenek bennünket arra, hogy a szülőket figyelmeztessük a szükséges óvintézkedések megtételére, nehogy aratása legyen a halálnak.

Egy történet.

A sötét, borult idő legalkalmasabb arra, hogy a történetek fölé homályt borítson, mégis nagyon gyakran megtörténik, hogy a homályból világosság árad ki, mely pletyka képében végig járja a várost. A péntek esti

zimankos borult idő sem tudott egy pikáns történetkére fátolt borítani, dacára annak, hogy az nem volt a nyilvánosságnak szánva. A történetkének, mint rendesen, ezuttal is a férj, feleség és udvarló voltak alakjai. Színhelye a park, ideje este 1/28 óra volt, mikor a zimankos esős időben kart karba öltve sétált a feleség és udvarló. A kettő között lefolyt jelenetek a legmélyebb szerelemről beszéltek mindaddig, míg a férj, kit értesítettek a felesége kirándulásáról, meg nem jelent és esőernyőjét az udvarlón össze nem törte, ki, hogy a továbbiaktól megmeneküljön, a futás szívenylenes mesteriségéhez folyamodott. Az úgynek, mint értesülünk, folytatása lesz.

Betörés.

Spiegel Rezső tapolcai kereskedő üzlethelyiségében folyó hó 26-án éjjeleddig ismeretlen tettes a pincéből felszolgáló ajtón keresztül behatolt és onnan 1800 korona készpénzt, és 4000 korona értékpapírt elloptott. A tettest a hatóság nyomozza.

Szobafűz.

Folyó hó 24-én idős Leszner Mór tapolcai lakos szobaleánya égő gyertyával járt a szobában, miközben az ablakfüggöny az égő gyertyától tüzet fogott és csakhamar az egész függöny elégett. A tüzet eloltották s így a szoba egyéb butoraiban kár nem történt.

Reászakadt a part.

Bolla József tapolcai fuvaros földet akart felrakni kocsijára. Hogy munkáját megkönnyítse, közvetlen a meredek part szélére állott kocsijával, hogy a földet arra felhányja. Az alá-ázott part azonban lezuhant és az alatta dolgozó Bollára esett. Bollát csak nagy nehezen lehetett a föld alól kimenteni, és súlyos sérüléseket szenvedett loval pedig a zuhanástól megijedve, elfutottak és csak a városi téglaháznál fogták el őket.

Becsületsértés.

A minap egy érdekes feljelentés adatott be — becsületsértés miatt. Két hajlottabb koru fehérenpán panaszos, akik egymást kölcsönösen feljelentették:

— A szobaleány, akivel sokáig egy házban szolgáltam, a becsületemben gázolt...

Igy szól az egyik panaszs.

— A szakácsné, akivel sokáig egy házban ettem a cselédség kenyerét, mélyen megsértett.

Igy szól a másik panaszs.

Szóval: a szakácsné és a szobaleány, akik együtt szolgáltak, meghasonlottak és egymást becsületsértésért feljelentették.

Már most az a kérdés, miért támadt e két kiérdemesült asszony között a harag?

Ez a legérdekesebb.

Ketten szerettek — egyet. Egy hatvanhárom éves őszhajú bácsit, akivel hébe-korba kacérkodni szoktak. Am ezt az idilli állapotot megzavarta mostanság a zöldsémművelés, mely mind a két hölgy szívében tágas tanyát talált. Ettől fogva aztán agyarkodni kezdtek egymásra, melynek becsületsértés lón a vége.

Mozog-e a föld?

Hiába állítanak fel a tudósok nagy tételeket, hiába oldanak meg nagy problémákat, a nép a maga egyszerű,

természetes gondolkodásmódjával nem igen érti meg azokat és hiúni sem akarja. Nem is hiszi bizony, főképp ha oly lehetetlenégeket állítanak, hogy mozog a föld, ezt már okos ember el nem hiszi!

Kiment a kasznár a mezőre, nagy veszekedésben találta ott a gépészt és a bérst. Mindjárt oda is fordult hozzája a bérés.

— Hallja, tekintetes ur, azt meséli nekem ez a számár gépész, hogy forog a föld.

— Már hogyan forogna — vág

közbe a gépész — én jártam iskolába, hát tudom is.

— Igaz ez tekintetes ur?

— Bizony így van — mond a kasznár — forog a föld és pedig minden nap egyszer megfordul.

Tünődik a bérés, aztán csak kiböki:

— Nem lehet ez tekintetes uram, hiszen ha forogna a föld, hát biztosan kifordulna a vederből a víz.

Szalón cukorkák!

A kereskedelemügyi miniszter ki-mondotta, hogy a közönséges cukor-

kák készítése nem tartozik a képesítéshez kötött iparágakhoz, csupán a — szalon cukorkák képesítése számítható oda, melyet csak képesített cukrásziparos készíthet és árulhat.

Uj kibocsátású sorsjegyek. Ő felsége a király védnöksége alatt álló budapesti tudó-beteg szanatorium egyesület javára kibocsátott Erzsébet szanatorium sorsjegyek a legjobb tőkebefektetési alkalmat, a legkisebb köcsázatu spekulációt és a legnagyobb nyereségesélt biztosítják. Játékterve kitűnő. A sorsjegyek árfolyama már eddig is folyton emelkedik, de az árfolyamuk még ezután is emelkedni fog

és pedig sokkal erősebben, mint a többi forgalomban lévő sorsjegyek. Felhívjuk figyelmét a Kereskedelmi és Iparbank mai hirdetésére.

A mellékletért feladás:
KRAUSZ és FARKAS.

Villamos zseblámpa

megbízható, szolid gyártmány. Az újnak egy nyomása folytán csodálatos fényes világosság sugárzik. Teljes veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. Bateria kicserélhető. Ára teljesen felszerelve 2 kor. 40 fill., pótló bateria 1 korona.

Szétküldik utánvétellel:

Kasztl Testvérek

Nagykanizsa, Kazinczy-utca.

Messmer Thea Strem és Klein

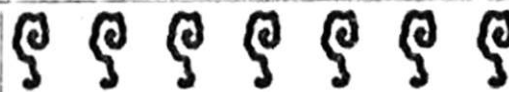
fűszernagykereskedésében
Nagykanizsán.

Hazafiság.

Egy idő óta a magyar közönség közt egy különös mozgalom támadt, mely fentről lesz elősegítve.

Mindenki olyan hazai gyártmány vagy termény után nyul, mely legalább olyan jó, mint a külföldi és ily módon támogatja a hazai vállalatot.

Azon savanyúvizek közül, kik itt legtöbbnyire elterjedtek, a „petáncsi” az egyedüli magyar keletű termény és a közönség ezt legjobban kedveli.

La plata kukorica legjobb minőségben és legolcsóbb árban kapható:

Scherz Samu

gabona-bizományosnál Nagykanizsán.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

Aki Eichner és Mattersdorfer

Fő-téren levő

uri- és női-divatáru üzletében

még nem volt, az okvetlen győződjék meg az áruk szolid, olcsó és jó minőségéről, de különösen felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét, a most megérkezett nagyon jó

téli árakra,

melyek nagyon olcsók.

VÉGELADÁS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben, a Nagykanizsai Takarékpénztár épületében fennálló

női divatáru- és férfi-ruha kereskedésemet

hatóságilag engedélyezett
végeladással

felosztatom. — Mig a készlet tart, tetemesen leszállított árakon kaphatók: női divatáru és konfekció, vászon és canavász, férfiszövetek, barchettok, szőnyegek, függöny és ágyterítők és minden e szakmába vágó áru nagy választékban és a legjobb minőségben. Valódi rumburgi és valódi Schroll sifonok.

A t. vevőközönség pártfogását tisztelettel kéri

Fried és Morgenstern utóda.

Hirdetések

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

Vendéglősök figyelmébe:

Szállagos boros üvegek:

1 literes	36 fill.
1/2 "	28 "
0.3 "	24 "
0.2 "	20 "

korona h. teljesítéssel.

Minden másfajtu üvegek a legolcsóbb gyári áron!

!Olcsó árak!

Weisz Jakab üvegnagykereskedő
Nagykanizsa

(Erzsébet-tér Blau-féle ház).

Nagy választék, olcsó

árak

Butorraktár.

Lámpák olcsó áron.

Legnagyobb választék minden nagyságban és kivitelben.

Asztali lámpák.

— 1 koronától

feljebb. —

Függő lámpák

— 4 koronától

feljebb. —

embadal meg. Hanem amikor a pap
elővette az erszényét és összes pénzt
— 2 és fél frankot — odaadta neki, az
bűnös látta: a bandita elzárkózott.
Vérden állva közönte meg a jószágát
bevallotta, hogy csak az éhség vitte
rossz útra.

— De sohsem teszem többé. Soha!..
Mekkora volt a pap meglepetése, ami-
kor Lillei támadóját felismerte a rab-
törház haldoklójában.

— Lásd, fiam, kétszer kell számodra
isten kegyelméért imádkoznom! —
mondta, szelid szemrehányással a lelkész.

A beteg most már sirva csókolt a
lelkész kezét és töredelmesen bevallotta
minden bűnét. Csinos kollekció került
ki ezekből a rendőrség jó hasznát
vett a vallomásnak, mert a megtért
bűnös elárulta egész csapatnyi bűntár-
sát, akik több, eddig elintézetlen bűn-
ügy nyomára vezettek.

A kétlábuak ellensége.

Páris város legforgalmasabb pontján,
az Opera-tér és a bulvár sarkán, desz-
kából összetakolt, kereken járó lábában
ül betek óta egy csonkalábu koldus. Ha
nagy a tolongás körülötte, sebtiben ki-
gyújtja az aszfalton a botját. A követ-
kező pillanatban két-három járókelő
megbotlik, föl is bukik. A koldus ilyen-
kor érces hangon rivall rájuk:

— Mi lesz a nyomorékkal? Hol az
szamizsma?

A sarki rendőr a minap megfigyelte,
hogy tíz perc alatt husz ember botlott
meg a koldus botján. Rendreutasította
a rendzavarókat. De hiába. Akkor az-
tán bekísérte a rendőrségre. Ott miár
jól ismerték a lábatlan embert. Négy
ízben büntették meg hasonló okból,
mindig fokozottabb büntetéssel. A meg-
rögzött rendzavaró sirva mentegőd-
ött:

— Hát tehetek én arról, ha nem tu-
dom a kétlábuakat nézni? A mióta a
magam két lábát elvesztettem, nem tu-
dom elviselni a veszteséget. Már sok-
szor fölöttem magamban, hogy nem
bántom őket. De ha ott ülök az utca po-
rúban és látom, hogyan lépked, siet, ug-
rándozik a sok éplábu ember, aki en-
gem — a nyomorékot — nem is érde-
mesít a tekintetére, hát fölforr bizony
minden csöpp vérem. Nem tehetek róla.
Ha örülök, ha mást megbotlani látok!
A kerületi rendőrbíró husz frank
pénzbüntetésre ítélte az éplábuak ellen-
ségét.

— Husz frank? — felelte az ítéltre
a koldus — Tessék!

Ezzel uri flegmával kivette az erszé-
nyét és — fizetett. Hanem aztán só-
hajtra tette hozzá:

— Milyen drága szenvedelmé van né-
mely embernek!

Egy órával később ismét ott ült az
Opera-tér sarkán. Egy ideig békésen
léregetett, aztán hirtelen loppal körül-
nézett, látja-e a rendőrt?... S a követ-
kező pillanatban ismét egymásra bot-
lott két-három járókelő.

HIREK MINDENFELŐL.

— Egy császár mint felperes.
Vannak még bírák Amsterdamban, ére-
jelmű, kristálytiszt becsületességű fér-
fiak, az antik világ megvesztegethetlen
Catoikhoz méltók, akik az igazságot még
egy császár kedvéért sem herdalják el.
Az amsterdami törvényszék elutasította
panaszával I. Jakabot, a Szahara esá-
szárját, aki azért perelte be a *Handels-
blad* szerkesztőjét, mert az a lap ő ho-
moki felségét bolondnak nevezte. Vagyis
a törvényszék körülbelül azon az állás-
pontra áll, hogy a nevezett lap, ő felsé-
gét bolondnak nevezvén, igazat mondott.

I. Jakab ezzel a kudarcral meg nem elé-
gedvén, beperelte a brüsszeli Olympia-
színház igazgatóját is, mert a színház
egy legújabb revüjében nagyon sikerül-
ten kifigurázta I. Jakabot és jövődó
udvarát.

— **Ágyudörgés és vihar.** Kuropat-
kin tábornok a cárhoz intézett egyik je-
lentésében kiemelte, hogy a legutóbbi
nagy esztában a rettenetes ágyuzás kö-
vetkeztében nagy villámlás és menydör-
gés támadt. Betzold titkos tanácsos, a
berini meteorológiai intézet vezetője ki-
jelentette, hogy előtte nagyon valószí-
nűtlennek látszik, hogy az ágyudörgés
és a villámlás között valamilyen össze-
függés volna. Ha Kuropatkin következté-
seit helyesek volnának, akkor az erre-
vonatkozó eddigi elméletek teljesen meg-
semmisülnének. Eddig a viharágyuzás-
sal éppen a fenyegető vihar elhárítását
akarták elérni, tehát ellenkezőjét annak,
amit Kuropatkin véleménye szerint az
ágyuzás előidézett. Hogy eszták után
esőzés volt, azt néha már följegyezték.
De ez tisztára véletlenség lehet, úgy
hogy az ágyuzást bajos meteorológiai je-
lenségekkel összefüggésbe hozni.

— **Párisi élet.** Párisi orvosi körök-
ben járja most ez a hölgy, amely akár
nálunk is aktuális lehetne. Egy rettegő
élelő a minap szakadó esőben találko-
zott egy sebészszel, aki esernyő nélkül
járt.

— Ilyen esőben ernyő nélkül?
— Igen — felelte a sebész — már két
órája betegeket látogatok és az ernyő-
met valahol ott felejtettem.

— Ugyan kiben? — kérde a rossz-
májú élelő.

— **Jövendőmondás a divatüzlet-
ben.** Londonban a minap elítélték egy
házaspárt, mely jövendőmondással fog-
lalkozott. A házaspárt nemrég feltétele-
sen kibocsátották a börtönből, azzal a
kikötéssel, hogy a jövőben abba hagyja
mesterségét. Ez meg is történt, mert
ezentúl nem pénzért fognak a hozzájuk
szereglő hiszékeny embereknek jósolni.
Egy nagy divatárúüzlet ugyanis havi
1800 korona fizetésért és teljes ellátásért
szerződött a házaspárral, hogy az üzlet
vevőinek díjtalanul árulják el a jövő
titkait. Minden hölgy, aki 40 korona ér-
tékű árut vásárolt az üzletben, utal-
ványt kap egyszeri jóslásra. A 40 koro-
nánál nem is egyszerre kell bevásárolni.
A vásárló hölgy minden egyes vétel
után megörzi a számlát és ha össze-
gyűlt a 40 korona, az üzlet pénztáránál
bemutatja az összesen 40 koronáról szóló
számlát, mire egy jóslási utalványt
kap. Az üzletbe a „reform” életbelepé-
tése óta csak úgy tudnak a vevők. A
hatóságok eddig nem tettek semmit e
különös reklám ellen.

— **Miért szomorúak az ázsiai
gyermekek?** Abott, jeles természettu-
dós, aki most is Siamban s a Szunda-
szigeteken utazgat, egy levelében a tá-
vol Kelet gyermekeiről emlékszik meg.
összehasonlítva a civilizált népek gyer-
mekeségével. Konstatálja, hogy a fél-
vad malájok gyermekei távolról se olyan
rakoncátlanok, mint az európaiaké.
Nyoma sincs engedelmességnek, rendet-
lenkedésnek. Csendes, valóságos kis
bűbes mindenik. Zárkóztak a általában
valami kómiikus komolykodás ül arvo-
násáikon. Abott ezt az egybanguságnak
s az állandó hőségnek tulajdonítja, ki-
adulva abból, hogy tropikus vidékeken
az emberek sohase oly energikusak, mint
északon. Sőt Hindostán lakosságának
arvonásain buskomorog honol születő-
süktől fogva. Lehet, hogy a túlnépe-
désnek s a már századok óta periodiku-
san visszatérő pusztító éhségnek is része
van e dologban.

— **A mormonok feje.** Most, hogy a
derék mormonoknak utalapot kötött tal-
pukra az Unió kormányja, úgy hogy
Utah államból Mexikóba vándorolnak ki
ahol a törvény nem tiltja a több feleség
tartását, különösebb aktualitása is van
annak, hogy néhány sorban mi is meg-
emlékezzünk bucsuzól egy mormon-
családról. Tudvalevőleg legnagyobb csalá-
djá van a világon Smith József utahi
férfinak, aki Salt Lake Cityben lakik.
Ugyanis nem kevesebb, mint 45 gyer-
mek apja s 150 ánya nagypapja. Smith
ur ezenfelül hat feleség boldog férje,
mivel pedig nem mohamedán, világos,
hogy mormon, még pedig a fejük.
Nagy családja öt házban él, a nők és
férjes gyermekek természetesen külön
háztartásban. Állítólag öt háztartásának

költségei 400.000 koronára rugnak. A
minap megidézték soknejűség miatt
Washingtonban Smithet s mielőtt el-
ment, összehívta egész családját. Ez al-
kalommal kénytelen volt természet bérelni
mert egyik házában sem volt olyan nagy
nyagy terem, amelyben elférte volna a
család. Hogy mekkora sokadalom volt
együtt, arról fogalmat alkothatunk, ha
elgondoljuk, hogy csak anyós 22 volt
jelen. Smith különben tüzesen védeke-
zett a bizottság előtt:

— Az Egyesült Államok kongresszu-
sának — mondta — semmi joga sincsen
arra, hogy magánügyeimbe avatkozzék.

Mikor pedig azt kérdezték, miért nem
hagy föl a törvény parancsa dacára a
többnejűséggel, így válaszolt:

— Inkább visélek el bármily követ-
kezményeket, semhogy elhagyjam fele-
sejemet s gyermekeimet.

— **Rooseveltné kabinetje.** Az ame-
rikai imperializmus első zászlóvivőjének
felesége is érte a módját, hogyan szere-
pelhet a férje hivatalához méltóan. Az
amerikai viszonyok miatt édes-keve
közé lehet a magas politikához, hát in-
kább társadalmi dolgokban ténykedik.
Államtitkárok és diplomaták feleségei
alkotják kabinetjét s komoly tanácskozá-
sokon döntik el a jótékonyági akciókat,
főképp pedig a téli mulatságokat, kü-
lönös figyelemmel arra, hogy két nagyobb
bál valahogy egy napra ne essék. Ugy
beszéli Washingtonban, hogy Roose-
veltné asszony királyi tartással páro-
sult ritka szeretetreméltósággal elnököl
az ily üléseken.

— **Edison új akkumulátorai.** Pá-
risból jelentik: Edison mostani lakhe-
lyéről, a newjerseyi államban fekvő
Orangeból, a következő levelet írta
előbbi managerjének, Dürer Emilnek,
Párisba: „Öreg barátom! Az új akku-
mulátor-batteriait illető szíves kérdésére
a következőkben vagyok bátor felelni.
A találmányt már tökéletesen kidolgoz-
tam és legközelebb Amerikában és
másutt is bemutatom. Igaz híve: Edison
Alva Tamás.” Az új akkumulátor-batté-
ria automobilonak számára készül. Ezek a
batteriaik igen erősek, de amellet könnyű-
nyűek lesznek és az automobilon hosszú
utat tehetnek meg a nélkül, hogy a bat-
tériát újra meg kellene tölteni. Az új
találmány részletes leírását csak akkor
közlök, amikor Edison már az összes ál-
lamok szabadalmát megszerezte.

— **115 frank büntetés egy rossz
tréfiért.** Notórius részegeskedők egyre
valami jó csínyen jártatják eszüket,
mint a vásott gyerekek. Párisban éjjel
felé botorkált ki egy lump társaság az
egyik restaurántról. A vezérhump egyre
ordított, hogy ma valami különösebb
becél kell befejezni a napot. Egyszerre
bérkocsit lát arra jönni. Nwomban fütty-
tyentett a kocsisnak, aki szolgáltatászen
ott termet. Ez szó nélkül a lónak rohan,
miközben a társai a kocsiszt ölelgették,
kifogja a lovat, rákap s eszeveszetten
kezd vágatni, dögönyözve a lovat és
revolverét sütyögtetve. Öt percig tartha-
tott a mulatság, mert Párisban még éj-
jel is találhatók rendőrök, nem ugy,
mint Budapesten. Bevitték hát s 115
frank pénzbüntetésre ítélték. Nem ám
azért, mert elsütötte fegyverét, sem
azért, hogy közcsendháborítást követett
el; még csak a magántulajdon megsér-
tését vagy az állatkinzást sem vették
tőle zokon, meg a nyilvános részegeske-
dést se. Csak fegyver jogtalan használa-
táért huzták rá a vizes lepedőt. Kimenő-
ben dühösen fogadkozott az ipsis, hogy
de bizony nem nyul többé italhoz soha,
ha ily érzékeny „balesetek” járhatnak
nyomában.

— **Új bur háború** volt a napokban
kítőróben. A szegény burok még mindig
nem tudnak beletörődni abba, hogy el-
vesztite hazájuk függöttségét, az an-
gol uralom igájába hajtsák fejüket. Épp
most vettünk róla hírt, hogy egy új föl-
kelést készítettek elő. Már szervezve is
volt a csapat, mely a városok angol őr-
ségét idején lefegyverezze, de az an-
golk arulás útján még idejében meg-
tudták a végzetes tervet. S érdekes, hogy
a ravasz angolok hogyan csillapították
le a felzavart kedélyeket. Nem öldöklés-
sel, véres pusztítással, ami elkecsere-
dett szűlné, hanem inkább magukhoz édes-
gették a marcona burokat az által, hogy
megkínálták őket valódi *cognac*cal, a
kardos bur menyecskéket pedig kitűnő
*barack-crém*mel, melyek természetesen
az *Első Álföldi Cognacgyár r. t.* (Kec-
skemét) páratlan készítményei voltak s

melyeknek híre már világhírű, amit bi-
zonyít az is, hogy a *Barackhír*adő (in-
gyen adják!) már angolra is le van for-
ditva. A buroknak olyan jól esett ez a
meglepetés, hogy örömlükben így kiáltot-
tak fel: „Mit ér a szabadság, ha nincs
mellé *kecskeméti barackpálinka!*” Azóta
nagy a békesség Dél-Afrikában.

REGÉNY — AZ ÁRULÓ.

Regény a japán-orosz háborúból.

Írta: V. L.

Aztán a leányhoz fordult:

— Nyugodjál meg és várjad vissza-
jövésedet. Apád után nézek. Nem kell
félned, jó helyen vagy, itt semmi bántó-
dás nem érhet. Viszontlátásra.

A leány kezét nyújtotta az ifjunak és
csak annyit mondott:

— Köszönöm.

A következő pillanatban az ifju már
ismét a ló hátán termett és gyors vágta-
tásban indult a helytartósági épület felé.

A leány pedig követte a parasztot, aki
beesukva a kaput, a leányt a házba ve-
zette, ahol szobát nyitva neki, gyertyát
gyújtott.

— Itt senki háborgatni nem fog; a
míg testvérünk vissza nem jön. Ha
akarsz valamit, ételt, vagy italt...

— Semmit, csak egy korty vizet.

— Az van ott a korszóban.

Ezzel magára hagyva a leányt, kiment
a szobából és becsukta maga mögött az
ajtót.

A mentő ezalatt elért a helytartóság-
hoz és ott felzavarta a kozákkirendeltség
parancsnokát.

— Azonnal ültess lóra egy járőrt és
jöjj velem Kiscenyevbe, — mondotta. —
Ott rabolnak, gyilkolnak a parasztok.

A kozákkormester nagyot nézett, még
nagyobbat köpött és azt mondotta:

— Tudod, hogy kiket gyilkolnak?

— Tudom. A zsidókat.

— Hát akkor ne kívánj tőlem olyan
bolondot, hogy felriaszszam embereimet.

— Parancsod van arra, hogy ne aka-
dályozzák meg a vérengzést!

— Nincsen semmiféle parancsom. Pa-
raucs nélkül pedig nem megyek.

Az ifju zsebébe nyúlt és kivéve egy
iratot, átadta az őrmesternek.

— Ha tudsz olvasni, olvasd el.
Az őrmester véletlenül tudott. Látta,
hogy hivatalos irat és olvasta a követ-
kezőt:

Ez irat előmutatójának minden a
helytartóság területén levő kozák- vagy
csendőrkirendeltség, parancsait telje-
síteni tartozik.

Melikoff Mihajlovics Péter
cári helytartó

(Folyt. köv.)

Fontos

sérvben szenvedőknek!

Legújabb találmány! Legújabb találmány!
(Szabadalom bejelentve 1904. július 12.)

Perfekt szimmetrikus gummisérvkötő.

A modern chirurgical tudomány mesterműve. Tíz-
tíz gummiból készült. Akár a jobb, akár a
baloldalon viselhető. A legkomplikáltabb sérve-
ket is viselhet. Legkényelmesebb viselet. Különleg
érezni nem vehető. A legmegelőzőbb munkái is
minden kényelmetlenség nélkül viselhető. Műtán ke-
letlenül nyomást nem okoz, úgy éjjel, mint
nappal viselhető. Számos elismerő és köszönőlevél
bizonyítja. Az eddigi összes találmányokat
mindenben felülmúlja. A testről le nem eső szál.
Árak: egyoldala 20, kétoldala 30 korona. Szét-
választva a világ minden felé utazhat, vagy a
pénz előzetes beküldése mellett a legnagyobb titok-
tartással történik. Részletes képes ábrák
ingyen küld zárt borítékban a felaláló

Pollitzer Mór és Fia utódai

cs. és kir. kizárólag szabadalmazott orvosi készítmény
BUEAPEST, V.C. Deák Ferenc-utca 10. szám.
A legújabb cég e szakmában. Alapított 1858-ban.
A címre ügyeljünk!

